

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

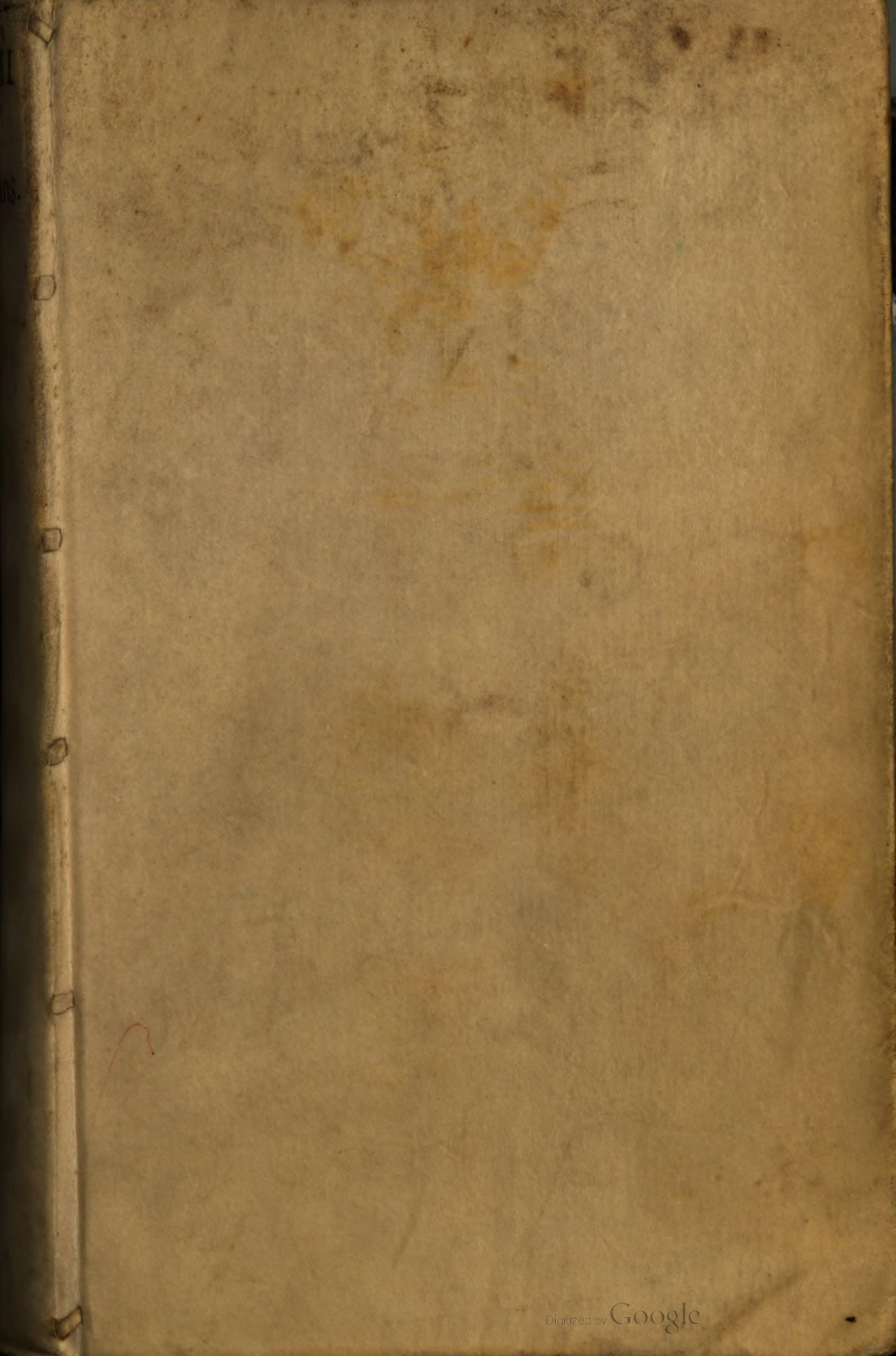
Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

KW 650

G 19

1
Jum 145.

GUL. OTHONIS REIZII
BELGA
GRAECISSANS.

*Quod si labori BELGICA fueris meo,
Plures habebit, quos opponat GALLIAE:
Si Livor obtrectare curam voluerit,
Non tamen eripiet laudis conscientiam.*

*Nicolaus Florentinus
Viro Doctissimo
Plurimum Venerandi
EIS FIDELIS TEX
pior donat.*

ROTTERODAMI,
Apud JOH. HOFHOUT.
MDCCLXX

ADIE
KONINKLIJK

B E L G A G R A E C I S S A N S.

LIBRI PRIMI CAP. I.

*Continet Virorum Doctorum, de Convenientia
harum Linguarum, Testimonia, per
litteras digesta.*

I.

M *Atth.* BERNEGGERUS in nota
Thomae Crenii ad Dissertat. Thomae
HAYNE de Linguarum Cognatione,
quam CRENIUS *Analectis Philolo-*
gico-Critico-Historicis inseruit, & pag. 65. seqq.
sic illustravit:

„ *Unde sit ortum Germanicae linguae cum Graeca*
„ *commercium? quaerit Qu aest. XI. in Taciti*
„ *German. Optimus Berneggerus noster, & re-*
„ *spondet sequentibus verbis: Vir de litteris,*
„ *praecipue Graecis, optime meritus, Henr. Ste-*
„ *phanus, Gallice tractatum in lucem emisit,*
„ *de linguae Graecae cum Gallica conformitate.*
„ *Si quis id operae laborisque sumere vellet,*
„ *posset utique multo grandius de Germanicae*
„ *Graecaeque linguae cognatione volumen con-*
A ficere.

„ ficere. Non enim phrasin solum utriusque
 „ convenire, verum etiam vocabula Graeca esse
 „ plurima, quae in Germanicae Graecaeque lin-
 „ guae quasi coloniam traducta, nostra sunt fa-
 „ cta, ignorare nemo potest, nisi qui linguam
 „ utramque simul ignorat. Ii certe, qui linguas
 „ docendi rationem exactiorem profitentur, hac
 „ ipsa causa moti, Graecos autores non Latine,
 „ quod fit vulgo, sed Germanice pueris inter-
 „ pretandos existimant. Ne res exemplis, ego
 „ fide careamus, videsis e solo *Thucydide* phrasēs
 „ quasdam Graeco-Germanicas: ἀμ' ἡμερᾶ, mit
 „ dem Tag, h. e. mane; ἀντ' ἀνδρῶ λυθείς,
 „ mann gegen mann ausgelöst; πεμπῖ αὐτῶ,
 „ selb faenft, (quomodo Galli, lui cinqu'esme)
 „ βραχυς γνώμη, ein Kurtzer, hoc est, weni-
 „ ger verstand; ἦν τῆς βουλῆς, er war des Raths;
 „ οἱ ἐκ τῆς πόλεως, die aus der Statt (Gall. ceux
 „ de la ville); ἐς τρεῖς ἡμέρας, in die dre:ssig, id
 „ est, circiter; δεινὰ ἐποίησαν, sie haben greulich
 „ gethan; ἐν τούτῳ, in diesem, hoc est, interea;
 „ ἀνεληφεί ἐαυτὸν τῆς νόσος, hat sich von der
 „ krankheit erhohlt; κατὰ θεῶν ἦεν, ist auf die
 „ schau gangen? ἐπὶ τῷ ὀνόματι, ὡς ἐκ' Ἀθηνᾶς
 „ ἦεν (lege ηῖεν) unter dem Namen, als ging er
 „ gen Athen. Et quid multis opus? paucas e
 „ Syntaxi Graeca regulas a Latinis diversas in-
 „ venire est, quae Germanicae linguae non pos-
 „ sint exemplis illustrari. ”

His

His subjungit non paucas voces Graeco-Germanicas, quas nostro Etymologico insertas habebit Lector.

I I.

Lamb. BOS in *Ellipsi Nominum* pag. 149. ad vexatissimum locum *Aeliani* V. H. VIII: 12. Ου γαρ αληθες; "Sensus igitur Aeliani est: *Res mira est, nonne profecto?* Plane ut nostrates: *Het is een wondere zaak, is 't waarlyk niet?* Vel ut vulgo dicimus: *Niet waar?* Illud ipsum Graecorum, ου γαρ αληθες;

I I I.

Marc. Zuer. BOXHORNIIUS in *Graeci, Romani, Germanique Sermonis Συμφωνια*, p. 86. post voces: ὑπερ, uver, ὑπερτες, Upperster, ὑπερτατ, Upperste.

„Certe comparandi gradus Graecos cum Germanicis eisdem hic esse, sicut & declinationes conjugationesque alibi, nemo non agnoscat."

Pag. seq. post: Φιαλίσκη, Flesken.

„Ex quo, ut & plurimis aliis, diminutiva eodem apud Germanos, quo Graecos, modo formari liquet."

I I I I.

Jan. BRUKHUSIUS ad *Propert. Libr. III. Eleg. VII. v. 17.*

A 2

„Hanc

„ Hunc bellissimum Atticismum jure civitatis
 „ Batavicae donavit nobilissimus scriptor, & sae-
 „ culorum memoria dignissimus, Petrus Corne-
 „ lius Hoofdius, eo creberrime usus. Sic Pro-
 „ pemptico Laurentii Realii:

*Daar was 'er wel zoo week, dat d'oogen tranen droegen,
 Tot tuigen hoe in 't hart de zilen liiflyk loegen,
 Mits zy beleefden, dat hun Aamsel was geraakt
 Aan eigen burger, di had Koningen gemaakt.*

In vita Henrici magni: *Daar is 'er van gevoe-
 len, dat het alle deze list te doen was, om vrede
 ende oorloch in der hant te hebben, met het han-
 delen van zyn hart. Daar was 'er di
 geloofden, dat hy zich zelven uit wanhoop ver-
 dronken had. Epist. 39. Der is 'er nittemin, di
 hoxing en melk voor de twee liiflykste lekkernyen
 des lants van beloften houden, en als ze gemengt
 zyn, zouden 'er geenent mont aan steken. Atque
 ita saepe alibi, praesertim in opere aeterno Hi-
 storiarum Belgicarum: tamen brevi ad has deli-
 cias obbruit infelix palatum hominum quorum-
 dam inepte doctorum, quibus sordet & putet
 quidquid est Venerum transmarinarum.*

V.

Joan. CLERICUS in *Dissertat. Etymol.*
ad Matth. Martinii Lexicon Philolog.

„ Ea-

„ Eadem de causa, ut hoc obiter dicam, ne-
 „ mo est qui dubitare possit, si modo rem serio
 „ expendat, an Saxones, quorum lingua per su-
 „ periores, inferioresque Germaniam & Bri-
 „ tanniam latissime sparsa est, affinem antiquissi-
 „ mis temporibus linguam Graecae habuerint;
 „ quod demonstravit *Mericus Casaubonus*, in
 „ erudito de Saxonica lingua Commentario, qui
 „ multo pluribus exemplis possit illustrari. An
 „ ergo Germani fuerunt Graecorum *αποικιοι*, ita
 „ ut per Illyricum in Germaniam ex Graecia se-
 „ contulerint? An fratres, consanguineique po-
 „ puli ex Oriente una venientes, recta alii in
 „ ultimum Occidentem, alii in medias, & ad
 „ Meridiem magis spectantes Graeciae oras ive-
 „ runt? Posterius mihi quidem verius videtur,
 „ quod tamen probare non aggrediar. Satis hic
 „ habemus nobis constare, si demantur Saxoni-
 „ cae linguae, ejusque filii, quod habent
 „ commune cum Graeca, eas ad paupertatem
 „ redactum iri; imo Saxonice omnibus loquen-
 „ tibus interdictum iri *aqua & igni*, certe in
 „ sermone quotidiano, ut & *cerevisia ac pane*.
 „ Quis enim inficias iverit, quin *fier* (repono
 „ *viir* vel *vuur*) sit idem ac *πυρ*, *water* idem
 „ ac *ὕδωρ*, *bier* idem ac *πιερον* *potabile*, (quod
 „ fit a *πινω*; ut *διερον* a *δαινω*, *γλυκερον* a *γλυ-*
 „ *καινω* & alia, secundum eandem analogiam,
 „ derivata) *broot* idem ac *βρωτων*, quod *comedi-*
 „ *potest*.

VI.

Jo. Georg. ECCARDUS in *Historia Studiæ Etymologici lingue Germanicæ hætenus impensæ*, Cap. II. toto, de iis, qui linguam Germanicam cum aliis linguis compararunt. Is ait inter alia pag. 22. "Et agnosci tum coepit arcta illa conne-
 ,, xio Graeci & Germanici idiomatis, quæ nos pau-
 ,, latim ad migrationes Titanum sive Teutonum
 ,, in Graeciam antiquissimas deduxit. Ipse Dalbur-
 ,, gius, Trithemio, Aventino & Simlero testibus,
 ,, aliquot millia dictionum Graecarum, quæ in utra-
 ,, que lingua idem significant, collegit &c." Tum
 ad pag. usque 32. scriptores citat, qui eandem
 operam seu bene seu male præstiterunt. Pag. 32.
 & 33. hæc habet:

,, Integros interim dicendi modos Graecorum
 ,, cum Germanicis ex asse convenientes sedulo
 ,, notavit *Dan. Vechnerus* Aurimontanus Silesius
 ,, in erudita *Hellenolexia*, quam celeberrimus
 ,, *Matth. Berneggerus* præmissa præfatione im-
 ,, primi curavit, qui eundem cum eo lapidem
 ,, moverat *Quæstione IX. ad Taciti Germaniam*.
 ,, Arctam quoque nostram inter & Graecorum
 ,, linguam cognationem annotavit *Joh. Clericus*,
 ,, Theologus Amstelodamensis celeberrimus, in
 ,, præfatione ad ruperam *Lexici Etymologici*
 ,, *Math. Martinii* editionem Batavam." &c.

Quod de *Vechnero* dicit, nondum in *Hellenolexia* illa invenire potui; unde suspicor Doctiss.
 Eccar-

Eccardo, nisi omnino fallitur, aliam editionem ad manum fuisse.

V I I.

I D E M

pag. 101 - 106. adfert amplissimum locum ex *Nath.* CHYTRAEO, unde pauca, quae huc faciunt, transcribemus: " Et cum videamus, „ apud Graecos quoque linguam, quae caeteris „ dialectis habita est elegantior, nimirum Atti- „ cam, ratione litterae *Tau*, qua illi pro *Sigma* „ utebantur, non parum cum nostra hac cogna- „ tionis aut saltem similitudinis habuisse. "

Loqui videtur auctor de dialecto Belgica sive Saxonica, quae *water, nat, eten, groot* dicit pro Francicis *wasser, nasz, essen, grosz*, &c.

V I I I.

Petr. FRANCIUS in *Praefat. Belgica ad Orationem Gregor. Nazianzeni*, ab ipso belgice conversam, pag. 60. 61.

Quae lingua (*de Graeca loquitur*) eruditorum omnium iudicio, copiosissima atque eloquentissima habetur. Nostrae tamen Belgicae sunt suae veneres, ut nulli vulgarium (*sive Europaearum*) cedere debeat: & saepe cum Graeca plane convenit. Hujus congruentiam cum Gallico sermone *Henr. Stephanus* haud praeter veritatem ostendit. Non minor similitudo Graecae lin-

A 4

guae

guae cum nostra intercedit, immo, quod non vereor dicere, multo major. Graecae linguae summum ornamentum constituunt voces compositae: eis autem nostra Belgica tam abundat, ut altera vix inferior sit, atque ea composita aequae felicitate exprimeret queat, uti ex ipsa hac Oratione liquebit. *Pag. 62. 63. sic loquitur:*

Emphaticas maxime voces, quibus nostrae optime respondent, in calcem libelli congeffi, ut inde cum Belgici Sermonis elegantia tum eius convenientia cum Graeco in oculos statim incurrat.

Quarum vocum syllogen huc transferemus, addita latina interpretatione:

Φιλοξενία,	<i>Herbergzaamheit.</i>	Hospitalitas.
Φιλadelphia,	<i>Broederlijfde.</i>	Amor in fratres.
Φιλανθρωπία,	<i>Menschliefensheit.</i>	Amor in homines.
Μακροθυμία,	<i>Langmoedigheid.</i>	Tolerantia.
Συμπάθεια,	<i>Medelydentheit.</i>	Communis dolor.
Απάρθρωπία,	<i>Onmenscbelykheit.</i>	Inhumanitas.
Απληστία,	<i>Onverzadelykheit.</i>	Insatietas. <i>Plaut.</i>
Συγγλυφτομοσ,	<i>Medetfsgenaam.</i>	Cohaeres.
Παραδρομειν,	<i>Voorbyloopen.</i>	Praecurrere.
Παρατριχειν,	<i>Voorbyrennen.</i>	Praeverti cursu.
Υπερβαίνειν,	<i>Overstappen.</i>	Transgredi.
Συμφωνία,	<i>Overeenstemming.</i>	Consonantia. <i>Vitruv.</i>
Ισομορφία,	<i>Eenparigheid.</i>	Aequa pars.
Συγγιννία,	<i>Bloesverwantschap.</i>	Cognatio.
Ατυχος,	<i>Ongeukkig.</i>	Infortunatus.
Ευτυχος,	<i>Gelukkig.</i>	Fortunatus.
Απαιδευσία,	<i>Onwetentheit.</i>	Insitia.
Πλειονεία,	<i>Onvergenoegezzaamheit.</i>	Cura habendi. <i>Pbaedr.</i>
Περουσία,	<i>Overvloed.</i>	Abundantia.
Ευσεβεία,	<i>Godvruchtigheid.</i>	Pietas.
Ασεβεία,	<i>Goddeloosheit.</i>	Impietas.

Συνο-

Συνοικία,	Samenwoning.	Contubernium.
Προθυμία,	Goethartigheit.	Lenitas animi.
Αταξία,	Wanorde.	Confusio, ordinis neglectus.
Ανιξερευνητον,	Ondoorgrondelyk.	Quod perscrutari nequimus.
Ανιξιχρηστον,	Onnaspenslyk.	Quod investigari nequit.
Συμβουλος,	Raatsman.	Confiliarius.
Ανερπηκτος,	Onbegrypelyk.	Incomprehensibilis, <i>Gelf.</i>
Αμειρητος,	Onafmetelyk.	Inmensus.
Ανωμαλία,	Ongeregeltheit.	Inaequalitas.
Φιλοπονία,	Arbeitszaamheit.	Sedulitas.
Αλογία,	Onredelykheit.	Rationis defectus. Illiberasitas.
Ασοφος,	Onwys.	Intipiens.
Ασοματος,	Onverstandig.	Infans, vecors.
Αθωροτος,	Onzinnlyk.	Invisibilis. <i>Gelf.</i>
Αφθατος,	Onverderfelyk.	Incorruptus.
Συμπεκτικος,	Samenvoegende.	Vim cohibendi habens.
Συνδεδτικος,	Samenbindende.	Copulans.
Συγχυσις,	Vermengeling.	Confusio.
Ασορμία,	Ongeschiktheit.	Habitus inelegans.
Αποκριπται,	Wechzenden.	Ablegare.
Ευχμεριστος,	Dankbaar.	Gratus, memor.
Επισκοπη,	Opzicht.	Curatio.
Εγκνηριζειν,	Prikkelen.	Stimulare.
Συναταν,	Ontmoeten.	Ocurrere.
Αισος,	Ongelyk.	Impar.
Ελημοσυνη,	Aalmoes.	Stips.
Μακμερισμος,	Getukzaligheid.	Beatitudo.
Ενποσία,	Weldoentheit.	Beneficentia.
Ευρυσοια,	Weldadigheid.	Liberalitas.

V I I I I.

Ibid. pag. 64.

Literae C & K eandem vim & sonum habent, ita ut alterutra facile carere possimus. Retineamus igitur illam, quae gravior Graecisque & nobis communis est (*scil. K*).

X.

Ibid. pag. 68.

Graeci duas copulas habent, καί & τε, Latini quatuor & , que, ac, atque, quae sermonem mire variant, neque auribus fastidium creant, modo apte adhibeantur Gallis, qui tantopere de sua lingua gloriantur, non nisi unica est, nihilque aliud in eorum sermone auditur quam & , & , & , id quod penuriam copiosae scilicet linguae prodit. Nos duas habemus *en, ende, &* sic cum Graecis convenimus
Pag. 69. Vocula *en*, ut hoc addamus, interdum prorsus vacat, soli ornatui inserviens, quae proprietas est nostrae linguae, praecurrentibus Graeca & Latina, &c.

X I.

Idem in animadv: ad eam Oration. pag. 249.

Παρεα της οντως σοφιας σοφιαν επιζητει. *Van de opperste Wysheit wysheit moesten zoeken te leeren.*] Haec versio forsitan non male successit, quamquam Graeca dictio elegantior est: ex quo specimine hujus linguae pulcritudo elucet, simulque quomodo possit Belgica eam aemulari.

X I I.

GRAMMATICA Belgica, more dialogi conscripta ab Societate, quae se in *Amore florentem* nominavit, pag. 14.

Quod

Quod ad literarum figuram attinet, vernaculae quibus vulgo utimur, Graecas admodum imitantur; nostrae tamen intricatiores paulo & negligentiores videntur. Nosne a Graecis acceperimus, an hi a nobis, Becano decernendum relinquo. Majusculae quoque literae Graecanicis similes sunt, sed Hebraicarum ambitum quodammodo referunt, &c.

X I I I.

Ibid. pag. CXI.

Loquor (*cum Becano*) de communi Belgarum Saxonumque lingua, quae quidem ab aliis aliter pronuntiatur, at non tanto discrimine, ut inter se non intelligantur. Graecae linguae, tanti semper habitae, similiter varias dialectos fuisse, nemo nescit.

X I I I I.

*Henr. Chr. HENNINIUS in 'Ελληνισμῶ
ορθῶδῳ p. 83.*

” Certe saepissime Belgica Poësis nescio quid
 „ ex Graecismo refert: ac videtur linguas esse eo
 „ elegantiores, quo magis dictionis colore refe-
 „ runt Graecismum, qui color in Belgismo non-
 „ nunquam tantus est, ut non opus habeant in-
 „ videre exteris suas delicias, aut ambitiosissime
 „ insudare imitandis fabulis Gallicanis, quo mor-
 „ bo hodie laboratur. ”

X V.

X V.

Dev. HOOGST RATANUS de Genere Substantivorum linguae Belgicae, in Prologo I. p. 2. 3.

Quae (lingua Belgica) vocum copia Graecam aequat, sive compositionis modum spectes, sive articulorum usum qui nobis sunt *de & het*, Graecis $\delta \eta \tau\omicron$ hi aequè apud nos atque apud Graecos inserviunt discernendis substantivorum generibus.

X V I.

Idem in Prologo II. pag. 21.

Praepositio *van* ablativo juncta vim genitivi habet, uti $\alpha\pi\omicron$ apud Graecos, qui ut plurimum secundo casu pro sexto utuntur. Nam *Thucydides* dixit $\alpha\pi\omicron$ των πολεων αρχοντες, *regeerders van de Steden*, & *S. Lucas* in Actis Apost. xvii: 13. οι απο της Θεσσαλονικης Ιουδαιοι, *de Joden van Thessalonika*. Item Latine *fulgor ab auro*, *de glans van 't gout*, pro *auri* dixit *Lucretius*; & *ab Andria ancilla*, *de dienstmaagt van de vrou van Andrus*, pro *Andriae*, *Terentius* &c.

X V I I.

Idem sub voce MONT p. 192. seqq:

Hoofdijs Epist. XL. Daar is 'er nist te min, di honig en melk voor de twee lifelykste lekkernyen des lants van beloften houden, en als ze gemengt zyn, zouden 'er geenen mont aan steken. Quem locum

locum decreto adduxi, quod video neminem nostrorum Grammaticorum, quantumvis Equiti Hoofdio deferant, operae pretium duxisse, de ista constructione *daar is 'er pro daar zyn 'er* (quae Belgarum auribus insolens videbitur) verba facere Sed hic scriptor, solitus instar apiculae ex variis floribus, omnigenas sermonis elegantias non e Belgicis modo scriptis, sed & Graecis, Latinis, Italicis, Gallicis colligere, intellexit continuo leporem Atticum, quem jam olim *Propertius* imitatus est in III. Elegiar. Libro:

Est quibus Eleae concurrat palma quadrigae:
Est quibus in celeres gloria nata pedes:

quod sic vertimus:

Daar is 'er di den prys in 't rennen willen halen:
Daar is 'er di met roem in 't loopperk willen pralen.

Ad quem locum alter Propertius & veteris interpres doctissimus *Jan. Brukhuisius* consuli meretur. Certe Galli patrio sermoni locupletando tantum operae navantes eundem Atticismum exprimunt, cum dicunt: *Il y en a de ceux, qui soutiennent*, vel, *il y en a qui soutiennent*: *daar is 'er di meenen, daar is 'er di staande houden* Itaque Hoofdus meo judicio non malam a Belgis inuit gratiam, quod illam loquendi formulam in nostram linguam transtulit, quippe quae cum Graeca mire congruens, eam feliciter imitari possit.

XVIII.

XVIII.

Idem HOOGSTRATANUS in *Praefatione Opusculi posthumi de Elementis Rhetorices.*

Inprimis frequenter citavimus Phoenicem poëtarum *Joan. Antoniden*, cujus carmina (poëscos enim haec ornamenta fere propria sunt) suavissimis tropis atque epithetis affluunt, eo suavioribus, quod saepius ad Graecorum syntaxin sua dicta feliciter composuit, quorum sermonem Belgicus multo aptius imitatur quam Latinus, ut alibi pluribus ostendimus. Ejusmodi Graecae locutiones passim in Antonide leguntur. E. g. *tertio Yadis*: (pag. 94.)

De destige Iber, 't hooft met kroonen overladen.

Principio Bellonae catenatae:

- - *Mavors, 't bekkeneel gekneust in myn gedicht.*

Primo Yadis (pag. 9.)

Den Zeeleeu van Sint Mark het bekkeneel verplet:

Iterum in Bellona:

Iriton 't hooft met lisch bevolchten.

XVIII.

Joan. JENSIUS in Lektionibus Lucian. pag. 112.

” Quod hic Graece, ες το χριστιον βλεπειν, id Belgice dicimus *op het gelt zien.* ”

Ibid. p. 223. ” Lucianus: και μην ευ ειδεναι χην, ως ουκ αυ ποτε αλλο επιοιμι, hoc est, at- qui

„ qui probe scias oportet, me nunquam aliud
 „ dicturum. Belgice magis convenienter Graeca
 „ haec efferi possint: *Ja gy moet weten, dat ik*
 „ *nooit anders zou zeggen.*”

„ *Ibid.* p. 324. ” Quod hic vocat Noster *οὐκ*-
 „ *δαμεν τῷ πνεύματι*, id eodem profus modo
 „ Belgae: *met den wint uitloopen.*”

X X.

Franc. JUNIUS in *Dedcat. Evangeliorum*
Gothice & Anglo-Sax: converforum p. * 3. b.

„ Francicam enim Anglosaxonicamque ex ve-
 „ tere Gothica promanasse, ipsam vero Gothi-
 „ cam, ut quae sola dialecto differat a Graeca
 „ vetere, ab eadem origine cum Graeca proflu-
 „ xisse judicabam.” *Ergo idem de Belgica, ut*
 „ *in Praefatione diximus, judicandam.*

Ibid. pag. ** a.

„ Ad haec si quis nunc mihi advertat animum,
 „ nae is profecto vel invitus agnoscat singularem
 „ illius linguae (*Gothicae*) in libera oratione
 „ vim ac facultatem, quae ad sermonis Graeci
 „ proprietates, ubertatem, emphasis, haud im-
 „ prospere ausa est adspirare.

X X I.

Idem in Alphabeto Gothico, quod Glossario
Gothico praefixit, pag. 1.

„ Proximum est ut ab earum (*literarum*) no-
 „ tatione statim transeamus ad earum potestatem
 in-

„ investigandam , ex collatione cum lingua
 „ Graeca nec non cum iis linguis , quas ex Go-
 „ thica traductas esse constat. Cum Graeca
 „ quidem , quod plerasque Gothici Alphabeti
 „ literas a Graecis petitas esse liqueat , quodque
 „ longe maxima sermonis Gothici pars variam
 „ quandam antiquae Graeciae dialectum prae se
 „ ferat. Cum aliis vero ex vetere Gothica tra-
 „ ducibus , Anglosaxonica nempe , Cimbrica &
 „ Alamannica , quod verisimile sit eas priscam
 „ avitae linguae pronuntiationem in multis re-
 „ tinuisse . ”

Plura ejusdem loca consulto praetermittimus .

X X I I .

Hadr. JUNIUS in *Animadversis* , pag. 274.

„ *Cap. VI. Vocabula aliquot Germanica e Graeco*
 „ *fonte cadentia .*

„ Gloriantur Bayfius & Budaeus , Gallos ab an-
 „ tiquo fuisse *φιλῆλιος* , argumento paucula-
 „ rum vocum eius idiomatis , quae Graecae lin-
 „ guae vestigia conservent. At quanto justius
 „ nobis gloriari licebit Belgis , quorum in lingua
 „ aliquanto plura indubitatoraque symbola ac
 „ documenta vocum ex uberrimis Graecae lin-
 „ guae fontibus scaturientium exstant? Quorum
 „ aliquot enumerare juvat hoc capite : Omnes
 „ etenim recensere , infinitam otiosi feriatique
 „ ingenii operam requirit. Etc. (*p. 279. sic con-*
 „ *cludit :*) Quid plura recensere attinet , quum
 „ Ger-

- „ Germanicarum vocum inmensum pelagus totum pene ad Graecos fontes arcessi posse putet Doctiss. undequaue Ant. Morillonus?

X X I I I.

Lamb. Ten KATE in Cognatione Linguae Gothicae & Belgicae, pag. 15. 16.

Nemini latet, aliquot ab annis viros doctos magnam ex Borealibus linguis vocum copiam eruisse, quae Latinis ac Graecis & sensu & forma apprime congruunt. Hinc multi contendunt, Latinis aut Graecis potius ea nos debere. [*Tum auctor causas rationesque adfert, cur Teutonica vocabula vel Belgica inepte dicantur e Graecis formata, e. g. Tochter ex θυγάτηρ, sed utrasque linguas e communi fonte altiorique origine repetendas esse adfirmat.*]

X X I I I I.

Idem, de Causis & Subtilitatibus Linguae Belgicae, Tom. I. pag. 25.

Qui sermo inter Japheti posteros antiquissimis temporibus floruit, eum non omnino deperditum arguunt tot vocabula, quae postmodum in Graeca Latinaque & veteri novaque Germanorum lingua remanserunt. Sic *Abrab. Mylius in Lingua Belgica Cap. VIII.* Bibliandri iudicium fuisse narrat, quod si bene animadvertatur, *ex mille vocabulis Germanicis primogeniis plus quam octingenta esse communia cum Graecis Latinisque.*

B

Quem

Quem numerum tamen ipse Mylius valde minuit, idque de *dimidio fere ditionum Belgicarum & Graecarum (praeter Latinas)* adserit.

XXV.

Ibid. Tom. I. pag. 56. in Observat.

Anomalorum in Gothica lingua verborum quaedam in praeteritis augmentum adsciverunt, quod a Cimbricis & Germanicis ramis diversum est, ut in IV. Classe Moeso-Gothicorum verborum ostendemus, quodque respectu vicinitatis & familiaritatis, cum Graecis Moesiam olim incolentibus contractae, Graecanicis augmentis simillimum est. Hinc Gothorum Orthographia cum Graecorum quoque convenit, jubens scribere *gg*, *gk* pro *ng*, *nk*; sicut insuper Gothicae literae Graecas aemulantur. . . . Hinc & *Anglosaxones & Francogermanici*, qui scribendi elementa Latinis monachis praecipue accepta referre debent, pro *K* plerumque habent *C* aut *CH*, quum Moesogothi numquam litera *C* sed ubique altera *K*, more Graecorum, utuntur, &c.

Idem pag. 591. 592. XII. Cap. de IV. Classe verborum Gothicorum eadem fere repetit, exemplis firmat & Graecis Latinisque praeteritis comparat. E. g. tekan, taitok. (tango, tetigi. τρυγω, τετιγχα) haban, baibab. (pendo, rependi. κρεμα(ω), κηκρεμακα) maitan, maimait. (caedo, cecidi. κοπτω, κηκοφα.)

Plura

Plura ex hac Dissertatione & aliis excerpere non fert animus, quum is liber in omnium fere manibus versetur, qui Belgicae linguae studio tenentur.

X X V I.

Sim. van LEEUWEN in Batavia Illustrata, Tom. I. pag. 64. seqq. magnum vocum Belgicarum numerum congeffit, quarum similes in Hebraica, Latina aut Graeca lingua inveniuntur, quas Lexico nostro Etymologico inferuimus.

Pag. 76. sic concludit eam syllogen:

Sigismundus Gelenius Lexicon Symphonon secundum edidit Basileae anno 1545. ubi plus tria millia vocum Graecarum, Latinarum, Germanicarum & Slavonicarum inter se comparat.

Johan. Aventinus Annal. Bajor. Lib. I. Camerarium refert aliquot millia vocum contulisse, quae Germanis & Graecis idem significant.

X X V I I.

Thom. MARESCALLUS in Observatt. de Versione Gothica Evangeliorum, p. m. 449.

” Quicumque Versionem Gothicam vel per
 ” transennam inspexerit, plures voces Graecas
 ” literis, ac aliquoties terminationibus, Gothi-
 ” cis vestitas sparsim inveniet. Dum
 ” vestigia quaedam Graecae linguae retego in
 ” Gothica matre, filiabusque Francica & Anglo-
 ” saxonica, in mentem venit quod de sermone

„ Getarum (qui & Gothi dicebantur) tradidit
 „ Poëta apud Getas tunc olim exulans:

In paucis exstant Graecae vestigia linguae:

Hæc quoque jam Getico barbara facta sono.

Ovid. Trist. lib. V. Eleg. 7.

XXVIII.

Lod. MEIJER in *Thesauro linguae Belgicae*,
 Part. III. pag. 537. 538.

A in compositione antiquis privationem notabat, sicut Graecis. Pro eo nos hodie *on* dicimus. Itaque *onmachtig*, *onwys*, *onwaart* substituiamus antiquatis *amachtig*, *awys*, *awaart*. Verum *a* videtur in his vocibus sumi pro *au*, siquidem majores pariter *auwys* & *auwaart* dixerunt; id quod euphoniae & facilitati datum est. *Au* vero corruptum ex *ave*, uti *ou* ex *ove*, quae singula idem in compositis significant atque *on*, quod nunc in usu est.

Videsis in Etymologico nostro particulas, α, απο, αρευ.

XXVIII.

Abrah. van der MILIUS superiori § XXIII. jam citatus. Hoc loco e *Summis Caputum de Lingua Belgica* illas eligemus (ne integras paginas describere sit opus) quae maxime nostro instituto faciunt.

Cap.

Cap. VII. p. 35. " Specimen vocabulorum communium Belgis & Graecis.

Cap. VIII. p. 42. " Belgas multum loqui ex celeberrimis quibusque linguis, praesertim ex Graeca: aut illos potius locutos multum Belgici. Alia quaedam ostenduntur, ob quae propinquior affinitas inter linguam Graecam & Belgicam existit. Quatenus Belgica lingua hic sumatur.

Cap. XIX. p. 81. " Esse verisimile plus vocum Graecos, Tauricos, Persasque mutuassee a Celti-Belgis, quam hos ab illis, &c.

Cap. XXIII. pag. 98. " Belgico Graecoque sermoni communia vocabula magis referre genus Belgicum quam Graecum: victores item Celti-Belgas potius Graecorum fuisse, quam hos illorum: proinde potius a Belgica lingua habere haec communia vocabula Graecos."

X X X.

OVIDIUS NASO *Tristium Libr. III. Eleg. VIII.* sic incipit.

- " Hic quoque sunt igitur Graecae (quis crederet?) urbes,
- " Inter inhumanae nomina barbariae.
- " Huc quoque Mileto missi venire coloni,
- " Inque Getis Graecias constituere domos.
- " Sed vetus huic nomen, positaque antiquius urbe,
- " Constat ab Absyrti caede fuisse loco."

B 3

Idem

Idem Trist. V. Eleg. II. v. 67. 68.

- ” Nesciaque est vocis quod barbara lingua Latinae;
 ” Grajaque quod Getico victa loquela sono.”

Idem Trist. V. Eleg. VII. v. 11. 12.

- ” Mistra sit haec quamvis inter Grajosque Getasque,
 ” A male pacatis plus trahit ora Getis.”

Ibid. v. 51. 52.

- ” In paucis remanent Grajae vestigia linguae,
 ” Haec quoque jam Getico barbara tacta sono.”

Paria his Eleg. X. v. 28. & 33. suppeditat.

XXXI.

Jacob. PERIZONIUS *ad Aelian. Lib. I. C. I. in Not. I.*

- ” Etenim δεινῶς (*schrikkelyk, verschrikkelyk, vreeslyk*) notat primitus *terribilem* . . .
 ” deinde vero, *quicquid in suo genere quasi modum excaet* . . . Sic δεινῆς φειδῶ II. 5.
 ” *summa parcimonia*; δεινῶς μολογῶ III. 18.
 ” *terribilis*, plane, ut Belgae loquimur, h. e.
 ” *immodicus fabulator*. Hoc sensu passim dicitur δεινῶς πινεῖν, εἰπειν &c.”

XXXII.

P. POERAAT *in Dissertatione pro Orthographia Arn. Monenii*, pag. 36.

Quum lingua Belgica & sonis & aliis proprietatibus Graecae quam Latinae similior sit.

XXXIII.

X X X I I I.

CL. SALMASIUS in *de Hellenistica Commentario* P. II. C. II. p. 380. "Nec dubito quin
 „ longe major ea harum linguarum convenientia
 „ apparere posset, si lingua antiqua Graeca, qua-
 „ lis erat Deucalionis aut Hellenis aetate, ad nos
 „ usque perlata esset, aut antiqua Germanica,
 „ Crediderim tamen ab ipsis principiis diversas
 „ fuisse linguas Geticam, a qua Germanica, &
 „ Graecam," &c. (*Plura ex eo alibi.*)

X X X I I I I.

Jo. Georg. SCHOTTELIUS in Opere abso-
 lutissimo *de lingua Germanica principe*, Libr. II.
 Cap. I. § 10. pag. 175. 176.

In Graecorum lingua illud tamquam singulare
 quid & copiosum laudatur, quod facundi Graeci
 tantam vocum vim, sive tot verborum termina-
 tiones adinvenerint atque excoluerint, ut inde
 quatuor dialecti diversae, *Attica, Dorica, Aeol-*
ica & Ionica ortae sint, atque adeo ex una qua-
 tuor linguae, quarum tamen princeps & orna-
 tissima *Attica*, ut quae praestantes cultores ha-
 buit, ideoque ob excellentiam *Graecanicus sermo*
 appellatur. Praecipue quia & *Homerus* *Attica*
 dialecto usus est, eoque illam tam copiosam, elo-
 quentem & suavem reddidit. Etc.

§ 11. Germanica lingua similiter in diversas
 dialectos sese exserit, in *Misnicam, Saxoniam,*
Belgicam, Suevicam, Helveticam, ut taceam

Danorum, Anglorum, Sueonumve linguas, quae Germanicae quidem affines sunt communi respectu, sed & multum mutatae, ut propemodum peregrinae videantur.

Forsan pro Homero Aristophanem voluit dicere, qui Atticarum elegantiarum Pater audit, nam Homeri dialectus magis est Ionica quam Attica.

XXXV.

Carol. TUINMAN in Praefat. Operis, quod inscripsit Facem linguae Belgicae.

Quod si animus fuisset neque tempori neque labori parcere in excutiendis Lexicis Latinis & Graecis, multo majorem colligere segetem potuissent Haud aequae liquet, unde Graeca hauserimus: tamen notatu dignum est, eam convenientiam praecipue in prisca Graecorum lingua detegi. Alias voces a Graecis per Latinorum manus accepimus, alias sine hujus interventus, ut ita fonti propiores simus quam ipsi Latini, & vocabula ab his repudiata retinuerimus. Literarum elementa plurimam partem Graecos inter & veteres Getas sive Gothos communia fuisse apparet. Mista quoque Graecis vocibus lingua utebantur Gothi, quia Scythae & Graeci aliquando in eandem terras confluebant, vel quia Graeci colonias in Scythiam deducebant. Quod ut probem, certiori non opus est testimonio, quam *Ovidii exulis, &c. &c.*

XXXVI,

XXXVI.

Idem inferius.

In sermone Graeco multae voces obsoleverunt, quibus lux adspargitur e nostra loquela: unde communem in ultima antiquitate utriusque linguae originem deprehendere licet. Ejusmodi aliquot in Homero legas.

Quam vellem, auctor aliquas produxisset.

XXXVII.

Adr. VERWER sub *Anonymo Batavo* latens in *Idea Linguae Belgicae*, pag. 62.

„ *Εψιλον* & *ητα*, quemadmodum & *ομικρον*
 „ & *ωμεγα*, distinctum apud nos habent sonum,
 „ in ipsomet rerum discrimine fundatum, quique
 „ iusta claritate exauditur in dicto Hollandiae
 „ tractu meridionali. Aliud enim est *leder*, (*λε-*
 „ *δερ*) *corium*; aliud *leeder* (*ληδερ*) *scala*: ite-
 „ rum aliud *koper*, (*κοπερ*) *aes*; aliud *kooper*
 „ (*κωπερ*) *emptor*; licet id omne a plebe ejus-
 „ que affeclis, misere confundatur *Amstelaeda-*
 „ *mi* & in *Hollandia septentrionali*. ”

XXXVIII.

Jan. VLITIUS in *Poëmate* *Glossario Gothico Junii praefixo*, pag. notata * * & seq.

„ *Et Scytha Gnuriades Anacharsis, regia proles,*
 „ *Ille tuus morum, Graecia, doctor erat.*

B 5

Quam

- „ Quam libet & mendax, nunquam tamen ausa negare es,
 „ Multum a finitimis te didicisse *Getis*;
 „ Longius egressi cum Thracia rura tenerent.
 „ Thrax etiam vates Orpheus ille fuit;
 „ Orpheus ille Deum docuit qui mente colendum,
 „ Flexanima sedans Martia corda chely.
 „ Thrax Sophos Aescopus, Phrygia licet ortus, habendus,
 „ Aemulus Aescopo Thrax quoque Phaedrus, erant.
 „ Hac satus evchitur Maxminus origine Caesar,
 „ Suesceret ut Gothico Roma domanda jugo.
 „ In Latium cives cum deduxere Pelasgi,
 „ Ausoniam linguis erudiere novis.
 „ Sed prius illi iidem (6) primaevae elementa loquelaе,
 „ Dores &, a rigidis addidicere Scythis.
 „ Quid? quod & haud alia distinguant voce parentes? (7)
 „ Quotquot & humano corpore membra vides. (8)
 „ Si qua tamen tacito mutarint saecula lapsu,
 „ Mutatis eadem vis & origo manet. ”

(6) Teste Herodoto lib. I. cap. 57. *ἦσαν δὲ Πελαγοὶ βαρβαρὸν γλωσσῶν ἰντις* &c. Vide Cl. Salmasii de Ling. Graecae origine cap. I.

(7) E. Gr. *πατήρ*, father; *ἄστρα*, Fris. *haita*; *μητήρ*, Dor. *ματήρ* moeder; *φραθάρ* Aeol. *brothar* (*Gothb.*); *θυγάτηρ*, daughter (*iisdem*); Belg. *dochter* &c.

(8) *κεφάλυ*, Kopf Alam. *armſ* (*Gothb.*) ab *ἀρμος* Belg. *arm* / *hirm* (*Gothb.*) B. *hirm* a *κνίω*, *figge* (*Gothb.*) B. & Angl. *finger* a *σφυγγίω*. *φάλλος*, fill (*Gothb.*) B. vel. *γονυ*, *knien* (*Gothb.*) B. *knie*. *πυς* *fotus* (*Gothb.*) Alam. *fuoz* nunc *foes* (*lego* *fusz*) B. *voet* &c. in hoc Glossario passim obvia.

CAPUT

CAPUT SECUNDUM,

*in quo Graecorum & Belgarum Orthographia
inter se comparatur.*

I.

Ex praefatione nostra liquet Graeci Belgici-
que sermonis congruentiam maxime in ve-
teribus proavorum linguis deprehendi. Quum
autem a primis elementis atque adeo ab Ortho-
graphia incipere certi ordinis gratia consultum sit,
recurremus ad literas Graecis ante Trojanum bel-
lum usitatas. Hae numero fuerunt sedecim:

Α Β Γ Δ Ε Η Ι Κ Λ Μ Ν Ο Π Ρ Σ Τ.

Quarum potestatem & genuinum sonum Belgae
prae aliis Europae gentibus optime & exprimunt
& efferunt, his characteribus:

Α Β Γ Δ Ε Η Ι Κ Λ Μ Ν Ο Π Ρ Σ Τ.

Has quidem figuras a Latinis Monachis accepisse
majores nostros, non diffiteor: sed neque illae,
quae nobis propriae sunt, sive eas a Francis ha-
beamus, sive a Gothis, ita longe a Graecanicis
abeunt. Vide *Cap. praeced.* § XII. Francicae
enim aequae ac Gothicae his simillimae fuerunt.
Quod ut probem, aliquot testes producam:
Franc. JUNIUM audivimus § XXI. superiori,
neque non *Lamb. Ten* KATE § XXIII. Tum
H.

P
R
I
S
C
A
E

Graecae { Λ et S T Y
 { Λ et > , T Y Φ +
 Latinae Λ . T V
 Etruscae A + Y
 Gothicae Λ S T ψ η υ γ χ ζ

Novae { A
 Graecae { α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω
 { α φ ω

Veter. Belg. A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V X Y Z

Novae { A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V X Y Z
 Belgic { a . b . w . r . p . z .
 &

Manu. { A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V X Y Z .
 currenti { a . b . c . d . e . f . g . h . i . k . l . m . n . o . p . q . r . s . t . u . v . w . x . y . z .

Franc: { A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V X Y Z .
sive

Alamañ: { a . k . u . v . w . x . y . z .
&

Manu. { A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V X Y Z .
 currenti { a . b . c . d . e . f . g . h . i . k . l . m . n . o . p . q . r . s . t . u . v . w . x . y . z .

H. C. AGRIPPA in libello *de Vanitate Scientiarum* p. m. 13. testatur, " Francos veteres, qui
 „ sub Marcomiro & Pharamundo Gallias devi-
 „ cerunt (*deque suo nomine appellaverunt*) suos
 „ habuisse literarum characteres a Graecis parum
 „ distantes, quibus *Wastaldus* eorum patrio ser-
 „ mone descripserit Historiam, " &c.

Joan. CHAMBERLAYN in Praefat. ad *Oration. Dominicam* CLII. *linguis expressam* huic ex parte adstipulatur: " Dicit Vir Cl. LA
 „ CROZIUS, quod ductus literarum Franci-
 „ carum veterum accedant ad Gothicas, uti ex
 „ *Mabillonio* patet: Quod accedant non nego,
 „ quia Franci a Graecis & Romanis scribendi
 „ genus aequae ac Gothi didicerunt, " &c. Sed
 literas Gothorum aliis omnibus antiquiores esse,
 sunt qui contendunt apud SCHOTTELIUM,
Orat. IV. de Ling. Germ. p. 54. Verum enim
 vero, quando plures est oculatus testis unus
 quam auriti decem, Lectori in tabella conspi-
 ciendas dabimus varias veterum novarumque li-
 terarum formas. *Graecas, Latinas, Etruscas*
 ex *Inscriptione SIGEA antiquissima* per *Edm.*
 CHISHULL illustrata delineavimus; *Gothicas*
 ex *JUNII Alphab. Goth;* *Belgicas* partim ex
 monumentis quibusdam & *Grammat. Belg. So-*
cietatis in Amore florentis, partim ex hodierna
 scribendi ratione; *Francicas* denique seu *Alaman-*
nicas ex propria hujus gentis ab omni aevo scri-
 ptura deprompsimus.

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

Graecae { Λ et Σ Τ Υ
 Latinae { Λ . Τ Υ
 Etruscae
 inversae { Α + Υ
 Gothicae { ᚠ ᚢ ᚦ ᚨ ᚱ ᚴ ᚷ ᚹ ᚻ

Novae { Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω
 Graecae { α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω

Viter. Belg. ᚠ ᚢ ᚦ ᚨ ᚱ ᚴ ᚷ ᚹ ᚻ

Novae { ᚠ ᚢ ᚦ ᚨ ᚱ ᚴ ᚷ ᚹ ᚻ
 Belgic { a. b. w. r. p. z.

&
 Manu
 currenti { ᚠ ᚢ ᚦ ᚨ ᚱ ᚴ ᚷ ᚹ ᚻ
 α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω.

Franc: { α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω

Alamañ: { α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω.

&
 manu
 currenti { α. β. γ. δ. ε. ζ. η. θ. ι. κ. λ. μ. ν. ξ. ο. π. ρ. σ. τ. υ. φ. χ. ψ. ω.

II.

Sedecim illae literae proprie pro Scripturae elementis sunt habendae & hinc cunctis, ni fallor, gentibus communes. Equidem Hebraice sic repraesentantur:

ט ס ר פ ו נ מ ל כ י ה ה ר ג ב א

(1) Pro E substituimus ה, auctoritatem scriptoris *Grammaticae Generalis* secuti, qui p. 14. ait: *N videtur olim valuisse A, ה E, & י O, quod ex serie Alphabeti Graeci liquet, desumpti ex Phoenicio usque ad literam T.* (2) ה pro H adspirato, ejusdem & Jac. ALTINGI judicio. (3) In locum τ ϛ כ succedere potest ק. (4) ו huc pro O transtulimus, quoniam instar Graecanici O potestatem duplam habet, nam ו valet O, ו autem OY. (5) Ex literarum ordine ש substituendum esset, ut (6) ת pro ו.

Reliquae omnes potius binarum notae, & mixti soni sunt, quae postea excogitatae prioribusque additae fuerunt. Apud Graecos quidem hae novem Ζ Η Θ Ξ Υ Φ Χ Ψ Ω vel octo, si Η demas; apud Belgas hae decem C, F, J, Q, U, V, W, X, Y, Z, vel demtis J & V itidem octo.

Quomodo inter se conveniant aut discrepent, ex sequenti Oratione patebit. Initium fiet a Graecis:

Z Po-

- Z** Potestatem habet των DS vel TS, licet WELLERUS id ex Dorica dialecto exprimat per SD. Sed ejus rationes nondum mihi probantur. Vide Cl. VOSSIUM de Arte Gram. pag. 85.
- H** Seu E longum quasi ΕΗ, quod nos duplici EE exprimimus, locum occupavit literae adspiratae H, quae apud Latinos aliosque populos remansit. Ita nos cum Doctiss. VERWEY sentimus, Magni SCALIGERI sententiam a Cl. WETSTENIO Orat. III. de Ling. Graec. Pronunt. pag. 51. seqq. contra Celeb. VOSSIUM de Arte Grammat. L. I. cap. XVI. p. 70. defensam amplexi. In Gothica Lingua literam Hτα, quod quidam Vir doctus adfirmabat, non inveniri, evincit Franc. JUNIUS in *Alphabeto Gothico* pag. 13. 14.
- ⊙ Pro eo tam Graeci antiqui, quam nos hodie Latinos secuti, scribebant TH, quem sonum Angli optime omnium efferunt.
- H** Apud Latinos valet CS vel GS, apud nos KS, apud Germanos quoque CHS, quod & apud Graecos locum habet in ονυξ pro ονυξς, ut Germ. *ochs* pro *ox*. Pro ea nobis & aliis populis recepta est Latina figura X.
- T** De hac litera similis inter Eruditos (quos supra ad H. laudavimus) controversia est, nempe an Cadmea sit? Latini eam modo ut I modo ut U enuntiabant, donec in literarum

rum ordinem recepta fuit. Gallorum Hollandorumque U nec non Germanorum UE seu Ū cum Pythagorica illa, quod ad sonum, plane convenit.

⊕ Hanc Latini ut & prisca Graeci reddebant per PH, sed & saepenumero per F, quamvis durior paulo fuerit, & VOSSIO in *Corrigendis Libr. I. & II. Art. Gram.* P cum halitu sonuisse dicatur, quum F esset flatus. Consulendi quoque Viri Docti ad QUINTIL. Inst. Orator. L. I. C. IV. p. m. 44. Errat igitur FABER in *Thesouro Latinitatis*, quum F valentiori sono quam φ praeditum esse dicit. Putem φ proxime accedere ad Teutonicum PF in *Pferd*, *Pfenning*, *Pfarrer*, atque hoc F pro Digamma Aeolico esse.

X Est Latinum nostrumque CH, quo veteres tamen Belgae non magis quam Gothi utebantur, ut ex § XXV. *Cap. I.* patet. Hinc MELIS STROKE *Kersten* pro *Christen* scribit, &c. Priscis Graecis ejus loco erat KH.

† Valet PS.

Ω Vel ω ex duobus oo continentibus conflatum, valet longum O, sive Belgarum OO.

III.

Jam nunc reliquas nostrae linguae literas examinemus.

(1) Quarum duas C & Q omni procul dubio a Latinis accepimus. C (: quae nobis, Anglis & Gallis eandem vim habet, ac Graecis, Germanis, Latinis Z pro DS, atque in multis per S exprimitur, ut *Sedel* pro *Cedel*, Germ. *Zettel*, Graece *σχεδῆ* :) & Q (: quae itidem duplex est pro K W vel KU, Gr. *κω* vel *κου* :) nos plane carere posse, dummodo CH, Graecorum *χ*, retineamus, aut pro ea parem novamque figuram habeamus, in praefatione Operis demonstratum dedimus. F ex Aeolico Digamma formatum, de quo prolixè agunt *Quintilianus* & *Vossius* citt. libr. De X, Graecorum *Ξ*, supra egimus.

(2) Quatuor aliae J, U, V, W ab omni tempore Celticae & Gothicae linguae fuerunt propriae. Certe discrimen inter vocales I, U & consonantes J, V, quantum ad formas diversas, Graecis pariter & Latinis ignotum fuit. Qua de re videndi *CELLARIUS in Orthographia* p. 12. sq. & *VOSSIUS de A. G. L. I. C. XV.* quamquam alter eas pro duabus, alter pro quatuor literis habet. Verum vocalis U Gallis & Belgis (ut dictum supra) sonat ut Graecorum Y aut Teutonum UE, quibus suum U est crassius, ut & Latinis, quem sonum Graeci antiqui per O deinde per OY, hodie Galli per OU, Hollandi per

per OE exprimunt. Denique W Celticae tantum originis est, quam aliqui gemino V, e. g. in V*Vilhelmus* reddunt, quod Eruditiss. *Benj. HEDERICUS* improbat; alii GU pro ea substituunt, itidem male, iudice *SCHURTZ-FLEISCHIO* in *Observatt. Latinae Orthographiae* praemissis, qui V simplex mavult. Latini interdum mutant in G solitarium; Graeci interdum in OY: utrique plerumque in B, ut *Bardi* pro *Wardi* i. e. *Waarden*, digni; *Bolesvinda* pro *Wolfind*, *welvinde*, *celer inveniendo*, nomen mulieris: *Kovadi* pro *Kwaden*, *Quadi: Germani*, qs. *Weermannen*, unde Gallorum *Guerre*, bellum. Videatur *Varro Germanicus* de *Lingua German.* L. II. C. II. p. 218. 219.

I I I I.

Restant Y & Z, quae Graecas quidem aut Latinas forma referunt, sed sono plurimum discrepant.

(3) Belgarum quidem Y sonum medium habet, inter E, I & EI, qui a Rotterodamis eorumque in Hollandia meridionali vicinis optime enuntiantur, nam Amstelodamenses cum diphthongo EI confundunt, Brabanti & Selandi ut longius I pronuntiant, Trajectini ut AI. In Germanorum ceterorum, Gallorum & Anglorum linguis fere ejusdem soni est atque I. Non tamen verus hujus nostri Y sonus, (qui delicatis Hollando-
C rum

rum auribus dignus videbatur inter literas numerari) Graecis aut Latinis ignotus fuit, dum Graecis sua diphthongus EI modo ut Y modo ut EI sonabat, & similiter Latinorum longum I plane ut nostrum Y sonuisse mihi persuadeo, satis firmis rationibus nixus. Graecas enim voces Αλ-ξανδρεια, Αντιοχεια, Πολιτεια &c. Latini reddidere *Alexandria* & *Alexandrea*, *Antiochia* & *Antiochea*, *Politia* &c. Nos optime scriberemus: *Alexandrya*, *Antiochya*, *Politya*. Pro Μηδεια autem & Αινειας &c. ubi scilicet E clarjuss exaudiebatur, tantum scribebant *Medea*, *Aeneas*, plane ut nos pro *my*, *wy*, *zy* &c. saepe dicimus *me*, *we*, *ze*. Sic *veirei*, *capteivei*, *docerei* antiquorum, mutatum est in *viri*, *captivi*, *doceri*, quod pronuntiandum nobis ac si *vyry*, *captryy*, *docery* scriptum esset. Et ita CICERO in *Oratore* c. XLVIII. & GELLIUS N. A. L. II. c. XVII. intelliguntur. Contra *omneis*, *parteis* &c. primo in *omnis*, *partis*, deinde in *omnes*, *partes* abiit. Idem dubius sonus est in nostris vocabulis, quae in *lyk* desinunt: namque *beerlyk*, *mannelyk*, *deugdelyk*, *beerlyken*, *mannelyken*, *deugdelyken*, *beerlykheit*, *mannelykheit*, *deugdelykheit*, &c. ita pronuntiatur, ut vix dignoscere queas, num *beerteik*, *manneteik*, *deugdeleik* (& ita in ceteris) an *beerlik*, *mannelik*, *deugdelik*, an vero *beerlek*, *mannelek*, *deugdelek*, audias. Quod si *Etistae* atque *Jotistae* ad hujus Belgici Y sonum attendissent, nunquam de
lana

lana caprina contendissent, cum utrique & verum & falsum defenderent.

(4) Tandem ad literam Z venio, quam summus Grammaticus A. M O N E N cum Hebraeorum ׀ comparat, atque hodie Gallorum & Anglorum more pro leniori S usurpatur, de quo discrimine videantur Grammatici Belgici. *Societas*, quae ante octoginta annos ab Amore nomen sibi dedit, in Dialogo notissimo pag. 45. majorum suorum aevo eam literam Z frequentissime adhibitam esse testatur, tibi simul nec non apud Vener. Viros A. *Momenium* p. 17. & J. NYLOE *Isagoge* ad L. B. pag. 44. verba aliquot occurrunt, quae pro diversa scriptura diversa significant, ut *sant*, *sanctus*, *zant*, *arena*; *zaai*, *serito*; *saai*, *transoericum Kiliano* &c. Graeci Latiniq; interdum Z & S promiscue usurpabant, ut in *Smaragdus*, *Zmaragdus*; *Smyrna*, *Zmyrna* &c. de quo consulendi Summi Viri VOSSIUS libro saepius laudato, pag. 85. 86. J. BRUKHUSIUS ad *Propert. II. El. XIII. v. 43.* & P. BURMANNUS in N. C. ad *Phaedri L. III. Fab. XVIII. v. 7.* quique ab iis adducuntur, imprimis M. GUDIUS ad eumdem Phaedri locum, & PIÉRIUS ad *Aeneid. VII. v. 648.*

V.

De consonantium divisione Grammatica non habeo quod moneam, nisi eam improbari Doctif. VERWEY in N. V. *Doc. Gr.* p. m. 10. De conjunctione earundem duo observo: (1) Adspirationem quam Graeci literae caninae adjungebant, a majoribus Belgarum literae G subjungi solitam, quod negligentiores patrii sermonis & hodie servant, cum *ghy, gheleert, ghevinghe, dagh, dogh,* &c. scribunt pro *gy, geleert, geving, dach* vel *dagge, doch* vel *dogge* &c. (2) Priscos Graecos non $\gamma\gamma$, $\gamma\kappa$, $\gamma\xi$, $\gamma\chi$ scripsisse, sed quemadmodum Germani cum Latinis, $\nu\gamma$, $\nu\kappa$, $\nu\xi$, $\nu\chi$, uti STEPHANUM & SCALIGERUM ex MSS. & inscriptionibus probasse docet VERWEY, ib. p. 9. Tamen Getas sive Gothos $\Gamma\kappa$, & $\Gamma\Gamma$ semper usurpasse, tum ex § XXV. C. praec. tum ex *Argenteo Codice*, a Fr. Junio publici juris facta, lectori liquere potest.

Transimus ad vocales longas, quae solis Graecis ac Belgis communes sunt, & ad aliarum compositionem, quae Diphthongus dicitur.

VI.

Vocales longae Graecis sunt η & ω , quae nostras EE & OO valent (vide § II.) ab *Adr. VERWER*, exterminatis Y & Z, Alphabeto insertas. Nec ego nec alius quis facile ejus senten-

tentiae subscribet ; nam (1.) illis Y & Z carere vix possumus , quod (ni fallor) satis demonstratum est supra ; (2.) si pro sonis diversis singulares literae opus sint , similiter é , ó ; éé , óó (: qualibus accentibus H O O F D I U S primo est usus cum aliis Grammaticis sui aevi , quos postea tamen rejecit :) *ch* ; *ng* , *nh* ; *kw* &c. novos characteres requirerent , quod partim tentavit sagaciss. *Lamb. Ten K A T E Tom. I. in Animadv. ad Orthogr. Criticam* , pag. 129. seqq. partim mihi in mentem antea venerat , circa duplam CH. (3) Quo pacto pro duabus figuris E & O octonas excogitari necesse foret , nam E non minus atque O duplicem sonum habet , tam apud Belgas quam apud Graecos. hinc fierent quatuor literae ; & quum singulae produci possunt , quando scil. longiorem in pronuntiando moram exigunt , quatuor alias gignerent. Ut hi varii soni rite percipiantur , lubet eos exemplis declarare , ut & in hac parte Graeci Belgicique sermonis convenientia appareat , etsi non ignoro , simile quid sed non aequale in Latinorum & Gallorum linguis inveniri , quo Neronis jocus pertinet ap. S U E T O N . N. c. 33. *qui morari Claudium inter homines desisse jocabatur* , producta prima syllaba , deductoque ridiculi causa verbo a *μωρεος*. Apud Belgas igitur *wel* , *bene* ; *men* , Gallorum *on* (particula , quae verbo tertiae personae praeposita impersonale passivum denotat) *den* , τὸν articulus &c. languidius E habent , quam *wel* ,

sons, men, aurigare; den, abies &c. ubi E magis acuitur fortiusque sonat. Simile discrimen est inter *bok* pro *buk*, *inclina, curva te*; (nam illud O lene accedit ad Latinorum *vulgus, servos, sophos* pro *vulgus, servus, sophus*) *bol*, caput, globus; *bot*, licitatio &c. ac *bok, boedus, bol, turgidus, fungosus; bot*, stupidus & *bot, passer piscis &c.* Videamus jam productarum vocalium exempla: EE lene est in *peer, pirum; smeek, supplica; leer*, corium pro *leder*; EE acutius in *Heer, Dominus; vrees, timor & time; leer, doce* vel *doctrina*. OO lene auditur in *doof, exstin-*
ctus; kool, carbo, pruna; door, per; ik rook olfaciebam: OO acutum, (accedens ad Gallo-
rum AU, quemadmodum *clostrum* pro *claustrum, suffoco* a *faucibus, colis* pro *caulis &c.* dixerunt Latini) in *doof, surdus; kool, brassica; door, stultus; rook, fumus*. Sexcenta imo plus mille ejusmodi vocabula collegit laboriosissimus Ten KATE T, I. a pag. 211. ad 313. Graeci plane eodem modo distinguebant inter E lene, in quod accentus nunquam cadit, in *αἰσθητής, medicus; αληθές, certo, vere; εκπλεω, plene &c.* atque inter *αἰσθητής, sartor; αληθές, verum, certum, εκπλεω, enavigo &c.* in quibus E acuitur. De vocali O audiamus Eruditum ISAACUM V O S-
SIUM de *V.ribus Rhythmi*, pag. 43. "Diony-
sius Halicarnensis in praeclearo isto de collo-
catione verborum libello . . . do-
cet differentiam inter voces *ὀδ* , *ροδ* , *τρο-*
π ;

„ πⓄ & ερορⓄ, in quibus licet breves dicantur priores quaelibet syllabae, satis tamen sensibile est temporis discrimen, quod in singulis, ut distincte proferantur, requiritur.” Locus Dionysii exstat *περι Συνθεσεως Ονοματων*, Edit. Sylburg. pag. 13. v. 34. seq. qui & longior est & longiorem explicationem poscit, quam in praesentia nostrum institutum patitur. Hae lene sive jacens statuimus in *αηρ*, *ποιμην*, *αγενη*, &c. Clarius & fortius in *έλλην*, *κρατηρ*, *ετυρθην*, *αληθες*, nam posterius in *αληθης* est debilius pronuntiandum: Porro Ω lene & languidum in *ρητωρ*, *τυπτων*, *υδωρ*, auditur, sed acutius in *Σιμων*, *Ξενοφων*, *Σωκρατης* &c. Quamobrem sic censeam, (nam de Belgicarum vocum & vocalium sonis hodieque auris delicata judicare potest, non item in linguis mortuis, ut vocantur) paucis explicabo; nempe ubi η aut ω in derivativis abit in ε aut ο, longa illa vocalis debilius leniusque sonare debet, quam in illis, ubi η aut ω in omnibus derivatis manet. Scribimus autem *αερⓄ*, *ποιμενⓄ*, *αγενεⓄ*; contra *έλληνⓄ*, *κρατηρⓄ*, *ετυρθημεν*, *αληθης*, *αληθεⓄ*. Sic *ρητορⓄ*, *τυπτωνⓄ*, *υδαⓄ*, contra *ΣιμωνⓄ*, *ΞενοφωντιⓄ* &c. Et hic Graecos rursus imitatur, namque a Grammaticis jubemur scribere, *peren*, *smeken*, *beeren*, *vreezen*, *leeren*, *dove kolen*, *carbones*; *doove menschen*, *homines surdi*; *dooren*, *stulti*; *rooken*, *fumare*, *wy roken* olfaciebamus &c. Vide nostram *Praefationem*.

VII.

De ipsis Diphthongis conjeceram quaedam in chartas, ubi simul nullas triphthongos tam in Graeca quam in Belgica lingua dari contendebam; quae nunc consulto praetermitto, quod ea leviuscula aliis visum iri metuo. Tantum de nostra Diphthongo OE, quae Graecam OU valet, adjicio, ei apud Graecos eundem sonum fuisse, namque Attici προετη, προκειτο, μισοεργ. &c. efferebant per προυτη, προκειτο, μισοεργ. Eodem modo apud Latinos *moetus* pro *moetus*, *pinio* pro *roenio* invaluit. Similiter conversa dipth. EO contrahebatur in OU, ut: ποιουντες, αληθε. ετιδεο pro ετιδεο, in ποιουντ, αληθους, ετιδου, quae Belgice leguntur h. m. *poioentes*, *aleethoes*, *estthoe*. Angli autem eo per & efferunt, ut *root*, *radix*, legunt ρετ, quomodo Graeci e. g. αιδος contrahunt in αιδους. Tandem notae Accentuum & Apostrophi considerandae essent, sed de accentibus, quantum ad Orthographiam pertinent, in Praefatione egimus; quantum ad Prosodiam, Libro III. occurrent. De apostropho autem alibi sermo erit.

CAPUT

CAPUT TERTIUM.

De Partibus Orationis, & primo de ARTICULO ET NOMINE eorumque
Accidentibus.

I.

Etiam si cum ARISTOTELE cunctas voces ad tres species Ονοματα sc. Ρηματα και Συνδεσμοις, sive Nomina, Verba & Particulas, redigere possumus, tamen, ne illas denuo cogamur dividere, cum Grammaticis Graecis οκτο partes Orationis constituemus, 1. αρθρα, articulos; 2. ονομασια, nomina; 3. αντωνυμιας, pronomina; 4. ζηματα, verba; 5. μετοχας, participia; 6. επιερηματα, adverbia; 7. συνδεσμοις, conjunctiones; 8. προθεσεις, praepositiones. Ita adverbis ad censentur interjectiones, quas pro nona orationis parte venditant SCHOTTELIUS, MONEN & alii: sed auctor *Ideae* L. B. ut octo partium numerum servet, participia verbis adiungit. Nos itaque secundum propositum ordinem docebimus, quibus in rebus *Etymologia* utriusque sermonis congruat: hoc capite de prima & secunda parte, quae separari aegre patiuntur, acturi.

II.

De Articulis observatu dignum est, majores nostros ante quinque aut sex saecula solo definitivo *de ac het* usos fuisse, more Graecorum, qui articulum δ ή το eodem prorsus modo adhibent, uti *Libro secundo* probaturi sumus. Articulus alter *Een* paulatim in nostram linguam irrepsit, quam observationem debemus diligentissimo *Tenkate, Tom. I. pag. 354. sqq.* quo lectorem ablegamus. Ceterum de Etymo articuli Graeco-Belgici videndum *Caput VIII.* Alia mihi interim sese offert observatio, nempe Graecos aequae ac Belgas (alios populos jam non curamus) saepe articulum & adjunctum nomen in unam vocem contrahere, e. g. τ'αμα pro τα εμα, ὦ πολ' (Ⓞ), pro ὁ αιπολ' (Ⓞ), ap. *Theocritum*, τ'αγγυριον, τ'αληθη, ΗΑΙСОΠΟС & ΗΑΔΕΛΦΟΙ in *Sigea Inscriptione*, de quibus vocibus pro ὁ Αισωπ' (Ⓞ) & οἱ αδελφοι sumtis, videndus Doctiss. *CHISHULL* pag. 7. & 91. Apud nos *d'arent, d'avont, d'exel* pro *de arent, de avont, de exel, 't huis, 't myne, 't ampt* pro *het huis, het myne, het ampt*. Sed masculinus aut femininus articulus male a quibusdam ante H apostropho notatur, pejus ante mutam, quo tamen imperitis tabularum & insignium pictoribus nihil usitatus, qui *D'HAAS, D'LEEU, D'MOL*, scribere amant. Quod si literas edocti essent, suspicari quis possit, eos antiquitatis aemulatores esse, qui
KRUS,

KRUS, DCIMUS, BNE, CRA scribebant, pro **KARUS, DECIMUS, BENE, CERA**, quod prima vocalis in literarum nomine latebat, vide **VOSSIUM** de A. G. p. 73. Immo in Ety-
mis vocum invenimus aliquando, alias etiam gen-
tes peregrinum retinere articulum, ita *obliquus*
ex ὁ πλαγιῶ, aqua ex ἡ ἕρα, factum putant.
Pluribus haec persequitur **FR. JUNIUS** in
Gloss. Goth. pag. 63. Sic nostrum *laberdaan*, ex
Gallico *l'aberdan*, & quod vulgo dicitur **LILE**
pro **L'ILE Insulae**, Belg. *Ryffel*. An similiter
fluvii **NIPER & NIISTER** ex Scythica lin-
gua aut Gothica articulum adsciverint, ut
DNIPER & DNIISTER hodie appellentur,
non definio.

I I I.

Quandoquidem articulus generis Nominum in-
dex est, sponte ad **GENERA** eorum deducor,
quae Belgis & Graecis tria esse, vix operae pre-
tium esset memorare, nisi Hebraei, Galli, Ita-
li &c. duo tantum agnoscerent. Sed quid agno-
scere eos dicam, cum **H. STEPHANUS**
contendat, Gallis non minus genus tertium,
id est, Neutrum, esse quam Graecis. Argu-
menta autem ejus propemodum paria sunt illo-
rum argumentis, qui sex casus statuunt in Grae-
cis. Considerari potius meretur, quod in utra-
que lingua plures quam in alia ulla voces repe-
riantur, duplo genere praeditae. Nos tantum
eas

eas conquiremus, quae utrobique eandem significationem in binis generibus servant.

ὁ και ἡ ακατⓄ, *de of het boot*, navigiolum. Germ. *achen*, vet. Belg. *ake*.

ἡ εμπλαστρⓄ και το εμπλαστρον, *de ac het pleister vel plaaster*.

ὁ σκολος και το σκοτος. Alam. *die und das finsternisz*, caligo; quae terminatio in *nisz* semper dubium genus facit. Sic inter Belgas pro *het getuigenis* maluit *Vondelius* saepe *de getuigenis* scribere fem. gen.

ὁ και ἡ κρινος, *de eike*, ap. Hoogstr. *masc.* Nyl. *fem. ilex*.

ὁ βωλος, Attice ἡ βωλος, *de of het klai*, gleba, ὁ κων, Jon. ἡ κων. *de zuil*, m. & f. ap. *Sewel. columnna*.

ὁ και ἡ βηξ, *de hoest*, *masc. & fem. tussis*.

ὁ και ἡ περδιξ, *de of het patrys*, *perdix*.

ὁ και ἡ θιν, *de duin, het duin* ap. *Monen*, *colliculus*.

Sequentes pro diverso genere diversa significant: ὁ ανθρωπος. *de mensch*, Germ. *der mensch*, homo *mas*.

ἡ ανθρωπος, *het vroumensch*, Germ. simpliciter, *das mensch*, homo *femina*.

ὁ και ἡ λιθος, *het edelgesteente*, *gemma*.

ὁ λιθος, *de steen* *masc. lapis*.

ὁ αλς, *de & het pekel*, *sal*.

ἡ αλς, *het pekel* *poët. mare*.

ὁ και

ὁ καὶ ἡ Φυγας, *vluchteling, banneling*, com. gen. profugus & profuga.

ἡ στύραξ, *de storax*, arbor aut gummis quaedam.

ὁ στύραξ *de spits of het spits*, cuspis hastae.

Ita Hoogstratanus habet, sed non videtur animadvertisse Vir alioqui sagacissimus, id discriminis interesse, ut *de spits* fem. g. dicatur *de acie* vel *cuneo* militari *eene heirspits*, (quod compositum in neutro genere nunquam inveniri putem) & *het spits* pro *acie* vel *mucrone* cultri: quamquam eo sensu quoque *de spits* ferri potest, ut *de punt* ac *het punt*, cuspis, mucro.

I I I I.

Non gravabitur, spero, Lector candidus, si paululum deflectens a via, quam intendi, populares moneam, ne hac licentia in generibus abundantur, aut sine delectu omnia adripiant, quae ab uno alterove scriptore singulariter dicuntur. Generalem enim usum spectare oportet, optimum scribendi magistrum, qua in re tutissimus dux DAV. van HOOGSTRATEN, in *Catal. De Generibus Substantivorum*. Praeterea auctoritates Poëtarum saepe suspectae esse debent, quia illis & pictoribus, quos supra notavimus § II. plus licet ad metrum aut rhythmum recte constituendum. Potissimum hic damno pravum usum articuli mascul. *des loco der* fem. qui HOOFDIUM,

DIUM, *Joan. DEKKERUM*, BRUNIOSque parentem & filium passim deformat. Videtur autem hic error quodammodo stabilitus a *Societate in Amore florenti*, quae articulum *des Genitivo* in omni genere constanter adscribit. Quamvis autem hanc locutionem, *En ik in plaats des girigheits*, pro *der girigheid*, in Prol. *Aululariae*, HOOFDIO *Warenar* dictae, atque *Illam*, *basterbroer des zons* pro *der zonne* & *similes* damnem; non tamen damno in quibus genitivus praecedens sequenti nomini ita adhaeret, ut fere unam tantum vocem, omisso accentu, constituat, qualia sunt: *myn moeders zuster*, *de stats waag*, *'s weerelts ondergang*. Consulatur *MONEN* pag. 101. & 286. Simile quid apud Graecos observare licet. Attici enim *τω ημερα*, *τω χειρα*, *τω φυσεε*, *τουτω τα τεχνα* &c. non semel dixerunt. *Sophocles* in *Oed. Tyr.* v. 1434 *και του με χρειας ωδε λιπαροις τυχειν*; Quo refero hoc *Hesiod.* *Erg.* v. 196-198.

Δευχοισιν φαρεσσι καλιψαμενω χροα καλον
Αιδωσ και Νεμεσις, quomodo ob praecedentia & sequentia Α *ευφωνιας ενεκα* locutus videtur.

V.

Pergimus ad CASUS, quorum Graeci quinque numerant, quot Belgae similiter habent, si recte rem pensitamus, nam sextus utrobique tertio similis est, quod in antiqua Latinorum lingua itidem obtinuit. Quod si quis cum *Doctore Parisien-*

rifiensi, quem Verwey sequitur, in Graecis nominibus sex quoque casus velit admittere, ei quidem non adeo praefracite obloquimur, sed ita aequali jure cum SERVIO in Romana lingua septem casus numerarem, aut in nostra tredicim, si diversis casuum usibus ac significationibus singulare nomen tribuere vellemus, qua de re laboriosissimus Ten KATE I. Tom. p. 325. accurate agit.

Terminationes quoque quorundam casuum in Belgico eadem quae in Graeco. (1) Genitivus singularis plurimum exit in S, ut: *της ημερας des daags*, *του ανδρος des mans*, quomodo & apud Latinos: *hominis, fructus*, & antiq. *familias*. (2) In eandem literam S desinunt multi nominativi plurales: *ανδρες de mans*, homines. (3) N in fine habent omnes genitivi plurales, qua Graeci qua Belgici: *των μουσων & των μουσων der Zanggodinnen*, *των ανθρωπων & των ανθρωπων der menschen*, *των Ελληνων & των Ελληνων der Griechen*, *των πατερων der Vaderen*.

V I.

Athenienses aliosque loco vocativi plerumque nominandi casum adhibuisse, satis constat, immo Doricus quoque Theocritus habet I. Eid. v. 7. *αδιον ω ποιμαν* & 15. *ου θεμισω ποιμαν*, nam illud pro nominativo *ποιμην* dici, persuadet derivatum

ποι-

ποιμενικός, quod occurrit v. 23. ubi alioqui ποιματικός debuisset dicere. Id. eod. Eid. v. 149. *Θασαι φίλος ὡς καλον οσδει*, *Vide amice, quam suaviter oleat.* Quem Graecismum & Galli imitantur, cum dicunt: *Venez ça, l'homme; Tenez là, femme.* Apud Belgas autem vocativus articulo plane caret: e. g. *Heere, ontferm u myner, Domine, miserere mei: Wel vrint, waar van daan?* Unde, amice? Falli autem eos, qui vicissim vocativum pro nominativo usurpari putant, erudite ostendunt Auctores Gallici *Novae Meth. Gr.* Nam Macedonica dialectus in nominat: ποιητα, ιπποτα, θυστα, unde Latini habent *poëta, cometa, Thyesta & Thyestes* &c. dicere jubebat pro ποιητης, ιπποτης, θυστης. Ne quis mihi objiciat illud Persicum, seu Persianum mavis: *Stemmate quod Tuscorum millefimo ducis, Censoremne tuum vel quod trabeate salutas*, aut Virgilianum: *quibus Hector ab oris Exspectate venis?* Nam in secunda haec persona dicuntur, quod in prima aut tertia non licet. Itaque quamvis in talibus nominativus possit habere locum, an hinc sequitur, loco nominativi generaliter substitui posse vocativum? Non putem. Conversae theses non semper verae.

V I I.

Ut Belgae casum genitivum non raro per praepositionem subjuncto nomine efferunt, quum dicunt e. g. *de tron van de vrouwen*, fides mulierum;

literum; de zorg voor de kinderen, cura liberorum; de liefde tot zijn vaderland, amor patriae; de bedrevenheit in goede kunsten, bonarum artium pericia, &c. ita & Graecis idem usitatum est: Anacr. Od. XXXXIII. ἀπο κειθεν ὅτι βλάπτων, quod Barnesius vertit: de nihilo quidquam laedens, malim: nullius rem laedens, nocens. Hocr. Ελέν. Εγκωμ. pag. m. 496. ἀλλ' ἀνεμενον την της παιδὸς ἡλικίαν, καὶ τὸν χρόνον τὸν παρὰ της Παιδας, nam illi & aetatem puellae & oraculum Delphicum (Apollinis) expectabant. Sic citatum invenio, nescio ejus; ἀτυχία περὶ τον βιον, infelicitas vitae. Lucian. Nigr. p. m. 23; πίνακιον τι των ἀπο γεωμετρικῶν σχημάτων καὶ ἀσχεγγραμμείου, tabella quaedam geometricis (geometriae) figuris conscripta. Non sum tamen nescius, Virum Clarissimum in Lect. Lucian. mutata paululum lectione hunc locum aliter construxisse, quae crisis digna est ut a Lectore propius examinetur. τρία εγκωμια καθ' ἑμῶν καλλίστα, Demosth. pro simplici ἑμῶν, ut supra Ελένης εγκωμίων. Sic Revér. ELSNERUS in Observ. ad N. T. I. T. το κατά Ματθαίου Ευαγγέλιον, explicari posse autumat Evangelium Matthaei, quemadmodum Polyb. L. III. c. 6. p. 225. αἱ κατ' Ἀννίβαν πράξεις res gestae Annibalis vocentur. Ap. S. Matth. XV. 1. οἱ ἀπο Ιερουσαλῶν γραμματεῖς Scribae Hierosolymitani s. ab Hierosolymis Vener. WOLFIUS in Cnr. Philol. explicat secundum Raphaelium; ut subaudiendum non sit. ελθόντες

cum *Erasmo & Beza* &c. Ap. Livium similiter ad vulgus, in vulgus pro vulgi legere memini. Adde Φρασεις Graeco & Latino-Belgicas vocc. απο, ab & de, & si tanti est, TUINMANNI Tom. II. Proverbior. p. 243. 244.

V I I I.

Discrimen NUMERORUM, quod Nominibus Graecanicis cum Belgicis intercedit, (cum *Dualis* pro tertio Numero apud Graecos vulgo habeatur) haud ita magnum est, ut prima specie quis suspicari possit. Prorsus enim ab iis sto, qui *Dualem* pro *Dialecto Attica* seu variante pluralis numeri terminatione habent, quoniam vix ulla horum numerorum differentia est apud probatos L. Gr. auctores. Cujus rei exempla aliquot profertre libet, partim ab aliis Grammaticis, partim a me congesta. (1) Pro duali est pluralis in his (ut LXX Interpretes taceam, & NOVI FOEDERIS scriptores, qui ne semel quidem duali numero sunt usi, ut WELLERUS ait) *Herod. Clio C. 9. εγω γαρ σε ες το οικημα, εν τω κοιμωμεθα.* (scil. Candaules cum uxore) *Θησω. Pindar. Pyth. IV. pag. m. 357. πεμπε δ' Ερμας χρυσοραπις διδυμς υιους επ' ατρευτον πονον, του μεν Εχιονα, κεχλαδοντας ηβα, του δ' Ερευτου ταχεως δ' αμφι Παγγαιου θεμεθλα ναιεταοντες εβαν &c. Alcman, Καστωρ τε πωλων ταχεων δημητηρες ιπποται σοφοι και Πολυδευκης κιδνος.*
Plura

Plura alia suggeret BUDAËUS *Comment. L. G.* p. m. 953. sq. Addi possunt exempla bina Homeri ap. *Herodot.* p. m. 550. *Aeschin. contra Ctesiph.* p. m. 278. Β. τούτων ὑμῖν αὐτὸν Δημοσθένη καὶ Κτησιφῶντα μαρτυρᾶς παρεξομαι. *Ib.* C. καὶ περὶ τούτου Δημοσθένης μὲν καὶ Κτησιφῶν πολὺν ποιήσονται λόγον. *Demosth. de Corona* pag. m. 315. Α. ὅτι τῆς ἡμετέρας ἐχθρᾶς ἡμᾶς ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν δικαίον ἦν τὸν ἐξέτασμον ποιεῖσθαι. οὐ το. μὲν. πρὸς ἀλλήλους ἀγωνιζέσθαι παραλαίπειν, ἕτεράκ δ' ὅτι κακὸν τι δώσομεν ζῆτειν. Quorum loco alii nunc scribere juberent: ὅτι τῆς νῦν ἡμετέρας ἐχθρᾶς νῦν ἐπινοήσαντες οὐ το. μὲν. πρὸς ἀλλήλους. *Euripid.* ἀμφω δ' ἄμ' ἐξέπνευσαν ἀθλίον βίον. *Lucianus Timone,* ἀμφω εὐλογα. *Isoct.* δύο ποιῶν καίρους τοῦ λέγειν. *Homer.* δύο νυκτᾶς δύο τ' ἡμέρας. *Luc. Prometh.* p. m. 105. C. ἀλλ' ὑμεῖς γούνη, ὦ Ἡφαιστε καὶ Ἑρμῆ, κατελεησάτε με παρὰ τὴν ἀξίαν δυστυχούντα. p. 107. E. ἀμφω δὲ τέχνηται καὶ εἰπεῖν δεινοὶ ἔοικατε εἶναι. *Aristoph. Βατραχ.* v. 177. εἰ μὴ κἀλαθῆσαις δύο δραχμάς.

(2) Dualia quoque pluralibus, cum de duobus sermo est, miscentur in his: *Herodot. Clio C. XI.* Νυν τοι δύοιν ὁδοῖν παρεούσων. *Homer. Iliad.* A. 135. sq.

Εἰ νῶϊ ζῶους πεπυθοῖτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.

Ὡς τῶγε κλαίοντε προσαυδήτην βασιλῆα

Μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἀμειλικτὸν δ' ὅπ' ἀκούσαν.

Εἰ μὲν δὴ Ἀντιμάχοιο δαιμόσιος ἕισος ἔστων &c.
 Αἰσίοι. ἐξ ἀμφοῖν ψευδῶν. Lucian. Prometh. p.
 117. f. σφω καὶ ὠ Ἐρημὴ καὶ Ἡφαιστὴ, εἰ τι μὴ
 καλῶς εἰρησθῆαι δοκεῖ, διευθύνετε καὶ διελεγγετέ.

(3) Dualis est pro plurali ap. Homer. Iliad.
 A. 49. Ἀτρεΐδῃ νῦν ἀμμε παλιμπλαγγχθένας οἶω
 Ἀψτεπονσῶσθησιν. Pindar. 2. Olymp. p. m. 60.
 Μάθοντες δὲ λαβροὶ Παγγλωσσια κορακὲς ὡς, Ἀ-
 κραιτὰ γαρύετον, ad q. l. Scholiastes τὸ δὲ γαρύ-
 ετον, κακῶς qui vicissim a GRETSERO va-
 pulat, quem vide in Syntaxi I., Gr. pag. 5. 6.
 ubi ex Homero adducit: Iliad. Δ. 452. 453.
 ὡς δ' ὅτε χεῖμαρροι ποταμοὶ, κατ' ὄρεσφι ῥεσύτες,
 Ἐς μισγαγκείαν συμβαλλστον ὄβριμον ὕδωρ, &c.
 II. A. 138. quod tamen hic non satis quadrat.
 Quid quod σφετερος & σφωίτερος Oratoribus &
 Poëtis pro ἑὸς & ὑμτερος in usu sunt?

Sed satis de his. Dualem autem numerum qui
 statuerunt apud Latinos in scripsere, legere, ex-
 ploduntur a Quintiliano Instit. Orat. I. Cap. V.
 pag. m. 63. & a Servio ad Virgil. Aen. II. 1.
 Conticere omnes. Maneat ergo illa veritas, an-
 tiquis temporibus discrimen inter Graecorum Bel-
 garumque linguam aut nullum aut perexiguum
 fuisse, nam, si dialectus est ille dualis, necesse
 & sponte sequitur, priscos Graecos eam igno-
 rasse.

VIII.

Pergimus ad DECLINATIONEM nominum, ubi primo occurrit, dari etiam in Belgica lingua Declinationes contractas, quae quintam Graecorum aemulantur. Contrahimus enim *vader, moeder, bodem, Goden, srydigheden, dooden* &c. in *Vaar, moer, boom, Goon, srydigbeen, doon*; sicut Graeci *ἑπατος* in *ἑρωσ, ἑρατω* in *ἑρω*, deinde multa nomina in utroque sermone a communi declinandi regula discedere seu anomala esse; tertio multa utrobique haberi *Indeclinabilia*. Paucis haec singula explanabimus, quoniam plurima iam a Grammaticis utriusque linguae sunt praecepta;

1. Quaedam duplici declinatione gaudent: *ὁ νοός, νος, του νοου και νου, & ὁ νος, του νος, ὁ ἦρωσ, του ἦρωσ* vel *ἦρω*. *De tyt, des tyt* & *der tyt*; ita multa neutra apud nos dativum bifariam formant: e. g. *het kint, vel den kinde, het volk, vel den volke; het bloet, vel den blode*.

2. Quaedam varie formant pluralem: *προσωπα και προσωπατα, τοις προβατοις και προβασι*: *Kalvén & Kalveren; bladen, blaen, bladeren, blären* a singulari *blat, folium; zoons & zonen, Mans & mannen*, aliquo tamen discrimine, nam *mans* nobis significat *viros* aut *maritos*, respectu sexus: sed *mannen* honorificum vocabulum est, uti e. g. Graecam aut Hellenisticam phrasin *ανδρες αδελφοι* Bibliorum interpretes reddiderunt per

Mannen broeders, & ita *Krygsmannen* (quod in Belgica Grammat. Monenii p. 80. occurrit) dicuntur milites, non *Krygsmans*, pro quo tamen usitatius est *Krygsluiden*.

3. Alia ἀνωμαλῶς faciunt numerum pluralem, ὁ και ἡ ταπεινος, τα ταπεινα: *lit*, membrum; *leden*; *smit*, *smeden*, *faber*; *boosheit*, *malitia*, *boosheden*; *schip*, *navis*, *schepen*.

4. Alia rursus plurali carent, quem aliunde mutuuntur. Sic Graecum ἀλς & Belg. *pekel* pro mari singularia sunt, ac pluralem adsciscunt a θαλασσα, *de zee*, *het meir*. At ἡπαρ, quod Joanni Verwey aliisque singulare tantum est, invenio a LXX. Genes. xxxviii: 6. plurali praeditum, τα ἡπαλᾶ μου: nostrum autem *lever* pluraliter efferri posse vix crederim; similiter graecum δεμας belgicumque *lyf* pluralem non habent, σωμα autem & *lichaam*, habent. Sicut urbs, facit *steden* a *stede* aut *stee* locus, quod eo sensu plurali caret; ut & *borst* pro pectore, sed idem *borst* pro *mamma* aut pro *juvene* facit *borsten*. Plane ut ap. Theocr. Idyll. III. v. 48. ἀτερ μάσθιο (pro μάζου) exponendum est a *pectore*, cum plurale μάζοι solum *ubera* vel *mammās* significat. *Bedrock* fraus plurali quidem caret, sed tum dicimus *bedrigeryen* ab usitato *bedrigery*, *fallacia*.

5. Contra quaedam pluralia singularem ab aliis nominibus capiunt, ατλα & nostrum *ertelyke a tis*, *eenig*; τα επιτιμια *poena merita*; τα αδφιστα
pro

pro victu sumtum; *Luiden* & *liden* (homines) in singulari habet vel *man* vel *mensch*; *landeryen* ab obsoleto *landery* singulariter dicitur *lant*, rus.

6. Multa ut Graecis (videatur praeter Grammaticos summus SALMASIUS *de Hellenistica* p. 390.) ita Belgis indeclinabilia sunt, & praeterea in eo congruunt, quod neutri voces peregrinas inflectant, ut ex omnibus Veteris Novique Foederis libris, tam Graecis quam Belgicis Lectori adparere potest. In N. T. nostri quidem interpretes nonnunquam nomina propria per Latinorum casus extulerunt; sed id imitandum non est, neque hodie Oratores sacri, meliora a FRANCIO in *Praef. ad G. N. Orat.* p. 29. sq. & NYLOE in *Isag. ad L. B.* p. 81. sq. edocti, id imitantur.

X.

Postremo loco de ADJECTIVORUM *Motione & Comparatione* agendum. De *masculinorum* genere observo; accusativum Graecis ac Belgis plerumque desinere in N, ut *αγαθον* *goeden*; *μεγαν*, *grooten*; *βαθον*, *dipen* &c: De *feminino*, illud saepissime in E terminari, *αγαθη*, *goede*; *μεγαλη*, *grootte*; *βαθυτατη*, *diepste*: quam quoque gloriam Galli obtinent, cum dicunt *bonne*, *grande*, *profonde*. De *Neutro*, illius indicem semper esse το vel τ', apud nos *het* vel 't; nec non quartum casum utrobique primo seu nominativo similem esse.

XI.

XI.

De *Comparatione Ajectivorum* pluribus persequemur, quod primo capite **BOXHORNIUM** vidimus adnotasse. Similis autem locus est apud Auctorem **IDEAE L. B.** pag. 24.

„Comparativi characteristica est paragoge literae *r*: *wreede*, faevus; *wreeder*, faevior: Superlativi paragoge syllabae *ste*: *wreede*, faevus; *wreedeſte*, faevissimus, pro quo vulgo per syncopen *wreetſte*. Populi Septentrionales, quibus nostram linguam debemus quodammodo, mutuati fuerint illud forte a Graecis, ut *κρατερος*, *κρατιστος*.” In Latinorum comparativis quoque *r*; in superlativis *ſſ* reperitur. Certe ejusdem originis esse *αγαθος* & *goet*, *βελτερος* & *beter*, *βελτιστος* & *beste*, quis infitiabitur? Sed & gradus suos *αναλογως* facit; *αγαθωτερος* *goeder*; & *αγαθωτατος*, *goetſte*, quod vulgo per syncopen effertur *goeſte*, de qua postea Prius neque Stephano neque aliis (quod sciam) observatum, inventi apud *Greg. Nazianz.* Orat. *περι Φιλοπρωχιας*, quod secutus **FRANCIUS** p. 75. dixit: *goeder zyn dan GOD zelve?* posterius ex *Josepho* citant Grammatici, & ex *Synesio* **STEPHANUS** in *Theſauro*, postquam *Eustathium* & *Aelium Dionysium* negasse observavit, *αγαθος* comparari posse. *Francius* similiter pag. 21. *de goetſte*, *de menſchliventſte* habet.

Solent

Solent quoque Grammatici comparativum κακω-
 τερος negligere, quem tamen Stephanus ex HO-
 MERI Od. O & Φ adtulit. Addimus Iliad.
 T. 321. ε μὲν γὰρ τι κακώτερον ἄλλο πάθοιμι,
 & X. 106 μηποτέ τις εἴπησι κακώτερος ἄλλος
 ἐμείο, & THEOCR. Eid. V. 52. ταὶ παρὰ
 τὴν ὀσδόντι κακώτερον ἢ τὴν περ ὀσδεῖς. Denique
 ut Graeci ὁmittunt in ραίων & ραίστος vel ρα-
 στος, pro ραδίων & ραδίστος a ραδῖος facilis, ita
 Hollandi *goeste*, *vermaarste*, *volmaakste*, *laaste*
 vel *leste* solent dicere pro *goetste*, *vermaartste*,
volmaaktste, *laatste*.

CAPUT QUARTUM.

*Quae sit convenientia ambarum linguarum in
 Verbis & Participiis, edocet.*

I.

Hoc Caput de **VERBIS & PARTICIPIIS**
 inscripsimus, quia *Pronomina* in eum locum
 reservamus, cum ad Syntaxin Libr. II. pervene-
 rimus. Interim hoc unum adferam, quod me-
 morabile mihi videtur, scil. Pronominum pri-
 mitivorum declinationem in utroque sermone &
 plerisque aliis esse anomalam, v. g. εγώ, ik, ego;
 ἐμεῦ, μου, myns, myner. mei; ἐμοί, μοί, my,
 E mihi;

mihī; *εμε, με, τυ, τε, me*; &c. Sed derivatorum declinatio fere regulam sequitur:

εμῶ, τυνη, meus; *εμῆ, τυνε, mea*; *εμου, τυνη, meum*:

εμου, τυνης, mei; *εμῆς, τυνητ, meae*; *εμου, τυνης, mei*.

εμῶ, τυνην, meo; *εμῆ, τυνε, τυνητ, meae*; *εμῶ, τυνη, τυνην, meo*.

εμου, τυνην, τυνη, meum; *εμῆ, τυνε, meam*; *εμου, τυνη, meum*.

εμε, τυνη, mi; *εμῆ; τυνε, mea*; *εμου, τυνη, meum, cetera*.

II.

Quamquam Belgica lingua peculiari Verborum *Mediorum* forma destituitur, illorumque adeo consideratio non videtur hujus loci esse, tamen, quum vis & usus eorum (cujus rei notitiam pleniorē LUD. KUSTERI diligentiae debemus) ex nostro sermone & Latino aptissime potest illustrari, pauca de iis commentabimur. Principio genus *Mediorum* cum Hebraea conjugatione *Hithpabel* dicta comparem, quae reciproca atque tum in usu est, cum quis sibi quid facit aut fieri curat: deinde verba Latina *mutuari, fenerari, stipulari, pacisci, testari*, item quae in activa forma capiuntur passive, ut *tondere, mutare, continuare, vertere* &c. putem pro Mediis haberi posse: e. g. *mutuor valet, mutuum mihi peto; feneror, fenus mihi paciscor; stipulor & paciscor*

scor, *promitti mihi curo*; testor, *testem me do*, vel *testem mihi facio*, & ita in aliis: tertium est, nos Graecorum Media, Latinorumque Depo-
nentia (: quae fortasse omnia antiquis temporibus *Communia* & sic Media fuere: in qua opinio-
ne me confirmat ingens talium verborum nume-
rus ab Eruditiss. VÖSSIO de *Analogia* L. III. Cap. V. VI. VII. collectus:) vel una voce, vel pluribus cum reciproca significatione, exprimere.
v. c. ἐργάζεσθαι, operari, werken, *zich aan 't werk zetten* vel *zich bezig houden*; πορεύεσθαι, proficisci, verreizen, *zich op reis begeven*; κείρεσθαι, tondere, tonderi, *geschoren worden*, *zich laten af doen scheren*; ἀντιτάσσεσθαι adversari tegenstaan, *zich tegenkanten*; προσφερέσθαι σίτου, vesci cibo, eten, *spyze tot zich nemen*, dum active προσφέρειν σίτου significat cibum prae-
bere, *spyze toereiken*; ποιεῖσθαι εἰρήνην, placari, pacem (sibi) cum quo facere, *zich verzoenen*, *vrede met imant maken*, at activum ποιεῖν εἰρήνην proprie vertendum est, *alios placare*, pacem conciliare, *andere verzoenen*, *vrede maken tusschen partyen* &c.

III.

Saepenumero tamen Graeci pro Medio vel Passivo habent Activum, addito interdum pronomine reciproco, ac tum noster sermo, in quo perquam multa Verba & active & neutraliter usurpari possunt, plane congruit. Exemplis res

E 2

fiet

fiet clarior: τελευτᾶν finire *eindigen*; ληγεῖν, de-
 finire, *ophouden*; ἀρχεῖν, incipere, *beginnen*;
 πληθύνειν, multiplicare, *vermeeningvuldigen*; πλη-
 θυνόντων των μαθητῶν, *als de discipelen vermee-
 ningvuldigen*: Pindar. Olymp VII. p. m. 138.
 εἰεβυτᾶσαν δὲ λογῶν κορυφαί. Euripid. Electr.
 v. 1034. και νυμφα δὴν Ἐν ταῖς αὐτοῖσι δωμασι
 κατειχομεν. *Wy twee bruits ontbilden ons in het
 zelve huis*. εκ της πληγης αναφρατων Plato, *van
 de wonde opkomende, zich herstellende*; Anacr.
 Od. IIII. ἐπι μυσσιναις τρεῖναις Στορεσας θελω
 προσπινεῖν. S. Luc. V. 36. και το καινον σχιζει, *en't
 nieuwe sbeurt los, vel sbeurt zich af*. Lucian.
 Halc. init. τις ἢ φωνη προσεβαλεν ἡμῖν; Anton.
 Liberal. c. II. Γοργην και Δημειραν φασιν κατ'
 εὐμενειαν Διονυσου μη μεταβαλεῖν, *datze niit ver-
 anderden, pro verandert of herschept werden,*
 atque sic in aliis locis. vide MUNKERUM ad
 C. XXXVII. p. m. 294.

Plura in phrasibus Graeco-Belgicis occurrent,
 eum iis quae ex VIGERI Cap. V. Sect. I. ad
 nostrum institutum faciunt. Pronomen recipro-
 cum additur in his: Job. II: 24. Ο Ἰησους οὐκ
 επιστευεν ἑαυτον αυτοῖς, *JEZUS betrouwde zich
 hien niit*. Demosth. de Corona: και εδωκ' εμαυ-
 τον ὑμῖν ἀπλως εἰς ταυς περιεσηκότας τη τολευ
 κινδυνους, *Ik heb my enkel voor ul. in het gevaar
 begeven, dat onze stat omsingelde*. Plato in Dio-
 nyf. νυν δε μεγας εγω ειμι, εμαυτον παρεχων τῷ
 εμῷ λογῷ ἔπομεναν, *maar nu ben ik een groot man,
 daar*

daar ik my betoone myne woorden naar te komen.

Lucian. Somn. p. 10. ἀλλ' ἀτιμότερου ποιῶν σεαυ-
τον λιβῶν, *gy verontwaardigt u al te zeer*. Vi-
tandi autem sunt soloecismi, cujusmodi duos a LU-
CIANO in *Soloecista* notatos adducam. pag. m.
980. Α. αἱ Λυκίνοι· καμὰ τοίνυν εἰση τρεῖς, ἔταν
τι τῶν παιδιῶν γένη, τῶν τὰς τιτῶας θηλαζούτων.
ἢ εἰ σὺ νῦν εὐκλεῖς σολοικίζοντα με, οὐδὲ αἰξάνοντα
παιδία σολοικισμόν ποιήσει τῷ μηδὲν εἰδοσί, Et p.
984. Α. Λυκ. καὶ πῶς φησὶ σὺ δυνήσασθαι; ἢ γὰρ
θύρα σχεδὸν ἀνεῳγε σοὶ τῆς γνώσεως αὐτῶν. Σολ.
εἶπε τοίνυν. Λυκ. ἀλλὰ εἶπον. Σολ. οὐδὲν γὰρ ὥστε
ἐμε μάθειν. Λυκ. σὺ γὰρ ἐμοῦδες τὸ ἀνεῳγεν, (Med.
pro passivo ἀνεῳγεται) Ceterum vide Summi
GRAEVII utilissimas ad hunc *Luciani* Dialo-
gum observationes pag. 734, 753. & alibi.

Communia insuper verba sunt apud Belgas,
gewennen, adsuefacere & adsuefcere: HOOFF-
DIUS in vita Henrici Magni p. 4-6. *Des gewen-*
de zyn gemoet . . . met luttel te vrede te zyn;
verzwakken, debilitare, debilem fieri, *verzwaren*,
βαρυνω, *βαρῶ* gravare, *ingravescere*, *bederven*,
αποφθίνω seu *αποφθικῶ*, *corrumpi* & *corrumpere*. Similia sunt *verergeren*, *verflimmeren* dete-
riorem facere vel fieri, *verbeteren* corrigere &
corrigen, *breken* frangere & *frangi*, *stoaten* προσ-
κοπῶ offendo aet. & absol. *paren* conjugo, *barb.*
combino, & *conjugor*. *waren*, *ryden*, *vebe* vel
vehor, & multa alia, quae praeteritum duplex

habent, sc. in act. significatione *ik heb gewent*, *ik heb verzwakt* &c. in absoluta *ik ben gewent*, *ik ben verzwakt*; excipe unum *stooten*, quod in praeterito activo & neutro semper *ik hebbe* postulat.

Communia quoque sunt verba sensuum pleraque apud Belgas, multa autem apud Graecos, id quod singularem eorum *συμφωνικῶν* confirmat: *βλεπειν* *ziin* & Lat. spectare pro *videre* & *videri*; *smaken* gustare & *sapere*, ut Graecum *εχχυμιζω* exponi video *exsugere*, *evaporare*, *saporibus perfrui*; *αθειν* branden ardere vel urere; *καταδύειν* *verdrinken* submergere & submergi; *ruikēn*, *riken* *οσφραίνεσθαι* olere & olfacere; *klinken* *φθεγγομαι* sonare & sonum facere, ad Graecas phrasas adde *ακουω*, *κλυω* quae & active & absolute Latinis redduntur per *audio*, de quo Vechnerus: ad Belgicas *spelen*, ut: *de kinderen spelen* pueri ludunt, *eene fleuit* vel *op eene fleuit spelen* ludere tibia, *een spel spelen* ludere lusum, *het orgel speelt* organum pneumaticum pulsatur, auditur. Idem in participiis quibusdam evenit: *Thucyd. I. της γαρ εμποριας ουκ ουσης, ουδ' επιμιγνοντες αδεως αλληλοις*. Et sic *άλους* semper passive exponendum, quod tamen in ceteris modis quoque locum habet, vide Perizonium ad Aeliani L. XI. c. 6. Ita nos: *blazende instrumenten* pro *di geblazen worden*; *brekende waar*, merx aut res fragilis.

I I I I.

E contrario nonnumquam pro activo aut medio Graeci utuntur passivo, sed tantum in perfectis & aoristis primis, rarius secundis, ut *Deuteron. XX: 7.* τις ὁ ἀνθρώπος, ὅστις μεμνηστέυται γυναῖκα; *Aetor. XIII: 47.* ὄλω γὰρ ἐπέλαλοι ἡμῖν ὁ Κύριος. *Ib. XVIII: 19.* αἰσος δὲ - - - διελεχθη τοῖς Ἰουδαίοις. *Lucian. T. I. p. 123. D.* ἀλλὰ καὶ καινοῦ ἀλλο τι δεινόν (ἡ Ἡρα) ἐπιμεμηχασῆται τῆ κακοδαίμονι. *Caesari ad Brut. Epist. XXIII.* οὐδὲ γὰρ εἰκος τοῦτε ἡμᾶς πεπλασθῆαι τὴν πρὸς σε Φιλίαν. *Chrysost. Tom. VI. adv. Judaeos:* Πῶς οὖν ἀπεστράφη ὑμᾶς ὁ Θεός. *Divus Paul. 2. ad Tim. IV: 7.* Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγωνίσμαι. Talia adhuc sunt πεπορευμαι *Exod. V: 22.* ἐμνησθη *Exod. II: 24.* προσκεκληῆται *Exod. IV: 18.* & sexcenta alia. Jam vero apud Belgas idem obtinet in Verbis Neutris. *gaan, ire; zyn esse; komen, venire; vallen, cadere; blyven, manere; vluchten, fugere; gebeuren, accidere; gelukken, succedere, &c.* Dicendum enim est in perfecto & plusquamperfecto, *ik ben, ik was gegaan, geweest, gevallen, gekomen, gebleven, gevlucht; 't is gebeurt, 't was gelukt, &c.* Verbum autem substantivum saepe iteratur, uti cum dicimus: *hy zou u verschenen zyn geweest, apparuisset tibi: dat al het oude van di Jafetsche sprake mit t'eenemaal te leur is geraakt geweest, ap. Ten Kate,*

T.

T. I. p. 25. m. Sic pro illo *Hoofdii* in Vita Henrici pag. 31. *Men was gemeent* (i. e. *men meende*, censuerant) dici possit: *men was gemeent geweest*. Cavendum & hic a Soloecismis, qui vulgo admittuntur in his: *ik heb geweest, ik hadde gevallen, 't heeft gelukt & in aliis.*

V.

Veniamus ad TEMPORA Verborum. Quodnam autem discrimen sit inter futura prima, secunda & tertia, inter aoristos primos & secundos atque praeterita Graecanicae linguae, nullus adhuc data opera, quod sciam, demonstravit. Licet ego quaedam de iis in Graeca, Latina, Germanica, Gallica lingua comparationes instituerim, tamen immaturior est fetus, quam ut in lucem prodire possit. Interim ut quasi per transfennam Lectori adpareat, quemadmodum Belga diversa illa tempora valeat exprimere, Graece ea & Belgice adponam: *τυπῶ*, *ik sla*; *τυπῶν εἰμι*, *ik ben slande*; *ετυπῶν*, *ik sloeg*; *ἦν τυπῶν*, *ik was slande*; *ἔτυπα*, *ik heb geslagen*; *ἔτυπον*, *ik had geslagen*; *τέτυπα*, *ik heb geslagen gehad*; *ἔτέτυπον*, *ik had geslagen gehad*; *τύπω*, *τυπῶ*, *ik zal slaan*, *ik wil slaan*. *τυποῦμαι*, *ik worde geslagen*; *ετυποῦμαι*, *ik wert geslagen*; *ετυπῶμαι*, *ik ben geslagen*; *ετυπῆν*, *ik was geslagen*; *τέτυμαι*, *ik ben geslagen geworden*; *τέτυμμενος εἶμι*, *ik ben geslagen geweest*; *τέτυμμενος ἦν*,

ην, ik was geslagen geweest; τυφθησομαι, τυπησομαι, ik zal geslagen worden, ik wil geslagen worden; τετυψομαι, ik sta geslagen te worden.

De differentiis horum temporum apud Belgas agit L. Ten KATE, Tom. I. Dial. XIV. p. 511. sqq.

V I.

Si formationem temporum spectemus, tria cognationis nostrarum linguarum indicia se prodeunt, primo in permutandis vocalibus ac diphthongis, secundo in variandis consonantibus, tertio in geminis literis praesentis, quarum unam alia tempora rejiciunt. Paucissimis haec declaratum imus, nam satis superque de his Grammatici utriusque gentis:

(1) Λειπω ik verlate, λελοιπα ik verliit, ελιπομεν wy verliten; λεγω ik spreke, λελογα ik sprak vel ik heb gesproken; εχω ik hebbe, ειχον ik had, εσχηκα ik heb gehad; σπειρω ik zaie, εσπαρακα ik heb gezaait; βαλλω ik werpe, βεβληκα, βεβολα ik heb geworpen, ik wiirp; εικαζω ik vergelyke, ηκαζον ik vergeleek. Sed de augmentis postea.

(2) Quam varias literae ejusdem organi αυθησεις in Graecis conjugationibus patiantur, e. g. β π πτ ψ φ, item γ κ κτ ξ χ, nec non δ τ θ σ ζ ξ &c. actum foret agere. Simile verbis nostris accidit, g enim, k & ch, k & kw; p, f

F

&c

& *ch*, *f*, *ω* & *v*, *z* & *s*, &c. inter se facile permutantur. *Ik zach* videbam, *wy zagen* videbamus; *zoeken* quaerere, *gezocht* quaesitus; *Ik ligge* jaceo, *ik lach* jacebam, in part. *gelegen*; *brengen* ferre, *gebracht*; *denken* cogitare in partic. *habet gedacht*; *komen* venire, *hy kwam* veniebat; *verkoopen* vendere, *verkocht* & *verkoft* venditus; *verknocht* conjunctus, ab obsoleto *verknopen* colligare; *leven* vivere, *ik leefde* vivebam; *verwen* tingere, *inficere*, *geverft* tinctus; *azen* escam quaerere, *ik aafde* imperf. &c.

(3) Sequentem observationem celeberrimo STEPHANO debemus, qui *de Conformit. L. G. & Gr. III. Cap. p. 48.* sic loquitur, me interprete: "Graeci in praesenti tempore dicunt
 „ μεταβαλλω & μετεβαλον in aoristo. Similiter
 „ nos in praes. dicimus *j'appelle* voco, in praeter.
 „ *j'ai appelle* vocavi. *Où allez vous?* quo abis?
 „ *sed je suis allé* abii. *J'échappe* effugio, *je suis*
 „ *échappé* effugi. *Je frappe* percutio, *je suis*
 „ *frapé* percussus sum." Haec ille. At certe nostram geminae literae in unicum mutandae rationem prae Gallica similiorem immo Graecae simillimam & parem esse, exempla probabunt, paucis ex erudito sermone praemissis: ψαλλω, aor. εψηλα, εψηλον. Αγγελλω, aor. ηγγειλα, ηγγελον, perf. m. ηγγελα. Πλασσω, aor. ι. επλασα &c. His Belgica subjiciam: *Ik scheeppe* creoo, *hy schiip* creabat, in pl. *schipen*. *Ik bidde* pre-

precor, *wy baden* precabamur, *gebeden* precatus.
Ik valle cado, *ik viil* cadebam, in pl. *vilen*,
 quod verbum simul ejusdem originis est cujus
 βαλλω. *Ik ligge*, *gelegen*. *Hessen* tollere, *ge-*
heven. *Zitten* sedere, *gezeten* &c.

VII.

AUGMENTA rursus, quae perfectis praefigi
 solent, communem nostrorum populorum sermo-
 nem multis modis adstruunt. (I) Quemadmo-
 dum Graeci primam praesentis consonam inserto
 εψιλω repetunt, ut a γαμew fiat γεγαμηκα, a
 γραπew, γεγραφα, a κλεπew, κελκοφα, a ποιew,
 πεποιηκα, (id quod prisca Latini fuerunt imitati,
 cum dixerunt: *cecidi*, *seselli*, *steti*, *dedi*, *me-*
mordi, *tetondi*, *tetuli* &c.) sic nos syllabam ge
 omnibus verbis, quae augmentum ferunt, adpo-
 nimus: *Gaan* ire facit *gegaan*; *loopen* currere,
geloopen; *struikelen* labare, *gestruikelt*; *kussen*
osculari, *gekust*; *slaan* verberare, *geslagen*; *schry-*
ven scribere, *geschreven*. (II) Docet Eusta-
 thius Atticos a fronte aliquando priorem conso-
 nantem abjecisse, & pronuntiasse: εφθακε, εχαλ-
 κευτα, εβλαμμια, εκρυφα, εκτημαι &c. Jam
 mihi vide quaeso, quam mire hoc imitentur Bel-
 gae; solent enim dicere (non scribere, nisi quum
 familiarem sermonem in Comoediis exprimere sat-
 agunt) *ik ben 'er eweest*, *ik heb 't ekoft*. Se-
 F 2 quen-

quentia sunt *Hoofdii* in Aulularia Plauti belgice conversa: *annenomen* pro *aangenomen*; *Je hebt een doosjen* evonden; *'t is niit kwalyk* ejout; *ik hebt rains* evongen, pro *ik heb het zuiver* gevonden. (III) *Integrum* aliquando *augmentum* negligitur, praecipue Poëtis, βλησθαι, δεχθαι, αναλωσα, μνωτο, λυτο pro βεβλησθαι, δεδεχθαι, φηλωσα, μεμνωτο, ελελυτο &c. *Hy heeft zich mistelt* pro *misgetelt*, *doorziin* pro *doorgeziin* &c. Sic *omhelst* dicimus pro antiquato *geomhelst*. Sic *komen*, *gaan* est pro *gekomen*, *gegaan* in his: *Hy is komen ziin*, *wy zyn gaan hooren*, nisi pro infinitivo habenda sunt, ut cum dicimus: *Ik heb 't hem ziin doen*, *wy hebben u hooren zeggen*, *zy had zulx niit moeten doen*, qualia Alamannis quoque in usu sunt, qui praeterea saepius quam Belgae *augmentum* abjiciunt, praefertim in Carmine.

V I I I.

Composita (IIII) cum nominibus tam nobis quam Graecis *augmentum* a fronte gerunt: Φιλοσοφω, πεΦιλοσοφηκα, *ik filozofere*, *ik heb gefilozofeert*. Sic *muilbanden* in perfecto facit *ik heb gemuilbandt*; *blinthokken*, *geblinthakt*; *kielhalen*, *gekielbaalt*; *dootverwen*, *gedootverft*, *sed dootslaan*, *dootgeslagen*. (V) Cum praepositione juncta in medio augentur: προσκεκνηκα, *ik heb aangebeden*; συνακησαμεν, *wy hebben saamgewont*;

ωοοσι, *παραμεμενηκα*, *ik ben 'er bygebleven*. (VI) Aliqua utrobique cum augmento inveniuntur: *απελαυνω* facit *απηλαυνον* & *ηπελαυνον*; *εγγυαω*, *ηγγυησα* & *ενεγγυησα*; *εμπολαω*, *εμπεποληκα* & *ημποληκα*. Sic a verbo *bynamen* formamus *bygenaamt* & *gebynaamt*, quod posterius HOOFDIO magis placuit, item, *ik hebbe aangevaardt* & *geaanvaardt*. (VII) Alia augmento omni carent, ut *ηχρω*, *ευθυω*, *ουταζω*, & apud nos, quae incipiunt a *ge*, *be*, *her*, *mis*, *om*, *ont*, *ver* & *vol*, e. g. *geloofst* creditus, *belooft* promissus, *berdacht* recordatus, *misbruikt* abusus, *omheint* faeptus, *ontvallen* elapsus, *vertelt* narratus, *volprezen* laudatissimus. Quaedam tamen ex *om* vel *mis* composita augentur, sed tum aliam significationem induunt: *Hy heeft omgeven* circumdedit, *hy heeft omgegeven* distribuit. *Overwonnen* devictus, *overgewonnen* acquisitus. *Voorschreven* scriptum antea, *voorgeschreven* praescriptum. *De zon is ondergegaan* Sol occidit, *hy heeft het ondergaan* i. e. *onderstaan* fecit periculum. Nunc L. Ten KATE plura alia ante me observasse video Tom. I. de L. B. p. 534. 535. (VIII) Cum Jonibus Poetae pro augmento imperfecti posteriorem syllabam producant in *εσκον*, ut *τυπτεσκον*, *χρυσοσκον*, *δοσκον*, *στασσκον* pro *ετυπτον*, *εχρυσουον*, *εδων*, *εστην* &c. Idem nos facimus, namque imperfecta nostra *αναλογως* exeunt in augmentum *de* vel *te*, uti: *ik ben inde*, *hoarde*,
F 3 ze de,

zeide, schrapte, bakte, eifchte. (IX) Cum verbis Graecis, quae augmentum non recipiunt, qualia sunt *αω, εθυω, ηξεω, ιξεω, ουταζω, υβριζω, ωδω*, comparari possunt verba nostra, quae in *dden* vel *stten* exeuntia paragogen novae syllabae *de* vel *te* (quae veteribus semper, at hodie raro additur) respuunt, uti *schatten, spat-ten, schudden, schutten, spotten, zetten, brodden, kladden* &c. Hic & alia convenientia occurrit, quod in hujusmodi praesentibus & imperfectis tam apud Graecos quam Belgas quaedam personae nihil differant. Ita *υβριζεται, υβριζομεν* & *υβριζτε*, item *ηχεις, ηχει, ηχειτον, ηχομεν* contr. *ηχομεν, ηχεετε* & *ηχειτε* in utroque tempore habentur. Ik *schutte, wy schutten, gy schutten* vel *gy schuttet, zy schutten*; item *ik kladde, wy kladden, gy kladden* vel *gy kladdet, zy kladden*, praesentis & imperfecti temporis communia sunt.

V I I I I.

In ANOMALIS Verbis duo observabimus, quae potissimum huc quadrant; alterum de temporum quorundam defectu, alterum de illorum abundantia.

(I) Defectiva verba aliunde quaedam tempora mutuuntur, ut: ΦΕΡΩ fut. *οισω* capit ab obsoleto *οιω*. perf. Attic. *ετηνοχα* ab *ενεχω*, aor. *ηνεχα* & *ηνεχου* ab *ενεχω* &c. ΠΙΠΤΩ fut. *πτωτω* & perf.

πετ-

ΠΕΠΤΩΚΑ habet qs. a ΠΤΩ, & alterum ΠΕΣΟΥΜΑΙ ab inusitato ΠΕΤΩ. ΠΙΝΩ fut. med. ΠΙΟΥΜΑΙ, aor. 2. ΕΠΙΟΥ ab antiquato ΠΩ. perf. ΠΕΠΩΚΑ qs. a ΠΩ, unde futur. act. potius ΠΟΣΩ quam ΠΩΣΩ, quod Grammaticorum pueri volunt, formandum esse, disputat *H. Stephanus* in *Thef. L. Gr.* qui alterutrius tamen exemplum adhuc desiderari dicit. Jam procedat *Belga*: Is verbi *DEUGEN* i. e. *valere* imperf. *docht* format a veteri *dogen*; nec verbo *BARNEN* in alio tempore quam praesenti utitur, cetera autem ab usitato *Branden* mutuatur; item *WERKEN*, praeterquam quod regulariter conjugat, in imperf. effert per *wrocht*, & in part. *gewrocht*; similiter ab antiquo *Ik LIVE* (quod *Alamannis* hodieque est *Lieben* amare, unde subst. *liebe* Belg. *liefde*) retinuit infinit. *liven*, reliqua tempora capit e verbo *liefhebben* carum habere, vel ex alio *beminnen* amare; Imperf. verbi *ZIIN*, quod est *Ik zach* a prisco *zichen* habet. Addi possent plura, quae apud *Ten KATE* *Tom. L. p. 370.* reperiuntur.

(II.) In aliis Verbis quaedam tempora bifariam inveniuntur, cujusmodi sunt apud Graecos: TEAEΩ quod in fut. τελησω habet ac τελεσω. PEΩ, ερωσω & ρησω, hinc perf. ερωσεια vel ερωσηα. ΑΓΩ in perf. ηγα & αγηρα; apud *Belgas*: LIGGEN jacere, imperf. *ik lei* vel *ik lach*. GAAN ire, *ik hebbe gegaan* activa significatione,
ik

ik ben gegaan neutra sive absoluta. VOLGEN in perf. *ik heb gevolgt* imitatus sum, at *ik ben gevolgt* secutus sum. Plebejum autem est *ik heb geweest* loco τὸν *ik ben geweest* fui. VRAGEN interrogare, imperf. *ik vraagde* & *ik vroeg*. BEGINNEN incipere, *ik begon*, *ik begonst* veteribus *begonst*, & part. *begonnen*, & *begonst* quod raram. KONNEN posse, *ik kon*, *ik konde*, *ik kost* poteram; *ik heb kunnen*, *ik heb gekonnen*, *ik heb gekost* potui. Etc.

X.

Ceterum, quod Optativo modo careant verba Belgica, non magis harum linguarum cognationem tollit, quam illius defectus in Latino sermone arguere possit, eum ex Aeolica dialecto non esse ortum: parili etiam ratione negandum esset, hodiernae linguae Graecae originem ex veteri repetendam, quia (testibus Jac. SPONIO & Georg. WHELERO II. Tom. *Itinerarii* in Graeciam, p. m. 230.) infinitivo careat, namque e. g. pro ποτιζειν dicunt *na potizo*, corrupte ex *iva ποτιζω*. Idem iudicium esto de *Verbis Contractis*, ut vocantur. Attamen, praeterquam quod tota natio Ionica iis non sit usa, ut ita hac in re Belgica lingua Atticae quidem dissimilis, sed Graecae κοινή similis maneat; possumus Belgica verba, quae contrahantur, proferre. Sint ea: *ik doode*, *ik doo* interficio; *gy*, *hy* (*xy*, *het*)
do-

doodet vel *doodt*, necas (vel necatis), necat, *ωγ*, *zy dooden* vel *doon*, necamus, necant. *Ik bevrÿde*, *bevrÿe*, *bevrÿ* libero: *ωγ*, *zy bevrÿden*, *bevrÿen*, *bevrÿ'n* liberamus, liberant. Partic. est *bevrÿdet* & *bevrÿdt* liberatus. *Bevrÿ'n* autem durius est & extra usum, nisi apud Poëtas, quibus tamen *bevrÿnde* pro *bevrÿende* seu *bevrÿdende* uti non licet; quemadmodum nec ipsi Attici *πλουμεν* aut *πλουσι* aut *επλουν* dicere audebant pro *πλεομεν*, *πλεουσι*, *επλεον* &c. Adde Cap. III. § VIII.

X I.

Flexiones quoque verborum Graecos inter ac Belgas multum adfinitatis habent. (I.) Praesentia Indicativi semper *αιαλογως* in vocalem exeunt: *τυπῶ* verbero *ik sta*, *ειδῶ* video *ik zi*, *τιθημι* pono *ik zette*; quod plerisque Imperativis pariter accidit: *τυπῆς* verbera *sta*, *ιδε* vide *zi*, *ισα* *sta sta*, *ποιεε*, *ποιει* face *doe*. (II.) Prima & tertia pluralis ut plurimum in N desinunt: *τυπιομεν* *ωγ slaan*, sed Latini retinent prius M, verberamus, *ειδομεν* *ωγ ziin* videmus, *τιθεμεν* *ωγ zetten* ponimus; *ετυπτον*, *ετυσαν* *zy sloegen* verberabant, verberaverunt &c. Latinum vero *nous* videtur ortum ex Dorico *ετυσαμεε*, *ετυπομεε*, unde auctor *Novae Meth. Gr.* p. 142. derivat Gallica, *nous allâmes*. *nous batîmes*, *nous sîmes*. (III.) Secundae pluralis tam in praesenti Indicativi atque Imperativi (nam similes sunt

G

utro.

utrobique, ut apud Latinos in passivo *amare* & *amamini* & Indicat. & Imperat. communes sunt) quam in aliis temporibus fere omnibus, character est T: τιματε *gy eert* honoratis, vel *eert* honorate, τυπτετε (*gy*) *staat* verberatis, verberate; επιδειτε *gy beminde* amabatis; ποιησατε *gy dedet* contr. *gy deede* fecistis, &c. Idem auctor p. 272. ait: *Αυ εσε seu ετε Gallica* vous êtes *sive* vous estes *derivanda videntur*, & pag. 274. *Αβ εσον aut ετον deducta videntur* nous étions, & *αβ ημεσ nous fumes*. (IIII.) De Infinitivi terminatione pro me loquentur Clariss. SALMASII *manes de Hellen.* pag. 378, 379. " Persica quoque
 ,, sive Parthica, quae & ipsa auctores originis
 ,, habuit Scythas, (*Σκυτης autem, Γετης & Γοτ-*
 ,, *θ*) ipsi idem est p. 368. f.) infinitas praefert
 ,, voces, quae eadem reperiuntur in *Graeca*
 ,, pariter dialecto & in *Teutonica*. Flexiones
 ,, verborum in his tribus linguis eadem sunt,
 ,, compositiones nominum & alia plurima. Do-
 ,, res enim γοαφεν (*schryven*), λεγεν (*lezen*),
 ,, σπειρεν (*zajen*) dicebant, quae terminatio
 ,, est verborum Persicorum & Germanicorum
 ,, (*schreiben, lesen, saen*). Aeoles quoque qui
 ,, τιμην (*eeren*) pro τιμαν dicebant, eandem
 ,, pronuntiationem videri debent habuisse. Nam
 ,, tunc temporis ην pronuntiabant ut εεν, quate-
 ,, nus Ητα duplex ε sonat. Lacones quoque
 ,, επιβερεν (*orbeuren*) scribebant pro επιφερειν,
 ,, διδακκην (*leeren*) pro διδασκειν, quod ita effe-
 re-

„ rebant, acsi επιΦερεεν & διδασκεεν scriptum fo-
 „ ret. Vetusissima haec omnium verborum
 „ apud Graecos inflexio Germanicis, hoc est
 „ Scythicis ac Persicis consimilis.” Uncinulis,
 B. L. inclusimus, quae explicationis gratia ad-
 denda duximus.

X I I.

Tandem aliquid de PARTICIPIIS adjicia-
 mus, nam, quomodo nostri cum Graecis Lati-
 norum Gerundia & Supina per Infinitivum vel
 Participium reddant, in Syntaxi dicemus.
 (I) Praesentis temporis participia nobis in NDE
 vel NT exeunt, quas literas itidem in Graeco-
 rum Latinorumque participiorum inflexione con-
 spicimus. E. g. τυπῶν *staant*, *staande*, τυ-
 πτοῦν⊕, τυπτοῦν⊕ &c. *verberantis*, *verberantes*.
 ND habent Latini in *amandus*-& Gerund. *aman-*
di &c. (II) Nulla lingua aequè feliciter atque
 nostra Graecorum participiorum varietatem ex-
 primere potest. V. C. τυπῶν *staande*, τετυ-
 φως *hebbende geslagen gehad*, τυψας, τυπῶν *heb-*
bende geslagen, τυψῶν, τυπῶν *zullende vel wil-*
lende slaan, staande te slaan. τυπτομεν⊕ *wor-*
dende geslagen, τετυμμεν⊕ *zynde geslagen ge-*
weest vel geworden, τυφθεις, τυπεις *geslagen, vel*
zynde geslagen, vel wezende geslagen, τυφθησο-
μεν⊕, τυπησομεν⊕ willende vel zullende gesla-
gen worden, τετυψομεν⊕ *staande geslagen te*
worden. (III.) Duo autem inveni, quae nondum

vulgo recepta sunt: Alterum apud Auctorem *Ideae Ling. Belg.* pag. 39. "Memini me legisse „ in imperfecto *zoudende*: sed licet apposite pos- „ sit usurpari, non est in usu." Alterum ego legere memini in *Orationibus Sacris* Viri pl. Reverendi P. DINANTII, Gymnasii Erasmi Curatoris, donec vivere dabatur, optimi mihi- que amicissimi. scil. *werdende gebouwt*, forma- tum ab imperf. *ik wert*, quod imperiti cum praesenti *ik wort* confundunt. Huc advocare possem illud Livii: *inter initia condendi operis*, aut hoc ejusdem: *Ante conditam condendamve urbem*, ubi imperfectum significatur; sed Lectorem ad SANCTIUM & PERIZONIUM remittere malo L. I. C. XV. p. 143. nec non ad VOS- SIUM *de Analog.* L. IV. C. XIV. p. 298.

CAPUT QUINTUM.

Demonstrat Belgas in particularum significationibus & accidentibus graeciffare.

I.

Principio Graeciffantem Belgam audies in at- tribuenda praegnanti significatione certis particulis, quae Graecis similiter vario sensu capiuntur. Cujusmodi sunt ENΘA, DAAR quae pro re nata Latinis significant *hic, ibi, illic, tum, ubi*, & geminatum *alibi quidem, alibi vero; huc, illuc,*

illuc; undique. ΕΝΘΑΔΕ, HIR significant *hic, huc, horsum*. ΕΝΤΕΥΘΕΝ, HIR VAN DAAN Lat: *hinc, inde, ex hac tempore, post-hac, deinceps*. ΠΡΟΣ, ΒΥ redduntur per *ad, apud, juxta, circiter, a, ab, cum, per* jurandi & obsecrandi form. De aliis praep. consule Cap. post. Libri II. ΕΚΕΙ, GINDER valent *illuc, illuc, eo*. ΠΑΝΤΑΧΟΥ, QVERAL *ubique, ubicunque, quocunque, quoquo versum, quovis, ubique terrarum*. ΟΥ & ΠΟΥ, WAAR, *ubi, quo, quorsum*. ΠΡΟΣΘΕΝ, VAN VOREN, *antea, prius, ab anteriori parte, in partem anteriorem*. ΕΠΕΙ, ALZOO *quandoquidem, quoniam, nam, quum, postquam*. ΩΣ, HOE *quomodo, sicuti, quam, pro οτι dat, aliquando ως οτι ut nos: hoe dat, quae Latini per infinitivum efferunt*. ΩΣ cum accentu, ZOO *ita, sic, fere, propemodum, utinam, ως ταχιστα zoo ara, ως ε zoodat, in ως αληως zoo waarachtig vacat interdum, ως ει zoo als velut, tamquam, quasi*. Teutonibus particula SO usurpatur quoque pro articulo postpositivo cujusque generis, i. e. *qui, quae, quod &c.* ΕΙ, ΟΦ *an, num, si, quasi, utinam &c.* Plura ex Lexicographis aut DEVARIO possemus addere; sed haec sufficient ad propositionem probandam. Apud eos si Lector exempla Graecanica quaerat, videbit ea harum particularum Belgicarum ope optime in omnibus adscriptis sensibus explicari posse. Non possum tamen hic locum non dare veterum observationi

ab H. Stephano Thes. T. II. p. 1677. insertae, viz. N Y N tribus temporibus jungi, quia idem nos Belgae facimus. Eustathius ibi adfert exemplum temporis praesentis, Η γαρ αν Ατρειδη νυν υστατα λωβησαιο. praeteriti, - - νυν ωλετο πασα κατ' ακρης Ιλιος. futuri, Νυν δε δη Αινειαιο βιη Τρωεσσιν αναξει. Quos versus Belga aptissimo sensu sic verteret; (sunt autem Homeri Iliad. A. 232. N. 772. ubi bis occurrit, np. Ιλιος αιπεινη νυν τοι σως αιπυς ολεθρος & Y. 307.) *Gy zoudt ons nu voor de laatste reis verongelyken. Nu is het gedaan met ons verheven Troje, nu kunt gy uw bederf niet langer ontvluchten.* (Aptius autem exemplum significationis praeteriti in hoc Iliad. A. 555. Νυν δ' αινως δειδοικα καλα Φρενα, *maar nu ben ik zeer bevreesd.*) *Maar nu zal helt Eneas over de Trojanen te gebiden hebben.*

I I.

Habent Graeci particulas quae expletivae dicuntur, quarum praecipuae sunt, γε, κε, θεν, θην, νυ, τοι, ρα, περ, αν, αρα. Varias earum compositiones cum aliis significativis recenset WELLERUS App. II. p. m. 374-378. Sed & Belgae ejusmodi expletivas usurpant, e. g. TE paragogicum ut Graecorum τε: Ου, ουτε, μη, μητε noch, nochte; ει, ειτε, of, ofte, aut DE, en, ende ut Gr. μηδε. Ceterae sunt: NU, WEL,

WEL, EN, ER & DER aut integrum
 DAAR, OF, HER, ZOO & aliae. Ita fac-
 tissime Graecos auctores *καὶ α ποδα* vertere potest
 Belga, id quod aliis nationibus non item datum
 est, neque adeo ipsi Teutonicae. Quod in paucis
 tentabimus: *Anacr. Ode LI.*

Αλαλημενη δ' ἐπ' αὐτη, Βρυσον ὡς ὑπερθε λευκον,
 Ἀπαλοχροος γαληνης, Δεμας εἰς πλοον φερουσα
 Ροθιον παροιθεν ἔλκει. Ροδεων ὑπερθε μαζων,
 Ἀπαλης ενερθε δειξης, Μεγα κυμα πρῶτα τεμνει.

*Zy zelve op zee zwervende, zoo als mosch dat
 boven op wit is, by zoete en zachte kalnte, en
 haar lichaam tot zwemmen gevende, stuwde de
 golven naar voren toe. Boven haar roozetepels
 en onder haar malschen nek klijfde ze voor de eer-
 stemaal de groote baren.*

Homer. Iliad. Γ, 8. seqq.

Οἱ δ' ἀρ' ἴσαν σιγή μενεᾶ πνειοντες Αχαιοί,
 Ἐν θυμῷ μεμαωτες ἀλεξμεν ἀλληλοισιν.
 Εὐτ' ορεος κορυφῆσι Νοτος κατεχευεν ὄμιχλην,
 Ποιμεσιν ουτι Φιλην, κλεπτη δε τε νυκτος ἀμεινω,
 Τοσσον τις τ' ἐπιλευσσει, ὅσον τ' ἐπι λααν ἰησιν.
 Ὡς ἀρα των ὑπο ποσσι κονισσαλος ωρνυτ' ἀελλης
 Ἐρχομενων' μαλα δ' ὠκα διεπρησσον πεδιοιο.
 Ὅι δ' ὅτε δη σχεδον ἦσαν ἐπ' ἀλληλοισιν ἰοντες,

*De Grieken nu, snoevende van gramschap, kwa-
 men daar in stilte aantrekken, met een vast voor-
 nemen*

nemen om elkanderen te verdedigen. Gelyk als imant, wanneer de Zuidewint op den kruin eens bergs eenen nevel verwekt, den berderen heel niet aangenaam, maar zoo veel beter voor eenen nachtdiif, (quod & verti potest, & forte ad Homeri sensum aptius: maar voor eenen diif beter dan de nacht zelve,) niet verder van zich af zigt dan hy een' steen kan werpen; Nu even zoo een nevelachtig stof ontstond'er onder hunne voeten: dus waren ze het velt al ras over. Toen ze dan byna aan elkander waren gekomen, enz. S. Joan. VIII: 19. και του πατερα μου γδειτε αν, dan zoudt gy mynen Vader ook wel kennen. vs. 42. ει ο Θεος πατηρ υμων ην, ηγαπατε αν εμε, Zoo GOD ulider Vader was, zoudt gy my wel beminnen. Marc. Euang. V: 41. Τις αρα ουτος εστι; Wi is doch deze? vel, Wi of deze is? & sic in aliis, quarum exempla lectio Belgicorum scriptorum suppeditare poterit. De quibusdam etiam sermo erit in Syntaxi, cum de Pleonasmō agemus.

I I I.

Praepositiones nonnunquam amisso casu adverbia fiunt, aut adverbia casu adscito praepositionum loco habentur. Quaedam ex illis modo adponemus, videlicet quae in utraque lingua eodem modo inveniuntur: Εισω Binnen, εισω του δωματος, ταμειου binnens huis, binnens kamers; Ιλιον

Ἰλιον εἰσω Homer. II. A. 71. *binnen Troje*. Ἐξω
 βελων *buiten schoots*, οὐκ ἀποθεν Ἀντιοχείας *aller-
 naast Antiochye*, ὑμῶν ἐνεκα *uwenthalve* vel
uwentwege, ἐπάνω πάντων *boven alle*, ὑποκατω
 του ορεος *beneden den berg* vel *benedens bergs* ut
benedens huis. Iliad. A. 141. Νυν δ' ἀγε νηα με-
 λαιναν ἐρυσσομεν εἰς ἄλα διαν, Ἐς δ' ἐρετας ἐπι-
 τηδες ἀγειρομεν, ἐς δ' ἑκατομβην Θειομεν αὐ' δ'
 αὐτην χρυσηίδα καλλιπαρηον Βησομεν. *Nu dan
 laten we een zwart schip naar de openbare zee
 brengen, en 'er bekwame roeiers op krygen, voorts
 hondertvuldige offers in doen, en 'er de schoone
 dochter van Chruses mee in zettē.* Ἐν δὲ δὴ καὶ
 Ἀλκαιοσ, ὁ ποιητης, Herodot. V. 95. πρὸ ἐν ἀλ-
 λοις δὲ. *Waaronder ook de Dichter Alkeus enz:
 quod Jonicae dialecto proprium esse, pluribus
 exemplis firmarunt Camerarius & Jac. Grono-
 vius, ut in Herodoti novissima editione p. 719.
 & 799. b. invenit. Sed & Attica haec sunt:*
μικρον τι προς Lucian. een weinig daarenboven;
καὶ μικρον τι προς Demosth. en iits daarenboven.
*Ita περι, περιξ, ἀμφι sine casu addito nobis signi-
 ficant rontom vel rontsom, circum, circumqua-
 que. Πασα περι χθων Homer. al het lant rontom.
 ἀμφι δὲ Κολχων Ἐθνεα ναιεταουσι Apollon. in
 Argon. II. rontsom wonen de Kolchische volkeren.
 ὁ περιξ ὠκεανος Aristot. de zee rontom. περιξ ἀλλας
 ελαβε Plato in Timaeo.*

I I I I.

Componendarum vocum summos artifices esse Graecos ac Germanos utrosque, sequenti capite fuse ostensuri sumus. Hic autem quaedam praecipere libet de particularum copulatione, quam in multis Latini aut Galli nequeunt imitari. En exempla: μεταωριον *overtmorgen* perendie, qs. *per unum diem*, non est ergo particularum copulatio. προχθες *eergisteren* nudius tertius, corruptum ex *nunc dies tertius*. μεχρι του νυν *tot nu toe* hucusque, ad hoc usque tempus. παντως, παντελως, πανλαπασι, ἀπαξαπαν *ganschelyk*; *t'eenemaal, heel en al, al ende aallyk* apud Hoofdium, omnino, penitus. απο μακροθεν *van verre* deprocul. *Plaut.* υποκατω *van onderen* desub *Flor.* υπενεσθεν *van beneden*. απ' αςτι, απο του νυν *van nu af, van nu af aan*, abhinc. προπαλαι *al overlang, lang voorheen* Teut. *vorlangst* jam olim. εν τω μεταξυ *ondertusschen* interea. απ' ουρανοθεν *van omhoog* de coelo. επι τρις *by drimalen, tot drimaal toe*, εανπερ, επειδαν *byaldien, zoo wanneer* siquando, sicubi. εξοπισθεν *van achteren*, εμπροσθιν, τουμπροσθιν *daarentegens*. επειτα *daarop, daarenboven*, postea, insuper. *Plato Leg. X.* αλλ' αρα τισι τροσφερεις των αρχοντων, η τινες τουτοις; *Maar toch zyn (de Goden) aan sommige der Regerenden gelyk, of sommige dezer aan hen?* Ceterum ad Luciani Soloec. ubi Socrates damnat voces εκτοτε,

ΕΚ-

εκπερσισιν, observat Cl. GRAEVIUS pag. 749. Atticos adverbiijs temporalibus praepositionem non addere. Απαρτι tamen aequè excipiendum atque προκαλαι: nam sic Schol. ad Aristoph. Πλ. 388. εσθ' ὅτε γὰρ καὶ χρονικὸν ἐπιρρημῶν δῆλοι, ὡς καὶ Καλλιμαχῶν apud quem tamen hoc nondum invenire potui, neque in Fragmentis, neque in Indice. Ἐμπροσθεν quoque adv. temporis apud Athenaeum; Καλλίας μικρὸν ἐμπροσθεν γεγενημένος τοῖς χρόνοις Στρατιδῶν. Alia bene multa in Belgico sermone collegit Vir Rev. J. NYLOE pag. 78, 79.

V.

Adverbia saepe adjectivorum loco veniunt, praecipue articulo vestita, de quo latius in II. Libro. Athenaeus. I. ὁ Τελεστής ὁ Αἰσχύλου ορχηστής οὕτως ἢν τεχνίτης. *Telestes Aeschulus zoon was zoo (pro zulk) een dansmeester.* Aristot. ορχη ἢ μὲν λέγεται, ὅθεν ἀντις τοῦ πραγματος κινήσειν πρῶτον. *Begin noemt men, van waar imant een werk het eerst aangrypt.*, pro ἀφ' ἧς aut ἐξ ἧς. Luc. XXII: 11. πῶς ἐστὶ τὸ καταλυμα, ὅπου τὸ πασχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου Φαγω; *Waar is de eetzaal, daar ik het Pascha met myne leerjongeren kan eten?* Homer. Odyss. Γ. 319.

- - - κείνος γὰρ νέον ἀλλοθεν εἰληλουθεν

Ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ὅθεν οὐκ ἐλποῖτο γε θυμῶν

Ἐλθεμέν, pro ἐξ ὧν ἀνθρώπων οὐκ ε. γ. θ. ε.

H 2

Lati-

Latinos similibus dictionibus delectatos, satis ample probavit Doct. VECHNERUS in Hellenolexia p. 147. sq. unde Graeca quaedam desumpsimus; cujus autem exemplis nunc alia nolumus addere, quam quae apud eum desiderari videntur, ut Aristoph. Avib. 1664. τοις εγγυτατω τὸ γένος μπειναι των χρηματων *di het naast* (pro *de naaste*) *in den bloede zyn. Apocal. I: 3. & XXII: 10.* Ὅτι ὁ καιρος εγγυς εστιν, *want de tyt is naby.* Similiter Hoofdius in Aulul. *Voort, uω tyt is om*: sed hic praestat Ellipsin statuere, pro *uω tyt is omgeloopen vel omgekomen.* Καλως, κακως, ἔτοιμως *εχειν zich wel, kwaljk hebben*, bene male paratum se habere: de his vide EXΩ & HABEO in Phrasibus Graeco- ac Latino-Germanicis. Huc refer *bene sum, ik ben 'er wel aan* &c. Vide ibidem SUM.

VI.

Contra in adverbiorum locum non raro nomina vel sola vel composita vel praepositioni juncta succedunt, quorum plurima vulgo genuinis adverbis adnumerantur: e. g. βια *met geweld* pro vehementer, *παρησια met uymmoedigheit* vel *uymmoedig* libere, *δεινα βλεπειν wteet uitzijn*, *scheef zijn* torvatucri, *εν ταχει, συν ταχει, κατα ταχος, δια ταχεως, δια ταχους, δια ταχεων, ες ταχος, εσον ταχος, ταχυ, ταχεως, ταχιστα, ως ειχε ταχους, ως ετην αυτω ταχους* ex *Nova Meth.*
Gr,

Gr. quibus adde εν βραχει & Euripidis σπουδη
*haastig, haastelyk, met haast, met der haast, in
 haast, in der haast, door haast, zoo haast by
 kan, met spoet, spoedig, spoedelyk, in 't kort.*
 παρεχεινα op gene zyde, sic nostra: *wederzyds,
 weerskanten utrobique, geenszins neutiquam, al-
 lezins omnino, & alia: οξυ scherp, σφοδρα sterk,
 αλλα anders, πρωτον eerst, pro οξεως acriter,
 σφοδρωσ valde, αλλωσ aliter, πρωτωσ primo, pro
 quo & dicitur το πρωτον, τα πρωτα het eerst, ten
 eersten primum. Το ανθρωπειον γενος τη μεν αγα-
 θον, τη δε φαυλον, scil. εν τη μεν μεριδι, uti L.
 BOS exponit. *Het menschelyk geslacht is deels
 (ten deele, eensdeels) goet, deels (ten deele,
 anderdeels) kwaat.* Sic Latinum *partim* est an-
 tiq. accus. pro *ad partem*. Idem Vir Graecissi-
 mus te docebit, cur ου ubi, ταυτη hac, ετερον
 aliorum &c. significant. *Επ' αληθειας, εν αληθεια
 met waarheit, in waarheit pro αληθωσ waarlyk
 vere, κατα μονωσ in 't byzonder, ter zyde seor-
 fum. Ejusmodi etiam sunt: by der hant in
 promptu, hant over hant magis magisque, ter
 loops obiter, quasi ob iter, te geef dono, &c.* In
 Hebraea non tantum lingua sed & in Graeca N.
 T. Cl. GLASSIUS Philolog. Sacrae L. III. Tr.
 V. p. m. 687. nomina adverbiascentia, ut vocat,
 observavit. *Henr. STEPHANUS de conform.
 L. Gr. & Gall. Cap. VI, de adverbio p. 77. Gal-
 lica haec attulit: " Vite pro vitement (haastig**

- ” pro *haastelyk*), fort pro *fortement*, sicut
 ” Graeci dixerint ταχυ, πικνον, δεινον pro τα-
 ” χεως, πικνωσ, δεινωσ.” Similiter Belgae *baers*
 & *sterk* usurpant pro adverbio *zeer* valde, &
licht pro *lichtelyk* &c.

CAPUT SEXTUM,

de vocum Derivatione & Compositione Graeco-
 Belgicis.

I.

Inter derivata familiam mihi ducere videntur nomina feminina a masculinis deducta, quae vulgo *Motio* dicitur. Hic vero & Belgae eadem fere terminationes habent.

(1) H & E. η καλη γυνη de *schoone vron* sive *vrouw*, η ψυχη, de *zile* &c. & Ionica Φιλαν λιψδε, Τροην Troje, ιστοριη historie. Hinc ille de Belgicis vocabulis canon: Quae e paragogicum ferunt, ad femininum genus pertinent, ut: *asch* & *asche* αυθαλη cinis, *vyg* & *vyge* ουκη ficus, *stem* vel *stemme* φωνη vox, *eer* vel *eere* τιμη honor, *rust*, *ruste* σχολη otium. At de ooge, de oore pro *het oor*, *het oog* ac similia in patria Bibliorum! Interpretatione advertenda, non imitanda. De *Motione* adjectivorum respice ad Cap. III § X.

(11)

(II) ΣΣΑ & ESSE vel SCHE. ἡ λιβυσσα, Φοινισσα, Φασσα palumbes, ανασσα prinses & princeffe; meesteres, meesteresse, meestersche, quae posterior terminatio Westphalis plurimum placet; *voogdes* patrona, *dichteres* poëtria, *oude bes* vetula &c.

(III) INNA & IN vel INNE, βασιλινα Koningin & Koninginne, & ita in omnibus aliis, Φιλιννα vrindinne, λεαινα leewwin, θεαινα Godin &c.

Nota. (1) pro σσα & ινα Iones dicebant σση & ινη, qui sic plane nobiscum congruunt.

(2) De his formationibus simile quid ante me observavit, cui nihil fere intactum mansit, magnus SALMASIUS de *Hellenist.* pag. 106.
 „ Ad formam, ait, quam habet βασιλισσα, barbarum Latinitatis saeculum multa finxit alia
 „ ejusdem generis, ut *Ducissa*, *Principissa*, *Comitissa*. Ita & Graeci Ἡρωισσαν dixere &
 „ Ἡρωσσαν, ab Heroë *Heroissa*, ut Callimachus
 „ Ἡρωσσαι Διβυης. Alii dicere maluerunt Ἡρωι-
 „ νας & contracte Ἡρωνας. Haec forma magis
 „ placuit Belgis, qui eam adfectarunt in hujus-
 „ modi foeminiis.

(III.) TEIRA & STER. ολετειρα *bederfster*, *vermilster*, σωτειρα *helpster*, ποιητρια *dichtster*, &c. adde ορχηστρις *danseres* vel *danster* ap. Aristoph.

II.

Eadem convenientia est in formandis diminutivis, quorum utrobique ut frequentissimus ita elegantissimus est usus in Comoediis, tam blandiendi quam cavillandi formulis, familiari sermone & libellis famosis, quod exemplis confirmare nihil attinet, quum unicuique obvia sunt aut esse possunt.

Ceterum (1) praecipuae diminutivorum terminationes in Graeco sunt ΣΚΟΣ vel ΣΚΗ & ION, in Belgico KEN, SKEN & JE vel TJE. Conferamus pauca: ὁ και ἡ ἀνδρωπισκος *menschen, menschje*; ἀνδριον, ἀνδρισκος *mannen, mannetje*; γυναιον, γυναικαριον *wyfsken, wyfje, vroukje, vrouwen*; μεραχισκος *jongskken, jongetje*; μεραχισκη & ἀ κορη, κορισκη, κοριον, κορασιον, κορισκιον, κοριδιον, *meisken, meisje*. Ubi valet Belgarum proverbium: *Lieve kinderen hebben vele namen. πατριδιον vadertje vel vaartje &c.* Ab hac diminutivorum forma ION credo esse Ionicum ΙΩΝ pro ΙΔΗΣ in Patronymicis, uti ipsum ΙΔΗΣ & Aeol. Α Δ Ι Ο Σ ex terminatione ΙΔΙΟΝ in πατριδιον &c. efformatum videtur, pro quibus nos Germani solemus dicere *de jonge vel de kleine*, Ε. C. Κρονιων & Κρονιδης *de jonge Kronus, de kleine Saturnus*. Ατρειων seu Ατρειδης *de jonge of kleine Atreus*. Ιαπετιων, Οιδιποδιων *de jonge Japetus, de kleine Eudi-*

Eudipus, quomodo & Romani *parvus* dixere de filio aut nepote. Ex uno Virgilio aliquot exempla adferemus. *Ecl. VII.* *parvus* Mycon, sed hoc controversum manet, vid. Serv. & Philarg. *Aen. III.* 328. si quis mihi parvulus aula Luderet Aeneas. Et *V.* 563. ducit quam parvus ovantem Nomen avi referens Priamus. *Eod.* 568. Alter Atys, genus unde Atii duxere Latini: *Parvus* Atys, pueroque puer dilectus Iulo.

(2) Exspatiari hic paululum libet: nam cum haud ita pridem animadverterem, quemdam Virum Doctissimum patriaeque linguae praeter alios studiosissimum, malle scribere *staatje*, *steentje*, *deurtje* &c. pro vulgatis *staaltje*, *steentje*, *deurtje*, cogitare coepi de causa ac ratione talis scripturae, quam non aliam esse conjiciebam & nunc conjicio, nisi *αναλογιας* scil. observationem, quandoquidem dicamus *meisje*, *huisje*, *nutsje* &c. absque paragogico T, cujus loco Graeci habent δ in *κοριδιον*, *πατριδιον* & similibus: tum vero de iis certam regulam mecum quaerebam, quam inveni hanc esse: *Omnia nomina in vocalem aut liquidam exeuntia postulare illud T, cetera quae in aliam consonantem desinunt, id reprobare.* Cunctas percurramus literas, ut hujus regulae veritas constet: A facit *aatje*, parvulum A, ZEE *zeetje*, EI *eitje*, ovulum, STROO *strootje*, LEEU *leutje*, BY *bytje* apicula. ZAAL *zaaltje*, EL vel elle, *elletje*. SCHOOL *schooltje*, *schol* vel *scholle*, *scholletje*. PRIIM *priimtje*,

I

tje,

tje, MAM vel *mamme*, *mammetje*. WAGEN *wagentje*, PEN vel *penne*, *pennetje*. BOER *boertje*, STAR vel *starre*, *starretje*. Absque T dicuntur *hofje*, *korfje*, *daagje*, *boogje*, *dwerdje*, *menschje*, *muschje*, *bakje*, *gekje*, *potje*, *lipje*, *huisje*, *reisje*, *schootje* ab *schoot*, *guitje* a *guit*, *knechtje* a *knecht*. Miror Monenium haec non observasse, quum p. m. 119. literarum L, M, N, R mentionem faciat, sed in alium finem. Id quod tacere nolui, ne quis immerenti mihi plagiarum notam inurat.

(3) Omnia priora significatione quidem sunt diminutiva, quamvis syllabarum numerus non minuatur, sed augeatur. Alia autem sunt apud Graecos & Belgas, quae & terminatione & sensu *deminuta* vocari possunt: nempe solent utrique id in nominibus propriis facere. Graeca sunt, quae *Novae Meth. Graecae* debeo: η *Αμφις* ab *Αμφιαρα*Ⓞ, Ζηνας a *Ζηνοδωρ*Ⓞ, Θευδας a *Θεοδοσι*Ⓞ, Ιφης ab *Ιφιανασσα*, Διονυς a *Διονυσι*Ⓞ unde nostrum *Denys*, Σαπφω a *Σαπφειρα*: Belgica, *Kees* pro *Kornelis*, *Jan* pro *Johan*, *Aat* pro *Adriaan*, *Ant* pro *Annetje* ab *Anna*; *Koo*, *Koot*, *Koos* vel *Koosje* a *Jacobus*; *Elsje* & *Lysje* vel *Betje* ab *Elizabet*, *Wimpje* pro *Willemje* a *Wilhelm*, *Kee*, *Ka*, *Kaat* & *Kaatje* pro *Katryn* seu *Catharina* a *καθαρη*Ⓞ, α, ον. Et quis cuncta enumeret!

III.

Ex terminationibus quoque Denominativorum Graecae Belgicaeque linguae similitudo elucet, Ex: Gr:

(I) Graeca in ηλ⊕ & ωλ⊕ (quae *Welleri* observatio est pag. 124.) habitum rei denotant, quae indicatur; ut ἀμαστωλ⊕, inquit ille, *der ein handwerk aus der suende macht*. Ea apud nos exeunt in *aar* ut *zondaar*, λ. in ρ converso, quo nihil in omnibus linguis frequentius. Διδασκαλ⊕ *leeraar*: quin & Graeci habent ἀρος, ut Φλωαρ⊕ *kakelaar* a Φλωεω *nugor*.

(II) " Nomina adjectiva in *lyk* & *achtig* de-
,, notant similitudinem aut verisimilitudinem, a
,, verbis *gelyken* assimilari, & *achten* aestimare."
Verweri in *Idea L. B.* verba sunt. Qualia apud
Graecos desinunt in ικ⊕, quod similiter ab εικω
similis sum deduco, ut: λογικ⊕ *redelyk*, βασι-
λικ⊕ *Koninglyk*, αγγελικ⊕ *Engelachtig* vel
Engelsch, γραφικ⊕ *schilderachtig* &c. An a
Belgico *lyk* Latinorum *licus* in *famelicus*, aut *lis*
in *rationalis*, *fidelis* &c? Certe *icus* & *icius* ex
Graecanico ικος originem trahunt: ut, rusticus *boer-
achtig*, civicus *borgerlyk*, stramenticius *strooach-
tig*, sarmenticius *ryfachtig* &c. Derivationis hu-
jus partem vidit magnus VOSSIUS de Anal. II.
p. 379. quum de nominibus gentilibus differens,
ad terminationem CUS in *Cypriacus*, *Italicus*,

Libycus scribit : " Sed hæc terminatio CUS
 „ vix in aliis quam *Graecis* invenitur. "

(III) Idem *Verwer* sic pergit : " In *zaam*,
 „ unionem & concursum; *veeuzaam*, *te zamen*
 „ *veelig*. " Id vero in plurimis haud ita exponi
 poterit, ex. sint *eenzaam* solitarius, *buigzaam*
 flexilis, *eerzaam* honestus, *leerzaam* docilis.
 Tamen unde illud *zaam* potius derivem, adhuc
 quaero. In Graeco autem similem fere termina-
 tionem reperio. sc. $\mu\text{Ⓞ}$, ut $\kappa\alpha\sigma\pi\mu\text{Ⓞ}$ *frugifer*,
 $\Phi\sigma\sigma\mu\text{Ⓞ}$ *prudens*, $\chi\eta\sigma\mu\text{Ⓞ}$ *utilis* &c.

(III) Collectiva nomina (ut mihi appellanda
 videntur) apud Belgas in TE exeuntia, praefixa
 capiti syllaba GE, ut *gebeente* ossa, *gebergte* tra-
 ctus montium, *gesternte* sidera, *geboomte* silva,
 arboretum, *gedierte* ferae, animalia, *geboefte* ho-
 mines nequam, nebulonum turba, &c. magnam
 adfinitatem produnt cum adjectivis Graecis in
 $\omega\delta\eta\varsigma$, aut $\epsilon\iota\varsigma$ in genit. $\epsilon\upsilon\tau\text{Ⓞ}$, quae multitudi-
 nem significant, ut $\delta\epsilon\upsilon\delta\omega\delta\eta\varsigma$, $\delta\epsilon\upsilon\delta\omega\delta\eta\epsilon\iota\varsigma$, $\epsilon\upsilon\tau\text{Ⓞ}\varsigma$ ar-
 boribus abundans, $\omicron\varsigma\omega\delta\eta\varsigma$ ossibus abundans, $\alpha\varsigma\epsilon\text{-}$
 $\rho\omicron\epsilon\iota\varsigma$, $\epsilon\upsilon\tau\text{Ⓞ}$ *stellatus*, $\theta\eta\epsilon\omega\delta\eta\varsigma$ belluis refertus,
 $\Phi\lambda\upsilon\alpha\omega\delta\eta\varsigma$ nugarum plenus, scurra. Verisimile
 esse, ne dicam verum, quod propono, ostendunt
 Latina vocabula: *arboretum*, *arbutum*, *frutice-*
tum, *dumetum*, *salictum* & alia. Nisi mavis
 Graecum $\omega\delta\eta\varsigma$ originem habere ab $\epsilon\iota\delta\omega$ *speciem*
praebeo, ut sit $\theta\eta\epsilon\omega\delta\eta\varsigma$ pro $\theta\eta\epsilon\iota\omega\delta\eta\varsigma$ vel $\theta\eta\epsilon\iota\omega\sigma\text{-}$
 $\delta\eta\varsigma$ *beestachtig* belluinus, aut $\omicron\varsigma\omega\delta\eta\varsigma$ qs. $\omicron\sigma\omicron\epsilon\iota\delta\eta\varsigma$
beestachtig osseus &c. III.

III.

Derivatorum agmen claudant (ne nimii videamur) verba e nominibus, plurimam partem ridiculi causa, de novo conficta. Atqui vulgus Atheniense novorum verborum amantissimum fuisse, Cl. *Hemsterhusius* in Not. ad Luc. Timon: monuit, cujusmodi fuerit βρεβυεσθαι, quod veteres non nisi in re faceta usurparint, tamquam plebejum ac vile. Βρεβυειον autem erat, teste Polluce, unguentum Lydium. Hinc βρεβυεσθαι dicebantur, qui luxuriarentur divitumque in morem cum fastu incederent. Sic *Verbnerus* ex Aristophane adfert: Χθες εφαιγον καρδαμον. Κλ. τι καρδαμιζεις; Latinosque idem sibi permisisse ostendit pag. 28. De Belgarum hac in re festivitate quaedam adducamus: *hemelen* in coelum evolare, *biren*, *wynen*, cerevisiam bibere vel vinum. Sic, si quis alteri dicat: *Je bent een oolyke baef*, hic forte responderet: *Wat boefje al?* Apud *Hoofdium* in *Aulul.* invenies: *Je hebt een doosje gevonden, denk ik, daar een jurweeltje, 'k meen een jouwetje in is? Ik zeg 'er een jouwetje teugen. 't Is nit kwalyk ejout.* Item: *Alle ryke lui nichten haar*, pro: *noemen haar nicht*, Et alibi: *maar myn dochter heet Klaartje, di zal ze wel klaren.* De aliis verbis derivatis a nominibus, ut sunt: πατεριζω, κωμαεσθαι, βασιλειω, αυλιω, agunt Grammatici Graeci: de nostratibus: *Kinderen, lammeren, jongen, paarden, vuren,*

vuren, bedden, tranen &c. videantur SEWEL p. 246. MONEN p. 211. & 233. & imprimis SCHOTTELIUS pag. 566. seqq. Novum tamen verbum *zegepralen* pro *triumphare* uti NYLOE pag. 86. rejicit, ita mihi alterum *leeraren* pro *leeren* docere a *leeraar* nove formatum non magis arridet, quam *moordenaren*, quo neminem nisi ridiculi causa delectari scio. At duo priora adeo invaluerunt, ut vix amplius eliminari posse videantur, plane uti hoc ipsum verbum *elminare*, quo *Accius* primum usus est, sedem in Latino sermone tenuit. Vide *Salmasium* de Hellenist. p. 90.

V.

Compositorum scenam aperiat *Simon STEVINUS*, cujus dicta a *Schottelio* citata sic vertimus. " Vocum compositio praecipuum utilissimumque est, quod in lingua aliqua quaeritur, cujus rei usus & necessitas iis nota sunt, qui artes excolunt, quoniam rerum nomina simul ipsas breviter definiunt. Hinc lingua Graeca ab Eruditis olim felicior habita fuit prae ceteris, i. e. prae illis quas cum Graeca conferebant; inter illas autem Belgicae non erat locus: alioqui non eruditorum sed imperitorum id iudicium fuisset. (*anders, ait auctor, waar 't geen oordeel der geleerden, maar van verkeerden geweest.*) Graecanica compositio Belgicam non superat, sed hac longe inferior est;

„ est; in illa quaedam sunt voces, quae compo-
 „ ni possunt, in hac fere omnes, idque alio mo-
 „ do, mira brevitate, summa elegantia & pro-
 „ piore significatione radicum &c. ” Si quis
 Graeci sermonis amator aegre ferat, *Belgicum* ea
 in re Graeco praeferrī; mihi satis erit, si ambos
 pares esse concedit: quod sane verissime posse
 dici, non tantum ex ipso *Stevino*, *Schottelio*,
Orthographiae Monianae propugnatore, *Meijero*,
Philalethe aliisque, qui compositorum exempla
 attulerunt, Lectori patere potest, sed potissimum
 ex seq. §. VII. & VIII. atque ex Libri III.
 C. II. §. 3. Latini enim ultra tres voces non
 componunt (nam *Plautinum* in *Capt.* II. 2. 35.
Thesauochrysonicochrysidēs, merum Graecum est)
 & id ab antiquis tantum factitatum dicit CICE-
 RO in *Oratore* C. XXXV. his verbis: ” Li-
 „ benter etiam copulando verba jungebant, ut
 „ *sodes pro si audes, sis pro si vis.* Jam in uno
 „ *capsis* tria verba sunt.” **QUINCTILIANUS**
 adgnoscat quidem tres voces copulari posse, ut
imperterritus, *subabsurdus*, *solitaurilia*, sed de
 tribus diversis orationis partibus illud negat. Di-
 gnus est locus, quem ex *Libr. I. Inst. C. V. p.*
m. 69, 70. adscribam ex parte: ” Aut e duobus
 „ quasi corporibus coalescunt, ut *maleficus*.
 „ Nam ex tribus nostrae utique linguae non
 „ concefferim: quamvis *capsis* Cicero dicat com-
 „ positum esse ex *cape si vis*: & inveniantur, qui
 „ *Lupercalia* aequae tres partes orationis esse con-
 ter-

„ tendant, quasi *luere per caprum*, nam *Solitau-*
 „ *ribia* jam persuasum est esse ex *sue ovis*, &
 „ *tauro*, & sane ita se habet sacrum, quale apud
 „ Homerum quoque est. Sed haec non tam ex
 „ tribus, quam ex particulis trium coeunt. Ce-
 „ terum etiam ex praepositione & duobus voca-
 „ bulis [NB.] dure videtur struxisse Pacuvius:

- - - *Nerei*

„ *Repandirostrum*, *incurvicervicum*, *pecus*.
 Adi quoque Vechneri Hellenol. I. c. IV. At
 Graeca, Teutonica Belgicaque lingua nullum
 sibi hic praescribit terminum, ut suo loco osten-
 demus, & FRANCIUS speciminis loco Pri-
 mo Capite jam ostendit.

V I.

De Latinis vidimus. Nunc de Gallis viden-
 dum, qui in pluribus se graecissare gloriantur
 quam Belgas, at frustra eos esse, & hic & sae-
 pius alibi adparebit. Unum Henr. *Stephanus*
 producamus, qui in laudato toties Opusculo Ob-
 serv. VIII. pag. 59. dictiones aliquot compositas
 eum in finem adfert, quibus nihil aliud nunc op-
 ponemus, quam Belgicas earumdem interpreta-
 tiones: *αποζευγνυειν* delier *afbinden*, *ontbinden*.
απισειν decroire *wantrouwen*, *mistrouwen*. *απο-*
κεφαλιζειν decapiter *ontshoofden*. *αντιπαιειν* refrap-
 per *weeromslaan*. *αντικαλογειν* remaudire *weer-*
omshelden, quod Sueton. dixit *remaledicere*.
 Nonnumquam, ait Stephanus, compositorum ta-
 lium

lium defectum suppleunt nostra *redire & refaire*. *Εαν ὑβρισης με τι, εγω σε αθυβρισω, si vous me faites quelque tort, je vous en referai. Εαν με λυπησης, εγω σε αντιλυπησω, si vous me faites de la fâcherie, je vous en referai. Εαν με ονειδισης, εγω σε αντινειδισω, si tu me dis des reproches, je t'en redirai.* Idem non modo Belgae solent in verbis *weeromzeggen, weeromdoen, & weerombakken* metaphorico ac plebejo, sed & Graecorum more eadem verba repetere possunt addita particula *weerom* pro *αυτι*, quod Galli non possunt. Iisdem utamur exemplis: *Zoo gy my eenig leet doet, zal ik 't u weeromdoen vel weerombakken, vel magis Graece: Zoo gy my eenigzins beledigt, zal ik u weerom beledigen. Zoo gy my bedroeft, zal ik u weerom bedroeven. Zoo gy my scheldt, zal ik weerom schelden, vel zal ik 't weeromdoen &c.* His subjungit è vestigio: *αλληλοβοειν s'entretuer, αλληλοβογειν s'entremanger*; sed uti haec Gallica e duabus partibus sejunctis constant, ita fateor & nos duabus ea efferre vocibus, nempe his: *elkanderen dooden, elkanderen opvreten*. Antequam ad Belgicae compositionis copiam ostentandam pergimus, lubet *Wolfg. LAZIU M* audire de Nominum priorum compositione, quae Gallis hodiernis, qui nescio an ulla propria suaeque domi nata vocabula habeant, prorsus incognita est. Is igitur Lib. II. de Gallo-Graecis pag. 32. ait: " Adhaec omnia utimur, nos Germani simili compositione, in proprio-
K
rum

„ rum nominum conflatione, adjectis claufulis,
 „ duritiam, constantiam, famam, vastationem,
 „ amorem, sermones, divitias & animofitatem
 „ significantibus. Quos namque Graeci nuncu-
 „ pant Δημοσθενη, Λεωσθενη, Αρκτοσθενη, Πο-
 „ λυφημον, Δημοβορον, Φιλοκρατον, Φιλοσργον,
 „ Φιλοδοξον, Νικοςομον, Ειρηνοποιον, Φιλοτεκνον,
 „ και Κρατανδρα: in gentilitio idiomate Germani
 „ tanquam verbum verbo reddentes, vocare so-
 „ lemus: *Volkhard, Wolfhart, Liebhart, Leon-*
 „ *hart, Bernhart, Albrecht, Luyprand, Herold,*
 „ *Luybold, Rumbhold, Sigmund, Friderich,*
 „ *Wytikhind, Hardtman und Waldman.*” Ety-
 ma horum & aliorum omnium, quae in Teuto-
 nico & Belgico idiomate nomina propria inve-
 niuntur, explicabunt SCHOTTELIUS &
 KILIANUS.

VII.

Tandem re ipsa fingulare Graeco-Belgicae vo-
 cum copiae specimen exhibebimus in verbis ΓΡΑ-
 ΦΕΙΝ & SCHRYVEN. Hoc quidem articulo
 tentabimus voces Graecas a Γραφω deductas sin-
 gulis Belgicis exprimere, quod ubique fieri ne-
 quit, siquidem neque ipsi Graeci omnibus deri-
 vatis nostris aut compositis una voce explicandis
 pares sunt. Sequenti articulo Belgicas voces a
 verbo *Schryven* derivatas vel inde formatas pro-
 ducam, quas tamen cunctas me producturum non
 promitto, tum quod nostra Lexica non aequae
 con-

consummata sunt ac Graeca, tum quod nostrum quisque nova potest effingere vocabula, quae mihi nunc in mentem nequeunt venire. Ut ne dicam, me consulto praetermisisse verba *Ryven*, *schraven*, *schrappen*, *schrappen* & *schrabben* cum illis quae hinc derivantur, quamvis ea *Lamb. Ten Kate Tom. II. p. 375. a.* a *Schryven* deducatur, qui quoque *pag. 373. b.* & *374. b.* adnotat, hoc verbum veteribus aequae ac Graecis suum $\gamma\rho\alpha\phi\omega$ significasse non tantum *scribere*, sed & *radere*, *scalpere*, *stipulari*, *adnotare*, *citare* & *scripto in iudicium vocare* &c. Cujusmodi significationes in derivatis & compositis quibusdam adhuc inveniuntur. Ceterum monitum te volo, Candide Lector, me tantummodo propriam tam Graecarum quam Belgicarum vocum vim, earumque primum & naturalem sensum expressurum. Sed ad rem!

(I.) *Derivata simplicis formae.*

$\Gamma\rho\alpha\phi\omega$ & $\gamma\rho\alpha\phi\epsilon\omega$ *schryven*.

$\gamma\rho\alpha\mu\mu\alpha$ *letter, schrift*.

$\gamma\rho\alpha\mu\mu\alpha\tau\iota\omega\nu$ *lettertje, schriftje*.

$\gamma\rho\alpha\mu\mu\alpha\tau\epsilon\iota\omega\nu$ *gedenkschrift*.

$\gamma\rho\alpha\mu\mu\alpha\tau\epsilon\iota\alpha$ *opschryving*.

$\gamma\rho\alpha\mu\mu\alpha\tau\epsilon\upsilon\varsigma$ *schryver*.

$\gamma\rho\alpha\mu\mu\alpha\tau\epsilon\upsilon\omega$ *schryven, voor schryver dinen*.

$\gamma\rho\alpha\mu\mu\alpha\tau\iota\delta\iota\omega\nu$ *briefje, schriftje*.

10. $\gamma\rho\alpha\mu\mu\alpha\tau\epsilon\iota\delta\iota\omega\nu$ *idem, & schryfschool*.

$\gamma\rho\alpha\mu\mu\alpha\rho\iota\omega\nu$ *aasje*.

K 2

 $\gamma\rho\alpha\mu\mu$

γραμματικός & ἰσως letter- vel schriftkundig.

γραμματική, μένωμαι taalfchiften.

γραμματίας, quaedam gemma, vid. Steph. Th.
p. 878.

γραμματῆτα Hesych. exp. γραμματεῦτα.

19. γραμματίζω beschryven, bemerken.

γραμματιστής, unde γραμματιστικός taalkundig.

γράμμη schreef. hinc γραμμίζω, Steph. 878.

γραμμισμός ludus quidam, vide διαγραμμισμός.

γραμμικός gestreept.

γραφή schrift, aantal. Sed γραφείς schilder.

γραφείον, γραφείδιον schryfspruitje.

30. γραφικός, γραφικώς schilderachtig.

γραφική schryf- vel schilderkunst.

γραφίς, γραφίου schryfspenfel.

γραφισκός schichttrekker.

γραφίδην q. d. scriptim, schriftelyk.

γραπτεός te schryven, scribendus.

38. γραπτήρ schryver, γραπτός geschreven.

γραπτός schrabbing, sed γραπτής schreefachtig.

(II) Composita cum verbo γραφω.

αναγράφω beschryven. αντιγράφω weeromschry-
ven.

απογράφω afschryven. hinc προσαπογράφω,
& συναπογραφομαι mee opschryven.

διαγράφω opschryven, afmalen.

εγγράφω inschryven. μεταγράφω overeschryven.

κα-

παρεγγραφω & προσεγγραφω *tusschen inschryven*.

52. επιγγραφω *opschryven, beschryven*.

αυτεπιγγραφω *wieetom opschryven*.

συνεπιγγραφω *mee opschryven*.

καταγγραφω, συγγραφω *opschryven, beschryven*.

μεταγγραφω, *herfschryven, verschryven, oen-*
fschryven.

παραγγραφω *mischryven, unde αντιπαρογγραφο-*
μαι.

60. προσπαρογγραφω *noek byschryven*.

περιγγραφω *omfschryven, hinc επιπεριγγραφω*.

προγγραφω *voorafschryven*.

προσγγραφω *byschryven*. (συγγραφω vid. supra.)

υπεργγραφω, υπογγραφω *boven- aat onderschryven*.

προσυπογγραφω *mee onderschryven*.

(III) Composita cum antiquo γραφω.

ανθηρογραφω, εικονογραφω *schilderachtig be-*
schryven.

70. γεωγραφω *landen beschryven*.

ζωγραφω *schilderen*.

αναζωγραφω, αποζωγραφω, διαζωγραφω *af-*
schilderen.

ηθογραφω *zeden beschryven*.

καλλιγραφω *fraai schryven*.

77. κηρογραφω *in wasch afbeelden*.

Reliqua sunt, quorum significatio a Lexicis pe-
tenda.

λευκογραφω λογογραφω. (80) αυτογραφω

ὄλογραφῶν. ονοματογραφῶν. ὀρθογραφῶν. παρα-
 συγγραφῶν. παρεργογραφῶν Budaeus p. m. 710.
 πεζογραφῶν. πολιτογραφῶν. σημειογραφῶν. σκια-
 γραφῶν *schetsen*. 90. στηλογραφῶν. ταυτογραφῶν
 in Indice H. Steph. voce ἀναγραμματισμός in fin.
 forte ab ipso efformatum. τειχογραφῶν. κατατει-
 χογραφῶν. τερατογραφῶν. τοπογραφῶν. χειρογραφῶν.
 χωρογραφῶν. ψευδογραφῶν *misschryven, foutschry-
 ven*. ψευδεπιγραφῶν. 100. ψιλογραφῶν *kleinschry-
 ven*. Sic & nobis liceat analogice addere, με-
 γαλογραφῶν *grootchryven*.

(III) Composita & deducta a γραφή & γραφῆς
 cum praepositione.

ἀστροφος *ongeschreven*. ἀστροφιον vid. Steph. 864.
 & Hesych.

ἀναγγραφή *beschryving*.

ἀναγγραφεύς *nitschryver*. ἀναγγραφον vid. Steph.
 868.

ἀντιγραφή *weerschryvens*.

ἀντιγραφος, ἀντιγραφον *afschrift, tegenschrift*.

110. ἀντιγραφεύς *Opperrentmeester, tegenboek-
 houder*.

ἀπογραφος, ἀπογράφον *afschrift*.

ἀπογραφή *afschryving*.

ἀναπογραφος *onafgeschreven*.

διαγραφή, διαγραφεύς, διαγραφική. vid. Steph.
 872.

εἰσγραφή *orschrift*, εἰσγραφος *orgeschreven*.

εἰσγρα-

120. Ἐπιγραφως *schriftelyk, in schrift.*
 παρεπιγραφος *bygeschreven adscriptitius.*
 επιγραφη *opschrift, ανεπιγραφος zonder opschrift.*
 επιγραβδην *lichtjes strictim.*
 παρεπιγραφη *beschryving, vid. Indic. Steph.*
 1606

συνεπιγραφους *medeschryver.*
 ευγραφης *ruikschryver vel ruikgeschreven.*
 καταγραφη *beschryving. καταγραφος beschreven.*
 μεταγραφη *uitschryving.*

131. μεταγραφους *uitschryver.*
 παραγραφος. παραγραφη. αντιπαραγραφη *vid.*
 Lex.

περιγραφη *omschryving.*
 προγραφη *ad Romanor. proscriptio a Strab. formatum.*

συγραφη *hantschrift. συγραφους schryver.*
 υπογραφη *onderschryving. υπογραφους schryfklerk.*

(v.) Alia composita cum nomine.

141. αγιογραφος. *heilige schriften.*
 αυτογραφον, ιδιογραφον *eigenhantschrift.*
 βιβλιογραφος *boekschryver, boekbeschryver.*
 βιβλιογραφια *'t boekschryven, boekbeschryving.*
 γεωγραφος *lantbeschryver.*
 γεωγραφια *lantbeschryving, hinc γεωγραφικος.*
 γλωστογραφος *glosschryver.*

150. δασμογραφος *pachtschryver.*
 δικογραφος *pleitschryver. δικογραφια pleitschrift*
 unde δικογραφικως.

Reli-

Reliqua sunt:

ὀλιγογραφία. δουλογραφίον. ζωγράφος. ζωγραφία. ζωγραφικός. ζωγραφική. 160. ζωγραφημα. ζωγραφείον. ηθογράφος. ιερογράφον. ιερογραφου-
 μενον. ιερογραφία. ιχνογραφία. 167. καλλιγράφος. καλλιγραφία. κηρογράφος. κηρογραφία. λε-
 πτογράφος. λευκογραφίς gemma Plinio. λογογράφος. λογογραφία. λογογραφική. μεγαλογραφία. 177. μεσογράφος. μιμογράφος. μυθογράφος *fabelschryver*. μυθογραφία. νομογράφος *wetgeuuer*.
 νικτογραφία. ονοματογράφος *naamschryver*. ονό-
 ματογραφία. οξύγράφος. οπισθογράφος. 187. ορθο-
 γραφία *rechtſchryving*. πεζογράφος. πλασμα-
 τογράφος. πλαστογράφος *leugenschryver*. ρυπο-
 γραφός. σημειογράφος. σιλλογράφος *schimprai-
 cher*. σιλλογραφία. σκηνογράφος. σκηνογραφία *ſcha-
 dweſchryving*. 197. σκηνογραφικός. σκιαγράφος.
 σκιαγραφία *ſchets*. σκιαγραφικός. στηλογραφία.
 συμβολαιογράφος *boetschryver*. ταχυγράφος. τέ-
 χνογράφος. τοπογράφος. τοπογραφία *plaatsbe-
 ſchryving*. 207. τραγωδιογράφος. ὕμνογράφος.
 χαλκογράφος & τυπογράφος *pro drukker & τυπο-
 γραφία pro drukkerij vel drukkerkunst*, novae
 (quod nemo nescit) cum nova arte voces hic
 aequae locum habeant, ac plures aliae passim in-
 fertae, quae florenti Graeciae incognitae a se-
 quioribus auctoribus formatae fuerunt. χειρογρά-
 φον *handschrift*. χρηστογραφία. χρονογράφος *jaer-
 boekſchryver*. χρονογραφία *tydschryving*. χωρο-
 γραφ-

γραφος. χωρογραφία *lantbeschrywing*. ψευδογραφία. ψευδογραφημα. 220. ψευδεγγραφος. ψευδεγγραφη. ψευδεπιγραφος. ωρογραφος. ωρογραφία.

(VI.) Composita cum γράμμα & inde deducta.

αγραμματος *ongeletert*. αγραμματια *ongeletert-heit*.

αναγραμμα, αναγραμματισμος *letterkeering*.

229. αναγραμματιζω *letter keeren*.

αντιγραμμα *tegenschrift*. δεκαγραμματος.

διαγραμμα *verbeelding, afscheifing*.

ειςγραμματος *beschreven*.

επιγραμμα *byschrift*, hinc επιγραμματιζω.

επιγραμματιον *byschriftje*. επταγραμματος.

238. ιερογραμματευς *heilig schryver*.

παραγραμμα. παραγραμματισμος *letterwiffeling*.

παραγραμματιζω *letterwiffelen*.

πολυγραμματος. προγραμμα. προσγραμμα.

συγγραμμα. τετραγραμματος *vide Lexica*.

υπογραμμα *onderschrift*. υπογραμματευς.

υπογραμματευς *schryfjonge of knecht, klerk*.

250. φιλογραμματος *letterminnaar*. φιλογραμ-
ματεω.

(VII.) Composita deducta ex γράμμα.

αγραμμος *ongestreept*.

αυτογραμμη *wiskunstige of zuivere streep, schreef*.

διαγραμμίζω. διαγραμμισμος, quidam *lufus*. *Vide*

de Lexicographos. De eo quoque loquitur

L

Doctiss.

Doctiff. DE PAUW *Diatr. de alea veterum*,
p. 54. 95. & 171. cujus tamen opinioni (quod
vel ipse significat) quaedam opponi possent.

εὐθερογραμμος *root gestreeft*.

εὐγραμμος *net gestreept*, hinc εὐγραμμία.

εὐθυγραμμος *rechtstrepig, rechtlynig*.

260. καμπυλογραμμος *kromlynig*.

μελανογραμμος *zwart gestreept*.

μονογραμμος, ὁμογραμμος *eenstrepig, eenlynig*.

παραλληλογραμμος & παραλληλογραμμον apud
Mathem.

πενταγραμμος & πεντεγραμμος *vyflynig*.

ποικιλογραμμος, πολυγραμμος *veelstrepig*.

270. ὑπογραμμος *voorschrift, skets*.

(VIII.) Composito-deducta a 3. praet. pass.
γεγραπται.

αγραπτος *ongeschreven, onbeschreven*.

αναγραπτος *beschreven*. διαγραπτος *doorgehaalt*.

εἰσγραπτος *ingeschreven*. παρεἰσγραπτος.

καταγραπτος *beschreven*.

νεογραπτος *nieu beschreven*. νωτογραπτος.

περιγραπτος *omfchreven*.

280. απειγραπτος *onomfchryfbaar*,

σκολιογραπτος *krom beschreven*.

(VIII.) Composita a fine cum alia vocé.

γραμμαθεπτα Hesych. exp. δραπετα i. e. *fugiti-*
ve, ab iniusta sc. litera aut nota. Apud *Stepha-*
nium

- num* & *Budaeum* incassum quaesivi. Nec ego unde posterius *ἑπτα* aut *ἑπτα* sit, novi.
- γραμματοδιδασκαλος* *schryf- of schoolmeester*.
- γραμματοδιδασκαλίδης* Id. *γραμματοδιδασκαλειον*.
- γραμματοειταγωγος* *schriftuitlegger*.
- γραμματοκυβων*. vide Steph. p. 862.
- γραμματολιξιφιδες* *schriftbedervers of uerval- schers*.
- γραμματοφορος*, *γραμματηφορος* *briifdrager*.
291. *γραμματοφυλακιον* *schriftgaarde*.
- γραμματιδοποιος*. Drama quoddam Apollodori.
- γραμμοτοτομῶ μελασματι* (pro quo forsan scribendum *γραμματοτοκῶ* aut *γραμματοκῶ*, ait Steph. in Indice, quem vide p. 696 A.)
- γραμμοειδής*, *γραμμοειδῶς*, *γραμμῶδής* *streep- achtig*.
- γραφοειδής* *priimachtig*, vide Steph. 867. & T. III. 391. C.

(x.) Compositum a principio & fine.

298. *επιγραμματοποιος* *byschriftmaker of dichter*.

V I I I.

Eodem fere ordine Belgicum SCHRYVEN recensibimus:

(i.) Derivata simplicis formae.

Ik schryf sive *ik schryve* scribo. *het schryven* scriptum.

L 2

Schry-

Schryvens epistola. Vide *Ten Kate T. II.* pag. 375. a.

schryver, vet. *schryve* & *schryvein* scriptor, scriba.
schryfster scriptrix. *schryving* scriptio.

geschreven scriptus. *geschryf* multa scriptio.

II. *geschrift* vel *schrift* scriptum.

de Schrift vel *Schriftuur* codex sacer.

schryfste scriptum exiguum.

schryfsteijk adj. scriptus, adv. scripto.

schryfsteurlijk ex sacro codice.

schryfsteur antiq. theca scriptoria.

schryfstaar ad scribendum aptus.

20. *schryfachtig* assiduus in scribendo.

schryfacht gheit assiduitas in scribendo.

schreef linea, dimin. *schreefje*.

schreeve wyns mensura vini, vide *Ten Kate T. II.*

p. 274. b.

schreefachtig similis lineae, hinc *schreefachtigheit*.

(II.) Composita verbi *Schryven* cum praepositis.

aanschryven adnotare, addicere. *achteraanschryven*, *vooraanschryven*, in calce aut a capite scribere.

afschryven describere, scripto se excusare, deducere in rationibus.

31. *beschryven* conscribere, depingere.

bovenschryven supra scribere.

bovenaanschryven in summo capite scribere.

bovenbyschryven, *bovenaانبyschryven* superne adscribere.

By

Byschryven adscribere. *doorschryven* obliterare.

heenschryven negligentiter scribere.

berschryven rescribere. *inschryven* inscribere.

achterinschryven, *achteraanschryven* in caeco scribere.

43. *tusscheninschryven* inter alia scribere.

voorin- vel *vooraanschryven* a capite inscribere.

meeschryven cum alio scribere. Similia sunt

meebyschryven, *meeinschryven*, *meeomschryven*.

50. *mischryven* perperam scribere.

naschryven sive *achternaschryven*. Peregrinanti statim post discessum scribere. Juridicum quoque verbum, cum literis persequimur fugitivum.

naarschryven describere, imitari.

naastschryven, *naastaanschryven* proxime adscribere.

omschryven circumscribere.

routomschryven, *routsombeschryven* quaquaversus conscribere.

onder-, *onderaan-* vel *onderbyschryven* infra subscribere.

62. *opschryven* conscribere, inscribere.

achteropschryven, *achteropbeschryven* a tergo inscribere.

overschryven denuo scribere, transcribere.

toeschryven adscribere, attribuere.

verschryven scribendo absumere, denuo scribere.

uitschryven exscribere, proscribere, edicere.

voorschryven praescribere.

Voorafschryven ante alia vel ante alios scribere.

voorafby- voorafin- voorafomfchryven, voorafbeschryven.

75. *vooruitschryven* prius ad quem scribere.

wefchryven scriptum deproperare.

wederfchryven, weeromfchryven rescribere.

(III.) *Composita ex nominibus.*

aaneenfchryven, aanelkaarfchryven uno ductu scribere.

byeenfchryven, byelkaarfchryven in unum scribere.

83. *dooreen- doorelkaarfchryven* confuse scribere.

ineen- inelkaarfchryven idem, & arte scribere.

vaneen- vanelkaarfchryven ample scribere.

foutfchryven perperam, male scribere.

grootfchryven magnas literas pingere.

91. *kleinfchryven* exiliter, minutim scribere.

middeninfchryven, middenbyfchryven, in medio adscribere.

naaufchryven arte scribere.

flechtfchryven prave scribere.

volfchryven scribendo complere.

welfchryven bene pingere literas.

(IIII.) *Composita ex subst. Schryven & praep. cum derivatis.*

aanfchryving significatio per literas.

affchryving contrar. & descriptio.

beschreven conscriptus.

Onge-

- Ongefchreven, onbefchreven* non scriptus.
beschryver, beschryffter qui, quae conscribit.
beschryving conscriptio.
beschryfbaar, beschryfelyk quod conscribi potest.
onbeschryfbaar, onbeschryfelyk quod nequit con-
 scribi.
 110. *beschryfbaarheid, onbeschryfbaarheid.*
beschryfelykheit, onbeschryfelykheit.
byschryving adscriptio. *bovenschryving.*
doorschryving dispunctio.
inschryving inscriptio. *omfchryving* circumscri-
 ptio.
naschryving vid. *naschryven* supra 51.
 120. *naarschryving* descriptio, imitatio.
onderschryving subscriptio. *opschryving* conscri-
 ptio.
verschryving, herschryving nova scriptio.
toeschryving adscriptio.
voorschryvens intercessio per literas, commendatio.
voorschryving idem, & praescriptio.
uitschryver descriptor.
 129. *uitschryving* descriptio, publicatio.
weerschryvens responsum per literas, nova epi-
 stola.

(v.) Composita cum nominibus.

- Aartbeschryvinge* Geographia.
Aartryxbeschryver Geographus.
Amp- vel Beamtſchryver scriba publicus.

Blat-

Blaschryver qui pro scriptura cujusque folii certum pretium meret.

bloetschryver Gelris pro *gerichtschryver*.

boekschryver, *boekschryffter* scriptor, auctor libri.

boekbeschryver qui libros inscribit vel eorum historiam conscribit.

140. *Boekzaalschryver* Actorum Belgicorum scriptor.

woortboekschryver Lexicographus.

blyspelchryver poëta comicus.

bontschryver tabellio, vulgo Notarius.

fabelschryver fabularum scriptor, mythologus.

fabelbeschryvinge mythologia.

geheimschryver scriba, vulgo Secretarius.

gerechtschryver actuarius, dicographus.

geschichtschryver, *geschiedenischryver* historicus.

geschichtbeschryving historia.

151. *geslachtschryver* scriptor genealogicus.

geslachtbeschryving genealogia.

historischryver scriptor historicus.

hemelbeschryving Astronomia.

bofschryver Archigrammateus, vulgo Cancellarius.

hoofschryver scriptorum princeps.

hoofbeschryving historia princeps.

kladschryver qui tumultuaria scribit, aut pessime pingit.

klucht- & kluchtspelschryver Comicus.

lantchryver scriba publicus apud Clivienfes.

162. *Lantbeschryver* Chorographus.

Lant-

- Lantbeschryving* Chorographia.
letterbeschryving Meijero orthographia.
levensbeschryving Biographia.
leugenschryver scriptor mendax. *leugenschryfster*.
naamschryver nomenclator, qui nomina conscribit.
 169. *naamschryving* scriptio nominis.
niuweschryver qui nova perscribit.
Opperschryver, *Opperlantfchryver* cancellarius.
plaatsbeschryver topographus. *plaatsbeschryving*.
pleitschryver dicographus. *Poortfchryver* Clivien-
 sibus pro publicano ad urbis portam sedente.
puikschryver calligraphus.
Raatschryver secretorum consiliorum scriptor.
rechtshryving orthographia.
 180. *Reisbeschryving* Itinerarium.
schadubeschryving scenographia. *spreekwoortbe-*
schryving, *spreekwoortfchryfskunde* Meijero Pa-
 roemiographia.
spreukfchryver Gnomicus scriptor.
Statschryver scriba publicus.
Statsbeschryving Urbis descriptio, historia.
tolschryver publicanus. *Trewspelschryver* Tragicus.
tydingfchryver, *tydingfchryfster* qui, quae nova
 perscribit.
tytbeschryving Chronologia. *Waterbeschryving*
 hydrographia.
 193. *Weereltbeschryving* Cosmographia.
wynfchryver in Clivia, quem nos wynroeter dici-
 mus.

(VI.) Composita in quibus *schrift* subjectum.

Affschrift exemplar. *byschrift* epigramma.
naschrift post scriptum. *omschrift* circumscriptio.
onderschrift subscriptio.
opschrift, Teut. *auf-oder ueberschrift* inscriptio.
 201. *tegenschrift* scriptum controversum.
toeschrift, Teut. *zuschrift* dedicatio.
voorschrift praescriptum.

(VII.) Alia cum nominibus.

berechtschrift litterae nuntiae.
bevelschrift epistola qua quid iubetur.
dankschrift - - qua gratiae aguntur.
gedenkschrift, *geschichtschrift* historia. Meijero.
grafschrift epitaphium.
halschrift quod vix pro scripto haberi potest.
 211. *bantschrift* syngrapha.
lasterschrift litterae contumeliosae.
mannenschrift scriptura virilis.
pleitschrift scriptum forense.
proeffschrift specimen scripturae.
puikschrift excellens scriptum.
schimp-schot-steekschrift fillus, libellus famosus,
 fatyra, vulgo pasquil.
 220. *staatschriften* litterae ad Remp. pertinentes.
stryt-vel twistschrift scriptum controversum.
smeek-vel verzoeckschrift libellus supplex.
tytschrift **Chronicum**, *chronostichon*. *Troost-*

Troostschrift litterae quibus quem consolamur.
vermaanschrift epistola paraenetica.
vrouwenschrift scriptura vel manus feminea.

(VIII.) Composita ubi *Schrift* aut *Schriftuur*
 est adjuncti loco.

schriftbewaarder chartophylax.
schriftgaarde tabularium, grammatophylacion.
 231. *Schriftuurgebruik* usus sacri Codicis.
schriftuurgeheim arcanum S. scripturae.
schriftgeleerde scriba, theologus.
schriftgeleertheit theologia.
schriftbeer Meijero Cancellarius aut Secretarius.
schrift- vel *schriftuurkundig* gnarus S. Scr.
schriftmatig conveniens scriptis.
schriftmatiglyk (*schriftmatelyk*) adv.
schriftmatigheit convenientia cum scriptis.
schriftopsteller litterarum praescriptor.
 242. *schriftopstellinge* litterarum praescriptio.
schriftuurplaats locus e sacris litteris.
schriftscheiding distinctio orthographica.
schriftuurspreuk sententia sacri scriptoris.
schriftteeken nota orthographica.
schriftuitlegger commentator scripti.
schriftuitlegging commentatio scripti.
schriftuurvast bene versatus in sacris libris.
 250. *schriftverdrajer* malignus scripti interpres.
schriftverdrajing maligna scripti interpretatio.
schriftuurverdrajer malignus S. S. interpres.

Schriftverdrajing maligna S. S. interpretatio.

Schriftuurverklaorder commentator in S. S.

Schriftuurverklaring commentatio in S. S.

Schriftuurwet lex sacri Codicis.

257. *Schriftwifseling* bellum, certamen litterarium.

(VIII.) In quibus *Schryf* aut *Schryver* praedicatum seu adjunctum est.

Schryfaart genus scribendi, stilus: familia sunt
Schryfmanier, *Schryfstyl*, *Schryfwyze*.

Schryfalmanak fasti puris foliis distincti.

Schryfsamt, *Schryversamt* munus scribae vel scribendi.

Schryfbank scamnum scribentium, dim. *Schryfbankje*.

Schryfdiamant adamas ligno inclusus, quo ad vitra secanda utuntur vitriarii.

Schryfboek chartae purae, dimin. *Schryfboekje*.

Schryfboekzaal Meijero Cancellaria.

Schryfboort theca scriptoria, dimin. *Schryfbortje*.

Schryfdienst, *Schryversdienst* officium scribae vel scribendi.

275. *Schryfsaisch* mensa ad scribendum apta.

Schryffout error scribae, dimin. *Schryffoutje*.

Schryfgetouwe, *Schryfgetuig* Kiliano theca calamarum.

Schryfgout color aureus atramenti vice.

Schryfbaak eid, norma, regula &c.

282. *Schryfsinkt* atramentum scriptorium.

Schryf-

Schryffjonge, *schryffklerk*, *schryffknecht amanuensis*.
schryffkamer tabularium, tablinum, dimin. *schryff-*
kamertje.

Schryffkantoor conclave ad scribendum accommo-
 datum, hinc *schryffkantaortje*.

(*schryffklerk*, *schryffknecht* vide *schryffjonge*.)

290. *schryffkaker Kil*, theca scriptoria.

schryffkunst ars scribendi, hinc *schryffkonnenaar*.

schryffkunde scribendi peritia, hinc *schryffkundig*.

schryfflade Kil. graphiarium, dimin. *schryfflaadje*.

schryfflei tabula scriptoria, dimin. *schryffleestje*.

schryfflessenaar pluteus. *schryffletter* litterae forma
 prout scribitur.

301. *schryffloon*, *schryffversloen* merces scribae.

schryfflust scribendi libido.

(*schryffmanier* vide *schryffaart*.)

schryffmeester qui scribere docet, dimin.

schryffmeestertje: femin. *schryffmeesteres*: adj.

schryffmeesterachtig γεωμετρικῶν vel κεκασ-
 γεωφθήμενος.

schryffmesken Kiliano cultellus scriptorius.

schryffoefening scribendi exercitium.

310. *schryffpapier* charta, papyrus.

schryffpen penna scriptoria.

schryffplaats locus ad scribendum.

schryff- vel *schryffversplicht* officium scribendi aut
 scribae.

schryffpriem Kiliano stilus, graphium.

schryffschacht calamus scriptorius.

schryffschali Kil. palimpsestus.

Schryffschool Schola in qua pueruli scribere docentur.

schryffstof scribendi materia.

(*schryffstyl* vide *schryfaart* supra.)

320. *schryftaak* pensum quod cui scribendum injungitur.

schryftaal sermo scribentium oppositus plebejo.

schryftafel tabula scriptoria. *schryftafeltje* & *schryftafelken* pugillares, triplices.

schryfsteeken nota scriptoria.

(*schryfstuig* arma, instrumenta scriptoria.)

schryfveder penna scriptoria.

schryfwerk quod scribendum est.

(*schryfweyze* vide supra *schryfaart*.)

schryfzaal (idem ac *schryfboekzaal*) tabularium.

schryfzant arena siccandis chartis.

schryfziik, *schryfzuchtig* scribendi cupidissimus.

schryfziikte, *schryfzucht* cupido scribendi.

333. *schryversziikte* morbus scribarum proprius.

(x.) Utrimque composita.

onschriftmatig, *onschriftuurlyk* non conveniens scripto aut S. S.

boekschryversamt munus scriptoris, auctoris.

gedenkschriftopsteller commentariorum confector.

geheimschryfkamer Meijerd quod vulgo *Sekretary*.

geheimschryversamt vel *plicht* munus scribae.

geschichtschryfkunde historiographia Meijero.

hantschriftontkenner qui manum s. syngrapham abnegat.

's Ryx-

's Ryxſchryfkamer vulgo Cancellaria.

Statsſchryfkamer Meijero pro Secretary.

345. toſſchryverſhuisje taberna publicani. &c.

Hic ſubſtitimus, quoniam ſimilium compoſitorum finis non foret. Interim ex illis, quae ſpeciminis loco hic proferimus, ſatis noſtrae linguae copia, vis atque elegantia adparere poſſunt, & quomodo Graecanicam vocum compoſitionem aemulemur & aequemus.

CAPUT SEPTIMUM,

de Metaplaſmi Dialectorumque ſimilitudine in ambabus linguis.

P R O O E M I U M.

Omnibus ubique linguis ſuas aequae ac Graecanae eſſe Dialectos variumque vocum quarumdam Metaplaſmum, nullus equidem nego; ſed hic probandum mihi ſumo, Graecos populos ſimillima ratione communis linguae voces variaſſe, qua hodie Germani utriusque ſuas variant. Praemoneo autem, Metaplaſmum qui vulgo dicitur *transformatio eſſe unius diſtinctionis in Carmine*, hoc loco generaliter nobis illas quoque vocum immutationes comprehendere, quae extra Carmen vel in communi lingua locum habent, vel
in

in aliqua dialecto tantum inveniuntur. Non tamen omnes minutias persequar, sed summa legam vestigia rerum. Ut igitur ordine procedam, sex classes pro variis in utroque sermone dictionum accidentibus constituam. *Prima* Μεταθεσις tractabit: *altera* Αντιθεσις: *tertia* litterae aut litterarum additionem: *quarta* detractionem: *quinta* voces communes alio vel insolito sensu sumtas: *sexta* voces novas atque unius alteriusve Dialecti proprias.

I.

Μεταθεσις seu *transpositio* litterae caninae utrobique in multis vocibus obtinet. Apud Graecos invenies *δαρτα* & *ερατα* *facta*, *καρδια* & *κεαδια* *cor*, *καρτος* & *κεατος* *robar*, *πιπτρις* & *πειτρις* *pistris* vel *pristis*, *αριθμος* Aeol. pro *αριθμος* numerus: apud Belgas *born* & *bron* fons, Alam. *born* & *brun*, *gort* & *grat* Alam. *gruetze* alica, *nootdrust* & *nootdurst* Alam. *rothdurst* indigentia, *Amstelredam* vet. pro *Amstelerdam*, quod nunc per syncopen *Amsterdam*, *eenre* vet. pro *eenre* unius, quod dicographis hodieque in usu est, cum scribunt *tusschen* N. N. *ter eenre en* N. N. *ter andere zyde*, *barnen* & *branden* Alam. *brennen* urete, ardere, hinc Belgicum *barnmetel* Alamannis est *brennessel* urtica. Quae metathesis hujus litterae in aliis quoque Germanorum vocibus visitur, v. g. *korst*, *krust* *crusta*; *borst*, *brust* *pectus*; *vreezen*, *fuerchten* *vereri*; *godsvruchtig*, *gottesfuerchtig* *Deum colens*, *pius*; &c.

II.

I I.

De Αντιθεσει five Αντιστοιχω plura dicenda erunt, quoniam haec figura (Diomedii *Communitatio* dicta) omnium frequentissima est in Dialectis. (I) Principio occurrit Doricum α pro communi η aut ε in ἀμερα, φαμα, ματηρ, αι, τραχω, ἀτερος pro ἡμερα, Φημη, μητηρ, ει, τρεχω, ἑτερος. Sic nostrates non tantum in carmine sed & prosa oratione *slak* pro *slek*, *smart* pro *smert*, *dattig* pro *dertig*, *vlak* pro *ulek*, *warelt* pro *weerelt*, *spanen* (quod tamen duriusculum) pro *spenen* scribunt & dicunt. (II) Iones contra plerumque η pro α substituebant: μουση, ιστορη, βουλομενησι aut poetice βουλομενης pro μουσα, ιστορια, βουλομεναις &c. quomodo Kilianus & alii malunt *kemmen*; *peert*; *weerdig*, *veerdig*, *rechtveerdig*, *scheer* pro *kammen*, *paart*, *waardig*, *vaardig*, *rechtvaardig*, *schaar*; Alamanni in his similiter E habent; nam scribunt *kemmen*, *psferd*; *werth*, *fertig*, *rechtsfertig*, *scheere*. Venerando DINANTIO τῶν ἐν ἀγίοις visum est ae eum sonum optime exprimere; quare placuit ei scribere *paert*; *waerdig*, *waerelt*, *vaerdig*; *rechtvaerdig* &c. Ceterum nostratia *paart*, *waard g*, *vaardig* &c haud iuste quibusdam πλατειαζειν videri; in praefatione ex Dionysio docuimus. Plebejum est *dreegen* pro *dragen*: (III) Aedolice I pro Y usurpatur: ἕψοθεν, ἵπαρ, τριζω pro ὑψοθεν, ὑπαρ *vera wissa*, τριζω.

N

· τρυζω. Hos vulgus Rotterodamum imitatur in *stik, pit, viir, virige* pro *stuk, put, viur, vurige*. Huc refero Selandorum Brabantiorumque pronuntiationem vocalis Belgicae Y, de qua II. Cap. § III. p. 33. (III) Atticos ταν pro σιγμα in multis extulisse quis nescit? qua de re LUCIANI lusus festivissimus, quem ΔΙΚΗΝ ΦΩΝΗΕΝΤΩΝ sive *Judicium Vocalium* inscripsit, legi meretur. Ubi proferuntur τετραρακοντα, τημερον, κατλιτερον, κατλυμα, πιτλα, βασιλιτλα &c. pro τεσσαρακοντα, σημερον, κασσιτερον, κασσυμα, πισσα, βασιλισσα. Idem faciunt Germaniae inferioris cives, qui T amant, ubi ceteri S habent. E. g. Belgica sunt: *dat, wat, water, nat, vatten, gemiten, maat, moeten, eten* &c. Teutonica *das, was, wasser, nass, fassen, geniefszen, maass, muessen, essen*. Immo & Attici & Belgae T pro Z substituunt: illi pro συριζειν, σαλπιζειν, γρυζειν (quae *Lucianus* ibid. adfert) pronuntiabant συριτλειν, σαλπιττειν. Utrum vero γρυτλειν an γρυτειν dixerint, me fugit; sed posterius crediderim: hi *tiin* dicunt pro Alamannico *zehn* decem, unde *twintig, dertig, veertig* &c. pro *zwanzig, dreiszig, viertzig*; item *tang, toe* vel *te, twyfelan* &c. pro quibus Alamanni habent *zang, zu, zweifelen* &c. Similiter δ pro ζ in κνιδη pro κνιζα, uti nostri *dwang* pro Teutonico *zwang*.

(v.) Attici non pro εε tantum in contrahendo plerumque ει habent, ut βασιλεις pro βασιλεες.

ΕΠΘ-

ΕΠΟΙΕΙΣ pro ΕΠΟΙΕΕΣ, sed quod magis huc quadrat, in quibusdam ΕΙ pro Η aut η, in aliis Η aut η pro ΕΙ substituebant: e. g. κειρουλος pro κηρουλος, βουλει, οiei, τεθνηξει, οψει, pro βουλη, οiη, τεθνηξει, οψη, & βασιλης vel βασιλης pro βασιλειΣ, Αχαρνης vel Αχαρνης pro ΑχαρνεiΣ ap. Aristoph. Belgis itidem promiscue usurpatur ΕΕ & ΕΙ, ubi Teutoni ΕΙ habent, e. g. *kleen* & *klein* Teut. *klein*, *kleet* Teut. *kleid*, *leet* T. *leid*, *gemeente* & *gemeinte* T. *gemeine*, *meenen* & *meinen* Teut. *meynen*, *deelen* & *deilen* T. *theilen*, *eenige* T. *einige*, *heelen* T. *heilen*, unde *Heilant* servator. Cujusmodi pleraque vulgus Amstelodamense per longum I effert h. m. *kliin*, *biin*, *minen*, *stiin*, *biist* &c. pro *kleen*, *been*, *meenen*, *steen*, *beest* &c. quam vocalem *i* interdum cum Ionibus in locum τϛ Ε substituit, ut *in*, *binje* ap. Brederode pro *en* (&), *benje* (efne): *ιστιη*, *επισι* ⊕ Ion: pro *εσια*, *εφεσι* ⊕; ita & Cretes *ιν* pro *εν* vel *εσ* dicebant, & Attici *οδι* pro *οδς*. (VI.) Nihil communius in Germanorum lingua, quam Aeolicus usus τϛ ϕ pro χ, qui *αυφην* dicebant pro *αυχην*, quemadmodum ex *εχις* factum esse *οφις*, judicat Wellerus: Namque non modo majores nostri (quorum instar omnium HOOFDIUS sit in *vita Henr.*) pro *kracht*, *gracht*, *verkocht*, *nichte*, *sicht*, *zacht*, *echter*, *achter* &c. habebant *kraft*, *grast*, *verkost*, *nifte*, *seift*, *zast*, *ester*, *after*, sed & Rotterodammorum aliqui ita loqui amant, & Teutones constanter dicunt *kraft*,

verkauft, stift, after &c. (VII.) Notissima est litterarum tenuium, adspiratarum & mediarum commutatio, praesertim in verbis, de quibus Cap. III. p. 65. 66. egimus. Hic usum τσ κ pro Γ tantum memorabimus in his: κναφευς, κναφαλλον, καμψος &c. pro γναφευς, γναφαλλον, γαμψος. Quomodo nos ευφωνιας ενεκα saepe *Konink, Koninklyk, jonkheit, lenkte* & alia dicimus pro *Koning, Koninglyk, jongheit, lengte*. Vide Vener. NYLOE pag. 41. 42. & 131. & Monianae Orthogr. propugnatores pag. 54. sq. Teutones promiscue *glocke & klocke, gutsche & kutsche* scribunt. Galli autem nostrum *achtentachtig βαρβαρικως* efferunt per *akkentakcentik*. (VIII.) Nimis longum foret omnes litteras & diphthongos persequi, quare coronidis loco pauca adjungemus, quae maxime Graecanici & Belgici Metaplasmii convenientiam demonstrant:

Sumitur O pro A in Att. *μολοχη*, Aeol. *εροτος, ονω, κοππα*, Poët. *ορω* pro *μολαχη, ερατος, ανω, καππα, οραω*. Sic vulgo *docht* pro *dacht, brochten* pro *brachten*, & apud plebeculam nostrae urbis *rocht, geslagen, gedrogen* pro *raakte, geslagen, gedragen* audias. Of pro af poëticum ap. Hoogstratanum in Belg. Phaedro, Prolog. III. Libri. Sic *Vondelius* Aeneid. I. v. 13. *di zoer veel in oorloge overbracht* pro *querbracht* &c.

O pro E in Att. *πεπομφα*, Dor. *λαβον*, Aeol. *οιδασθα* pro *πεπεμφα, λαβε, ειδησθα*, (ut Latini

nun

num *bonus* pro veteri *benus*:) item in Belgicis *verworpelyk* pro *verwerpelyk*, *ontfangen*, *ontbinden*, *ontvreemden* pro Alam. *empfangen*, *entbinden*, *entfremden*, *ik kon* pro *ik kende* *noveram*, &c.

O contra in E mutatur a Dorib. *ανδρεπον* pro *ανδρσπον* & Aeol. *πρες* pro *προς* dicentibus: nos *gesteken*, *ontsteken*, *wert*, *werden*, *bert*, *verby* habemus pro rectis *gestoken*, *ontstoken*, *wort*, *worden*, *bort*, *voorby* &c.

Y pro Λ habuere Cretenses in *αυσοσ*, *αυκιονα*, *αυκαυ* pro *αλσοσ*, *αλκιονα*, *αλκην*, ut Hesychius docet. Sed pro *αλσοσ* in prima omnium editione male legitur *αλοσ*. Similiter Teuton. *gold*, *holtz*, *walt*, *kalt* &c. a Batavis redduntur per *gout*, *hout*, *wout*, *kout*. Sic & Galli *mol*, *col*, *sol*, *licol* pronuntiant tamquam *μου*, *κου*, *σου*, *λικου*.

A in Ω vertunt Brabantii, dum *moor*, *stooltje*, *boor*, *gerookt* ex illis audies pro *maar*, *staaltje*, *haar*, *geraakt* &c. Sic Att. *κρωζω*, Ion. *χρειω*, Boeot. *ωρισος*, Poët. *δρω* sunt pro *κρωζω*, *χρεια*, *αρισος*, *δρω*.

Y pro O. *παρωνυμος* ex *παρα* & *ονομα* quod Aeol. *ονυμα*, ut *υμοιος* pro *ομοιος*. Sic a Graeco *κομμα* aut Germ. *gom* est Latinorum *gummi* &c. Belgice *burger* & *borger* civis, *verburgen* & *verborgen* absconditus, *bedurven* & *bedorven*, *wurgen* & *worgen* dicimus. Confer quae diximus Cap. II. p. 32. de O leni.

Ω Doribus in EY, Syracusanis in OI mutabatur, ut *εξοι* pro *εξω*, *ηγαπευν* pro *ηγαπων*. Parili modo Poëtae cum Rotterodamis *deur*, *zeun*, *meugen*, *steuren* &c. usurpant pro *door*, *zoon*, *mogen*, *storen*.

III.

ADDITIO litterae unius aut plurium ab initio fit, in medio aut a fine. (I) Ut Ionibus, Poëtis atque aliis in usu fuit *κατ' αναδ.πλωσιν* priorem verborum litteram, ac si augmentum esset, repetere ut: *πεπιθησω*, *νενημι*, *λελαχωσι*, *τετελειμι* pro *πιθησω*, *νοew*, *λαχωσι*, *τετλημι*, ita nos *geheugen*, *gedenken*, *gewachten* dicimus aliquando pro *heugen*, *denken*, *wachten*, nam nostrum *ge* augmenti loco est, vide Cap. III. § VII. p. 67. Similia sunt in Graeco *ετυτυμον*, *αταστηρος*, *εδαπεδον* pro *ετυμον*, *αστηρος*, *εαπεδον*: in Belgico *gevolgzaam*, *gebroeders*, *gezusters*, *gewis* pro *volgzaam*, *broeders*, *zusters*, *wis* &c. Huc quadrat Brabant. *ek ik* vel *ik kik* pro *ik*. Alia *προσθεσεως* Graecanicae exempla non lubet jam adferre; sed dammandus illorum inter Hollandos barbarismus, qui *nemmer*, *noom*, *naars*, *naam* &c. dicunt pro *emmer*, *boom*, *aars*, *aam*. *Nave* tamen & *ave*, *naak* & *aak*, Alam. *pachen* & *acben*, *nyver* & *yver*, *nyverig* & *yverig* & fortasse pauca alia, utroque modo recte efferuntur. (II.) Cum Aeolibus Selandi adspirationem initio vocum fere negligunt. Illi *αμα*
λος

λος, ηλιος, ημας, απηκε mahuerunt quam αμαλιος, ηλιος, ημας, αφηκε: hi eer, eerlyk; aas, onders dicunt pro heer, heerlyk, baas, bondert. Quod vitium quamdam matronam dicitur omnium risui exposuisse, quum pudicitiam insciens venum inscripsisset pro praedio: namque in programmate legebantur haec aut familia verba: *de eerlykheit (pro heerlykheit) van Mevrouwwe te koop*. Itali & Galli eodem morbo laborant in nostris aut Teutonum vocibus pronuntiandis. Nam quod idem in sua lingua faciunt, nihil ad nos. (III.) Per ΕΠΕΝΘΕΣΙΝ vocales breves interdum Belgis fiunt longae, ut *vremt & vreemt, vrint & vriint*; sic pro recta Rotterodamorum pronuntiatione in *scheren, zweren, storen, wonen &c.* Kilianus natione Brabantius (ni fallor) & alii scribunt *scheeren, zweeren, stooren, woonen*; de quo abusu L. Ten KATE ample agit. Ita vetera & Poëtica sunt *koom, vervaat, van veer &c.* pro *kem, veruat, van verre*. Jam videamus similia apud Graecos: ηδυναμην Att. ἤθησαντο Ion. Ἀχιλλῆος Aeol. δῶ Att. ὠρος Dor. δῶ Poët. &c. pro εδυναμην, εθησαντο, Ἀχιλλεῶ, δυο, ορος, δω. (IIII) Interdum alia vocalis inferitur, ut *ξεινος, κεινος, εινεκα, πουλυς, μουνος, νουσος* pro *ξενος, κενος, ενεκα, πολυς, μονος, νοσος*: *wenig* pro Teuton. *wenig, koegel & kogel, einde* vel *ende* finis, *houwelyk & huwelyk* conjugium, *jai* pro *gy* vel *u*, *entlyk* vel *eindelyk* tandem, *zy woegen & wogen* librabant. (V) Consonan-

sonantes a Doribus & Poëtis saepe geminantur; ut in *ελλαχε, ότι, μεσσον, αδδην, εννεπε, όποτε*. Idem vulgus Hollandorum facit in *botter, werrelt, mennigeen, tooneel* pro *boter, weerelt, meenigeen, tooneel*. *Godeloos* autem pro *godeloos* constanti usu receptum. Adde poëtica ex Libro III. Cap. I. § III. (VI.) *Πτολις & πτολεμος* inserto T conveniunt cum nostro *stroop* pro *siroop*, *deinzen* pro *deizen* cum *ορνω* pro *ορνω*. (VII.) De *παραγωγη* unius N addam, nihil utrobique frequentius esse, praesertim sequente vocali aut adspirata H. e. g. *πασιν ευχαρις, εδοξεν οι, λογοισιν, μουσαισιν, εγων*. Eodem modo cum vulgo *den arent, den Apostel Paulus, den hemel, den Heer* casu recto dicimus, etsi scribendum ubique *de*. Similia sunt *ik leerden hem, gy behoorden anders te schryven* pro *ik leerde, gy behoordet*, quo vitio pueri quoque nostrates laborare solent in Latinis vocibus. Tamen *ευφωνικα* hoc tribuendum, ut scribamus: *In Italiens Rome de ontzachelykste stat, en binnen Romen eert men den Paus*, quae exempla NYLOE adfert p. 87. Huc adde § II. capitis V. p. 78.

III.

Jam de figuris agendum, quae sunt DE-TRACTIONE. (I.) Prima est *Αφαρσεις* vel augmenti, de qua Cap. III. p. 67. 68. vel alius litterae aut syllabae: *ωνυμον, όρτη, κειν* &

& λω Doricum pro ανωνυμος, εορτη, εκεινος, θελω; & nostra doch, maar, geene pro antiquatis edoch, nemaar, egeen seu n'geen. Hoeven, hoo-ven, wyten, story, lukken &c. pro behoeven, behooren, verwyten, histori, gelukken.

(II.) Ut Attici spiritum asperum praefigentes ελιξ, αθρους, αμαξα & alia pro ελιξ, αθρους, αμαξα dixerunt, sic Brabantii eorumque in multis ομογλωσσοι Selandi & Gaudani haas, beer, Hantwerpen, hontfanger, hacht, helle &c. pessimo abusu pronuntiant pro aas, eer, Antwerpen, ontfanger, acht, elle. Lubet hic adscribere locum Rever. GARGONI ex Arcadia Valachrica I. P. p. 168. " Zoo haast zy binnen, en
 33 op eene ruime voorkamer waren, kwam een aar-
 33 dig en op zyn boers net gekleedt meisje vragen,
 33 of zy haanftonts et heten zoude hopbrengeu,
 33 voegende daar by, zo julder belijft, ik zal ik
 33 et alen, & p. 199. " Noch ware het te verge-
 33 ven, dat Boerinnen zoo spreken, maar ik hoor
 33 dat zelfs Predikanten dikwyls di taal gebrui-
 33 ken; en my is verhaalt dat 'er een zeide: heen
 33 eel eirleger van emelsche hengelen. " Unde hoc vitium. ibidem suavissime doetur; sicuti totum opusculum eruditione jucunda refertum est: an a Romanis, rogat auctor? quorum aliqui Harena, kolus, Hetruria, Hastia &c. dicere malebant; sed & contra vulgo audiebatur ortus, ordeum, aruspex, arundo, Annibal absque adspiratione, de quibus jam alii egerunt. Nos contra

trarium Selandorum abufum notabimus § III. (II.)

(III) Συγκοπης haec exempla sunt: καλιον, ζατον, σκηπτον, καμορος, δασκιος pro καλλιον, ζατλον, σκηπτρον, κακομορος, δασυτκιος: *veivatten*, *boogaart*, *welbore mannen*, *Amsterdam*, *hylyk*, *beschuldiging*, *bevesting*, *verniting*, *vermeenigvuldiging*, *verontwaardiging* pro *vervatten*, *boungaart*, *welgebore mannen*, *Amstelerdam*, *huwelyk*, *beschuldiging*, *bevestiging*, *vernitiging*, *vermeenigvuldiging*, *verontwaardiging*, cujusmodi in *ing* pro *iging* a verbis in *igen* exeuntibus multa in Belgica Bibliorum versione occurrunt.

(IIII) Αποκοπη, quae litteram aut syllabam a fine detrahit, Graecis Belgisque familiarior quam Latinis, de quorum vocibus truncatis legi meretur Clariss. HESSELIUS ad Ennii fragmenta p. 75. ubi & Graeca multa occurrunt. At SALMASIUS δ πανν de Hellenist. p. 390. 391. αλφι, επι, ηλ, ρα, εται, λι &c. pro αλφιτον, εριον, ηλος, ραδιον, εταιρι, λιαν falso κατ' ιαποκοπην εξετηνεχθαι notasse Grammaticos contendit, sed antiqua esse vocabula & fortasse Scythica vel Thracica, quae recens Hellenismus additis syllabis protraxerit. Vera tamen αποκοπη nobis videtur statuenda tum in Graecis: *πρω*, *παρ*, *κικω*, *ιδρω*, *κερα* pro *πρωι*, *παρα*, *κικωναι*, *ιδρωτα*, *κερατα*; tum in Belgicis: *zus*, *gena*, *boe*, *moe*, *kon*, *hy zei*, *de mannen* pro *zuster*, *genade*, *bode*, *moede*, *konde*, *zeide*, *den mannen in dat. wa* Brabant. pro *wat*. Ad detractionem referimus

rimus Apostrophi notam, quae quadrupliciter usu venit. (1) Posterior vocalis ob priorem sequentis eliditur, e. g. *Anacr.* Oda XIII.

Ἐβαλλ'. εγω δ' εφευγον. 'Ως δ' ειχ' οϊσας,
 Ησχαλλεν, ειθ' εαυτον Αφηκεν εις βελεμνον
 Μεσος δε καρδιης μευ Εδυνε και μ' ελυσε.

pro εβαλλε, δε, ειτι, ειχε, ειτα, με.

Ita nos *zy* vel *ze*, *my* vel *me*, *gy* vel *ge* &c. *te*, *de* &c. saepe cum apostropha scribimus. sic: *z'*, *m'*, *g'*, *t'*, *d'*, E. G. *Z' is d'allerbeste, di ik t'huis kon vinden. Ik behoeu, ik vlecht, ik bemin'* pro subiectivis *ik behoeve, vlechte, beminne* &c. In articulo feminino *een* pro *eene* fere negligitur illa nota; tum Poëtarum multo maxima pars E finale scribit, quamvis cum sequente vocali colliquefcat. Exemplo sit Doctiss. A R- K E L I I, cujus immaturum obitum ante quinquennium cum bonis omnibus luximus, Epigramma quod in primario hujus urbis Pharmacopolio legitur:

Veracht geen mineraal, gewas of drogerijen:

GOD schiepze uit d'aurde als nutte en heilzame artsenjen

Ten diinst der waggelende en leeme lichaams hut.

Gebruiktze in zwakbest, ziekte en noot tot eenen stut,

Maar altyt ziinde op Hem, di om Natuur te sterken,

Door kunst en kracht van Arts en middelen wil werken.

O 2

Quod

Quod si apostrophos malimus, quatuor medii
versus sic scribendi:

GOD schiipz' uit d'aard' als nutt' en beilzam' artsenyen
Ten diinst der waggelend' en leeme lichaams bus.

Gebruitz' in zwakheit, ziikt' en noot tot eenen stut;
Maar altyd ziind' op Hem enz.

(2.) Aliquando apostrophus ante frequentem mu-
tam notatur, uti ap. Lucian. παρ' ἑσῶ, aut ap.
nos: *Ik voel geen' stryt in myn' geest pro geenem,
synen.* (3) Ab initio vocis notatur vocalis rejecta,
ut ω πολλῶ, ω γαθε Lucian; τα μετωπα μου πικ-
καιει, item καταβαιντι μη αναβαιναι Anacr. Barnes.
η 'ς ονου ποκας; η 'ς κερβεριους; η 'ς κορκακας; η 'πι
Ταιναρον; Aristoph. pro ω Απολλῶ, ω αγαθε, επι-
κκαιει, αναβαιναι, εις, επι &c. sic nos: *'k ben nitt
gewent, hy's een goet man, 's morgens is 't best,
zoo z'er geweest zyn pro ik ben, hy is, des mor-
gens is het best, zoo ze 'er vel zoo zy daar &c.*
sine apostropho habet BREDERODE roepjem
pro roepje hem i. e. roept gy hem. (4) Ambae
vocales aliquando per crasin in unam coalescunt,
ut κκγω pro και εγω, εγωμαι pro εγω οιμαι &c.
quomodo in FRANCII praef. p. 10. invenio,
nu vint m' 'er nitt alleen deugt pro men 'er vel
men daar, & in Orat. ipsa p. 20. Om dat ω 'er
inlats van gesproken hebben.

V.

Vocabula quae alio significatu in aliqua Dialecto veniunt, quam in communi lingua, aliquot ex Jac. ZUINGERI Dialectorum Omnium Synopsi exhibebimus, quibus Germanica exempla subijciemus. Attici τεχνας artes mechanicas vocant, quum generatim quaelibet artes sic dicantur. Aeolibus εαλιγνος valet *dolor*, ceteris *gutta*. Cretenses δοραυ, quod vulgo *pellem* denotat, *trabem* adpellant. Cypriorum lingua κεραμος *carcerem* significat, communi *regulam*. Doriensibus κνυζουυ est *radere*, aliis *deturpare*. Tarentini γαιος pro *mercede*, reliqui pro *colono* usurpabant &c. Plura & illic & in ejusdem *Dialectorum Graecarum Hypotyposi*, ne alios memorem, occurrunt. Jam nostros populos audiamus: Gelri lac pressum (quod Hollandis ceterisque Belgis dicitur *Kaarnmelk*) vocant *melk*, quo vocabulo *melk* alii ipsum lac apellant; tum iidem Gelri lac (quod aliis *melk*) dicunt *room*, quod aliis cremorem lactis notat; *cremorem* autem Gelri nominant *vet van room*. Hak Clivensibus pro Belgico *hiil*, calx pedis, usurpatur, sed Batavis reliquis *hak* securim, & Alamannis *ligonem* denotat. Platen communi Belgarum lingua *laminae* denotat, sed Brabantii ac Selandi ita quoque adpellant pisces *soleas* sive *passeres* dictos, qui aliis sunt *schollen*, & Hollandis idem *platen* pro *penningen* vel *gelt* i. e. pecunia sumitur. Selandis

ſchouwe, quae vox Hollandis *inſpectionem juridicam* ſignificat, in uſu eſt pro *camino* aut *Pliano infumibulo*, ſive Belgico *ſchoorſteen*. *Deel*, (leniori *Hra* quam in *deel* ſeu *deil*, Alam. *theil* i. c. *pars*) communiter *aſſerem* ſ. *plancam*, ſed Amſtelodami & in Gelria etiam *pavimentum* aut *aream* deſignat. *Poot*, quod *animalis pedem* vulgo ſignificat, Amſtelodamensibus ſumi pro *capite*, indicio eſt illud *HOOFDII* in *Aulul: zoo menningen woort daarof, zoo menningen ſtien veur myn poot*; aut hoc in eadem fabula: *of wilje dat ik jou woort de poot inſla?* Quae plebeja ſic pure ſonarent: *zoo meenig woort daaraf, zoo meenige ſteen voor myn hoofſt vel voor myn kop; &, of wilt gy dat ik u woort den kop inſla.* ETC.

V I.

Nova aliſque Graecis inſolita verba ſunt e. g. Attica *αλευροτησις* pro *indumento*, *σαυλος* pro *mollis*, *πωμαλα* pro *nequaquam*; Ionica *αιτος* *lucus*, *εναριες* *milites*, *ημακτεειν* *indignari*; Dorica *απφους* (forſan a Syrorum *Abba*) *pater*, *νιν ουμ*, *βαιτη* *paſtoritia veſtis*; Aeolica *αγορ* *aquila*, *δρεκων* *vir*, *ρευτος* *facies*. Poëtica Libro Tertio exhibebimus, ut ſingularia cujuſque urbis aut coloniae Graecae vocabula praetermittamus, quorum ingentem copiam ex uno Heſychio facile poſſimus congerere. Pauca itidem ex Germanica noſtra lingua adducemus, quae nobis nunc ſuc-

cur-

currunt, quibus alia infinita ex Kiliano poterunt addi. Ita Brabantiorum propria sunt *bailoi* & *zemers* profecto (pro quo Clivientes *zeper* dicunt), *bonne* pro *goede* ex Gallorum *bon* (cujusmodi Gallicis illorum sermo vulgaris aequae ac Selandorum admodum deformatur), *parmantig* magnificus, *fleik* pro *volk* populus &c. Selandi *keus* vocant quod Hollandi *een vrouwen onderrok* & *aanschte* dicunt pro *aangezicht* facies, (quod nostri in *enzicht* mutant) item *kiinne* (forfan ex *gekkinne*) pro stulta, *Dissendach* pro *Dingsdach*, *jenivers* pro *aalbezien* urvae urinae, *frezen* ex Gallico *fraises* fraga &c. Amstelodamense vocabulum est *pootig* pro *koppig*, Rotterodamense *ting* pro *tyding*, Trajectinum *bot* (quod & Gelri dicunt) pro *been* seu *bonk*. Arnhemii *blyslach* vocant quod nos *eene stoep* i. e. vestibulum sive locum ante aedes vacuum. Dordracenis *zingen* est pro *zyn* fumus aut sunt, pro quo & Hollandica plebs *bennen* dicunt, sicuti *je bent* vel *bint* pro *gy zyt*. Haec sufficiant.

CAPUT

CAPUT OCTAVUM,

Ubi de duplo vocum Graeco-Belgicarum genere differitur, & unde earum origo petenda; tum Etymologicon Graeco-Belgicum repraesentatur.

I.

Linguarum cognationem invictò fere argumento probaveris, si communium vocum haud spernendam vim exhibere possis. Jam vero tantum in Germanorum lingua & dialectis vocum Graecanicarum numerum invenies, quantum vix in ipsa Latina. Unde eas habeamus, dubitari video inter doctos. Alii Graecis deberi contendunt, alii Scythis aut Gothis: sunt qui omnes linguas, atque adeo Graecam & Belgicam, ex Hebraeo sermone deducunt, sunt qui Celticam aliarum matrem nuncupant. Hunc adfirmare videas, ipsum Adamum Belgice locutum fuisse, quem gens Hispana suo i. e. Hispanico idiomate usum sibi persuadet: illum, etiam Latinos ex Germanica lingua novam Romanam efformasse. Neuter tamen erudito Orbi satisfecit aut tale *παράδοξον* persuasit. Quam misere alter a magni nominis Viris passim vapularit, in Indice Batavico p. 339, 340. optime de scriptoribus Batavis meritis *Adr.* PARS docuit. Alteri autem magis

gis pepercerunt & Actorum Lipsiensium scriptores, qui Anno MDCLXXXVI. Calendis Julii pag. 325. sqq. dissertationis ejus *de origine Germanica Latinae linguae epitomen* confecerunt, & Clariss. ECGARDUS p. 143. Etc. Nolumus omnium rationes excutere neque in censuram vocare, namque ad id speciali commentario opus esset, quoniam longi laboris, erroris & indagatōnis res est: tantum quae nobis verissima sententia videtur, exponemus breviter, adversariosque quam modestissime refutabimus.

I I.

Principio falli eos, qui vocabula Graeco-Belgica ex Hellade in Belgium delata aut saltem in Germanorum linguam transfusa esse adserunt, abunde & ex historiis & ex ipsis his linguis demonstrarunt BOXHORNIUS, LAZIUS, van LEEUWEN, van der MILIUS, SCHOTTELIUS, TEN KATE, alii.

Uno enim possunt refelli argumento & ἀκαδηματικῶ, nisi me omnia fallunt, nempe quod ipsi antiqui Graeci, quamvis gloriosi ac τῶν ἰδίων mendacissimi praedicatores, fateantur cogente nimirum veritate, se barbaris (per quos κατ' ἐξοχὴν Scythas denotabant) non tantum recentiores esse, sed & ab ipsis linguam Pelasgicam addidicisse. De quo *Herodotum* audiamus Libro I. c. 57. εἰ τοῦτοις τετραχίροισι δεῖ λεγέειν, ἦσαν

οἱ Πελασγοὶ βαρβαροὶ γλώσσαν ἰεντες. Εἰ τοῦτω
 τῆν καὶ παν τοιαυτοῦ το Πελασγικὸν, το Ἀττικὸν
 ἔθνος εὐν Πελασγικὸν, ἀμα τῆ μεταβολῆ τῆ ες Ἑλ-
 ληνίας, καὶ τῆν γλῶσσαν μετεμαθε. Quod VAL-
 LA sic vertit: *si hinc coniectantem oportet di-
 cere, Pelasgi utuntur barbarâ lingua. Quod si
 igitur & tota gens Pelasgica talis erat, gens At-
 tica utpote Pelasgica, quum in Hellenas transiit,
 linguam quoque istorum addidit.* Idem Lib. V.
 c. 17. Ἑλλήνων Σιωτῶν mentionem facit. Lepi-
 dum est argumentum Schrikii apud Schottelium
 pag. 40. quo in simili quaestione utitur, quod-
 que ob festivitatem, quum non omnino ab hoc
 loco sit alienum, Latine vertemus: " Si quis di-
 cit, vocabula *neus, vader, visch, wine* &c.
 oriunda esse a Romanis *nasus, pater, piscis,*
ventus &c. is simul demonstrat oportet, pri-
 scis Germanis sive Belgis neque nasos fuisse
 neque patres, neque piscibus vesci fuisse soli-
 tos, neque ventum novisse, alioquin a men-
 dacio non abest, ejusmodi primitivis vocabulis
 eos caruisse in lingua tam antiqua & principe
 ad Romanorum usque tempora."

III.

Si autem neque Belgica lingua Graecae neque
 haec illi originem dedit, restat ut communem ma-
 tricem quaeramus, quam alii Celticam,
 alii Cimbricam, nos cum Magno SALMASIO
 Scy-

Scythicam five Gothicam statuimus, ita tamen ut ne Hebraica excludatur, quae vel ipsam Scythicam aut cum ea ceteras linguas tamquam filias genuit. Quis enim insitias iverit, haec (quae statim adferemus) Graeca & Gothico-Belgica vocabula ex Hebraeo fonte esse: *Eqa*, *Airtba*, *aarde* Teut. *erde*, ex **אָרֶץ**. *Ahwa* anima, vel *ατμη* & Belg. *adem* ex **אָדָם**. *Natjan*, *natten*, Teut. *nassen* & *netzen* e **נָטַח**. *Stams*, *Stom* ex **סָתַם** occlusit. *Ubilis*, *euvcl* & *evel*, Teuton *uebel* e **לָוּ** injustus aut **לָוִי** stultus. *Aig*, *αιγος* capra, *Gatei* hoedus, *geit*, Teut. *geisz* capra (& per metath. *ziege* aut ab Hebr. **צָבִי**) e **עָז**. *Ganoh*, *genoeg* e **נָגַע** oblectari, *zyn* *genoegen* *neimen*. *Aisul* malitiosus, unde Fr. Junius deducit *Afilu*, *ezel* asinus e **עֶזְרָא** piger. *Kraaw* clamo, *κραιζω* strideo, *Greitan*, *kryten*, Teut. *greinen* flere, item Teut. *kræchzen* gemere, *κρααγη* *bruk*, *het krajen* vox, cantus (Galli) & Gelricum *kraawwen* vociferari ex **קָרָא** clamavit vel **קָרָא** vocavit. *Pym* vicus, platea, *Rums*, *ruimte* locus, unde Anglis *room* conclave, & *Rums* spatiosus, nobis *ruim* ex Hebr. **רוּם** exaltavit. Clausulae loeo sit *Sakkos* *Sakk* vel *Sakkus*, *sak* e **שַׂק** *saccus*.

De Scythica autem lingua, quomodo Graecae, Germanicae & Persicae mater sit, omnium optime laudatus modo SALMASIUS differet, cujus

verba, ex Cap. II. Part. II. de Hellenistica excerptum imus:

"Pag. 365." Constat igitur Peloponnesum, ut
 ,, populos a Septentrione accepit, ita & linguam
 ,, indidem hausisse, non e contra gentes cum lin-
 ,, guis suis dialecto sub una generali variis in Se-
 ,, ptentrionem misisse."

"Pag. 366." Scythia igitur quae ad Septen-
 ,, trionem, omnes fere gentes evomuit cum suis
 ,, linguis quae Europam & Asiam inundarant.
 ,, Ut autem vastissima illa Scytharum regio fuit
 ,, & late porrecta ad Orientem & Occidentem,
 ,, versus Meridiem eructando varias hinc in Eu-
 ,, ropa inde in Asia produxit gentes. Ab Asiae
 ,, parte usque in Indiam penetravit, & Indoscy-
 ,, thas fecit. Parthos Persasque profudit.
 ,, Nam Parthi, ut inter omnes constat, originis
 ,, Scythicae. Nec *Parthorum* nomen aliud &
 ,, *Persarum*. Graeci qui distinxere Παρθος &
 ,, Περσας, more suo fecerunt, dum omnia tur-
 ,, bant & confundunt, &c. Pag. 368, 369.
 ,, Hoc ipsum nomen Σαθης de quo nunc agi-
 ,, mus, varie a Graecis enuntiatum est, & mul-
 ,, tas μεταπτώσεις incurrit. Nam Σαθης, Γετης
 ,, & Γοθος idem est. Item Δαιοι, Δααι, Δασαι,
 ,, Δαχοι & postremo, Dani. Sic Σιντιες, Σιν-
 ,, τοι, Σινδοι & Σαιοι iidem populi per μεταπτώ-
 ,, σιν, ut auctor est Strabo. Antiqui & primi
 ,, Έλληνες cum adhuc vicinas Thraciae Mace-
 do,

„ doniam & Thessaliam tenerent, populis Thra-
 „ ciae sibi ex vicinitate notiores, qui *Juti* vel
 „ *Guti* ipsorum lingua vocabantur (nam & *Ju-*
 „ *thungorum* nomen inde compositum) praepo-
 „ sito Σ, qui mos est. Aeolum in plerisque voca-
 „ bulis, appellarunt Συθαας, ut Σαυθαας. ” *Paucis*
 „ *interjectis sequitur.* ” Illi ergo Σαυθαας voca-
 „ runt qui Γεται postea dicti sunt a posteriori-
 „ bus Graecis, populos Thraciae Bosporum &
 „ Pontum accolentes: *Pag.* 370. ” *Getarum* no-
 „ mine postea abolito, *Gotthorum* auditum est,
 „ postquam illi sese in Europam effuderunt, &
 „ Romanum imperium vexare coeperunt. Certe
 „ eadem appellatio Σαυθαας, Γετης & Γοτθος. ”
 „ *Pag.* 378. ” Nam & inde Phryges orti sunt,
 „ unde & Scythae. Utraque Thracica gens, &
 „ septentrionalis, ex iis nempe populis per quos
 „ primum Graecia cultoribus instructa fuit. Eq-
 „ rum Phrygum lingua πυρ ignis vocabatur,
 „ quod ab his Graecos accepisse narrat Plato &
 „ ex eo Clemens. Inde & Germani suum fyr
 „ [lege *feur*] habuerunt pro igne. Non dico
 „ eandem omnino fuisse linguam Graecorum,
 „ Getarum sive Thracum, & Teutonum sive
 „ Germanorum, sed multa has tres gentes ha-
 „ buisse vocabula communia & ab eadem origine
 „ venientia. Persica quoque sive Parthica &c.
 „ *Quae sequuntur, supra citavimus pag.* 74. *Pag.*
 „ 380. ” Ut ut sit, non de nihilo est affinitas quae
 „ intercedit inter Persicam & Germanicam lin-
 „ guam

„ quam, cum innumera paene vocabula Germa-
 „ nica in Persica hodie reperiuntur, quorum ma-
 „ gna pars & in Graeca extat. Nec dubito quin
 „ longe major ea harum linguarum convenientia
 „ apparere posset, si lingua antiqua Graeca, qua-
 „ lis erat Deucalionis aut Hellenis aetate, ad nos
 „ usque per lata esset, aut antiqua Germanica.
 „ Crediderim tamen ab ipsis principiis diversas
 „ fuisse linguas Geticam, a qua Germanica, &
 „ Graecam, sed propter vicinitatem Getarum,
 „ Thracum & antiquorum Hellenum sive Grae-
 „ corum qui Macedones erant, quasi in agris
 „ collimitantibus, radices ab uno in alterum
 „ transisse, & protulisse ejusdem formae germina.
 „ Tres multum differentes linguae, ut fontes
 „ diverforum fluminum in propinquis locis ena-
 „ tae sunt, Hellenica sive Macedonica quae
 „ Graecas produxit Dialectos: Illyrica quae Scla-
 „ vonicam genuit, qua hodie Poloni utuntur,
 „ Bohemi, Lituani, & alii: Et Getica eadem-
 „ que Thracica, sive Dacica & Danica, ex qua
 „ Germanica propagata est cum omnibus suis
 „ Dialectis. *Pag. 384.* „ Quod ad numerorum
 „ nomina attinet, poene eadem sunt in his tri-
 „ bus linguis, Teutonica, Graeca & Persica.
 „ Quod autem per caeteras etiam linguas iidem
 „ numeri quasi cucurrerunt, certum est ab ali-
 „ qua ex illis tribus fuisse sumptos. Quoniam
 „ earum trium antiquior sit, & reliquis duabus
 „ ea nomina tradiderit, haud facile dictum est,
 „ nisi

„ nisi tutius videatur pronuntiare, Graecos a Scy-
 „ this ea accipisse: *Tum ad finem fore Capitis*
numerorum Erymna erudite, ut omnia, oritur. Cap.
III. p. 395. haec leguntur: „ Nec in nominibus
 „ porro numeralibus quod parum esset, ea affi-
 „ nitas & cognatio trium linguarum Graecae,
 „ Persicae & Germanicae ternitur, sed in voca-
 „ bulis aliis infinitis. Ne quis fortuito hanc
 „ συγγνωμιαν & convenientiam putet accidisse.
 „ In cognationum appellationibus, principalia
 „ nomina in tribus his linguis congruunt, ut Πα-
 „ τηρ Teutonice *Vater*, Persice *Badar*. Μη-
 „ τηρ, Germanice *Mutter* Persice *Mudar*. Φρα-
 „ τηρ Graecum antiquum, Germanicum *Bruder*,
 „ Persicum *Brader*. „ Reliqua malo ibi legi,
 „ nec non illa partium corporis humani aviumque &
 „ quadrupedum nomina, praeter alia, quae usque
 „ ad pag. 398. in his linguis earumque dialectis in-
 „ ter se comparat.

I I I I.

Quae haecenus aut nostris aut alienis verbis
 differuimus, non ita sunt intelligenda, quasi nul-
 las ex Graeca lingua in nostram translatis voces
 adgnoscamus, quomodo multae Latinae in Grae-
 ciam devictam abierint, quales e. g. sunt in No-
 vo Testamento ασσαριον, δηναριον, κενταριον,
 κρησος, κωδραντης, κουστωδια, μακεδων, πραι-
 τωριον, σπεκουλατωρ, τιτλος, Φαραυλων δεσ-
 σου-

φουδαίων quod vulgo huc refertur, Scythicum esse Boxhornius docuit, ut in Etymologico nostro narrabimus, aut quomodo in Latinis auctoribus Gallica sive Celtica & Germanica occurrant: *gaesum, framaea, ganza, spelta, petorritum, ambactus, rheda, planca* &c. ut infimae Latinitatis vocabula taceamus. Ejusmodi Graeca sunt apud nos *Apostel, Euangeli, Bybel, Histori, Filozooft* &c. Itaque duo genera vocum Graeco-Belgicarum statuimus, unum earum quas Graeci aequae ac Belgae ex altiori origine acceperunt, alterum quas solis Graecis Belgae debent. De prioribus diximus, & deinde adhuc dicemus, quare de posterioribus hic loci pauca disputabimus.

(1.) Graecanicas hasce voces per Romanorum Monachorum manus maximam partem accepimus, non quod Stephanus volebat (de quo postea pluribus), per Gallorum, nam & omnes in Romana lingua inveniuntur, suntque aut Christianae Theologiae aut Philosophiae aut Philologiae vocabula. Exemplo sint: *Apostel, Euangeli, Bybel, Proseet, pinxteren, abdy, apostaat, Kanonyk, mysteri, psalm, synode, theologi, Filozooft, eklips, zodiak, Histori, akademi, Grammatika, pedagog, syliabe, Anatomi, theater, tragedi, komedi, rhetoriker* &c. Non mirum autem, cum Evangelium Christi Jesu a principio Graecis mandatum sit litteris & per eas propagatum, si Graeca quoque vocabula in alias linguas & gentes transferint: quod & in humanis scientiis contin-

tingere solet. Sic enim in Medicina & Mathesi praeter Graeca vocabula invenies multa Arabica, quoniam hae artes a Graecis & Arabibus maxime excultae fuerunt. In rebus forensibus videbis notarios, procuratores & advocatos nostros, ut hodie vocantur, Latina non pauca & actis & orationibus immiscere, nempe quia Jurisprudentia a Romanis primo in artis formam redacta & ad nos transmissa fuit. Ob similem rationem in Architectura militari lingua Gallica, in re navali & hydraulica, nostra Belgica dominatur; per rem autem hydraulicam intelligo cataractarum seu emissariorum, item aggerum & molium nec non pontium exstruendorum artem. Id quod Aristoteles jam observavit, quem a SALMASIO de Hellenist. p. 63. E. (pro 65.) citatum invenio in his verbis. " Idem Attici *δημοὺς* vocabant quae κωμαι aliis Graecis. Quo argumento usus est Aristoteles inventionem Comoediae non esse Atticis adscribendam, sed Megarensibus & Siculis Dorici generis, qui κωμας appellabant τὰς περιουκιδὰς, hoc est vicos urbi circumjacentes, a quibus κωμῶδια nomen erat nata. Οὗτοι γὰρ, inquit, Dorientes nempe, κωμας τὰς περιουκιδὰς καλεῖν φασιν, Ἀθηναῖοι δὲ δημοὺς. ὡς κωμῶδους οὐκ ἀπὸ κωμαζειν λεχθέντας, ἀλλὰ τῆ κατὰ κωμας πλῆθι ἀτιμαζόμενης ἐκ τοῦ αὐτεὸς. Ita ποιεῖν iisdem Doribus τὸ δράν, quod Attici dicebant τὸ πράττειν. Hac ratione τὴν ποιησιν & τὰ δράματα ab illis profecta

Q

„ facta evincit, non ab Atheniensibus.” (II) His Graecis & peregrinis vocibus alias ejusdem valoris sermo Belgicus substituere potest; qua de re MEIJERI Thesaurus consulendus. Tamen Rever. NYLOE non omnes vult eliminari, quem vide *Cap. I. pag. 2-4.* & recte, nam qui minus nobis idem jus aequum est esse quod fuit aut Graecis, qui ne Persicas quidem reformidarunt, aut Latinis qui Graecas & Gallicas Romana civitate donarunt? (III.) Facile vel ex peregrinis litterarum copulationibus, quales sunt PS, PT, RH, PH cujus loco F scribimus, TH, CH & X ab initio vocis &c. vel ex paucis aut nullis derivatis dignoscas, quas dictiones e Graecorum lingua hausimus. Eadem enim aut similia indicia in Latino sermone & Graeco barbaras voces produnt. Exemplis vero quod dicta nostra non firmemus, brevitatis studium facit. (IIII) Omnes ejusmodi dictiones a meo Etymologico exulare jussi, quod proprie nihil ad Convenientiam nostrarum linguarum stabiliendam conferant. Id si Galli fecissent, nae quam exiguus vocum Graeco-Gallicarum numerus remansisset? Earum vice quasdam Graeco-Gothicas protuli, licet convenientes iis voces e Belgica lingua non haberem addere, quas vel alios vel nos aliquando spes est addituros.

V.

Quominus ad Etymologicon Graeco-Belgicum transeamus, impedit H. STEPHANUS, cujus verba *de Conven. L. Gall. & Gr.* p. 137. & summa fide Latine vertam, & ea modestia, quae Viro de litteris Graecis meritissimo debetur, redarguam. " Non, *inquit*, incongruum erit ad-
 „ monitionis vice Hollando cuidam respondere,
 „ qui ausus est haec verba facere: *Gloriantur Bay-*
 „ *fius & Budaeus Gallos ab antiquo fuisse Φιλελ-*
 „ *ληνας*, [quis ille sit Hollandus, & quae reli-
 „ qua ejus verba sint, ex I. Capite hujus Libri
 „ p. 16. intelligi potest, quo Lectorem remittimus.]
 „ Hoc prooemio usus Hollandus iste indicem
 „ vocum Graecarum subjungit, quas Belgicus
 „ sermo retinuit. Perquam autem insolens mihi
 „ videtur haec ejus locutio: *Gloriantur illi, ar-*
 „ *gumento paucularum vocum, quanto justius no-*
 „ *bis gloriari licebit, quorum in lingua aliquanto*
 „ *plura*, nisi si *aliquanto* sumatur pro *multo*?
 „ Quantum autem ad ejus indicem vocum [Grae-
 „ co-Belgicarum], plurimam earum partem a
 „ Graecis sumtam ajo per manum tertiam, vide-
 „ licet per nostram, ut sunt *plat*, *tumbe*, *cou-*
 „ *per*. Utrum propius Graecum etymon γαρ-
 „ γαρίζειν servat, nostrum *gargarizer* an illius
 „ *gorgelen*? Cur suum *Anker* ad Graecanicum
 „ ἀγκυρα potius refert, quam nos nostrum *an-*
 „ *cre*, cum Latini *anchors* dicunt? a quibus &

„ nos multas voces Graecas accepimus , tam-
 „ quam per tertiam manum , quomodo & aliae
 „ linguae ejusmodi vocabula accipere potuerunt.”
 An posteriora ejus verba recte intellexerim , du-
 bito ; sunt autem haec : *A quel propos renvoye il
 son mot Anker au Grec ἀγκυρα non plus que nous
 nôtre Ancre , puisque les Latins disent Anchora ?
 desquels nous pareillement avons en plusieurs mots
 Grecs , comme par main tierce , & les autres lan-
 gues aussi en peuvent avoir eu.* Pag. 138. sic per-
 git : ” Ut iis satisfacerem qui fortasse objecturi
 „ essent , nos istas voces non nisi per tertiam ma-
 „ num utpote Latinorum accepisse , Latinas quo-
 „ que voces , qualescunque sunt (& in Latino
 „ *ἐπιπέλαγος* plurimam partem reperiuntur)
 „ Graecanicis praemissi , ut huic litigio ansam &
 „ viam praeciderem .

Henr. Stephano respondit Junius in *Append.
 ad Anmarv.* p. m. 390. *sqq.* verum acerbissimis
 verbis & criminationibus , quibus suae *Ῥησιως*
aliquanto plura vindicias interferit . De ipsa au-
 tem quaestione princeps nullum verbum . Itaque
 nos quod ille intactum reliquit , contra Viri Do-
 ctissimi sententiam adserere audebimus : (1) Fal-
 sus est praec amore patrii idiomatis , cum putavit
 nos voces Graecanicas Gallis debere . Equidem
 supra § III. n. (1.) earum aliquot attuli , quas
 per Latinorum manus accepimus , sed quibus vix
 indigemus , nam e. g. pro *Theologant* habemus
 germanicum *Godsgelehrte* , pro *Histori Geschi-*
denis ,

denis, pro *Akademi Hooge School*, pro *Psalms Kerkzang*, pro *Ekijs Zonne- of maanzwijn*, pro *syllabe lettergreep* &c. Galli e contrario paucas habent Graecanicas voces, quas a Latinis non acceperint; quod mirum non est, cum eorum lingua ex Romana potissimum conflata sit. Paucae aliae ex Celtico aut Scythico fonte, sive is Graecae linguae originem dedit sive huic ad finis admodum fuit, in Gallorum ore remanserunt, quales sunt illae *plat*, *tambo*, *couper*. Quisquis aequus iudex Perionii, Stephani & Benedictini Indices Graeco-Gallicos cum nostro Etymologico contulerit, procul omni dubio a nobis litem decidet, pronuntiabitque, *primo*: Gallos paucularum vocum argumento, Belgas innumero earum numero suae linguae cognationem cum Graeca adstruere: *secundo*, plerasque Graeco-Gallicas in Romana lingua adparere adeoque ex hac desumtas; Belgicas contra fere omnes Latinis esse incognitas, quare his non deberi (quod & argumento est Belgicam linguam aequae ac Graecam Latina antiquiorem esse); *tertio*, nullam Graeco-Belgicarum vocum e Gallia oriundam esse, quia Gallicum idioma non modo Graeco & Belgico, sed & Latino sive Romano recentius sit. (II.) Si dixisset Stephanus, nos a Gallis Latino-barbaras voces *translatere*, *proclameren*, *autoriseren*, *origineel*, *compassi* & sexcenta alia habere, nullus obloquerer: sed quomodo habemus? ut ab omnibus qui puritati ser-

monis patrii operam dant, pro spuris rejiciantur, neque in illorum scriptis compareant, quod eruditorum testimonis probare nihil attinet. Inter alia tamen Societatis in amore florentis querimonia de barbarismis istis in vulgarem sermonem investis legi meretur, *Grammat. Belg.* pag. 6. &c. (III.) Gallicum *gargarizer* propius ad γαργαιζειν accedere quam nostrum *gorgelen*, nemo sanae mentis diffitebitur? Quamvis unum hoc exemplum attulerit, calumniatorem nolo agere ac respondere, illud unum nullum esse; sed & ultro largiar Gallica *tuer*, *Alexandre*, *Cicéron*, *Bible*, *moëlle* s. *muëlle* magis congruere Graecanicis ΘΥΕΙΝ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, ΚΥΚΕΡΩΝ, ΒΙΒΛΙΑ, ΜΥΕΛΟΣ, quam Belgica *doon* pro *dooden*, *Alexander*, *Cicero*, *Bybel*, *merg* vel *murg*. Verum vix dena proferentur similia, quibus Belga non multo plura, immo centena opponere possit. Pari nempe modo quaeram, utrum Gallica *abbaye*, *prêtre*, *histoire*, *Apôtre*, *Evêque*, *écrire*, *beurre*, *aumône*, *couper*, *coeur*, *Pseaume*, *école*, *tendre*, *nouveau*, *paume*, an Germanica *abaye*, *priister*, *historie*, *Apostel*, *Bisschop* veter. *Biskop*, *schryven*, *boter*, *aalmoes*, *koppen*, *bart*, *psalm*, *school*, *teer* vel *teder*, *niu*, *palm*, similia sint Graecis: αββατεια, πρεσβυτης, ιστορια, Αποστολος, Επισκοπος, γραφειν, βουτυρον, ελεεμοσυνη, κοπτειν, καρδια, ψαλμος, σχολη, τερην, νεος, παλαμη? &c. (III.) In Gallica lingua aliquas dictiones Graecanicas esse, quas non a Latinis sed a Celtis habeant, supra dixi-

diximus: plurimas autem, e. g. *nouveau*, *écrire*, *coeur*, *école*, *tendre*, *paume* per Latinorum manum (qui *novus*, *scribere*, *cor*, *schola*, *tener*, *palma* dicunt) iis traditas certo certius est, quare Latinis quoque similiores sunt atque a Graecis longius recedunt. Quod autem multa etiam Belgici sermonis verba a Graeco idiomate alieniora sint, ut βαρβιτος *harp*, βασιλευς *baas*, βορα *voer* pro *voeder*, δυπτειν *doopen*, τρεχειν *draven* &c. longe alia ratio est, scilicet quod Belgica lingua & Graeca duae jam ab initio diversae dialecti fuerint, e lingua Scythica sive Gothica natae: hinc

- - - - *facies non una duabus,*
Nec diversa tamen; qualem decet esse sororum.

- V I.

Ita tandem quid nos in Lexico Etymologico praestiterimus, exponendum est. Ante omnia catalogum heic damus auctorum, ex quorum potissimum observationibus Etyma Graeco-Belgica excerpimus:

D. Joh. AVENARII Liber Radicum.

(N. N.) BENEDICTINI Radices Graecae, qui notatas PERIONIO, STÉPHANO aliisque voces Graeco-Gallicas suis intexuit.

Matth. BERNEGGERUS ad Tac. Germ.

Marci Zuerii BOXHORNII Gr. Lat. Germ.
 Sermonis Symphonia.

Joa.

- Joa. HARMARI Lex. Etymol. L. Graecae.
 Christiani HEULII Grammat. Belg.
 Franc. JUNII Glossarium Gothicum.
 Hadr. JUNII Animadversa.
 Corn. KILIANI Etymologicum L. Teuton.
 H. B. COSTERI Clavis Hebr. Gr. Germanicae Harmoniae.
 Wolfg. LAZIUS de Gentium migrationibus, cujus syllogem exscripsit & auxit
 Sim. van LEEUWEN in Batavia Illustrata.
 Adolphus MEKERCHUS de pronunt. L. Gr.
 Joh. MINSHAEI Ductor in Linguis.
 Abrah. van der MILII Lingua Belgica.
 Just. Georg. SCHOTTELI Lingua Germ.
 Henr. STEPHANI Tractatus de Conven. Ling. Gr. & Gallicae.
 Caroli TUINMANNI Fax Linguae Belg.
 Ger. Jo. VOSSII Etymologicon L. Lat.

Eos hic semel nomino, quia singulis etymis suum auctorem adscribere, inutilis immo taediosus foret labor, sed & eorum observatis nostra quoque non pauca inferuimus, quae sparsim inter legendos scriptores Graecos detexeramus. Quod si vel tantum mihi esset otii, ut unum HESYCHIUM a capite ad calcem daretur percurrere, sicut primo institueram, multo plura huic Lexico addi potuissent. Verum enim vero si erit qui criminetur, tacitis aliorum nominibus meos me errores & ineptias voluisse tegere; ei non tantum mutatis paucis ex Phaedro regeram;
 „ Quid

- „ Quid judicare cogitet livor modo,
 „ Licet dissimulet, pulcre tamen intelligo.
 „ Quidquid putabit esse dignum memoriae,
 „ Aliorum dicet; si quid minus adriserit,
 „ A me contendet fictum quovis pignore.
 „ Quem volo refelli jam nunc responso meo:
 „ Sive hoc ineptum sive laudandum est opus,
 „ Illi invenere, nostra perfecit manus ”

sed & multa hujus aut illius *etyma* & frigidiores metaphoras, quas vulgo *adlusiones* dicunt, me rejecisse dicam, quod nimium a vero abesse videbantur. Cujus rei exempla aliquot proferre non abs re erit; quamquam eos quibus sic ludere placuit, haud nominabimus, ne ipsos homines non eorum vitia perstringere videamur: Igitur *κυβος* & *buigen*, *ἀγνος* & *rein*, *ἀγνευειν* & *reinigen*, *αργυρος* & *silver*, *ακαρής* (*ωφας*) & *wyle* (*tyts*), *αγινειω* & *gaan*, *πρωτη* & *bruit*, *πρωτογαμος* & *bruidegom*, *οικημα* & Alam. *gemach* &c. item *etyma* ex Graecis compositis eruta, ut *hebben* ex *απεχειν*, *schamen* ex *καμμυειν* pro *καταμυειν*, *wenden* ex *αναδινειν*, *brengeu* ex *παρεχειν*, *helpen* ex *συλλαβειν*, *perplex* ex *παραπληξ*, Teuton. *ebene* ex *επιπεδον* &c. duriora putavi, quam ut ex iis convenientiam Graeco-Belgicam adstruerem. Indignas quoque judicavi, quae in *Etymologico* nostro comparerent, has similesque longius petitas *etymologias* metaphoricis: namque *κικκετ* (*rana*) & *χαυειν* (*biscere*), *κεντ* (*optio*)

R

(optio)

(optio) & χάρις (gratia), *lappen* (panni) & λειπεῖν (deficere), *klaau* (ungula) & κλαεῖν (frangere), *modder* (coenum) & μαυρός (niger), Teuton. *gabe* (donum) & ἀγάπη (amor), *bemel* (coelum) & εἰμαῖ (collocor), &c. ex eodem fonte cadere i. e. ad unam eandemque radicem primigeniae linguae, sive Hebraica ea sit sive Scythica, referenda esse non facile mihi quis persuaserit. Cur non eadem licentia verbum *ik ben* (sum) ab Hebr. בן (*filius*; unde forsan Gr. βίβατος) derivant, quod pater det esse filio, ut Logici loquuntur? Risum mihi saepe moverunt istae origines & notationes; cuiusmodi etiam in lingua Gallica aliquot notavit Doctiss. BOUHOURS p. 277. sq. *Observ. in L. Gall.* ubi illum exagitat, qui *sargon* & *baragonia* a *barbarus*, *loquis* a *verna*, *larigot* a *festula*, item Hispanicum *Alfana* (quod ab *Elephante* deducendum) ab *equus* derivaverat. Sed ipse hujus Etymi auctor jocularo hoc Epigramma adjungebat:

- „ *Alfana* vient d'*Equus* sans doute :
 „ Mais il faut avouër aussi ;
 „ Qu'en venant de là jusqu'icy
 „ Il a bien changé sur la route ?

Hinc CHRISTINA Sueciae Regina (teste *Gal. Wottonio* apud CHAMBERLAY editorem Orationis Dominicæ CLII. linguis expressae p. 68.) joco dicere solita, *Dom. M.*

non solum nosse, unde quaelibet vox descendit, sed quorsum quoque eat.

Vere ergo LUCIANUS:

Ουδεν εν ανθρωποισι διακριδον εστι νοημα.

Αλλ' ο συ θαυμαζεις, τουτ' ετεροισι γελωσ.

VII.

At, inquiet aliquis, tute permultas producti voces Graecas, quae cum Belgicis in nulla aut in una tantum littera concordant, ut *αβαξ bank*, *αιθος hette*, *αιρειν kenren*, *αιτειν eiffchen*, *αων een*, *λειριον leli*, *πολυς veel*, *πωυ voo*. Hanc objectionem ubi satis infirmavero ac diluero, ipsum Lexicon exhibebo.

(1.) Ingeniosis doctisque viris aliquid dandum fuit, praesertim si plures idem Etymon posuerant. Eos enim perspicaciori iudicio, quam meum est, praeditos, multarum notationum iustam rationem vidisse quidem sed tacuisse, mihi persuaserunt aliquot voces, quas primo repudiatas postea reprehendi, e. g. *φειδειν* (parcere) affine esse nostro *myden* (vitare) non credideram, donec ex Cl. VOSSIO didici, P saepius in M verti, sicque *συμνια*, *σονται*, *υερμις* esse a *συμπαν*, *υπνος*, *ερω*; Aeoles quoque *μαθουσα* dixisse pro *παθουσα*. Similiter *οχλος* & *volk* nimium discrepare iudicaveram, donec inveni illud Aeolibus esse *ολχος* & cum digamma *βολχος*;

R 2

unde

unde Lat. *volgus*. Sic *λυκος* & *wolf* ex eadem promanasse origine, docuit me Aeolum *υλκος*, ex quo postea factum *υλπος*, cui praefixum digamma & hic & saepius nostro *W* respondet, &c.

(II.) Ad litterarum permutationem variasque Dialectos Lector attendat oportet: non enim vel ex VOSSII Tract. de permut. litter. vel ex JUNII Glossario vel ex dialectographis omnia etyma similibus exemplis firmare, necesse duximus, ne toties eandem cramben reponeremus. Tantum hic pauca specimina ex hodiernis linguis adponemus, quae quamvis alienissima inter se videri possint, tamen revera eadem voces sunt diversimode pronuntiatae & scriptae. Quis enim paulo imperitior Itatorum *Giovanni* ex Hebraeorum *Juchanan* descendisse credat, si nesciat illud nomen a Christianis Hellenistis in *ιωαννης* mutatum, unde in Latinam linguam, & ex ea in Italicam dialectum transierit? Varie etiam ab aliis populis effertur: Alamanni dicunt *Johannes* & plebeje *Hans*, Belgae *Johan* vel *Jan*, Galli *Jean*, Hispani *Juan*, Angli *John*. Alius Belgico *Ouz* cum Teutonico *Alt* nihil intercedere adfinitatis putabit, nisi attendat Belgas *ou* plerumque habere pro Teutonico *al*, nam *houden*, *wout*, *Wouter*, *kout*, dicunt, quod illi per *halten*, *walt*, *Walser*, *kalt*, efferunt. Item Gallicum *Evêque*, Hispanicum *Obispo*, Italicum *Vescovo* & nostrum *Bisshop* nimis differre videntur, attamen omnia a Gr. *επισκοπος* originem trahere, facile foret ostend-

ostendere. Hispanorum *boz* non aliunde est quam a Romano *vox*, nam cum Vasconibus *b* & *v* inter se commutant: e. g. *estava*, *embuelto*, *uvieramos*, *arriba* pro *stabat*, *involutus*, *habere-mus* & Gallico *arriva*; item *z* pro *x* habent in his: *paz*, *cruz*, *luz*, *vez* quod antiquis Latinis fuit *vix*, unde genit. *vicis* &c. Hic ex Latina lingua unicum subjiciam exemplum S A L M A S I O de Hellenist. pag. 87. observatum, quod prima fronte ridiculum plane videri possit: nempe *apud* & *προς* eandem esse vocem, sed diverse pronuntiatam. Scire autem licet veteres non modo *aput* sed & *apot* dixisse ex Dorico & Aeolico *ποτι* pro *προς*. Quare verum hoc Etymon substituendum aliis, quae adfert in Etymolog. L. L. VOSSIUS.

(III.) A genitivis aut pluralibus nominum anomalis, item a temporibus verborum non tantum anomalis sed & ab aoristo vel futuro secundo, aut perfecto medio recte quaedam derivari posse, mihi persuadeo, quod illa ex antiquatis vel defectivis dictionibus remanserunt. Sic *Φραδειν* Aor. 2. verbi *Φραζω* & nostrum *praten* affinia puto, item *πους* unde *ποδες* & Belg. *voet*, Alam. *fusz*. Affinia quoque esse *hont* & *κων* ex genit. *κυνος*, adparet, *k* mutato in *h*. Similiter verbi *αίρω* fut. 2. *έλειν* eandem originem adgnoscerem, quam Belgicum *halen*, inde patet quod futura secunda antiquis non aliud fuere quam verba specialia praesentis temporis in *ew* exeuntia, e. g. *έλειν*,

τυκew, ἀρεw, ταμεw, λαβεw quae contracte pronuntiata pro futuris secundis postea invaluerunt, quorumque imperfecta εἶλον, ἔτυπα, ἤφον, ἐταμον, ἐλαβον aorista secunda sunt dicta: hinc etiam factum ut verba quibus contractorum nomen datur, futuris & aoristis secundis dicantur carere, quoniam ea semper cum praesentibus atque imperfectis congruunt, uti & in aliis verbis aor. 2. imperfecto saepe similis est.

(IIII.) Syllabarum paragogicarum aut praepositionum inseparabilium (quae apud Graecos sunt α, αρι, βου, βρι, δα, δυς, ερι, ζα, λα, λι, νε, νη, apud Belgas aal vel al, ant, be, er, ge, ber, on, ont, ver, wan) nulla ratio est habenda, namque iis abjectis remanebunt primigeniae voces, nam quo simpliciores hae sunt, eo propius ad veras radices accedunt, quas proprie monosyllabas esse tam in Graeca lingua quam in Germanica, a multis probatum est. STEVENUM & SCHOTTELIUM, qui id in nostro sermone demonstraverunt, non citabimus, quod satis noti sint eorum labores & scripta. Sed de L. Gr. radicibus monosyllabis duos viros disertissimos producam, quorum opuscula in paucorum manibus sunt, quare & mihi longa investigatione opus fuit, ut ea nanciscerer. Alter est Cl. SALMASIUS, qui de Hellenist. pag. 390-392. ait: "Certum quippe est, linguas omnes quae monosyllabis constant, esse caeteris antiquiores. Multis abundavit monosyllabis

„ bis antiqua Graeca, cujus vestigia apud Poë-
 „ tas qui antiquitatem affectarunt, remansere
 „ non pauca. Αλφι pro αλφίτων dixit Anti-
 „ machus, non per αποκοπήν, sed quia pro αλφι
 „ quod erat antiquum, & fortasse Scythicum vel
 „ Thracicum, Graeci posteriores dixerunt αλφι-
 „ τον. Sic έρι pro εριον apud Philetam vetu-
 „ stius; & propius ab origine Ηλ quam ηλος pro
 „ clavo. Nam pro Ηλ & Βηλ Chaldaicis Ηλιον
 „ & Βηλιόν fecerunt. Ρα pro ραδιον apud So-
 „ phoclem: quod non esse per apocopen factum,
 „ descendētia inde nomina ostendunt ραον &
 „ verbum ραιζω. Non melius iidem Grammatici
 „ έται pro έταιραι κατ' αποκοπήν εξενηνεχθαι apud
 „ Apollonium notarunt. Ετης antiquum est,
 „ pro quo postea κατα παραγωγήν productum
 „ έταιρος. Λι pro λιαν archaismum linguae re-
 „ dolent, non per apocopen facta sunt. Ita κρι
 „ apud Homerum & δω vetustiore linguas
 „ Graecae characterem denotant, quam δωμα &
 „ κριμνον, quae per syllabae adjectionem facta
 „ sunt ex illis monosyllabis. Certe illud δω affi-
 „ ne est Scythico vel Parthico Γω vel Γω pro
 „ domo. Inde τα Γωγαμηλα mansionem in
 „ Perside Strabo interpretatur καμηλου οικον.
 „ Huic proximum Aegyptiacum χω, quod est
 „ θεσις vel κοσμος. Unde nomen Aegyptii vel
 „ Thebaei regis χωμαίφθα. Quod Eratosthe-
 „ nes Graece vertit κοσμος φιληθαιστος. Nam
 „ φθα est Vulcanus, ex quo Ηφαιστον fecere
 „ Grae-

23 Graeci: [*Vide an huc quoque pertineat Germanicum gau vel gou pro regione, tractu, territorio.*] ” Ita omnia verba antiquioris Graeciae
 24 aut maxima ex parte monosyllaba aut dissylla-
 25 ba fuere, quae recens Hellenismus additis syl-
 26 labis protraxit. Ex Βω fecerunt βαινω, βα-
 27 σκω & βαζω. Ex Φω, unde Φως, Φαινω. Ex
 28 δω, unde Latinum DO, δίδωμι, ex θω quod
 29 est pono, τίθημι. Pro Φυγω φυγασκω, pro
 30 Τυχω τυχασκω, pro χω quod est hio, χασκω
 31 & χασκω. Antiquum fuit νω, unde νωσασθαι
 32 poëtis cognoscere: postea fecerunt νωσκω, ex
 33 quo Latinum nosco, & γιγνωσκω. Λω idem est
 34 quod Θελω, unde λημα voluntas. Λω etiam
 35 idem quod lavo, quod postea λω. Ζω duo
 36 significabat, & vivo, pro quo ζω factum, &
 37 cingo, unde ζωννυμι exiit. Κω cubo vel ja-
 38 ceo, antiquum ex quo κέω & κείω, unde κείον-
 39 τες & κείμαι. [*Affine Belg. Koets i. e. cubile,*
 40 *sponda.*] Σμω a quo σμημα, pro quo postea
 41 maluerunt σμηχω, unde σμηγμα. Ρω idem
 42 quod corroboro, unde ρωσασθαι & ρωμη. Σω
 43 idem quod σκίζω, illud antiquum, hoc recen-
 44 tius. Ζευγω quoque vetustum, a quo Lati-
 45 num jungo. Postea ζευγνυμι pro eo receptum.
 46 Alia sexcenta sunt ad hanc formam, immo nu-
 47 merari vix possunt. ” Alter est Is. VOS-
 48 SIUS de Poëm. Cantu & Vir. Rhythmi pag.
 44-46. sic scribens: ” Nec tamen existimandum
 49 istiusmodi eum fuisse ab ipsis statim incunabulis
 (pri-

„ (priscum puta Graecorum sermonem), pri-
 „ mam quippe hujus si excutiamus originem,
 „ nihilo meliorem aliarum gentium linguis eam
 „ fuisse deprehendemus. Asperam, scabram &
 „ omnis dignitatis & elegantiae expertem fuisse
 „ vel inde satis intelligas, quod vix alia quam
 „ monosyllaba priscis temporibus habuerit voca-
 „ bula, ceu illa nomina essent ceu verba. (*An
 „ utrobique seu scripsit, pro quo typhetae nobis do-
 „ derunt ceu?*)” Nesciebant insuper ea in mo-
 „ dos, tempora, personas & casus inflectere;
 „ denique quod in Barbaris postmodum risere,
 „ idem hoc in suis agnovere majoribus. Adju-
 „ vante dein ipsa coeli temperie accessit cultus;
 „ accessit Musicae & Poëticae amor, accessit
 „ aemulatio ingeniorum Quando-
 „ quidem vero nihil aequè carminum dignitati
 „ viderent officere, quam monosyllabarum
 „ frequentiam dictionum, veluti quae praeter-
 „ quam quod humile & servile quid resonent,
 „ etiam salebrosam & asperam efficiant oratio-
 „ nem si plures simul jungantur; amplificaverè
 „ voces suas, duplicando easdem syllabas non
 „ in principio tantum sed & in fine, addendo
 „ augmentum & terminationem. Hinc factum
 „ ut verba quae prius erant monosyllaba, fierent
 „ polysyllaba, eademque vox ab una ad sex vel
 „ septem nonnunquam excresceret syllabas, ma-
 „ nente quidem priori significatione, sed quasi
 „ longi firmatis appositione aliquam sibi acqui-

S

rens

rens majestatem, In nominibus vero, quod illa non patiantur similia augmenta, aliam institere rationem, formantes ea a participiis, vel etiam cum aliis nominibus conjungentes; quamque iis feliciter haec compositio successerit, norunt ii qui aliquam hujus linguae assecuti sunt peritiam. Quid jam referam tot casus & flexus & terminationes nominum, patronymica, possessiva, intendentia aut remittentia significationem, notantia motum e loco, amplificativa, diminutiva, & complura alia accidentia &c. Ad hujus verba nunc nihil aliud adnoto, quam asperum, scabrum & salebrosus huic videri, quod Stevinus & Schottelius eximium, elegans & nervosum appellant.

V I I I.

Sequitur, quod altero tanto longius exisset, nisi permulta aut praetermissem, aut consulto omissem, de quibus supra § III. (IIII.) & § VI.

LEXICON ETYMOLOGICUM
GRAECO-BELGICUM.

A.

A privativum veteribus quoque Belgis in usu fuisse, I. Cap. p. 20. ex Meijero didicimus: pro
cō

eo interdum *au* dicebant, & hoc pro *ave*, quae eadem esse credo atque *af*, confine Graeco *αφ* pro *απο*, nam & Latini solitarium *a* usurpabant pro *ab*. Hodie pro *a* in compositis habemus *on*, quod cum Gr. *ανευ* convenit.

Αα Hesych. exp. *συστημα υδατος*: atque *Aa*, *Aade* vel *Le* priscis Germanis *aquam* significasse, Meijerus nos docet III. P. qui inter alia *Eelant*, quod nunc *Eilant* (iasulam) dicimus, exponit q. d. *Waterlant*. Immo fluminibus aliquot simplex nomen *Aa* datum, uti ex Geographia liquet. Hinc & Gall. *Eau*. Lectu quoque digna, quae adfert in vocibus NEHA & AHA Erud. KEISLERUS p. 263-4.

Ααδα Hesych. exp. *ενδεια* ap. Lacones: affine est nostrum *Nood* necessitas. Vide Cap. VII.

§. III. pag. 126.

ααζειν *Aassemen* exhalare, hinc *αασμος* *aassem* halitus.

αβα Hesych. *τροχος* *rota*. Nobis *Ave* sive *Nave*, Teutonibus *Nabe* dicitur *rotae modiolus*.

αβαθ Hes. *διδασκαλος*, *Κυπριοι*. *Baas* similiter nostris *magistrum* vel *opificum praefectum* notat. Θ autem & Σ saepe commutantur.

αβαξ *recht-Bank* abacus: *hak* alveus.

αβεις *εχεις* Idem. Teut. *haben*, Belgice *hebben*, antiq. *haven* habere.

αβλαξ Hes. *λαμπρος*, ως *Κυπριοι*. *Blank* candidus: *Bleek* pallidus.

- Αελαροι Id. ξυλα. *Blaren folia*.
 αεραχεν Id. ηχησεν. *Braussem Alam. Brausen*
strepere.
 αερωτις, οφους Μαιεδονες, idem Oog- of
wenk-Brauwew supercilia.
 αερωμεται κοσμεται, id. *Bruyeren polire*.
 αερωδον βαθυ id. *Pur pureus*.
 αγαθος goet bonus.
 αγαλλιος id. exp. Λοιδωρος, & αγαλλιαζεσθαι
 λοιδωρεισθαι. *Schelden conviciari*.
 αγατασθαι βλαπτεισθαι Hesychio. *Schaden*
nocere.
 αγααην demirari. *Hagen, behagen placet, lu-*
bet.
 αγελος Engel Angelus, genius.
 αγερειν garen, gaderen congregare. Utrum-
 que ab Hebr. גִּין fructum collegit, acer-
 vavit, unde & Latinorum *acerum* fluxisse,
 ad Goodwini Mos. & Aar p. m. 606. con-
 jecti parens meus.
 αγειτης & αγαιτης Hes. υερετης, *Guit scurra*.
 αγιος Heilig sanctus.
 αγκισρον Angel hamus. Dicimus etiam *Hen-*
gel, quod derivandum videtur ab *hangen*,
 ut Graecum ab *αρχσει*, quod pisces a fauci-
 bus suspendat.
 αγκωνη poplitis flexus, *Enkel, enklaau, An-*
glis Ankie talus.
 αγκυλιον hamus categae. *Angel cardo*.

Αγκυ

ἄγκυλος tortuosus. Teutones angulum *Winkel*, Belgae *Hoek* adpellant.

ἄγκυρα *Anker* ancora.

ἀγλαΐσσαι, veteribus *Gleissen* & *Glisteren*, nunc *glinsteren*, splendere. Hinc quoque *Glans* splendor, & forsan *Glas* vitrum, unde *glazuur* i. encaustice. Alamannis *Gleisner* est hypocrita, simulator, unde ap. Poëtas Belgicos remansit *Gleisnery* simulatio, species.

ἀγλαός Hefychius Cretensibus & Cypriis γλαφύραν significare ait, convenit nostrum *glad* lubricus, & *glyden* vel *gyen* vacillare.

ἀγλαυρός (pro quo male apud Nicandrum ἀγραιλός legi notat H. Stephanus) idem quod ἀγλαός. Simile nostrum *Klaar*, perspicuus, limpidus. Haec etymologia verior mihi videtur, quam quas VOSSIIUS in Lat. *Clarus* adfert.

ἀγλλεσθαι, βλαπτεσθαι Hefych. Gothicis *Aglo* tribulatio, & *aglu* ist difficile est, Anglosax.

Eglaan, Angl. *to aile* molestum esse, nocere significat: his adfines nostrum *Hagal*, grando, calamitas sive tempestas noxia. Eiusdem originis videtur ἀλγος dolor.

ἀλγος *acht*, *achting* veneratio: simile est ἀγειν δια τιμης *hoog achten*.

ἀγρᾶ *jagerai*, *jacht* venatio, uti ἀγρῆς *jager*.

ἀγρος *akker* ager, unde & prius ἀγρῶ. Diminutivum ἀγρῆδιον *akkerdje*.

Αγρωστή & αγρωστis Hefychio βότανη τις, an
est nostrum *Kers* sive *Kars*, quod Alaman-
ni dicunt *Kresse* nasturtium hortense? Ad fine
quoque est *gras* gramen.

αγυια vicus, *wech*, *wege* via.

αγχιπυρος *Nabuur*, Alam. *Nachbar* & *Nach-
paur* vicinus.

αγχιστες *Naaste*, Alam. *Nachste* propinquus.

αγχειν *hangen* strangulare. Hinc etiam *angst*
angor, & *eng* angustus.

αγειν *jagen* agere, *wegen* vel *bewegen* movere,
waggelen vacillare. Ab eodem fonte fluit
acht proscriptio, exilium.

αγωνια *angor*, trepidatio. Convenit Gothi-
cum *agan* metuere.

αδαμας, *αγτος diamant*, Teut. *demant* ada-
mas.

αδαμιαν Hefych. το δικασως φονευειν Κρητες.

Idem *δαμασσην*, *ανειλεν* exponit, & *δαμοσ-
ση αποκτεινη*. Eiusdem originis est nostrum
doemen, Teut. *verdammen* damnare.

αδειν *verzaden*, *zadigen* satiare: *αδην* & *αδην
zatter* plebejum, *latis*.

αεθλος vel *αδλος* certamen. Huc pertinent
Adel nobilitas, *edel* nobilis; ac fortasse
Adelaar aquila.

αι semper. *Ooit*, Alam. *je* unquam.

αεξειν & αυξειν augere *hoogen*, an potius huc
quadrat *waschen*, Alam. *wachsen* quod enun-
tiatur qf. *waxen*, ut Anglorum *to wax*?

ΑΕΤΟΣ

Αετος aquila. Non ita longe hinc *Adelaar* ead. signif. abit. Sed *Arent* quod nobis vulgatus est pro aquila, quidam longius repetere videntur ab *αγορ* Cyprico.

αζα Hefych. fuligo & pulvis. Nobis *assche* vel *asch* est cinis.

αζαινειν unde Hefychianum αζανθη mihi videtur esse pro *εξησανθη*, congruit nostro *zengen* adurere.

αημα Goth. *abma*, Belg. *aam* pro *adem* spiritus.

αητος infatiabilis, *eter vorax*.

αθηρ *Koren-Ader* vel contr. *Korenaar*, arista.

αθρειν *turen* pro *staroogen* intueri.

αθροος confertus: *Tros* fasciculus, racemus.

αθυρειν *tiren* lufitare. Hic loci ridiculum errorem noto *DINNERI* in Epithetis Graecis, qui sub voce *παρθενος* adfert epithetum *αθυρος*, quod alius qui interpretationes Latinas addidit, ejicere neglexit, sed explicuit *ad quam patet aditus, q. d. janua carens*. Huic autem errori *Anacreontis* locus, quem adducunt *Δρομον ωκυν εκτανυειν Μετα παρθενων αθυρων*, male intellectus ansam praebuit, namque *αθυρων* hic participium est & significat *lufitans*, quod ut clarius pateat, integrum adferemus locum ex *Oda VIII*.

Δια νυκτος εγκαθευδων
Αλιπορθυροις ταπησι,

Γεγα-

Γεγανυμεν Ἄκυρις,
 Ἐδοκουν ἀχροισι τάρσσις
 Δρομον ὠκυν ἔκταρσειν,
 Μετα παρθένων ἀθυρων.

Verum non solus hic error est, quod voci τάρσσις tam ineptum Epithetum adfinxerint, sed & alter est in quantitate syllabae mediae, quae in verbo ἀθυρω nunquam non producitur, uti etiam hoc in loco producenda est, in nomine autem *θυρα* & inde compositis ubique corripitur. Utriusque quantiratis auctoritates apud omnes Poëtas obviae sunt. Talis autem erroris convincere eos debuisset simile dictum Anacreontis Oda XXXII:

Στεβανιακου; δ' Ἰακινθῶν
 Κροταφοισιν ἀμφιπλεξῶς,
 Μετα παρθένων ἀθυρεῖν
 Φιλεῖν μάλιστα παύτων.

Malim quoque ἀθυρω deducete a *θυω*, (unde similiter inserto P *θυρῶς*) quam a *θυρα*. A *θυρα* quidem deducit Eustathius, quasi qui ἀθυρεῖ *privatam vitam mentem habeat*: idem tamen cum Etymologo alibi *παρὰ το ἀργαυ θυεῖν* derivat, & additum ait *φ*, ut in *αἰθρῆς* pro *αἰθῆς*. Post haec aliorum Etyma H. Stephanus T. I. pag. 1618. subjicit: *Ego quin a θυρα derovetur, minime dubito ut videlicet ideo ἀθυρεῖν sit Ludere,*

edere, quod extra fores domus atque adeo extra domum potius, quam in ipsa domo ludi soleat.

Jam nostram exponamus opinionem. Qui a *θυσίη* derivant, accipiunt hoc verbum in significatione *proruendi*, quod certe non ita absouum videtur.

At ego ab ipsa *sacrificandi* significatione deducere, quod sacrificia non tantum laeti & gestientes facerent veteres, sed & post illa in honorem idoli atque ad celebrandum festum varie luderent, canerent ac saltarent. Quo facit locus Exod.

XXXII: 6. *Και ορθρισας τη επαυριον, ανεβιβασεν δλοκαυτωματα, και προσηνεγκε θυσιαν σωτηριου. Και εκαθισεν ο λαος φαγειν και πιειν, και ανεστησαν παιζειν.*

Αιαζειν *janken* lamentari, & *αιαγμος* *gejank* à sono efficta.

Αιακος unus ex *judicibus* mortuorum. Sim. van Leeuwen pag. 65. ad h. v. *Isaac*, Frisonibus *Aischa*, *Ascha* judex, unde vocab. *Aasdom* sententia judicis. Scythae judicem dicebant *Aischac*, unde Graecorum *Aeacus*. Hugo GROTIUS Introduct. in Jurispr. Holland. II. Libr. Cap. 28. " Qui originem vocis *Azig* aut *Azing*

„ quærere velit, vix quidquam verosimilius
 „ (mea quidem sententia) inueniet, quam *azen*
 „ & *aten* (nam S & T sæpe commutabantur;
 „ ut patet ex vocabulis *water wasser*, *eten essen*
 „ atque aliis multis) veteribus significasse *jus*,
 „ unde factum ut in priscis Frisonum legibus ju-
 „ dices dicantur *Atten*, & hodie in tractu

T

Drente

„ *Dente dicto De 24. Etten.* [Paulo ante dixerat, eosdem Frisones judicem nominasse *Aetga* & *Hollandos Aizig* aut *Azig.*] ” Hinc etiam
 „ nomen *Schoutaat*, namque ita veteres scripserunt ut ex eorum monumentis liquet, pro quo
 „ nunc dicimus *Schout*; i. e. *Schultrichter*, nam in iisdem veterum scriptis nunquam non *schout*
 „ & *schoudig* invenitur pro *schult* & *schuldig* Uti ergo priscis *Hollandis doemen*
 „ erat pro sententiam dicere (quare & decretoria sententia dicta est *wysdom* i. e. *der wyzen dom* prudentum sententia) sic sententia ea,
 „ quam ille *Azig* cum aliis vicinis decreverat, appellabatur *Azigdom* & contracte *Aasdom* &c.”
 Apud Teutones praetor juri dicundo praefectus nominatur *Schuldhaiss*, *Schultheisz* & *Schultz* q. d. debitorum aut culpae exactorem; *der die schuld heischet*. *Schuld* autem & Latinorum *solutio* derivarem ego ab Hebr. פִּתּוּן (*petitio*, *postulatum*) potius quam undecunque *Vossius* id derivat, qui se mire in hoc etymo cruciat. Ceterum potest etiam vocabulum *Schultz* esse ab Hebr. שָׁלַט *dominari*: hinc certe *Turcarum* *Perfarumque Saladin* & *Sultan*.

Αγλη glans, *Alam. giansz* & *glast* splendor, unde *glazuren*. Vide *αγλαΐζεσθαι*.

Αἰδης *Orcus*, per quem & ipsi *Dii* jurabant. Nobis *Eet* vel *Eed*, *Germ. Ayd* vel *Eid* jusjurandum notat.

Αἰδω-

Αἰδωνεύς Hesych. ὁ θεὸς καὶ ὁ τοπος. Αἰδωμι, τῷ αἰδῶ. Germanis veteribus *Odin* & *Wodan* bellorum caesorumque summus Deus credebatur, qui praesideret in *Valhalla* h. e. aula caesorum. Vide Joh. Georg. KEISLERI *Antiq. Septentr. & Celt.* variis locis. Hinc diem Mercurii nominamus adhuc *Woansdach* pro *Wodensdach*, quem vulgo dicunt *Woensdach*, quoniam *oe* veteribus pro *oo* in usu erat.

Αἰθρῶ aether, *weder* & *weer*, Alam. *wetter* tempestas, aura, coelum.

Αἶθος *hitte* aestus.

Αἶθειν urere. Gothis *beito* est febris; ab eodem fonte videntur *esterik* pavementum, tessera igne excocta, & *hateu* odisse, ab ira aestuanti.

Αἰκαλλεῖν adulari (*μοοι*) *kallen*.

Αἰνυμαι *nemen* capio.

Αἰξ, αἰγὸς *geit*, Alam. *geisz* capra; an utrumque a *W* capra, an a *Γ* *baedus*, unde Lat. hoc derivat Vossius. Alamannis capra quoque dicitur *gitze* & *kitze*.

Αἰορ. Transcribemus hic quaedam ex *Tb. Mareschalli* *Observatt. de Verf. Goth.* pag. m. 548, 549. "Sax. *Wer* significat *virum*: non tam enim existimo Saxonum *Wer* e Latino *Vir* fuisse formatum; quum Gothis quoque *Wair* sit *Vir*. "Non desunt Viri Docti, qui mire praedicant "Scytharum linguae vetustatem longe remotissimam; quique ipsum Graecismum Scythicae "fuisse originis non dubitant asseverare. Vi-

„ deant itaque Etymologi, num Gothicum *Wair*,
 „ atque etiam Graecum *Αιηρ*, revocari debeant
 „ ad Scythicum *Αιορ*, de quo sic Herodotus:
 „ *Τας Αμαζονας καλουνσι Σκηθαι Αιορπατα. δυνα-*
 „ *ται δε το συνομα τριτο κατ' Ελλαδα γλωττων*
 „ *Ανδροκτονοι. Αιορ γαρ καλεουσιν τον ανδρα το δε*
 „ *Πατα, κτεινειν.* Sic ille Lib. IV. pag. 259.
 „ edit. Genev. an. 1618. [sive cap. 110. p. 256.
 „ edit. Gronov. qui tamen *Οιορπατα* & mox *Οιορ*
 „ e MS. optimo restituit.] ” Sin autem
 „ perplurima illa nomina masculina in *er* & Sa-
 „ xonice in *ere* [Belgis saepe in *aar*] desinentia,
 „ quibus virorum officia in lingua Anglica, Ger-
 „ manica &c. designantur, terminationem illam
 „ suam e *Wair*, *wer* aut aliquo simili, formatam
 „ acceperint; ista profecto quae a nobis modo
 „ adducuntur, e vestigio redduntur probabiliora.
 „ Anglis enim perinde est *Aratorem* dicere *Plow-*
 „ *man* ac *Plower*: & *Nautam* appellari Belgice
 „ tam *Schipman* quam *Schipper* a Corn. Kiliano
 „ est affirmatum. Etc. ” Eadem quoque sunt
 „ *Kryger* & *Krygsman*, *Bouwer* & contr. *Boer* &
 „ *Bouman*. An ergo & Latina terminatio OR in
 „ *doctōr*, *amator*, *arator* &c. inde fluxit? Goth.
 „ *Wair* & Lat. *Vir* adfines est Teuton. prisco *Bar*
 „ & *Ber* ead. signif. unde *baren* s. *baroenen* deducit
 „ Schottel. vide *Βαρος*.

Αιγα lolium *harik*.

Αλασειν eligere *keuren*, & *heir* exercitus sive a
 „ delectu (uti legiones solemus *keurbenden* dicere)
 „ five

ἢ five ab αἰρεσει των πολεων, expugnatione urbium.

Αἰρεειν capere, prehendere, hinc haerere & ab hoc heres ap. VOSSIIUM, qui nobis oor, veteribus hoir, uti mannellyk oor heres masculus. Erve quoque heredem nobis notat. Cum aor. 2. ἔλειν convenit nostrum halen, de quo in ἀλωμι.

αἰρειν tollere, eeren honorare; item vorten ferre, vehere.

αισσειν haasten ruere.

αιουλος iniquus, malitiosus. Fr. Junius ad fine putat Goth. Afilu five Belg. ezel afinus.

αισχος Alam. haeslich turpis. Belg. yzelyk formidabilis.

αιτεν eischen poscere: bidden petere.

αιτιασθαι wyten culpae.

αιων Goth. arw & arva, Belg. een & eenwe, aevum.

ακανθα spina. Goth. Aiquatundga rubus. Hinc Aecentia apud Goldastum pro senticeto. Vide Glossar. Junii pag. 45.

ακαρι animalculum, & ακαρες Hefych. το παρα τω μικρω δακτυλιδιον. Nobis zurr & zurtje notat minutissimum quid, & vermiculum in digitis crescentem.

ακη mucro. Egge occa.

ακινακης Acinaces, vox Persica. Axine vet. pro romphaea, & hodie Alam. axe est securis.

ακοστη kost alimentum.

ακραγυτες krank imbecillum.

ακυλος eikel; aker glans.

Ακων jaculum. *Hake* machina qua mittuntur jacula, Boxhorn.

αλαστρον *albast* & *albaster*.

αλασμαι *dwalen*, Teut. *wallen*. Hinc *Wallis* sive *Galli* qui Graecis *Κελται* & *Γαλαται* quasi *αληται* *Errones*.

αλδειν *augere*. Gothis *waldan* est imperare, quemadmodum *Caesares* ab *augendo* imperio *Augusti* sunt adpellati. Hinc Germanor. formula *walten und schalten*, & nomen *gewalt*, Belg. *gewelt* vis, potestas.

αλφειν *zalven* ungere,

αλεειν *malen* molere.

αλιγκιος *gelyk*, Angl. *like* similis.

αλλα Goth. *alga* sed.

αλλασσειν *wisselen* mutare.

αλλαχθεν Goth. *algathro*, Belgis *elders* alium de.

αλλοθι Goth. *algath* aliorum.

αλλομαι *salto*. *Halta* Gothice *claudicantes*, & Angl. *to halt* *claudicare*.

αλμυρις *falsugo*. Hinc forte nostrum *Gallorumque Ammiraal*, qui classi praest, vel ab Arab. *Ammir* quod praefectum aut imperatorem significat. Ex Arabico hanc vocem derivari posse, Vir Orientalium atque Europaeorum linguarum peritissimus H. B. Costerus me docuit, qui magnam Gallicarum vocum vim Arabico fonti debere observavit. Ex: sint; *Capable* ab Arab. *Kabil* i, capax, ubi simul Latinae vocis ut & verbi *capio*

capio originem invenis: *Esquadron* ab Ar. *quadron* i. manus militum, robur: *Bataille* ab Ar. *ab-tâlon* i. e. viri bellicosi, unde quoque Latinorum *battuere*: *Miroir* i. speculum ab Arab. *Mir-on*, Hebr. *Mar-eh* visio, speculum, unde & Hispanicum *mirar* pro videre, & Romanum *miror*, cujus verbi significatio cum illa videndi concurrat in altero *suspicere*: *Cotton* i. e. gossypium ab Arab. *Kotnon*: *Galoper l'ennemi* hostem victum insequi ab Ar: *Galob* victoria vel exclamatio victoriae: *Sire* rex ab Arab. *Cursy* thronus regius, unde nomen proprium *Cyrus* Gr. *Κυρος*, hinc rursus *Κυριος* & Lat. *curia*: *La Haye* Belg. *Haag*, *hage*, Alam. *Hage*, *gehæge* i. e. sepimentum, virgultum, ab Arab. *Hhajjon* virgultum. Haec speciminis loco sufficiant: plura ab ipsius Viri Doctissimi manu propediem expectamus.

άλς sal *zous*, Alam. *saltz*: Veteribus quoque *Hal* pro salinis, teste Kiliano.

αλος Aeol. *αλδος* *wout*, Teut. *Wald* lucus. It. *hout*, Teut. *holtz* lignum vel silva.

αλυειν *dwalen*. Vide *αλαομαι*.

αλωμι capio: *halen* ferre, petitum ire. Hinc forsitan *ελειν* aor. 2. verbi *αιρω*.

αλως *halle* aula, atrium.

αμα *samen*, *saam*, *samt* una, Proavis nostris *hama* & *heim* notabat domum. Vide *επιμαδες*.

αμαλος *malsch* mollis.

ακρατος niger: *moor* aethiops.

μυσειν *mijzen* metere.

Au

Αμυδαιειν *verbluffen* hebetare. Germanis *blaucein* est macerare, mulcare.

αμελγειν *melken* mulgere.

αμεργειν *uitmergelen* exhaurire.

αμη, **σιδηρου σκευος** Hesychi. *Aam* vel *Ame* **solium**.

αμημιον Dioscor. *minium* *meni*.

αμητος *messis*. Goth. *maitan* conscindere, unde Teut. *messer* & Belg. *mes* culter.

αμιλλα certamen: *hamel aries*, utrumque ex Arab. *Hhamal* portavit arma in aliquem, qui Arabes arietem similiter *Hhamel* dicunt.

αμνος *lam* agnus.

αμορος *arm* infelix, *jammer* miseria.

αμος *imant* aliquis.

αμυγδαλη *amandel* amygdala.

αμυδρος *obscurus*. *Moadder* coenum, a nigrore.

Vide insuper **Μυδρος**.

αμυλον *amelmeel*, *amelbloem* amyllum.

αμφι ομ, *omme*. Germ. *umb* circa. Hinc forte **Ambacht** *ambactus*, de quo multa Eruditi disputant ad Caesarem. Vide quoque Glossar. Gothi. Fr. Junii v. *Andbachtis* pag. 56. & quos ibidem citat.

αμφορευς *emmer* amphora.

αν, **εαν**, **ωαν**, **ωεν** si.

ανα Goth. & Willeramio *ana*, veteribus *an*, hodie *aan* apud.

αναξ dominus, rex, in vocat. *ανα*: *Haan*, Goth. & Angl. *hana* gallus. Vide omnino Doctiss. Junium. Ανδρ.

Ἀνδάνειν placere. *Dāudermen* infantulos placere mofitando:

ἀνευ Goth. inuh; Sax. *ane*, Teut. *ohne*, Hoff. *zonder* sine. Hinc nostrum *on* & Teut. *un* privativum in compos atque interdum pro eo *wan*, ut *wanorde* pro *onorde*, *wanschapen* monstrosus, *wangeloof* incredulitas. Huc facit quod Graeci pro α privativo habeant *αν*, si vocalis sequitur, ut *ανδρος*, *ανελξις*, *ανοπιλος*, *ανοπτος*, quod forsitan detruncatum ex *ανευ*.

ἀνεψιος *neve*, *neef* sobrinus.

ἀνηθον *anys* anethum.

ἀνηρ: Vide *αιος*.

ἀνη-Heb. *חַוַּמָּטָא*. Conuenit Belgicum *Ent* vel *int*, quod non semper atramentum, sed & alium colorem significat.

ἀνθος pro *κοσμος* mundus, cuius non minima pars sunt *Kantien* quos Galli *dentaculo*s dicunt.

ἀνισον *anys* anisum.

ἀντι Goth. *and* adversus, pro; ut *andastandan* resistere ex Dör. *andastandit*. Hinc Germanor. super. particula *ent* in compositis *entgegen* adversus, *entzwei*, *entsche.dent*, *entfremden* &c. cuius loco nobis est *ont*, ut *ontvremiden*, *ontmoet.ten*, *ontzeggen*, *ontra.nen*. Certe hinc prior syllaba in *antwoorden* respondere, *contra* dicere. Huc refero *anderen* mutare.

ἀντιλειν *nutzen* prodesse.

ἀντιλειν perficere, finire. Gothicis *andei*, Teutonum majoribus *enti*, hodiernis *Ende*, Belgis

gis *ent*, *ende*, *eint*, *einde* finem signat.

ἐὶ αἰῶ του γενους Ael: V. H. XIV. 36. majores, qui Alamannis *die Abnen*.

ἀξίνη *Axene* Seland. *ax* Germ. securis. *Hakken* securi findere.

ἀξιουν *achten* dignari.

ἀξων *as*, Teut. *achs* axis.

αὐλοδης *confertus*. *Alle* omnes.

αὐρ ζωαart, Goth. *hairus* gladius.

αὐρη *hart-ader* arteria magna: it. *Hart* cor.

ἀπαλος *mollis*. *Appel* malum (mite).

ἀπαστος *di vast* jejunus.

ἀπο, ἀπ' & ἀφ' *af* & antiq. *ave* & *au* a, ab. Goth. *af* praepos. quae nobis *van*. Hinc Gothicum *afar* & nostrum *after* vel *achter*. Vide litteram simplicem A.

ἀπολουειν *spaelen*, *afspoelen* abluere.

ἀπολυσις *aflossing*, *afstaat*: Alaman. *abloesung*, *ab'as* absolutio.

ἀπτειν proprie ἀφτειν a fut. 2. ἀφειν *heften*, *hechten*nectere. Hinc VOSSIUS quoque deducit Lat. *habere* cui respondet Alam. *haben* & B. *hebben*, nisi malis Hebr. originem quam idem adfert, דָּתִי *dedit*.

ἀραιος *rarus* *raar*, unde forsan ἀρειων & ἀρισος. *Rari* quippe boni.

ἀρασειν, ἀρατλειν *abscindere*; *ryten*, Teuton. *reissen* rumpere.

ἀραχνη *spinn-rach* aranea.

Αργος

Αργος otiosus: *Arg* malus, nam nihil agendo male agere discimus.

αρεδα *drek* inquinamentum.

αρεδεν *drenken* rigare.

αρεστον placitum *Arrest*.

αρετη ab *αιος* ut virtus a vir. Belgice *aartig* seu *aardig* elegans.

αρης Mars: *Oor-loch* bellum: *Harnas* thorax: Angl. *war*, Gall. *guerre* militia: Teut. *wehren* & Belg. *weren* defendere, & *were* defensio, arma. Hinc Germani qf. *Weermannen* milites, bellicosi. Ad fine est *εις* contentio.

αρι *zeer*, *hart* valde: Angl. *very* nisi hoc a Latinorum *verus* est.

αριθμος *rym* numerus musicus. Huc refero *εριθμος* & Belg. *rekenen*, Alam. *rechnen* computare. Goth. *rathan*, *rathgan* numerus, *rabnan* numerare. Danis *rad*, Belgis *reke* & *reex* est ordo, series.

αρμος commissura brachii, respondet nostro *Arm* & Romanae voci *Armus*.

αροειν *aren*, *erien*, *eeren* veter. pro arare, & inde forsan *aarde* terra, & Latin. *area*.

αρπαγη *roof*, Alam. *raub* rapina: uti *αρπαζειν* *rooven*, *rauben* rapere: propius tamen est *harpoen* harpago, uncus ferreus capiendis balaenis.

αρι *eerst* nuper.

αρι in compositione aliquando denotat auctiorem; cui significationi congruit Belg. *hart* in hu-

iusmodi dictionibus: *hart gaan* incitare gradum,
harde koude vehemens frigus

Ἀρτιος *aartig*, *aartig* perfectus.

Ἀρτιοκος *taa* teken *pastillus*.

ἄρτος *panis broos*, proprie *taart* significare ait

Boxh. ut paret ex composito Ἀρτιοκρεας *pastei*.

ἄρ.υ.μα *a. tischok* *cynara*, *carduus*.

Ἀρτυειν *toereuen*, Alam. *bereiten* *parare*.

Ἀρχειον *arch.υ* *tabularium*.

Ἀρχη *principium*, *principatus*: *Eerste* *primus*,
 & *eer prius*.

ἄρχι in compos. valet nostrum *Aarts*: Ἀρχι-
 πισκοπος, Ἀρχιεργετος, Ἀρχιερεως; *Aartsbisschop*,
Aartsengel, *Aartspruster*. Teutones pro eo di-
 cunt *Ertz*. *Ert bisschop*, *Ertzengel*, *Ertzprie-
 ster*, *Ertzhertzog*, *Ertzhirte* Ἀρχιποιμνη, *Ertz-
 biesew cht*, *Ertz d. eh trifur* &c.

ἄρχος *ars* *podex*.

Ἀρχειν *regeren* *regnare*.

Ἀσειγης *ge. l* *lascivus*: *Ezel* *asinus*, animal la-
 scivum quare Lucian. ἀσελγεστεροι των ουνων.

Ἀσθενειν *aegrotare*, *stenen* *gemere*,

Ἀσθμα *aasem*, *odem*, Teut. *athem* *halitus*:
Hoest *tussis*.

ἄσις *coenum*, & *Hesych.* *pulvis*. Cum hac
 voce *Tuinmannus* comparat *maer-as* qf. *modder-
 as*, *Boxh.* *asse cinis*, *Junius* *waze cespes*: *Nos*
aus *cadaver*,

Ἀσπαιρειν *spartelen* *palpitare*, cum morte lu-
 etari,

στᾶρι, ut ap. Homer. Iliad. Γ νf. 293. de ovibus
mactatis.

ασπαργος *asparsi* asparagus.

αστηρ *star*. *ster* stella,

αστομος *elinguis* stom.

αστυ *stat* urbs: *vesting* a *vest*, munimentum.

ασχημων *indecens*: *Schamen* pudere.

αταρ, αυταρ. Teut. *aber* autem, Belg. *ester*,
echter tamen: Teut. *oer*, Belg. *of*, *ofte* aut.

αταειν *schaden* nocere. Hebr. *W* vastator.

ατερ *zonder* sine.

ατη *Dea* odior. & damnor. mater; *haat*, *hate*
odium Boxh. vide *Addenda*,

ατμος *adem*, Teut. *athem* flatus.

ατλα *eitelyke* quaedam.

ατλα *tata*, *taat* vox infantulorum patrem com-
pellantium: Goth. *Atta*, Fris. *haita* est pater,
vide Junium. Hinc nomina propria *Hatto*, *Ot-*
to, *Attila*, de quibus videndus Schottelius, Ger-
manorum Varro.

αωγη. Nicander oculos *αωγας* dixit, ut La-
tine *lumina* dicuntur. Item *αωγαζειν* pro *videre*
dici ostendit Junius in Gloss. Goth. voce *Augo*
p. 73. Congruit Teuton. *aug* & Belg. *aag* oculus.

αωβις & αωβε, Goth. *aftra*, Germ. *aber*, *aber-*
mabl iterum.

αωλη *zaal* aula.

αωζειν *hoogen*, *wasschen*, vide *αεζειν* Gothis
aukan, Belg. veter. *oecken* augere, unde *woeker*
fenus. Junius illinc derivat *oek*, Teut. *auch*,

Goth. *auk* etiam ; & Germ. *ochs* , Angl. *oxe* , Belg. *os* bos , in quibus priscorum divitiae consistebant .

αὔτην adem , Teut. *odem* spiritus , halitus .

αὔχεω *hoog-moedig* zyn gloriari .

αὔειν siccare : Oven fornax , furnus .

αφάνης obscurus : *Avont* , Germ. *abend* vesper .

αφελγής Teut. *finster* tenebrosus .

αφελγυνειν laedere : *Euwel* , *evel* , Teut. *uebel* malus , vide φουλος .

αφενος *have* opes , Hebr. יין

αφροδιτη Venus : *Vryden* , *vryen* ambire puellam . Hinc etiam *Vrydach* dies Veneris . De Dea aut Deabus *Frea* , *Freja* , *Frigga* vid. KEISLERUM .

αφυτλειν *putten* haurire : Alam. *psuetze* lacuna .

αχεειν dolere : *waken* , Teut. *wachen* vigilare .

αχθομαι *gravor* , it. *succenseo* : *Veede* & *Veete* antiquata pro inimicitiis , Teut. *Fehde* , vide Meijeri P. III. hinc *feind* , *viant* , & forsitan *hasten* odisse : Germanis *acht* exilium est .

αχος *gewicht* pondus , & per metaphoram *achten* aestimare , ut Latinorum *pendere* . Huc pertinent *wage* libra , *wegen* librare . W autem in his praefixum ut in *wryven wreken* pro Alam. *reiben* , *rachen* aut in Alam. *wallen* pro *αλαομαι* .

αχος Angl. priscis *ache* , nunc *ake* dolor : *ach* , *ock* , ab .

αχυρον *palea* , stramen : Goth. *ahana* s. *agana* . Priscis Alam. *agena* arista , festuca .

ΑΨ

ΑΨ retro, an hinc Lat. *abs* aut *ab*, & Belg. *af*, Germ. aliis *ab*, (*ab*,) in compositis quibusdam pro retro, ut abscedere *afstrekken*, ab silio *afspringen*, ab sistere *afstaan*.

αειν *wajen* flare. A partic. *Wajende* videtur *wint* esse i. e. ventus, quod alii ab αειντος, genitivo participii Graeci αεις deducunt: sed male, non enim ex Graecia petenda quae domi nostrae nata habemus. (211)

B.

βαβαι *baba* papae.

βαβαζειν *babbelen*, Flandr. *babben* garrire.

βαβαλον, αιδοιον Hesych. *bal* testiculus.

βαβυας, βορβορος, πηλος Hes. *ba ba phy*.

βαβυλας Muret. in Adelph. Terent. *futilis*:

Babeler, Clivient. *babbaart* garrulus, quae etiam ab Hebr. *Babel* derivare queas; nisi sit pro *Papbaart*, quod Teutonibus est *Brey-maul*.

βαγος fragmen panis, *wegge* panis albus.

βαζειν unde facta reduplicatione superius βαβαζειν, item βαβαινης mutus: Nos faciem aut os dicimus *bakkes* & *bakbuis*.

βαθος profunditas: *put* puteus.

βαινειν gradi: *baan* via trita, *banen* viam aperire.

βαιον palmae ramus: hinc a colore equus *badius* *bajaart*.

βαιος brevis: Anglis *Boy*, Selandis *Booi* & *Boei* dicitur puer.

Βαχνη

Βαση pons: *Hæch* via: *Bake* Belgis pharum denotat quæ navibus viam monstrat: *Βαγεισαι* εισελθουσαι *Hesychii*: huc atcedit.

βαλιος maculosus. Nos maculam in fronte equi adpellamus *bles*, & gilvum *vaul*, quod Italis est *raglio*.

βαλλειν jacio: *vallen* cadere: *wal* vallum: *bal* pilæ: *bal-worb* propugnaculum.

βανα, vide *Ευη*.

βανας, βασιλευς παρα *Ιταλιωταις* οι δε μεγατος αρχων *Hesych.* Goth *fan* est dominus, & Belgis *bander heeren* magnates, a primit. *ban* jurisdictionis, territorium.

βαπτειν *baden* tingere: *betten* fovere, tingere.

βαριτος *barff* barbitus: Alam. *barison* instr. musicum.

βαρις cymba qua Aegyptii mortuos deportabant: nos loculum s. feretrum nominatus *Baari*: Ionibus *Βαρις* navem designat, nobis *ba. k* navent actuariam.

βαρος *ονομα κερειου* *Hesych.* i. e. nomen proprium: *Bero* aut *Pero* ap. *Schiottelium* invenio inter nomina propria quod explicat *der Beer* Ursus, qua cum voce & aliae multae compositae inveniantur quae nomin. propr. vicem obeunt, ut *Bernbart*, *Berngerus*, *Bernholdus*. Quid autem si legamus: *Βαρος ονομα κερειου*; nam veteribus *baren*, qui nunc *baroenen*, erant domini nobiles sive *Vrybeeren*, *Freybarten*, & *Bar* s. *Ber* antiquitus sonabat virum.

Βαρος

Βαρος veter. *borde* Alam. *buerde* onus: *beuren* tollere: Dubito an huic referendum quod *massas auri baren gouts* vel *gout in baren* nominamus.

Βαρυς gravis: *bars* superbus, morosus. Forte hinc est *Baroen* vir nobilis, ut *Graaf* vel *Grave* a gravis.

Βασιλευς *Baas*, *Βασιλινη* *Bazinne*. Nemo melius haec edifferet quam M. Z. BOXHORNIUS, cujus verba in Epist. ad Blancardum scripta ex Curtio Snakenburgii rursus hic sistemus: „ *Bassus*, *Bessus* praefectus. Est quidem proprium illud apud Persas nomen, sed ex appellativo quod *praefectum* notat, factum; quemadmodum & *Artabassus* quod significat principem purpuratorum. *Bassa* proprie Turcis, qui ex Scythis orti quemadmodum & Persae, notat *caput*. Cui simillimum est vetus Saxonum *Beach* vel ut alii scribunt *Beaz*; quod ornamentum capitis, coronam & galeam & caput interpretatur vir eruditissimus Joannes Laëtius in Lexico suo Anglosaxonico, dignissimo vel sola Germanicarum antiquitatum illustrandarum causa, quod in lucem aliquando prodeat. ” [Hodieque superioris Germaniae civibus in usu est *Berzel* pro vitta muliebri.] „ Leunclavius in Onomastico: *Bassa* & *Bassi* Turcis *caput*, *bassiere* *capita* sive *duces*, ut a κεφαλη Graecis sunt dicti κεφαλαιδες, ut *Aris* a capite *Capitanei*. Noti hodieque in aula & imperio Ottomannidarum *Bassae* i. e. praes

„ praefecti. Germanis quoque, Belgis certe no-
 „ stris non ignotum id nomen est: *Bazen* illis
 „ dicuntur praefecti, *werkbazen* operis praefecti.
 „ Neque dubitandum quin ex Scythico illo ve-
 „ tustissimo vocabulo factum sit Graecorum Βα-
 „ σιλεις i. e. Rex.

βασσαρα meretrix: *Bastart* nothus.

βασσαρα Baccha: *Brassen* comissari.

βασταγμα *bast* clitellae.

βασιαζω porto: *beest* jumentum.

βατεειν *waden, wadden* vadare.

βατιακη poculi genus, & βατιανειου vas quod-
 dam, Lat. *Batiola*. An huc faciant Hebr. כב
 Hieronymo *Bathus* sive *Vadus*, Gr. Βατος &
 Βαδος ap. Hesych. Latin. *Vas*, Germ. *fasz* & Belg.
Vat cujus diminutivum *vateken*, eruditiores ju-
 dicent?

βαζειν *bassen* latrare, Teut. *gautzen*.

βακαλις vas angusti oris; it. vas ad refrigeran-
 dum: *Bokaal* Scyphus major.

βδετις *veest* visio: βδειν convenit cum nostro
sich bedoen, quod Austriaci *bdæn* dicunt, *cacare*.

βελονη *spelle* acus.

βελος *pyl*, Alam. *pfeil* sagitta.

βελτερος *beter* melior, βελτιστος *beste* opti-
 mus: huc pertinet *wel*, de quo in *κειμηλιου*.

βευδος, εα. H. Stephanus in Indice inter alia
 haec habet: " Didymus exp. *δερματα*, dici scri-
 „ bens qf. *βοευδα*, ut sint *βοεα δερματα* in qui-
 „ bus est *ευδειν*: vel etiam *τα ευδιαν παρεχοντα*
 ημιν.

„ ἡμιν. Herodian. pleonasmō τὸ Β παρα το εὐδειν
 „ dici autumat. ” Pro eo in Hesych. meo invenio Βεδος, sed quia antecessit Βετης, ordo litterarum docet Βευδος esse restituendum. Hinc Goth. *Bad* & Belg. *bedde* derivat Junius in Glosfar. ubi & super voce *Budae* pro storea remittit lectorem ad If. Vossium in *Melam* & ad *Salmasii Plin. Exercit.*

βηκη capra & ovis: *Bigge* nefrens.

βηνα, vide *ευνη*.

βηρυλλος *beril* beryllus.

βιαζομαι Dor. βιασδομαι cogere: Goth. *biudan*
 & Belg. *gebiden* imperare, jubere.

βικιον *wikke* vicia.

βινειν, vide *ευνη*.

βιονν vivere, βιοτη vita: Goth. *viwan*, nobis *wewen* pro *leven* vivere, aut *zawewen* versari, in usu est.

βιτλος Aeol. pro *μιτος* ab Aeol. βειν pro *μειν* obsoleto, id est ligare *binden*. Vide Fr. Jun. in *Biudan*.

βλαστανω germino: *blat* folium.

βλαυται calcei: *plattyn calo*, calopodium.

βλαυτουν sandalio verberare: Teuton. *blaueen*, Belg. *blouwen* vel *blont en blaau slaan* verberibus lividum reddere.

βλητρον clavus ferreus: *plugge* clavus ligneus.

βληχασμαι *bleeten* balare.

βληχρος inbecillus: *bleek* pallidus.

βυδιον Hefych. & ὑγρον & ζεον exp. quae optime sanguini *bloet* conveniunt.

βυειν υιοειν manare, it. emitto abundanter, quod convenit nostro *bioejen* flores emittere, unde υιοεσση & *bloem* flos.

βοκειν *baurwen* clamare.

βοεια ταυραε: *boejen* compedes,

βση ιοβα clamor.

βοηθειν *baten*, Goth. *botan* prodesse, juvare.

βοηθος auxiliator, minister: *Vaocht* administrator, tutor: *Boae* internuntius,

βοιωτια: *Bot* stupidus, Boeotici ingenii.

βοθος fovea: *Bodem* fundus.

βουλος *bul* bulbus.

βουλος pro *μολγος*, βουλος ασκος Hefychio, affine nostro *Balg* venter, Gothis sane utres dicuntur *halgeis*,

βουλω jacio: *Bolt* s. *bout* obex, jaculum: *Bolwerk* moles objecta, propugnaculum.

βουλις *ryke* perpendiculum nauticum.

βομβηχιον. H. Steph. T. I. p. 1899. " Scribit .. Suidas, Βαμβηχῆ ἢ Παμπηχῆ καὶ Παμβηχίς, τὸ .. παρὰ πολλοῖς λεγόμενον Βομβηχιον. Et alibi itidem: Παμβηχῆ καὶ παμβηχίς, τὸ παρὰ πολλοῖς λεγόμενον Βαμβηχιον. Observa autem Βαμβηχιον .. ibi scribi, quum ex Nicolao Myrepsso afferatur Βομβηχιον per o in prima syllaba, qua .. scriptura cum appellatione Italica convenit, .. Bombaza. At nobis *Bombasin* aliud est, vocantibus *Cotton* quod illi *Bombazo*. Quinetiam cum

„ eum nomine Bombyx scriptura illa convenit, ”
 quod deinceps pluribus exsequitur. Kilianus
 haec habet: ” *Bambafyn, boombafyn, boom-wolle.*

„ Goffipium, xylum, goffipium linum, xyli-
 „ num, lana xyliua, sive de arbore, aut ligno,
 „ βαμβαξ, βαμβακιον vulgo bambasium: & bam-
 „ basium q. d. boom-sye i. sericum arborum, gal.
 „ bombasin: Ital. bombagia, bambace.

βομβειν *bommen* apes dicuntur, & eorum so-
 nitus *bombus*; & *hommel* Flandr. pro *hommel*
 fucus est. Item nos sonum nolarum designamus
 vocabulo *bamban*.

βορα *voer*, *voeder* pabulum.

βορος *vreter* edax.

βοσκειν *pasco*: *Bosch* nemus, saltus.

βοστρυχος compositum in fine mea sententia
 ex βοιξ, τριχος. Principium respondet nostro *bos*
manipulus, fasciculus, & ita βοστρυχος sive βο-
 στρυξ significat *bosje hair* i. *cinninum*: An ma-
 vis huc vocare *borstel* seta?

βοτειν βοσκειν *Hef*, unde βοταινη esse credo,
voeder alere, pascere.

βοτηρ *voeder*: βοτεια *voedster*.

βοτον *pecus*: *Bos* brutus.

βουαυξ *druis* uva: *Tres* racemus: *Bos*, *hette*
gemma in vite aut alia arbore.

βουβαλος *buffel* *bubalus*.

βουγενεις apud Callimachum teste Hesychio,
 quae βουγενες Varroni de R. R. Lib. II. c. V.
 apes *byen*.

βωλη *wille* voluntas; βουλομαι *willen*, Alam. *wollen* velle.

βουνος Alam. *buehel* collis: item *buehne* solum superius, unde *schau-buehne* theatrum. Aeol. δουνος dicebant, uti οδελος quoque pro οβελος; hinc Galli Cisalpini *dunum*, Belgae *duin* vocant colliculum marinum, seu tumulum arenae h-toreae.

βουτυρον *boter*, *butter* butyrum.

βοειν *voejen*, *voeden* alere, pascere.

βραθειον praemium: *Braaf* fortis, bonus: καταβραθειειν *braveren* superbe provocare, ferocire.

βραζειν *bruiffchon* fervere: *braden* torrere: *brassen* comissari.

βρακος Aeol. pro ρακος lacera vestis: *Broek* caligae, braccae.

βραπτειν Hesych. εσθιειν, τῷ στοματι ἔλκειν, *uteren* vorare, *brassen* epulari.

βραγχια branchiae: *Boxhorn*. hinc deducit *franje* fimbria.

βραχειν crepare, proprie de re quae frangitur: *kraken*, Alam. *krachen* id. *Breken*, Alam. *biechen* frangere.

βρεχμα sinciput: *brein* cerebrum.

βρεμειν unde βεβρομα & βρομος, *bremmen*, *brammen* fremere: Brabantii *bremme* dicunt & Alam. *bremse* asilum, tabanum.

βρεχειν *beragenen* madefacere.

βρηγη Aeol. pro ρηγη *breuk*, Teut. *bruch*. Vide Junii Gloss. voce *Brikan*.

βρηθ.

βριθσαν Hefych. exp. λαμπρσαν : convenit Angl. *bright* & Goth. *bairht* clarus, lucidus. Deducebam prius nostrum *baar* ab illo Goth. sed nunc video propius accedere ad Graecor. παρα, de quo postea.

βριμουσθαι frendere : *briischen* rugire.

βρογχος guttur : *ronken* stertere : *rochelen* scire.

βροντη *donder* tonitru.

βροτος *bros, broos* mortalis.

βροχω deglutire : *brok* ossa, frustum. *Breken*, Teut. *brechen* frangere (dentibus.)

βρωγμα *brok* morsus. Item Gelri *bruch* vocant quod Hollandi *boterham*.

βρωκειν mordeo, deglutio : *brokken* in frustra carpere.

βρωτων, παν το εκ τρωφης ποτον Hefych. *biir dat men brout*, cervisia: It. Alam. *bruehe* jus, & Belg. *bry* puls.

βρωτειν Hefych. εσθειν *vreten*.

βρυνειν scaturire : *bron, brun* Alam. fons. Joh. Brunius J. F. in *Jocoseriis* p. 99. *Bruien* & *Bruit* a βρυνειν deducit: " Auditum mirum quam varias
 „ verbum *Bruien* ap. nostros significationes obti-
 „ neat. Originem trahit a βρυνειν
 „ pullulare, sicuti *futuo* a φυτνω: utrumque a
 „ plantis, honesta translatione: ut Virg. *arvum*
 „ *genitale*. Nisi quis malit verbum *Bruien* a *Broe-*
 „ *jen, Brenden* s. *Broeden* deducere, a quorum ul-
 „ timo componitur Belgicum *broed-ei*. *Bruide-*
 „ *gom*

„ *gans* hinc quoque derivandum, nam posterior
 „ syllaba *Gans* significabat Germanis veteribus
 „ virum: qua de re consulendus Martinus sub
 „ voce *sponsus*.” Tu vide nostrum *γανωω*.

βρωωδης muscosus: *Broek* palus, uligo. Gr. quos
 que exponitur mollis, & sic refero ad nostrum
broos fragilis.

βρωωκειν edere: *brassen* & Alam. *fressen* heluari.

βρωτιμν Athenaeo panis fuffuraceus, *βρωτ*
 & Homero *βρωτος* cibus: *Broot* panis.

βρωειν referre: *bruzen* se inebriare.

βυβ gurges: *put* puteus: *bodem* fundus:
Puis Brab. & Selandi ranam dicant.

βυκαμν βαζμν buccina: *bakhuus*, *bakkes* buc-
 ca, os.

βυλλ oppletus: *vol* plenus: *vullen*, Alam.
faellen replere: *bul* tumidus, convexus. Hinc
 mihi Latinorum *Bulla* videtur deditendum, &
 nostrum *bul* i. diploma. Alii aliunde derivant, de
 quibus videndus VOSSIUS voce *Bulla*.

βυσα corium: *benis* crumena.

βυσα Hel. *Ευδης*, *αυτραν*, *κυθμν*: sed Aris-
 toph. Schol. exp. τῷ γυναικειῶν αὐδοῦν. Paulo
 post ap. Hel. *Ευδης*, *γυναικος αὐδοῦν*. Sit honos
 auribus! *Ferre*, *ferse* majoribus nostris cunnae, &
nodde (unde Gallicum *putain*) meretrix. Hinc
 adj. plebejū *fofsig* turpis; odiosus, & comp:
housfos nequissimus. An haec quoque ad *βυ-*
σα ut Lat. *facno* referenda?

βυειν

SUEN obstruere : *beuwen* struere : *Bont* obex ,
magnus clavus .

Βωμος ara : *Boom* arbor , namque antiqui in lu-
cis atque sub arboribus sacra facere amabant :
quemadmodum *Αγυδα* dicti a *Αγος* , de quibus
alibi . (319)

Γ.

Γαγυατης *ερωατ* *Αγυατ* seu *Git* , *gagates* .

Γαγυαυα *Kanker* gangraena .

Γαζα *Schat* . Non possum non in partes do-
nuo vocare Celeb. Boxhornii Epist. ad Blancar-
dum , quoniam ad nostrum institutum maximo-
pere pertinet . " *Gaza* (inquit) ita thesaurum
,, regium vocant Persae , ap. Cartium & alios
,, obvia vox est . Proprie quemvis thesaurum
,, notat , *κατ' εφορν* autem regium . Scythis ,
,, ex quibus Persae orti , & Germanis notissimum
,, hodieque est id vocabulum . *Schasa* Turcis
,, dicitur thesaurus : inde in aula Ottomannica
,, *Schafabassa* , ita vocant praefectum custodiae
,, thesaurorum Imperatoris . Quis non statim hic
,, agnoscat Persicum illud *Gaza* ? Et quis pari-
,, ter non videt frequentissimam Germanis vo-
,, cem *Schatte* . (Belgis dicitur *Schat* aut *Schat-*
,, *te*) quae & thesaurum iis notat , plane eam-
,, dem esse cum Persica illa *Gaza* ? Inde & tri-
,, buta , opes publicae , *Schatte* veteribus Ger-
,, manis , *Schatte* , *Schattig* & *Schatzung* (s enim
Y &

„ & s pro dialectorum varietate saepe permu-
 „ tantur) hodieque dicuntur. Idem est ac si
 „ dixeris cum Persis *Gaza*. Notant veteres non
 „ modo eo vocabulo thesaurum sed & locum,
 „ in quo thesauri asservantur, subinde significari.
 „ Significatur quoque Germanis trito vocabulo
 „ *Casse*. *Cassa* dicunt Itali, & passim in Europa
 „ mercatores: facile & in eo agnoscere est Per-
 „ sarum *Gaza*. Imo & Germani pecuniam &
 „ stipendium, quod pecuniâ exsolvitur, vulgo
 „ vocant *Gasie*; idem est quod *Gaza*. Nota
 „ fuit & veteribus Gallis ea vox. Observat Caesar
 „ ei genti milites fuisse stipendiis conductos, qui
 „ idcirco diverso ab aliis nomine *Goefati* dice-
 „ bantur.” Etc. reliqua malo ibi legi,

γαῖα, γῆ *gau*, γοῦωε regio, ager. Vid. Cap.
 hujus § VII. pag. 160.

γαλῆνῃ *kalmte* tranquillitas maris.

γαλλος *gelubt* castratus: adfines est *geil* lascivus, nam secundum Terentium *Eunuchi amatores mulierum maximi*.

γαμειν uxorem ducere. *Gome* testantibus Kiliano & Meijero majoribus nostris hominem, & *Goman* vel *Gomman* maritum, patremfamilias notabat, quod confirmatur sequenti

γαμηλιος *gemaal* maritus: *gemalin* uxor.

γαμψη *maxilla*: Alam. *gaumen* palatum.

γαυειν, λευκαινειν Hef. *schynen* fulgere.

γανωω exhilaro: *genoeg*, Goth. *ganah* satis: *Geenen* vet. subridere.

Γαρ-

Γαργαρίζειν *gorgelen* colluere os.

γαστρεις *gulofus*: *gast* conviva: *gastery* convivium.

γαυλος *galei* navigii genus.

γαυρος *groots* superbus.

γειτων *vicinus*: Alam. *gatten* i. *paren*, conjugare; *Ehagate* conjunx: Belgis simpliciter *gade* de avibus dici observat Kilianus: in usu iis quoque est *weergade* vel *weerga* pro compari, & *weergaloos* incomparabilis. Huc referre possis *gaderen*, *vergaderen* congregare: Adi etiam Γη-
Γεω.

γελα *glans* splendor &c. Supra Alam. *glast* & Belg. *glans* retulimus ad *αγλαίεσθαι* quod vide.

γελαιεν *lachen*, Goth. *hlabjan* ridere. Alii aliunde derivant: consule Junium in Gloss.

γενναειν *gignere*: *kunne* sexus. Vide *γυνη*.

γεννητος *genitus*: *Kint* proles.

γενος *kin* mentum: *koon* mala.

γεραζειν *honorare*: Alam. *gruessen*, *groeten* salutare.

γερανος *kraan* grus, quod in tribus his linguis tam pro avi quam pro machina fumitur.

γερον *crates* viminea, nobis *horde* quod a Belg. *garde* vel *gerde* (i. e. virga, vimen) deduco, nam & *geerde van yzer* Kilianus exp. clathrum ferreum. Persis quoque scutum significabat: An ergo ejusdem originis cum Gall. *guerre* Angl. *war* bellum & nostro *weer* vel *geweer* arma, de quibus in *Αης*? *Geer* exponi insuper
Y 2 video

video fuscinam cuspidibus horrentem, qua pisces capiuntur.

γέφυρα *brugge* pons. Num potius huc quadrat Teuton. *furth* trajectus, unde *Frankfurth* & in ipsa Anglia *Oxford*?

γῆθεν lactari: aliqui cum hoc verbo Belg. *goet* conferunt, sed procul dubio ejusdem originis est vetus *gaden* i. placere, convenire, conjugare, unde remanserunt *gading* lubitum, genus, qualitas & *gade* socius, par; hinc compos. *egade* s. *ega* consors tori, conjunx, nam veteribus *Ee*, Teut. hodieque *Eb* significat matrimonium.

γηρας senium: *grys* canus.

γινωσκειν *kennen* noscere: Helvetii *genassen* dicunt pro noto, sodali; quo ceteri Germani ut Belgae suo *genoat* consortem, socium designant.

γινγίβεις *gember* zingiber.

γλαπτω sculperet: *glat* laevigatus.

γλαφυρος cavus, eleganter sculptus: *glibberig* lubricus.

γλια *lym* gluten: *klei* lutum.

γλιαχεος *glibberig*, *slibberig* lubricus: *glyden* vacillare, veteribus *glissen*, Teut. *glitschen*, Gallicis *glisser*.

γλυκως suavis: Goth. *galeihan* placere, nobis *golyken* unde plebejum *lykenen* convenire, placere.

γλυπτες sculptus ap. LXX. Teuton. *klust*, Belg. antiq. *klufte*, *krufte*, *krofte*, *krochte* (nisi haec sunt a γρυπτω unde etiam *grotte*) crypta, specus:

specus : addo *kluiven*, Alam. *klauben* carpere, glubere.

γυαμπεῖν *schampen* *afschampen* : Hom. II. Γ. v. 348. Οὐδ' ἐρρήξεν χαλκὸν ἀνεγυαμπεῖθι δὲ δι' αἰχμῆν Ἀσπίδι ἐν κρατερῇ,

γυαπτειν, *γυαφευς* vide *κυαπτειν*, *κυαφευς*.

γυνωριμος *gnarus* : hinc Romana vox *narro* & nostra *nar* i. fatuus qui multa fatur : sed verbum *knorren* grunnire, increpare, vereor ne longius hinc abeat.

γοαμαι cum derivatis *gemere*, quod Gothis *gaunan* : Adfines videtur Belg. *gemelyk* morosus, qui multa queritur.

γοης, *ητος* *guit* praestigiator.

γονυ *kn* genu.

Γραικος *Griek* Graecus.

γραις *anus* : *grys* canus.

γραιμμη *schramme* Gelris lineam, Hollandis *vibicem* notat.

γραιστις & *κραιστις* Eustath. *ημιξηρος* *χραστος* *Gras* *gramen*.

γραις *anus* : *grau* canus, cinereus.

γραιπειον *griffe* stilius.

γραιπειν *schryven* scribere : *graven*, *graveren* sculpere, *schrauen* veter. pro *schrabben* radere : *schrafen* Flandr. idem, unde *schrafelen* corradere &c.

γραισιν comedere : *Gras* frumentum : *Grasg* esuriens.

γραιπος *rapax* : *grypen* rapere, prehendere.

γρομφας & γρωνας Hef. porca: *Knorren* grunnire: omnia e sono conficta.

γρου *gruis* minimum quid.

γρουλιζειν (*hiscere*) grunnire: *grillen, grollen* nugae nullius pretii aut momenti.

γρυτη scruta: *grut*; *gort* alica, s. quod contritum est. Hinc nostrum (i. Gall.) *regrater* deductum quidam putant, ait H. Stephanus in Thes.

γρυψ, γρυπος *griffioen* qf. *gryp-hoen*.

γρωνη caverna: *gront* solum, fundus.

γρωνιον, vide *σγρωνιον*.

γυαλον *holte* cavitas: *kuil* fovea.

γυνη mulier: *kunne* sexus: an & hinc muliebria Lat. c. . . Belg. k. . . . Anglis *Queen* notat dominam, reginam. Vide *ευνη* & *κυνειν*.

γυρουν *keeren* gyrare: *giren en zwiren* dicuntur & ebrii & qui in glacie utroqueversum fluctuant: *gordel*, Alam. *guertel* cingulum. Junius ejusdem atque Gr. γυρος originis censet *jaar* annus, qui Goth. *ger*, Angl. *year* dicitur; namque sic *ενιοωτος απο τς εν εαυτω ιενου*, & *annus* Varroni *circulus*, *cujus dimin: annulus*. (379)

Δ.

Δαιδαινειν και δαιδαπειν, απενιζειν, φροντιζειν, μεριμναν Hefych. Nutrices nostrae dicuntur infantulos *daudeinen* cum motitando eos deliniunt.

Δαιειν *deilen* dividere.

Δαι.

ΔΑΚΝΕΙΝ mordere, *bekken* quod dicitur de be-
stiolis venenatis, hinc *beckt* lupus piscis: it. *dog-
ge* vocamus canem molossum.

δακρυον lacryma, Goth. *tagr*, Alam. *zahren*,
Angl. *tear*, Belgis *tranen*.

δακτυλος *dadel* palmae fructus.

δαμην *temmen* domare: *toom* frenum: δαμαειν
poëtis saepe pro *occidere* sumitur, quocum con-
gruit *doemen* damnare, Alam. *verdammen*.

δαν in compositione *dan*, ΕΠΕΙΔΑΝ *zoo dan*.

δαπαναειν & δαπτειν epulari: *tappen* cauponari:
dempen pro *stempen* heluari.

δειδω in Aor. ΔΕΙΣΑΙ timere: *deizen* & *deinzen*
retrocedere.

δεικνυμι Alam. *zeigen* ostendere: Belgae pro
Alam. *zeichen* habent *teeken* signum: Z autem
Alamannorum in T nostrum plerumque converti
observavimus Cap. VII. p. 122. Hic paucis osten-
damus CH Tetitonum in K Belgicum mutari,
exempla haec sunt: *machen* maken, *drachen* dra-
ke, *suchen* zoeken, *buch* boek, *sach* zaak &c.

δειμα metus: hinc forsan *dama* ob timiditatem,
quam nos *daanken* & *deinken* adpellamus.

ὁ δεινα *dings* ille, cujus nomen non occurrit.

δεκα decem Scythis *dek*, Germ. *zehn*, Angl.
ten, Belg. *tiin*.

δελφιν *dolfyn* delphinus.

δεμειν *timmeren* aedificare.

δεος timor: *bedeest* meticolosus *περιδειης*.

δερειν caedere: *deren* laedere, infestare.

ΔΕΣΠΟ-

θεοκρίτης a **ΘΔΥ** judicavit : Nos judicem vocamus *Scheren*, Alam. *Scheffen* & *Schoepfen*. Alia etyma Jurisconsultissimus *Sim. van Groenewegen* suppedabit ad Magni H. Grotii *Introd. II. Libr. Cap. 28.*

δευτερος *tweede* secundus.

δευειν *rigare* : *danwen* torare : Anglis *deu* est ros.

δηλειν *deren* laedere, corrumpere.

δην pridem : *dan*, *toen* tum, tunc.

δηνος consilium : *denken* cogitare.

δηρον diu *gedurig* : hinc *duren* & Romanorum *durare*.

δια *door* per. *du* Gothis propter.

διαβολος *duivel*.

διδωμι perf. *δεδωκα* *dekken* dare.

διελειν a *διακειν* *deelen*, *deilen* partiti.

διπλος *dubbel* duplus.

δισκος *disch* discus.

δισταζειν *dutten* delirare, dormitare.

διφρα, *ζητειν*, *ψηλαφειν*, *ερωταν* *Hesych.* idem *τοιχοδιφρητωρ* expr. *τοιχωφυχος* : *Dief* nobis fur.

δμωις *meit* ancilla.

δοκειν *dunken* videri : *denken* cogitare.

δακος, hinc *Kilianus* derivat *duk*, *tuk* vafer, sed quo sensu *δακος* accipi velit ipse non declarat, nec ego *divinare* possum.

δολων *dolk* *fica*.

δονειν *agitare* : *daudeimen* v. *daudainen*.

δορπια festum quo tribules ad coenam conveniebant : *Dorp* pagus, vicus.

δουνος

δουνας *duin* v. Βουνας.

δοχειον *dox* navale: *Trich* Alam. significat piscinam.

δοχη *convivium*, Goth. *daubs*.

δραμα *fabula*: *draom* somnium.

δραειν *bedryven* facere., *patrare*: hinc *δραμα* nobis certo sensu *bedryf* dicitur.

δραπετης *fugitivus*: respondet *dras* cursus, & *draven* plerumque de equis fuccussoribus: Refero huc vocabulum *dravans* s. *drabant* fatelles, cursor. Alamanni per T efferunt *Trabant*. Boxhornius in memorata saepius epistola confert h. v. cum Persica *Satraps* qf. *See-trabant* i. rei maritimae regis nomine praefectus.

δραπειν *rapen* colligere.

δρουπετης *maturus fructus*: nos *drupen* dicimus de pomis quae sponte cadunt.

δρουπειν Alam. *ropfen*, *raufen* lacerare.

δρος pro qualibet arbore, Goth. *triu*, Angl. *tree*, vett. Belg. *deere*, *teere*, *tast*, unde remanet *eglenTIER* qf. echinorum arbor, cynosbatus. De *Druidis* bene multa dixerant alii. Ut tamen aliquos nominem, Lectari meo legendus commendo Interpretes Caesaris, Vossium in Etymol. Schedium de Diis German. & Keisleri Antiq. Celticis, qui inde vocem *droes* deducit.

δρας Gall. *deux*: Alam. *dans*. Huc advoco Alam. *zwissen*, Belg. *twisten* dissidere, nam *duw* dicuntur illis *zwey*, *zwo* & his *twoe*.

δραειν, Aor. *δραειν* ineptire: *drwaas* stultus.

Z

δραειν

δύερον Suid. *noxium*, Hesych. laboriosum: Goth. *dwairs* iratus, nobis *dwaars*, *dwers* obliquus, refractarius.

δυναμι possum: *doen*, Germ. *thun* facere, hinc ἀδυνατος *ondoentyk* quod fieri nequit.

δυνειν & δυειν subire, occidere: Hinc unum ex his: *duiken* submittere sese, urinari, aut Alam. *tunken* tingere, aut nostrum *doot* mors.

δυπτης urinator: *dipte* profundum.

δυπτειν immergere *doopen*, *dompelen*. Alamanis *dupfen* est libare digitis, & *duepfein* punctum: Perf *δεδυφα* non multum abit ab Island. *dufa* vel Belg. *duive* columba, quemadmodum Latinorum vox *columba* a *κολυμβαν* i. urinari dicta creditur, unde Angli suum *culver* habent. Goth. *thwaban* lavare, huc praeterea refero, unde *duuabila* vetus Alam. pro quo Belgae dicebant *dwaale*, nunc *dweil*. Quomodo aliis eadem vox efferatur, vide in Gloss. Junii pag. 356.

δυειν, Aor. *δυωαι* vestire: simplex *dossen* hodie in usu nobis non est, sed partic. *gedost* & compos. *utdossen* exornare. *Dos* Kilianus exp. *vestis pellicea*, amictus duplex &c. (435.)

E.

Εαυ *wen*, T. *wann* si.

Εαυ *ver*, voor-*jaar*.

Εαρινος Alam. *heurig* hornus.

Εγ *λαξειν* fidem dare: (*zyn woort*) *geven*, unde colligo

colligo Graecum verbum compositum esse ex praepos. εν; nec mihi displicet *Harmari* etymon qui ενβλη sponso vel ab ενβλος deducit, vel quasi εν γμοις in manibus ponere.

εγχειρειν Teuton. *erregen* concitare.

εγβλυκος mellitus: *inslokken* deglutire: *glokken* bibere, sorbillare, nisi hoc a sono *glok* effectum.

εγκαιστον materia inusta ad pingendum apta: *enkt*, *inkt* atramentum, color.

εγχειλος *aal* anguilla.

εγω *ik*, Teut. *ich*: μου *myns*: μοι *my*: με *me* pro *my*: Εμος *myn* meus.

εδνα *wedde* antiq. pro dos. Anglis hodieque *to wedd* significat uxorem ducere.

εδειν *eten* edere.

εζομαι & ιζομαι Aor. εδειν *zitten*, Alam. *sitzen* federe. Quasi εδομαι, Alam. *setzen*, nobis *zetten* ponere. Vide etiam ιζω.

εθος *zede* mos.

ει Goth. *ei* si.

εια gramen: *Wei* pratum: *hei* campus sterilis: *hooi*, Alam. *beu* foenum.

ειδειν *weten* scire.

ειδειν videre: *wit*, Alam. *weisz*, Goth. *gveit* albus, uti Gr. λευκος a λευσσω: *Nyden*, Alam. *neiden* qf. a νη ειδειν invidere, h. e. malle non videre.

εικειν *lyken* & *gelyken* similem esse.

εικειν *wyken* cedere,

ειδειν Teut. *waltzen*; Belg. *walteren* & *wen-teleu*, veteribus *wallen* & *wollen* volvere, circum-agere, versare: Alam. *wollen* fluctus: Belg. *wiit* rota a versando, & *welven* arcuare, quod & ab *ειδειν* coardare, concludere, derivari potest.

ειμας Helych. ποιμενων οικου, Gallis *hameaux*: Gothis *Haim* ager: Alam. *heim* domus (unde multa urbium nomina *Manheim*, *Arubheim*, *Ham* in Westphalia, *Quernheim*, *Oppenheim*, *Dipenheim*, *Zigenhaim*) & quod propius ad Graccum accedit, *heimath* domicilium.

ειμι zyn esse: εστι is, Alam. *ist* est: εσθε *weest* este; εσεσθαι med. quod in activa forma foret εσειν *wezen*, unde & Latinorum esse.

ειρω & ερω, Poët. ερωω includo, & ερωω arcere, unde ερωτον atque alia quae saeptum no- tant aut conclave, it. Lat. *arca*, Goth. *arha* pro loculo; & nostrum *arke*, Teut. *arhe* quod Graecis κλωτος. Hinc & *heir*, quod Gothi dicant *bargis*, ab arcenda vi hostium deducit Junius, nec non voces *weiren* s. *weeren*, *werre*, *warre* de quibus nos alibi.

ειρηνη *uree*, *urede*, Alam. *fruede* pax.

εις, ενος, *Eem* unus. Ενοτης *Eenheit*.

εις, Attic εν, Cret. εν, Lat. & Germ. *in* Gall. *en* Goth. *inuh* & *in*, Latinis priscis *Endo* & *indu* unde Angl. *in* & *into*.

ειτε *ofte* aut.

εκαστος *elk* quisque.

εκεινος, Poët. κεινος, *gene* ille, vet. *egene*.

εκτος

ἐπιτος *zefde, zefte*, Alam. *sechste sextus*.

ἐκυρος mariti pater, focer: *zwoeger, zwogger*
focer, pater uxoris.

ἐλαια *olyfboom*; ἐλαιον *alie oleum*.

ἐλασσων, ἐλαττων minor: *later*, Angl. *less in-*
ferior: ἐλαχιστος minimus: *laagste, laagste*, Angl.
least infimus.

ἐλαυνειν *agitare*: Teut. *laufen currere*.

ἐλαφος cervus: *Nieu vet*. Teut. *Elsen prope-*
rare: *laopen*, Teut. *laufen currere*.

ἐλαχος parvus: *laag humilis*.

ἐλδωρ desiderium: *bold* Alam. & veter. Belg.
amicus, favens.

ἐλεγχειν *laken vituperare*,

ἐλεεινος *elendig miserabilis*.

ἐλεεμοσυνη *aalmoeis stips*.

ἐλευθερος procul dubio a λυειν originem traxit,
ut nostrum *las liber* a *laesen* vel *lossen* solvere.

ἐλευθειν inusit: unde remansit fut. med. *ελευσ-*
μαι, respondet antiquato nostro *lyden* venire, ire,
unde remansit partic. *geleden* & *voortleden* praete-
ritus, item compositum *overlyden* denaschi *απολυ-*
νεσθαι.

ἐλεφας, αντος *elefant*, *olifant*, hinc *elpenbeen*
quod Alamanni dicunt *helfenbein* ebur.

ἐλη calor solis aut splendor. Occum Belgice
helle vocamus, quam in Sole quidam statuunt,
quam vere, non hujus loci est disquirere: *hel* &
helder est lucidus.

ἐλυννειν *leuieren quiescere*.

ἐλκειν trahere. *Els*, veteribus *elcene* subula quae per corium trahitur: *bekelen* carminare, traducere.

ἐλμυς qf. *έρμυς* worm vermis.

ἐλος uligo, palus, antiquis Saxonibus *Oel*, (unde *Oelant* seu *Hollant*, si *Boxhornium* audimus.)

ἐλπις *hope* spes: *helpen* juvare.

ἐμπειρος *eruaeren* peritus, vide *πειρα*.

ἐμπλαστρον *pleister*, *plaafter* emplastrum.

ἐμπωλημα res venalis: *Imboel*, proprie *Inboel* bona defuncti, & supellex quae hastae publicae subjicitur.

ἐμφυειν ingenerare: Germani superiores *im-pfen*, inferiores *inten* vel *enten* dicunt το inferere surculum. *Ev* vide *Eis*: ἐν v. εἰς.

ἐναντι ex adverso, hinc nostrum *nanteren*, vel quod usitatus, *nantizeren* pignus praesens deponere.

ἐνδεειν *binden* vincire.

ἐνδυειν Alam. *aanziehen*; Belg. veteribus *aant-tyen* aut *aanttygen* induere, cujus verbi participium *aangetogen* indutus hodieque usurpatur.

ἐνθα *ginder*, *ginter* illic.

ἐνιοι *eevige* aliqui.

ἐνεα, Acol. *ενερα* novem *negen*, Alam. *neune*, Angl. *nine*, Persice *ainob*.

ἐντερα *ingewant* intestina, qf. *inge-want* nam *wantz* etiam nunc Germanis aliis ventrem significat.

ΕΥΤΟΣ

εντος intus: *onder*, Alam. *unter* inter.

εντρεχεια solertia compositum e verbo τρεχω: Gelri dolum vocant *treek*, unde decipere *betrekken*.

εξ Alam. *aus*, Belg. *uit* ex.

εξ zes, Alam. *sechs* quod effertur ut Lat. *sex*: εξηκοντα *sechzig*, *zestig* sexaginta: εξηκοστος *sechzigste*, *zestigste* sexagesimus.

εορ Hef. θυγατηρ, ανεψιος· Εορες, προσηκοντες, συγγενεις. Huc quadrat Belgarum *zweeer*, *zweher*, *zweger*, *zwager* adfinis, fororius, levir, gener, focer, confocer, ut h. v. exponit Kilianus.

εορται Hefych. exp. εδοξε, κρεμνεταιι. Εορτας, αρεσκουσας, καλας. Confero cum nostro *waart*. vel *weert* carus, acceptus.

εορτη festum: *weert*, *waart* hospes, convivator.

επι ορ super: *by*, Alam. *bey*, Goth. *bi* ad, apud εφ Alam. *uff*.

επομαι sequor, hinc quidam deducunt *Aap* simia, quod hominum facta imitatur: Sed tutius derivatur ab Hebr. אַן i. ira, facies, nasus, sc. a simo naso, cui etymo optime respondet Alamannica dialectus *Aff*.

επτα zeven septem, Anglosax. *Sceson*.

ερα aarde, Teut. *erd* ab Hebr. ארץ, unde & Gr. αροειν, vetus Belg. *aren* & Lat. *arare*; forsan & *arvum* cum nostro *erve* quod veteribus erat *aerve* i. hereditas. Sunt qui ab *Eρα* deducant

cant *Heros* ac nostrum *Kerel*, quod terrae filii sint crediti heroës & gigantes.

εραειν *degeteren* cupere, & pro amare *εραειν* i: colere.

εργον *werk* opus,
εργειν facere, *worden* quod vulgo *worden* fieri:
εργειν, *εργειν* *opritsen*, Alam. *reitsen* ir-
 ritare.

εραειν *breken* frangere.

εραειν *roepen* qsi. *roeden*, Alam. *ruderen* remi-
 gare.

εραειν *ruipen* ructare.

ερημια *ermoei*, armoede penuria.

ερι & Germanorum *ver* verbis praefixa saepe augent significationem, ut *verbannen*, *verbidden*, *versiren*, *verbreken*, *verdipen* &c.

ερις *lis*: *worren* vel *in de wer* *gojen* turbare; contendere, a subst. *wer* *tricae*: item *weer* *arma*, vide APHS.

ερτος *saepum* unde Lat. *hortus*; convenit cum Teutonico *garst*, pro quo Belgae in carmine habent *garde*, nam extra carmen non est in usu, nisi in compositis *roezegaart*, *boomgaart* &c. Apud Runos *gard* arcem, urbem notabat, apud Danos *gaard* & Gothos *gards* domum; plane ut Belgicum *tuin* s. Alam. *zann* proprie valet *saepum*, tum hortum, & ap. Anglos qui *town* dicunt; oppidum. Vide Glossar. Goth. Junii.

ερτος *perk* *saepimentum*, *carceres*.

ερις

ἔρμηνεια dictio ab obsol. εἰσῶ : hinc Latin. rumor pro fama, & nostrum roem gloria.

ἔρπειν kruipen serpere.

ἔρρειν Homer. Il. Δ. 367. Alam. irren, erren ap. majores nostros, Lat. errare.

ἔρυθρος root ruber.

ἐρχομαι komen, herkomen venire.

ἔρως & ἔρωδιος reiger ardea.

ἔσθθαι wezen, vide EIMI.

ἔσθης vestis, waat, gewaat.

ἔσθισιν eten, Teut. essen edere.

ἔστια Dea Vesta a nostro Vast, Alam. Fesf firmus, quod terra sit firma atque immota.

ἔστιον convivium coram Laribus celebrare: foest, festum: gasteren conviyari.

ἔσχατα haare focus: Assche cinis: item pro crusta ulceris, quocum convenit scharst, schorst scabies, & schorste herba ad ulcera.

ἐτάζειν toetsen examinare.

ἔταρος carus, sodalis: duur Alam. theur carus, pretiosus. Hinc Anglorum my dear i. mi amice, mea amica.

ἔτερος, Dor. ἀτερος ander alter, Anglis other, Gallis autre.

ἔτοιμος paratus: getooit adornatus ab inusit. tojen, unde compos. opsojen.

ἔτος annus: tyt tempus, gety vel getyde tempestas anni, ab Hebr. טו.

εὐ ei euge.

εὐχε vox succlamantis: juichen jubulare.

A a

εὐχη

ευνη cubile, thalamus: Fert animus e Virorum
 Doctorum Etymologicis laboribus quaedam trans-
 scribere, sed carptim duntaxat, iisque observata
 nostra interferere. Ordinem ducat Franc. JU-
 NIUS in nunquam satis laudando Glossar. Goth.
 pag. 382, 383. ad vocem *Wino* vel *Vino* Mulier,
 uxor " Olim in nostris ad Tatiani
 „ XLV: 2. annotatis dixi Gothicum *Wino* videri
 „ posse desumptum ex ευναζεσθαι *concurrere*:
 „ ita ab Aeolico αλδος pro αλσος *lucus*
 „ fecerunt (Anglosaxones) suum *wald* sylvia. ab
 „ εργον *opus* fecerunt *were*. ab ισημι *scio* fece-
 „ runt *wis* sciens, sapiens. ab οικος *mansio*, *se-*
 „ *cura* *statio* fecerunt *wic*. ab οινος *vinum* fece-
 „ runt *win*. ab οιφειν denique, *coire*, *rebus venereis*
 „ *operam dare*, fecerunt *wif* mulier, foemina
 „ Βηνα item & Boeotice s. Dorice
 „ Βανα est mulier vel filia; Salmasius pag. 402.
 „ de Hellenistica. βανηκες etiam Boeotis sunt
 „ γυναικες mulieres; Canisius p. 17. Hellenismi
 „ ed. Lutet. 1555. unde quoque Sclavinis *panna*
 „ dicitur Virgo, domicella. atque omnia haec
 „ mire sunt affinia isti *βινεω Ineo*, *coeo*, ad quod
 „ referendum quoque illud *bini* ap. Cicer. L. X.
 „ [lege IX.] Epist. 22. ad Fam. Apposite quo-
 „ que Jul. Scaliger. c. 69. De Causis L. L. *Foe-*
 „ *mina* a foctu. *Foetus* autem παρα το φοιταν
 „ nam hoc verbum veteres pudenter accipiebant
 „ de usu Veneris monendum quoque
 „ puto Theotiscos vocabulum *uivne* & *uivnia*,
 pra-

„ propter singularem plurium foeminarum ama-
 „ bilitatem, transtulisse ad alios quosvis amicos
 „ amicaeque morum suavitate maxime commenda-
 „ biles.” Haec Junius & doctè & vere, cujus
 postrema verba mox pluribus declarabimus. Nunc
 Magnum VOSSIUM produco, qui in Etymol.
 LL. voce *Venustus* inter alia sic scribit: ” *Venus*
 „ a *veniendo* dicta putatur Ciceroni: de Nat.
 „ Deor. (c. 27.) Sed quid si *venire* hic
 „ idem sit ac βαινειν a quo Latinum *venire*, ut
 „ suo loco ostendimus? Sane βαινειν inire, coi-
 „ re, de animantibus dicitur *Venerem* exercenti-
 „ bus. Ut *Venus* sit η̄ μιξις. Quod bene con-
 „ venit cum Arnobii verbis allatis, quando ait,
 „ *Veneris* nomen esse nomen libidinis. Ideo non
 „ in A, sed in US extulere, quia primo non
 „ *Deam*, sed *actum venereum* notat.” Etc. His
 succedat parentis mei τὸ μακαριτὸν nota ad Good-
 wini Mos. & Aar. Lib. IV. c. 7. p. m. 394. quo-
 niam ex illa deinde, quae mea de his omnibus Ety-
 mis sit opinio, sum conclusurus. Goodwin
 § IV. scribit: *Hebraeorum Doctores dicunt quod*
Succoth-Benoth [2 Reg. XVII: 30.] *fuerit ef-*
figies gallinae cum suis pullis, ad quae verba pa-
 ter haec notavit: ” Explodunt has Rabbiorum
 „ liras Seld. l. 2. c. 7. & Vossius Idol. l. 2. c. 22.
 „ putantque סכות בנות, quae vox sonat pro-
 „ prie *tabernacula filiarum*, non fuisse idolum
 „ sed templum VENERIS Uraniae, quam He-
 „ rodotus [in Clione c. 131.] ait dictam esse

„ Μυλιτων ap. Assyrios . . . Curt. L. V. c. 1,
 „ Apocryph. Baruc. VI: 10. 41-43.” Sic tan-
 dem meam expromere sententiam tempus est,
 Scilicet ab Hebraicis בן *filius* & בת pro בת
filia, cujus plurale est בנות *filiae*, descen-
 dere putem (1.) Graeca βίβη & apud Hesych.
 βαννα, βαννας, item ευνη. (2) Latina *Venus*
 & *venustus*. (3) Gothicum *Wino*. (4) Teu-
 tonica *Wurme* & *Wonne* exultatio, gaudium, ve-
 nustus, gratia. Sic ex Otrifido adfert Schottelius
Wunnisam Sconi delectabilis pulcritudo, & *Wun-
 nisam seld* Paradisus. In Kiliano *Wonnemaant*,
 Sax. & Sicambr. exponitur *Majus mensis*, sic di-
 ctus Carolo Magno, q. d. mensis amoenitatis &
 gaudii, ex Mich. Beutero. (5) Hinc quoque
 Alam. *wuenschen* & Belg. *wenschen* i. optare,
 deducas, quod non nisi grata & laeta exoptamus.
 Idem Schottel. pag. 1035. haec habet: ” *Winne*
 „ (*wonne*, *wunne*) est vocabulum melliti affe-
 „ ctus plenissimum, significat hoc quod summe
 „ diligimus. Saepe legitur in Willeramo, Ot-
 „ frido, in Rhythmis de S. Annone Archiepis.
 „ Colon. vide Fr. Jun. in Willer. p. 20. ubi ait:
 „ Ab hoc vocabulo plurima utriusque sexus nomi-
 „ na propria mutuati quondam sunt Alamanni.
 „ Hinc ergo *Adekwini*, *Gerwini*, *Baldwini* i.
 „ *Baldwini*, *Trutwini*, *Otwini* aliorumque no-
 „ mina.” Similiter explicandum censeo vulga-
 tum inter Belgas nomen *Goswini*, de quo nulla
 apud Schottelium mentio, sed *divitiarum acer-*
vato-

vatorem exponit Kilianus, qui illud tanquam
 compositum ex *Goet* & *winnen* i. e. *bona lucrari*
 videtur accepisse. At enim verius etymon de-
 texisse mihi persuadeo, si dixerō Belgas *Gooswyn*
 dicere pro *Godswin* i. Dei amicum, qui Graece
Theophilus dicitur. Postquam haec scripseram,
 consulere lubuit Doctiss. Eliam SCHEDIUM
de Diis Germanis, numquid is de *Veneris* nomi-
 ne commentatus fuisset: quando magna cum ani-
 mi voluptate comperi, etiam eum ex Hebr. voce
Benoth arcessere nomen *Veneris*, namque p. m.
 179. haec ejus sunt verba: " Nomen enim Ve-
 ,, neris ex *Benoth* resultat. Omnibus enim no-
 ,, tum quod B saepissime apud autores transeat
 ,, in V propter cognationem quam inter se ha-
 ,, bent. Ut ex unīco loco apparet MS. Cam.
 ,, pr. *exvivit* pro *exhibit* in Plauti Milit. Glor.
 ,, Act. III. sc. 2. fec. [legendum, sec.] *exvrit*:
 ,, ut facile appareat *exhibit* retinendum, sive ve-
 ,, teri scriptura *exvivit*. Haec ex Taubm. notis
 ,, ad Plaut. Si autem & Tau finale in Σ mute-
 ,, tur, uti modernorum quidam Judaeorum pro-
 ,, nuntiant, legitur VENOS pro BENOTH.
 ,, *Bivos* autem si Graece pronunciabis, erit Venus
 ,, nostra. Suidas: *Bivos ovoma θεας*. VENOS
 ,, GEN. etiam legitur in nummis Juliae Augu-
 ,, stae Septimii Severi uxoris. " Denique cum
ευνη & Goth. *wino* Latinorumque *Venus* magnam
 cognationem habet Gr. *γυνη*. Γ enim in multis
 non vicem tantum spiritus asperi sed & lenis obit,

ut in *γεντο* Aeol. pro *εντο* ab *έλω*; *γελειος μυς* pro *ελειος* unde *glis* ap. Vossium; ita *γεντερ* ap. Hesych. *ή κοιλια* exponitur, quod idem Etymologus ab *εντερα* deducit. Tum Γ, V & W inter se saepissime commutantur, ut *γεντερ* venter *wantz*, vestis a *γεστια* apud Hesych. pro *ιματια*, Gulielmus pro *Wilhelmus*, adde Cap. II. § III. p. 33. & quae supra ad ipsam vocem *γυνη* notavimus.

ερωσ *roest*, Alam *rost* situs, mucor: sed *rotz* mucus.

εϋς, vide *Hϋς*.

ευφραυνειν *verfräjen*, *vervureugden*, Alam. *erfreuen*, namque Gr. *ευ* & Germ. *er* vel *ver* sunt particulae adjectitiae in compositione. Vide pag. 158.

εχθρος *haat* odium: convenit quoque *echt* s. *acht* proscriptio, nec non *vechten* pugnare.

εχινος *egel* echinus.

εχυρος firmus, tutus *zeker*, Teut. *sicher* certus, tutus.

έωλος obsoletus: *olt* Gelr. pro Belg. *out* vel Germanico *alt* vetus, senex. (544.)

Z.

Ζαγδαη ap. Siculos falx *sikkel*.

Ζευγλη lorum jugi: Alam. *zuegel*, Belg. *teugel* lora, habenae.

Ζευς Jupiter, priscis Germanis *Teuth*, de quo in *θεος*: hodie illis *Zeit* tempus significat.

ZEEIJ

ΖΕΙΝ *ziin* pro *ziden* fervere, & hinc *zee* mare.
 Ζηλωτης *jaloers* ubi J Gallice per s sive *z:lene*
 pronuntiatur.

Ζιγγίβερις *gember*, *gengber* zingiber.

Ζυγος *juk*, Alam. *joch* jugum.

Ζυμη *deeffem* qf. *de zeem* fermentum, ut vulgo conjunctim *laberdaan* dicunt pro Gallico *l'aberdan*. V. p. 43.

Ζοφερος *caliginosus*: *zwart* ater.

Ζωννυμι *cingere*: *zoomen* limbum adsuere.

H.

Η'γουμαι Gothis *abgan*, Anglosax. *ehgian*,
 Alam. priscis *abton*, nunc ut & Belgis *achten*
 censere, aestimare: convenit quoque Gothicum
hungan putare, & Belgicum *hoge* vel *heug* mens,
 animus, unde *heugen*, *geheugen* meminisse.

Ηδε *ende* &.

Ηθος *zede* mos.

Ηκειν venire, *bezoeken* convenire, *visere*:
 Consulatur Gothicum *Sokgan* ap. Junium p. 311.

Ηλιος sol *hel*, vide *έλη*.

Ημερα dies: *immer* semper, quotidie: consonum videtur Angl. *morroω*, quod Germanis utriusque est *morgen* i. mane aut cras.

Ημι semi *half*.

Ηπαρ *lever*, Teut. *leber* hepar.

Ηρ diluculum: adfina est Goth. *air* & Belg.
air ante, prius; nam sic in Goth. Euang. Marc.

XVI:

XVI: 2. invenitur *fitu* *at* *this* *dagis* quod exponitur *valde mans.* Similis locus est Marc. I: 35. vide Glossar. Goth. Junii pag. 45.

Hēra Juno i. luna: (unde & Latinorum *Hera*) hinc *Boxhornius* nomen proprium *Wassenaar* ex signo gentilitio explicat *wassende are* luna crescens.

Heiron, Gothis *urrun* oriens.

Hēws *helt* heros, vel *beer* herus.

Houχas quietus, *zacht* lenis.

Htop *bert*, *hart* cor.

Hūs *beeus* rectus, bonus.

Hwz aurora: *Oost*, Gallis *Est* oriens: (570.)

Θ.

Θαλιαζειν convivia florida agitare: *Dalhs* Gothis dies festus, Francis *tult* est solennitas: an hinc nostrum *Doele* pro *Statsberberg*?

Θαλλειν vivere, *telgen* *schiten* i. germina facere: Convenit quoque Belg. *teelen* gignere.

Θωατος *doot*, Angl. *death* mors.

Θαρπειν *darren*, *durosm* audere.

Θαυμα admiratio: huc referunt quidam Teutonicum *tbun* quod Belgis est *dom* i. stupidus, namque stupidi & ignari facile omnia admirantur, unde admiratio filia ignorantiae dicitur.

Θεμυς lex, justitia: hinc *doemen* quod veteribus erat judicare, at hodie *dammare* significat: Anglos: *deman*, Gothi *domgan* dicebant, de quo agit

agit Franc. Junius. Consules quoque, si operae videbitur pretium, voces *Αδαμιαυ* & *Αιανος*:

Θεος & *Ζευς*. Schottelius Orat. III. de Germ. Ling. pag. 35, 36. sic scribit, ut nos interpretamur: "Tamen apud omnes fere nationes ejusmodi generale vocabulum remansit, quo inter se DEUM coeli ac terrae adpellarunt. . . . illud puta unde nos *Teutones* nomen accepimus, np. Celtica dialecto TEUT. Aegyptii prisca, ut testantur *Plato* in *Phaedro*, *Cicero* III. L. de Nat. Deor. [c. 22.] & *Lactantius* L. I. c. 6. suum quoque hunc Deum dixerunt, *Teut*. [Hoc nomen tam in *Cicerone* quam in *Lactantio*, qui eum exscripsisse videtur, varie legitur: vulgatum utrobique est THOTH, pro quo *Aldus* avus & *Gallaeus* cum *Vossio* malunt THOYTH, sed alii aliter emendant.] " *Duretus* c. 56. adlegans *Platonem* & *Caelium* inter alia ait: *Entre les Egyptiens estoit adoré un Dieu appelé Teuth, qui le premier inventa plusieurs arts* &c. Postea quoque ex *Philone* Graeco adnotat, qui teste *Eusebio* Phoenicum facta conscripsit sub *Semiramide*, hujusque nominis inter alia sic meminit: *Les Egyptiens appelloient ce Theut Thyoth, Alexandrins Thot*. *Livius* L. 26. Hispanos Deum *Teutanem* coluisse meminit. [Significat procul dubio locum ex *Cap. 44.* quem vulgati sic exhibent: *Quod ubi versus Scipio in tumultum, quem Mer-*

curium *Teutatem* appellant advertit, sed cum Salmasio J. F. Gronovius illo nomine expuncto legit: *Quod ubi egressus S. i. t. q. M. vocant, animadvertit* &c. Legi etiam merentur quae *Betulus* adnotavit in *Lactant. Instit. I. c. 21.*] "Lucanus L. I. [445.] mentionem injicit de Gallorum Deo *Teutone* [lege *Tentate*], quocum Caesar L. 6. *Comm.* convenit, licet mutata, aliquantulum dialecto. [Innuit, quantum auguror, Schottelius hunc Caesaris locum, qui exstat VI. de B. G. c. 18. *Galli se omnes ab Dite patre prognatos praedicant*: ita ut nominis *Teutae* adfinitas Caesari imposuerit, qui illud de Romanorum Dite seu Plutone accepit.] " Hic summus Deus ab antiquis Graecorum similiter ΔΕΥΣ, ΖΕΥΣ & ΘΕΟΣ pro idiomatum varietate adpellatus est. Latini quoque, quamquam plurima Deorum atque idolorum nomina habebant, summum Deum *Deut* ex suae linguae ratione DEUM dixere." Cetera quae inde commentatur Varro ille Germanicus, legi quidem dignissima sunt, sed Lectoris curiositati ea relinquere cogimur, ne nimium extra oleas vagemur. Jam aliorum etyma quae ad vocem ΘΕΟΣ referunt, audiamus. *Sim. van Leeuwen* haec habet: " *Tyt*, Anglice *Thei*, [id quod sola hujus scriptoris stat auctoritate, namque scio Anglos hodie *tide* dicere pro aestu maris & *time* pro tempore.] " Graece ΘΕΟΣ i. Deus, Scythice *Teit* qui tempus pro Deo

„ Deo adgnoscebant” &c. Clariora adfert Box-
horpius ad Sulpit. S. H. Libr. I. p. m. 4. ” *Κρονος*
„ enim [antiquissimus Deorum], quem Saturnum
„ Romani vocant, non aliam quam temporis habet
„ significationem. . . . Imo vocabula illa *Θεος*,
„ *Deus*, *Ζεϋς*, & Germanorum *Teut*, revera
„ nihil aliud significant quam *tempus*, facta ex
„ Scytharum, a quibus haud dubie Graeci &
„ Romani orti, *teit* vel *t'seit* [Alam. *Zeit*],
„ quod ipsum etiam *tempus* notat. Eandem
„ idololatriae primam originem etiam notat Pla-
„ to. Cum enim viderent homines, Solem,
„ Lunam, Astra, Coelum ipsum, currendo sem-
„ per circumvolvi, & ex ea circumvolutione
„ tempus numerari ac distingui, Deos esse arbi-
„ trati sunt, seu, ut Plato ait in Cratylo, *απο*
„ *ταυτης της φυσεως της τε θεων θεους αυτους*
„ [εκαλεσαν.] h. e. *ab hac ipsa tali currendi na-*
„ *tura Deos appellavere.* Caeterum apud Plato-
„ nica illa etymologia ei, quam nos jam dedimus,
„ antehabenda sit, judicent eruditi.” Utraque
„ si conjungantur, vera est, nam & *Θεος* & no-
„ strum *Teut* s. *Tyt* a *θεειν tyen*, uti *Ζεϋς* & Alam.
zeit a *ziehen*, derivata sunt. Quo facit locus
Theod. SELLII Vefaliensis Observ. Cap. XIV.
„ Sidera autem a Latinis simpliciter *Deos* vo-
„ cari, docet nunquam non satis laudatus *Joh.*
„ *Fr. Gronovius* ad Senecam de Benef. V. 25.
„ Ita & *Macrobius* [I. Sat. c. 23.] capit Home-
„ rum, quando ait Il. A. 423.

1. Ζεὺς ἔπειτα ἐπ' ὠκεανὸν μετ' ἀμυμονίας Αἰθιοπίας
 2. Χθίζος ἔειπεν μετὰ δαίτα· ΘΕΟΙ δ' ἅμα πάντες
 ἔποντο.

„ *Quod ait, inquit, θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἔποντο,*
 „ *ἢ μάλιστα intelliguntur, quae cum eo (Sole) ad*
 „ *occasus ortusque quotidiano impetu coeli fe-*
 „ *runtur, eodemque aluntur humore. Θεοὺς*
 „ *enim dicunt sidera & stellas, ἀπὸ τῶν θεῶν, i. e.*
 „ *τρέχον, quod semper in cursu sint, ἢ ἀπὸ τῶν*
 „ *θεωρησάτων. Quo spectat locus Plutarchi de*
 „ *placitis Philosophorum, lib. I. c. 6. βλέποντες*
 „ *αὖ τῶν ἀστέρων θεούτας, αἰτίας δὲ τῶν θεωρεῖν*
 „ *ἡμῶν ἡλίου τε καὶ σελήνης, θεοὺς προσηγούμε-*
 „ *σων.*” Etc. His subjungi poterunt quae Henr.
 Stephanus de vocibus Θεός, Δεός, Δία & Ζεὺς
 dilucidat in Thef. T. I. p. 1519. sq.

θερμός, Aeol. φερμός *warm*, *warm* calidus,
 pro quo Latini veteres dixerunt *formus*.

θερῶ & θεραίνω arefacio. Gothice *thaurfus*
 aridus, quo refer nostrum *dorſt* sitis.

θερεῖν calefacere: *dorren* & *droogen* siccare,
 arefacere.

θεῖν antiquis Graecis (1) *facere* significabat,
 quocum convenit Belgicum *doen* & Alam. *thun-*
tum (2) *servire* quod nobis est *dinen*, unde *ἡν*
dinaar, Gothice *thiwa* famulus: (3) usitatum est
 pro *currere*, cui adfines est nostrum *tyon*, Alam.
Sithen, unde *tyt*, Teut. *zeit* i. tempus a cur-
 rendi velocitate, vide supra θεός.

θεω-

Θεωρεῖν contemplari *staren* pro *stareon*: huc revocari potest *τρονι* facies, vultus.

Θηλεω, vide Θαλλω, & quod statim sequitur

Θηλυς femina aut papilla: convenit Belg. *toelen* gignere.

Θηρ *diir* fera: hinc forsitan *tinen* clamare, strepere.

Θηριακη balsamum ex viperis aliisque rebus confectum, *triakel*.

Θης, vide Θεω.

Θιασος *dans* chorus,

Θιση arcula, fiscella: *tobbe* cupa.

Θιγναι *tikken* tangere, ab Hebr. *יָרַח* *figere*: *dicht* contiguus: vide etiam τρω.

Θιν *duin* collis litoreus, arenarius.

Θλαειν quassare: *slaan* verberare.

Θλιβιας eunuchus, *gelubde* a *lubben* castrare.

Θορυβεειν turbare, Gothice *draiban*, Alam. *trueb* turbidus, unde nostrum *trabel*.

Θραμις Hesyeh. exp. *κρηος* de *ram* aries.

Θρανευειν extendere: *treinen*, *treinere* differre, protrahere.

Θραξεται, πορευεται ap. Hesyeh. item Θρακτικον, πορευτων & postea Θρεξάκτας, ελαθρως επελθοντες, nec non Θρεκτας, θεομος απο τε Θρεξαι, Goth. *thrangon* currere, nobis *trahken* proficisci, quae omnia referenda sunt ad *τραχω*.

Θρασηναιν animum addere: *troosten* solari.

Θρασος audax: *trots* minax; fastosus.

Θραυειν ferire: *doessen*, Alam. *dresschen* trituro.

Θρηγος, Dorice Θρανος plangor : *tranen*, Se-land. *treenen* lacrimae. Doribus quoque *guttam* denotat, quocum convenit nostrum *drenken* potare, & *drinken* bibere.

Θριμβεσειν *trionferen* triumphare : adfines est *trumpetten* buccina canere.

Θριμβος pro victoria; hinc Anglicum & Alamanicum *trump* & nostrum *troef* enatum, quod vocabulum in chartarum ludo usu venit, atque a Gallis *trionphe* dicitur.

Θρομος grumus, gutta, quae nobis *droppel*,

Θροος, Θροος *gedruisch* tumultus. Potius hinc quam a Δρυιδες cum Keislero aut a *Druso* cum Vossio deducerem Belgicum *Droes*, Satanae s. Diaboli adgnomen, quoniam tumultus strepitusque nocturnos excitare creditur.

Θρυλλημα fabula vulgi : sic plebecula nostra *trullen* usurpat pro decipere.

Θρυμμα Alam. *truemmer* fragmen.

Θρυπτομαι frangi : hinc posterior pars vocis *nootdrust* necessitas, quae frangit homines.

Θυγατηρ *dochter*, Goth. *dahtar* filia.

Θυελλα procella : *welle* Alam. & priscis Belg. fluctus maris, quod cum Aeolica dialecto congruit, nam ii similiter pro Θ substituebant Ϙ.

Θυμος animus & ira : Goth. *moets* ira; nobis *moet*, Alam. *muth* animus.

Θυμελη comissatio : *tuimelen* vacillare, quod comissabundi facere solent.

Θυννος *tonnyn* piscis thynnus.

Θυγα

Δυρα deur, Alam. *thuer* janua : hinc *Δυριδιον* *deurtje*.

Δυειν doon, pro *dooden*, Gall. *tuër* mactare : *Δυειν* etiam quod Aeoles per *Φυειν* extulere, *sacrificare* notat, quocum convenit nostrum *Wyen* initiare; nec non *συσθιο* unde *wirook* i. e. sacer fumus qf. *wy-rook*, Alamannice *wei-rauch* a *weihen* initiare, consecrare. (613.)

I.

ιασπις jaspis gemmae genus, ex Hebr. **יָסָפִי**.

ιασμινον jasmyn unguentum e violis.

ιαχειν Alam. juchen, B. *jouwen* vociferari.

ιδιος proprius, solus: hinc deducunt *viduus* & *vidua*, quae nobis *weduwe*, Alam. *wittwe* & *wittib*.

ιδιος Eustath. ap. veteres pro *μαστυρ* ait usurpatum, quicum convenit Teutonum *eyd* & nostrum *eet* pro jurejurando.

ιεραξ gir, accipiter: & hinc *girig* avarus.

ιερος Alam. hehr, *beer* sanctus, veteribus *hire*, vide Schottel. p. 1227. An hinc nostrum *beerout*? *Kilianus* sane *beer* exponit publicus: atqui publica sunt sancta.

ιζειν zetten, sed *ιζομαι* & *εζομαι* *zitten*, ita ut vocales *i* atque *e* differentiam faciant activi verbi & medii sive neutri, quod & alibi fit, e. g. *leggen* est ponere, sed *liggen* cubare: *zenken* est mergere, *zinken* sidere, mergi: *drenken* **ποτιζειν** potare

potare quem, *drinken* bibere, ποτιζομαι, πινειν. Idem in Latinis aliquot verbis obfero, ut *jaceo* neutrum est, at *jacio* activum: *sedo* act. at *sido* neutr. nam haec ejusdem originis puto, & commodum nunc in Vossii Etymologico reperio; eum quoque utraque verba a *sedeo* deducere: quum etgo originationis hujus rationem anticipaverit, Lectorem eo remittere malumus. Posteriora tamen ejus verba hic locum merentur: *Quibus in locis residere idem est ac sedari. Et sane Belgis similiter stillen [sedare] est a stellen i. e. ponere.*

kanos sufficiens, idoneus, a nostro *kunnen* posse, pollere, quod vulgus *kannen* pronuntiat. Berneggerus huc refert *genoeg*, & certe Saxones *g* fere ut *k* pronuntiant: huc accedit quod Arabice *Kanong* sufficientiam, & Hebr. קָנַן possidere significat.

kanos bald, huld propitius.

κατιον hemt indulum.

ιον viola viol. Videatur Vossius.

kanos oven, Alati. ofen furnus.

kanon wissen Teut. Belgice *weten* scire.

kanon aut kanos saufs, caro minutim confecta.

kanos bupsch vegetus. (629.)

K.

kanne Kivir, Teut. *Kiebitz* larus.

kanos kitte vas vinarium.

kanos

καθαρος purus, hinc forte *Ketter* qf. qui prae aliis sanctior puriorque vult videri, quales Anglis *Puritani*, Alamannis *Pietistae*, Belgis *de Fy-nen* audiunt.

καθεμα seu καθημα *katen* vinculum.

καιρος *opportunitas*: adfines est Teutonum *barren* exspectare.

Καισαρ Goth. *Kaisar*, nobis *Keizer* Caesar.

καιειν *schouwen*. Audiamus & hic Cl. Boxhorn. qui Blancardo super verbis Persicis in *Curio* inter alia sic scribit: "*Schauw* ut & *Scioor* [quam vocem eandem putat ac Persicam *Cyrus* i. e. ignis vel Sol, ut Herodotus exposuit.] " & „ *Scythis* & ab iis ortis populis, sicut Germanis, „ nihil aliud notat quam ignem. hinc *Schauwen* „ amburere. hinc vetus Gothicum vocabulum „ quod Hispanis magnam partem Gothorum so- „ boli hodieque usitatum est, *Causon*, quo fe- „ briles aestus & veluti ignes denotantur. Cum „ quibus simillima aut potius eadem sunt (sunt „ enim ejusdem h. e. *Scythicae* omnia originis) „ Graecorum *καιειν*, unde *καυτος* ardor, aestus, „ *καυτηρ*, *καυτηριον* & alia similia " Etc. *Brabantii* *Selandique* etiam nunc *schouwe* i. e. *caminum*, *fumarium* dicunt, quod *Hollandis* & ceteris Belgis est *Schoorsteen*.

κακη merda *kak*, unde cacare.

κακος *kwaat* malus: majoribus nostris *Kecke* dolus, at Alamannis *Kek* est audax.

καλαμος *halm* calamus.

C c

καλσειν

καλεειν Angl. *to call* vocare, Geltris *kallen* est fabulari: Aor. pass. *εκληθην* convenit Teutonico (*ich bin*) *geladen* vocatus, invitatus sum: unde nescio quis nomen *Galatarum* deducit,

καλιξ *kelk* calix.

καλοπους *klomp* calceus ligneus, calo,

καλον lignum: *kolen* carbones.

καλος bonus: *wel* bene, sed hoc potius referendum ad *βελτερος*:

καταλαζειν *galopeten* concitare equum, ex Arab. *Galob* hostem victum insequi.

καλυθη *bol* caverna: adfines est *klippe* scopulus.

καλως vel καμιλος *Kabel*, Teut. *Kameel* nūdus.

καμαρα fornix: *kamer* conclave.

καμιλος *Kemel* camelus,

καμπτεν *krimpen* incurvari, contrahi.

καπαξι, de quo Pollux videndus L. X. c. 23. plebejum videtur ut nostrum *snakken* ebibere.

κανδυλος δια ελαιου και γαλακτος και τριφου και μελιτος πειμμα εδωδιμον Hesych. Non longe hinc abludit nostrum *kandeel* quod est edulii genus ex vino, zytho, saccharo, cinnamomo &c. confecti.

κανης *kannis* ap. Selandos canistrum.

καθαρος scarabaeus, nostrum *torre* quod idem significat, congruit cum posterioribus syllabis *θαρος*.

καθος ferrum quo rotae vinciuntur: *kant* margo. Vide Cl. Burmannum ad Quinct. Instit. L. I. c. V. p. 52.

καχινα-

καννάβις *kennip & hennip cännabis.*

καπηλος *institor, convenit Belgicum koopren emere, & pro lenone köppelaar.*

καππαρίς *kappet's cappares.*

καππατία γυναικεία ἱματία & superius: καπηλία γυναικεία ἱματία *Hesych. nostrae calanticam kappe nominant vel kaproen.*

καπρος *ever, Alam. eber aper.*

καπτειν *knappen comedere: kappen secare.*

καραβος *krabbe & kreeft cancer.*

καρδαμον *kers nasturtium.*

καρδια *hart cor.*

καρηνον *krain vertex capitis: Gothice guarnein calvaria, Alam. gehirn & Belg. hersenen cerebrum.*

καρκαροι *Hesych. δεσμοι: Kerker, Goth. Kar, kar carcer.*

καρπος *fructus: garve, Alam. garbe merges.*

καρτερος *validus, hart durus.*

καρφη *palea: garve merges.*

καρφος *schelfer festuca: Kerwen minutim concindere.*

κασαλαζειν *conviciis incessere, a κασαλη, five κασσαβας meretrici, quae id impudenter faciunt: nobis kassebassen dicuntur, qui de re nihili litigant.*

καστανον *kastani castanea.*

καστωρ *kastoor fiber.*

κατῆς *Suidae ὁ κατοικιδιος αἰλουρος, nobis kat, kater catus: & hinc forsan ap. Hesych. κατῆμα*

pro δολιότης, namque est animal adprime dolosum.

κωλος thyrsus brassicae, brassica: *kool* brassica.

καυτος Goth. & Hispanis *causon* febrilis aestus. Belgis vett. *schawwen* amburere. Hinc *schouwwe* Selandis est caminus, fumarium. Plura vide in κχιειν.

κωχασμαι *rochen* gloriari.

καζειν spirare: *gafen*, Alam. *gaffen* aperto ore stare.

κωχαζειν apud Anacr. *kickelen* cachinnari, vel κωχλαζει quod Hesych. non tantum exponit ψοφει, τριζει sed & κωχλιζει, αθρωως γελα &c. Ad do nostrum *kakelen* blaterare.

κωχληξ aut χαληξ calculus, cui respondet Germanica vox *kalk*.

καψα *kas* capsula.

κααρ & κηρ, *hart* vel *hert* cor.

κεδρος *keder* vel *ceder* cedrus.

κειμαι, vide κοιτη.

κειμηλιον *juweel* cimelium: M enim & W seu Latinorum B saepius commutantur; sic & *marmer* & *marber* recte dicitur; sic vulgo *late me*, *wille me* audias pro *laten we*, *willen we*; sic *termentyn* habemus a Gr. τερεθινθος, *welk* a μαλακος, *bek* a μηκα (quod vide), *balg* a μολγος &c. Simili ratione a Belgico *wel* aut Graeco βελτερος (nam τερος est paragogenicum comparativi) derivarem Romanum *melior*. Quod etymon an aliorum etymis quae Vossius praeter suum

suum adfert, praeponendum sit, eruditi judicent. Plura Graeco-Latina exhibebit Magnus VOS-
SIUS in Tract. de perm. Litter. sub titulis: *B
mutatur in M, & M mutatur in B.*

κείρειν scheren tondere.

κελαδεῖν klateren: *κελαδος* geklater strepitus.

κελομαι bevelen jubere.

κελυφῆ schil, schelfer. cortex.

κεμας caprea, Alam. *gemse*.

κεμμας, Siculis *ταμμας* daanken dama: de quo
consule Vossium.

κερας horen cornu.

κερασιον kers, kars cerasum.

κερχωδης raucus heersch vel heesch,

κευθειν hoeden, Teut. *hueten* servare.

κεφαλη kop, apud Hoofdium *poof*, forte pro
kapoot caput: Graecae voci quoque respondet
nostrum *gevel* cacumen.

κεειν findere: *scheien* pro *scheiden* dividere,
dirimere.

κηδος schade damnum.

κηλεω lenire, mulcere: *gelt* pecunia (quod
Saxones tamquam *kelt* efferunt) quomodo huc
pertineat, discas ex Gloss. Goth. Junii voce *Gild*
i. tributum, census p. 130. qui similiter a Graeco
παιειν i. *sedare* deducit Belgicum *pajen*, quod &
sedare & *perfolvere* significat, unde Gallicum
paiet & Anglorum *to pay* &c.

κηυσος in N. T. Alam. *zins*, nobis *cyns* & *ac-
cys* census.

Κηπος Dorice καπος Belgarum majoribus *Kamp* campus, unde est *Kampen* certare.

κηρ fors: *keur* optio, & pro corde vide *κεαρ*.
κηραινειν misere perire, it. κηρον ap. Hesych.
exponitur νοσηρον, quibus respondet Germanotum *krank* aegrotus, nec non *krenken* debilitare.

κηρουσσειν praedicare: *kryssen*, *kryten* clamare.
κιβδηλος adulteratus: nobis dicuntur *de munt beknibbelen* qui monetam accidunt.

κιβσις *kiepe* Alamannis, *κπαρζακ* Belgis pera.
κιγκλιζειν agitare: *Kinkel* nobis dicitur nodus in fune, qui facile inter agitandum funem contingit: *konkel* autem plebejum est pro colapho.

κιγκλις varia significasse videtur, sed multo maxime huc quadrat expositio Scholiastae ad Theocr. Eid. V. quacum convenit vox Belgica *klink* i. pessulus, vectis ad obserandas fores. Sic enim ille: *κιγκλιζειν λεγεται το σαλευεσθαι και κινεσθαι ειρηται δε μεταφορικως απο της εν τη θυρα κινκλιδος εστι δε κοραξ σιδηρους, επιπττων εις το μεσον και υποκρατων την θυραν*. Sed & alio significato conveniunt *κιγκλις* & *klinke*, nam illud Scholiastes Aristophanis exponit *την τρυπαν δι της η κλεις πεμπεται*: hoc Kilianus interpretatur *rimam, fissuram, scissuram*, quae Anglis dicitur *chink*.

κιδαρις diadema: *ciren*, *siren* ornare.

κιελλη Hesychio inter alia *pruina*: nobis *kil* est pro *kout* quod Alamannis *kalt* i. frigidus.

Κικκια

Κικκα eid. ἀλεκτορις respondet nostro *kiken* vel *kuiken* pullus gallinaceus. Paulo post ap. Hesych. sequitur κικκος ἀλεκτρων &c. procul dubio vocabula haec ab sono sunt efficta, nam hodieque infantibus nostris gallorum vocem imitaturis praecipue hac aut simili *kukeleku*. Immo Alamannis gallus *der kikkel* dicitur,

κικκς vires: *kek* Alam. & vett. Belgis audax, fretus viribus: si audacior essem, & huc referrem *keken* seu *kekeren* & *kakelen* i. garrire, obganhire quod audacium est adversus valentiores.

κικκω propero: hinc *kwick* alacer, agilis, atque compositum *kwickzilver* argentum vivum, quod & simpliciter *kwick* adpellatur.

κικκων movere. sunt qui huc advocant nostrum *kin* i. mentum; ut ipsa vox Latina a *movimentum* dicta videtur: alii *knikken* pro adnere, adferunt: durius quidam & minus vere *winken* nistare, aut *nek* cervix.

κικκος & κικκος *kring*; Alam. *tirkel* & *kreis* circulus.

κικκωειν miscere: adfines Belgarum *kernon* agitare lac, ut efficiatur butyrum. Unde *kernemelk* sive *karenmelk*.

κικκωη *kiste* cista,

κικκωη *μηλοσ σικκωη*,

κικκωη *krygen* adsequi.

κικκωη *sikory*, *sukery*, *kichakei*.

κικκωη Alam. *gehen*, nobis *gaan* ire.

κικκωη

κλαγγη *klang*, *geklank* Itonitus: κλαγγειν *klingen*: accedit Gothicum *blaghan* pro ridere, quod nobis est *lachen*.

κλαζειν *clangere*: *kletsen* plaudere.

κλαιειν *plorare*: *klagen* queri.

κλειδων *sluiten*, *claudere*: *gelit* vel *lit* (*van een kan*) *operculum*.

κλειθρον & κλειστρον *claustrum*, hinc *Klooster* & *Kluis*: it. *Kluiszenaar* *anachoreta*.

κλεις, κλειδος *sleutel* *clavis*.

κλειτορις & κλητορις *nympha* in natura muliebri: huc pertinet nostrum *kleuter* *plebejum* pro *puellula*.

κλειειν *claudere*: accedit *sluis* quod Trajectini pronuntiant ut *kluis* *cataracta*.

κλεπτειν & κλοπειν *furari*, *klippen* aut *beklippen*, Goth. *blifan*, unde forte quoque est *listen* pro *lichten* *asportare*.

κληρικος *Klerk* *clericus*.

κλιμαξ *gradus*, *scala*: *klimmen* *scandere*.

κλωω, κλωμι *luisferen*, Anglis *listen* *auscultare*: Gothice aures dicuntur *bliumans*.

κλωθειν *versare fufum*: huc quadrat Belgarum *kloot* *globus*, Alam. *klotz* *truncus*, atque Angl. *cloath* *vestis*, quae nobis dicitur *kleet*.

κλωζω *clamo*: *klok* *tintinnabulum*, *nola*.

κλωσμα *klos* *glomus*.

κναμπτειν pro *carminare*, *kammen* *pectere*.

κναπτειν *carminare*: *het vlas knappen* *confringere linum*.

κλω-

κναφευς & γναφευς fullo: adfinia *knaap* puer, famulus, & *knap* agilis, gnavus.

κναειν radere: *knagen* rodere: *knaawwen* mandere.

κνηθειν scalpere, fricare: *knitschen* vetus. pro terere, quassare: *kneeden* pinfere, formare panes.

κνημη crus: *knie* genu.

κνιζειν *knypen* vellicare: *knippen* refecare forfice: In Clivia *kniisten* est gemere: sed omnium optime huc quadrat *kneutzen* quassare.

κνυζω. Huc potius ut Cliviensium *kniisten* referam, facit Scholiastes Theocriti ad Eidyll. B. vi. 109. ubi verbum Graecum h. m. exponit: εὐδ' ὅσον ἐν ὑπνῷ κνυζῶνται τὰ τεκνὰ φωνοῦντα πρὸς τὴν φίλην αἰτῶν μητέρα: τὸ κνυζασθαι ἐπὶ τῶν κνυῶν λέγεται κυβως, ὅτε προσερχομενοὶ τιμὴ, φωνήν τινα ἀπο χάρας ἀφισπιν' ἐνταῦθα δὲ ἐπὶ τῶν βρεφῶν τῆτο τῆθησι μεταφορικῶς.

κοαξ rana a sono sic dicta: uti nobis ranae dicuntur *kwakken*, Alamannis *quaxen*.

κοβαλος maleficus, daemon, qui Teutonice *kobold*, *kobelt*, Belgice *kabouter* vel *kabolter-manneken* dicitur.

κογχη concha: *Komken* vasculum in conchae formam.

κοί αρ. Aristophanem porcorum vox, quomodo nos porcum *eene keu* adpellamus.

κοίλος cavus. hic sequentia adduci video: *hol* cavus: *belle*, Alam. *hoelle* orcus, qf. *hoehle* i. caverna: *kelder*, *keller* cella: *kuil* fovea: *kuil* carina:

Alamannorum *keil* caulis pennae: *schwilen* latere, quod verbum facit ut dubitem, anne Latinorum *feld* ut & alterum *colo* in composito *otculo* a Graeca voce *κοιλος* derivari possint.

κοινος γενεεσ communis.

κοιτη & *κοιτις* *κοιτης* lectus: *kajuit* cubiculum navarchi: *κοιτη* etiam pro eubili ferarum accipitur, atque ita convenit nostris *kor* i. *hara*, *stule*, & *koosi* cubile, stabulum, cavea.

κοκκυξ *κοεκοε* cuculus.

κολαπτειν *κλωπην* ferire manu: *klappen* sonare.

κολαφος *κλαρ* *αλαπα*: *klap* verber.

κολεος, *κουλεος* *vaquina*: hinc Lat. *coletus* & Belg. *kul* mentula.

κολλαειν glutinare: *kleven* adhaerere.

κολλοψ corium &c. *kalfs-vel* corium vitulinum

κολον cibus: *koel* brassica, olus.

κολπος Italis *golfo* sinus maris: Belgis *golf* quod Flandri *kolp* nominant, fluctus maris.

κομειν curam gerere: *kommer* sollicitudo, cura.

κομιζειν ire, meare: *komen* venire, ire.

κομμα *κομπ* frustum: unde compositum ait Tuinmannus *boter-ham* i. frustum panis butyro illitum.

κομμα *γομ* gummi.

κομμος plangor: *kommer* sollicitudo, moeror.

κονδυλος *κηνκελ* articulus digiti: Anglosax. *hond*, nobis *hand* manum notat.

κονειν adniti ap. Hesych. *κοπιεν* posse.

κοννειν eid. noscere *κεινεν*.

κοινος

κοινος eid. barba: hinc Vossius Latinor. cun-
nus deducit, cui respondet Belg. *K*. . . . huc
referri possit *kuñne* sexus, genus, nisi aut a *γυνή*
esset, aut a *γενος*.

κοπτειν *koppen*, *kappen* caedere, abscindere: ab
aor. 2. *κοπειν* *schoppen* pulsare,

κοραλιον *koraal* corallium.

κορειν *keren* Brab. & Alam. verrere.

κορειν satiare: *Koren* frumentum.

κορθιλος Hesych. ορνις, ὃν τινες βασιλικον:
Kwartel coturnix, vide *κορυδαλις*.

κορη puella: *haer* amica, meretrix,

κορος puellulus: *keuren* lallare.

κορηση crinis: *kroes* crispus: *korzel* morosus,
unde proverbium: *hy is zoo korzel van hoofft*,
quod forte natum ex hoc Latino: *crispi capilli*,
crispi sensus.

κορυδαλις ap. Theocritum Eid. VII. sive *Θαλυς*.
vf. 23. quomodo exponatur, videsis in Thesauro
Gr. Stephani, qui tamen non observavit, saltem
non monuit, Scholiasten Theocr. etiam pro *pas-*
seribus accipere, quum ait: *ει δε κορυδαλιδας τα*
στρουθια νοησεις, κορυδαλιδας μεν λεγονται δια το
κορυσιν εοικεναι το επι της κεφαλης αυτων αιωστη-
μα. Dicit ibidem Stephanus, *κορυδαλλις* apud
Theocr. per *λλ* scribi, sed in illis editionibus, qui-
bus ego itor, tam in versibus Theocriteis quam
in Scholiastae verbis, constanter uno *λ* scriptum
est. Confero cum hac voce nostram *Kwartel*,

quae coturnicem notat, quamque supra ad Hefychianam κοφιδος retulimus.

κοφυκος saccus, scrotum: *koker* theca.

κοφυνησις, βλαστησις Hefych. *het groejen*, aut si mavis, huc refer *groen*, Alam. *gruen* viridis.

κορυς galea: *kuras* thorax ferreus.

κορωνη pro corona *Kroon*, pro summitate *kruin*, pro cornice *k'raai*.

κοτος ira vetus: *kwaat* quod alias malus, la, lum denotat, Gelris sumitur quoque pro *irato*.

κοτυλη scutella: *schotel* patena.

κοτυλη Hefych. esse autem eidos μετρου και παν κειου. Nos lebetem *ketel* dicimus.

κορυχ *haar* coma.

κραββατος grabbatus *kreppe*, abjecta syllaba prima remanet βατος, quod convenit nostro *bedde*, Alam. *bett*, ut *mage* a στο-μαχος.

κραζειν *krassen* crocitare.

κρανεια cornus *kornoeljeboom*.

κραντηρ dens maxillaris: *schranssen* plebejum praevide comedere.

κρασπεδον fimbria: *kramp*, *klamp* fibula.

κραστις, vide γραστις.

κρατηρ *krues* cratera.

κρατος *kracht* robur.

κραυγη clamor: Gelris *kraaiwen*, Alamannis *kreiffchen* clamare, quae omnia sunt ab Hebr. קרא aut קרא.

κρεκελος Hefych. θρηνος: *krekel* cicada a rauco fonore.

κρε-

κρεκειν pulsare, sonare: *kraken*, veteribus *kreken* crepare.

κρηνη fons: *kraan* siphon, tubulus.

κρίζειν *krissen*, *kritsen* stridere.

κρικελλιον a κρικος circulus: *kronkelen* sinuare.

κρινον lilium: *krans* sertum.

κρισσος varix, unde Vossius deducit *crispus*, qui nobis *kruis* vel communius *kroes* dicitur.

κροκοδειλος *Krokodyl* crocodilus.

κροταλον *ratel* crepitaculum.

κρουσις a verbo κρωειν pulsare, collidere: hinc Junius in Gloss. Goth. p. 111 & 222. non deducit tantum Gothica *gakrotuda* i. conquassabitur, *krusts* stridor, collisio (dentium), Angl. *to crush in pieces* i. friare, sed & Belg. *kritse* testuca, minutissimum quid.

κρυμνος, κρυμος & κρυος ap. Hesych. summum frigus exponitur, quod Alamanni dicunt *grimig* vel *krimmig kalt*.

κρυπτη camera *grot*, de quo plura in *γλυπτος*.

κρυπτειν *kruipen*, Gelr. *krupen* se occultare.

κρυσταλλος *kristalyn* crystallus.

κρωβυλος *krul* cinnamus.

κρωζειν *krassen*, Alam. *kræchzen* crocitare.

κρωσσος *kroes* urceus.

κτιζειν *stichten* condere.

κυαθος poculi genus: *kitte* vas vinarium.

κωπη *kop* caput.

κωδοιμος Alam. *getummel* tumultus.

κωδων *kwede*, *kwæe* malum cydonium.

καθος *kuit* genitura.

κυκαιειν *miscere*: *koken* coquere.

κυκλος *circulus*: *bloot*, *klos* globus: *kogel* globus, *glans*: *kegel* conus.

κυμα *fluctus*: *schuim* spuma.

κυμβαλον: *klave-simbél*.

κυμβος *acetabulum* *kotken* diminut. a *kotome*.

κυμνον *komyu* cuminum.

κυνηγος *venator*: *Koning* rex, respectu Nimrodi. vide Genes. X: 9. Sed tamen verius deducitur a *kotmen* i. posse, pollere.

κυπαρισσος *cipres* cupressus.

κυπελλον *kopje* pocillum.

κυπη ar. Hesych. ειδος τι νεως δεσ, *kuip*, *kuip* cura.

κυριος *heer* herus.

κυριακη sc. οικια *kirke* vetus, nunc *kerk* aedes sacra, uti *Dom* ab aede Dominica.

κυρτος *kort* curtus, ab Hebr. קָרַט *curtavit*,

κυσθος *natura muliebris*, quam Belgae simili voce denominant: quo facit Hesychianum *κυσταροι* και των ανδριων αι βαλαιαι.

κυσαι Hesyc. expr. τῷ στοματι φιλησαι, *kussen* osculari.

κυειν *in utero ferre*: hinc multa a multis arcessuntur, ut *kint* infans; *kuome* sexus; *Komyu* cuniculus ob fecunditatem; *Koe* in plur. *Kaejen*, Alam. *Kuehe* vaccae; Anglicum *Queen* regina, domina, quod ad Graecum *γυνη* accedit. Adde his *ευνη*, *γυνη* & *υω*.

κωθων

κωθων compositio : vomere Alamanni dicunt
kotzen :

κωλικη οδυνη *Kolyk* colicus morbus.

κωλιβιον panis athletarum : Gothice *halifs*, &
Anglofax. *blaf* & *laf* panis. An huc referenda
Belgica *halfje* pro pane domestico, & apud Ki-
lianum *leefkoek*, Alamannice *lebkuchen*, Latine
similiter libum? Omnia haec ex Hebr. *הלך in-*
staurare (*vires*) esse possunt, unde & *laven*,
Alam. *laben* reficere.

κωτιλλειν *kakelen*, *kouten*, Gelrice *kallen* gar-
rire: non ab simile nostram *kittelen* titillare, quo-
niam Hesych. κωτιλλουσαι exponit κολακευουσαι,
& κωτιλον ηδου &c.

κωφος *doof* surdus (837.)

Λ.

λαση *helve* vet. Sax. *ansa*, manubrium.

λαγνης & λαγνος lascivus: Teutonibus *laichen*
furire, hinc esse credo Latinorum *lactes* piscium,
quas illi *laich* adpellant.

λαγνος Hesych. κρησβατιον: *lager*, *leger* cu-
bile.

λαγχαρειν *erlangen* obtinere.

λαγων Hesych. ο κενεων, το ισχιον i. e. *lanke*,
Gallis *lanes* ilia.

λαιμαειν *slempen*, Teut. *schlemmen* popinari.

λαινος η επιουρβος γη Hesych. *lant* rus,
terra.

λακειν

λαλειν resonare: *lachen* ridere.

λαλεροζεσθαι (pro quo male in Hesychii editione principe λαλεροζεσθαι legitur) *gerucht maken* vociferor, abjecta syllaba λα, uti monuimus supra pag. 158.

λακιδες σπιδονες, σπαρχματα ιματιων. Hesych. Plura habet H. Stephanus ex Aristoph. Indice Thesaur. pag. 1342. *Laken* Belgis est pannus.

λακκμενχι φαγεσθαι Hesych. *lekken* ligurire. *lekker* fapidus, delicatus.

λακκος *laak*, *lake* lacus: & pro fovea *lok*, quod Alamannis & Hoofdio *loch*.

λαλειν loqui: *lallen*, *lellen* lallare.

λαμπας *lamp* lampas.

λαμπρος splendidus: *lampers* velamen pellucidum: quo facit Hesychii λαμπρειμων λαμπρα ιματια εχων.

λαμπρυνεσθαι magnifice se ostentare: *lampen* & *stempen* laute vivere, graecari.

λαμρος garrulus: *lameren* fabulari.

λαος populus: *liden*, *luiden* id. vel homines.

λαπαζειν evacuare: *door de billen lappen* decoquerē: *lepel* cochlear.

λαπτειν *lappen*, *slappen*, Angl. *to lap* lambere.

λαρος *toer* stupidus.

λας unde λαϊνος lapideus: *lei* scandula, ardesia.

λασθαι & λασθαινειν Hesych. λαιδορειν *lasteren*, conviciari.

λασιος

λασιος hirsutus: *lazery* lepra.

λασκειν ap. Euripid: contumeliis incessere: *laaken* vituperare.

λαστοι Hefych. πορναι. *Lust*, *wellust* voluptas.

λατρεις servus: *lodder*, Alam. *lotterbub* scurra.

λαυρθαζει Hefych. σπενδει: *loopen*, Alam. *lauwen* currere.

λαχανον olus: *look*, Teut. *lauch* allium.

λαχη lanugo, pili molles ut lanae: *laken* pannus: Alam. *leilach* lodix, quod Belgice sonaret *liglaken*, in quibus recubamus.

λαχος *luk*, *geluk* fors: *gelach* i. fymbola non longe hinc recedit, sed credo hoc esse a *leggen* quod est deponere.

λεβης *lampet* pelvis lavandis manibus.

λεγαι mulieres libidinosae, & λεγαινειν pro λεχαινειν i. e. τὸ λεχουσι επιθυμειν. Vide supra λαγνης.

λεγειν pro dicere Belgarum majoribus *lyen*; unde *belyen*, *belyden* fateri. Consulatur L. TEN KATE de L. B. Tomi I. p. 273. sq. Pro narrare *ligen* i. mentiri.

λεγειν colligere *lezen*: & ap. Lucianum επιλεξασθαι recitare *lezen*, *oplezen*.

λεγειν cubare facio *leggen*, vide λεχος.

λειθειν libare, fundere: *lepel* cochlear. Alii hic adducunt *looven*, *gelooven*, Alam. *glauben* i. e. credere, quod sacrificiis fides soleret obstringi.

ΛΕΙΟΣ laevis: huc advocari potest nostrum *lei*, quia est lapis laevigatus: est quoque ΛΕΙΑ instrumentum lapidatarum.

ΛΕΙΠΕΙΝ relinquere affine est Gothico *bileitban*, unde nostrum *laten*: sed melius convenit Belgico *blyven* seu Alamannorum *bleiben* manere, quomodo Graecis περιλειπεσθαι est *overblyven* superstitem esse, quod Gothice dicitur *lisnan*, *af-lisnan*.

ΛΕΙΡΙΟΝ *leli* liliium.

ΛΕΙΧΕΙΝ *likken* vel *lekken* lingere, ab: Hebr.

קלל.

ΛΕΠΑΣ concha, ΛΟΠΑΣ *olla*, patella: conveniunt Belg *lepel*, & Alam. *loeffel* cochlear, quod Latini similiter a cochlea denominarunt.

ΛΕΣΧΗ confabulari: *platzen* & *platschen* Alamannis notat blaterare, strepere.

ΛΕΥΚΟΣ albus *licht van kokur*, aut *licht* & *licht* lux: derivant a sequenti

ΛΕΥΣΣΕΙΝ videre; veteribus Belgis *loken*, Helvetiis *lukken*, unde nostrum *ooglusken* connivere, nisi potius *luiken* hic significat claudere.

ΛΕΧΟΣ *leger* lectus. Adde ΛΕΓΑΙ & ΛΕΓΕΙΝ *legen*.

ΛΗΓΕΙΝ cesso aut cessare facio: *lesschen* idem, vel restinguere, delere: *leegen* evacuare: *leeg* sive *ledig* *zyn* vacare, otiosum esse: *laten* *liggen* relinquere.

ΛΗΘΟΣ *kleet* vestis.

ΛΗΘΟΜΑΙ Dor. λαθομαι obliviscor. Goth. *latgan*
tar-

tardare, quod nobis est *zich verlaten*, aut *te laat komen* venire fero. Huc referendum verbum *laten* linquere, & procul dubio Latinum latere.

ληρος *leure*, *lore* ineptiae, tricae: *lorren* panni.

λιαζειν *separare*: *verlizen* amittere.

λιθος *destillatio ex oculis*: *leep-oog* lippus.

λιγυειν unde λιξε ap. Homer. *klingen* fonare, stridere.

λιζειν Hesych. ερειν exp. *laten*, Alam. *laszen*, quorum imperfecta sunt *lit* & *biefz*, linquere, finire.

λιμνη palus: *leem*, Alam. *leimen* limus.

λινον linum: *linnen*, *lynen* linteum.

λιπος pinguedo: hinc *leep* lippus, cui crassus humor destillat ex oculis.

λιπτειν cupere: *liuen*, Alam. *lieben* amare.

λιστη γλωσσα apud Aristoph. in *Ranis* Scholiastes exponit *εκτετριμμενην*, *λειαν*, *ολισθησαν*, quae nobis *lispende* vel *lispelende tong* dicitur, i. e. lingua blaesca, lubrica, debilis.

λιτος *luttel*, Anglice *little* exiguus.

λοβος fibra: cum hac voce Kiliauus confert *lobbe* patagium: accedit quoque *lobbes* i. e. homo stupidus flaccisque auribus praeditus.

λογος fabula *logen* vel *leugen* mendacium.

λογχη *lanse* lancea, ejusdem originis videtur ac nostrum *lang* longus: est enim hasta longior; quemadmodum in sphaeristerio tudiculari (Gallicis *le Billard* dicto) *de lange* dici solet absolute

pro longiori tude aut baculo. Ita & inter Latinos Caesar L. III. c. 14. de B. G. *falses praeacutae insertae adfixaeque longuriis*, ubi longuriis similiter κατ' ἐλλειψιν τε perticis dicitur.

λοιγος mors: *lyk*, Teut. *leiche* funus.

λοιδορος *lodder* conviciator: Gothice *lailoun* est maledicere, & Belgice *beled'gen* laedere, offendere.

λοισιγιος *leste*, *laatste* ultimus.

λοξος obliquus: *linx* sinister, laevus: immo Germani *luchsen* & Belgae *loens* *zinn* ajunt pro obliquum, torvum tueri.

λοξος curvus, cernuus: *loer* & *loerd* ignavus, bardus, murcidus, ut vulgo dici solet: *gy loeres* pro *gy lomper*.

λουτηρ pelvis: *louter* purus, lotus.

λοχος lagen insidiae: *lokken* adlicere.

λοχαν latera ad struendas insidias: Gothice *laugnjan* & *latere* & *negare* notabat: posteriori sensu Alamannis *lauegnen*, nobis *loochenen* in usu est.

λυξ *lofch*, Alam. *luchs* lynx.

λυχη lux prima diei: *licht*, aliquibus *lucht* (unde *luchter* candelabrum) lux: item *lucht* aura, aër.

λυκος, vide υλκος.

λυρα *liir* lyra.

λωσις *loffing*, *loozing* miffio.

λωσσα vermiculus in canum lingua, qui rabiem iis creat: *luis* pediculus: *lust* libido, pica.

λυχνος

λυχνος *luchter* lucerna, Gothice *lukarn*, Anglice *link fax*, & *light*, nobis *licht* lumen.

λθειν solvere; *loon* merces.

λω Doricum ap. Anacr. pro *θελω*, unde 2. persona *λης*, an hinc *lust* derivandum?

λωβαομαι mutilo: *lubben* castrare.

λωιστος optimus, carissimus: Leidenses nostri *liist* pro *liisst* i. e. carissimus dicunt: quumque *λωιστος* a Dorico *λω* vidatur deducendum, congruit nostrae voci *lust* voluntas, cupido.

λωφραν respirare: *leven* vivere. (920.)

M.

Μαγνης, μαγνητης Alamannis *magnet*.

Μαδος *glaber*: *made* vermis. Rationem etymologiae videtis in Junii Gloss. Goth. v. *Matha*.

Μαια honesta nutricis adpellatio a grandioribus natu: *Moei* vel *meui* non amitam tantum aut materteram notat, sed & parentum amicas puelluli ita adpellare docentur.

Μαειν & μαιμαειν ardenter cupere: *minnen* amare, ambire.

μακρος longus: *mager* macer: utrumque jungimus vulgari dicto: *lang en mager*.

μαλακος *welk* languidus: vide exempla τὰ Μ in W mutati supra sub voce *κειμηλιον*.

μαλακος & μαλος *malsch* tenet,

μαλλος *maat*, alias *vilt* vellus.

μαμμη infantium vox ad matrem: Germani similiter *amma* dicunt; sed Belgae cum Gallis *Mama*. Omnia sunt ab Hebr. **מָם**.

μανικος *manig* lunaticus.

μανος ornamentum collare: *mane* iuba.

μαρμαρος *marmer* marmor.

μαρτυρ *martelaar*.

μασσω, ματῶ pinso. Panes paschales Judaei Teutonici dicunt *matz-huchen*. Vide quoque **Μυσσως**.

μαστιχη *mastik*, mastix.

μασχαλη *oxel*, Alam. *achsel* axilla.

μαυρος niger: *moor* aethiops. Hinc deducit Kilianus *moer* vel *moerlant* i. palus.

μαχαιρα Teutonibus *messer*, nobis *mes*, i. culter.

μεγαλος Goth. *mihils*, Angl. *wickle*, Scot. *wiggel*, priscis Germanorum *mikkel*.

μεγεθος *macht* potestas: conferri huc invenio nostrum *maget* i. *maagt* virgo, ab honore & majestate virginibus ubique tributa.

μεγιστος maximus: *meeft* plurimus, unde *mee-ster* i. magister quod similiter est a *magis*, ut minister a minus.

μειζων Gothicis *maiza* & in superl. *maist*.

μειρω separo; hinc mare & nostrum *meir*, quemadmodum Gr. **πελαγος** ab Hebr. **פָּרַד** separare, quo facit locus Virgilio Libro III. *Aen.* vs 414-419. atque Ovidianum hoc: *& terris abscidit undas*. Immo Hesychius **Μερω** exponit **ΠΟΤΑΜΟΣ**. ΜΕΙΩΝ

μειων *min*, *minder* minor.

μελδειν *smelten*, Angl. *to melt* liquefacere.

μελεος *mal-stultus*.

μελι *mel*: υδρομελι *i.* *mulsum* Belgis dicitur *mee* s. *mede*.

μελλειν & nostrum *zullen* futurum tempus significant: vulgo autem per ε dicitur *ik zal* pro *ik zal*. Gothicum est *mel* pro tempus.

μενοιον *meenen* in animo habere: unde Romani facta duplicatione suam *memini* habuerunt.

μεριμναειν sollicitum esse, Gothis *mairnain*. Alamanni veteres *murnan* pro dolere, hodierni *murren*, nos *morren* dicimus pro fremere, indignari.

μεσπιλος *mispel* mespilum.

μεσος *midden* medius.

μεστου *implere*: *mestien* faginare aut sterconare.

μετα *met* cum.

μεταλλον *metaal*, metallum. Videtur (ut patens meus ad Goodwini M: & A. p. m. 610. observavit) esse ab Arabico vocabulo *مَنْجِد* *cudit*, *tudendo excudit*; unde quoque barbara vox *Medalia* s. *Methalia* quam Galli *medaille* adpellant.

μετρον *maat* mensura: *meten* metiri.

μηκα Hesychio sunt *κερατα*, quae dicebant & *βηκα*, a quo non abludit Teut. *Bek* nostrum corneum. Ita Vossius de Litt. permutatione: vide supra *κειμηλιον*.

μηκαειν *bloeecken* Alamanni dicunt, quod nos *bleeten* & Latini *balare*, quam vocem Rhodiginus

nus a Graeco *μηλα* i. *ovēs* deducit, sed praestat Vossium sequi in ead: v. *Balare*.

μηκων *maankop* papaver ap. Theocr.

μηλον malum, pomum: *meloēn* melo. Vide

VOSSIUM in *Pepo*.

μην, Dor. *μων* *maant* mensis.

μηνη, Dor. *μηνα* *Maan* vel *Mane* Luna.

μηνηειν indicare: *manen* monere.

μητηρ *moeder* mater, Perlis *madar*.

μηχανην *maken*, Alam. *machen* moliri; unde *machina*.

μιγνυειν *mengen* miscere.

μυλιον *myl* milliare.

μιλτος *ver-miljoen* minium.

μιμος *mommer* larvatus: unde *mombakkes* larva.

μιθος *mist* stercus.

μινυθειν *minderen* minuere.

μινυος *min* minor.

μισγειν *misschelen*, Alam. *misschen* miscere.

μισθος *merces*: *miethen* Alamannis est conducere, unde *mieth-pfenning* arrha, quam vocem nuper Aetorum Belgicorum scriptor ridicule explicabat qf. *medepenning*, quum sit interpretanda per *huurpenning*.

μυτρα *myter*.

μνα *mina*, convenit B. *munt* moneta.

μημνονευειν Gothice *gamunan* meminisse. Ad sine est B. *meenen* opinari. Dani *eg mindis* est memini, & Anglis *mind* dicitur mens, &c.

μνοειν

μογεῖν laborare: *maken*, Alam. *machen* facere:
addo *mogen*, *vermogen* pollere.

μογίς aegre: *mogelyk* forsan.

μοδιός *mudde* modius ab Hebr. מִדְיָה.

μαθακες: δι' ανατρεφόμενοι τοῖς υἱοῖς ἄλλοι παῖδες.

Hesych. & paulo post *μαθωνας* exponit τοὺς πα-
ρατρεφόμενους τοὺς λεγομένους παιδισκούς δις.
Famulam nos *meit*, Alamanni *magd* adpellant.

μοθος *moete* labor, opera: *moede* festus.

μοιμωαν τὸ τὰ χεῖρα πρὸς ἀλλοῦν προσαγεῖν

Hesych. *mymeren*.

μοιμωλεῖν θηλάζειν, ἰσθίειν καὶ τὰ χεῖρα προσ-
απτειν ἀλλοῖσι Hesych. *moit* nobis pro ore aut
sictu sonatur, & *moitum* est nutire, labia exten-
dere prae indignatione: item *smullen* ligurire.

μολγός *bulga*: *mook*, *moekzak* exponi video
ventriculus: hoc referendum *bulg* a ventre. Vide
supra βολγός & quod toties citavimus, *κέμπηλοσ*.

μόλος labor, aerumnā, unde *moos* aegre, vix,
respondet nostro *moeylyk* difficilis.

μόλυθος detracto capite remanet fere Belgi-
cum *lood* vel *loot* plumbum.

μόλωσθαι polluere: *maas* macula, unde *malen*
pingere.

μόσας aut ἑνας unitas, unde abscisso principio
aliquos derivare video *sas*, sed verius a Latino
As deducetur, aut a Gr. εἷς.

μορμυρεῖν *murmuren*, *morren*, *murmueren*,
Alam. *murmuelen* murmurare.

μορμω & μομῶσι *momme* vel *mombakkes* larva.
μορῶν *moer-bezi* morum.

μορῶς *moort* mors, nex.

μορῶσσειν *moorfen* inquinare.

μορῶν si hinc Latinorum *forma* κατὰ μετα-
θεσιν deducunt, quidni & Belgicum *worm* inde
derivem?

μοσχός *os*, Alam. *ochs* taurus, bos.

μοχθῶς *aerumnosus*: Teutones *amæchtig* di-
cunt qf. *onmachtig*, haud compos sui.

μοχθός, vide *μῦθος*.

μῦδαυ *putresco* apud Hesych. *modder* & *moer*
nobis est uligo, palus.

Μυδῶς *Myter*. De hac voce lubet quaedam ex
laudata saepius epistola Boxhornii excerpere. Sic
ergo vir Doctiss. loquitur: " *Mithrae* nomine fo-
" lem appellare Persas & ut numen venerari do-
" cet Curtius: monent & alii auctores.
" Et certe Scythis ex quibus haud dubie Persae
" orti, cognatisque populis, *Mithra* dicitur
" ignis. Graecis Μυδῶς dicitur ferrum igni-
" tum, globus candens, massa candefacta sive
" ignita. Ita accipitur & exponunt ap. Strabo-
" nem Libr. III. hinc *αμυδῶς* obscurus, sine
" igne i. e. luce & splendore. Neque ignorant
" nostrates Germani, qui ejusdem haud dubie
" sunt profapiae. *Miter* illis est & dicitur
" ignis. *Uredinem* np. ab urendo vo-
" cant Romani; ita nos Belgae, in Brabantia
" mea certe, *de Miter is in het koren*, hoc est
" ignis,

„ ignis , uredo frumentum exedit & depascit.
 „ Multa enim vocabula in omnium gentium lin-
 „ guis , quorum latior olim fuit significatio,
 „ progressu temporis intra arctiores significandi
 „ limites sunt coërcita. Etc.”

μυελος *murg*, *merg*, Gallice *monëlle* medulla:
 & *murf* maceratus. A μυελος est forte Romano-
 rum *mollis*.

μυζειν *muffare*, & μυδος Hefychio αΦωνος. Ex
 utro Angli suum *mouth* habent pro nostro *mont*
 aut Alamannico *mund* i. ore? an potius ex se-
 quenti

μυθος i. e. sermo, priora illa fluxerunt?

μυια *mugge* musca.

μυλη *meule*, *mool* mola.

μυλωθρος *mulder* sive *molenaar* molitor.

μυσημηξ *miir* formica.

μυρον *smeren* unguere.

μυς *muus* mus.

μυσπολειν *wispelen*.

μυστιλη panis excavatus: *mustel* panis qui la-
 cti fervido inditus excrescit totamque patenam
 implet.

μυσωτον pulmentum, ματλια deliciae, μασα-
 σθαι mandere, μασδα Doricum pro μαζα, μητρα
 cibus edulis: Unum ex his originem dedit Go-
 thico *mats* cibus, Anglico *meat* ferculum, & Bel-
 gico *moes* olus.

μυφθει Hefychius exp. σηπεται i. e. putredine
 aut a vermibus corrumpitur: *muffen* & Alam.

maeszen est olere vel sapere putredinem.

μαρος nar fatuus: *μαρος* sceptrum morionis. Hinc quoque nostrum *males* i. mulier nugivendula desumptum videtur. (1013.)

N.

Nau profecto *ja*: si cui durior haec etymologia videbitur, alteram Beemani praeferat, qui *de Origimibus L. L. p. 545.* sic scribit: *Interdum vero contrahitur & fit נײ Jah pro Jehova. Inde nostrum Ja est, & sancte quasi cum invocatione n. m. nis aliquid affirmat.*

Naxos pellis: *naakt* nudus, ut vulgo dicitur *met zyn naakte vel (of buit)*.

νανος pumilio, *naem* apud Brabantios.

ναδος narde nardus, ex Hebr. נײ.

νακη stupor: *nar* stolidus, stupidus.

νασμα fluvius: *nat*, Alam. *nass* madidus.

νεκτος infimus: *neder*, Alam. *nieder* infra.

νεκτος mortuus: *nikker* spectrum.

νεμεν nemem capere.

νεος neu, Alam. *neu* novus.

νεστολα pullities: *vest* nidus.

νετος neef nepos.

νετος snaar nervus.

νετος Alam. *nikken*, quod respondet Latino-
rum *nicto*, pro quo Belgae dicunt *knikken* i. nu-
tare. An potius huc quadrant *nygen* flectere po-
pites, & *nygen* inclinare?

νετος

νεφος *nevel* nebula.

νεφος *nir* ren.

νεειν *najen* nere.

νη *neen*, non, ne; ex Hebr. נֹא.

νη ιδειν *invidere*, qf. malle non videre, Alman. *neiden*, B. *nyden*, *benyden*.

νηθειν *unde net*, i. rete quia netur.

νηπιος *infans*: κηραρ *puer*.

νηρον το ταπεινον *Helych. neer* infra.

νητη *acutioris soni chorda* ap. Suidam, hinc forte nostrum *Spinet*, Gallice *epinet*, qf. επι νητη.

νητια *ente* anas: *nat* madidus.

νηθειν *nachter zyn*, sobrius sum: nam θ & χ non raro commutantur, ut diximus pag. 123.

νηζειν *netten*, Alam. *nessen* & *netzen* humefacere, ab Hebr. נִיץ.

νηπειν *lavare*: *netten* i. *net maken* purgare, polire.

νηπειν *sneeuwen* *ningere*.

νοστειν *proficisci*: *noestig* *propere*, *laboriose*.

νοτιος *nat* madidus.

νοτις *humor*: *snot* *mucrus*.

νοξ, *νοκτος*, *νοχ* *nacht* *nox*.

νω & expletivum *νω* *na*, Alam. *na*.

νωτειν *pungere*, *netel* *urtica*. vid. & *νωξ*.

νωθης *tardus*: *noode* *invitus*. (1048.)

Ξ.

ΞΑΙΝΕΙΝ & ΞΕΕΙΝ radere, sculpere, unde Avenarius deducit Lat. *seco* & Teut. *sagen* i. Belgice *zagen* sive ferra findere.

ΞΕΝΙΟΝ donum: *schenken* donare.

ΞΙΦΟΣ ensis: *knyf* cultellus.

ΞΥΛΟΝ *hout*; Alam. *holt* = lignum, sed hoc potius ad ὕλη referatur, atque ξύλω comparetur nostrum *zuhl* i. columna, quod Gothis & aliis, fundamentum significat atque adeo Latinorum *solum* repraesentat. Plura videtis in Gloss. Junii voce *Gasulith* fundatus.

ΞΥΝΑΡΘΟΙ ἀδελφοί, ἀδελφοί Hesyeh. & paulo post: ξυναρθ συναια δαμαρ γυνη αλοχος. Nobis Germanis *suar* nurum notat.

ΞΥΣΑΝ *scheren* radere novacula.

ΞΥΣΕΙ ἀκονα Hesyeh. *schuren* tergere, polire, fricare. (1055.)

Ο.

Ὅ hy ille, τ' pro το, ut 't pro het e. g. τ' ἀλαβαστρον 't *albaster*: της *des*, τον, την, *den*, ται & τοι pro αἱ & οι it. τα *de*, Alam. *die* &c.

Οαρ uxor: *hoer* meretrix; pluribus hoc facili negotio ex Hesyehii glossis illustrari potest a quovis.

Οβελιας panis obolarius, *oubly*, *ouwel*, Alam. *oblade*. It: *oblies*, de quibus Cl. Almelveen in *Amoenitt. Theol-Philol.* p. 225.

Οδους, δοντος *tant* dens.

Οδυσ-

Ὀδυσσεύς ap. Homerum ab antiquo ὀδύειν, unde Latinorum *odisse* & nostrum *haten*.

ὄζος *ast* Alam. ramus, & ap. Kilian. *ast*, *oest* nodus, tuber arboris, pro quo nunc dicimus *noest*. Vide pag. 126.

ὄβονη linteum: *kottoen*, *katoen* gossypium.

ὀίγνυειν Alam. *oefnen*; nobis *openen* aperire.

οἰδεῖν timere: *woeden* furere, qf. timere ira.

οἰκίος domesticus: *eigen* proprius, suus, ut vicissim Graeci τὰ ἰδία usurpant pro *domo* aut *patria*.

οἶκος *huis* domus: *wyk* vicus, curia, vide pag. 210.

οἰκτός miserabilis: Goth. *aithron* mendicans, quod & ab αἰτέω deduci potest. Vide Glossar. Junii p. 43.

οἰμαι ab Hebr. אָמַן opinari *meenen*, *meinen*.

οἶνος *wijn* vinum, vide p. 210.

οἶνος Aeol. pro *μῶνος*, unde Lat. *unus*, pro quo veteres *oīnos* dixisse Salmasius ait de Hellen. p. 88. Alamannis vett. *Ain*, hodiernis *Ein*, Belgis *Een* ead. significant.

οἶορ, vide Αἶορ.

οἶς *oje* & οἶοι *ovis*.

οἶφειν coire: *wyf* uxor.

οἶχομαι ire, abjecto principio *komen* venire: antiquatum οἶχω praeposito digamma convenit nostro *wech* quod per ellipsin absolute positum notat *apage*, atque in compositione praepositioni Latinae *ab* respondet, ut abire *wechgaan*, abjicere

cere *wesbwerpen*, aufugere *wetbloopen*.

οιωθεις desolatus: Gothice *auθid* loca deserta; resqua, quae majoribus Belgarum *oede*, & hodieque Alamannis dicuntur *oede* vel *einoede*.

οκλαζειν *waggelen*, Alani. *wacklen* vacillare.

οκτω *acht* octo, unde *ochtent* ab hora octava; secundum Germanicam horarum numerationem.

ολεομαι perire: *welken* marcescere.

ολιγος pauci: *estike*, Alani. *estichen* aliquot.

ολιγωρος *for* *ig* negligens.

ολκας *holk*, *hulk*, *hoeker* navis oneraria.

ολυμαι in Aor. *olotas* *lizen* obfolet. *cugis* in locum successit compositum *verlizen* amittere.

ολαυζειν *houlen* ululare.

ολος & αλος *euel*; *euel* *ualus*; perniciosus.

ολος *heel* totus: *al* *omnis*. Tuinmannus ex *olof* & *pas* compositum censet nostrum *holderopa*.

ομιλος *zameling* coetus: *hemel* *coelum*; qd. sanctorum coetus.

ομιχειν ap. Hesiodum *misgere*. *mejete*, & ap. Hesych. *ομιχματα* *exponicus* *αισματα*, unde pro eo quod antecedit (*ομιχλειν*, *ουρεν*) reperitur *ομιχειν*, *ουρειν*, nam & vetus Belgicum *mige* vel *myge* urinam notabat.

ομφαλος *navel* umbilicus: *wambis* Gothicum est pro ventre, utero; unde nostrum *wambis* & *wambis* thorax, tegmen pectoris, nec non Anglorum *wambis* *caeter*.

ομιδος *houn*; Gallis *priscis* *houn* *dedecus*: *adde* *pr*, Alani. *neis* *invidia*.

ομομα

ὄνομα *naam* nomen.
 οἴουν *weenen* lamentari.
 οὐξ, ὄχος *nagel* unguis.
 ὄξος *azyn*, Alam. *essig* acetum, Gothice *akeittis*.
 ὄπη *open* substantive ap. Hoofdium, foramen.
 ὄπλον *reciso λ. wapen* arma.
 ὄπος *sap, sop* succus.
 ὄπωρα *fructus autumnales oost*, Alam. *obst*.
 ὄραειν *videre: waar(nemen)* advertere, ob-
 servare. Sim. van Leeuwen ejusdem originis
 quoque censet nostrum *hooren* i. audire: & sane
videre pro *audire* nonnumquam in usu esse jam
 aliis observatum. Unicum qui nunc sub manu
 est, citabo locum Theocriti, ἠρ. versum 41. Ei-
 dyll. X.

Θασαι δὴ καὶ ταῦτα τὰ τῷ θεῷ ἄντιεσσα,
 ἴσ. ποιημάτων. i. e. *Audito etiam haec Lyttersae poë-
 tae divini carmina, quae nunc sum cantaturus.*

ὄραμα *vorm* species.
 ὄργανον ab ἐργον *werk(tuig)* instrumentum.
 ὄρηγῃ *wrok* ira: *arg* malitiosus.
 ὄρειγειν *reiken* porrigere: it. *begeeren* cupere.
 ὄρειγανον *orego* organum.
 ὄρεσχα exp. Hesychius τὸ συν τοῖς βοτρυσιῶ
 ἀφ' ἑρθεῖν κλημα. Convenit Alaman. *reis, reißig*,
 Belg. *rys* sarmentum, virgultum.
 ὄρκος *zwoer* jusjurandum.
 ὄρμαθος *elisa* media syllaba *orde* ordo.
 ὄρμη *impetus storm* id. & *procella*.

ὄρμια funiculus Hesych. *worm*, Danis *orm* ver-
mis.

ὄροσος *erwete*, Alam. *erbsje erwum*, pisum.

ὄρος terminus: *oort* locus.

ὄροζος tectum: *roef*, quod nunc puppis con-
camerationem notat, veteribus similiter pro tecto
accipiebatur.

ὄρτυξ a quo nostrum *kwartel* non alienius est
quam Latinum *coturnix*, quod a Gr. ὄρτυξ deri-
vat cum Servio Vossius.

ὄρζα *ryst* vel *rys*.

ὄρμαγδος *rumsor*, Alam. *gerummel* & *gerum-
pel* strepitus, tumultus.

ὄρχατος *hortus* Hesych. Anglis *orchard*, vett.
Belg. *garden*, quod remansit in *wyngaart* vel
wyngers, & *bogers* pro *boomgaart* quod Teutoni-
ce dicitur *baumgarten*.

ὄρχος *ryge*, Alam. *reibe* ordo, series.

ὄρρηειν *roeten* concitare.

ὄστρεον *oester* ostrea.

ὄτρυνειν adhortari: *troonen* blanditiis impetrare.

ὄται *wae* vae: unde *wetmen*, Goth. *wainan*.

ὄτασιος humilis: *onder* infra.

ὄταρ *uter*, Alam. *uter*, Angl. *udder*.

ὄυλος Ionicum pro ὄλος *bell* integer.

ὄυρειν *waren* observare.

ὄυρον Alam. *barn* urina.

ὄυρος custos: *berder*, Alam. *birte* pastor.

ὄυσια *wezen* existentia.

ὄυταειν *wonden*, *kwetsen* vulnerare: ad fine est

woe-

wooden (vid. pag. 210.) i. furere, nam & furibundi obvios quosvis vulnerare quaerunt, & vulnerati in furorem aguntur.

οφρως supercilium, *browwe* & *braan* in composito *wynbraan* quod varie apud Kilianum scriptum invenies.

οχθειν indignari, dolere, ab interjectione *och*, *ach*, originem traxisse videtur.

οχλος Aeq. *ολχος* & cum digamma *βολχος*, unde Latinum *volgus* & B. *volk*.

οχος *wagen* currus.

οψε σπα, *spade* sero, (1133.)

II.

Παις. *Basi*, ita cum Selandis Angli puerum adpellant. Veteribus Germanis puer dicebatur *Bach*, unde nunc puerum nobilem *Pagie* vocant, a quo non abludit Persicum *Bagoa*, ut pluribus ostendit Cl. Boxhornius de Curtii vocabulis Persicis, ubi illam disputationem sic concludit: "In antiquissima etiam Britannorum lingua (quam a vetustissima Gallica non multum diversam fuisse, in Agricola docet Tacitus, quemadmodum Gallicam illam haud multum diversam fuisse constat a Germanica) qua Walliae incolae hodieque utuntur, *Bach* significat parvum, *Bachgen* parvulum, puerum, juvenem; quod plane idem esse cum Persico illo *Bagoa* nemo ambigat." Sunt qui ad το παις

G g 2

refe-

referunt B. *Wees* f. Alaman. *ways* i. pupillus.

παλαμη palm (*van de hant*) palma manus.

παλευειν adlicere: *vleien* adulari.

παλαξ juvenis: *polle* amasius.

Παν Naturae Deus. Huc revocat Gothicum *Fan* i. e. Dominus, Fr. Junius, "quod prisca, Getae, adhuc gentiles, cum non obscuris indicia insignem aliquam divinae mentis vim per Universi naturam diffundi perciperent, ipsam illam naturae melioris vim Universo infusam, *Pana* nuncuparunt. Vide Phornutum nec non Servium & Junium Philargyricum in *Eclagam* II. poetæ Mantuani." &c. Adde quae ad *Βαννας* notavimus.

παν i. omne. *Ban*, inquit Joach. Perionius, ad milites cum deliguntur, & ad incunda conjugia, & ad molas pistrinas, & ad furnos adcommo-
datur, *απο τε παντος*. Π quidem in B mediam saepe transfertur. Itaque *παν* i. e. omne, totum, universale, generale, *Ban* adpellare Gallos existimo: ut si ad conjugium transferatur, *generalis denuntiatio*, prima, secunda & tertia; si ad pistrinam molam, *mola communis*, itemque *furnus communis*; si ad milites, *extremus delectus generalis atque omnium*, intelligatur.

πανσειρον ex solis catenis constans, compositum ad instar *πανσαγια* i. *πανοπλια*: *panssir*, Alaman. *pantzer* lorica, quae cancrinae testae instar meris compagibus constat.

πανθηρ panter-diir panthera.

παντε-

παντοφελλος e mero subere factum, compositum a Gul. Budaeo ex παν & φελλος, ut deducat inde vocem Gallico-Germanicam *pantoffel* i. solea, sandalium. Nescio autem an etymon illud eo confirmetur an destruat, quod φελλος i. suber a Germanis dicatur *pantoffel-holtz*.

παππος avus: *para*, Alam. *pappa* pater.

παπυρος *papiir* papyrus.

παρεα *para* vel pro *παρεστι* adest, unde Latinorum *pareo* & nostrum *baar* (quod Germanorum quidam per *paar* efferunt) i. praefens, paratus ut *baar gelt*, *baarblykelyk* manifeste adparens &c. & aliquando nudus, ut *baarvoet* nudipes, *baarhoofst* nudo capite: hinc etiam *baren* parere, & posterior pars in *openbaren* aperire, manifestare. Magnus autem Vossius Lat. *parere* facit ex Hebr. **פָּרַע** creavit, *patravit*; aut a **פֶּרַע** fructum edidit.

παρος *voor* ante.

παστη *jusculum* farina mistum: *pastei* artocreas.

πατασσειν *patschen* Teut. ferire manu ut resonet.

πατειν *calcare* pedibus, quos *poeten* vocant Belgae.

πατηρ *Vader*, Alam. *Vater*, Perf. *Badar*, Pater.

πατος *pat*, Angl. *path* semita, via trita.

παττειν *spatten* conspergere.

παυροι *pauci*, Goth. *fewai*, Angl. *few*, Gallis *peu*, Alam. vett. *fabe*.

παύειν sedare: *pajen* sedans & exsolvere, vide supra κηλεῖν. Huc pertinet quoque *pausa* i. pausa, momentum.

παχὺς obesus, crassus: *buis*, Alam. *bauch* abdomen.

πάειν, τὰν τῶν pro *voedon* pascere.

πέδαι *binden* vincire.

πέκειν pectere: nobis *pikken* dicitur quod Gal-
lis *piquer* i. pungere.

πέρα *gevaar* periculum: hinc compositum ἐμ-
πέρας *evanen*.

πέραν tentare: *piren* decipere.

πέθειν persuadere: *bidden* rogare, confer
Matth. XXVIII: 14.

πέθειν transfodere: *boren* forare.

πέλειος *blau* lividus.

πέλεκυ *pelekaan* picus martius.

πέλεκυς *byl*, Alam. *beyhel* securis.

πένομαι laborare: hinc Gallorum *peine* labor, aerumna, & nostrum *pyne*, quod nunc fere do-
lorem significat, sed majores quoque pro *labore*,
opera sumebant, unde remansit, 't *is der pyne*
niit waart i. operae pretium non est. Huc
quadrare etiam videtur Alam. *bine* aut nostrum
bye pro ape a sedulitate, ut iidem Alamanni for-
micam nominant *Ameis* ab *Aemsig* i. laboriosus,
sedulus.

πεντε *vyf* quinque, nec non *τεσσαρα* *viir* qua-
tuor, quae toto coelo inter se differre videntur,
a Cl. SALMASIO, cum quo lubentissime lo-
qui

qui amo, ad easdem origines referuntur pag. 386-7. de *Hellenist.* quum ait: " Sic pro πεμπ, dixerunt πεμπε. Germani *fuens*, [quod aliqui efferunt, ac si *fuens* scriptum esset] " Anglofaxones antiqui *sis*, [Angli hodierni *five*.] Tauricae Cherronesi incolae *syns*, Belgae *vyf*. Ex quibus constat antiquiores Graecos, quales Aeoles fuisse qui in Thessalia post Hellenem sub Aeolo filio ejus regnarunt, dixisse πεμπε, non πεντε. pro utroque Doros pronuntiarunt πευκε vel πευκα, ut ποτα pro ποτε. inde Latinitum *quinque*. Persicum huc accedit *bengh*. Et sane verisimile est ex ipsis Scythis alios *fens* vel *syns*, alios *fengh* pronuntiasse. Nam in multis linguis G & F & Vau invicem permutari solent. Eadem varietas dialectorum in nomine numeri *quattuor* cernitur:

„ τεσσαρα, τετραρα, πετλορα, κετλορα, *quattuor*. haec in Graecis, aut qui ab his descenderunt Latinis. Scythas Tauricae Cherronesi *fyder* proprius ad Graecum Aeolicum πετορα. Anglofaxones qui vicini Danis erant, priusquam in Angliam venirent, dicebant *fen-ur*, inde Angli Insulani hodierni *fouwer*, [vel *fower*, sed nunc usitatus *four*] " Belgae [cum Alamannis] " *vier*, Persae *ghiar* pro *far*, nam & quidam Graecorum pro digammate Aeolico usurparunt *Vau*, alii simplex *Gamma*, nonnulli *Sigma*."

πεπερι reperer pipet.

ΠΕΠΩΥ

- πεπων *potroen*, Teut. *pfeben* pepo.
 περα, περαν *ver*, Teut. *fern* procul, ultra.
 περαν (ουερ) *uaren* trajicere.
 περγαμηναι Suidae αι μεμβραναι *perkamens*.
 περγαμον quodcunque excelsum est: *berg* mons.
 περδιξ *patrys*.
 περδειν, vett. *porten*, Alam. *fartzen* pedere.
 περθειν *bederven* perdere.
 περιτλος *eximius*: *prat* superbiens.
 πεταλον *blat* folium.
 πετασον *bert* asser.
 πετομαι unde mutato τ in λ VOSSIUS in
 Etymol. Lat. deducit *volare*, quod Belgice est
vligen.
 πετροσελινον *pitexeli* apium.
 πευκη *picca* arbor: *pek*, *pik* nobis est *pix*.
 πηγη *fons*: *beke*, Alam. *bach* rivus.
 πηγυειν, unde aor. πηξαι *figere*: *spyker* cla-
 vus.
 .. πηκτος, Dor. *πακτος* *gerakt* compactus.
 .. πηλος *coenum*: *poel* palus.
 .. πηνικη *coma adulterina* *paruik*. Vide Stephani
 Thes. T. IV. p. 78.
 .. πιδαξ *scatebra*: Alam. *pfuetze* lacuna, nobis
putte id. & *puteus*, & *pit* *scrobs*, *fovea*: aut si
mavis, a *πιθος* i. *dolium* deduces.
 .. πικρος *bitter* amarus.
 .. πιλητος *geuolt* ex *lanis* coactus: *vilt* *lanae*
coactae.

πιλοειν

πιλοειν densare, confipare. Quidni hinc deducetur Lat. *pitula* & German. *pille*?

πιειν α πινω *rojen* potare.

πισεια loca irrigua: *pissen* mœjere.

πισσα *pik* pix.

πλαδος humor superfluitus: *plas* stagnum.

πλαξ *plak, plek* (*lants*) planities: & pro tabula respondet *plank* asser, *planca*, aut *plak* ferula: huc trahit Kilianus nostrum *plakaat*.

πλαστηρ fictor: *plaaster, pleister* incrustatio.

πλατυγιζω ampullari: *pratten* superbire.

πλατεια platea &

πλατυς *plat* latus: huc quoque pertinent *plaats* locus, *area*, *plaat* lamina & *plate* Selandorum pro pisce passere; nec non *plaat* brevia, atque *plaat* *reel* patena.

πλεκειν *vlechten*nectere, quo refer *fikken* sarcire, & *plojen* plicare.

πλεος *vol* plenus.

πλευριτις *pleuris*.

πληγων *vlegel* flagellum.

πληγη, Dor. *πλαγα* *plag* *plaga*, pestis: & *plak* ferula, *plaga*.

πληθος multitudo: Alam. *welt* dicunt & nos *weerelt* pro mundo aut tertiarum orbe.

πληξις apud quemdam pro *blixem* s. fulgure, quod alius *πληγην* dixit.

πληττειν *verpletten* percutere, frangere.

πλιθος later, *vlint* Saxon. *silex*, & *flinte*, Alam. *selopetum*.

H h

πλ)-

- πλυνειν lavare: *ploussen* demergere.
 πλυντρια pannorum lotrix: *plunjen* panni.
 πνευστικον *roesten* anhelare.
 ποθειν desiderare: *bidden* petere.
 ποιητος factitius: *bootsen* imitari.
 ποικιλος *gespikkelt* varius: huc refero German.
roekken varioli, morbilli.
 ποινη *ryne* poena, vide Πενομαι.
 ποιφυσσειν spirare, terrere: *roffen* flare, turgere, ampullari.
 πολειν: *ploegen* arare, versare terram.
 πολυς *veel* multus: *vol* plenus: *bol* convexus.
 πονος, vide Πενομαι.
 πορδη crepitus ventris, vide *περδειν*. hinc forte pro ano Belgae *poort* dicunt.
 πορνη *hoerne* vetus, pro quo nunc *hoer* dicimus, meretrix.
 πορος Alam. *furth* transitus, unde urbium nomina *Frankfort*, *Oxford*.
 πορρω *verre*, *voorts* porro.
 πορτις juvenca *varre*, Alam. *farren*.
 πορτις *veerze* juvenca, bucula.
 πορφυρα *purper* purpura.
 ποτηρ (*drink*)pot poculum.
 πους, ποδος *voet*, Alam. *fusz* pes: ποδες *rooten*: *bout* crus, ab Hebr. **דב** *conculcavit*.
 πραγμα pro actu forensi, unde *πρακτικος* *praktizyn* causidicus: huc pertinet *gebruik*, Alam. *brauch* usus, mos.

πρακ-

πρακτηρ tributorum exactor: *pracher* vett. mendicus, nunc fordidus avarus, & *afprachen* precando extorquere.

πρεσβυτης *prufter* presbyter, sacerdos.

πρηθειν *branden* urere.

πριαμαι, unde πριασασθαι, emere: *prys* pretium.

πριζειν diffindere: *verbryzelen* comminuere.

πριστος ferra dissectus: Alam. *brett*, B. *bert* affer.

προ voor, Alam. *vor* & *fuer*, Gall. *pour*, Lat. *pro*.

πριξ donum: *prys* praemium.

προς, Dor. ποτι tot, Alam. *bisz* usque ad.

προσθητις anterior pars pectoris: Teut. *brust*, nobis *borst* pectus.

προσθιος *vorste* anterior.

προστατης *voorstander* antistes: it. Alam. *probst* B. *proft* vel *proft*.

προυνη *pruim* prunum.

πρωι *vroeg*, Alam. *fruehe* mane.

πρωτιστος contr. πρωστος *voorste* primus, unde *Vorst* princeps.

πτερις *varen* s. *faren* filix.

πτερον *veder* ala, pluma.

πτυειν *spuwen* spuere: *spotten* illudere.

πυκα dense, & Homericum πυκινως crebro *vaak*, *vaken*: item pro affabre *puik*.

πυκτιον & πυξιον *boekje* & *boecken* libellus.

πυξισ *bus* & *bos*, Alam. *buechs*.

- πυξος *boschboom*, Alam. *buchstamm* *buxus*.
 πυρ *uur* ignis, ab Hebr. **אש** aut Syriaco
ܢܘܪܐ i. ignis, unde & Latinorum *uro*, *burno*.
 πυργος, Maced. **βυργος** *butcht*, Alam. *burg*
 arx, ab Hebr. **בִּירָה**.
 πυρεθρον *bertram*, herba *salutaris* dicta.
 πυρσυν *bernen*, *barnen*, *branden*, Alam. *bräu-*
nen *urere*, *braden* *assare*.
 πυρεσος ap. Moschum in Europa vs. 70. *paars*.
 πωλος *veulen*, Alam. *fuellen* *puilus*, Gall. *poule*.
 πωμα *hom*, *hommel* *operculum*.
 πων grex: *vee*, Alam. *vieh* *pecus*. (1260.)

P.

- Ραδδος *roede* *virga*: *rotting* *canna*, *scipio*.
 Ραδιξ *ramus*: *radys* *radicula*: vide Vossium in
Radix.
 Ραδιος *facilis*, *proclivis*: Goth. *ratbix* *faci-*
lius: Belg. *ras* & *rad* *agilis*, *celer*.
 Ραζειν, Aeol. **βραζειν** *blaffen* *latrare*.
 Ραθυγος *geraas* *strepitus* a verbo *razen*, & ab-
cunte in σ.
 Ραινειν *perfundere*: *reinigen* *purgare* ab adj.
rein *purus*.
 Ραισαι: **φθειραι** Hesych. Gallis *rafer*, nobis *ra-*
zeren est *destruere*, & majoribus Belgarum *reis*
solum *aequatum*.
 Ραισαι: **τριουλλαδας** **Αττικοι** **τε** **ει** **νοση** **αναλα-**
ξειν Idem: *ryzen*, *oryzen* *surgere*, *erigi*.

ραι-

ραϊσαζει ποσει, ωσει & postea ρειζω (quod corruptum videtur) ωθησω. it. ροιζει διωκει, ορμα, τρεχει ap. Hesych. convenit nostrum *reizen* proficisci.

ρασειν *roejen*, *nitroejen* extirpare.

ρακος, Aeolice βρακος lacera vestis, unde Latinum *bracca*, & B. *broek* caligae. *Rak* vide in ρεκος.

ραμνος *braam* spina.

ραυις gutta: Angl. *to rain*, Flandr. *reinen*, Belg. *regen* pluere.

ραπιζειν Angl. *to rap*, Gallis *scapper* ferire: an huc quadrant B. *rap* i. rapidus, agilis; *rapir* pugio; *rappe* crusta vulneris?

ραπτειν *rapen* confarcinare.

ραπυς Athenaco rapum *raap*, *rape*.

ραωσειν adlidere: *raspen* radere.

ρασωνη, vet. *rast*, nunc *rust* quies.

ραχις *ruch* (*graat*) spina dorsi.

ρευκειν & ρευχειν (unde ρουχος) *ronken* stertere.

ρεδειν Boeot. pro ραζειν *reden*, *taereden* parare.

ρεζειν, in fut. ρεξειν *ust-rechten* efficere.

ρεδος membrum: *gewricht* junctura. nam ablatο ge remanet *wricht*, ut Graecorum spiritus asper in W transferit, quod saepenumero fit, & ne longe abeamus, in hac littera plurima occurrent exempla, qualia sunt (si observes nostro W aequivalere Latinum sive Aeolicum B) ραζειν, ρακος, ραμνος, ρηγυωσειν, ρηπτειν, ρητηρ, ρωμομαι.

σειζω, vide παύσει.

σεκος Hesych. ζωμα, θωμη pro quo quum dubitarem ζωμη reponere, prius H. Stephanum consulere malui, quem idem tentasse video. Exin sequitur: σεκτος, ανδρειος η χιτων, ubi illud η abesse malim. Convenit nostrum *rok* tunica.

σεμβειν errare: *reven*, *revelen* errare, delirare.

σεπειν tendere, ferri: *reppen* movere, festinare.

σεχθεις ad amissim factus, rectus *recht*.

σεειν Alam. *rinnen* manare: Gothis *rinnan* venire, unde nostrum *rennen* currere sive *ruere*, quod similiter a σεειν derivari potest.

σεειν fluere: *reviir* s. *riviir* & apud Kilianum *ruise* fluvius, rivus, Gr. ρυξ.

σηγνυειν *b'eken* frangere, ex Hebr. פֶּרֶק.

σημα pro hymno quo celebrantur Dii: *rym* carmen: *roem* laus, gloria.

σησις dictio, Goth. *razda* loquela; Belg. *raatsel* dictio obscura, aenigma.

σησαιν, σησειν rumpere, Alam. *reissen*, B. *ryten*.

σειγην *urizen* algere: *vreezen* metuere.

σεινος pellis: *rinde* cortex, crusta.

σειτος vimen: *reep* funis junceus, circulus viminalis.

σειπτειν, σειθειν, *werpen*, Alam. *werfen* jacio.

σειδον *roos* rosa.

σειζει, vide παύσει.

σειδος strepitus & σειζος stridor: *geruisch* strepitus, unde *ruzie* lis, tumultus.

σειμ-

ρομφαία. Adferamus quaedam ex Becmano de Origg. I. L. p 920. " Eustathius exponit per „ επισπασρον. Hesychii: ρομφαία, ερακιον, αμυν- „ τηριον, μαχαίρα, ξιφος η ακοντιον μακρον. ubi „ pro ερακιον legatur Ξρακιον: etiam ex dicto Li- „ vii & Agellii loco. Proprie ergo *romphaea* „ est hasta aut lancea: sicut & *framea*, apud „ Prudent. Psychom. Utraque vox ab Hebr. pot- „ tius פדג. Si appendix Graeca subjicitur, „ fit inde ρομφαία, & facilius *framea* si F tan- „ tum praeponitur. Aliis *framea* Ger- „ manicum videtur *pfriem*”, [B. *priim*, quod verum puto cum Gesnero in Mithridate, cujus locum Becmanus ibidem exscripsit.]

ρουσιος *ros* coloris punicei, russi, rufi.

ροφειν *slorpen* sorbere.

ρυθμος *rym* rhythmus, confer αριθμος.

ρυμη vicus: Gothis *rums* spatiosus & *rumis* locus: Angli *room* dicunt pro loco aut conclavi; nos *ruim* pro spatioso, & subst. 't *ruim* pro alvo navis.

ρυσσοσ *rugosus*: *ruig* hirsutus.

ρυτηρ *redder* ereptor, liberator.

ρυτηρ *habenae*: *ridder*, *ruiter* eques: *ryden* equitare, vehi: Aeolicum est βρυτηρ unde nostrum *brèidel* & Gallorum *bride*.

ρυειν *uryen*, *beuryen* eripere, liberare.

ρωχομαι Laconibus pro οργιζομαι, ait Hesychius: Alamanni *rachen*, nos *wreeken* (unde partic. *gewroken*) pro ulcisci, & *wroegen* pro angere habemus.

ρωμη

ρωμη robur: ram aries a virilitate aut robore masculino.

ρωπες virgulta viminea: rœpen circuli viminei. (1311.)

Σ.

Σαβχον lintheum crassura: Saban Gothice & Theotisce pro sindone.

Σαβα vox bacchantium: zuipen, Alam. saufen potare, graecari: unde Plutarchus improbe deducit vocem σαβχας. Illud est ab Hebr. נַיִן potus, vinum.

Σαγμαζια jumenta; Alam. saumer.

Σαγος sagum: zege victoria.

Σαιρειν scireu verrere scopis: in compos. ornare, quod Belgis est siren.

Σακελλα & σακελλιον Hesych. ait esse, ubi aurum servatur: convenit Alamannorum sockel loculus, crumena.

Σακκιζειν ap. Hesychi: επι τῃ εκκενωσαι δια κλοπην τους σακκους &c. quod Belgae zakken nominant.

Σακκος zak foccus. Hebr. סַךְ; Goth. sakk, Alam. sack, Angl. a sac, Gall. un sac, Ital. & Hisp. sacco: Dan. sæck.

Σαχαρ saccher saccharum.

Σαλαν concutere: slant, Alam. schlagen verbeuren.

Σαλος salum, quae absque dubio ab αλς derivanda sunt, mutato spiritu denso in Σ: huc conve-

conve-

convenit Alam. *saltz* & Belg. *zout* i. sal, vide supra pag. 125. de λ in υ converso, quibus adde Gallorum *haut* ex Latina voce *altus*, & sic Brederoode *soudaten* habet pro *soldaten* &c. Ab *σαλω* i. in *salo* factum *insula* & Alam. *insel*.

σανταλον *zandel-hout*.

σαπφειρος *saffir* ex Hebr. **רִפְדִּי**.

σαρξ caro, unde *σαρκοφαγος* i. *zark*, *zerk*; Alam. *sarch* pro loculo, capulo.

σαττειν onerare, implere: *verzaden* satiare: Alam. *satt* satur, unde plebejum *zatter* pro *fatis*.

σαυλος delicatus, mollis: *zool* lenis, tepidus.

σαρπειν notum facere, Alam. *vett. spehen* quod Belgis est *verspiên* explorare.

σαφης certus, Cliviensibus *zaper* & apud Brederoode *zepers* & *verzepertjes* pro *zoker*.

σαομαι Aeol. pro *θεαομαι* Goth. *saiwom*, Alaman. *sehen*, nos *ziin* videre, & *sehewen* contemplari.

σειρα *zeel*, Alam. *seil* funis.

σεμιδαλις *zemelen* similago.

σεμνος honestus, decorus: Alam. *xiemen* quod nobis est *betamen* decere.

σηθειν cribro excutere: nobis *seudden* excutere, & *zift* cribrum notat.

σγρωνιον (quam vocem in Lexicis non invenio) Latinae voci *scrinium* originem dedisse, ait ad Horatium Doctiss. Dacerius; sed Vossius a *γρωνιον* diminutivo vocabuli *γρωνη* deducit, ubi

& ipsum σκρινιον &c. citat: Belgae dicunt *schryn*,
σημα *sein* signum :

σθεναρος *sterk* validus.

σιαλος saliva: *slym* pituita.

σιγαειν *zwygen* filere.

σιδηρος *yzet* ferrum: *zwaart* ensis.

σιζειν *siffen* sibilare: de qua ονοματοποιια viden-
dus Quinctil: I. Libr. Inst. c. 5. f.

σικχας Polluci L. VII. c. 22. crepidae genus:
zok foccus.

σικχος *ziik* aegrotus: *zwak* debilis.

σιλλαινειν strabonem esse *scheel*(*ziin*), Alam.
schielen & *schillen*.

σιμιον αυγιαλος Hefych. *zweimmen* natare.

σιμος *simus*: *simme* simia.

σινδων *zatyn* sindon: *zyde* sericum.

σινηπι *senner* sinapi.

σιντωρ *noxius*: *zondaar*, Alam. *suender*, Angl.
sinner peccator.

σιφων, Alam. *zapf*, Belg. *tap* tubus, sed no-
strum *spruit* longius abesse videtur.

σκαιος *scheef* obliquus, unde & Lat. *scaevus*.

σκαλλειν Alam. *scharren* fodere, farrire.

σκαμμαδες i. πορναι ait Hefych. *schaamte* pu-
dor, it. verenda.

σκαπτειν fodere: *schaven* dolare.

σκαπανη *schop* vel *schup* ligo, *schoffel* pala.

σκαραθος *kewer* per metathesin.

σκαφη *schepper* pelvis, haustum: *schip* aut
schouwe navis.

σκα-

σκαφιοσχηρη vox composita ab Hadr, Junio in Commentario de Coma pag. m. 538. quacum confert B. *schepe scheren* i. villosos pannos longis forficibus detondere.

σχεδαιεν *scheiden* dividere.

σχελεθρος ex ariditate tenuis: *schelfer* ramenta, affulae.

σχελος crus *schele* (van de voeten) Boxh. *scheen* tibia: *schenkel* crus.

σχεπω tego: *schaap* ovis, quae tegitur lana: *kappe* culmen, item cucullus &c.

σχευαζεσθαι parare iter: Goth. *skeugan* iter facere.

σχευος vas quodlibet: *schou*, *schuit* navigium: *schap* vas, theca.

σκηπτρου *skepter*.

σκια *schim*, *schadu* vel *schaau* (quo usi sunt Joach. Oudaan & A. Hoogvliit) umbra.

σκιαζειν *schetsen* adumbrare.

σκολιος obliquus: *scheel* strabo.

σκοπειν *schouwen* conspicerere.

σκοπελος *klip* κατὰ μεταθεσιν, scopulus.

σκορπιος *schorpioen*. Avenarius factum putat *Ajin* mutato in S ab **קרע**, sed Becmanus mavult a **שרע** derivare, quod notat *inflammans*. Praeterea **Σκορπιον** Graecis dici quidquid in metam ac conum fastigiatum est, ut tutulum crinium in pueris, observavit Jos. Scaliger in *Aetnam*: H. Stephanus similiter exponit *cincinnus crinium* in

acumen desinens *idque in pueris*, unde non longe abit nostrum *scherp* i. acutus.

σχοινιον, vide σφωνιον.

Σχυτης. Schutter jaculator, quod Scythae jaculandi fuerunt peritissimi: *schiten* quoque est jaculari.

σκυλλειν *kwellen* vexare: *schelden* conviciari.

σκυλον *spodium*: *schilt* scutum.

σκατος *buit* cutis: *schoen* calceus coriaceus.

σκυφος *kop* poculum.

σκαμμα *schimp* cavillatio.

σκαπτειν *schafferen* ludificari.

σκαρ *scherne* vetus pro stercore: cum genit. σκατος convenit *schyten* oacare, ab Hebr. שׂוּ i. nates.

σκαγια *faeces metalli*: *schuren* purgare, de-tergere.

σμηχειν *purgare*: *smukken* exornare.

σμηρα *myrrha*, q. v. omisit cum derivatis H. Stephanus: convenit Belgicum *smeren* unguere.

σμηχειν *exurere*: *smooken*, Alam. *schmauchen* fumare.

σμωνειν *vibix* ab Ionico σμωνειν *percutere*, quod nobis est *smuten*, Alam. *schmeissen*.

σμωνειν *mandere*: *smaken* gustare.

σμφος *spongiosus*, *fungosus*: *zwam* fungus: Alam. *sumpf* locus paludosus.

σοος *gezont* sanus, ab Hebr. שׁוּן *salus*.

σοος *zark* locus.

σοουα-

συνδαριον. De hac voce quum prolixè agat litteratissimus M. Z. Boxhornius in quadam Epistola ad Clariss. Cl. Salmasium data, consultum duxi eam maxima sui parte huc transferre ex Th. Crenii Analectis Philol. Crit. Hist. pag. 230, 231.

” Repetenti mihi, quos de voce *Sudarium*,
 ” quæ in Historia passionis Domini existat, ser-
 ” mones facere dignatus es, Vir illustris, omni-
 ” no videtur origo ejus ex barbara, sive Scytha-
 ” rum lingua petenda. Ita se res habet, ut dixi.
 ” *Su* Scythis significat aquam, & quidquid li-
 ” quidum, aut liquefcere natum est; idque vo-
 ” cabulum, ac eâ significatione, Turcis, quos
 ” Scytharum sobolem esse constat, hodieque ma-
 ” net. Lexicon Turcicum Latinum; *Su aqua*,
 ” *Tasli su*, aqua falsa; *Talei su*, aqua dulcis;
 ” *Safi su*, aqua clara; *Suoli*, aquæ ductus; *Su-*
 ” *den*, ex aqua. In fluminum plerorumque
 ” omnium nominibus idem apud eosdem super-
 ” est. In eodem Lexico; *Haliis Aijtozu*, *Ak-*
 ” *barsu*, flumen quod per agros labitur, ut de
 ” aliis jam non dicam. Id ipsum vocabulum
 ” Græcorum pariter ac Romanorum, qui & ipsi
 ” ex Scythis orti, lingua etiam agnoscit. Ne-
 ” que enim aliunde Græcorum *ἰδρυς*, Latinorum
 ” *Sudor*, & *Succus*, & alia infinita. Unum hoc
 ” addam. Suculæ Romanis sunt stellæ, quæ
 ” Græcis *Ἰαδες*, à pluvia ita dictæ. Orientales
 ” quippe ac occidentales pluvias cient. *Aut ad-*

„ modum fallor, aut à Scytharum *Su* ita dicuntur.
 „ Germanis autem, ex Scythia etiam, ut
 „ vaginâ, sicut Jornandes loquitur, gentium &
 „ officinâ nationum, progressis, idem nomen,
 „ & idem significans, superest in vocabulis pro-
 „ pè infinitis,

„ *Sue, so, seu,* aqua, in qua carnes coctæ,
 „ jus.

„ *See, fi, su,* (varia enim dialectus est Ger-
 „ manorum) mare. *Glesu,* succinum. *Glesum,*
 „ vocant vel scribunt veteres. Succus est, qui
 „ marinis undis congelatur, undè & succinum
 „ dixerunt Romani. Germani, quia plerumque
 „ pellucet, ac ex aqua coit, *glesu* vocant, no-
 „ mine factò ex *gles,* sive *glas,* quod pelluci-
 „ dum notat, & *su,* quod aquam.

„ An ergo *Sudarium,* in Historia Evangelica
 „ significat linteum liquore aliquò, aut unguen-
 „ tò, quod putredinem avertit, madefactum?
 „ Stultæ enim videntur, quas alii hætenus pro-
 „ munt, interpretationes. Quomodo enim ca-
 „ daveri conveniat linteum, quò sudores abster-
 „ guntur, *een Sweetdoek,* ut hætenus interpre-
 „ tes omnes vernaculâ linguâ nostrâ reddidère?
 „ Potestne eò uti cadaver? ”

σπαρῖστης ap. Suidam *απατεων* &c. hinc ergo
 Germanicum *seboft* pro homine nequam deducere
 malim, quam cum Becmano a *שפוט* i. iudex.

σπαθη spatula, ensis: *spade* ligo, bipalium.

σπαιρω vibrare: *speer* lancea.

σπα-

σπαρνιος *spraans* rarus, insolitus.

σπαρσιον Alam. *sperling* & *spatz*; Angl. *sparrow* passer.

σπαρσσειν *laniare*. Hinc Caes. Scaliger deducit *sperwer* nisus, quod aves alias laniet. Vossio videtur dici quasi *spar-veer* qui alas extendit, adeoque foret a σπαιρω & πτερον.

σπαριζειν *spartelen* palpitare, cum morte luctari. Qui a σφαδαζειν i. pedes jaotare dicunt; longius abire videntur.

σπαειν extrahere: *spannen* extendere.

σπειρειν *spreien* spargere, sternere, ab Hebr.

ספ.

σπειρεσθαι *seminari*: *spruiten* germinare.

σπενδειν *libare*, & *spondere*: Ita Alamanni mei dicunt *das abendmahl auspenden* distribuere coenam sacram: Belgis *spenden* & *spenderen* est dilargiri.

σπεκλον *spigel* speculum.

σπευδειν *sproeden* festinare.

σπηλυξ *spelonk* spelunca.

σπιζειν *extendere*: *spits* extensus, acutus.

σπογγος *spongi* spongia.

σπονδυλος *verticillum*: Angl. *spindle*, nobis *spille* fufus.

σταδιος *stadig*, *gestadig* stabilis.

σταλη ap. Hesych. ταμειον κτηνων, quod *tamen* suspectum Stephano: *stal* stabulum.

σταειν *inulit*. unde στηναι aor. 2. verbi *ιστημι*, stare *staan*, Alaman. *stehen*, Amstelodamensibus *staen* aut *steeen*. στυγη

στειγη & τεγος *tectum deke, dak, Alam. decke & sach:* & pro contignatione respondet Gothicum *stagi* & nostrum *stacie* ap. Kilian.

στειγειν *dekken tegere.*

στειγη Alam. *steige* semita: *steeg* angiportus: huc refero Gothicum *stazgu*, Alam. *staub*, B. *staf* pulvis.

στειβειν perambulare, stipare: huc referuntur *stappen* gradi: *stapel* pes, fulcrum: *staf* pedum, scipio. *staven* stabilire. *stevel* ocrea. *stip* gressus: *stiff* constipatus.

στειλασθαι Suidas exp. *καυσαι* i. abscondere, alias fallere significat: accedit Goth. *stilan* & nostrum *stelen* furari.

στειλεος, στελεος &c. *steel* manubrium.

στειρα carina navis: Alam. *steier*, B. *stier-roer* est clavus navis, unde *stiren* & *sturen* dirigere navis cursum.

στειρος Goth. *stairo* sterilis.

στειρειν *stryken* vadere, Gothicè *stiguan*, unde & nostrum *stigen* scandere, & *steeg* angiportus.

στελεχος *steleken, steelken*, Alam. *stielchen* truncus, scapus.

στελλειν *stellen* ponere: *stallen, stalen* merces exponere.

στεμμα *stam* stirps.

στενειν *stienen* gemere: Alaman. *stoehnen*, ut Graeci quoque *στοναχειν* dixere; cujus exemplum quod quaerebat Stephanus, habes in *Moschi*

ſchi Epitaphio ſuper Bione: *Αἰλίου μαι φονεύετε*
καποὶ &c. & Homeri Iliad. Σ. 124.

στερρεῖν privare: *ſtehen* furari, quomodo a *ſte-*
riov eſt *ſeb* & *ſtawerem* dicimus pro *ſte nelen*, ite
ſeel a Gr. *στειναι*: tum *ſτεροῦμαι* tum *λυομαι* apud
 Iſoer. pro *ſteruen* ſive *morī*.

στερρος *ſterk* firmus.

στῆλη *ſtyl* columna.

στηριζειν *ſterken* confirmare.

στιβος via trita: *ſtep* & *ſtip* grefſus, veſtigium.

στιβαιν. Audiamus hic Hadr. Junium in Anim.
 adv. L. V. c. 6. " *ſtyven* pro durare roborareve

„ a *στειν* derivatur, ut *ſtyf* *στειφειν* vocem expri-

„ mit: rurfus in alia ſignificatione *ſtyven* pro du-

„ rare & conſtringere amylo lintea ſeu pepia di-

„ cunt foeminae voco originem ſuam referente

„ ad *εὐβειν*, quod cogere ac conſtringere notat."

στιγμα Alam. *ſtick*, Goth. *ſtik*, B. *ſtik*, *ſteek*
 punctus.

στιζειν *ſteken* pungere: *ſtikken* pingere acu.

στιλβειν ſplendere: *silver*, Alam. *ſilber* ſi-
 gentum.

στιων ſtern, Amſtal. *ſtijn* lapis.

ſτραγυλιε *ſtrigel* ſtrigilis.

στοα Aeol. *στοα* porticus, & apud Heſych.
κονclave: nobis *ſtuo* hypocaustum.

στομα os: *ſtem* vox, & contrarium *ſτοιμα* i.
στομαχος ventus:

στομαχος *mage* ventriculus.

στομιον *foem*, Alam. *zamen* foemina.

K k

στρεφω

στοργη amor, pietas: hinc Teutonicum *storch* pro ciconia, quam avem pietatis in pullos studiosissimam esse rarissimis lectuque dignissimis exemplis probavit, adscripto que Epigrammate aeternavit praeclarus ille Horarum Subciviarum auctor, CAMERARIUS Cent. III. pag. 240. Adfine est *zorg* cura.

στραγγαλη *streng*, Alam. *strang* laqueus.

στραγγευσειν torquere: *strengen* (unde *streng* & *streen*) constringere, arctare.

στρατευειν *stryden*, Alam. *streiten* militare.

στρατη πορη Hefych. *straathoer*.

στρεβλιτης *struisf*, Alam. *straublein*.

στρεβλουν distorquere: *stribbelen* reniti.

στρευγομαι (pro *στραγγευσομαι* ait Stephanus) αφ' ε και *στραγγε* η κατα βραχυ προεσις, ap. Hefych. inde *strengel* catarrhus equorum cum anhelitus difficultate. Aliquis hinc *streven* i. eniti deduxit.

στρεζεσθαι. Philostratus ap. Stephanum: *ναι ερωσ και νεμεσις οξεισ θεοι και σρεφομενοι* id est, modo hunc modo illum locum pererrantes: ut Alam. *streifen* & Belgae *stropen* dicunt pro *palari*, *vagari*. Adde *streven* veteribus sumtum pro simul *deambulare*.

στηνης asper: *streng* severus, & per metath. *ernst* ferius.

στροβιλος vortex: *strobblig* Gelricum pro intricatus, horridus, Alam. *streiblicht*.

στρογγυλος rotundus &c. *strengelen* constringere, contorquere. στρομ-

στρῶμβος vortex: *stroom* flumen: accipitur etiam pro *storm* seu procella, nec non pro concha, nimirum ob tortos gyros, quo significatu respondet B. *tromp* vel *trompet* tuba; quis enim concharum usum ignorat loco tubae?

στρους pro *στραθος* Hesych. *struis* struthio.

στροφᾶν *stropen* pro invertere, Junius in Animadv. p. 277.

στροφή versio: *streek*, Alam. *streif* linea, versus: it. *streek*, Alam. *strich* fallacia, stropha.

στρεπτος αετος *struis* laganum, quod inter coquendum saepius convertatur.

στροφιον capitis redimiculum: *siropje* collare.

στροφος *strop* funis contortus.

στρωμα *stroot* stramen.

στρωειν inusit. *strojen* sternere.

στρωλος stratus, unde *straat* via publica.

στιγνος tristis, invisus: *steeg*, *stug*, *stak* refractarius.

στιλος *styl* pila, columnen: huc addo *stoel* sedile.

στιππη *stoppe* Flandr. pro stupa, derivandum a

στιφειν *stoppen* stipare. Vide & supra *σιβειν*.

στωμυλια loquacitas: adfines nostrum *stamelen* balbutire, titubare lingua: priori *σω* abjecto remanet *μυλια* quod forte est a nostro *mul* os, rictus.

συ, Dor. *τυ*, Gall. *tu*, Alam. *du tu*: σοι, Dor. *τοι*, Gall. *toi*, nostri majores *dy* tibi: hinc *σος*,

Dor. τος & τος tuus, Gall. ton & sien, Alaman.
dein, nostri maj. *syn* hoc.

σῆνος (van een) *syn* porciaus.

σῆκη *voge* *h*cus.

σῆχοι υποδηματα *de* γυν *Helych.* *stoen*,
Alam. *stoh* calceus: *sohken* *socki*.

σῆσορας, vide *ἕσσορας*.

σῆση, Attice *τυρση*, unde Lat. *turba* & no-
strum *storp*, it. *stossi* ap. Kilianum pro tumultu:
addo *stoevel* vel *staboiv* turbidus.

σῆς *zeig*, Alam. *seu* *lus*.

σφαζειν, σφαζειν *stactren* *maetare*.

σφαιλῆν *πληρον* *Helych.* *untien* *implere*.

σφακελος *zali*, vet. *zigi*, Alam. *salbey* *salvia*.

σφαλλειν fallere: *seihen* *errare*, *falti*: it. pro
supplantare accedit *nostrum* *vallan* *labi*.

σφιγξεν *binden* *stringere*: hinc VLITIVS &
JUNIVS derivant *vinger* *digitus*.

σφιν *hun* *ipsis*.

σφοδρος vehementis, *multus*: Belgae veteres
habuerunt *zwydig* & *zwindig* pro *multus*, *ma-*
gnus, item *zwindt*, *gezwindt* pro *vehemens*, quod
nunc significat *alacer*, *properus*: adde *Germ.*
stoh *mael* *vertigo*.

σφεινῶνος *unpauis* *Helych.* *fris*, *veijde* *vege-*
rus, *trecons*.

σφραγον *matheolus* *pedis*: *stoe* *vestigium*, *st-*
bita: *verze* *calx* *pedis*.

σφραγη *soel* *schobla*, Alam. *soel*.

σφραγη

σχίζω ap. Hesych. *scherra* tondere: *schuur*, Alam. *scheer* forfex, quod alii ad *σχίζω* referunt, nam antiquæ erat *scire*.

σχῆρος litus Hesych. *schorre* & *schore* idem atque alia significat, de quibus Kilianus.

σχῆρον Poet. prope, juxta: *schin* propemodum.

σχελαος miser: *schudeltē* dampnosus.

σχαμα *schyn* forma: *schum* umbra.

σχίζειν *syden* scindere. Vide omnino VOSSIUM. hinc forte & *schisten* i. partiri, item *scheiden* dirimere.

σχινδαρος affluta: *schale* scandula.

σχομος juncus, funis: *schuur* nervus: *schoen* calceus.

σχολη *schole*.

σωμα corpus: *somme* vetus pro *sommige* aliqui, aliquot. Has voces ideo inter se comparo, quod Angli similiter suo *body* (quod corpus notat) utantur, ut *any body* quicumque, *some-body* aliquis, *no-body* nemo &c.

σωρος accervus: *schuur* turba, multitudo: *schuur* horreum, quæ utriusque inde facta potem. (1489)

T.

ταχυς stucidas: *tanger* asper gustus.

ταξύ unde partic. *ταταγών* ap. Homer. *Iliad.* A. 594. derivant Grammatici, quod in Scholio non tantum exponitur *stucidas*, sed & (quod

non animadvertit Stephanus in Thef.) λαμβανων. Eustathius quoque per λαβων explicat; sed Hesychius tertiam adfert significationem, namque sic habet: ΤΕΤΑΓΩΝ ΕΚΤΕΙΛΑΣ, ΤΙΝΑΞΑΣ i. e. *concu-tiens*. Quae omnia mire confirmantur ex his cognatarum linguarum vocibus: Goth. *tekan*, quod nobis *tikken* tangere: Angl. *to take* capere: Belg. *tukken* vel *tokken* tangere, quaterere: *tassen* τάζειν tangere: *tanger* exilis, tener qf. *extensus* ab Gr. ταναος.

ταλασιν *dulden* tolerare.

ταπησ ταπησ *tapetum*.

ταρασσειν Alam. *bestuertzen* conturbare.

ταρβος *metus*: *droef*, *bedroeft*, Alam. *betruebt* tristis.

ταρσος & pro eo ταρδος *planta pedis*: *treden* gradi.

τασσειν, veteribus *tassen* ordinare: unde *hout-tas* lignorum strues.

ταυρος *stier* taurus.

ταων, Aeol. παων *paau* pavo.

τεγλειν Alam. *dunken* tingere. (1500)

τεγος *dak*, Alam. *tach* tectum domus.

τεινειν Alam. *dehnen* extendere. Hinc Voffius derivat *tenuis* quod est nostrum *dun*, sed vide *τυννος*. Sumitur & pro pertinere ad rem i. *tot eene zaak dinen*. Consulatur quoque inferius *τενος*.

τειρειν *deeren* vexare, nocere, & *dorren* siccare: adde *doren* spina.

ΤΕΙΧΟΣ

τειχος murus: *dyk*, Teut. *teich* agger.

τεμαρα, *mark* terminus, & pro signo *mark*, *merk*.

τεμηριον *teeken* signum.

τελειν *telten*, *betalen* numerare, solvere: Venerum quoque verbum est, quae observatio Lexicis etiam est inferenda, ut apud Anacr. Ode XXIII. vs. post. & Hymno in Apoll. v. 23. ubi consulatur BARNESIUS. Ita convenit nostrum *teelen* i. gignere, & *telge* germen. Hinc forte Eustathius τελειουσθαι explicat *uxorem ducere*, quo etiam spectant τελλειν & τελεθειν *fieri, oriri*.

τελος *tol* vectigal.

τενδα Suidae οικια εκ λινου *tente* tentorium.

τενδειν comedere: *tant* dens.

τενος s. τενος. Hic e Glossario JUNII adferimus haec: "TAINS palmes, item virga . . .

„ Belgis quoque *teenen* vel *tinen* sunt
 „ vimina; fortasse a τεινω *tendo, extendo*, quod
 „ ea pro lubitu quaquaversus flectere atque exten-
 „ dere soleamus. Graecis certe τενος vel τενος
 „ dicitur *quicquid in longum ducitur atque exten-*
 „ *ditur*: unde & *fascias & laqueos* proprie sic
 „ appellarunt. Τενος & τονος idem sunt, ut
 „ γεμος & γομος & similia; atque inde τενια &
 „ τενιδιον *parva fascia*. Occurrit & *tenuis* apud
 „ Plautum pro *vinculo vel laqueo* &c. &c."

τεος, vide in Συ.

τερεβινθος *terpenty*. Vide Martini Lexic. Philol.

τερειν

ΤΕΡΕΙΝ vulnerare: *deeren* laedere: it. pro terebrare *door* (*boren*), i. e. per-forare.

ΤΕΡΗΥ *teer* tener: *deerne* puella.

ΤΕΡΜΑ *term* terminus.

ΤΕΡΟΣΙΝ *daren* & *dorren* arefacere: hinc refero *doerst* sitis: ac *dare* Saxon. pro ustrina: it. *darink*, *dary*, *darr* quae Kilianus exponit: cespes bituminosus quo ignis fovetur, quem hodie *surf* dicimus, namque est terra arefacta. Ceterum hujus vocis *surf* varias variorum etymologias invenies ap. Eruditiss. DE GNERUM in *Dissertat. de Turfis* p. 6-9.

ΤΕΟΣΑΡΕΣ, vide post ΠΕΥΤΕ pag. 263.

ΤΕΤΑΝΟΣ extentus: *aun* tetius: *tongar* oxilis; tener.

ΤΕΤΡΑΧΩΝΟΣ quadrangulus: *sterling* cubus; tessera.

ΤΕΤΡΑ honorificum nomen, quo seniotem junior adpellat: *taat*, Alam. *tetto* quomodo infantes patrem adpellare docentur.

ΤΕΥΚΤΗΡ *stichter* conditor.

ΤΕΥΧΟΣ *zeug*, Alam. *zeug* instrumentum, arma.

ΤΕΥΧΕΙΝ Gothis *tangan* facere: Belgice *stichten* condere.

ΤΗΓΑΡΙΝ fartago: *tegel* tegula aut olla.

ΤΗΛΑ tabula lata, vide Steph. Ind.: *dele*, Alam. *stiele* asser.

ΤΗΡΕΙΝ custodire, servare: *trou* fidus.

ΤΗΤΑΕΙΝ quaerere. *toetsen* tentare; inquirere;

ΤΙΑΡΟΣ *turbant*, *sulps* à Persico **تور**.

ΤΙΥΓΙΣ

τιγρις tyger.

τιθη, vide τιθη.

τιθημι zette poisa.

ΤΙΚΤΕΙV unde aor. ΤΟΚΕΙV gignere: Frisonibus tokkelen est lascivius ludere: it, tokken allicere, & Flandri token dicunt (ut Kilianus habet) pro jokken, spelen ludere, nugari.

ΤΙΛΛΕΙV vellere, vexare: tillen loco movere.

ΤΙΜΙΟΝ ΕΣΤΙ het betaamt, Alam. es zimet decorum est, Goth. gatimid convenit.

ΤΙΝΘΑΛΕΟΣ calidus, ignitus: tintelend flagrans.

ΤΙΤΘΗ tet vel titte papilla.

ΤΙΤΘΟΣ tyttel titulus, Alam. tittel.

ΤΟ in nominibus het, in verbis te quod Anglis est to, ut το γραβειν te of het schryven, το λεγειν te lezen, het lezen, vide supra O.

ΤΟΛΜΑΝ dollen audere.

ΤΟΜΟΣ moet per metath. pars, segmentum.

ΤΟΝΘΟΥΖΩ murmurare: donderen tonare, quod alii deducunt a sequenti

ΤΟΝΟΣ toon tonus: deun cantilena.

ΤΟΠΟΣ locus: top summitas.

ΤΟΡΕΙΝ door(boren) per-forare.

ΤΟΡΕΥΕΙΝ drajen tornare.

ΤΟΤΕ: toen Dorice τοκα tunc.

ΤΟΥΤΟ Angl. that, nos dat id, ipsum.

ΤΡΑΠΕΖΑ pro laqueo sumtum memini, sed neque locum neque nomen scriptoris nunc novi: hinc foret betrappen deprehendere.

L I

ΤΡΑΠΕΙΝ

τραπειν calcare uvas: trappen calcate: druiven,
Alam. trauben uvas.

τραχηλος collum: kragen collare.

· τριχυσ ruich hirsutus.

· τρεις, τρια tri, Alam. drey tres.

· τρεμεν tremere tremere.

· ΤΡΕΠΕΙΝ ΕΙΣ ΦΥΓΗΝ vertere: in fugam op de vlucht
dryven.

· ΤΡΕΧΕΙΝ currere: trekken proficisci, vide Σοξ-
ΖΕΙΤΑΙ.

· τρις tris numerus ternarius.

· τριβος bereden wech via trita, quomodo Athe-
naeus habet: εντριβον: ab εντριβειν ap. Vossium.

· τριβειν wryven, Alam. reiben terere: dryven,
Alam. treiben pellere: dorffen, Alam. dreschen
ut Lat. trituro a τριτρο i. tritor.

· τριμμα, Alam. truemmer fragmenta minutissi-
ma: alius adfert λωιμν mica, quam Teutones
krittmeik dicunt.

· τρικους drivoet.

· τριτος derde, Alam. dritte tertius.

· τριχες pili: ruich, Goth. rib hirsutus.

· τρυγαν fruges colligo: drogen siccare.

· τρυγη terwe triticum.

· τρυγων (tortelduif turtur) forte nomen habet
a trouwe i. fidelitate in conjugem: an ab sono di-
eta haec avis ut Hebr. טוֹרְטוּר.

· τρυξ droessem fex, Angl. dregs: ad fine dreg
coenum, sordes.

· τρυπα antique trouze foramen,

· ΤΡΥΠΑ.

τρυπανον veterator: veteres *dringina* dicebant quod nunc est *bedroch*, & Alam. *trug* vel *betrag* fraus, dolus. Kilianus habet: *trouwanterye* i. *boeverye*, vulgo *trutanna*.

τρυσαι, τρυσαι, ξεραει Hefych. *drogen* siccare.

τρυσαιν drukken vexare: *dringen* urgere.

τρωςειν comedere: vide an huc faciat quod Kilianus *truggelen* exponit *pecunias* & cibum undique colligere *praestigiis* & *fallaciis*. Atque *τρωςτης* non tantum comestorem notat, sed & astutum, veteratorem. Conuenit Hollandorum *treek* dolus, ac Germanorum *betrekken* decipere: Idem *trouwant* metaphor. exponit vagabundus, *parasitus*, *scurra*, Hispan. *truhan*.

-τυ, vide τυ.

τυμβος *tombe* monumentum, sepulcrum.

τυμπανον *tamboer*, Gallice *tambour*, vel sine *M tabourin* in diminuendi forma a primit. τυπτειν *pulsare* quod Punice dicebatur *Tuppin*, & Hebr. תפת unde תת *tympanum*. Omnia haec a sono efficta esse, declarat vox *dobbedobbedob* quam ap. Brederode habes in fabula *Molitoris*, *Me dunkt dat de trommel dobbdobbedob gaat*: consonat Hebr. תפתות *tympanistriae*.

τυνος & τυνος parvus: hinc potius Lat. *tenuis* & nostrum *dun* deducere quam ab *τεινειν* aut ab *στεινος*.

τυπτειν verberare, quod ut Schottelius & Kilianus

lianus habent, veteribus erat *tulpen*: videtis *τυμπανον*.

τυραννος tiran: *toorn* ira: Junius in Gothico *thaurngus* Belgicum *deurne* s. *doorne* i. spina comparat cum hoc *τυραννος*, quod utrumque a *τυρειν* sive *τειρειν* vexare, cruciare originem trahat.

τυρας toren, Alam. *tburu* turris ab Hebr. **טור** *tupes*.

τυτθον parum, paululum: sic nos de re nihili *τυτ τυτ* dicimus.

τυβλος poni etiam pro *κωφος* i. *doof*, Alam. *taub* surdus, auctor est Hesychius.

τυφειν fumum excitare: *doven* extinguere prunas.

τωθαζειν de quo sic Hadr. Junius in Animadv. p. 278. "Quod illi *τωθαζειν* pro subsannare, nos „*die toot setten* dicimus", quae ego verba non intelligo. (1576.).

Υ.

Υαινα & *συαινα* fucula, it. piscis nomen a fetis quas in dorso gerit, quem possumus dicere *meer-kwyn*.

υαλος glas vitrum.

υβριζειν. *buberden* pro contumeliari & convicia facere ab *υβριζειν* pag. 275. ait Hadr. Junius, sed neque hanc vocem novi: an voluit Flandricum *babbelen* dicere pro *bappelen* i. saltitare, nam & sic Latini suo *insultare* sunt usi? *υβρις*

ὕβρις. ορνέου νυκτερινόν ap. Hesych. respondet Kiliani *hube*, *huibe*; *huibeken* & Gallorum *hibou* pro bubone, noctua: adde vetus *huberon* pro *hoppe* i. upupa.

ὕγρος humidus: *huiverig* frigescens.

ὕδρα *adder*, Alam. *nasser*.

ὕδειν canere, dicere: *keeten* nominare.

ὕδωρ *water* aqua.

ὕθισιζειν quid sibi velit in his Hadr. Junii verbis pag. 276. "an *fissen* pro incitare canes & in ,, aliquem animare acclamationibus ab ὕθισιζειν?" adhuc quaero.

ὕθλιον nugari: *ydel* vanus, inanis.

ὕθλος *ydel geklap*, *hoetelery*, Alam. *budlery* nugae, ineptiae.

ὕιος veteribus *suana* pro *zoon* filius.

ὕκης &c. piscis quidam, an est lucius quem nos *snoek* adpellamus, & Alamanni propius paulo *becht*?

ὕλαιν *huilen* ululare, latrare.

ὕλη pro silva *wout*, Alam. *walt*; pro ligno *hout*, Alam. *holtz*; addimus ex Fr. Jnnio *zuil* columna, de q. v. in *ξύλον*.

ὕλια praesegmina coriorum: *zole* solea.

ὕλκος Aeol. pro *λυκος*, unde postea *υλκος* & nostrum *wolf* lupus.

ὕπατος summus: *hoofst*, Alam. *haupt* caput.

ὕπερ *ouer*, Alam. *ueber* super.

ὕπερτατος *opperste* supremus.

ὕπο *af*, Alam. *ab*, *abe*, Lat. *ab*, vide *απο*.

ὑσσωπος *yssop* ab Hebr. יסוד

ὑστέρα *uterus*; *uister* soror (uterina).

ὑστερος *uisterste* postremus.

ὑστέρα *postera* dies: hinc nescio quis per verissimum ὑστερον πρότερον *gisteren* i. heri deducit, quod melius convenit Latinae voci *hesternus*.

ὑφαν *wewen* texere; *webbe* tela: adde *kuive* vitta, reticulum.

ὑφear *hars* resina.

ὑψος *proceritas*: *hupfeb* bellus, conspicuus.

ὑψων *heffen* tollere.

ὑειν *pluere*: non possum insignem hic praetermittere locum Menagii in Amoenitt. Juris Cap. 3. qui sic fere habet: "ὑω antiquus idem ac Φω
 ,, h. e. gigno, produco, pario; & a quo ipsum
 ,, Φω [& Latin. *fo* atque antiquatum *fuo*],
 ,, ut Φέρος ab εἶνος, Το ὑω in usu ea notione
 ,, fuisse, testantur voces ὑρος *filius*, & ὑλη *matte-*
 ,, *ria*, *silva*. Ab ὑω quoque est κυων quivis fo-
 ,, tus animalis", [quod confirmatur Belgico
 ,, *hant* canis, aut altero *kint* infans.] "ut & σους
 ,, & μος. Ita & praeposito ξ dixerunt ξυλον ab
 ,, ὑλη". His adde quae diximus ad γυνη &
 ,, κυειν, nec non quae ex Boxhornio adtulimus in
 voce σαυδαριον. (1696.)

Φ.

Φαγω & Φηγω *comedo* cum substantivo βαιος
 i. *cibus* originem traxisse puto a Phrygico βεικ,
 βεικος

βῆκος vel βεκκος i. e. panis de quo videndus Herodotus in Euterpe, & ad eum Jac. Gronovius. Eadem antiquissima vocabula in nostro sermone remanserunt; nam *weg*, *wegge* est panis albus, & *bakker*, Alam. *bekker* pistor, panifex.

Φασι ostendo: hinc interposito G Latinorum *fingo*, & mutato G in S sive Belgicum Z nostrum *veinsen* facta opinor. Vossius mire in hoc etymo se cruciat, quamquam in Tractatu de permut. Litt. plurimis exemplis ostenderat, G non raro interponi.

Φαινοσα videri: *venster*, vulgo *veingster* (ubi simile inserti G exemplum notabis) fenestra. Operae pretium facturus eris, B. L. si VOSSIUM ad h. v. consulas.

Φασκαλος *fascel* fascis.

Φακη lenticula: *wikke* vicia.

Φαλανα balaena: *balein* balaenarum ossa.

Φαλαστρος *kaal*, calvus, nam & Latinam vocem hinc deduxit Vossius, ubi & alias immo Hebraicas adfert origines.

Φαλακων *walk* falco.

Φαλος: hinc procul dubio sunt *paal*, Alam. *pfahl* palus: it. *wal* vallum, & alterum vallus pro palo: forsitan & *pal* firmus: *palster* Kiliano est scipio.

Φαλος albus: *vaal* albicans.

Φαλλω splendidum reddo: *vullen* limare.

Φανος adparens, manifestus: *vanden*, *vane* vexillum, signum.

Φανος

Φαυος fax: *vonk* scintilla.

Φαραγξ barathrum: *wrak* naufragium, *navis* fragmenta.

Φασίανος fazant.

Φασίς adparitio: *vixevazen* deliramenta, a *vaze* vel *vaasche* quae Kilianus exp. *phantasia*, *delirium*.

Φατίλα palumbes, per metath. *duif*, Alam. *tau-*
be columba.

Φαυλος i. pravus, vitiosus, *vilis*: Alam. *faul*, Belg. *vuil* i. vitiosus: *euvel* malus: *fil*, *fil* nequam: an haec omnia sunt ab Hebr. לויף stultus, quo nomine *homines mali*, atque *impii* signantur a Salomone rege, an a לויף iniquus, unde & B. *knevel* pro nequam esse crediderim.

Φεβομαι a Φεβειν metuo: *beven*, Alam. *beben* pavere, trepidare.

Φεγλος splendor: *ueng* ster fenestra.

Φειδομαι ab antiquato Φειδειν parco, abstineo: *myden*, Alam. *meiden* fugere vel *vitare* quod ejusdem originis censeo.

Φελλος Hesychio inter alia cortex arboris: *vel*, Alam. *fell* pellis. Nisi Vossius praecoccupasset, plura adderem.

Φενακη, vide πηνικη. " Itidem & Φενακιζειν (*verba recito Hadr. Junii*) " communi imposturae nomine pro fuco fallere nostrum *vernissen* fecit: nisi potius Φοινικιζειν in eam laudem vocemus, a quadam purpurissi significatione."

Φερειν

Φερεν *beuren*, veteribus *baren* ferre, tollere: *baar* feretrum: *voeren* ducere, vehere: *varen* vehi & ut Gr. Φερεσαι pro valere. Huc etiam ut verbum *baren* i. parere (quod supra ad παρα retulimus) & terminationem *baar* in adjectivis *vruchtbaar*, *manbaar*, *lastbaar* &c. (cui Graecanica Φορος in καρποφορος, ανδροφορος, ζυγηφορος respondet) revocem, faciunt Viri nunquam satis laudandi L. TEN KATE, qui videatur Tom. II. pag. 86. & 584-591. & B. HUIDECOPER in nuperis Observationibus Philologicis in Vondelium, pag. 435. seqq. qui quamvis ipsi de Graeco etymo non fuerint solliciti, tamen & haec & multa alia ut *baar* pro nudus, apertus, praesens, *gebaar* pro gestu, habitu &c. ad vetustissimam verbi *baren* significationem sc. τὸ Φερεν retulerunt. Non possum non publicum hic per occasionem meae erga ampliss. HUIDECOPERUM venerationis testimonium exhibere, cujus ego Observationes ante dies aliquot legi coeptas tantopere admiror, ut nesciam cui potius gratulari debeam, ipsine de honore immortalium quem hoc scripto uno consequetur, an mihi ceterisque sermonis patrii amatoribus de opere, cujus per multos annos (unum TEN KATII Viri litteratissimi, sagacissimi excipio.) par existit nullum: tantum enim in id congestum est omnifariae eruditionis, tanta in eo adparet ingenii perspicacitas atque iudicii acies, tantam prae se fert modestiam ac pietatem, ut nihil pote

M m

fit

fit supra. Adde superioribus quae idem Vir Doctiss. p. 450. differit de *offer* pro *op-ber* vel *op-fer* hostia.

Φευ *foei* phy.

Φευγειν, inserto λ habes Alam. *fliehen* vel B. *vliden* fugere: an consonantius est Alam. *weichen* l. e. Belg. *wyken* cedere?

Φηγος *beuke* fagus: *boek*, Alam. *buch* qf. cortex sive liber faginus.

Φηλος, Φηλητης *fil*, *filt*, Gallis *filou* impostor.

Φηρ Aeol. pro Φηρ *fera*: *fir* ferox: huc facit Scythicum *bar* & *ber*, quod feram notabat, unde HUIDECOPER pag. 467. deducit Latinas voces *fera*, *a-per*, *por-cus*, *ver-res* & Belgicas *beer*, *e-ver*, *ver-ken*.

Φθειρειν *bederven* perdere: *teeren* (unde *teering*) tabescere, &c.

Φθειρειν vitiare, labefactare: *dojen* resolvi calore, quod de gelu dicitur: vide Ten Kate Tom. II. p. 613.

Φθουγος *fomus* a Φθουγομαι loquor: *tonge* lingua pro veteri *dingua*.

Φιαλη *fiote*.

Φιαλισκη *flesken* quod recentioribus Graecis est Φλασκων.

Φιλειν *boelen* amare.

Φιλος praepostere *lijf* carus, dilectus.

Φλαζειν Alam. *platzen* stulte loqui.

Φλαζειν *fervere*: *blazen* flare.

Φλαζω-

Φλαυρος *flore* Kilian. homo inutilis, vilis.

Φλεβοτομον *vlisim* scalpellum ad incidendam venam.

Φλεγμα inflammatio : *flambou* fax : *vlamme* flamma : & pro pituita *fluimen*.

Φλεγυρος ardens, flagrans : *flikkeren* scintillare, flagrare a sequenti

Φλεγειν, vett. *blikken* fulgere, unde *blixem* pro *blik-sem* fulgur, Alam. *blitz* quocum convenit Gr. Φλοξ flamma.

Φλευειν adfluere, abundare : *vloejen* fluere. Vide etiam Φλυαρειν & Φλυειν.

Φλιδαειν putrescere, rumpi : adfines est *fledercyn* vel *fercyn* morbus articularis, ob humores malignos Gallis *la goutte* dictus.

Φλοιος *vlis* cortex, membrana.

Φλοξ, vide Φλεγω cum praecedentibus.

Φλους teges, *stoea vloer* (matte).

Φλυαρειν, Φλυειν, Φλυζειν, Φλυασσειν, Φληδαν &c. idem quod Φλευειν significant i. nugari : huc pertinent antiquata *fletsen*, *fletteren* (unde Gallicum *flater*) & *fleuwen* pro hodierno *vleien* adulari, cum *flitsen* fallere verbis. Eiusdem originis videtur *blaterare*. Hadr. Junius pag. 277. hinc ait esse *flerien* pro nugari.

Φλυδαρος flaccidus : Alam. *flotteren* volitare, quod de crinibus ac veste dicitur. Kilianus habet : *flederen*, *fledderen*, *vledderen*, volitare, plaudere alis, & vagari.

Φλυδαίν διαχεισθαι Hefych. *vloeden* fluere: *vloeten* fluctuare.

Φλυζειν. Apud Hippocr. Φλυζοησι Galenus exp. βλυσαις, & Φλυεται ap. eumd. ὑγραινεται. Exponitur etiam amburo quod Belgis dicitur *bluifsteren*: huic confer voces βλυδιον & βλυειν pag. 188. & adde Alam. *flusz* pro catarrho.

Φλυκτις *bluifster* pustula.

Φλυειν Aelian. V. H. III. c. 41. Ὅτι το πολυκαρπειν οἱ αρχαιοι ωνομαζον Φλυειν ὁθεν τον Διονυσου Φλεωνα εκαλεον, ubi consulere debebis Clar. Perizonium, qui familia multa ex Suida ac Hefychio adfert, quae repetere nolumus: Φλυειν tamen aequè probum esse ac Φλεειν praeter alia ex Hefychiano Φλυησιος ὁ Ἐρμης και μνη τις (forfan *bloeiimaant* 1. Majus) patet, it. ex Alam. *blum* flos, *bluete* flores arboris, *bluehen* florere, quae nos efferimus per *bloem*, *bloeffem* vel *bloeifel*, *bloejen*: ubi rursus τὸ ὑγρὸν και ζωντος significatio concurrat, juxta Ovidianum hoc:

Cumque sit ignis aquae pugna, vapor humidus omnes

Res creat: & discors concordia fetibus apta est.

Φοβειν, vide Φεβομαι.

Φοινικίζειν in Φενακη.

Φοιταειν *woeden* furere: & pro ventitare *voet* pes: atque haud scio an hinc Latinorum sit invitare.

Φοιτης *bode* nuntius, praeco.

Φοξος

Φαξος apud Homer. Iliad. B. 219. in Schol. exp. οξυκεφαλός, pro quo Φουσκός invenio ap. Hesych. hincine est Alam. *fuchs* vulpes, i. Belg. *vofch*, an a Φουαι αλωπηκες, ut Hesychius ait?

Φαγτος *vracht*, vett. *borde*; Alaman. *buerde* onus.

Φραδης *vroet* consultus, prudens.

Φραζειν in Aor. 2. Φραδειν *praton* loqui, sed *spreken* longius forte abest.

Φρατηρ Hesychio atque aliis συγληνης, aliis tribulem notat. hinc *broeder* frater: vide Vossium & Junii Glossar. Goth. p. 100.

Φρααρ *bron*, *born*, Angl. *beer* ab Hebr. כנר aut בר.

Φρεειν emittere: *bevryden*, Teut. *freyen* liberare.

Φρην mens: *brein* cerebrum, mens.

Φρικη frigoris horror: *vorst*, Alam. *frost* frigus: *schrik* horror.

Φριμασσομαι fremere, insolentem esse: *gri-massen* gesticulari, quod insolentum est.

Φρισσειν horrescere, reformidare: *vrizen* frigere, congelare: *vreezen* metuere.

Φρονιμος sapiens: *vroom* probus; omnes autem improbi, stulti fatui insani.

Φροντις sollicitudo, cura: *vrint* amicus.

Φρυγειν, Φρυττειν *fryten*; Alam. *pregeln* frigare, Gallice *fricasser*.

Φρωνος rubeta, rana venenosa: *vorsch*, Alam. *frosch* rana.

Φυλη tribus, genus: *volk* gens.

Φυλλον *loof* folia: *vet* (*papiers*) Alam. *fell* plangula chartae.

Φυρειν, antique *vuren* miscere, unde remansit *gevuurde wyn*.

Φυσσαειν *poesten*, Alam. *pausen* inflare (buccas).

Φυτευειν *poten* plantare.

Φυειν, vide *υειν*.

Φωλεος *hol*, Alam. *hoeble* lustrum, antrum.

Φωρος *koerer* Kiliano speculator.

Φωσκειν lucere: *fakkel* lampas, facula.

Φωστηρ luminare: *venster* fenestra, ut veteres dixerunt. (1710.)

X.

χαδειν aor. 2. verbi *χαζειν* *bouden* capere.

χαινειν *geewen*, Alamanni propius *geinen*, *gebnen* & *gimen* hiare, oscitare.

χαιρειν *salvere*: *groeten* salutare: pro delectari *begeren* cupere.

χαιτη juba: *geit* capra a barba prolixa. Vide *αιξ*.

χαλαζα *hagel* grando.

χαλιξ unde Latina *silix* & *calix*, ac Belg. *kalk*.

χαλιξ Bacchus, vinum: *kelk* calix.

χαλκειον officina ferraria: *kachel*, Kil. *kakel* fornax, cacabus.

χαλυψ

χαλυψ durius hinc *staal* licet eod. sensu derivatur: multo autem verius etymon posuit Minshaeus, quod supra omiseramus, nr. Angl. *steele*, Belg. *staal* esse a στερεος i. durus, validus; ut Galli *acier* &c. dicunt ab acie, aut Gr. στομωμα pro robore, acumine & chalybe usurpant:

χαμαιμηλον *kamille*.

χανδανειν a κεχανδα p. m. verbi χαζειν capere notat: hinc deduxeram nostrum *hant* sive *band* manus, quum postea incidi in Lamberti Ten Kate disputationem super h. v. cui perspicacissimo ac sagacissimo nomen me merito suo maximo passim dedisse, sequentia probabunt.

Is ut vocum Belgicarum (1) *hant* pro manu; (2) *eenerhande*, *tweederhande*, *allerhande* pro unigena, bigenere, omnigeno; (3) *hinder* retro, post; (4) *hinder* impedimentum &c. communem radicem habeat, fingit verbum anomalum *binden*, in imperf. *band* aut *hond*; part. praet. *gebonden*, quod complecti, capere, tenere significarit, unde deinceps omnes has significationes deducit: vide Tom. II. de L. B. p. 88, 89. Verissima haec ejus conjectura est, si verba Graeca χαζω, χαδω & χανδανω examinemus, ut fecit diligentissime ελληνικωτατος Stephanus in Thefauri P. IV. p. 317. seqq. namque (1) significant capere, continere; (2) capacem esse, complecti; (3) retrocedere, se subducere; (4) pri-
vare vel υποχωρειν ποιειν &c.

χαρακτηρ *mark*; *merk* nota.

χαραζ

χαράξ *schraag* pedamentum.

χαράσσειν *krassen* sculpere a $\chi\eta\eta$.

χαριεν *gratiose*: *garen* lubentor.

χαρίζομαι a χαρίζειν *geriven* gratificor.

χαρις *gratia*: *karen* Saxonibus deligere, diligere & substantive solades.

χαρμη *pugna*: *schermen* digladiari: hinc *schermutsen* & *scharmutsen* velitari.

χαρτης *kaart* charta.

χαρῶδης *afgront vorago*: *graf*, *groef*, Alam. *grab*, *grube* fossa, sepulcrum.

χαρῶνεια *Plutonia*, & ni fallor loca cadaveribus plena, aut quo damnatorum corpora projiciebantur: nobis cadaver *kreng* dicitur. *Karonje* cadaver exp. *Kilianus* & subjungit ex *Gilb. Cognato*: „ hinc *Celtae* hominem nihili, indi-
„ gnum qui in ullo sit numero, vocant vulgo
„ *carognia*, tanquam cadaver beluae alicujus
„ ejectum, a vitiorum foetore.” Talem populares mei adpellant *raben-aas*, *galgen-aas*.

χεζειν *sch.* . . . ventrem exonerare.

χειρ *manus*: *scheer* manus ferrea i. torfex: *gigtig* tenax.

χελιδων *zwaluwe* hirundo.

χερρος *schorre* solum desertum, inarabile.

χηλη, Dor. χαλα *klaau* ungula; & pro forfice cancrorum *schaar*.

χηνη, Dor. χαν *gans*, Flandr. *geent* anser: Belgis *gent* est anser mas.

χηνα

χρησμος, Aeol. χηρασος *cavetna*: *graf*, *groef*
fossa.

χθες, εχθες, χθεςι unde *heri* factum ait Vol-
sius, quod veteres *hesi* dixerint: ergo & nobis
B. *gisteren*, Alam. *gestern* inde deducere licebit,
namque sic Latini *hesternus* ab *hesi* fecerunt.

χθων terra: Alam. *ihon* terra, lutum.

χιλος; χειλος pabulum: *gril* vet. fecundus.

χιονου *sneeuwen*, Alam. *schneien* ningere.

χιτων; Ion. κιτων tunica: *kedel*, Alam. *kittel*
supparum.

χλιαυα calefacio: *gloejen* candere & candefa-
cere.

χλιαρος & Homero *λιαρος* *liralaad* tepidus.

χναειν carpere, vorare: *knasaven* mandere.

χοιρος *verken* porcus, Vide supra *Φηρ*: & pro
natura mulierum respondet *hoer* matetrix.

χολη *gal* fel.

χονδρος *klont*, *klonster* grumus, mica.

χορδη fides: *koord* nervus, chorda: *akoort*
qf. ad ceteras chordas consonans, nisi est a Lat.
accordare.

χορος *koer*.

χορτος *gras*; *kruit* gramen, herba: *koert* hor-
tus *sedibus* contiguus: *gaarde*, Alam. *gatten*;
Lat. *hortus*; vide in *ερκτος* pag. 208.

χρηια *gerijf* utilitas, commodum.

χρημιζειν *grimiken* hincire.

χρηπτωμα accedo, adpropinquare facio: *krim-*
pen contrahere, arctare, & contrahi, decrefcere;

krommen curvare.

N n

χρεοδ

χρῶα *verf* color.

χυλος *gyle* succus nutritius: *kwył* saliva, spiritum.

χυμα *effusum* quid: *schuim* spuma.

χυτος *ge-goten* fusus.

χωρίζειν *separare*: *scheuren* rumpere.

χωρος *sedes, regio, kreits, Alam. kreisz* circulus, regio. (1761.)

†.

ψαλλειν *canere instrumentis*: Alam. *schallen* sonare, unde Kiliani *schal, geschal* sonus, *schalle* i. *schelle* tintinnabulum, *schalmei* lituus.

ψαμμος *zant* arena.

ψελλιζειν *lispelen, Saxon. wispelen* balbutire.

ψευδειν *fallere, mentiri*: *spiden* speculari, explorare.

ψηφίζειν *syferen* supputare.

ψιλος *vet. Flandr. spilder* tenuis, unde *spille-been* myscelus.

ψυδρακες *puiſten* pustulae.

ψυθίζειν *murmurare*: *spytten* indignari &c.

ψυλλα *vlooi* pulex.

ψυττειν *Hesych. πτυειν* spitten, spugen, spuwen spuere.

ψυχρος *frigidus*: *huiverig* frigesceus.

ψωρα *het zeer* scabies.

ψωχειν *attenuare*: *zacht* mollis, *verzachten* mollire. (1774.)

Ω.

Ω.

Ω ο, och.

ωθειν *stooten* pulsare, trudere.ωλενη *elle*(*boog*) cubitus: hinc *elle* & *ulna*,Goth. *alleina*.ωμος Goth. *ams* humerus; hinc forte infertoR *armus* & B. *arm* brachium.ωον *ei* ovum.ωρα *ur*, *urè* hora.ωρα *zorg* cura.ωραια *speciosa*: *hoere* meretrix.ως *hoe* uti: *als*, vulgo *as* uti, quum.ωχρα pigmentum luteum quod adpellatur *oker*,
oocher. (1784.)

N n 2

BEL.

BELGAE GRAECISSANS,

LIBRI SECUNDI CAP. I.

de Articulorum usu in utroque sermone.

I.

SI quae in priori parte tradidimus, Lector Bonevole, non plane tibi displicuerunt, quaeso ut eodem animi candore & hanc partem perlustres, quippe quae haud inelegantiores dabit observationes. Ceterum ordinem plerisque Grammaticis adhuc probatum similiter sequemur. His praedictis ad ipsam rem festino.

II.

De ARTICULORUM usu primo quae H. Stephanus in convenientia L. Gr. & Gallicae observavit, adferemus, iisdem simul exemplis L. Gr. & Belgicae convenientiam probaturi. Is igitur Cap. V. de *Articulo Gallico* pag. 67. sic differit: " Uti ad discernendam certam speciem
 „ a genere Graeci suo utuntur articulo, sic ad
 „ eandem rem suo utuntur Galli, e. c. on lui a
 fait

„ fait autant d'honneur que s'il eût été roi. οὕτως
 „ ετιμηθη ωσπερ αν si βασιλευς υπηχεν id quod
 „ generatim intelligitur. Sed si duo Galli aut
 „ duo Hispani dicerent que s'il est été LE roi,
 „ Galli de Gallorum, Hispani de Hispanorum
 „ rege dictum acciperent. Addi tamen posset
 „ un, UN roi." Pag. 69. similia habet, quo-
 „ rum haec summa est: " O βασιλευς Graecis sin-
 „ gulariter notabat *Persarum regem*, sicuti Tur-
 „ carum Imperator Gallis LE grand Seigneur
 „ dicitur: illis O ποιητης Homerum, nobis LE
 „ Poete Marottum designat." Primam locu-
 „ tionem Belgae sic efferrent: *Men deed hem zoo*
 „ *veel eer, als of by koning* [vel, *EE N koning*:
 „ vide pag. 42.] *ware geweest*: quod si diceremus
 „ *als of by DE koning ware geweest*, nemo nostra-
 „ tium non referret ad Britannorum regem. Tur-
 „ carum Imperator apud nos DE groote Heer au-
 „ dit. DE Dichter Belgis significat Vondelium,
 „ sed in rebus sacris Davidem Psalmorum auctorem;
 „ DE HEERE Deum T. O. M. DE Apostel
 „ Paulum Tharsensem &c.

I I I.

Articulus non nominibus modo sed ceteris etiam
 orationis partibus in utraque lingua praemittitur:
 PROMINIBUS, *in ο υμστας de uwe vester*,
τα σπα her myne res meae: *ο αυτος, η αυτη dezel-*
 „ *ve, το αυτο her zelue*, *οτις de welke* &c. VERBIS *τη*
 „ *κωτην ην εκιδου vergent her waffen niss* locutionem

ne obliviscere; ΠΑΡΤΙCΙΠΙΗC οἱ βλέποντες *de zienden videntes*, οἱ σταλευτες *de gezondene legati*; ADVERBIIIS. ο. χθες *di van gisteren hesternus*. Sic scribit Dinantius b. m. *het VOLOP en aangename der gelukzaligheid το πλεον και το ηδυ της μακαριοτητος*: quod Latinos non semel imitatos esse, in Hellenol. L. I. c. XII. observavit Vechnerus. Atque ut Graecis το ὅτι και το διοτι nominis naturam induunt, sic adverbio *waarom* & masc. & neutrum articulum junctum invenies ap. Hoogstratanum Indice Generis substantivorum p. n. 344. quem vide. ΠΡΑΕΠΟCΙΤΙΟΝΙΒU^S cum suo casu, ut οἱ εκ περιτομης *di uit de besnydenis*, ὁ περι τα ιερα *di van den tempel* i. sacerdotes. CONJUNCTIONUM articulo instructarum exempla nunc non occurrunt, sed facile fingi possunt, ut τῷ ΚΑΙ ἀντι τῆ ΔΕ πολλακις χρωνται οἱ Ἕλληνες i. e. *vocula και Graeci saepenumero pro altera δε utuntur*. Quid ap. Belgas hoc dicto vulgatus *daar is weder EEN maar aan?* Sic & cum altero articulo dicere possumus: *het maar bederft dikwils onze redenen* i. e. *convinctioe maar nimis saepe repetita*, Belgici sermonis elegantiam corrumpimus. INTERJECTIONUM exempla habes in memorato Hoogstratani libello pag. 38. & 143. ut haec Hoofdii: *voor Groningen maakte men eenen boha met schiten en vuren; der weerelt den laatsten adieu toeroept; de niuwaren zi ik nit dan met een arm dankheb te vergelden*. Verum enim vero ne Gallis hanc gloriam vide-

mur

mur invidere, non tacebimus his similia H. Stephanum attulisse pag. 70. Obser. 4. & pag. 75. Obs. 5. & 6. nam ut Xenophon dixit τους απο των οικιων και οι εκ του παιδειου, & Thucyd. οι εκ της πολεις. οι απο των πυργων subintellectis participiis, sic illi dicunt: ceux de la ville, ceux de la campagne. Item το πραττειν και το λεγειν pro η πραξις και ο λογος respondent Gallicis le faire, le dire pro le fait, le dit: το ενδον, το εξω le dedans, le dehors: το ανω και το κατω le dessus, & le dessous.

I I I I.

In distributione articulus miram elegantiam habet, ubi Latinis fere idem nomen repetendum est. S. Luc. Euang. V: 33. δια τι οι μαθηται Ιωαννου ηστυουσι πυκνα και δεησεις ποιουνται, ομοιως και 'ΟΙ των Φαρισαιων. 'ΟΙ δε σοι εσθιουσι και πινουσιν, Aelian. Π. 'Ι. Libr. III. c. 42. Ακουω δε, οτι και ταις Λακεδαιμονιων γυναιξιν επεσε (lege ενεπεσε cum Jensio) τις οιστρος βακχικος, και ΤΑΙΣ των χιων. Και 'ΑΙ των Βοιωτων δε ως ενθewτaται εμανησαν, και η τραγωδια βοα. Haec quivis facile vertet. Sic Hoofdius in Dedic. Vitae H. M. *Alzoo heeft . . . Brutus de schriften van Polybius, paus Clemens de zevende DI van Tacitus, Keizsar Karel de vyfde de gedenkenissen van Commes, de maarschalk Pietro Strozzi DI van Caesar ingenomen.* Petr. Francius in praef.

praef. Orat. περί φιλοπτωχίας: *DI* van de Room-
sche kerken maken 'er te veel werk af; *DI* van de
onze te weinig; *DI* van de Engelsche slaan den
middelwech in; en hebben myns oordeels het wit
getroffen. De Roomsche kerk stelt de schriften
der Ootvaderen nevens ja boven *DI* der Aposte-
len, en men hoort in hunne kerkreden en den naam
van *Ambrosius*, *Augustinus*, *Bernardus* meer dan
DIIN van *Petrus* of *Paulus*. Sed si quis obji-
ciat, *DI* & *DIIN* ap. Belgas esse pronomem
relativum non articulum, ei bifariam satisfacere
quaeram: (1) Graecorum articulum etiam hic ut
saepe alibi pronominis relativi locum subire, quod
Poëtis praecipue familiare est: (2) Alemannos
articulo suo *der*, *die*, *das* profus Graecorum
more uti, tam pro *ilte*, *illa*, *illud* sive Belgico
DI, *DAT*, quam pro *qui*, *quae*, *quod*. Quae
omnia quoniam brevitati studemus, exemplis
probare superfedemus.

V.

Trajectio autem articulorum eorumque a no-
minibus dissociatio Graecis & Germanis, in pri-
mis Teutonicis, usurpata, Gallis inaudita est:
ei. c. Ὁ τοῦ κόσμου τῶν ἀρχῶν Joh. Evang.
XIII: 30. ἀκουσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱερουσαλήμοις
ἀποστόλοι in Act. Apost. VIII: 14. Ἡ ὑπε-
ραλαβμένη διδασχὴ Ib. XVII: 19. Ὁ καὶ τῆς
μελλουσης ἀποκαλυπτεσθαι δοσεῖς κοινῶνος
τ Petr.

† Petr. V: Ι. *κατα ΤΗΝ χαιρειν μετα των χαι-
ροντων και κλαιειν μετα κλαιοντων κελουσιαν ΕΝ-
ΤΟΑΗΝ* Gregor. Nazianz. Orat. XVI. *επισκω-
πτοντες εις ΤΗΝ εν πυρι οιμαι των σκευων ΟΠΗ-
ΣΙΝ* Lucian. T. I. p. m. 15. Sic Francius Epi-
cedio in Antoniden.

en kittelds de zinnen
DER lang op bem verlijde MEEREMINNEN.

Hoofdius in Historia Medicea: *met woorden di
hun DE nitt of nanulyx afzonderbare P L A-
GEN der overmatige grootheit voor oogen stelden.*
Idem in Dedic. Histor. Belg. *om HET voor best
verkoren VERSTANT.* Hasc autem Teuto-
nica (*DER von den Schriftgelehrten verworfe-
ne, aber von Gott zum eckstein gelegte GRUND:
EINE von einem hochweisen Rath der Stadt
Rotterdam gemachte WILCKUEHR*) si ad
verbum Belgice verteres, durius sonarent. Etiam
illud observandum, in Germanorum linguis no-
mina sic ab articulo sejuncta addito aliquo adje-
ctivo vel participio gaudere, quo in Graecanica
non semper opus est.

V I.

Denique Ellipsis articularum Graecis maxime
& Germanis communis est. Exemplo fit Plutar-
chus qui de M. Catone scribit: *κατηγορων δε της
πολυτελειας εφη, χαλεπον ειραι σωθηναι πολιν, εν*

Ο ο

ἡ πολιται πλειονος ιχθυσ πριανται η βους, it. hic Jambus: μέγος χαριτος, αιτουσι αρευεισθαι ταχυ.

Quales ellipses potissimum in antiquissimis HOMERI atque HERODOTI scriptis observavi, qui duo poëtarum & historicorum principes naturali ac suavissima dicendi simplicitate dialectoque Ionica mirum quantum inter se similes sunt. Certe priores 25. Odyssæe versus omni articulo qua articulo (nam pro relativis *ille* aut *qui* aliquoties occurrit) carent; item in prioribus 32. Iliados versibus semel tantum habetur. Articulos tamen uterque fere negligit ante nomina propria, plane ut nos cum Gallis facimus. Quod si eos hic illic additos invenies, L. B. cogitato Teutones quoque interdum dicere: *DER DAVID war ein grosser Krieges-helt; DIE REBEKKA wurde DEM ISAAK zugefuehrt*, &c. Quando autem articulum in Belgica lingua eleganter omittere possimus, fatis prolixè docuit Vener. Monen pag. 258. ubi occurrit: *wi huis, of broeders, of zusters, of vader, of moeder, of wyf, of kinders, of akkers om mynentwille verlaten heeft*, & deinde pag. 331-335. quo letorem ablegamus. Nobis jam lubet quaedam Poëtica congerere. Vondelius in Aeneide III. L. pag. m. 207.

- - - wy kobbelen door vlaggen
 By giffing blindeling dri nachten en dri dagen
 Op zee, en ziin geen licht van starren, zon noch maan.
 Dekkerus II. Epigr. 167. Zoo

Zoo wreede wonderen kon vyant nit verdragen.

Hoofdius in Epithalamio Krombalchi & Vif-
fcheræ pag. m. 188.

Zinnen werken, handen gaan.

Doende zyn haar oogén zedig.

Keel en lippen zyn onledig.

.

Vingers voeren pen, penseel

Knokkels kittelen de veel. &c.

CAPUT SECUNDUM

de Nominum convenientia eorumque regimine.

I.

Nomina quae dicuntur adjectiva non raro
substantive accipiuntur, praesertim genere
neutro usurpata. *οι πλουσιοι de ryken divites les
riches*, Anglice *the rich*: *πενταπρωτοι de vyf
eersten* *quinque-primi* ap. Cicer. *το κοινον αγαθον
Xenoph. het gemeene best commune bonum*: *ο τυ-
φλος de blinde coecus l'aveugle*, *νεος καλος een
schoone jonge juvenis pulcer*, *το καλον het goet
bonum &c.* Henr. STEPHANUS pag. 21.
Obs. VI. ait: ut Graeci pro *η συνεσις, φρονησις,
διαφορα* dicunt *το συνετον, φρονιμον, διαφορον*,
sic & Galli *un accident, un different, un conse-
quent*.

quent pro *une difference, une consequence*. Observ. autem VIII. in eo est, ut probet neque Gallorum linguam genere neutro destitutam esse, licet ubivis cum masculino congruat; qua de re iudicium sit penes Lectorem. Nos Hellenismum Belgicum pergenus illustribus aliquot exemplis declarare, quod in Latina lingua fuisse fecit VECHNERUS. 1 Petr. I: 7. το δοκιμιον της πισεως. Herodian. το γαρ πισον υμων και σεβασμιον δεδηλωκατε. Demosth. το του θεου ευμενες ημιν συναγωνιζεται. Theocr. Eid. XXIII: 3. Μισει τον φιλεοντα, και ουδε εν αμερον ειχε. Basilus *trepei πανταχου το τραχυ αποθεισθαι men moet het norsche overal afleggen*. Francius in praef. p. 16. *zoo ver als het geestelyke het weerehtlyke te boven gaat, & p. 19. ten beste van 't algemeen*. Hoofdius in Dedic. H. M. *Di stat wert van Alfonso van Arragon door 't zelve open ingenomen, per idem cavum ea urbs capta est*. Dinantius noster mire huiusmodi dictionibus delectabatur, nam invenies in Orationibus ejus sacris: *het vreemtluidende van di leer, ταυτης της διδαχης το παραδοξον. de betrachtting van het aannaderende eeuw'g, uit trotsheit komt al het liefdelooze, David geeft het onoprechte op van onzen ommevang in aen LV. Psalm, quibus adde hoc Monenni het goddebyke van den mensche Jezus Christus.*

I I.

Adjectivum neutrius generis interdum masculino aut feminino adponitur. Sic dixit Xenophon p. m. 582. *εν ταυτη αυλιωτατων εστι η τυραννις*, Demosth. *πονηρον ε συμφοραντης και πανταχουθεν βασκανου και φιλαιτιου*. S. Marcus etiam plurali subjunxit *η ελθεσα μια χηρα πτωχη εβαλε λεπτα δυο, ο εστι κοδραντης*, quod nostri vertunt: *ende daar kwam een arme weduwe di wiirp twee kleine (penninxkens daarin), welke is een oort: possis etiam vertere, dat een oort is, het welke een oortje maakt*, quomodo & Xenophon loquutus est: *χρησιμον εις τειτο και αι ψευδευδραι*. Francius haec imitatur, quum scribit: *di ons deugt en godzaligheid, het grootste, het voor-naamste, het allernoodigste, dat een Christen te leeren heeft, trachten in te boezemen*. Sic vulgo dicimus: *wat man is dat? 't is myn goede vrind*, & in plurali: *wat al menschen! watte dingen*, quod tamen plebejum est. Qua licentia & in alijs abutimur, unde non immerito magnus Huidecoper Vondelii versum (*Wat gaaf uw hart behage en luste: ik schenk het u*) sic corrigit: *ik schenkze aan u*; atque in altero *'t is om een graau te doen, dat zal ik niet ontziin, vel dat vult mutari in diin se. graau*, vel punctum poni post *doen*. Neque illud intactum reliquit H. Stephanus, Obs. VIII. p. 24. ubi Gr. hisce exemplis (Xenoph. Hierone [p. m. 576.] *εν γαρ τετα εη-*

εἰν ὑμῖν ὃ, τι ἀν καλλίσον ἰδητέ, [in meo exemplari male legitur ἰδηται] τῷ συνειναι. Thucyd. III. pag. 96. περὶ καὶ γὰρ ἀλλως ἀνδρῶπος τῷ μὲν ἑραπευον ὑπερβρονεῖν, το δε μη ὑπεικον θαυμαζειν pro ὄν τινα καλλίσον vel ἦν τινα καλλίσην, & τῆς ἑραπευοντας και τῆς ὑπεικοντας.) subjungit: sic nos Galli: *ce qu'il aime, est bien aimé, pro ceux qu'il aime &c. On tua ce qu'on rencontra armé.*

III.

Adverbiorum quoque vicem tenent adjectiva neutra non apud Graecos tantum & Latinos, ut fatis evincit Vechnerus Hellenol. pag. 129. sqq. sed & ap. Gallos quod vult Stephanus Obs. VII. pag. 22. (quī Theocriteo καὶ κακὸν ἐξοσθεῖς ἀπ' ἐμευ φύγε, ac Luciano πονηρὸν ἀποπνεεῖν similem ait esse Gallicam phrasin, *il sent mal, ou mauvais, ou bon*) & praecipue ap. Belgas, qui Graecanica τὸ πρῶτον, τὸ ἐσχάτον, τὸ πλειστον &c. pari modo interpretantur: *'t eerste, het laatste, het meeste, vel ten meeste vel meestal.* ὡς βασιλικὸν αὐτῆ καὶ σεμνον ἀπολαμπεῖ *hoe konink. lyk en deftig zitt zy 'er uit!* Callimach. in Jovem vi. 55. & 56.

Καλα μὲν ηξέου, καλα δ' ἐτραφες, ἔρανε Ζεῦ,
Οξυ δ' ἀνηθισας.

Gy zyt fraai opgeschoten en haastig een man geworden, pro frajelyk vel fraaikens & haastelyk.
Lu

Lucian. in Timone p. 84. ευδαιμονες ατα διαγειν.
't gelukkigste of allergelukkigst leven. Sed cur
hic diutius haereamus, non satis caussae video.

I I I I.

Per Synthesin nomen collectivum habet adje-
ctivum aut verbum plurale. Pausanias το πληθος
ωρμησεν υποκτονουντες τον μνησηρα. Xenophon
εισιοντας δε αυτες οχλος περιεχειτο πολυς, φοβου-
μενοι μη απρακτοι ηκοιεν. Homerus Iliad. B. 278.
Ως βασαν η πληθος. Marc. Euang. III: 7. και πολυ
πληθος απο της Γαλιλαιας ηκολωθησαν αυτω, &
vf. 9. δια τον οχλον, ινα μη θλιβωσιν αυτων. E La-
tinis scriptoribus quaedam congeffit Vechnerus
in Hellenol. p. 160. Quod autem ex Herodoto
citat ες ποντον νεμονται το τασρικον εθνος, in edi-
tione Gronovii sic exhibetur Lib. IIII. c. 99.
[το δε απο ταυτης, την μεν επι θαλασσαν την αυ-
την φερσσαν, εουσαν ορεινην τε και προκειμενην το]
ες ποντον, νεμεται το Ταυρικον εθνος. Huc refer
illud Xenophontis κατα γαρ τες νομους εαν τις
Φανερος γραφεται η κλεπτων η βαλαντιοτομων,
τατοις θανατος εσιν η ζημια, pro τατω. & So-
phoclis in Antigone vf. 722.

Οσις γαρ αυτος η φρονειν μονος δοκει,
Η γλωσσαν, ην εκ αλλος, η ψυχην εχειν
Ουτοι διαπτυχθεντες ωφθησαν κενoi.

Theognis in Sententiis vf. 457.

Qu

Ου τοι συμφορον εστι γυνη νεα ανδρα γεροντι
 Ου γαρ κηδάλω πειθεται, ως ακητος.
 Ουδ' αγκυραν ΕΧΟΥΣΙΝ· απορρηξασσα δε δεσμοι
 Πολλακις εκ νυκτων αλλον εχει λιμενα.

Similiter dixit Terentius Prol. Eun.

Si quisquam EST, qui placere se studeat bonis
 Quamplurimis, & minime multos laedere;
 In HIS poeta hic nomen profitetur suum.

Sic vulgo explicatur dictum S. Pauli I. ad Ti-
 moth. II: 15. σωθησεται δε δια της τεκνογονιας, εαν
 παεινωσιν εν πιστει &c. Sed summus Heinsius in
 Exercitt. sacris p. m. 485. de conjugibus sive de
 viro & uxore exponit, quem vide. Jam nunc
 ad Belgas nostros transeamus. Jez. LXV: 2. Ik
 hebbe myne handen uitgebreidt den ganschen aach
 tot ten wederstrevig VOLK: DI wandelen op
 eenen wech di niit goet is, na ZYNE eigene ge-
 dachten, ubi tamen malle: naar HUNNE eige
 gedachten. Quomodo JOH. OBREEN Vir
 linguas patriae atque aliarum peritissimus mei-
 que amantissimus, cui non pauca ob eruditionem
 nostri debemus, in carmine Itinerario Henrici
 Myrike praefixo scripsit:

Out Kanaän, weleer het puik der landen,
 Aan Jakobs volk tot HUN bezit beloofst.

Apud

Apud Dinantium quoque me legisse memini:
 G O D laat den mensch waerschouwen, maar Z I
 wiften daar nitt naar. Vondelius in Versione
 Epicedii Ovidio scripti ab Ang. Politiano:

*Och zangrei, offert en vereert dijn overliden
 Een lykklacht.*

nam in singulari dixisset: *offer en vereert*. Joh. de
 Haas in Theatro Virtutum & Vitiatorum Paganif-
 mi Tom. I. pag. 182. 't Is zeker verwonderens
 waardig; hoe zoo een groot getal personen alle te
 gelyk machtig zyn geweest. Sed desino quum
 Spectatiff. Huidecoperum hac opera diligenter
 perfunctum videam in Opere incomparabili Ob-
 servationum, pag. 213. & 451-2. Contrariam
 constructionem vide Cap. III §. III.

V.

Pro adjectivo saepe est adfine substantivum pa-
 trio casu positum, quem nos per *van* exprimi-
 mus, Graecis similiter subaudientibus praeposi-
 tionem *ex* vel *από*: Thucyd. *ἐν ταρσοῖς καλαμῶν*
in korfjes van riet *fiscellae arundineae*. Anacr.
ἑσφραγισμοὶ ὑακινθῶν *kranjes van biacinten* *corol-*
lae ex hyacinthis. Dan. Heinsius in Lectr. Theo-
 rit. Cap. II. ait: " *Θεῶν δαυδαλμα* [Eid. I. 32.]
 „ dictum est *ἰδιαζόντως* ut infra: *τιροεῖς γαλακτός*
 [v. 58. καὶ τιροέντα μέγαν λευκαῖα γαλακτός. ἐστὶ

P p

groot

grooten kaas van witte melk, vel, een' grooten witte melkskaas.] " οἶνος ἐρωτός [Eid. B. 151. ἀταρ τοσον αἰεν ἐρωτός ἀκράτῳ ἐπεχειται, Dog. pro ἀκράτῃ, ad q. 1. idem Vir Clariff. confultatur.] " χιτῶν βυσσοῖο [Eid. B. 73. βυσσοῖο καλον συροῖσα χιτῶνα byssinam trahens tunicam *aanhebbende een' kostelyken rok van katoen of zyde.*] " κορυνα ἀγριελαιῶ [clava oleaginea eene knods *van olyfhout.*] " & infinita alia, quibus impense „ delectatur Poëta." Id. Theocr. Eid. XXV. al. XXVI. vs. 206.

ἑτερηφί δε βακτρον

Ευπαγες, αυτοφλοιον, επηρεφους κοτινοιο,
Εμμετρον.

i. e. *clavam (constantem ex) alto oleastro.*

Huc referendi Hebraismi qui in Graecis Bibliis saepius occurrunt, ut Psalm. XXXXIII. al. XXXXV. ραβδος ευθυτητος ἢ ραβδος της βασιλειας σὺ *het scepter uwes koninkryks is een scepter der rechtmatigheit*, Jun. & Tremell. *sceptrum rectum est sceptrum regni tui.* (vs. seq.) δια τῆτο εχρῖσε σε ὁ θεος ὁ θεος σὺ ελαιον ἀγαλλιασεως παρὰ τῆς μετοχῆς σὺ i. oleo lactifico *ureugdenoli.* Ps. LXXXVIII. 8. Κυριε ὁ θεος των δυναμεων, τις ὁμοιος σοι, δυνατῶς εἰ Κυριε. Nostri vertunt: *o Heere, God der heirscharen, wi is als gy, grootmachtig o Heere?* Latine verterem: *Deus maxime sive omnipotens.* vs. 10. και εν τῷ βα-

βραχιονι της δυναμειως σε δισκοπησας τας εχθρας
 σε. *Gy hebt uwe uyanden verstrooit met den arm
 uwer sierkte i. e. valido ac robusto brachio tuo
 dispersisti hostes. Immo ipsi LXX. interpretes
 alibi genitivos hosce in adjectivum mutarunt,
 exemplo sit Ps. XXXXII. Hebr. XXXXIII.
 εξ εθνους εχθρισ, απο ανθρωπων αδικων και δολων εν-
 σαι με και ηγαγον με εις ορηθρον αγιον
 σε προς τον Θεον τον ευφραινοντα την
 νεστητα μου, quae in Belgica versione sic se ha-
 hent: *beuryd my van 't ongoedertiren volk, van
 den man des bedrochs ende des onrechts
 datze my brengen tot den berg uwer heiligheit
 en dat ik inga tot den God des bly-
 schaps myner verheuginge. Graeci magis adpo-
 site myner jeugt, quos vulgata sequitur: qui laeti-
 ficat iuventutem meam. In N. T. non raro idem
 observandum venit, ut 2. ad Thessal. II: 3. ο αν-
 θρωπος της αμαρτιας, ο υιος της απωλειας, pro
 ο ανθρωπος αμαρτωλος, ο υιος απολωλως. It.
 Luc. XVI: 8. 9. ad quem consules Joan. Olea-
 rium in Syntagmate Rhenferdii pag. 21. 23. 79:
 it. Clar. Leusdenum p. 437-8. Profanos simi-
 liter locutos esse adstruunt Pfochenius §. XLII.
 p. 157. ac Bebelius §. XX. pag. 255. Quin &
 Latinis non incognita haec enallage, sicuti evin-
 cit Schefferus ad Phaedr. III. Fab. III. v. 44.
luxuriae domum, cui contra alios adsentitur Pe-
 trus Burmannus ο πανυ, cum in veteri Edit. tum
 in N. C. qui omni nostra laude major est. Adde**

his quae dicturi sumus inferius §. VIII. it. Cap. VII. §. I.

V I.

Hebraizant quoque cum Graecis Belgae, quando substantivum qualitatem designans pro homine ipso ponunt, sive, ut Joh. Leusdenus definit pag. 437. apud Rhenferdium: *Quando substantiva ponuntur pro cognatis adjectivis aut participiis adjectivae usurpatis*, h. e. *abstracta pro concretis*; ut Eph. V: 8. *Ἔρατις* quondam σκοτος tenebrae, nunc autem φως lux in Domino, pro εσκοτισμένοι tenebrati, & πεφωτισμένοι illuminati. Similiter Rom. IV: 12. *Abraham* vocatur Πater της περιτομης circumcisionis, h. e. περιτετμημένων circumcisorum. Haec ille. Sic Φιλοτης ap. Lucianum non semel occurrit pro ω φιλαι, plane ut nos *vruintschap* pro *vruint* dicimus, aut Terent. *scelus* pro *scelesto*. Brederode in Gryane: *Non liiflykheit, zint me een reis aan!* Sic honoris causa sacrorum ministrum *Uwe Eerwaardagheit* pro *Eerwaarde Heer*, virumque consularem *Edelheit* vel *Grootachtbaarheid* &c. compellamus. Non indignus est locus Heinsii in Exercitt. sacris p. 429. qui hic adponatur. "v. 18. [Cap. VI. ad Galat.] " το πνευμα ος Apostolo » is ipse est ad quem scribit. pro quo postea in » Ecclesiam illa passim, etiam in Patrum epistolis, obvia: η ση ευλαβεια, η ση ευσεβεια, η ση λογιοτης, η ση θεοσεβεια, η ση αγαπη, η ση χαλο-

„ καλοπαγαθια, ἢ ση δεισιότης, ἢ ση τιμιότης, ἢ
 „ ση φιλανθρωπια, & quod magis adulationem
 „ sapit, ἢ ση τελειότης, ἢ ση ἱερα διαθεσις &
 „ similia paulatim irrepserunt. Quemadmodum
 „ contra, cum de se agerent, ἢ ἐμνη βραχυτης
 „ (quod *mea parvitas* Valerio Maximo) aliaque
 „ ejusdem generis.” Adde ex Velleji II. c. III.
habuit in hoc quoque bello mediocritas nostra spe-
ciosi ministri locum. quod & citat Munkerus ad
 cap. XVI. Anton. Liberal. Huc facit Ecclesia-
 starum dictio *Uwe Aandacht*, qua auditores suos
 ad divini verbi attentam auditionem invitant,
 Vondel in *Metam.* VI. vs. 270.

Myn kinderzaligheid schroomt seba noch ongeval.

Atque Homerum (ἡ Τελεμαχοιο, βῆ Πηλεαμοιο di-
 centem pro valido Telemacho, & forti Priamo)
 imitati sunt Horatius, cum ait: *mixis sapientia*
Laeli, Phaedrus *tum dentium ingenuis corvi de-*
ceptus stupor: *tum sic jocata est tanti majestas du-*
cis, ad q. l. videndi Commentatores, imprimis
 Tanaq. Faber & Cl. Burmannus. De hac pe-
 riphrafi nominis substantivi Cap. VIII. Libri II.
 conscripsit Vechnerus. Denique addo Ovid. de
 Ponto I. Eleg. III. vs. 85.

Quo magis ignoscat sapientia vestra dolenti.

& Terent. *Adelph.* V. 1. 7.

Ohe, jam tu verba fundes hic sapientia?

quod alii ad *verba* referunt, ego ad *tu*, hoc sensu: *Wel! komt uwe wysheit hier wat praatjes maken?* quoniam antea dixerat ad Demeam Act. III. sc. 4.

Tu quantus quantus nihil nisi sapientia es,
Ille somnium.

it. Plautus Truc. III. 2 - 7. *tuam expecto truculentiam.* Sed ne longius abripiamur, desino.

V I I.

Adpositio substantivorum ejusdem rei interdum casu genitivo effertur nobis aequae ac Graecis, quod Gallis atque Anglis in nom: propriis perpetuum est. Homer. *Λημνου γαιαν het land van Lemnus.* *πτολιεθρον Τροιης. de vesting van Troje.* Herodot. p. m. 6. *και Κολοφωνος το αστυ ειλεν.* Musaeus *πτολιεθρον Αβυδης Λακεδαιμονος εδρακον αστυ,* ut nos dicimus: *de stat van Delft, van Rotterdam &c.* vide Monenium p. 260. Haecenus propria vidimus. In *Adpellativis*, ut Vechnerus ait p. 232. *mira varietas est.* Capita boum, i. e. boves Virgil. *καρηνα ελαιφων* Oppian. *En't wakende gedrocht des boschdraaks* i. e. monstrum draconis pervigil, Vondelius dixit VII. *Metam.* pro Ovidiano: *insopitumque draconem.* Hoofdius in H. M. *diin belhamel van Coligny.* Atque ut Vechnerus ex Mureto & Rittershusio notavit cre-

treberrimam hujus generis circuitionem ap. Graecos fieri voce χρηματος η εργαων, quam ipsam & Latini imitati sint, sic nos voce *ding* aut *stuk* utimur, quod ostendemus Cap. VIII. Hic non possum praeterire quam similiter Virgilius *Ingentem Chimaeram* (navem ita a signo dictam) nominaverit *Urbis opus*, ubi per *instar* explicandum est, quod Servius voluit cum exposuit: *Ita magna ut urbem putares.*

VIII.

Substantiva qualitatem aut animi vel corporis adfectionem significantia ut plurimum in genitivo ponuntur, quem Belgae passim per praepos. *van* resolvunt. *αχαλινη σωματ* ⊕ *ιπποι παarden van ongetoomden bek*. *πονηρου κομματος ανηρ malae notae homo*, *ανηρ μεγαλης αρετης*, sic Hoofdius in Dedic. H. M. *welke histori boven dijn van geen' geringen taat is*. Thucyd. *το δε ναυτικον τεχνης εστιν*, cui simile hoc: *κακουργου μεν εστι, κριθεντα αποθανειν στρατηγδ δε μαχομενον εν τοις πολεμοις*. Sic nos: *'t is myns doens niit te ligen non meum est mentiri*. Plutarch. *Φουρνιος ην αξιωματ* ⊕ *μεγαλου*, quod Teutones dicerent: *Furnius war (ein mann) grosses ansehens*; nos: *van groot aanzijn*. Aristoph. Pluto, *του του του τροπου πως ειμ' αι*, uti nos: *goets moets zyn*. Nyloë pag. 81. *pro di eens nedrigen geestes is*, mavult *di nedrig van geest is*, quod Graecis foret *ταπειν* ⊕ *τη ψυχη*. Thucyd. *ην της βουλης*
hy

by was zins, voornemens, vel van zin, van voornemen; Teutobes propius, Er war des raths, qualibus flosculis illorum dialectus mire exornatur, e. g. Er ist seines hantwerkes ein schuffer. Ein weib schoener gestalt. Loewen junger art. Er ist leichtfint ges willens. Ich bin nicht seines kopfes. Sie war der getraesteten hoffnung. Plura dabit Schottelius p. 715, 716. 745.

V I I I.

Qui non plane in Graetorum scriptis hospes est, ignorare nequit quam multae adjectivorum (verborumque de quibus postea) classes genitivum recipiant, quali constructione inter Latinos Horatius ac Tacitus, inter Belgas alter Tacitus sive Hoofdius maxime delectati fueruat, quem tamen ubique sequi haud tutum est, monente Nyloë p. 80. Monenius Caput XLIII. sic inchoat: "His regiminibus Grammatici aliud etiam
 „ adicere solent, juxta quod adjectiva quaedam
 „ genitivum substantivi recipiant. Verum a bar-
 „ baris id acceptum linguis, atque ex Bibliorum
 „ versionibus ad nos contra Linguae B. genuina
 „ translatum est; quare quoque supplenda el-
 „ lipsi vocum subauditarum debet ac potest apte
 „ exponi." Ignoscant mihi Viri Doctiff. ma-
 nes, si non persuadeat quorundam adjectivorum
 cum genit. constructionem L. B. adversari. Qui
 eam fieri potuit, ut tantis Viris, quales Hoof-
 dius,

dius, Francius, Vondelius, Bibliorum Interpretes, Antonides, Vollenhove, *Hooqstraten*, de Haas fuerunt, idem non suboluerit? Unde autem majores nostri hauserunt, apud quos ubique haec constructio obvia est, ut jam ostendit Car. Tuinmannus, nisi ex linguae suae natura? Tum Alemannorum s. Teutonum linguam, genuinam immo germanam Belgicae sororem, eadem syntaxi admodum uti, in propatulo est: unde concludo neque Batavos illam ejicere debere. Recte in simili re dixit Francius praefat. Orat. de *Φιλοπρωχια*: pag. 28. " Quae rationi consentanea, quae genio linguae propria, quae bonis scriptoribus usitata sunt, iis licet immo oportet nos uti. Servemus ea quae jam habemus, quaeramusque quae desunt etiam: & sic ad perfectionem linguam nostram perducamus. Ducibus illustribus non caremus " &c. Non tamen quascunque Graecorum regulas hodie nobis imitari licet, sed illas fere (ut mea fert sententia) quae sequenti §. occurrent.

X.

Cum secundo casu utriusque linguae scriptores construunt adjectiva COPIAE & SATIETATIS. Hesiod. Πλειη μεν γαρ γαια κακων, πλειη τε θαλασσα, Teut: *die welt ist voll boeser leute*. Antonid. in Yade II. pag. 35. *Om eene hant vol*

Qq

want;

zants, di noch hun hoofd zal dekken. Veneraß. Vollenhove in II. Tom. Hoofdii:

*Hoe draaft di styl, op maat en zonder maat,
Vol zins, vol krachts!*

Psalm. CXXIII: 4. Onze ziele is veel te zat des spots der weeldigen, der verachtige der hoo-vaardigen. πληρης ημερων levenszat. Vondelius in Metam. p. 141. nooit ommevliemens moe. pag. 178. nooit overdenkens moe. Antonid. Yad. p. 13. rinkinkens moe. Levit. XX: 23. daarom ben ik kummer verdritig geworden. INOPIAE. Isocr. ad Nic. ων αυτοι μεν ενδεεις εισιν, υμεις δε πλου-τειτε. Francius in Orat. περι Φιλοπτ. p. 12. (di) arm en behoeftig geworden, onzer hulpe en by-stant van noode (i. e. noodig) hebben. ενδεης αρ-γυρις gelts behoeftig. COMMUNIONIS. He-rodian. κοινωνος των απορητων. Gregor. Nazianz. της ουκετι μετακιπτουσης ζωης, ουδ' απατηλης κληρονομος, ut Francius legit ac vertit pag. 50. des onvergankelyken en waarachtigen levens deel-achtig wort, & supra p. 25. den overspeler maakt men niit alleen zyns huis maar ook zyner tafel deelachtig. Adde Gr. & Belg. Hebr. V: 13. XII: 8. MEMORIAE, SCIENTIAE aut IGNORANTIAE. Homer. τοξων ευ ειδως. it. ευ ειδοτε χαρμης. Aristot. απειρος των κατα τον βιον πραξεων ο νσος. Hoofdus in Ded. V. H. M.

202-

zonder des gewaar te worden. & in ipsa Hist. p. 20. tot by der kunde zeker was. Joh. de Haas in Versione Apologiae quam Anglice pro Poësi conscripserat fortissimus Sidnei pag. 6. *Schoon der schryfskunde onkundig.* - Interpres Boët. *De senatoren als des onbewist pro onbewust.* Sic & dicere licebit: *Een leugenaar moet zynet woorden gedachtig (of indachtig) wezen.* CURAE. Plato Epist. 7. *ὁ ὃν περὶ δὲς ὁ Διονυσίος γενομένης.* Hoofdius in Vita H. M. p. 12. *ende bunnes geloofs ongemoeit te laten.* DIGNITATIS & contra: Homer. *Ἰητρος γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀνταξίος ἀλλῶν.* Xenoph. *ἐπαινοῦ ἀξίος μᾶλλον ἢ μὲμψεως.* Demosth. *ἀναξίον τῆς τῶν προγονῶν δόξης.* De Haas in memor. Apol. p. 12. *dat der meldinge of wederlegginge waardig zy, it. welke Tullius en Demosthenes der naarvolginge ook overwaardig zyn.* Hoogstr. in Verf. Belg. Phædri pag. 178. *der moeite waardig achten.* & quis damnare sustineat haec composita? *ziinswaardig, aanmerkenswaardig, koopenswaardig &c.* SIMILITUDINIS. Aesop. *ὄρνις ὁμοία τῶν λοιπῶν ὀρνιθῶν.* Hoofdius in V. H. M. p. 1. *Afkomst di haars gelyk onder de zonne niit en weet.* Sed facile largior Mōnenio, in hujusmodi constructione gelyk idem esse atque Latinorum instar. CRIMINIS vel POENAE. Plato de leg. *τῶν βίαιων ἐνοχῶν ἐσω.* Eurip. *ἀγνάς χειρᾶς αἵματος φέρεις.* Hoogstrat. in Belg. Phædr. pag. 174. *zich des doots schuldig geven.* POTENTIAE & contra: Xenoph.

noph. επιθυμιων αυρατης, *zyner lusten onmachtig.*
 Lucian. αυρατοι ημεραι των εννομων πραξεων. Fran-
 cius ib. pag. 7. *na dat hy des puts te Bethlehem*
was meester geworden. Teutones dicunt: Ich bin
dieser sache habhaft geworden. DESIDERII.
 Lucian. αυρατος αυρατας ηδονης. Vondelius in
 Metam. pag. 168. *zy dekken, straffens ree, Zich*
beide met een wolke. ad 2 Reg. VII: 17. nota 32.
zeer begeerig der spyze en des beuits.

X I.

Immerito quoque damnari censeo genitivi
 usum in illis ubi per *de, ex* vel *inter* resolu-
 endus est, quomodo Francius saepe locutus, e. gr.
 Gregorii haec sic vertit: τριτων εχασον μια της (της)
 σωτηριας οδος *ider dezter is een wech ter zalig-*
heit, προς τινα των μονων των αιωνων, και μακα-
ριων naar eene der eeuwige en gelukzalige woon-
plaatsen. it. alibi. wi hunner de beste zy. Wi
der Farizeewen heeft ooit in hem geloofd. Hoof-
dus in V. H. M. pag. 4. van eenige diir bende
. in Beern te werpen. p. 14. men was
gemeint in de moort nimant hunner te sparen. De
Haas in Apol. p. 3. Griekenlant toone my in eene
zyner meenigvuldige wetenschappen eens een eenig
boek voor Musæus, Homerus en Hesiodus, alle dri
Rechts Poeten. Etc.

XII.

XII.

Comparativus Graecorum vel cum genitivo construitur vel cum particula *η* sive *ηπερ*. Utrumque feliciter imitantur Belgae. (I) Idem de Haas *ibid.* pag. 64. *Wy zullen met des te minder moeite hunne landen overheeren: p. 91. deze afweiding zal myne meening des te klaarder doen verstaan.* Et manifestius p. 74. *doch voor alle dijn doorluchtigen Hospitalius van Frankryk, WIINS voortreffelyker in juistheit van oordeel dat ryk nooit heeft voortgebracht.*

(II.) Demosth. in Philip. p. m. 66. B. *δ νυν ειρος παρειν εκσινον, μειζον φορτιον, η καδ' αυτον, αραιμενον.* *het geen hem nu waarschynlyk zal overkomen, hebbende een groater last op zich genomen dan hy kon dragen.* Homer. Il. A. 260. *αρειοσιν ηπερ υμιν Ανδρασιν ωμιλησα.* *Ik heb met dapperder luiden verkeert dan gy zyt.* Alemanni post comparativum habent particulas *als, denn, weder.* *Es ist kein suesseres leiden denn hoffen. Sie wurden schwerer geplagt weder jene. Er ist viel groesser als ich.* Sic nostri promiscue usurpant *als & dan*, cniusmodi exempla bene multa in chartas conieceram, ut Ps. LI: 9. Prov. XXII: 1. Luk. XII: 27. Rom. VIII: 37. Francius p. 13. 17. Antonid. Yade p. 2. ter: it. pag. 17. 55. 62. 86. 91. sed quum P. Poeraat in Actis Belgicis *de Boezaal* dictis, A. 1723. Sept. p. 315. & praeter Grammaticos Erudit. Huidecooper p. 128. sqq.

abusum τὸ *als* pro *dan* ad soloecismos ablegant, nolo contra torrentem niti.

XIII.

Græcissant quoque Belgæ quum Comparativo abutuntur pro Positivo. Homer Iliad. A. 32. σαυτερος ὡς κε νεηαι, pro σαος. Lucian. T. I. p. 881. Μη συ γ' ἐπ' Ἀρμενιους ελαιαν στρατον συ γαρ αμεινον. Id. p. 1011. συ χειρον δε και αυτα ειπειν. Lucas in Act. Apost. XVII: 21. Αθηναιοι δε παντες, και οι επιδημουντες ξενοι, εις ουδεν ετερον ευκαιρουν, η λεγειν τι και ακουειν καινοτερον; pro καινον. Vin' eadem dicentem audire Demosthen. pag. m. 66. C. ημεις δε (ειρησεται γαρ τ' αληθες) ουδεν παιωντες ενθαδε καθημεθα, μελλοντες σει, και ψηφιζομενοι, και πυθασομενοι κατα την αγοραν, ει τι λεγεται νεωτερον; pro νεοκ. *Aap wat schoonder jongen hebt gy* (pro *schoone*), Proverb. Hoogstr. ad fab. Phædri p. 43. *wat vreemder stuk is dit!* Zwaardekroon in Adelph. III: 5. 1. *wat schandelyker stuk is dat!* Hisco adderem ex eod. Zwaard. p. 308. *My armer kerel,* atque ex Vita H. M. p. 8.

*Ogy doorluchtig bloet van Frankryk, wat ontknopen
Wilt uw geblintboks oog? kens, koener vcrst, uw schult.*

Nisi hæc e dialecto Teutonica, quæ masculinum adjectivi in *er* terminat, fluxisse crederem.
Potius

Potius huc facit, quod apud Huidecoperum inveni p. 337. ex veteri Versione Psalmorum: *Sij sijn begeerlic boven gout, ende seer duerbaer stenen, ende sijn sueter boven honich ende zeem, pro zoes boven honich &c.*

X I I I I.

Uti Graecis nihil familiarius quam praepositionem *κατα* aut aliam subaudire post adjectivum vel participium passivi verbi, sic eodem loquendi genere subaud. praep. *ΟΜ* Vondelius atque ejus aemulus Antonides non semel usi fuerunt, quod ante me partim observavit Hoogstratanus, quem citavimus pag. 14. Hic Graecis exemplis (nam Latina ap. Vechnerum invenies pag. 186.) alia Belgica adjiciemus. Herodot. p. 3. *Κροισθην Λυδομεν το γεν.* Xenoph. Παιδ. I: 4. *ειδοκαλλισψυχην Φιλανθραποστατ.* Homerus sexcenties: *ποδας ωκως Αχιλλευς & αχρυμενη κηρ.* Odyss. A. 114. *Ἦσο γαρ εν μνηστησει Φιλον τετιμημενητορ.* Od. P. 603. *Πλησαμεν δ' αρα θυμον εδητυ ηδε ποτητ,* ubi tamē active poterit explicari *hebbende zich met spys en drank opgevult.* S. Marc. XIII: 51. *περιβεβλημενη σινδωνα επι γυμης.* Xenoph. & Lucian. *περιβεβλημενη νεφελην.* Theocr. Eid. XXII: 45. *Δειν ιδειν, σκληραισι τεθλασμενη κατα πυγμαις.* Lucian. *εξυσημενοι τας κεφαλαις.* Anacr. Od. LII. *απαλον δεμας χυθεισαν (παρθενον).* Vondel. *Metam. I: 857, by, met rynloof 't hooft beste-*

*besteken Sprak luide. III, 121. de belt, haar woort
getroost, Geboorzaamt. Antonid. Yad. pag. 51
D'annoosle burger, 't loet getroost in zyn gewisse.
in Argum. II. Libri.*

*Men zii't er de Moorin der Gibraltarsche straat
Verschynen, 't hooft gehult met Herkules pilaren:*

L. III. pag. 81.

*Twee goden even sijn in 't waterblaas gewast,
Maar d'ene woester en gestrenger van geslacht,
De breede borst gekert met eerlyke wonden,
(Zaan 't sel Janissardom hem trotsle op eigen gronden)
En d'ander, 't hooft bekrans't met groene wyngaartblaen;
Noch met haar rype druif en trossen overlaen.*

X V.

Adjectiva verbalia in τῶν cum casu sui verbi,
qui plerumque quartus est, construi satis notum;
ex. gr. Demosth. ἡ πᾶντων τῶν ἄλλων, ἢ μηδὲ
ἐνα ἄλλου αἰτιατοῦ, ἢ ἡμᾶς αὐτῶν. Aristoph.
συμπεπότερα (ubi plurale est) ἐστὶ σαίτην τρυγᾶ.
Aristot. εὐθύς διαλυτεῖν τὰς Φιλίας. Hocr. En-
com. Euagorae p. m. 450. ἔ μὲν ὀδύνητοι τὰς
γὰρ μὲν ἔχοντας τοῖς ἄλλοις κακῶς φροῦσιν ἀλλὰ τῶν
μὲν τῶντων ἀμελητέον, τὰς δ' ἄλλας εὐδιστέον ἀσκεῖν,
περὶ ὧν καὶ λεγέμεν δίκαιότερον ἐστίν. Parili ratione
docet Monac. p. 320. Belgas oportere dicere:
geen ding behoovende. aan het verbont gedachtig.
het

het lyden vergetende. van het leven berooft, de doot ſchuldig. onſchuldig aan het bloet, quoniam verba unde derivantur, eodem caſu regant, ut: ik behoeve geen ding. ik vergeet het lyden. ik gedenke aan het verbant. hy berooft eenen anderen van het leven. wy zyn ſchuldig de doot te dragen. ik ben onſchuldig aan het vergiten des bloets. Adde Nyloën p. 80, qui puritati noſtri ſermonis ſtudentem dicere jubet: ik ben dat meeſter geworden. hy is het bekwint moede. het is de moede waarzig. &c. De Latinorum gerundiis in dum ſimiliter cum accuſativo conſtructis conſulte Vechnorum pag. 232:

XVI

De PLEONASMO adjectivorum Henr. Stephanus p. 18. Obſ. V. ait: "Graeci pleonaſtice
 ,, utuntur certis voculis ut: *μονος, αλλος, τις.*
 ,, Lucian. Pſeudol. *και τους ομιλητας, ος ικανα*
 ,, *ην εκεινα μονα τα κατα του σου ſοματος απο-*
 ,, *λαμει.* Aeſchin. *ειμι απεχερασιν αυτοις ταυτου*
 ,, *μονου του ορκου αμωσσι.* Sic nos Galli: *Je n'en*
 ,, *ai pas trouvé un ſeul. Il ne m'a pas répanché*
 ,, *un ſeul wat.*" [Belga diceret: *Ik heb 'er niit*
 ,, *een' eenigen gevonden. Hy antwoordde wy geen*
 ,, *enkel woort.*] "Theocrit. Epith. Helen. *Οια*
 ,, *Αχαιωνων γαιαν πατα εδεμι' αλλα, & Megar.*
 ,, [quod Eid. Moſcha tribuitur.] " *Του δ' ετις γε-*
 ,, *νη' αλλος απαιμιτρεας ζωδτων* [vi.] ii: adde
 R r vi.

vñ. 46. Ἄλλος μαν οὐκ ἀν τις εὐφραίνει με παρὰ
 σας κηδεμόνων.] " *Un autre meilleur.* Euripid.
 „ δούλοι γὰρ ἀνδρα καὶ θρασυπλαγχνος τις ἦ.
 „ Theocr. ἐγὼ δὲ τις οὐ ταχυπειθής: Lucian:
 „ Dionysf. ὠμοβραχίους γὰρ τινὰς αὐτὰς εἶναι. *En-*
 „ *core qu'il fut quelque hardi soldat. Tu pense*
 „ *bien être brave homme.*" [Sic Belgae: *hy*
bleef 'er ettelyke twintig dagen. Geen een lant,
of geen ander lant gelukkiger dan zulk een.] Pag.
 20. sic pergīt. " Thucyd. ὀλίγους μὲν τινὰς ἀπε-
 „ κτεινῶν, vel διακοσίους μὲν τινὰς. Lucian. Dio-
 „ nysf. ὀλίγους δὲ τινὰς ἀγροίκους νεανιτικούς εἶναι.
 „ *Il y en eût quelques deux cens de tuez. Il en*
 „ *échapa quelques deux cens.* Thucyd. καὶ αὐτῶν
 „ ἕνα τινὰ κατὰ ταχος ἐπεμψῶν. *Quelqu'un.*"
 [Adde Lucian. Tom. I. pag. 190. B. *Leen my*
een gulden vyf, zes forte corruptum pro eenige!
Daar was een man tiin, twalef.]

XVII.

Tandem de Ellipsi Nominum agemus, sed vix
 alia quam in quibus uterque sermo idem nomen
 praetermittit, proferemus, ducem maxime L.
 BOS secuturi. (I.) Vox *μερος* deel intelligenda
 relinquitur in Anacreontis Oda XXI. ΔΟΤΕ ΜΟΙ
 ΔΟΤ' ὦ γυναικίς, Βρομὸς πιεῖν ἀμυστι.
 ΔΟΤΕ δ' ἀνδρῶν ἐκείνων. *Geeft my helder van dijn*
teyn te arinken. Geeft my van di bloe-
men. Plura de his Cap. III. in Genitivo Ver-
 borum

borum differemus: interim confule Barnesii notas ad h. l. (II.) Alia ellipsis est ap. Lyfiam contra Eratosth. c. 4. και ερωτωσιν οπη βαδιζοιμεν ο δ' εφρασκεν, εις τα τε αδελφω τε εμω, sc. οικηματα. Plur. de educ. puer. εις παιδοτριεω πεμπειν τωω παιδαω, sc. οικον. Aristoph. Lyfistr. εωωωω εν βουληται τωω πενητωω, ιτω ειω εμω. Sic Hoofdus in Aulul. quam *Warenar* inscripsit: *tot Peteweinen. tot Heermans. Men had my tot Warnars al lang verwacht.* Id. in V. H. M. pag. 18. *De busschiters, di de waak biilden in de buurhuizen ontrent des Admiraals, werden gelaft toe te ziin.* Quomodo etiam dicimus: *kom tot onzent, tot mynent, hy was by onzent &c. Ik ga naar, of by Vaders. Zy zit by moeders,* in quibus omnibus vocabulum *huis* vel *woning* subaudiendum. (III.) Aelian. V. H. II: II. III: 17. εω τριακοντα sc. τυραννοι, quomodo Dordraci de *veertigers* dicunt de XXXX. Senatoribus. (IIII) Vox *ναωω* η *πλοιοω* omittitur a S. Luca V: 3. ηρωτησεν αυτωω απο τωωω γωωω επαναγαγειν ολιγωω, it. a S. Joh. VI: 19. εληλακοτες εν ωωω σταδιοωω εικοσιπεντε η τριακοντα. Nostri verterunt: *ende bad hem dat hy een weinig van 't lant afftake, puta het schip vel vaartuig. Ende als zy ontrent 25. ofte 30. stadien gevaren waren, sed Graecum proprie significat: als zy ontrent voortgestuwt hadden.* (V.) Etiam post verbum *ελαωωειν* deficit nomen *αρωω* vel *ιπωω*, uti post nostrum *mennen* vel *rwden* vocabulum *wagen* aut *paarden.*

Lucian. ad Solem: *μη ελκωης τημερον.* *Ryd van daag niit. Ik kan niit meenen.* Multus est in origine atque significatione verbi Belgici *meenen* declarandis Spectat. Huidecooper p. 110. ubi Vondelium (quod dixerit *Verkwikt, dat hem de toom en teugel mach gebeturen Te meenen*) reprehendit, neque ego hic caussam pro eo dico. tantum poetam simili lapsu Phaedri excuso, qui III. Fab. 6. dixit: *jugum flagello temperare*, q. i. eruditi varie sollicitant, sed omnium crises in uno N. C. Burmanni habes, *cui insolentior semper visa haec locutio, & cujus nullam exemplum apud alios novit.* (VI.) Ut Graeci *λωσαι* absolute dicunt intellecto *περμνησαι* (vid. Schoetg. ad L. Bos p. 193.) Aesch. epist. ad Philoct. *λωσαντες ex Μυνοχιας*, & Synes. ep. 4. *λωσαντες ex Βενωδωριε*; ita nos *afsteken* vel *in zee steken* dicimus eod. sensu omissa voce *schip*: sed ipsum *lofsen* quod Gr. *λωσαι* respondet, absolute positum aliter a nautis & mercatoribus capitur, nempe pro *exonerare navem* (mercibus.)

(VII.) Hic inferemus H. Stephani Observ. III. Cap. I. p. 11-17. "Gallorum sermo ad imitationem Graecanicam saepius ellipticis utitur, phrasibus. Sic non semel in hoc libello dixi: *le François*, pro *le langage François*. Luc. Jup. Trag. *ευχ απαντες ω ζευ των Ελληνων σονιασιν.* [Maar Jupiter zy verstaam niit ademaand het Griex.] (VIII.) "Dicimus plerumque *habillé à la Françoisse*, à *l'Angloise*, pro *à la façon Fr.* Item

„ Item je vous traiterai à la François. C'est est
 „ fait à l'antique. In Graecis frequens quoque
 „ est ellipsis ἢ εὐθις. Thucyd. VII. p. 252. κατὰ
 „ δὲ το ἰστωτικὸν μάλα κατεργασμένοι. Lucian.
 „ in Dionys. fin. τ' οὐτεθεν δὲ καὶ ἀφελείης οὐ
 „ τοῖς τῆς μέθης, σιωπῶσι καὶ πρὸς τὸ ἀρχαίου
 „ ἀνατρέχουσι. Et Tertat. sic procul dubio est
 „ Menandro interpretatus est: *antiquam obtines.*
 [Belgae itidem dicunt: *dat is op zyn Harleveent.*
ons huis is op zyn ouderwet's gebont. My was op
zyn Engelsch gekteed.] (VIII.) „ Galli di-
 „ cunt: *habille de noir, vètu de gris,* omissione
 „ vocabuli *habillement* a Graecis translata, qui
 „ sic ἱματίων omittunt. Lucian. Τιμ. προσωπίου
 „ περιθεμένου εἰρασιμωτάτου, διαχρῶσθαι καὶ λείδη
 „ κολλήτων, καὶ ποικίλαι εὐδὸς ἐγτυγχάνει αὐτοῖς.
 [Artemid. Oneir. II: 3. *δια τὸ εἶς ἀποθανόντας*
ἐν λευκοῖς ἐκφῆρεσθαι om dat de dooden in 't wit
begraaven worden. In hoc Aeschyli Suppl. vi.
 231. Πάντων δ' ἀκαίτων τῶν δὲ κοινόθωμον Σα-
 βροθ' ἐν αἴγνῳ, ὅσοιός τις πελειῶν Ἰξείθε κροῖον
 τῶν ὀμοπτεῶν φῶβῳ, & altero Heliod. II. p. 49.
 στολῆ καὶ εὐδῆς ἢ ἀλλῆ πρὸς τὸ ἐλαθηνικώτερον
 ἐβλεψε Schoetgenius supplet *σχηματι* & *σχημα*,
 quae nos intellecta voce, *hiet, maaxel* vel *ge-*
waat similiter efferimus: *Offers op dit gemeene*
ofter van alle Goden in het wit, en gaat zitten
als een vducht daiven in orees voor de roofvo-
gels. De sabbet en de overige kleeding zach 'er
op zyn grux wit.] [1] „ C'est vōtre plus long. me-
nez

„ *nec moi par le plus court*; scil. *chemin*. Ut Lu-
 „ *cian. in Scyth. καγω επιτομον τινα ταυτην εξευ-*
 „ *ρον αυτω, subaudit οδου. [Id. in Jove Trag.*
 „ *και μη συντομον τινα ταυτην ωμην επινενοηκεναι*
 „ *εγωγε. Sic nos: wat zyn ze opgestagen, pro wat*
 „ *wech? Dit werk blyft ten halven steken, i. e. ten*
 „ *halven wege. Dit zal het naaste zyn, pro het*
 „ *naaste pat.] (XI) ” ως βαδυν εκοιμηθης [ω τεκνον.*
 „ *Lucian. Tom. I. p. 191.] ” sc. υπνον. Je vous*
 „ *le ferai court. N'avez vous pas encore diné?*
 „ *vous le faites vraiment bien long, puta vōtre*
 „ *parler ou diner. [In quibus ego non satis con-*
 „ *venientiae video, quamvis Belgae similiter di-*
 „ *cant: ik zal 't kort maken, quod sic supplerem;*
 „ *ik zal het praatje k. m. Gy maakt het waarlyk te*
 „ *lang, in qua dictione, prout res postulat, vel*
 „ *het maal vel het uitblyven vel het praatje subau-*
 „ *ditur.] (XII.) ” Theocr. [Epith. Helen. vf. 11.]*
 „ *Η ρα πολυν τιλ επινες, οτ εις ευναν κατεσαλ-*
 „ *λευ; Vous en avalâtes bien, quand vous allâ-*
 „ *tes coucher, supple οινον de vin. [Belgice: of*
 „ *had gy te veel gedronken, dat ge te bed moest*
 „ *gaan. It. daar wert meenige beker (wyns, af met*
 „ *wyn) gestort. Hy had meer op, i. e. meer wyn,*
 „ *dan hy kon verdragen.] (XIII.) ” Lucian. Nigr.*
 „ *μικρον φθειγονται και ισχνον και γυναικωδες,*
 „ *sc. φθειγμα. Je parle gresse pro un parler*
 „ *gressé. Je parle effeminé. [Id. in Eun. p. 978.*
 „ *Ε. τέλος δε, λεπτον τι και γυναικειον εμφθειξαμε-*
 „ *ν.* Etiam hic oppono Gr. *μικρον, ισχνον &c.*
 „ *nec*

hec non Gallica gresse, effeminé videri pro adverbis posita. Idem iudicium esto de his phrasibus Belgicis: *de helt antwoordde haar in het kort aldus. ik wil u in het breede ontvouwwen.* licet Monenius haec similiter suppleat: *in het kort antwoord, (in het korte antwoord dicere debuisset) in het breede verhaal.* (XIII.) " *Fendu om parti en deux, trois.* Lucian. Lapith. διελε δε τς νυμφις το κρανιον ες δυο. [pag. 872. *maar gooide (kloofde) den bruidegom de hersenpan aan tweek, of in tweek.* Id. T. I. p. 137. ευγε ω Ηφαισε, αλλα διελε με την κεφαλην εις δυο, κατ-ενεγκων. *Heel wel, Vulkaan. maar kloof my nu het hoofd aan tweek.* Contra, si dicimus *in stukken*, subaudiendum puto vel *twee* vel *meenige* sive *vele*, vel *kleine*.] Hactenus Stephanum secuti, ostendimus Belgicam nulla ex parte linguae Galliae cedere in Ellipsi Graecanica imitanda: nunc supersunt quaedam ex propriis meis observationibus. (xv.) Paulus ad Ephes. I: 20. η εκαθισεν εν δεξιη αυτη, Lutherus *und gesetzt zu seiner rechten*, sc. χειρι hand. (xvi.) Plutarch. και δια τουτο μητερα των Μωσων εμυθολογησαν ειναι την Μνημοσυνην, supple ποιηται. *daarom hebben zy t. w. de Dichters, versiert dat de Gedachtenis de Moeder ware der zanggodinnen.* Etc. (xvii.) Thucyd. και αυτος ηθελε των μενοντων ειναι, supple εις. Teut. *Er wolte von den bleibenden seyn.* Theocr. ουτω μεν καλλισος Υλας μακαρων αριθμειται. Sic nos dicimus: *hy is van de*

de *πέννη* i. amicorum *πέννη*. vide Cap. III: de verbo *Εμυ* cum *gebir*. (XVII.) Post nomina numeralia & alia saepe desideratur substantivum pecuniae, ponderis, mensurae, vel temporis. Aelian. V. H. I. p. 22. *χιλίων δραχμῶν αξία τῶν τῶν* Quid hic supplendum sit, docuit Pollux L. IX. C. VI. his verbis: *καὶ οἱ μὲν δραχμῶν ἑκατάκωντε στατήρες, οἱ δὲ Φιλιππεῖαι, οἱ δὲ ἀλεξανδρεῖαι, χρῆσαι πάντες οὗτοι. καὶ εἰ μὲν χρῆσθους εἰς τοὺς, [possumus etiam addere, ἢ δραχμῶν ἢ Φιλιππεῶν μόνων] προσσκησέσθαι ὁ στατήρ.* Hac occasione usi Hesychium emaculabimus, apud quem legitur: *Δραχμῶν οἱ χρῆσαι στατήρες, ἐκλήθησαν δὲ ὡς τινὲς βασιλῆων ἀπὸ δραχμῶν τῶν τῶν περὶ τῶν βασιλέων, sed reponendum est: οἱ χρῆσαι στατήρες. ἐκλήθησαν δὲ ὡς &c.* De nostra voce *Gulden* (sub qua comprehendi credo alteram *penning* ut sit, aureus nummus) vide Ten Kate Tom. II, pag. 189. & de Latino-barbara *stovemus* Vossium de vitiiis L. L. Lucian. in Eunucho p. 76. *ἀλλὰ μισθὸν κατὰ τὸν ἑαυτοῦ, scil. δραχμῶν.* Item p. 979. *πῶγων βασιλῆων καὶ πρεσβυτέρων τῶν μισθῶν, ὡς χρῆσαι παρὰ βασιλέων ἀποδραχμῶν.* Sic nos: *by bezet cenige quizzenden. de rokening heloort vyftig en tiin, pro vyftig guldens, tiin stivers.* Saepe quoque *schelling* atque *groat* omituntur, prout merces hac aut illa computandi ratione vendi solent. Huc refer cum dicimus *een achttentwintig, een zestalf &c.* quod integre foret: *een penning van 28 stivers, vel een penning*

ning waart, of ter waarde van 28 st. uti Latini dixerunt *sestertius pro nummus. semisestertius*. Adde Theocr. λέγε μοι, ποσῶ κατέβα τοι ἀφ' ἰσῶ; Syracuf. v. 35. hoe hoog (in vel aan gelt puta) komt het u te staan? Vocabulum *pont* (pondo) intelligitur in his & similibus: Gy weegt geen tweehondert. Het varken woeg over de tweehondert. Wat kost de boter? vyf stavers t. w. ider *pont*. Graeca exempla nunc non sunt ad manum, (nam apud Polluc. III. c. 23. β. additum est mensurae nomen: τὰ δ' ἀλφιδ' ὑμῖν πῶς ἐπὼλθον; τετραῶν δραχμῶν μαλιστα τον κοφινον.) sed accedit hoc Polybii V. pag. 488. καὶ σιτε προσδεῖναι μυριάδα, ubi suppleri video *μεδίωνων* (xviii.) Substantiva temporis intelliguntur in his, Plutarchi de morte Alexandri, τῆ δεκάτῃ λουσάμεν⊕ παλιν ἐδίωξε τῆ δεκάτῃ φθινοντ⊕ ταῦτα ποιήσας, μάλλον ἀνεφλεχθῆ τῆ ἑκτῆ σμικρον ὑπνωσεν τῆ δε τρίτῃ φθινοντος προς δειλὴν ἀπέθανεν, ubi supplendum *ἡμέρα & μῆνος* e. g. τῆ δεκάτῃ ἡμέρᾳ φθινοντ⊕ Δαίσις μῆν⊕. Sic nos: *Uwen aangenamen van den achtsten dezer hebbe gisteren ontfangen pro uwen aangenamen brief van den achtsten dach dezer maant hebbe ik gisteren ontfangen*. De Gr. loquendi ratione consulere debetis Graevium ad Soloc. Lucian. pag. 747. nec non Perizon. ad Aelian. III: 23. Polyb. ὑπο την ἑωθινην, puta *ἄραν*, quemadmodum nostri: *Vryers di't meenen, komen ten tinen en scheiden ten eenen*. Eustath.

stath. ad Iliad. A. *ἐπι δῆρον ἐλλειπτικῶς εἴρηται, ἀντι τῆ ἐπι πολλῶν χρόνον.* Sic nos: *Ik hem in langen tijt gezien, pro in langen tyt.* Joh. Euang. XVI: 17. *μικρον, και ε θεωρεϊτε με, ubi L. Bos supplet κατὰ χρόνον μικρον.* Lutherus vertit: *Ueber ein kleines, so werdet ihr mich nicht sehen, ubi το augenblick subauditi credo.* (xx.) Vox *σπέρμα* *κατ* in verbo *συλλαμβανειν* *ontfangen* sæpe desideratur, uti *τελῶς* *einde* in Act. Apostol. I: 8. *ἕως εσχάτου τῆς γῆς τῶς ἀντὶ τῆς αὐτῆς κτλ.* *aan het uiterste der aarde: θαλάσσια* in adj. *ὕγρα* & *meir* vel *water* in nostro *κατ* pro mari, vide Spanh. ad Calim. p. 12.: *πλήγη* in *ὀλιγας* *καίειν*, & *stetb*, si dicimus *geest 'er hem een*: tujusmodi sexcenta colligere possem, sed hæc in præsentia sufficient. Si quæ alia mihi memoratu digna inter legendum sese offerent, ea in Cap. VIII. reservabimus.

CAPUT TERTIUM.

In quibus Belgæ circa pronomina græcissent, declarabit.

I.

GRæcos loco pronominum possessivorum substantivis utentes, uti *πατήρ ἡμῶν* pro *ἡμετέρος*, *ὁ φίλος ἐμοῦ* pro *εἰμος*, imitantur Belgæ, quum dicunt: *zynes is het ziltver en het gont*

gout in *Bibl. Belgicis*, nisi fallor, nam *zynes* f. *zyns* in vulgari sermone est secundus casus pronominis *hy*, quod etiam *zyn* facit in tertio & quarto, vide §. IIII. *Hunlider vader. Onzer is d'overwinning* apud Hoofdium: *hunner is dat te doen. Ik zal ulider afkeeringe genezen.* Hof. XIII: 15.

I I.

Relativa *ὅς ἢ ὃ δι*, *dat* vel *de gene*, *het gene* ut plurimum cum praecedenti verbo ita connectuntur, ut in priori commate manifesta sit ellipsis substantivi aut pronominis, cujus vicem una haec relativa obeunt. Nos aliquot exempla Graeca cum ex Budaei Comment. L. Gr. p. 903. & L. Bos sub voce *ἐκεῖν* tum ex Lection. Lucian. Clar. nostri Jensii p. 301. qui omnium optime hunc Hellenismum illustravit, seligemus atque Belgice convertemus, ut pateat quam amice nostrae linguae hic conspirent: Herodian. το γαρ πῖσον ὑμῶν και σεβασμιον δεδηλωκατε δι' ὧν αγωνακτετε εἰς οἷς δι κατα Ρωμην ετολμησαν. *want uwe trou en liefde hebt gy bewezen door dat (doordijn, naardijn vel omdat) gy klaagt over 't gene di van Rome-gedaan hebben.* 1 Cor. X: 13. *wilke u nist zal laten verzocht worden boven het gene gy vermeugt,* ὅς οὐκ εἰσει ὑμας πειρασθηναι ὑπερ ὃ δυνασθε. Simile hoc Plauti in Sticho II: 3. 37. *Immo res omnes relictas habeo,* prae quod *tu velis.* Actor. Apost. XX: 15. *ὅτι*
S f 2 *εσθ*

εση μαρτυς αυτω προς παντας ανθρωπους, ων εωρα-
 κας και ηκισας. *Want gy zult hem getuige zyn*
by alle menschen van 't gene gy geziin en gehoort
hebt. Adde Roman. XV: 18. Joh. VI: 29. Hebr.
 V: 8. Philip. IIII: 12. Lucian. T. I. pag. 20.
 ΕΜΜΕΝΕΤΕCΥ ΓΑΡ ΟΙC ΑΠΑΞ ΠΡΟΕΙΛΟΜΗΝ *want ik moet*
blyven by dat (by 't geen) ik eens heb voorgena-
men, & p. 837. καλω δε ων ερω, τον Θεον αυτον
 μαρτυρα. *Ik roepe God zelven tot getuige van*
't geen ik zal zeggen. Herodian. L. I, p. m. 4.
 ΑΧΘΕCΘΩ ΜΕΝ ΥΜΑC ΕΡ' ΟΙC ΟΡΑΤΕ ΜΕ ΔΙΑΚΕΙΜΕΝΟΥ,
 ΘΑΥΜΑCΟΥC ΟΥΔΕΝ. *Geen wonder dat gy bedrukt zyt*
omdat gy my in dezen staat zitt. Franc. in
 Ded. Orat. Nazianz. *Wien komt dan deze reden*
van onzen Gregorius met meerder recht toe dan
di de voornaamste der deugden ge oefent
heeft. Alia scriptorum Belgicorum loca dili-
 gentissimus Huidecoper adfert p. 391. post med.

I I I,

Pro reciprocis non semel relativa apud nostros
 usurpata invenies, e. g. Melis STROKE in XVI.
 Com. Holl. p. m. 31. b. *Ende onderwant HEM*
rechte doe Des gherechts. p. 32. a. *Hets menich die*
HEM sonderlinghe Saken bewint. p. 32. b. *Als*
die Here bi avonturen HEM bepenst ende dat
verstaet. Constant. Hugenius in Epigr. *My*
aunkt het schikt HEM wel. Adde Interpretes
 Bibliorum Exod. XVIII: 5. 9. XXI: 13.
 Quae

Quae ego adfero, non quod ea probem aut imitanda proponam, sed ut adpareat quam similis sit Graecae nostra lingua. Sic enim Xenoph. Κυροσ. pag. m. 13. pr. εκβοηθει και αυτος προς τα θρια συν τοις περι αυτον *met di by by H E M hadde*. Palaeph. Αργειει παλιουχου αυτοις την Ἡραν ηγγεντο. S, Luc. in Apost. XXIII: 26. αμα δε και ελπιζων οτι χρηματα δοθησεται αυτω υπο του Παυλου pro οι vel αυτω. Gregor. Nazianz. ορων εν την τε δημα κινησιν επ' αυτον pro εφ' εαυτον: Lusion. T. I. p. 190. C. εβραησται αποκευπτειν αυτους πειρωμενοι.

I I I I,

Contra relativorum locum saepe obtinent pronomina reciproca, praesertim apud nos possessiva *zyn, hun & haar*, hoc discrimine: ut dicamus *zyn*, cum sermo est de singulari masculino vel neutro, & *hun*, cum de plurali; at *haar* in utroque numero feminino. Sic hoc Platonis X. de Rep. επειδη δε ου εκβηναι την ψυχην, πορευεσθαι μετα πολλων, και αφικνεισθαι σφας επι τοπον τινα δαιμονιον (ubi δ est pro αυτε & σφας pro αυτες) vertimus h. m. *Maar zoo dra ZYNE ziele was uitgevaren, gong by met de rest heen, ende kwamen zy naar een hemelsche plaats*. Sed quis nescit e reciprocis potissimum οι & σφι apud probatissimos Gr. L. auctores pro relativis sumi? Videtis BUDAËI Comment. L. Gr. p. m. 19-24. & de

S f 3

abufu

abusu Latini *suus* pro *ejus* VORSTIUM de Lat. f. susp. VOSSIUM de Constr. p. 212. Messieurs de Port-Royal in NOVA METH. p. 339. VAL-LAE de Reciprocatione *Sui & Suus* libellum. SANCTIUM contra Vallam, Budaeum & Quinctilianum L. II. cap. 12. cum (suo) commentatore PERIZONIO. Quod ad Belgicam attinet, Lectoribus suadeo ut B. HUIDECOPE-RUM consulant a p. 421. ad 434. ubi Grammaticorum pueris cum Valla in hoc *Labyrintho*, *forzassis etiam intus Minotaurum*, id est desperationem habente, errantibus filum Ariadneum porrigit, quod tutissime possint immo debeant sequi. Nos ergo ne actum agamus, observationibus quas in Vallam meditati eramus, jam relictis, duas alias circa sermonem patrium adferemus. (I) *Zyn* ab Hollandorum vulgo pro *hunc & hunc* (tertio quartove casu pronominis *hy*) male usurpari, quum dicere solent: *Ik heb het zyn gegeven. Ik heb zyn niit kunnen spreken.* (II.) Hoofdium mihi durius videri locutum in Vita H. M. p. 4. *denwelken (edelman) de kranke, wordende wel baast gemeenzaam met hem, mits den zonderlingen diinst ende hantreiken ZICH bewezen, verklaarde. & p. 7. om niit langer onder Condé te staan, dan ZICH wel gevallen zoude.* Linguae enim nostrae ratio utrobique *HEM* postulat.

V.

Pronomina aliquando praeter necessitatem orationi inferuntur, praesertim ubi substantivum paulo longius a verbo distat. Joh. Evang. XV: 2. *παν κλημα εν εμοι μη φερον καρπον, αρει ΑΥΤΟ. και παν το καρπον φερον, καθαριρει ΑΥΤΟ.* *Alle ranke di in my geen vrucht draagt, DI reinigt hy wech: En alle di vrucht draagt, DI reinigt hy.* Cap. XII: 48. *ο λογος ου ελαλησα, ΕΚΕΙΝΟΣ κρινει αυτον εν τη εσχρατη ημερα: οτι εγω εξ εμαυτε ουκ ελαλησα: αλλ' ο πεμφας με πατηρ, ΑΥΤΟΣ μοι εντολην εδωκε.* *Het woort dat ik gesproken hebbe, DAT zal hem oordeelen ten laaststen dage: want ik hebbe mit my zelven mit gesproken; maar de Vader di my gezonden heeft, DI heeft my een gebot gegeven.* Herodot. pag. 124. fin. *καταμειψαμενος ων τετεις, τε επι τε τοισι γενομενον βασιλεως, τε ηνομα εην Σαουωεις, ΤΟΥΤΟΥ μηκρην ποιησομαι.* Ad Apocal. II: 7. *adfert Vener. ELSNERUS ex Aeliani V. H. V. c. 3. Αριστοτελης τας μεν Ηρακλειδης στηλας καλεμενας, πριν η κληθηται τεστο, φησι Βρισητα καλεισθαι ΑΥΤΑΣ, atque ex Thucyd. I. p. 74. ες αυτην διαβεβηκατος ηδη Παρσιδες στρατια Αθηναϊων, ην ελεθη ΑΥΤΩΙ οτι Μεγαρα κροστησε.* sed hic non tam pleonasticum est quam necessarium propter genitivum absolutum: namque si illud autem abesset, possemus etiam intelligere h. m. *Pericle in eam regionem profecto, κρηναβου*
 νοσι

non illi sed aliis quibusvis. Quod si ἐς αὐτὴν διαβέβηκοτι ἤδη Περικλεεὶ στρ. ΑΨ. ἠγγέλθη αὐτῷ dixisset, manifestus foret pleonasmus, ut in hoc ejusdem, Libro III. pag. 151. Τῷ δὲ Ἰπποκράτει οὐτι περὶ τοῦ Δηλίου ὡς ΑΥΤΟΙ ἠγγέλθη ὅτι Βοιωτοὶ ἐπερχονται, πέμπει τὸ στρατεύμα. Similem habes in Herod. p. 124. v. 10. ad q. 1. Gronovius consulendus. LXX. Interpretes quamvis ex Hebraico idiomate videntur transtulisse (καὶ Ἀβελ ἠνεγκε καὶ ΑΥΤΟΣ ἀπο τῶν πρῶτοτοκῶν τῶν προβάτων αὐτοῦ Genes. IIII: 4. *En Abel DI bracht ook van de eerstgeborenen zynen schapen*, & cap. XXII: 20. ἰδοὺ τέτοκε Μελχὰ καὶ αὐτὴ υἱοὺς τῷ Ναχωρ τῷ ἀδελφῷ σε. *zint Milka DI heeft ook Nahor uwien broeder zonen gebaart.*) tamen consentientem habent Aelianum Lib. I. V. H. c. 19. Καλοφώνιος φασὶ καὶ αὐτὸς διὰ τὴν παύσιν τρυφὴν ἀπολεσθαι paulo post καὶ ἡ τῶν Βασιλευσίων δὲ τῶν ἐν Κορινθῷ ἀρχὴ καὶ αὐτὴ κατελύθη. Cap. seq. Καὶ τὸ ἀγαλμα δὲ τῶν Ἀπολλωνίου περιεσύλησεν, ἔχον καὶ αὐτὸ χρυσοῦς βραχίονες. Hinc jam dubito an in talibus sit pleonasmus statuendus, & nonne potius reddenda sint per *ook zelf*, e. g. *En Abel bracht ook zelf van Milka heeft ook selve. . . . Men zegt dat ook di van Kolofon selve, vel dat ook zelfs di van Kolofon.* Num vero Ael. cap. seq. 21. cum ait εἰ δὲ μὴ, τὸ αὐτὸ σοὶ ΤΟΥΤΟ καὶ δὲ ἡμῶν ἀνυσθῆσεται pleonastice locutus sit nec ne, judicent Lectores. Latini quoque sic loqui non du-

dubitarunt, ut Terent. Prof. Ad. Senes qui pri-
mi venient, HI partem aperient. Livius l. c. 26.
huncdine quem modo decoratum . . . vidistis;
EUM sub furca vinculum &c. VIII: 37. quo-
rum eorum ope ac consilio.

V I.

Pleonasmus etiam ellipticus fit per pronomi-
num primitivorum dativos *ἐμοί* mihi, *σοί* tibi,
ἡμῖν vobis, *ὑμῖν* vobis, *ὑμῖν* & vel *υἱ*. vobis, id
quod maxime locum habet in monitis & praece-
ptis, unde Gnomographis nihil eo familiarius.
Sed inquit B. L. quid istuc verbi est? *pleona-*
smus ellipticus? Dubito enim, pleonasmus dicen-
dus sit cum Doctiss. Jepsio in Lectt. Lucian.
p. 61 - 63. atque aliis, an ellipsis cum Sylburgio
& Stephano, quorum alter ad Theogn. vi, 155.

Μη ποτε ΜΟΙ πένην συμφορὰν ἀνδρὶ χαλεθῆεις,
Μηδὲ ἀχρημοσύνην, Κυρνε, κακὴν προφῆε.
*Kyrnus dat gy ME nooit imant zyn armoede of ge-
brek voorwerpt, wanneer ge op hem verstoort zyt.*

notat: " *μοί* ferri potest, familiari ellipsis ge-
neris, pro *si tibi vis obsequi*. quidam libri ha-
bent *τοί*. " Alter in conven. L. Gr. & Gall.
p. 30. haec habet. " Lucian. Tox: *καὶ μοί ἐπ'*
ὀφθαλμῶν λαβὴ τὴν ἐπαναστάσιν τῶν κυμάτων.

T t

Metz

„ *Mets moi devant tes yeux les vogues s'élevans.*
 „ Quod sic resolvi poterit: *En m'écoutant,*
 „ *mets &c. Retien moi bien cela,* pro *retien bien*
 „ *ce que tu ois de moi.* p. 32. εἶπας, εἶπῃ, ὄγε
 „ εἰμὲν ἁλοχῶν ἀκριβοῖ σοι πάντα τα παρὰ σε Χε-
 „ noph. II. Pæd. p. 28. (p. 32. in meo exempl.
 ubi male legitur ἀκριβῶ) ” quod σοι emphaticum
 „ est, pro *pour te complaire.* Lucian. Jove Trag.
 „ *τι δ' οὐν ὦ Ζεῦ χωριακῆς ἡμῖν; mais dont vient*
 „ *Jupiter, que tu nous es palli ainsi?* qf. dicat,
 „ *en nôtre presence.* ” Sic Tit. Livius XXII.
 c. 60. Haec NOBIS ipsorum per biduum mi-
 litia fuit. Chrysoft. Ἀλλὰ σὺ βλέπε μοι τὴν πρῶ-
 τὴν ἰσονομίαν *maar beschou my eens de aloude ge-*
lykheit (aller menschen). Hooft in Warenar: *blyf*
me daar zitten spinnen, &c.

CAPUT QUARTUM

de Verborum cum Nominibus constructione,
quod ad numeros & casus attinet.

I.

VERBA substantiva & similia utrimque nomi-
 nativum recipiunt in Belgico non minus
 sermone quam Graeco aut Latino. e. c. Φιλιππος
 δια τῆσων ἡσθη μέγας Demosth. Olynth. 2. Φῦναι
 δὲ Κυρος λέγεται καὶ ἀδεῖται ἐτι καὶ ἡν ὑπο τῶν
 βαρβαρῶν εἶδος μὲν καλλιστῶ, ψυχὴν δὲ φιλα-
 ῶ.

Φρωποτατ⊙, και Φιλομαθεστατ⊙ και Φιλοτιμο-
 τατ⊙. Xenoph. p. m. 2. post m. Ει δε μηδεις αυ-
 υμων αξιωσει ζην αποστερημεν⊙ της πατριδ⊙;
 Hocr. Archid. επει δε ο αυτελ⊙ προσεθηκε και
 εκεινο, οτι νικων τεθυηκε, παλιν ο Ξενοφων επεθετο
 του στεφανου. Aelian. III: 3. Hoofdius in V. H.
 M. p. 21. *ende jammer dat hy geen oppervorst ge-
 boren was. & superius in Dedicat: Maar alle
 exempelen strekken zoo klaar een spigel nit. Von-
 del in Metam. I. vf. 580. Vergun me dat ik leve
 en sterve reine maagt. Lib. II. 945. en strekte,
 (ita enim legendum) scheutig lang, Een eer des
 ommegangs. VIII. 1123. Zy heeft meer zwiirs
 dan toen ze een vroumensch wert geboren. L. Rot-
 gans in Encaeniis rustic. L. II. p. 35. de Poëtis:*

*Zy bouwen in de lucht kastelen, en zy droomen
 Van liefde, van verstant, van schoonheit, ('tis wat raars)
 Van rykdom, eere en staat: maar sterven bedelaars.*

I I.

Nunc ad observationem venio, quae huic opusculo prima causa atque origo existit; nam quum eam ante hos novem annos in Hoogstratani aureo libello de Genere Subst. legerem, incessit animum lubido etiam alias, si quas invenirem, Graecarum & Belgicarum phrasium convenientias adnotare. Quare vel hoc nomine, nisi per se quoque dignissima esset, nos impellit ut

ei longiuscule inhaereamus. Ipsam Cap. I L. I, p. 4. & 13. verbis BRUKHUSII & HOOGSTRATANI proposuimus, qui ab HUIDE-COPERO castigantur pag. 345. quod soli HOOFDIO hanc Hellenismi imitationem adscribant, tametsi multis ante eum seculis sic locuti fuerint scriptores Belgici, ut ipse seqq. pag. ostendit. Nos, ne confuse sese dispergat oratio, hujus paragraphi tres partes constituemus: in prima Graecorum idiotismos tractabimus, in secunda quid Grammatici aliique Viri Docti de figurata ista syntaxi statuerint, quae ratione explicauerint, referemus; in tertia denique nostram sententiam ex comparatione aliarum linguarum, imprimis Latinae & Belgicae, proponemus.

(I.)

Plurali nominum neutrius generis Graeci subjungere solent verbum singulare. DIODOR. τῷ ἀργυρίῳ ὑποτάσσεται πάντα. ISOCRAT. ταῦτα γὰρ σοιχεῖα πρῶτα καὶ μέγιστα τῆς πολιτείας ἐστί. IOAN. EUANG. X; 3. καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει. IN ACTIS APP. XXIII; 26. ἅμα δὲ καὶ ἐλπίζω, ὅτι κληματα δόθησεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου, &c.

(α.) Quod alii in neutris, idem sibi permittunt non tantum Boeotii, ut Apollonius censet, (quod scil. Pindarus Thebis Boeotiae esset or-
tius) in masculinis & foemininis, maxime Poetae,
verum

verum & ipsi Attici, ut mox patebit: *Pindar. Olymp. XI. Od.* Εἰ δὲ συν' ἰονῶ τῆς εὐπρασσοῦ, μελιγαυῆες ὕμνοι Ἰσέρων ἀρχῆν λόγων τελλεται, καὶ πῖσαν ὄρκιον μεγάλας ἀρεταῖς. Sed Graecus interpres ad hos versus ita scribit; σημειῶσαι ἐν ταύτῃ τὸ τελλεται αὐτεῖς γὰρ οὐτε τῶν προγεγενησθῶν οὐτε τῶν ἐπιταῶν ἐν τοῖς ἀρσενικοῖς ἢ θηλυκοῖς ὀνομασί τῷ ἐνικῷ ἀπὲρ πληθυντικῆς ἐν ἁπλοῦς, ὡστερ αὐτός. Hinc ut convitatem hanc effugiat, refert ipse verbum τελλεται ad sequentem singularem πῖσαν ὄρκιον; hoc ordine: οἱ μελιγαυῆες ὕμνοι ἀρχῆν καὶ πρῶτα εἰς τῶν Ἰσέρων ὑπερ' αὐτῶν λόγων, καὶ πῖσαν ὄρκιον τελλεται ταῖς μεγάλας αὐτῆς ἀρεταῖς. Idem facit Benedictus pag. 204. sequendo Triclinii sententiam. Sed falluntur certo certum. Non opponemus eis *Euripidis* hoc: ἐννῆ δὲ φανταί γραμμασιν τῶν δ' ὑφ' αἰ. Inerant autem in textae picturis tales texturae, nec obiciemus *Hesiodi* *Θεογον.* versum 321. Τῆς δ' ἦν τρεῖς κεφαλαί, *Illius erant tria capita*; Neque urgebimus locum ejusdem *Erg.* 149. Τοῖς δ' ἦν χαλκεῖα μὲν τεύχεα. Namque pro eis ad haec respondet *Scholias* *Hesiodi*, his verbis: τὸ ἦν ἀπὲρ τὸ ἦσαν, ὡς παρὰ Σωφοκλεῖ, ἦν δὲ ἀμφοῖν πλέκτοι κλιμακῆς καὶ ἀπὸ ταύτων γίνεσθαι κατὰ συγκοπὴν τῆς, πα, ἀλλοδαῆς. Verum sunt alia indubitata exempla, quae & *Pindaro* *Bosoticum* lutum abstergunt, & hanc syntaxin Atticis vendicant. Sic enim *PLATO* in *Minos*: πολλῶν γὰρ ὄντων ἀνθρώπων καὶ ἑλληνικῶν καὶ βαρβαρικῶν, οὐκ

ΕΣΙΝ, ΟΙΤΙΝΕΣ ΑΠΕΧΟΝΤΑΙ ΣΥΜΠΟΣΙΩΝ Η ΚΡΗΤΕΣ. *Plu-
ra suppeditabit Budaeus in Comment. L. Gr. p.
m. 958. ARISTOT. IV. Probl. 32. ουκ ενεξεφνε-
το τοις μεν αι τριχες, τοις δε τα πλερα. Et alibi:
λεγω δε αρχαις εν εκασω γενει ταυταις, αις, ο,τι
εσι, μη ενδεχεται δειξαι. His accedat GRE-
GOR. NAZIANZ. Orat. XXVIII. κατεσκευασαι
αυτω πλερυγες ωσπερ αετου. Debemus haec ma-
ximam partem JAC. GRETSERO in Syntaxi L.
Gr. p. 4. & Gallico Auctori Novae methodi pag.
412. Nunc addimus Triclinii Scholion in So-
phocl. Antig. vi. 1136. Ουδ' ορμις ευσημους] ισησον
οτι ενικως πρωτον επων το ορμις, επειδη εκ εις ην
ο ποιων την βσην, αλλα πολλοι, προς πληθυντικου
απεδωκε το βεβρωτες. ει και αμαθεις τινες το ορμις
αντι τε ορμιθες φασιν, και το ροιβδει αντι τε ροι-
βδωσιν εκ ειδοτες οτι μονον εν εδτετεροις πληθυντικοις
τα ενικα τριτα προσωπα των ρηματων αντι πληθυν-
τικων λαμβανεται, ως αλλα τε πολλα μαρτυρει,
και το παρα Λεβανιω Ηρα γαρ, φησι, τα μειρα-
κια τε γεροντος ει και εν Πινδαρω που ευρηται μο-
νω Ηρα Μηδειας επων στιχες Pythior. III. Od.
p. m. 331.*

(β.) Ipsi tamen Attici neutris interdum plu-
rale verbum subjungunt, ut ISOCRATES: ολιγα
δε κατα παντων ειπεν, αι τοις ακουσασιν ορηγη
αξιαν, εμποιησουσι των τετραμμενων, νεωτερους μεν
ων, ισως εξευρον. *Pauca vero de omnibus dicere, quae
auditores inflammarent, potuisssem forte, si junior es-
sem.*

sem. THUCYD. επιθυμια μεν ελαχιστα, προνοια δε
 πλειστα κατορθουονται. JOAN. EUANG. X: 8. αλλ'
 ουκ ηκουταν αυτων τα προβατα. LUCIAN. *de Gy-*
pnas. p. 403. D. αφ' ων τα τε ευθυως διακειμενα,
 βελτιω παρα πολυ γιγνοιντο αν. Quum vero con-
 tinuo sequatur, και τα Φαυλως εχοντα μετακο-
 σμοιτο προς το βελτιον, CLARISS. JENSIUS po-
 ster in *Leßt.* *Lucian.* p. 356. *planum est,* ait;
legendum vel γιγνοιτο vel μετακοσμοιτο. *At*
prius est ελληνικωτερον. Mox alia ex Luciano &
 Aeliano pluralis verbi exempla citat. In epistola
 autem Eruditissima ad Virum immortalis nominis
 Joh. Graevium pag. 414, 415. longe insigniores
 singularium pluraliumque verborum συγχυσεις
 profert ex Diodoro atque Aeliano, e. g. V. Ποι-
 κιλ. c. 8. τα σκωμματα και αι λοιδορειαι ουδεν
 μοι δοκει δυνασθαι. Εαν γαρ στερεας γνωμης λα-
 βωνται, καταλελυνται. εαν δε αγενεος η ταπεινης,
 ισχυσε και ε μονον ελυπησε πολλακις, αλλα και
 απεκτεινε *Sed haec forte meliora*
sperare licet, ita pergit Jensus, *ab elaboratissima*
editione, quam brevi prodituraam puto cura soler-
tissimi in his literis Viri, Jac. Perizonii, dilecti
mibi nominis. At is haec satis duxit adnotasse:
 „ *sicuti* autem hic mutatur forma numeri in verbis,
 „ *δοκει, λαβωνται, καταλελυνται, ισχυσε, ελυπησε,*
 „ *sic X: 3.* ” quem locum Doctiss. Jensus quo-
 que adduxerat. Quum autem Cl. Perizonius
 testetur Lugd. Cod. hic habere λαβηται, vix du-
 bito, quin & καταλελυται sit refingendum, quod
 illud

illud facilius multo librariorum lapsu in καταλέ-
 ληται depravari potuit. Quid tamen de his *70*
Ιουδα Ευαγγελισται locis Cap. X. dicemus? v. 4.
 Και τα προβατα αυτω ακολουθει, οτι οιδασι την
 φωνην αυτου. v. 12. & ουκ εντι τα προβατα ιδια.
 v. 16. Και αλλα προβατα εχω, & εκ εστιν εκ
 της αυλης ταυτης ποσειδα με δεε αγουειν και της
 φωνης με ακουσαι.

(VI.)

Jan rationem hujus Syntaxeos in L. Graeca in-
 quirere lubet. PRIMO JOH. VERWEY in N. V.
 descendit Gr. pag. m. 228. ad hanc regulam ita
 commentatur: "Ex nemine unquam mortalium
 mihi discere licuit rationem hujus structurae.
 " *Docteur Paris.* p. 379. causam ducere voluit
 a syllepsi, Graecismum hunc comparans cum
 illo Virgiliano: *Turbarunt* . . . Ego . . .
 Graecorum puto artem esse examinandam: Sci-
 licet cum numerus *πληθυντικος* plures partes
 vel species repraesentet, eas in unum genus
 & totum cogere verbum *ενικον*. Ut ergo in
 toto partes mirifice congruunt; ita, quae plura
 numerantur, pulere consentiunt in uno singu-
 lari verbo, ut concinna admodum, lepida &
 jucunda ad aures, praesertim Atticas, acci-
 dere debuerit haec concordia discors. Etenim
 τα ζωα τρεχει, tantundem valet, ac si dixe-
 ris; γενος τι τρεχει, τα ζωα τς γενος ειδη: vel,
 ζωα ως πληθος εν τρεχει Sed ista
 scri-

„ scribentis secundus animum subit explicandi
 „ modus. Antea verbum congruere generi vel
 „ toti *συνήματι* & diximus & probavimus:
 „ Nunc quodque *individuum*, vel unam partem
 „ ex universo genere aut specie intelligi posse
 „ contendemus. Quare ne pures solius neutri
 „ gen. candellis se Graecos circumscriptisse,
 „ masculini exemplum Platonicum, *οὐκ ἔστιν*,
 „ *οἰτίνες ἀπεχόνται συμποσίων ἢ κρητῆς*.
 „ nulli sunt qui perinde abhorreant a symposiis
 „ ac Cretes, explicabimus ex illo *ΑΕΛΙΑΝΙ*
 „ Lib. I. V. H. de rege loquentis: *Πάντες αὐτῶ*
 „ *Πέρσαι κατὰ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἕκαστος πρὸς-*
 „ *κομίζει*. *Omnes illi Persae pro suis quisque*
 „ *facultatibus munera offerunt*. Si ergo dices,
 „ *ἔστιν ἄρτιες τρέχουσι*, *sunt qui currant*, pro
 „ *εἰσιν*, valebit *ἕκαστος* vel *εἰς ἑστί τῶν ἀνδρῶ-*
 „ *νων*, *εἰσίνες τρέχουσι*. Pari ratione *τα ἴσα*
 „ *τρέχει*, ex Aeliano dixeris, *τα ἴσα ἕκαστου*
 „ *τρέχει*. Quae partim hinc sequuntur, par-
 „ tim superius ommissa sunt, ea ex ipso Verwey
 „ perant, quibus videbitur.

Uti autem huic Grammatico expositio Docto-
 ris Paris. displicuit; ita vicissim STEPH. BER-
 GLERO minime satisfecit, qui in praefatione ad
 Iliadem Homeri concinnata p. g. ita disserit:

„ Incidi in Librum, qui profertur *Novam*
 „ *Viam docendi Graeca*; ibi forte multa egregia
 „ invenientur, quia *Nova* est; mihi tamen sic
 „ temere aperiendi nuper Librum illum, obtulit

„ se quaestio, novo quidem modo explicata,
 „ sed ita explicata, ut satius fuerit Veteres ibi
 „ non neglectos. Ad canonem notum: *Neutrum*
 „ *plurale gaudere verbo singulari*, annotavit Au-
 „ ctor: *Ex nemine unquam mortalium sibi discere*
 „ *licuisse rationem hujus structurae*. Postea ita
 „ differit, ut plane arguatur *Apollonium* non tri-
 „ visse; qui tamen melius videtur illam rem dis-
 „ putasse Lib. III. Synt. c. 10. & 11. unde di-
 „ scimus: Hanc structuram in neutro genere τα
 „ ζωα τρεχει, τα παιδια λεγει, esse, quod ne-
 „ gari non posset, ακαταλληλον, i. e. minus
 „ congruam partibus inter se non recte aptis;
 „ sed esse occulte ακαταλληλον, nec semper:
 „ v. g. παιδια γραφει potest esse καταλληλος &
 „ congrua syntaxis, si accipias μεταβατικως sive
 „ transitive pro παιδας γραφει. Contra autem
 „ in masculinis & foemininis talis syntaxis nun-
 „ quam potest esse ita καταλληλος v. g. παιδες
 „ γραφει. nam εν μεταβασει dicimus παιδας γρα-
 „ φει, cum in istis non sit similis accusativus
 „ nominativo. Itaque crassior & apertior est
 „ soloecismus: οι παιδες γραφει, αι γυναικες λεγει,
 „ isto: τα παιδια γραφει, τα γυναια λεγει, ut
 „ dixi, quia per accidens ista quandoque re-
 „ cte componuntur, illa nunquam. Igitur ut
 „ in moribus & conversationibus elegantes qui-
 „ dam homines, Graece ειρωνες dicti, callide se
 „ simulant simplices, & in deteriorem partem
 „ inclinare, quod Socratem factitasse accepimus;
 „ ita

ita censeamus, scriptores Graecos simplicitatem quandam & incuriam prae se ferre voluisse, in hac structura” &c. Haec ad institutum nostrum sufficiunt. Vereor autem, ne subtiliter nimis philosophetur Apollonius, atque Berglerus falso suspicetur, *Novum Grammaticum* nihil habere, quod ad Scholiastae Pindarici effatum (superius a nobis citatum) respondeat, sed alterum habere. Mihi contraria stat sententia, eamque tribus adfertur eo rationibus: **PRIMA** est, quod Apollonius de verbis transitivis tantum agit, nullam vero eorum, quae non μεταβατικῶς construuntur, ut sunt verba substantiva, passiva & alia, mentionem facit. v. c. *ἰὰ τὰ ζῶα τρέχει ἅπαντα ἔσται κοινὰ ταῦτα πάντα προστεθῆσεται ὑμῖν* dicimus, quatenam hic καταλληλῶς & congrua syntaxis esse potest? **SECUNDA**, quod omnem sibi viam praecidat idem Apollonius ad inveniendam rationem qua masculinis aut femininis pluralibus singulare verbum subjungitur, ut in hoc Aelian. V. 8. *τὰ σκωμματα καὶ ἅΙ ΛΟΙΔΟΡΙΑΙ οὐδὲν μοι ΔΟΚΕΙ δυνασθαι*, & altero Pindarico *ἀχέεται ὀμφαί μελεων*, quae circa fin. p. 357. adjicere neglexeramus. Quod autem ad Scholiastae effatum respondeat Verwey, habet utique; nimirum una cum aliis illum falli, siquidem non solus Pindarus ita sit loquutus. Verum enim vero non injuria quis objiciat rogando, cur tamen frequentissime neutris, rarissime masc. aut femin. junctum inveniamus verbum

bum numeri singularis? Quam profecto quaestio-
nem Verwey nequaquam praevenit: sed TERTIAM
e nostris rationibus tale quid roganti sa-
tisfacturam esse speramus, quae ex aliarum ma-
xime linguarum usu & syntaxi petetur.

(III.)

(a.) Quae collective sumuntur, cum in Lat.
tum in Belgica lingua plerumque neutro genere
usurpantur: sic dixit Cicero, *qui L. Antonia
mille nummum ferret expensum*. Varro, *ad Ro-
muli initium plus mille & centum annorum est*.
Lucilius, *Tu milli nummum pates uno quaerere
centum*. Haec exempla praeter alia citat GEL-
LIUS I: 16. ut doceat qua ratione mille cum
verbo singulari construatur. Addimus Vellej.
Libr. II. de Curione, *an accepto centies sester-
tium fecerit*. Cicer. III. in Verrem, *sestertium
decies numeratum esse*. Liv. III: 17. *Non, quid-
quid patrum plebisque est, & XXXX: 16. sic.*
TRANSLATUM, *argenti ponda novem millia tre-
centa viginti, auri octoginta ponda, & duae co-
ronae aureae ponda sexaginta septem*. Plautus
Bacchid. III: 4. 74. *Quae imperasti, imperatum
bene bonis factum illico est*. Trin. II: 1. 27. *Amar
amara dat tibi satis, quod aegre sit*. Huc refero
verba impersonalia passivae formae, nam *ventura
est, itum est, cursum fuit* vix aliter quam de pluri-
bus hominibus dicitur. Jam & Belgica videamus:
het zaat fermen; *het graan* frumentum; *het suiker*
res

res sacchari quum pro merce adspicitur, alioqui de suiker dicimus; *het rozyn* uvarum passarum merx; *het haas*, *het visch* leporum, piscium copia, sed de haas, de visch lepus, piscis unus; *het maagschap* cognatio omnis, cognati, de maagschap cognatio, sensu abstracto; *het genootschap* societas; *het dozyn*, *het hondert*, *het duizent* numerus duodenarius, centenarius, millenarius; *het menschedom* humanum genus; *het Engeldam* angelorum coetus; *het gevogelte* plumigera gens, alitum genus; *het gedierte* ferae, bestiae; *het geboonte* arbores, de boom arbor; *het bosch* silva, de vederbosch crista, de haarbosch coma; *alles omnia* &c.

(β.) Hinc factum ut in similibus etiam dictionibus, quum quid colectivo modo, quasi unum genus sit, consideratur, Belgae aliaeque gentes pluralem & singularem confundant. Sic Hebraei vocabulum *E. L O H I M*, quamvis numeri pluralis, construunt cum verbo singulari: Sic Galli dicunt, *il y en a qui soutiennent*, *il y en a est mille tuez* vel *de tuez*, *il est passé par là dix mille hommes*, *il est dix heures*, Belg. *'t is tiin ureu* &c. Sic inter Latinos dixit Cicero, *quo in funda mille hominum facile versabatur*, ubi mille valet unum mille. Livius VIII: 5. *Tum a consulis abire lectores iussi, paludamentaque detracta, tantam inter ipsos, qui paullo ante eos execrantes, dedecus lacerandasque censuerant, miserationem F E C I T*; hoc si cui durius videbitur,

legat cum J. F. Gronovio *fecerunt*, sed nescio an codices suffragentur. Mira quoque numerorum *συγχωσις* in eod. Livio, quam non nimis ab hoc loco alienam, notandam duximus, Libr. VI: 34. *M. Fabii*, inquit, *Ambusti filiae duae NUPTAE*, Servio Sulpicio major, minor C. Licinio Stoloni ERAT, illustri quidem viro, sed tamen plebejo. Similis est locus Sallustii, *servitia repudiabat, cujus initio ad eam magnae copiae concurrebant*, quem firmis rationibus firmavit pluribusque exemplis illustravit Eruditiss. Gotl. CORTIUS, Excursu VIII. p. 403, 404. ad Cap. LVI. Catilin. B. n. 5. quem tamen memoria fefellit, quum scribit: *Sic np. Ciceronem Lupercalibus, quo construxisse memorat Quinctilianus, ut intelligeretur quo die. Quod ut ostendam, tantum exscripto Quinctiliani loco opus est, qui habetur Instit. IX. C. III. p. 816.* " Ne ego „ illud quidem *aposiopesin* semper voco, in quo „ res quaecumque relinquitur intelligenda; ut „ ea, quae in epistolis Cicero, *Data Lupercalibus quo die Antonius Caesari*; quia nihil hic „ aliud intelligi poterat, quam hoc, *diadema „ imposuit.*" Qui plura de hac numerorum *συγχωσει* legere cupit, consulat PRISCIANUM L. XVIII. p. 1099. SANCTIUM & PERIZON. L. II. c. 9. p. 207. sq. VOSSIUM de Constr. p. 14. GRONOVII Observatt. L. III. c. 2. p. m. 186. BURMAN. ad Quinctil. IX. c. II. p. 790. DAVISIUM ad Cicer. de Nat. D. I. c. 19.

&

& 38. *BENTLEIUM* ad Horat. Carm. I. 24. v. 8. p. 61. it. III: 11. v. 9. p. 278. & alibi. At Serm. I: 4. v. 33. pag. 399. malim cum retinuisse *poëtas*, neque mutasse in *poëtam*. *ELSENERUM* ad Johan. XVII. v. 2. Gallicum auctorem N. *METH. LAT.* p. 431. *LIPSIUM* denique & *CELLARIUM* ad Plinii sive Panegyricum sive Gratulationem vel Gratiarum actionem mavis adpellare cum *Marcilio*, Cap. XI. fin. Addo unicum exemplum S. Marci C. XII. v. 42. και ελθουσα μια χηρα πτωχη εβαλε δυο λεπτα, ο εστι κοδραντης: *En daar kwam een arme weduwe di wierp twee kleine penninckens daarin, WELK IS een oort.*

(γ.) Sic *Zwaardekroon* in versione Belgica Heaut. III: 2. *daarmee is alle dingen wel*, & in Phorm. III: 4. *dat u de Goden en Godinnen, zoo veel als 'er zoo onder als boven de aarde is, straffen.* Sic Vondel *Metam.* VII: 266. *bet was dri nachten, eer de maan*, in q. 1. Huidecoper egregie commentatur, unde sequentia exscribimus: In Gaudano *Chronico* p. 63. *en daar wort 'er vyftig duizent verslagen.* Rhetoricor. collegium, *daar is 'er vele di ons zeer beminnen.* G. Brantius *Poëf.* pag. 38. *al wykt 'er tiin of meer, blyf gy ons by!* Tamen idem Huidecoper p. 579. merito damnat Vondelii v. 500. *Metam.* XV. *geen leden wort gegeven, pro worden gegeven;* it. alterum in *Oedipo* p. 50. *dat imant AL zyn zinnen WORT benomen*, qualia Pindaricis illis,
de

de quibus supra, simillima sunt. Aemen harum observationum claudat admonitio Lamberti Ten Kate quam Tom. I. pag. 396. de L. B. insertam sic interpretamur. "Quum de summa, pondere, aut mensura sermo est, possumus ea vel divisim capere; vel conjunctim. Quod si mensurae divisim sint considerandae, tum dicimus *daar zyn twee lasten tarwe*, quaque mensura separatim polita; sin in unum sint congestae, verbo singulari efferimus h. m. *daar is twee last tarwe*. Similiter dicimus, *daar is hondert gulden*, neque unquam *daar zyn hondert guldens*, si cui eam summam alia monetae specie quam meris florenis persolvimus, quin etiam si e meris florenis haec summa constaret, tamen si ad solam summam non ad ipsam florenorum monetam respiciamus, dicendum erit *daar is hondert gulden*; sin ad florenorum merorum numerum attendamus, dicimus; *daar zyn hondert [enkele] guldens*. Quam eximium sane discrimen! Nullam ego linguam novi, quae id imitari possit." Sic olim reprehensum me memini ab amico familiari; quod nobis Rotterodami ad Mosam ambulanti, inter varios sermones (ut fieri solet) dixissem, *men zou niet zeggen dat de Boontjes zoo lang waren*; nam quum de uno vico loquerer, rectius me dicturum fuisse edocuit: *dat de Boontjes zoo lang was*. Sed vereor ne & Lectorem sermonis longioris nostraeque prolixitatis taceat. Quare manum tollo de tabula.

III.

I I I.

Pergimus ad **CASUS** Verborum, quorum agmen ducet verbum substantivum cum genitivo constructum; id quod H. Stephani verbis, sed addita interpretatione Belgica, docēbimus ex I. Tom. Thef. Gr. p. 1130. "Aliquando vero
 „ *εἶναι* cum genitivo reddi ad verbum non pot-
 „ est: ut *εἶναι ἐαυτοῦ* [*zyns zelven zyn. Ik*
 „ *ben myns zelven niit.*] sui juris esse, vel Men-
 „ tis suae potestatem habere, Bud. ex Basil. . .
 „ Interdum vero inter hoc verbum &
 „ genitivum subauditur *εἶς*, ut Aristoph. *εἰ γὰρ*
 „ *τῶν Φιλῶν* [*gy bent van de vrinden*], es enim
 „ amicorum, subaudi unus: vel, es de numero
 „ amicorum. Idem, *εἰμι τῶν κρητῶν* [*sic nos:*
 „ *hy is van de kragtsten niit*]. Gallice eodem
 „ modo loquimur, *Tu es des amis*, *Tu es des*
 „ *bons*. Sic & Gregorius, *κατὰ τῶν ἐπαίδευστων*
 „ *εἰμι τοῦ νομοῦ*. [Imitatus Horatius III. Od. 13.
 „ *sies nobilium tu quoque fontium*: adde pag. 343.
 „ (XVII.)].” At vero quō dicunt Graeci
 „ modo *εἰμι τῆς πόλεως τῆς δε*, (quō utitur Pla-
 „ ro) eodem Galli *je suis de ceste ville* [*Ik ben*
 „ *van dezelve stat*]. nobis enim *de* [*van*] geni-
 „ tivi est nota. Item, ut *τοῦ γένους εἰμι* a Xe-
 „ nophonte dicitur pro Agnatus sum, ita Galli
 „ *je suis de la parenté* [*ik ben van de maag-*
 „ *schap*]. (Budaets autem hoc loquendi genus
 „ figuratum esse vult pag. 84, sicut & illud *εἰ*

„ *ναι εαυτη.*) Denique, ut legimus ap. Lucian.
 „ *ποσου εστι τουτο,* (quo utuntur & alii) pro
 „ Quanti pretii est, vel Quanti aestimatur, sic
 „ Galli *De combien est il?* [*van hoeveel is deze*
 „ *soort?*] cum *de* genitivi nota, uti dixi.” Alia
 Cap. II. § VIII. praecepimus.

IIII.

Haec excipiat ejusdem Stephani Observ. I.
 Cap. I. de Conven. L. Gr. & G. ” Nos dicimus
 „ *manger du pain, manger le pain* & absolute in-
 „ terdum *manger pain*. Graeci idem discrimen
 „ observant, dicentes *φαγειν του αρτου, τον αρ-*
 „ *τον και αρτον*, Latinis uno modo omnia effe-
 „ rentibus per *Comedere panem*. Non aliter dif-
 „ ferunt nostrae phrasae *Il lui a derobé son argent,*
 „ **ET** *Il lui a derobé de son argent*, quam Grae-
 „ cae *εκλεψε τα χρηματα αυτου, & εκλεψε των*
 „ *χρηματων αυτου*. Thucyd. *και διελων του πα-*
 „ *λαιου τειχους, & ayant retranché de la vieille*
 „ *muraille.* ” Etc. Neque in his Gallicus ser-
 „ mo nostrum praecellit, namque diverso signifi-
 „ catu dicimus: *broot eten* velci pane, *het broot*
 „ *eten* panem comedere, *van het broot eten* panis
 „ illius edere; sic enim ante me locutus CATO
 „ de R. R. c. 156. ” quod volet, **CIBI** postea
 „ edit (antique pro *edat*); sed si poterit solam
 „ brassicam esse, edit: & si sine febre erit, dato
 „ **VINI ATRI DURI, AQUAE** tum
 „ bibat

„ bibat quam minimum: si febris erit, aquam.”
 Huc fere pertinent quae de usu articulorum egregie differit, ut omnia, L. Ten Kate T. I. pag. 334. sqq. Nos solius genitivi exempla profere-
 mus. Anacr. Od. XXI. Δοτε μοι, δοτ' ω γυναικες
 Βρομιου πειν αμωστι *geeft my helder van dijn
 wyn te drinken*, & paulo post: Δοτε δ' ανθεων
 εκεινων *en geeft my van di bloemen*. Genes. III: 4.
 η, Αβελ ηνεγκε και αυτος απο των πρωτοτοκων των
 προσβατων αυτου, και απο των στεατων αυτων. *En
 Abel di bracht ook van de eerstgeborene zyner
 schapen, en van hun vet*. It. XXX: 14. Δος μοι
 των μανδραγορων του υιου σου. *geef my toch van
 uwes zoons 'Dudaïm*. Lucian. in Nigr. pag. m.
 24, 25. οιον περ και οι Ινδοι προς τον οινον λεγονται
 παθειν, οτε πρωτον επιον αυτα. *als men zegt dat
 de Indianen overkwam ontrent den wyn, toen zy
 'er voor de eerstemaal van dronken*. Syracid.
 XXXV: 3. και εδειξεν αυτω της δοξης αυτου.
 Jesa. II: 3. *opdat hy ons leere van zyne wegen*.
 Genes. XVIII: 2. *ende gy zult gaan uwes weegs*.
 Omnia haec ελλειπτικως dici, facili negotio osten-
 dere possemus; sed est res alieni fori, quam tra-
 ctarunt L. Bos, Perizon. ad Aelian. & Kusterus
 ad Arist. Nubes, vf. 754.

V.

Praeterea quis nescit, quam luxurient Graeci
 in constructione verborum quorumlibet cum ge-

αιτιον? quorum namq. numerum inire poterit. Quod autem supra de adjectivis monuimus pag. 328-9, idem hic monitum volumus: injuste videlicet huiusmodi constructionem a Grammaticis quibusdam juberi exulare a sermone Belgico, uti non paucis probatorum scriptorum locis evincemus, quibus Teutisca quaedam miscebimus. Nempe genitivum recipiunt (i.) Verba memoriae aut oblivionis. Homer. τὰ δ' ἔκ' ἐπιλήσονται. *Ik zal zynen niet vergeten.* Verl. Belg. Jobi c. XXIII: 20. *de haarmoeder vergeet zynen zyns wort niet meer gedacht,* Deuter. VI: 12. & VIII: 11. προσεχε σεαυτῶ μη ἐπιλάβῃς κληρίου τοῦ Θεοῦ σου. *Wacht u dat gy des H E E R E N niet vergetet.* Demosth. τῶν ἑμοί πεπεσχυμένων οὐχί μεμνητά. Francius in Orat. Nazianz. p. 29. *op dat zy ons onzer zwakheit zauden duen gedenken.* Huidecooper ad Vond. p. 87. *dat men zyns naams , gedenke.* (ii.) Quae curam designant. Demosth. Εὐθες τὰ οικία αὐτῶν προσεμεθεῖς, τῶν ἀλλοτριῶν φασκεῖν κησόθαι, Teut. *Es ist verrisch zu sagen, man sergo voor anderer leute sachen, wenn man sich seiner eigenen nicht annimt.* Isocr. πάντων ἐπιμελοῦ τῶν περὶ τοῦ βίου. Sic Teutones, *dessen bin ich gar nicht bekummert.* Sed videamus Belgica: Hoofdus in Aulul. *Ik wacht my des wel.* in Dedic. Hist. Belg. *dat ik 's my weinig kreune.* Francius in praef. p. 19. *en zich nimant des aantrekt.* Hoogstr. Praefat. ad Notas Quidani in Pelsii Art. Poët. *als synde*
300

200 ver gekomen, dat de nyt, di nitt dan groote
 voorwerpen zoekt, zich zyns bemogit. Adde
 majorum nostrorum locutionem: *zich beiden veel
 spreken*. (III.) Verba accusandi &c. Demosth.
 pro Ctes. *εγω γαρ Αισχινην εδενος αιτιωμαι των
 εν πολεμω πραχθετων*. Sic Alam, *Iemanden eines
 diebstahls, einer lügen beschuldigen*. Vide Schot-
 telium p. 791. (IIII.) Parcendi & miserendi.
 Demosth. *παιδων φειδισθαι πατερικος νομος* Ein vater-
 ter pflegt seines kints zu schonen. Deut. XIII: 8.
oak zal uw oog zynen nitt verschoonen. Matth.
 XX: 30, 31. *Heere, gy zene Davids, ontferm
 u onzer*. Sic Marth. XVIII: 27. *σπλαγχνισθεις
 δε ο κυριος τω δεσλ ελεηνα* malim genitivum referre
 ad particip. *σπλαγχνισθεις* quam ad το κυριου,
 quod nostri aliique interpretes fecerunt. Vulgata
 recte ambiguitatem secuta, reddidit: *Misertus
 autem dominus servi illius*. Italica versio Joh.
 Deodati habet: *E'l signor di quel servidano, messo
 da compassione*, minus bene quam vetustior alia
 A. 1596. *Onde il signore havendo compassion: di
 quel servitare*. Mecum etiam interpretatus est
 Hispanice Sebast. de la Enzina: *El señor movido
 a misericordia de aquel siervo*. quam expositio-
 nem Luthero quoque video placuisse: *Da jam-
 merle den Herren desselbigen knechts*. (V.) inci-
 piendi & desinendi: Theocr. Thyri. *Αρχετα βα-
 ρυκοιικας, μωστη φιλαι, αρχετ' αοιδας*. & post:
Αρχετε βαρυκοικας μωστη, ιτε, αρχετ' αοιδας.
 (Quod Horatius imitari est ausus, II, Od. 9.

¶. 17. *Desine mollium Tandem querelarum* : sed Virgilius id evitasse videtur; qui sic Ecl. VIII. *Incipe Maenalius mecum, mea tibia, versus.* Et, *Desine Maenalius, jam desine, tibia, versus.*) Sic Theotisci: *des rufens nicht muede werden, & Belgarum proavi: zy begonnen strydens; zy rusten nimmermeer roepens.* Huc pertinent loca Francii in Orat. Naz. p. 43. *zullen wy ons onzer ongevoeligheit niit ontslaan*: in Dedicat. *zich diir moeite niit te willen ontslaan.* Hoofdii in V. H. M. p. 8. *zy vertroude dat zy nimmermeer der goede zake bezwyken zouden.* (VI.) quae pudorem & poenitentiam notant. Hebr. XI: 16. *Daarom schaamt zich God hunner niit.* Huidec. pag. 186. *zoo zal ik my dezer moeite nooit beklagen.* p. 260. ad ¶. Vondelii, *Wy hoeven zeker ons diin schoonzoon niit te schamen*, sic commentatur: "A. Hoogvlietius in ead. fab. p. 147. *wy hoeven ons des schoonzoons niit te schamen*: quae mihi locutio, ut dicam quod sentio, magis adridet. Sic ibid. VI. L. p. 196. cum genitivo iterum construxit verbum *schamen*: *Gy zelf, Apol, had u diir zuster niit geschaamt.*" (VII) Verba monendi, rogandi &c. Thucyd. *ἐπιτιμίας δεόμενος*. Oudanus in notis ad Pelsii Art. Poët. p. 55. *Uw E. di my des verzocht heeft.* Hoogstr. in versione ligata Phaedri, pag. 162. *toen hy des gevraagd wert*: sic & dicere possumus: *zoo ik des vermaant was.* (VIII.) Verba sensuum, desiderii, & alia. Aristoph. *αἰσθανομαι*
 ψοφθ

ψοφθ. Gall. *ſentens du bruit*. Demosth. προσ-
 ηκει προθυμως εθελειν ακουειν των βουλομενων συμ-
 βουλευειν. Aristoph. ου γαρ τουτων επιθυμω. ik
begeer uwer gaven niit. Herodian. III. L. μητε
 της αλληλων φωνης συνιεισιν. Lucian. επειδη τα-
 χιστα συνηκε του κρειττονος. Hoofdius in H. Med.
dat hem des althans niit lustte. Id. in Judic. Pa-
 ridis: *en di zich des verstaat*, it. sub fin. *behal-*
ven dat ik my der wyze niit versta. Hoogstr. ut
 supra p. 99. *zonder des gewaar te worden*. Lu-
 ther. in versione Epist. ad Galat. V: 5. *Wir aber*
warten im Geist durch den glauben der gerechtig-
heit, der man hoffen musz. Nostri in pro-
 phetia Amosi c. V. 23. *ook mach ik uwer lusten-*
spel niit hooren. Lutherus, *dan ich mag deines*
psalterspiels nicht hoeren. (VIII.) *fruenti, par-*
ticipandi & privandi. Lucian. αθανασιας μετει-
 ληθας. *gy zyt der onsterflykheit deelachtig gewor-*
den. Job. 39: 20. *God heeft haar des verstants*
niit medogedeelt. Isocr. απολαυε μεν των παρον-
 των αγαθων, ως θνητῶ. Teutisce, *geniese der*
zeitlichen gueter als ein sterblicher: Demosth. οκ
 ασφαλές επιλαμβανεισθαι μεγαλης εξουσιας. Teut.
Es ist gefährlich sich grosser herrschaft an zu
masen. Isocr. ὁ πολεμῶ ἀπαντων αγαθων η̄μας
 απεστερηκε. T. *der krieg hat uns aller gueter be-*
raubt. Luther. I Corinth. XIII: 1. *und haette*
der liebe nicht. Belgae Genes. 33: 9. *ik hebbe 's*
veel. Exod. XV: 9. *myne ziele zal haarder ver-*
vult worden. Sed observationes a nobis scribi,
 non

non iustam Grammaticen, (qualem confecit Schottelius, qui pag. 751. hac opera rite definitus est) pacne oblitus eramus.

VI.

Nomina certam temporis horam significantia Belgae cum Graecis in genitivis ponere amant, quod vix probatione eget. Lucian, κοιμησομαι της νυκτος, 's nachts wil ik slapen. Argura. in Theocr. Eid. VI. Δαμοντας και Δαφνις θερους ουτας, μεσημεριας εις εν τα θεσηματα συνελθουσι. *Damentas en Dafnis dryven in den zomer 's middaags hante hadden by een.* Ipse Theocr. vf. 4. 'Εσθόμενοι θερους μεσω αματι. *zittende des zomers midden op den dach.* Vides hic simul dativum pro genitivo, intellecta praepos. εν, quam addidit (intermixto usu genitivi) Eid. XI. vf. 36, 37. & 48. Τυρος δ' ε λειπει μ' ετ' εν θερει, ουτ' εν σκωρη, Ου χειμωνος ακρω . . . Αλλα τα μεν θερους, τα δε γινεται εν χειμωνι. *Ik ben alzoos van kaas voozzijn, zoo in den zomer, als in den herfst, ja ook 's winters.*

VII.

Verbum ειμι cum suo dativo vim verbi εχειν habet, quae constructio non Latinis modo sed et nostris (qui nomini interdum praepositionem addunt) in usu est. Paraph. XXVIII. 6. καγω εσομαι

εσομαι αυτω εις πατερα en ik zal hem tot eenen
 Vader zyn. (Cap. sq. 25. en hy gaf aan hem een
 Koninklike majesteit, zoodanige aan geenen Ko-
 ning van Israël voor hem geweest is.) Act. Apost.
 XXII: 15. οτι εση μαγιστρος αυτω want gy zult
 hem getuige zyn. Huidecoper p. 498. doch we-
 kerer getuigen is my de oude dichter Ennius. Ad-
 de S. Johan. II: 4. Paul. ad Ephes. VI: 12.
 Deuter. XXII: 5. Hoogstr. in Phaodr. V. f. 4.
 dees fabel, lang bekend in oude tyden, heeft my
 gewaam, daar zorg aan is, doen myden, pro, dat
 zorg in heeft. Idem in Biographia Antonidae:
 in de ziekte di hem de laatste geweest is. Pro da-
 tivo aliquando est genitivus, qui non ad verbum
 εμι, sed ad nomen praecedens aut subauditum
 est referendus: ita ap. Lucam XII: 20. pro α δε
 ιτοιμαστας, τιμ εσται; quidam codices habent
 τινος εσται, quod nostri vertunt, en 't gene gy
 bereidt hebt, wiins zal het zyn? respice sis ad
 C. III. § I. Sic Ovid. II. de Ponto El. 2. vl. 17.
 Exiguam ne me praedam sinat esse Getarum.
 Theocr. Eid. III: 15. Τηρας μεν δη τοι τας πορ-
 τιος αυτα λελειπται τ' ωστεα. Etc. Huc facit
 Servius ad Virg. Georg. I: 3.

V I I I.

Continuum temporis spatium casu quarto ef-
 fertur. Demosth. οι χειροι παροβεις δυτοι καθηντο
 εν Μακεδονια τρεις ολους μηνας deze schone ge-
 Y y Zan-

zanten bleven dri beele maanden in Makedonie
 zitten. Psalm. XXXVIII: 6. ὅλην τὴν ἡμέραν
 σκυθρωπαῶν ἐπορευομένη. Ik ga den ganschen dach
 in 't zwart. vñ. 12. καὶ δολιοτήτας ὅλην τὴν ἡμέ-
 ραν ἐμελετήσαν. En zy overdenken den ganschen
 dach listen: Similia invenies Psalm. 37, 26. 42, 4.
 44, 9. 16. 23. &c. Matth. XX: 2. συμβῶνθησας
 δὲ μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ θηναίων τὴν ἡμέραν, quod
 verterunt nostri: en als hy met de arbeiders eens
 geworden was voor eenen penning des daags, ubi
 genitivum vides; sed & hic praecunt nobis Graeci.
 Aristoph. Pluto: πολλοῦ γὰρ αὐτοὺς οὐχ ἔω-
 ρακα χρόνῳ. Lucian. πεντε ὁλῶν ἐτεῶν λαλεῖν μη-
 δέν, quae Belgice vertam cum praepositione: ik
 heb hen in langen tyt niit gezien. (In) beele vyf
 jaren niits spreken. etiam sic Graeci παμπλείσις
 ἐν ἐτεσίῳ. Luc. Evang. V: 5. δι' ὅλης τῆς νυκτὸς
 den ganschen nacht door vel over. Sicuti autem
 hic genitivum habuimus pro accusativo, ita vi-
 cissim (quod §. VI. addendum erat) pro genit.
 usurpari accusativum, monuit Munkerus ad An-
 ton. Liberal. c. V. Videtis quoque Pierium ad
 Ecl. I. vñ. 80.

V I I I I.

Neutra interdum verba more Activorum quar-
 tum casum adsciscere praeter Grammaticos obser-
 varunt ὁ πανν in Jovē Fulgeratore p. 29. Noster
 Lectr. Lucian. p. 338. Scholiastes & Carolus Girar-

Girardus ad Aristoph. Pl. 517. Cl. Bos in Prolegom. ad Versionem των Ο Cap. III. § 1. quam hac in re contra If. Vossium, profanorum scriptorum auctoritate defendit. Nostreae jam sunt partes, ostendere quam similiter loquantur Belgae. Herod. in vita Hom. των δε κυνων μη εσθιοντων και υλακτωντων αυτον. *toen de honden niet aten, maar hem aanblaften.* Homer. Odyss. 4. αμφοροσσην ηδου μαλα πνεουσαν. Iliad. A. 142. ανδρας επ' αυταις εβησε. Basil. βοων της νομης. (de Lat. *latrare, clamare* & similibus agit Vechnerus p. 45.) Hoofdius in H. B. p. 766. *daarop schreeuden de soldaten een lange jou van de vesten.* Oppian. I. Κυνηγ. 341. ιππον γαμηλια χρεμεθοντα. Genes. XXXXVIII: 10. και ηγλισεν αυτης προς αυτον. Sic nos *naderen*, quod idem significat *yidel. adpropinquo*, etiam active usurpamus: *eene plaats, stat, eilant naderen* accedere, adgredi, adpetere urbem. Anacr. Od. LXIII. Μανιην μακεις αριστην. Numer. XXV: 11. εν τω ζηλωσαι μετ του ζηλον εν αυτοις *dewyl hy mynen yver geyvert heeft in het midden derzelver.* Genes. XXXVII: 5. ενυπνιασθεις δε Ιωσηφ ενυπνιον οοκ δροομδε Ιωσηφ *eenen droom.* Vondel. Metam. VIII: 66. *Wat droomen wy een' droom, di eene maagt beschaamt!* II: 208. *Zy gaan eensgangs hun' gang.* VIII: 308. *en wil verbaast zyne onschult spreken.* Theocr. Eid. V: 23. *Υς ποτ' Αθηναιων εριν ηβησε.* It. VIII: 30. *Μηκετ' επι γλωσσας αχρας ολοφυδονα Φυσης.* *Wacht u dat gy geenε*

*blaren meer op uw tong blaast. Genes. II: 17.
zult gy den doot sterven.*

X.

Verba cum praepositione composita, ut Graecis sic Belgis casum ejus praepositionis fere adhaerescunt. Herodot. *κλιο τριζ γαρ στεζα επανθουλοτο την Σαρδιων ελωσιν.* Homer. *Iliad. N. θρασον Έκτορα ειπε παρωστας,* qualia ab Joach. Camerario inter Jonismos referuntur ad Herod. pag. m. 719. sed communis mihi videtur linguae idiotismus, nam sic Lucian. T. I. p. 181. *πολυ αυτων αποσπασας το πυρ,* & pag. 182. *και ως ει βραχυ τις εκβαιη της οδου.* Matth. XVII: 14. *προσληθον αυτω ανθρωπος* quod verbum in N. T. sexcenties sic constructum invenitur. Anton. Liberal. c. 24. *Δημητηρ οτε πλαηητις επηει γην απασαν,* Vondel *Metam. I: 369. Does overzeilde 't graan.* VIII: 654. *met kracht den stroom wert opgedreven.* Antonid. *Yad. I. pag. 3. de bolden van uw' ruch den aarklaot omgedragen.* III. p. 69. *En (wert) met een listyk sup bet voorhoofst overstroken.* De singulari praepositionis *aan* vi in compositis agit Spectat. *Huidecoper p. 546. quem vide.*

XI.

Nominibus regionum, urbium & locorum, si cum verbis construantur, Graeci praepositionem addunt

addunt aequè ac Belgæ. Herodian. διετρεψεν
 ελιγον χρονον εν Ρωμη. *hy bleef een korten tyt te
 Romen, of in Rome.* Thucyd. ηλθον και αυτοι εις
 Αθηναις και κωαμεν τ' Αθηνας, *of naar Athene.*
 Matth. II: 12. δι' αλλης οδου ανεχωρησων εις την
 χωραν αυτων. και υετροκκεν door een' anderen
 wech weder naar hun lant. Homer. Odyss. XV:
 42. και εκ Πυλου ειληλυθα. *en van Pylos zyt
 weergekomen.* Sed otio meo abuterer, si pluri-
 bus rem notissimam persequer.

CAPUT QUINTUM

*de ipsorum Verborum accidentibus, quod ad
 modos, tempora & figuras.*

I.

PRincipem adsignabimus locum observationi
 Stephani qui p. 51. de Conven. L. Gr. &
 G. ait: "Graecos imitamur quum dicimus *De-*
 „ *meurons nous icy?* pro *demeurerons.* *Soupons*
 „ *nous demain chez nous?* pro *souperons.* Lu-
 „ *cian. Asin. [p. 137. B.] τι παιδουμεν, εση τις*
 „ *αυτων, την δραστην, pro ποησομεν [Wat doen*
 „ *we, vragde een nit den hoep, met deze verloope*
 „ *moit?]* " In Toxar. και τιθεμεν και τουτου εν ταις
 „ *τελειαις ψηφοις, μιαν των πεντε ειναι, pro δη-*
 „ *σομεν. [pag. 70. C. of rekenen wy dezen man*
 „ *ook onder dat volmaakte vyftal?]* " Xenoph. V.

„ Παιδ. p. 72. [Ed. Bas. p. 83, 40.] και ανδρ^ς
 „ δ' εφη, τη θυγατρι, μη φοβει, ως απορησεις αξιει
 „ ταυτης. πολλοι γαρ και αγαθοι φιλοι εισιν εμοι,
 „ ων οστις γαμει αυτην, ει μεντοι χρηματα εξει
 „ τοςαυτα, οσα διδως, [η και αλλα πολλαπλασια
 τωτων, ουκ αν εχομι ειπειν. q. l. minus recte a
 Philelfpho versum, sic emendamus: Noli autem,
 inquit, vereri ut tibi vir hac filia dignus inve-
 niatur; multi enim & summi amici mihi sunt,
 quorum *quisnam* eam ducturus sit, dummodo
 tantas habeat opes, quantas ipse das, aut etiam
 his multo majores, non satis possum dicere.]
 „ *Quand vous mariez vous?* [wanneer trout gy?]
 Hisce Stephanicis nostra subjungemus ut simul
 adpareat, quam vere pag. 157-8 dixerimus, fu-
 tura secunda proprie esse praesentis temporis ver-
 ba, quum futura prima tempus remotius respi-
 ciant. Moschus Epit. Bionis vs. 52. Τις ποτι σε
 συριγλι μελισδεται ω τριποθατε; sed quovis pigno-
 re contenderem, μελισσεται relictum fuisse a Mo-
 scho, nam & sequitur confestim, Τις δ' επι σοις
 καλαμοις θασει στομα; Ceterum vs. 56. melius
 quadrat praesens quam isthic pro futuro: Πανι
 φερω το μελισμα. Sic apud Aristoph. τι δρω; τι
 δρωμεν; plus semel occurrit, pro τι δρασω; τι
 δρασομεν; apud Terent. *quid ago? quid agimus?*
 quomodo nos: *wat doe ik nu? wat doen we?* Id.
 Terent. Heaut. III: 3. ult. *effero*, pro *efferam*.
 Homer. Iliad. I: 388. Κουρην δ' ου γαμειω Αγα-
 μεμνονος Ατρεϊδαο. *Maar met Agamemmons doch-*
ter

ter trou ik nooit. Xenoph. p. m. 643, 34. *νυν δε τινος ενεκα και καλει με τις*; pro καλεσει. Similia his Pfochenium notasse video in Diatr. de N. T. puritate §. XXXI. Vondel Metam. VII: 84.

Hy zal in Grieken u inhalen, als zyn bruis.

De moeders, nu de zoons gebergt zyn, loopen uit,

En alle steen, di u op bare handen dragen.

I I.

Ibidem observat Stephanus, Gallorum historicos non minus quam Graecorum praesens pro praeterito usurpare; quam ego observationem non tanti puto, ut idem nobis Belgis in usu esse, ostendere velim, siquidem nulla non lingua hanc temporum enallagen novit, quae proinde pro Hellenismo haberi non debet. Potiora sunt, quae pag. 57. h. in m. differit: " *C'est un dan- gereux vilain: si on le fache, il a aussitôt don- né un coup de dague. Si j'oy seulement le bruit d'une souris, je suis incontinent éveillé. Si je fais le moindre excès du monde, me voilà in- continent tombé en maladie.* Hi dicendi modi Graecismum sapiunt, qui sic aoristis utuntur. Homer. Iliad. A. [218.] *ὡς κε θεοις επιπειθη- ται, μαλα τ' ειλυον αυτου.* *Quiconque obeit aux dieux, ils l'ont aussitôt exaucé.* [Di de Goden gehoorzaamt, is terstont verhoort.] Iliad. Δ. [452-455.] " *ὡς δ' ὅτε χειμαρροι ποταμοι κατ'*

„ κατ' ορεσφι ρεοντες &c. Των δε τε τηλασε δευ
 „ πον εν ουρεσων εκλιε ποιμην. Le paster qui est
 „ bien loin, en a insouvenant oui le son. [Gelyk het
 „ gedraisth der snelvlissende beken, wanneer zee van
 „ de bergen komen neerstorten, terstont door een her-
 „ der van verre gehoort is.] ” Hoc praeteritum
 „ ergo pro praesenti ponitur, uti Lucian. in To-
 „ nar: [p. m. 93. E.] επειδαν αδικησεις τις περ
 „ ετερου, αμυνασθαι βουλομεν, ιδη κατ' εαυ-
 „ τον, ουκ αξιομαχων. βουν ιερευσας, τα μεν
 „ κρεα κατακοψας, ηψησεν &c. In Prometheo,
 „ [pag. m. III. A.] ” αλλα συγγνωμην απονεμουσιν
 „ αυτοις ει δε και πανν οργισθειεν, η κωνδυλους
 „ ενστρεψαν, η και κατα κορρης επαταξαν. ” Nos
 „ addimus ex Lucian. T. I. 144. A. de Cupidine,
 „ ο δε εκ οιδ' οπως το παρακωτικα δεδιως και ικετατων,
 „ μετ' ολιγον επιλελησται απαντων. by is terstont
 „ alles vergeten, vel terstont is hem alles vergeten,
 „ hoe zeer by anders vreeft. Iliad. Δ. 275-9. ως
 „ δ' οτ' απο σκοπιης ειδεν νεφελαι αιπολ' αυτη . . .
 „ Ριγησεν τε ιδων, υπο τε σπερ ηλασε μηλα. Dav.
 „ Hoogstr. Phaedr. III. fab. VI.

Gy weet niet, in wat noot uw jongen zyn :

Draag goede zorg, of zy zyn omgekomen.

i. e. of zy komen om, aut rufus pro futuro af zy
 zullen omkomen, ut ap. Terent. Ad. III: 5, 12.

si deseris tu, perimus, pro perimus vel peribimus.

III.

III.

Quanto usus Subjunctivi Modi Latinis est frequentior, tanto minus eo utimur in sermone Graeco ac Belgico. Hujus exempla suppeditabit de lingua patria meritissimus A. Monenius p. m. 280-3. Qui Graeca volet, adeat Grefserum in Syntaxi, Budaeum in Comm. Gr. sed imprimis Jensii Viri Litteratiff. Lect. ap. 27. ad 35. ubi & σφάλματα Virorum cetera doctissimorum notat, qui non satis ad hunc Hellenismum attendentes, Graeca vel depravarunt vel perperam interpretati sunt. Non possumus tamen non duobus aut tribus exemplis indicativi usum in linguis nostris ostendere: Theocrit. Eid. B. 84. εὐδ' ὡς παλιν οἰκιδ' ἀκηθὸν Ἐγγῶν. *maar hoe ik weer t'huis ben gekomen, weet ik niet.* neque quomodo domum *redierim*, scio. Demosth. χερῶν δὲ σίτοπομπείαν ὅπως κομισθῆσεται, προῖδεσθαι oportebat providere, quomodo frumentum *conveheretur*. Lucian. de Sacrif. p. 353. εἰ γέ μῃ οἱ Λημνιοὶ αὐτὸν ὑπέδεξαντο, ἐτεθνήκει αὐτῷ ἡμῖν δ' Ἡφαιστος. *want hadden hem di van Lemnos niet opgevangen, Vulkan was zekerlyk lang doot.* Stephan. Obs. V. p. 53. "ὡς δὲ αὐτὸς ἀπεθνήσκειν, „ ἐπεστῆ ὁ φίλος αὐτοῦ [*maar toen hy storf, kwam'er zyn vrint by.*] " *Comme il mourroit, sur- „ vint un sien ami.* Latine dicendum est, non „ *Quum moriebatur*, sed *Quum moreretur*." Consule tamen Hellenol. Vechneri L. I. c. 36.

III.

Imperativi loco Graeci non raro habent Infinitivum, praecipue scriptores Ethici, ut sunt Hesiodus, Theognis, Phocylides, alii. Similiter nos loqui, sequentia declarabunt: Hesiod. εργ. 366. Αρχόμενου δὲ πίθου, καὶ ληγοντος κορδεσσάσαι, Μεσσοθι Φειδέσθαι. adde vs. 369. 389. 390. Sic nos: dat mit te doen. daar hiit. heen te gaan. zou gultzig niit te drinken. Phocyl. Μέτρῳ μὲν Φαγεῖν, Πιεῖν καὶ μυθολογεῖν. de maat te houden in het eten, drinken en s'teeken. Theogn. vs. 113.

Μη ποτε τον κακον ανδρα φιλον ποιεισθαι εταειρον,

Αλλ' αιει Φευγειν, ως τε κακον λιμενα.

Nouit vriendschap te maken met een' goddeloözen,
maar hem te vlieden, als een kwade haven.

adde vs. 159. 334. 399. 401. &c. Homer. Iliad. I; 256. ΣΥ δε μεγαλητρα, θυμον Ισχειν εν στηθεσσι. Φιλοφροσυνη γαρ αμεινων, Αηγεμεναι δ' εριδ' ὀκακομηχανου, ubi post nominat. συ intelligendum videtur μεμνησε. Item in Luciano T. I. p. 881. μη συ γ' επ' Αρμενιους ελααν στρατον. Cl. Bos in Ellipsi Verborum vel δελε vel dei sive χη, & omnium commodissime κελευω subaudiri putat. Gretserus προσηκει quoque addit. Aliud tamen verbum, aliquando suppleri posse, haec aurea Pythagorae dicta demonstrant:

Μηδ'

Μηδ' αλογίως σαυτον εχειν περι μηδεν ΕΘΙΖΕ.
 Χρηματα δ' αλλοτε μεν κτασθαι ΦΙΛΕΙ, αλλοτ'
 ολεσθαι
 Ιασθαι δε ΠΡΕΠΕΙ, καθοσον δυνα

Italos eandem constructionem amare, docuerat me VENERONI Synt. Ital. p. 162. his exemplis: "*ne fais pas vela*, non fare questo. *Ne dis rien*, non dire niente. *Ne t'arreste pas*, non ti fermare". Postea in N. T. Deodati familia loca notavi, ut Matth. III: 7. "Non tentare il Signore Iddio tuo". In Apost. Act. XVIII: 9. "Non temere: ma parla, e non tacerè". Ut aliud ex alio incidit! Videntur Itali non nisi cum particula negandi infinitivum construere, quod ex postremo loco clarius adparet: at idem in Graecis voluerat Scholiastes ad Lucianum, quem refellit Lamb. Bos.

V.

Indefinitus modus post verba narrandi, audiendi, videndi, rogandi, iubendi, monendi, aestimandi, quaeque sensum, eventum aut simile quid significant, Graecis per *ετι*, *ως* vel *ινα*, Belgis per *dat* vel *hoe*, subsequente pro Infin. Indicat. aut Subjunctivo, exponendus est. Aristot. VIII. Ethic. *ουδε γαρ βασιλευσιν αξιουσιν ειναι Φιλοι ο πολυ καταδεεσσοτεροι* *zelfs hegeren de alternootdruyftigste niet*, *der Koningen vrienden te*
 Z z 2 syn.

ζῆν. Demosth. εμοι μεν τοιων ὑπῆρξεν, Αισχυνη, παιδι μεν ουτι, Φοιταν ες τα προσηκοντα διδασκαλεια, και εχειν οσα χρη τον μηδεν αισχρον ποιησοντα δι' ενδειαν. 't Gebeurde my dan, ο Eschines, noch een kint zynde, in de voornaamste scholen te gaan, en alles te hebben, dat imant behoeft om nist schandelyks te doen uit armoede. Similiter Moonen pag. 298. dat my gebeure wten naam uit te breiden. Isocrates in Plataico: Δεομεθα ου ὑμων ανδρες Αθηναιοι μετ' ευνοιας ακροασασθαι των λεγομενων. Wy verzoeken u dan, ο burgers van Athene, met gaetgunstigheid aan te hooren, 't gene zal gezegt worden. Demosth. de falsa Legatione: ως δε ακουσαι τους παροντας εν τῳ συμποσιῳ, τοσοουτον κροτον και επαυνον και θορυβον παρα παντων γενεσθαι: Toen nu de tegenwoordige gasten hen alle hoorden zoodanig een geraas, geschreeu en geweld maken; sic Moonen p. 301. Het geen ik u by manschyn hoorde zingen. Matth. XXIII: 3. παντα ου εσα αν ειπωσιν ὑμιν τηρειν, τηρειτε. daarom al wat zy u bevelen t'onderhouden, onderhoudt dat. Εφη ποιησειν, Hy beboofde het te doen. His Belgica alia subjungere fert animus. Hoofdus Dedic. Henr. M. fin. dewelke ik, nevens schuldge eerbidenis, GOD bid in eere en voorspoet altyt te bewaren, ubi tamen aequae est ambiguus sensus, nisi DEI T. O. M. respectus eum determinaret, atque in hoc: Ajo te, Aecide, Romanos vincere posse. Idem in opusc. pag. 6. dat ik wilde (pro wenschte) gestorven te

te zyn. Francius in notis ad Orat. Greg. p. 232. di hunne Goden, gelyk zy zelf doen, in zulke offerhanden vermaak meenen te scheppen, και τοις τοιαυταις θεοις αυτοι τε χαιρουσι, και της θεος αυτων οινται, sc. χαιρειν. Vondel. Met. II: 224. noch zach het wreulig viirgetal Te mennem: plenum foret: nochte zach by kans, hoe by 't wr. v. g. zou mennem. vl. 238. nu wenscht by vaders koets nooit aan zyn onvermogen Vertrout te wesen. VII: 1153. d'Elendige heeft angst hiirin te zyn bedrogen. Plura invenies casu in Nota Huidecoperi, nam ipse id non agit, ad Vond. L. VII. vl. 119.

V I.

Diligentissimus Budaeus in Comm. Gr. p. ni. 904. aliam mihi hic suggerit observationem, quae cum Graecis & Latinis tum Germanis nostris est usitatissima, scil. Infinitivum obire interdum praeteriti vicem, ubi aut συνεση, ut ille; aut cum Monenio verbum *geraken* vel *vallen* subaudire poteris. Exempla videamus: Demosth. περι παραπρεσβ: Αυτος δε θαυμασας ερεσθαι τινα των οδδιπορων, τις ο ανθρωπος εστιν; Επειδη δε ακουσαι, ετι Ατρεστιδας δωρεαν ταυτα εχων παρα Φιλιππου απερχεται, δεινον αυτω τι δεξαι. Hy aan 't vragen, wi di man was, en hoorende, dat Atrestidas met deze geschenken van Koning Filips kwam, aan 't verwonderen over deze zaak.

Z z 3

Plato

Plato I. Lib. de Rep. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ σχολῶν σκεψασθαι, κοπτεσθαι τε καὶ ῥοδρεσθαι τὴν αἵρεσιν, οὐκ ἐμμενοντα τοῖς προσηρθεῖσιν ὑποπροσητου. *Hy toen aan 't klagen, aan 't verfaejen van zyne keus, dat hy niet gebleven was by 't gene de waarszegger hem voorstelt had.* Gregor. eis Βασιλ: Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα εἶπειν καὶ ἀκοῦσαι τοῦ ὑπαρχοῦ, καὶ τὴν ἐκείνου μαθεῖν τοῦ ἀνδρῶ, τοῦ μὲν ἐξωπεμψαι καὶ μεταστρασθαι, & cetera. Sic Mompelius pag. 342. *De bedrukten aan het schreien: de! Heeren aan het mompelen.* Hoogstr. Fab. Phaedr. p. 12. *Hy aanstonts aan het vragen.* Ibidem in notis Belgicis p. 41. *deze aan het weigeren, aan het afbidden, beroepende zich, enz.* Anton. Yad. III. p. 31. *De stroomen Toen aan het bulderen.* Cujus Hellenismi oblivio fecit, ut Doct. Munkerus locum Anton. Liberal. ci XII. βουλῆσει δὲ τοῦ Ἡρακλεοῦς ἀμελησθαι τῶν ἐπιταγμάτων τοῦ παιδῶ: mancum pronuntiatet, qf. exciderit ἀμεσχετο vel ἐτλη vel aliquid ιποδνωμον, cum sit sanissimus, & sic vertendus: *Phylus autem, auctore Hercule, negligere mandata pueri.* sic enim Livius III. 1. *cetera multitudo poscere Romae agrum malle, quam alibi accipere,* qui scriptor cum Tacito aliisque historicis non frequentes sed μυσικῶς hoc loquendi genere utitur.

V I I.

Ut Graeci, tamquam si nomina sint, (supinis autem & gerundiis sicuti nos, carent) verba indefiniti modi, addito aut intellecto articulo usurpant; ita nos Germani prae aliis Europae populis hac structura delectamur, quam & attigit H. Stephanus Observ. 7. pag. 59. quamque non indocte tractavit Magnus Jénsius ad Lucian. p. 75. & 405. Inde in nostros usus quaedam depromemus, in quibus velim notes, B. L. activae formae infinitivos ap. Graecos post se quartunt regere casum, sed ap. Belgas instar nominis substantivi cum genitivo sive cum ejus indice *vant* construi (quod in Lat. L. locum non habere, multis contra Sanctium evincit Cl. Perizonius p. 437.) Sunt praeterea in nostro sermone diptota, ut *waardig te zinn*, vel *ziinswaardig*; *moe vant 't jagen*, & *jagens moe*. Lucian. de Salt. p. 948. *Σημειον δε το δακρυειν πολλακις της θεατας*. doch het meenigvuldige schreijen der toezinderen is een teeken. Harm. 639. *τογε αυλειν αυτοσ ανευ του ενδοξον ειναι δι' αυτο, ουκ αν δεξαιμην*: het spelen zelfs zonder daardoor vermaart te worden, zou ik niet begeren. Charid. Tom. II. pag. 1029. *και θεοι δε τους αυτων παιδας εντραγον εις τουτο, ουκ ελαττω δοξαν αυτοις οιομενοσ φερειν, του θεων παιδας γενεσθαι, το μαχομιενσ υπερ Ελληνσ, αποθανειν*. Zelfs hebben de Goden hunne zoons daartoe dāngezet, achtende dat het hun

hun geen minder eere strekte, al vechtende voor Helena te sterven, dan zoons der Goden te zyn. Diod. Sicul. V: 70. δουσαι λαβρα τοις Κρησιν εκθρεψαι. zy gaf hem aan de Kireeten op te voeden. Menander, πολλων δε μεσον εσι το ζην φροντιδ[⊕] het leven is vol bekommering. Aristot. το πλουτειν εσιν εν τω χρησθαι μαλλον η εν τω κεκτησθαι. het ryk zyn bestaat meer in 't gebruiken dan in 't bezitten der goederen. Eu πεφυκως προς το διαχλευαζειν, Polyb. van natuur geschikt (webgeaardt) om te boerten. Εξηλθε μισθωσασθαι εργατας. Matth. XX: 1. hy ging uit om arbeiders te huren. απηλθεν εις το ορ[⊕] προσευξασθαι. Marc. Euang. VI: 46. Hy ging op den berg om te bidden. και ειπε δοθηναι αυτη φαγειν. Idem V: 43. En hy zeide, dat men haar zoude te eten geven. Εχω ερωσιν φαγειν. Joh. Euang. III: 32. Ik heb eene sprize te eten. Similiter Matth. XXV: 35. Marc. VI: 37. &c. Παντα δε τα εργα αυτων ποιουσι προς το θεαθηναι τοις ανθρωποις. Matth. XXIII: 5. En alle kunne werken doen zy, om van de menschen gezien te worden. α ποιειν αισχρον, ταυτα μη ε λεγειν καλον. Sententia: 't Geen schandelyk is te doen, is ook schandelyk te zeggen. χρυσον εσθρον ιδειν. root om te zinn. Theognis vs. 450. quod flavum videri, Horatius diceret. Vener. Dinantius de Dignit. & Auctorit. Sacri Codicis differens, alicubi ait: en hy schrikt voor in de hope eener eeuwige heerlykheit bedrogen uit te komen. Vond. Met. p. 80. de proef van 't zekergaan.

Lati

Latinos similiter aliquando loquutos ostendit Vechner. Hellenol. p. 135. & 167. quibus adde Ovidii locum notabilem Heroid. I. *Nec mihi sunt vires inimicos pellere tectis.* Sed satis Romanos hocce Hellenismos sunt persecuti Sanctius in Min. p. 426. sqq. & Vossius de Constr. c. LI. Quum vero Scioppius ad Sanct. p. 673. ut demonstret praepositionem *ad* subaudiri in *Eamus visere*, Lucretii versum citat: *AD sedare sitim fluvii fontesque vocabant*; ejus loco in edit. Thomae Creech L. V. vf. 943. invenio: *AT sedare sitim* &c. quod monendum duximus.

V I I I.

Quandoquidem in infinitivis versamur, pauca placet de eorum constructione cum verbo *εσι* & *εχω* differere. (1.) Gr. *εσι*, Lat. *est*, Belg. *is* quando per *εξεσι* licet *men kan* exponi possunt, *ελλειπτικως* sumuntur; quod me docuit diligentissimus Vossius de Constr. p. 73. & 186. namque intelligitur vel *lib.do*, vel *potestas*, vel *facultas*, atque gerundii vicem obit ille infinitivus. Haec me ratio ab Huidecopero Doctiss. discedere impellit, qui ad Vond. L. VIII. vf. 1055. *hiir is GEEN' raat te vinden*, (ubi *geen* est pro accus. *geenen*) contendit, legendum esse *geen* nominandi casu. Ego contra non minus recte scriptum adfirmo, quam in carmine Politiani, quod Belgice conversum Ovidii Transformatio-

A a a

nibus

nibus idem Vondelius praefixit: *Was in gansch Ruffen dan nitt EENEN arts te vinden?* quae sic suppleo: *was in gansch Ruffen dan nitt of geene kans of gelegenheit om eenen arts te vinden? hiir is geene kans om eenigen raat te vinden.* Sic verbum *staat* cum quarto casu construxit L. VII: 223. *Nu staat hem noch DEN draak, di nimmer d'oogen luikt, In slaap te tooveren.* Haec dum scribo, alius explicandi modus succurrit, np. per ellipsin *is mogelyk: was het nitt mogelyk eenen arts te vinden: 't is nitt mogelyk hiir eenigen raat te vinden.* Sed videamus convenientiam Graeco-Belgicam: Euripid. Rheso: *εκ εστ' εκεινω θερον ενταλαι θερου hem is nitt by te komen: met hem is nitt te vechten.* i. e. *men kan hem nitt bykomen, &c.* Thucyd. 2. *ης εδ' εκστηαι στι υμιν εστιν.* *hiirvan staat u nitt (ury, of is u nitt geoorlooft) of te gaan.* Idem 4. *ου γαρ ην οπλα εν χωριω ερημω πορισασθαι want daar waren geene wapenen in de woestyn te krygen, ubi to geene wapenen, fateor nominativum esse; sed idem in exemplo Graeco (quod cum prioribus diligentiae Vechneri L. I. c. 31. debemus) statuendum: namque construo, τα γαρ οπλα εκ ην πορισασθαι, non autem ε γαρ ην πορισασθαι τα οπλα. (II.)* Infinitivum cum verbo *εχω* constructum loco gerundii Latini in *DUM* esse, atque ita ipsum *εχω* non modo *valere possum* vel *scio*, (quod observarunt quoque Fr. Vigerus C. V. S. 7. S. 14. & Cl. Burmannus ad Phaedr. III. fab.

fab. 1. vi. 2. in N. C.) sed etiam *debeo*, clare probavit Vossius de Constr. pag. 187. quem ne consulete negligat, Lectorem adhortor. Interim nostri sermonis convenientiam hic habeo probare. Aristoph. Ran. 1160. τῶν ἐχεις ψεῦει τι; *hebt gy iits hiirtin te berispen?* Paulus ad Tit. II: 8. μηδεν εχων περι ὑμων λεγειν φαυλον. *en nitt kwaats hebbe van ul. te zeggen.* Lucian. Tom. I. p. 16. μη δε εχοι τις λεγειν. p. 18. εχω διατεικασθαι. *ik heb te beweeren.* Lucas Euang. VII: 40. εχω σοι τι ειπειν, *ik heb u wat te zeggen.* Joh. Euang. VIII: 6. ἵνα εχωσι κατηγορειν αυτα, ubi ellipsin statuo, vel voculae τι cum nostris qui verterunt: *op dat zy (iit) hadden, om hem te beschuldigen*, vel alius vocabuli; cuiusmodi sunt κλισης, λαβη, προφασις, αφορμη, λογος, αιτια s. Belgice *gelegenheit, reden, voorzaak, voorwentsel, stoffe, zaak.* Immo αναγκη aliquando intelligi argumento est locus Lucae C. XIII: 18. εχω αναγκην εξελθειν *ik heb noodig uit te gaan*; vel κατ' ελλειψιν, *ik heb nit te gaan*, uti dicimus *ik heb dat te doen.* De verbi εχω cum participio constructione alibi agemus.

V I I I I.

Nunc ordine ducimur ad ellipses Verborum examinandas; quarum jam exempla dedimus supra §. III. & VI. (1.) Verbum substantivum in linguis eruditis non raro omitti, nec puerulus

A a a 2

qui

qui primis hujusmodi elementa labiis attigit, ignorat, quare paucis tantum ostendemus, eadem figura nostram Belgicam exornari. Ut Menander dixit, *πλεονεξία μεγιστον ανθρωποις κακη*: sic nos, *geen grooter kwaat voor een sterveling dan de heblust en girigheid. Gelukkig, dijn zulkx mach gebeuren. Geen ding ter weerelt, dat my beter bekaagt; onnoodig daarom, dat wy 'er veel van spreken.* Huc pertinent quae inter alia Monenius adfert p. 342. *Ik kenne my zulk eene eere nitt waardig, supple te zyn. Alle jaar diint de aarde omgespit, sc. te worden.* Hoofdius in V. H. M. p. 21. *ende jammer (ubi subaudio was 't), dat hy geen oppervorst geboren was.* De partic. *zynde suo loco agemus.* (II.) Hinc qualiacunque sunt, scriptorum Graecorum loca quae ad certam classem vix possunt revocari, tum ex Budaeo pag. 816. 844. 852. tum ex observationum propriarum farragine, promiscue congeremus, servataque eadem verbi aut verborum *ελληνει* Belgice convertemus. Demosth. de fals. Leg. (p. m. 206.) *Τραχέως δ' ὑμῶν ἐπὶ τῷ μὴδε προσδοκῶν σχόντων, ἢ ὅπως γέ ω ἀνδρες Ἀθηναῖοι ἐφην, ἂν τι τούτων γίγνηται, τούτους ἐπαινέσεσθε καὶ τιμῆσετε καὶ στεφανώσατε. ἐμε δὲ μὴ καὶ μέντορ ἂν τι τῶν ἐναντιῶν, ὅπως τούτοις ὀργίσεισθε. ἐγὼ δὲ ἀφίσταμαι.* *maar toen gy 't euvvel opnaamt dat ik zulkx nitt verwachtende was, zeide ik: o burgers van Athene, zoo 'er iit van gebeurt, dat gy hen dan fryst en in eere houdt, ja met kroonen begif.*

giftigt; maar my niit: zoo het tegendeel, dat gy dan op hen verstoort zyt. Ik heb'er niit mee te doen. (Ik houd'er my buiten.) Quid in his omis- sum sit, ex versione Budaei adparebit: *Cum autem vos aegre aspereque hoc tulissetis, quod dixissem me ne ea quidem sperare: at facite inquam o viri Athenienses, si quid horum fiat quod vobis promittitur, ut istos & collaudetis & honoribus adficiatis & coronis donetis: in me autem nihil horum conferatis. At vero si quid in contrarium cesserit, videte etiam ut istis succenseatis, non mihi qui rem totam ad me nihil pertinere contestatus sum.* Dionysius *αλλ' ὅπως μὴ λαθῶμεν ἑαυτοῦς* doch dat wy ons zelve niit bedrigen. "Est autem (ait idem Vir Doctiss.)" *ελλειψις* „ *ατλιχη*. subauditur enim *σκοπει*, vel *ὄρα* vel „ aliud simile verbum" &c. Hujus Hellenismi meminit quoque Stephanus pag. 87, Obs. 12. " *ὅπως δὲ τοῦτο μὴ διδάξης μηδὲνα*, omisso *ὄρα*. „ *mais qu'il n'y ait point de faute*, loco του „ *mais voyez*". Aristoph. Pluto vs. 593. *Τὸ γὰρ ἀντιλεγεῖν τὸ λῆμα ὑμῶν, ὡς οὐ πάντ' ἐστ' ἀγαθ' ὑμῖν διὰ τὴν πεινίαν*; dit noch durven tegen- spreken, vel gy dit tegenspreken? Sic Virgil. Aen. I: 40. *Mene incepto desistere victam? in quibus δει, oportet, zal men vel zult gy? intelligerem: quo etiam modo haec, ik u verlaten? ik lyden dat men my de deur wyze? supplenda sunt: zou ik u verl. zal ik lyden.*

L. Bos pag. 295. ad Iliad. B. 413.

ΖΕΥ ΚΥΔΙΣΕ, ΜΕΓΙΣΕ, ΚΕΛΑΙΝΕΦΕΣ, ΑΙΘΕΡΙ ΝΑΙΩΝ,
Μη πρην επ' ηελιον δυναι, η επι κνεφαις ελθειν,
Πρην με κατα πρηνεσ βαλλειν Πριαμοιο μελαθρον
Αιθαλοεν, πρησαι δε πυροσ δηϊοιο θυρετρα.

Groote en glorijke Jupiter, di boven de wolken woont,
dat toch de zon niit eerder onderga en de kimmen rake,
voor dat ik het trotsche paleis van Priamus hebbe om-
vergebaalt en in brand gestoken.

ex Eufstath. citat: λειπει το δεσ η ποιητων και παρ'
'Ηροδοτω σχημα ομοιον ευχης Δαρειοσ ηξεατο. ω
Ζευ γενεσθαι μοι Αθηναιοσ τισασθαι. Ο Jυρην,
dat ik nu de Atheeners mach straffen: Schoetge-
nius p. 297. addidit: " Imperat. δεσ subintelligi-
.. tur ap. Athenaeum L. XIII. pag. 699. ο μεν
.. τις ελεγε και λυχνειον. ο δε λυχνεα. ο δε λο-
.. Φνιαν. ο δε Φανον. &c." de eene riip: jonge een
licht; een ander, een' lichter; dees, een toorts;
di, een lantaarn. Alia loca ελλειπτικα tam e no-
strorum hominum quam e Graecorum libris ex-
cerpta habemus, quae nunt praetermittimus, quia
inter se sunt diversa neque idem verbum relin-
quunt subaudiendum. Ceterum consuli pos-
sunt Vechner. Hellen. L. I. P. II. c. 4. & Mo-
nenius pag. 341. sqq.

X.

Infinitivo tam nostri quam Graeci aliud etiam
verbum (1) similis significationis addunt, quod
quam-

quamvis pro pleonasmo haberi possit, tamen sensum ita auget, ut cordatus cum lector magis mente percipiat quam ego verbis possim declarare. Homer. Iliad. B. 183. Βη δὲ ὄσσειν. Δ. 199. &c. Βη δ' ἔναι *hy ging teopen, hy kwam gaan*, Genes. XXV: 32. παρευομαι τελευτων *ik ga steruen*. Hoogstr. in Phaedr. Belg. p. 189. *de kikendijf ging vele maanden kwygen*. Hocr. και ταιαυταις νοσαις εἰς ὧν αυτας μεν παρα μικρου ηλθου αποθανειν *ik was schiek komen te steruen*. Idem παρα μικρου ηλθομεν εξαυδαποδισθηκαι. Lucian. Ver. Hist. p. 777. παρ' ὀλιγον [ἢ καυς] ελθουσα κατενεχθηναι. Cataplo p. 431. Α. παρα τοσουτου ηλθς και ταφουχειν. Anton. Liberal. c. I. το σωμα κομισαντες εβραον, ubi consule Doctiff. Munkerum. Aelian. XI: 6, και συκαπτεσε γενησθαι φονας πολλας, Hoofdus in Vita H. M. pag. 5. f. *Voorts kwam hy den koning te vergezelschappen*. Joh. de Haas in Theatro Pagan. T. I. p. 108. *mits dat hy de vuybrakende stiren ging temmen* &c. Similia his loca habet Vondel. Met. I: 730. II: 757. 758. 1070. 1093. III: 328. 1036. V: 189. &c. (II.) Graeci aliquando alterutrum verbum in participium mutant, ut Homer. Odyss. Θ 356. οιχηται φευγων. Theocr. Eid. II: 152. και ες τελος ωχεται φευγων. Lucian. Fugit. απκων ωχουην. Antonin. Liberal. c. 32. ωχεται φευγουσα. Matth. II: 9. εως ελθων (ὁ αωτηρ) εστη. nostri: *tot dat zy kwam ende stant*, malim magis graeco: *tot dat ze. kwam staan, val te staan*. Id. XVIII: 30.

αλλ'

ἀλλ' ἀπελθὼν ἐβάλεν αὐτὸν εἰς Φυλακὴν *maar ging
 heen en wierp hem, potius maar ging hem in de
 gevangenis werpen. Ibid. 31. καὶ ἐλθόντες διεσα-
 φησαν ἅψυ κωαμεν of gingen bootschappen. Hip-
 pocr. Oper. T. II. p. 905. ἐφ' ἣν εἶθε μαλλὸν
 ἀπάντες ἰητροὶ ζῶησθαι ἐλθόντες ἀποθεραπεύσαι.
 och of liver alle genesmeesters saamkomende haar
 gingen genezen. De Pleonasmō ik kom varen
 agit Huidecooper p. 273. Sed & nostri interdum
 pro infinitivo habent participium, ut Vondel.
 Met. V, 349. ik beluft koom aangeschoten Om de-
 ze bronte zun. Similiter dicitur: *hy komt gevaren;
 gereden; gevlogen &c. (III.)* Non raro tamen
 verbis statum vel gestum rei significantibus infi-
 nitivum aut participium quodcunque ita subjun-
 gimus, ut duas res diversas eodem tempore actas
 comprehendamus: e. g. *hy staat te wateren. ik
 blyf liggen. de stat bleef belegen. hy loopt spelen.
 hy zit te huilen, te schryven. hy leit te ronken.
 ik blyf versterken. Hoofd. V. H. M. p. 18. het
 krygsvolk hiirentusschen stont in orde daarop wacht-
 tende. Hoogstr. Phaedr. III; fab. 8. in not. di
 genoemt onder de vloekverwanten tegen Nero lang
 ontkennende bleven. Vond. M. II: 1062. zy bleef,
 nu loch en styf, neerzitten op haar stede. Hooft
 in Warenar. blyf me daar zitten spinnen. quod
 plebejum est, cum hisce: *hy ging 'er liggen val-
 len; ga je nu zitten schreijen; zy blyven loopen
 spelen, J. de Haas in Theatro T. I. p. 191. maar
 deze schoonheit di verzelt ging
 kwam***

kwam hem duur te staan. Sic Theocr. Eid. III: 6. *αγων νιν επι Αλφειον ωχετο Μιλων.* Milo ging of kwam hem meenemen naar den Alfeus; ad cuius loci imitationem magnas Heinsius in Eid. II: 7. pro *ωχετ' εχων* mavult *ωχετ' αγων*, sed illud rectius putarim, nam & Eid. III: 19. dixit Theocritus: *κ' ωχετ' εχων σκαπανων.* Aristoph. Ran. 205. *αεραζων φερει.* Adde phrasas Gr. B. voc. *ερχομαι.* (I III.) Latina quaedam aliis non observata huc libet conferre. Ovid. Trist. III. El. XII: 11. *Herbaeque quae latuit Cerealibus obruta fulgis,* dat bedekt lach: III. El. III: 45. *Et cernis in tumulo passus jacuisset avito.* III. El. X: 18. *tebaeque rapta ferat,* quomodo & Livium, locutum memini. Metam. I: 70. *Cum quae pressa diu massa latuere sub illa.* Phaedr. I. h. 30. *Et praeculcatas obtoret duro pede.* (v.) Denique monendus es Lector, Nyloen p. 6. damnare hanc loquutionem *by kwam te weenen*, sed mea opinione ut aliquando ornatum addit sermoni & emphasis, sic nimius illius abusus eam deformat, ut non ita pridem summo cum raedio in concionatoris cuiusdam oratione observavimus. De differentia inter *ik kom loopen* & *ik ga loopen* differit L. Ten Kate T. I. p. 513. Notandus quoque pleonasmus Noricorum s. Norimbergensium, qui omnibus verbis alterum *thun* praefigunt, e. g. *was thustu thun?* *Ich thu schreiben*, quem in Belgarum sermonem irrepsisse non credideram, donec aliud

me docuit peritissimus Huidecoper pag. 472. ubi eum merito tamquam vitiosum damnat.

CAPUT SEXTUM

de Participiorum Usu.

I.

ARistoteles III. Metaphys. cap. 7. (citantè Vossio de Analog. p. 5.) ait: Ουδεν διαφέρει το, ανθρωπος υγιαινων εστιν, η το, ανθρωπος υγιανει: η το, ανθρωπος βαδιζων εστιν η τεμνων, τε ανθρωπου βαδιζειν η τεμνειν ομοιως δε η επι των αλλων. *Nihil est discriminis inter haec, homo est valens, & homo valet: & homo est secans aut vadens, & homo secat aut vadit. ac similiter in aliis.* Quod si tamen rem penitius disquiramus, utique discriminis quidpiam erit, quemadmodum in lingua patria ostendit L. Ten Kate T. I. pag. 512. quem Lector adeat. Nos exemplis aliquot Graeci Belgicique sermonis convenientiam probabimus, quando praemonuerimus Graecis in hac structura usurpari verba ειμι, γιγνομαι, υπαρχω & τυγχανω, Belgis zyn, wезen, worden. Argum. Eid. VIII. Theocr. ε.σι δ' εριζοντες αλληλοις. Sophocl. ε σιωπησας εση; Lucian. συ δε τι κραττων τυγχανεις; *Wat zyt gy daar doende?* Lucian. Tim. p. 62. τι παθων σιν
τδ.ε.

ποιητος εστιν; Eun. p. 975. ως και αυτος ειδειην
 ὅ,τι σοι το κεκινηκος ειη τον τοσουτον γελωτα, pro
 ὅ,τι σοι κεκινηκοι: ordo autem est: ὅ,τι ειη το κε-
 κινηκος *quidnam sit quod concitarit.* Siracides
 XXXV: 31. ὅ,τι Κυριος αυταποθιδους εστι. Aelian.
 I: 21. ὄν (δακτυλιον) ετυχε φερων. Pl. CXXII: 2.
 ἑστωτες ησαν οι ποδες ἡμων εν ταις αυλαις σε, Ἰε-
 ρουσαλημ. Onze voeten syn staande in uwe poor-
 ten, o jeruzalem. Pl. CXXX: 2. γενηθητω τα
 ωτα σου προσεχοντα *laat uwe ooren opmerkende*
syn; *similia loca sunt* Genes. XVIII: 18. 22.
 Matth. XXIII: 38. Joh. Euang. I: 28. Actor.
 App. V: 25. Non poenitebit quoque consuluisse
 Elfnerum ad Lucae I. vf. 10. Sed praeter Biblio-
 rum interpretes sic locuti Hoogstratanus atque
 Hoofdus. ille in not. ad Phaedr. V. f. 8. *want*
zoo imant di gelegenbeden, di van de fortuna kom-
men, nit kennende wort. alter in Dedic. Vit.
 H. M. 't welk (vaderlant) haar toedoen, in 't
 oprechten van dezen staat, zoo hoog is zettende.
 & in opere ipso pag. 5. *di zy nit alleen nanicht*
maar ook groote vruintschap dragende was. Mone-
 nius talia, nescio quo jure, damnat pag. 235.
 Latinas phrasas collegit Vechnerus p. 341. Ari-
 stotelis dictio *ανρημεν* ⊕ *ὑπαρχει*, item tertia
 pluralis *τετυμμενοι εισι* vel *ησαν* plane convenit
 cum perfectis passivis omnium linguarum Euro-
 paearum, ex. gr. *hy is vermoordt.* occisus est,
 Gall. *il est tué.* *zy waten geslagen* verberati fue-
 rant, Gall. *ils étoient frappez,* &c.

Participio aoristi Activi Graeci verbum εχω sic addunt, ut Belgae ceterique Europae populi suum *hebben* cum participio praeteriti passivi construunt, quod & Latinos interdum fecisse, deinde probabimus. Gregor. Naz. και ουτως ημας η περι τουτο ηδονη και ακατη εχει δουλωσασα. *heeft ons zoo bevangen, houdt ons gevangen*. Idem α. μαλιστα ειχε θαυμασας. *wonderst gy u meest verwondert hebt*. Sophocl. εχεις παραξας. *gy hebt ons ontstelt*. Lucian. Pseudom. fin. και εν τερω παπτων μαλιστα θαυμασας εχω. Hesiod. Eργ. v. 42. Κελυαντες γαρ εχουσι Θεοι βιον ανθρωποι. *de Goden hebben voort de menschen verborgen*. vid. Vigorum. Plaut. Perf. II: 2. 32. Satis jam dictum habeo *ik heb al genoeg gezest*, nisi quis malit ita interpretari: *quod jam dixisti satis mihi est*. Sed priori sensu capiendus certe Cicero Phil. V. c. 18. f. Quae cum ita sint, de Caesare satis hoc tempore dictum habeo. Idem Phil. XIII. c. 6. quorum habetis cognitam voluntatem in temp. *gy hebt hunl. genogenheit voor den staat onderhouden*. Id. Part. Orat. c. 31. quique illos locos tanquam thesauros aliquos argumentorum notatos habent. *di zulke plaat sen hebben aangeteekent*. Terent. Hecyr. V: a. 26. me segregatum habuisse a me Pamphilum *dat ik Pamphilus van my heb afgezonderd*. Caes. VII. de B. G. idque se prope jam effectum habere *dat by zulx byna volbracht*.

bracht had. Livius XXXV. expositis quae p̄-
sta jam cum Marcello haberent *wat zy by Mar-
cellus reets bedongen hadden.* Idem XXVI: 11.
multo auro argentoque id (templum) exornatum
habebant, & XXXIX: 31. principum litteras
deprehenſas in commentariis regis habebant.
Quibus haec non ſufficiunt, adeant Vorſtium de
Lat. f. f. pag. 72-77. & Christoph. Arnoldum
de Germ. pag. 422-425.

III.

Participia non ſemel a Graecis pro infinitivo
aut ſupino poni, nemini latere poteſt, quod pari-
tim demonſtravimus cap. ſuperiori §. X. (II. &
III.) Hic diverſa alia exempla dabimus. Hoſcr.
ἦρον ἀμαυότες zy kwamen hem helpen. Sic Li-
vius alicubi, *quid potentes veniſſent.* Apollon.
βαινον επαβομυαι zy gingen zijn, vel om te zijn.
Hippocr. T. II. p. 902. *ἢ δεξαπευαυ ga hem
gezezen.* Genes. XI: 8. *καὶ ἐκαυσαντο οἰκοδομου-
τες τὴν πύλιν en zy hiilden op de ſtat te bouwen.*
XVII: 12. *αὐιστελιση δε λαλων. en hy eindigde
met hem te ſpreken.* Jam videamus Belgica:
Vond. Met. III: 392. *’t Is beſt haar zelve eens
opgekomen, dat zy ’t woel.* pro *op te komen.* III:
788. *en waelt het lyf beloken met gladde ſchubben,
i. e. belieken.* VIII: 400. *d’akkerman zitt al zyn
hoop verloron hy zitt het graan verſlon-
den,* quae per ellipſin verbi ſubſtantivi explican-

da sunt. Sic Monenius p 342. *het is verloren gekreten, supplet per te hebben. Vond. Metam. VIII: 236. het is vergeefs gescheurt.*

I I I I.

De Casibus Participiorum absolutis acturi, pro-
porum numero quatuor classes constituemus, qua-
rum prima de Nominativo, altera de Genitivo,
tertia de Accusativo, quarta de Dativo seu Ablati-
vo disputabit; in qua disputatione si longiores
erimus, novae materiae id uti tribuat, Lectorem
quaeso, quando nullus adhuc rite eam est perse-
cutus. (1.) De Nominativo absoluto ap. Grae-
cos egerunt praeter Perizonium ad Ael. II: 11.
X: 18. & Kuhnium Ind. v. *Nominat.* Gronovius
ad Herodot. p. 878-9. Burm. ad Petron. c. 60.
p. 303. Raphelius ad Luc. 21: 6. & Aët. X: 3.
quos citat Elsnerus ad Johan. XVII: 2. Hic ea
sistemus, quae nos aliquando observavimus. Xe-
noph. Sympos. p. m. 643. *ΕΚΕΙΝΟΙ ΜΕΝ ΟΥΝ ΣΙΩΠΗ
ΕΦΕΙΠΝΟΥΝ, ΩΣΠΕΡ ΤΟΥΤΟ ΕΠΙΤΕΤΑΘΕΜΕΝΟΝ ΑΥΤΟΙΣ ΥΠΟ
ΚΡΕΙΤΤΟΝΟΣ ΤΙΝΟΣ, ubi vel ον vel verbum finitum ειη
subaudire possumus. Aelian. Παικ. XII: 64. ταυ-
τα μαθοντες πολλην εισεφεροντο Φιλονεικιαν, εκκα-
στος εις την ιδιαν αυτου βασιλειαν το αγωγιμον
τουτο αγειν επιθυμων. Zy dit vernomen hebbende,
zees 'er een zware twiſt, trachtende een ider deze
vracht naar zyn eigen koninkryk mee te nemen.*
Similem omnino locutionem inveni ap. Livium
Hi-

Hiſtor. XXVII: 31. *Ipfos deinde adpropinquare legatos adlatum eſt. Tum enimvero omnis aetas currere obvii; primus quiſque oculis auribusque haurire tantum gaudium cupientes, ad Mibonium uſque pontem continens agmen pervenit.* Genef. IX: 6: ὁ εκχεων αιμα ανθρωπου, αντι του αιματος αυτου εκχυθησεται Exempl. Vatican. manco ſenſu. Complutenſes ſic implere ſunt conati: αντι του αιματος ανθρωπου, το αυτου εκχυθ. *Baſileenſis Edit. 1550. habet: αντι του ανθρωπου αιμα αυτου εκχυθ. quod quum non aeque feliciter ſit tentatum, ea de cauſa neglectum forſan eſt tamquam notatu indignum a Cl. Lamb. Bos. Belgice ſonat: *Imant menſchenbloet vergitende; dezelfs bloet zal door den menſch vergoten worden.* Genef. XXX: 37. και περιſυρων το χλωρον, εφαινετο επι ταις ραβδοις το λευκον, ο ελεπιſε, ποικιλον. *Ew Jakob het groene daaraf trekkende; zob zach het wit aan de roeden, dat by geſchelt had; geſtreept.* Homerus Iliad. H. 306. Τω δε διακρινεντε, ο μεν μετα λαον Αχαιων Ητ', ο δ' ες Τρωων ομαδον κιε. *Deze helden dus geſcheiden (zynde), keerde de een naar de Griiſche benden, de ander naar zyne Trojanen: Thucyd. πολλη γαρ (η ſτρατια) ουσα, ου πασης εſται πολεωσ υποδεξασθαι: Dit heit zoo talryk zynde, is de heele ſtat te klein om het in te nemen.* Lucian. Tom. I. p. m. 286. E. και γαρ ο ιππος αυτω ſυνετεθηκει, μια πληγη αμφοτεροι διαπαρεντες υπο θρακος τινος πελταſτου. *Want het paart bleef met hem door;**

doet, zy beide daarfchoten wordende van een
 Ibrakifch ruizer. Idem in Prometh. p. III. C.
 ταυτα δε ω' Ερμην δι'την εχον την κατηγοριαν, αμα
 αιδα, καθ' ο' πρωτερον αυτιωσθε με. Maar, Maar
 kurius, dit vaarftef me een dubbele befchuldiging
 beftaande, zoo weet ik niet, waartoeen gy het
 het eerst aandoet. Idem in Toxar. p. 64. A. κατ
 τα μεχρι της εω παρα τη Αγαθολοκλει διακριθει, αυτη
 λογιζομενοι τα πεπραχμενα, και περι των μελλον
 των, ο'τι αποθησεται, σκοπωντες. Das bleef ik
 tot 's morgens vroeg by Agathokles, somen. ο'υετα
 denkende was 'er gefchiede was, en waer, in het
 toekomende ftant te gebeuren. (van goede wer
 den.) (II.) De Genitivo absoluto res est nomi
 fima, quam exemplis pudet firmare. Belgica
 exempla dabunt Mousn. p. 342. Nobilif. Hobf
 dius in Observ. & ad eum Ten Kate T. E. 779
 nec non Schottelius p. 763. Sed ne quid defide
 retur, aliqua adducemus. De gezanten warfhen
 onverrichte boofchaf naar huis kaeren, re infe
 eta. Hy vergaak als een fchijn, aanzinder oogen.
 Zich behoudens lyfs overgeven. Hangends hoofte
 inclinato vertice. Vechtender bout armata manu.
 Eene ftat stormenderhant innemen. (III.) De
 Accusativo vide Kuhnium & Perizon. ad Ael.
 II: 13. Ειτα δε και φυττα φθοιερους οντας
 ως ακουσμα εδοξεν ηδισκων αιδε αι Νεφελαι, και
 εκραστον του ποιητην. Verwey in hoc Sophoclis
 Σε μεν ευ προισσοντ' επιχαιρω, κατ'α vel δια suban
 dit: sed simplicius crediderim si dicamus εινωι
 ab.

abelle, ut Belgico fit: *'t is my lijf dat gy waken-
trout zyt.* Alius nescio quis ex Halicarn. adfert:
αἷς ἐν ἀνιδυνοῖς αὐτοῖς τοῦ ἰσχυροῦ ἰσχυροῦ, sed æquo
jure pro nominativo haberi potest. Certius
est hoc Aristotelis: *ἄνευ οὐκ αὐτῶν χυρῶν τινος οὐ-
ραῦ:* & aliud Thucyd. *ἐπινοῦντι οὐκ οὐραῖ τῶν
ναυ.* Similiter e nostris locutos scio Dinantium;
Hoogstratanum, Hafsum. Prioris loca nunc
non sunt ad manum. Alter in notis ad Phædr.
pag. 102. *D E N* Koning en al de meevigte
dit euvel opnemende; stont hy overent; & pag.
191. not. *D E Z E N* raet goet gekente zynde;
loopen zy. Hic in Theatro Facinor. Heroic.
Tom. I. pag. 182. *D E N* naam van vader-
moortster deze (malim deser) edelmoedige ver-
stinne tē islyk in de ooren klinkende; vormde zy
venen toeleech. T. II. pag. 169. *D E Z E N* vera-
vloekten aanslach dus misluks zynde. Mirabitur
forfan Spectat. Huidecoper, me in hisce staturos
accusativum: sed opinionis meae ratio ex iis
quae postea sum dicturus, adparebit. Ante sciat
oportet, mihi equidem hanc licentiam improbari;
quod linguae nostrae ratio in talibus nominati-
vum postulat: Sed in aliis locutionibus, quas
per participium *hebbende* supplere possumus, ac-
cusativo locum esse contendo; ex. c. Vond.
Met. III: 788. *en naanlyx dit gesproken; ver-
keert hy in een slange.* & VIII: 18. *En schendig
zulk een' roof te lasterlyk bekomen; Gaat stryken
met dijn beuit.* Sic tria exempla priora ap. Hui-

decooperum p. 572. per accusativum potius extul-
 lissim; non per nominat. cum Vondelio neque
 per ablat. cum Viro Doctiff. atque adeo scri-
 pssim: *DE N God uit 's asgronts poel Met pre-
 vlen en gebeèn gepaast op zynen stoel, Gebietze.*
*It. DE N naam en zerk verzegelt, Vergaderen
 ze een beek van tranen.* ut &: *DE N last vol-
 trokken, ging de Honger zich weer spoeden.* Ve-
 rum etiam accusativum statuo in his: *gedurende
 den stryt; onaangezien de kracht en den goeden
 voortgang; gemerkt dit geschil,* quas paria sunt
 Xenophontae locutioni *δοξάν δε ταυτα, εκησυξαν
 τωτο ποιησαι,* & Platonicae *δοξάν δε ημιν ταυτα,
 επορευομεθα,* easque multo magis illustrant, quam
 quae ex Doctore Parisiensi profert Verwey pag.
 m 244. (1111.) Ablativum autem absolutum in
 nostro sermone plane damno, & priscorum scripto-
 rum loca cum Ten Katio inter Latinismos malo
 auspicio imitatos repono: (v.) Interdum solum
 participium tam apud Graecos quam Belgas sen-
 sum absolvit, qualia sunt illis *δοξάν* cum visum
 esset, *εξόν, ενόν, παρον* cum liceat vel liceret,
διαφερον cum intersit, *παρατυχον* si contigerit,
 quorum exempla dabit Vigerus de Idiot. Cap.
 VI. Sect. I. nostris *u tgenomen* excepto, *genomen,
 gestelt* hoc posito, *toegestaan* concessio, *niettegen-
 staande* non habita ratione, &c. vide Schottelium
 L. III C. V. p. 763. In Latino sermone paria
 collegit Cl. Perizonius ad Sanctii Min. p. 461. sq.

V.

Restat ut de participiorum Ellipsi quaedam commentemur: (I) De omisso *hebbende* diximus p. 410. Alterum *zynde* multo saepius negligitur, ut: *Maria Stuart van Schotlant, Vorstin* (pro *zynde eene Vorstin*), voor *wi de zoon haars geluks vroeg opging* apud Hoofdium. Talia sic explicanda esse, argumento sit Hippocratis locus T. II: 916. Φιλοποιμενα οισθρα, εβην, πολιτην ΕΟΝΤΑ υμετερον; *gy kent Filopeumen, uwen medeburger, wel? De ringelduiven, uw tytverdrijf* apud Vond. *met wreede dwangmiddelen, in het vervolg nader te normen* Dinañt. Tom. III. pag. 456. *de lucht aan't ruisfchen aller wegen, Berst uit* Vondel. Met. I: 325. *Zoo vele dolingen te kennen, noch te raden, Noch op te tellen* Id. p. 234. vs. 234. *Maar't vuur in't been geraakt, zoo zet men't af met reën* Met. I: 227. *Myne gedachten opengeleit, en met reden beweert, schiit'er over* Huidec. pag. 33. Graeca invenies ap. L. Bos de Ellipsi Nom. Quod autem in Aeliani L. II. c. 1. Ο μεν ηγωνια, και εδεδει πανυ σφοδρα εις τον δημον παρελθειν, το μειρακιον, supplet ων το μειρακιον, non satis placet; namque putem subaudiendum δηλονοτι aut Φημι aut simile aliquid: nimirum majoris perspicuitatis ergo addidit το μειρακιον, ne quis de Socrate accipere possit. (II.) H. Stephanus pag. 89. Observ. I. Graeca εν πορφυριδι, εν λευκω ιματιω pro ενδεδυ-

μενος πορφυρίδα η λευκον ιματιον comparat cum Gallicis: *La cour de Parlement en robes rouges.* Il y est venu en robe de deuil, in quibus ego similiter partic. ex deesse arbitror. Sed quum Stephanus paulo post ait, Προπειθι *Et miser in tunica suspicor esse visum non exponendam esse tunicalium*, fateor has me argutias non percipere. Hoc tamen Graecismo, si Graecismus est, nequaquam nostra lingua destituitur, exemplo sit Luc. Euang. XXIII: 4. *Zit twee mannen stonden by haar in blinkende kleederen.* (III.) Memorabilior est ille quem ex L. Bossio citabimus. Lucian. Fugit. pag. 125. ο την εβαζαν δι' της δε βιτ. Gallo p. 171. ο τα παλια τα κωαπα by daar met de wadden. Bis accus. 218. ο την ουαργια της μετ de fleur. Plaut. Poenul. V, V: 19. quis hic homo est cum tunicis longis. & Pseud. I. 2. 25. τε cum securi caudicali praefixio provinciae, adde III: 2. 12. (IIII.) Addamus coronidis loco η εδος η εις εδου, η προς ουαργια de wech naar de bel, tot de kaligheit. Plura forse capite huius Libri postremo notanda haecurrent.

CAPUT SEPTIMUM

de Particularum in Oratione usu ac regimine.

Quemadmodum Graeci voculas *εἶναι*, *εἶναι*, *ἐνεκα*, *χαριν*, *εὐχῆ* atque alias casui suo amant postponere, ita idem patiuntur in sermone patrio *af*, *her*, *mis*, *wegen*, *halve* &c. Aristot. *ὄν ἐξω κωαρβωτεν*, *ἢ. ὄν εἶναι κωαρβωτεν*, *ἢ. & κινδύνων αὐτὰς πορρω*, *τῶν δ' ἠφελῶν εὐχῆς*. Sophocl. *ποίας γυναίκας ὑπερ ὅν ἡελλοῦ κωαρβωτεν*. *τινὸς χαρὶν ὀν κωαρβωτεν*, *ὄν ἐνεκα κωαρβωτεν*. Sed Graeca quidem satis superque unicuique erunt obvia; Belgica autem ap. Moxonium inveniuntur pag. 308-13. Hac anastrophe Angli omnium maxime mirandum in modum delectantur.

I I.

Verbis passivis & Graeci & Belgae veritas praepositiones subjiciunt: *ὑπὸ*, *παρὰ*, *πρὸς*; *van*, *door*, *by*. H. C. Demosth. *ἐξουσιάζεσθε μὲν ὑπὸς ὑπὸ Φιλίππου* *ἢ. ὑπὸς door Filips* *ἐκδύομεν*. Dion. Halic. *ἐκ παρὰ τῆς βουλῆς ἀπεδοχθησάντα* *'s gene by den Raat toegestaan is*. Lucian. *πρὸς Ἰῶν καὶ ἀνδραπῶν τοῦ εἰκόνα τῆς εἰκόνας* *by eoons van God en menschen beemint*. Id. Tim. p. 75. *ἐκπαινεσθῆναι*

C c c 3.

πρὸς

προς αυτων. Hinc Doct. Munkerus in Cap. 23. Anton. Liber. pro vulgato λεγεται δε και ο τοπος παραοδευοντων recte putat, divisim legendum παρ' οδευοντων, ibique notat Technicos quod non observarint, παρα idem interdum valere quod υπο. Videtis ipsum pag. 195. atque 301. b. Harum praepositionum discrimina in utroque sermone alius excutienda relinquo.

III.

Ablativis instrumenti Latinos aliquando addidisse praepositionem, vel unus Sanctius te docebit pag. m. 686. sqq. In Graeca lingua id ipsum observarunt Pfochenius Diatribe de L. Gr. N. T. puritate §. 47. & Munkerus ad Anton. Lib. c. 13. Germani utriusque nunquam non addere solent. Exemplis rem declaremus. Musaeus Poëm. de Her. & Leandro vs. 159. θυμον ερωτοτοκοισι παραπλαγξας ENI μωθις. Hesiød. εργ. vs. 633. εν νηι μελαινη (ηλθε) di hiir kwam in een zwart schip. Homer. Iliad. Θ. 530. συν τευχεσι θυρηχθετες gedekt met onze wapenen. Theognis vs. 241. και σε συν αυλισκοισι λεγουθρογοις νεοι ανδρες. . . . Ασονται. en de jongelingen zullen van u zingen op liefelyke sleuiten, nisi mavis vertere: en de jongelingen met hunne liefelyke sleuiten zullen van u zingen. Huc refer Euphron. ap. Stobaeum: εργον συναγαγων σωρον εν πολλω χρονω εν ημερα δε μια διαφορησαι ραδον. 't is moeijelyk

lyk eenen hoop te vergaderen in langen tyt; maar geen werk om hem in eenen dach doortebrengeu.

I I I I.

Maximus praepositionum adverbiorumque numerus apud Graecos genitivo junguntur; quod & apud proavos nostros obtinuisse videtur, unde (I) illa remanserunt quae Monenius p. 343. adfert, ut *binnen boorts, bezyden's weegs, buiten's lants, by tyts, van outs*. Harum autem loquutionum rationem sibi non patere; candide fateatur. At p. 307. in his, *tot berstens toe, tot razens toe, tot stervens toe* (Gr. ἐως θανάτου vel ἐως του θανάτου) subaudiri putat *mate*, *noot* aut simile quid; quasi sit: *by is of was tot schreijens mate, by is in stervens noot*, quae ellipses an lectori magis sint placiturae quam mihi nescio. Interdum *toe* omittitur, uti ab Antonide L. II. p. 49. *om met dijn nektar my tot druipens te verzaden*. (II) Jam vero nos tentabimus, an, si non veriotem, saltem verisimiliorem indagare possimus rationem: In quibusdam adverbiiis latet nomen substantivum quod illum genitivum regit. sic *bezyden* est compositum ex *by* ad, & *zyde* latus. idem iudico de *binnen* & *buiten*; np. composita esse ex *by* vel *be* atque *innen* & *uiten* substantive sumtis. Alam. pro iis dicunt *aufferhalb* & *innerhalb*, itidemque secundo casui jungunt. hinc etiam *halve, wege, wille* apud nos sic construuntur *deshalve, des-*

donage, ou Goods willle &c. Firmatas haec Graecorum exemplis: *τοταυαν διαμ* instar fluviorum; *επεκεινα Τυγιδος* ultra Tigrim; Alam. *jenseit des stroms*, qf. *auffener seite*. *εναντιον του θεου* coram Deo, &c. In ceteris *by tyts, van outs, tot druipens* credo ellipsin esse alius voculae, quae praecedenti ope litterae S deberet adherere, nam in hac copulatione s ubique inserimus, ut: *in 's joukvroes plaats* ap. Vondel. *warhensmarkt, langs bene, rentrom, wegens dit* pro *van wegens dit*. Itaque pleno sensu dicendum fuisset: *by tyts genoeg, van outs af, vel van outs her, tot druipens toe* &c. Vondel. *Metam. VIII: 158. aan d'oceren des vliets op 's overts kant*. addo quae pag. 339. diximus §. (II). (III.) E Latinis Vitruvium praepositionibus *in* & *ex* genitivum addidisse, observavit Scioppius & Vossius: sed Perizonius in talibus ellipsin statuit, atque adeo vexatissimum illud *in praesentiarum* non audet damnare. Nos uti videmus Cl. Verburgium hanc vocem scriptore ad Hierennium L. II. cap. XI. indignam judicare, ita Cornel. Nepotem purissimae Latinitatis auctorem ab eadem purgare volumus. In cuius Hannib. e. 6. legitur: *Cum hoc (Scipione) exhaustis jam patriae facultatibus, capitis INPRAESENTIARUM bellum componere, quo valentior passus congraderetur.* Ut uno verbo dicam, Cornelium scripsisse credo: *IN PRAESENTIA RUM* aut *ROM* pro *ROMANUM*, quae conjectura nostra

stra firmatur eo, quod in Schol. Cicer. in Verr. L. I. c. 20. ad §. 52. pro, *ad populorum legata pertinere*, Docti similiter substituunt *ad pop. Rom. legatum*. Quod si phrasis *Romanum bellum componere*; ut mihi Vir clarissimus objecit, ex alio quoque scriptore nequeat probari, legam potius *in praesentia rerum* quam ut hoc monstrum verbi in Nepote feram. (IIII.) Adverbia *copiae, temporis, loci*; patrium adsciscunt casum in utraque lingua, *μεχρι, εως εσπερας tot's avonts. απαξ, δις, τρις της ημερας eens daags. een- twee- drimaal's daags. που γης; waar ter weerelt? πρωι της ημερας's morgens vroeg. hedensdaags. toen ter tyt &c. αλις οξους azyns, wyns, birs genoeg. πλεον του κορου. μαλλον του δεοντος. niit beters: iit goets: wat jongs. Poëta H. Potitis, wat droefs en vreemts. Vond. wat groots, en tref- felyks. it. na veel zukkelens. Francius meer scheu- rings dan stichtings. zoo veel werks. en wat des meer is. niit anders.*

V.

Venio ad pleonasmum particularum, quem nobis cum Graecis communem esse, sequentia demon- strabunt. Aristoph. *μαλα σφοδρα zeer veel, uitermaten veel, heel zeer*. Homer. *παλιν αυδις*. Theocr. *αψ οπισω weer te ruck gaan*. S. Matth. *παλιν εκ δευτερου wederom ten tweedemaal*. Theocr. Eid. VII: 142. *Πωτωντο εχθαι περι πιδά-*
D d d κας

και αμφι μελισσας de byen vlozen om de bronnen ront, vel rontsom de bronnen. Sic Vondel. Met. p. 234. al even eens gelyk. Auctor. Dialogi Belg. de Grammat. maar zoo wanneer beide de enkele letters. Vond. Met. XIII: 1048. en af te wischen van de kaken, cui respondet Homericum αψ απονοστηρειν. Spigelius ap. Huidecoperum pag. 562. quem consulant Lectores, dit wederstreeft geheel der menschen heillust tegen. Graeca videlicet apud Rittershusium ad Oppiani Kymy. L. II. Latina non pauca collegeramus, sed rei pondus ea haud exigit.

V I.

Ad pleonasmum refero si adverbia negandi geminentur vel (ut sic loquar) triplicentur etiam. Plato ουκ εστιν ανδρι αγαθω κακον εδεν, ετε ζωντε ετε τελευτηζοντι quod sic imitamur: een deugtzaam man EN heeft voor GEEN kwaat te vreezen, NOCH in NOCH na zyn leven. Sic quoque dicimus, nimant niit. ik kan onmogelyk niit. Demosth. ουδεποτε ουδεν ου μη γενηται των θεοντων nooit en geschiedt 'er eene zaak, Alam. niemahlen geschicht keine sache nicht. Henr. Stephani pag. 85. Obf. XI. h. m. differit. " Adverbium Gallicum negandi non vel ne trifariam " convenit cum Graecanico ου. Aut enim ου re- " petitur (sed secundo loco saepe ponitur μη); " aut τω ου utuntur, adposito ουδεν; aut tertio con-

„ conjungunt verbo negativo. Nos Galli pari-
 „ ter: (1) *Je ne l'ai point fait, ni ne le veu*
 „ *faire.* (2) *Je ne trouverai nul.* (3) *Je ne*
 „ *vous nie pas. Je vous ai defendu, de n'y al-*
 „ *ler point.*” Belgice: *ik heb u verboden daar*
 „ *niet te gaan,* quod Latine quoque dici poterit:
 „ *vetui ne eo ires, pro eo te ire vetui.* De Gallico
 „ idiotismo videatur Vir Eruditus VAUGELAS in
 „ Observatt. de NE, PAS. De Latinis nega-
 „ tionibus praeter Grammaticos consulendus VECH-
 „ NERUS pag. 238. Thom. MARESCHALLUS
 „ in Observ. de Verf. Gothica pag. 482-3. ” Dum
 „ hic negativa in negandi formulis scribo gemi-
 „ nata, mentem subeunt Hellenismi quaedam
 „ vestigia, quae comparere videntur in linguis
 „ Septentrionalibus, quoties *duo negativa ve-*
 „ *hementius negant.* Hujusmodi sunt Anglosa-
 „ xonum locutiones. . . . Nunquam sic vidi-
 „ mus, *Nesre we ær thyllic ne gesawon* Marc.
 „ II: 12. Deum nemo vidit unquam, *Ne geseab*
 „ *nesre nan man God* (ubi negativum triplica-
 „ tur) Joh. I: 18. . . . Flandri, inquit
 „ Corn. Kilianus, dicunt *Ick ne sal 't niet doen,*
 „ pro Non faciam. De lingua denique veteri
 „ Francorum Otfridus Monachus Wissenbur-
 „ gensis (in prologo ad Evangelia a se rhythmis
 „ Francicis explicata) idem docet his verbis:
 „ *Duo etiam negativa, dum in Latinitate ratio-*
 „ *nis dicta confirmant, in hujus linguae usu pene*
 „ *assidue negant.* Videant Galli, nunquid ex

„ his negativis Gothorum particulis *NE NF*
 „ conflatum sit eorum fortissimum negativum
 „ *Nenny*, quod a quibusdam pronunciari dicitur
 „ *Neny*; sic enim D. Menagius: *J'apprens qu'en*
 „ *quelques lieux de Picardie on prononce encore à*
 „ *present neny*. De veteri quoque Latino *Ne-*
 „ *num* vel *nenu*, Belgico *Neen* &c. differant
 „ alii. ” Auctor *IDEAE BELG.* pag. 31. ” Id
 „ solum animadvertit, quatenus *negandi* adver-
 „ bia, nos Belgas (extra casum infinitivi ac par-
 „ ticipii) negare non unica particula ut Latinos;
 „ verum binis ut Gallos: licet priscae nostrae lin-
 „ guae specimina doceant, nos id Gallis non de-
 „ bere. habemus alteram particulam anteceden-
 „ tem *en*, consequentem alteram *niet*. *Ik en*
 „ *kan niet*, *ik en wete niet* &c. pro quo prisca
 „ Belgae, quin adhuc Stokkiius in Chronico
 „ Hollandiae rhythmico, dicebant *Ik ne kan niet*.
 „ Stricte hoc observarunt *Hugo Grotius* in omni
 „ suo scripto vernaculo; *Eques Hoofdius* in *Hen-*
 „ *rico IV*; & *Metaphrastæ Dordraceni*. Ser-
 „ vant etiamnum nostri Proceres Ipse
 „ *Vondelius* in *Metamorphosi Ovidi-*
 „ *na* rhythmica p. 63. [vf. 1045.] *Want ik en*
 „ *wyk geensins* ” &c. *FRANCIUS* in praef. p. 69.
 „ Particula *EN* (ut hoc addamus) interdum
 „ prorsus est supervacua, solumque ornatus grã-
 „ tia, ducibus Graecis ac Latinis, pro nostri ser-
 „ monis proprietate, vocibus aliis interferitur:
 „ id quod ab aliis licet exagitatum, *Eques nos-*
 „ *ter*

„ster Hoofdus, meo quidem iudicio, non te-
 „mere sequitur atque imitatur”. Videtis quo-
 que *CAR. TUINMANNUM* in Face L. B.
 p. 94. auctoritates του EN pro NIIT citantem.
 Addo ex Brederodi Eunuchō III: 3. Ritf. *myn
 live kint gy raast*. Angn. *In waarheit ik en doe*.
 & ex Hoofdii V. H. M. in Dedic. *wi is 'er zoo
 vreemt, of hy en roept hiir?* Hodie tamen illud
 en ab eorum scriptis fere exulat, qui puritati
 sermonis student. Quid ego sentiam, requiris
 Lector? *Non nostrum hos inter tantas componere
 lites*. ab utraque enim parte stant Viri Doctissimi
 patriaeque linguae peritissimi.

V I I.

De particularum Ellipsi non admodum me
 fuisse sollicitum, lubens fateor. Quae tamen nunc
 in mentem veniunt, tecum care Lector, commu-
 nicabo; damnum hoc compensaturus restituendo
 loco των LXX. (1.) Quod Vechnerus citat p.
 85. ex Oppiani I. Κυνηγ. vf. 159.

- - - Ου μονον οττι χειριονες εισι ποδεσσι
 Θηλυτεραι τελευειν δολιχον δρομον εν ξυλοχοισιν
 Αλλ' οτ' αλευασθαι χρειω Φιλοδημνιον ητορ.

ubi post *αλλ'* desideratur *και quoque, etiam*, si-
 militer reddere possumus: *niet alleen om dat de
 wyfjes te zwak van pooten zyn om het lang loo-
 pen in de bosschen uit te houden: maar om dat*

(II.) p. 87. Est & alia, inquit, Ellipsis praepositionis post verba motum ad locum significantia, quae Graeca fit imitatione. Homer. Odyss. 3. *ἀλλ' ὅτε Σουλιὸν ἴσον ἀφικομένθ, ἀκρον Ἀθηνῶν*. Ib. *Μαλβιαίων ὄρος αἰπυ Ἰξε θεῶν*. Sic ap. Vondel. Met. III: 854. *dan dryft hy oost, dan west*, pro quo v. 817. dixit: *Diis streek hy in het west*.

(III.) De omissa negandi particula vide L. Bos & quos ille citat. Isocr. Plataic. pag. 586. *ὅπως τῆς κοινῆς ἐλευθερίας μετεχομεν, ἀλλ' ἔδε δειλίας μετρίας ἠξιώθημεν τυχεῖν*. ubi post *ἐλευθερίας* deest *μη* vel *οὐδέ*. Idem frequentissime fit in nostra lingua, ut Antonid. Yad. II. pag. 53. *Op. zi Gilolo aan, noch rikende Molukken*, pro *zi noch Gilolo aan*, vel *zi Gololo niit aan*. Id. III. p. 91. *Al vorsten minder van geslacht noch staat als gy*. (IIII.) 2 Petr. II: 8. *ἡμερᾶν ἐξ ἡμερᾶς δαχ ὀρ δαχ*. (V.) 1 Cor. XIII: 26. *εἰ ποο, sive εἰαν wanneer*, nec non *η* of plus semel subaudiuntur: *ὅταν συνερχησθε, ἕκαστος ὑμῶν ψαλμὸν εχει, διδασχην εχει, γλωσσᾶν εχει, ἀπακαλυψιν εχει, ἐρμηνεῖαι εχει πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γενεσθῶ*. *wanneer gy te samen komt, een igelyk van u heeft hy eenen psalm, heeft hy eene leere, heeft hy eene (vreemde) tale, heeft hy eene openbaring, heeft hy eene uitlegging: laat alle dingen geschieden tot stichtinge*. Sic Juvenalis, *in coelum jusseris, ibit*. pro *si* aut *simulac*. (VI.) ὅπως s. ἵνα omissum a scriptore ad Hebr. VIII: 5. *ὄρα γὰρ, φησι, ποιήσης πάντα κατὰ τὸν*
τυπὸν,

τῶνοι. want zitt, zegt hy, (dat) gy alles maakt.
 Vondel. Met. II: 123. En vaders zorg getuigt,
 gy zyt myn eigen kint. III: 320. d'een dacht
 Diana ging de maat te buiten, d'ander acht **DAT**
 haar dees strengheit voegt. VIII: 350. en strooide
 uit, hy was gevallen. Alam. Ich bitt er wolle von
 der guete seyn: Quantum Anglis haec ellipsis
 τὸ ὅτι familiaris sit, norunt qui eorum linguam
 callent. (VII) Postremo ante infinitivum (Lam-
 bertus Bos hic est loquens) εἶπειν & simil. non
 raro omittitur ὡς vel ὥστε, ut *συνελοντα εἶπειν*
ἐνὶ δὲ λόγῳ εἶπειν. quibus particulis hic loci no-
 strae *om* & *om te* respondent; atqui eae similiter
 omittuntur, ut: *hy komt my de rekening betalen*,
pro om de rek. te betalen. ik ben moe van spreken,
pro van te spreken. ik schroom dat te doen,
pro om dat te doen. Sed Monenium hoc pag. 299.
 sqq. satis docuisse video. (VIII.) Ne tamen
 Gallis suam gloriam intercipere videamur, acce-
 dant hifce Stephani observata p. 27. " *χωμενος*
„ κουνης. Homer. sc. *ἐνεκα*. *Il est fâché de cela*,
„ pro à cause de cela. pag. 93. *être venu, avoir*
„ diné, pro *après être venu, après avoir diné*.
„ Ita Graeci omittunt κατὰ, δια & aliquando
„ μετα." quam vellem, hanc convenientiam
 vel unico testatam dedisset exemplo. nunc vix
 ejus enentem capio. (VIII.) In versione των
 LXX. Αριθμ. XXIII: 7. constanter legitur:
και ὑψωθησεται ἡ Γωγ βασιλεια, και αυξηθησεται
βασιλεια αυτου. quod comma Symmachus cum
 aliis

aliis omnibus interpretibus qua Graecis qua Barbaris vertit: και ὑψωθησεται ὑπερ Γωγ βασιλευς αυτου. Quin ergo pro artic. fem. ἡ rescribimus η? ut sit comparandi adverbium, subaudito μαλλον. de qua ellipsi fuse egerunt Viri Clarissimi; L. Bos, J. Jensus in Lectt. Lucian. pag. 279. utriusque sermonis auctores adlegans, J. F. Gronovius ad Livii XXV: 29. quibus addere possis haec loca: Gen. XXXXVIII: 12. & XXXVII: 4. Lucian. Pseudom. p. m. 860. Theogn. v. 145. Homer. Iliad. A. 112. 117. & hoc Livii XXIII: 43. *Ipforum quam Hannibalis interesse.* Interdum & nos vocolam *meer* (aut si mavis alteram *anders*) intelligendam relinquimus, e. g. *Ik wensch niit dan dat hy wyzer worde. Ik heb u niit te zeggen dan dat ik hiir mede uitscheide.*

CAPUT OCTAVUM

comprehendens Locutiones Graeco-Belgicas; quae vel in superioribus Capitibus omissae sunt, vel ad certos canonas restringi nequiverunt.

AΓΑΘΟΣ. GOET. Lucian. θαρρειν χην και θυμον εχειν αγαθον, *men moet goeden moet hebben.* Herodot. p. 734. θυμον εχε αγαθον *Ayez bon courage.* III: 85. [Scias oportet L. B. ubicumque citavero pag. 734. & 735. Herodoti, eo me significare Ionismos Gallicos, sive Ionicos Gal-

Gallicismos, quos in Prolegomenis adnotavit Stephanus, quosque inde in suam editionem transtulit Jac. Gronovius, dictis paginis.] Aelian. XII: 10. καὶ ἐν τοῖς Περσικοῖς ἀγαθοὶ ἐγένοντο *zwaren goet in den oorloch*: vid. Ind. Kühnii, ubi ἀγαθός pro aptus, ut Germanorum *er ist gut darzu*, accipi observat. Idem Ael. XIII: 5. εἰς περ οὖν αὐτοὺς ἀγαθοὺς οὐκ ἀκατέγνωσαν, καὶ ἐπιτήδεους εἰς τὰ τοιαῦτα. Sic Vondelius in Palamede Act. II. *ben ik de beste dan; Diin d'afgront tot dit snoot bedryf uibraken kan*, i. e. *de bekwaamste*, quem locum mihi suggessit B. Hui-decooper pag. 381. ubi docet, *goet* esse interdum pro *bekwaam*. Matth. 19: 16. τί ἀγαθὸν ποιήσω; *wat goets zal ik doen?* Lucian. T. I. p. 225. ὡς ἐπι μέγιστοις ἀγαθοῖς, ἀκατήριθμῶ μίχρῳ γέ ἐμπροσθεν *de grootste goederen*. Varro L. V. de L. L. p. m. 44. "Diei principium *mane*, quod ,, tum *manat* dies ab Oriente. nisi potius quod ,, bonum antiqui dicebant *manum*. ad cuiusmodi ,, religionem Graeci quoque, cum lumen adfer- ,, tur, solent dicere *Φως ἀγαθόν*." Sic nos amicis occurrentibus optamus, *goeden morgen, goeden dach, goeden avond*. sed & adlato lumine solemus dicere: *goeden avond, vrinden*.

Αγω: Lucian. πένθος ἀγειν ἰου νοερεν. Idem Eun. p. 978. ἀρα τὴν ἡσυχίαν ἠγάγεν; Aristid. pag. 209. Α. Δαρείος ἡσυχίαν ἀγειν οὐκ ἔδυνατο. *Darius kon geen rust houden*. Ex Vigerō addam has phrasas: ἀγειν διὰ τιμῆς *in eere houden*, ἀγειν

E e e

διὰ

δια μνήμης in *gedachtenis houden*, παρ' ουδεν αγειν
 τίνα niits van imant houden, αγειν παρα πολυ
 veel van im. h., of im. hoog houden. Xenoph.
 de Agefil. τας μεν των ιδιωτων αμαρτιας προως
 εφερε, τας δε των αρχοντων μεγαλας ηγε de zonde
 den van gemeene menschen droeg hy zachtzinnig,
 maar di der regeederen hiilt hy voor groot. Pol-
 lux L. X. c. 31. εις χησιν δ' αυτο [vocabulary
 πητα κωδυσταλις] ηγαγον Μακεδονες, in gebruik
 of in zwing brengen; invoeren.

ΑΔΕΛΦΟΣ, **BROEDER** pro amico vel fo-
 dali. Arist. Batr. 58. μη σκωπτε μ' ω' δελφ'. for
 my wit, broeder. vi. 60. ποιος τις; ω' δελφιδιον.
 zwat lust? broertje. Αδελφος και αδελφη pro ad-
 jectivis geminus, par, similis, prorsus ut nostri:
 it is zuster en broeder, pro het komt overeen.
 Aelian. II: 18. λογος δε και εκεινος αδελφω τω
 προσειρημενω. ad q. I. ex XII: 64. Cl. Perizonius
 citat μαχη αδελφη της εν Τροια, atque ex Dio-
 nyf. Hal. αδελφα δε τουτοις επασχον &c.

Αηρ. S. Paulus αερα δερειν in de lucht scher-
 men. Greg. Naz. και εις αερα λαλβσι zy zweet-
 sen in de lucht. unde compositum αερομαχew,
 cui geminum est σκιομαχew met zyneschim vech-
 ten.

Αιθω, **BRANDEN** & active & neutraliter
 sumuntur. Herod. Melpom. τι θελοντες ημοιεν τε
 εις την χωρην και πυρ αιθοιεν. Soph. Ajace: ηνιχ'
 εσπεροι Λαμπτηρες ουκετ' ηθον. Sic nos: ik brande
 mijn hart, proprie υπο παση; metaphorice pro,
 tetra-

retrahere cogor manum: it. *zyn' mont branden* notat, *inconcessa loqui*. Neutrum verbum est, si dicimus: *bet vuur brandt wel. hy brandt van genegenheit en liefde*. De Lat. *flagrare* vide *Barthium* ad *Claudianum* p. 824.

Αἷμα, *BLOET*, *SANGUIS* pro semine aut cognatione. S. Lucas in *Apost. Act. 17: 26*. ΕΠΟΙΗΣΕ ΤΕ. ΕΞ ἑνος αἱματος παν̄ εθν̄ος ανθρωπων̄ καῑ τοικειν̄ &c. *uit eenen bloede*. *Lucian. Tox. p. 98*. αὐ̄ αἱματος̄ οντᾱ σε̄ δῑ van 't bloet zyt. *Homer. II. Z. 211*. Ταυτης̄ τοῑ γενεης̄ τε̄ καῑ αἱματος̄ ευχομαῑ ειναῑ. & *T. 105*. δῑ αἱματος̄ εξ̄ εμεῡ εισ̄ ubi *Schölion* habet: *αντῑ τοῡ σπερματος̄, γενους̄*. Vide *Cl. Elfnerum* ad dictum locum *Lucae*, & *Wolfii Curas* ad *Joh. Euang. I: 13*.

Αἰρῶ, *NEMEN* pro eligere, facere. *Ael. III: 8*. Φερνιχον̄ Αθηναιοῑ στρατηγον̄ εἰλοντο. c. 25. *θανατον̄ εἰλοντο εν̄ Πυλαις*, *Alam. sie haben ihn end bekommen*, ex *Ind. Kuhnii*. *Nos een einde nemen* dicimus pro *desinere*, *finiri*. *Id. Ael. 9, 38*. καῑ διᾱ αἰρειν̄ γυναικας̄ καῑ θελγειν̄; *dat de vrouwen kan innemen, i. e. bekoren*; quibus mulieres capi possent.

Αἰων. *Joh. XIII: 8*. & μη̄ κηψης̄ τας̄ ποδας̄ με̄ εις̄ τον̄ αιωνᾱ, *gy zult myne voeten in der eeuwigeit niet wasschen*.

Ακολουθῶς *volgens* secundum, a verbis *ακολουθειν* *valgen* sequi.

Ακουσ. *Aristid. p. 221*. Α. ὁ̄ τας̄ ἀπειλας̄ πρω-

των ουκ ην εσωσι τοις ωσιν ακουσαι *di dreigementen waaten niit om aan te hooren.*

Αληθεια. in N. T. επ' αληθειας. Arist. Plut. 892. επ' αληθεια. Lucian. μετ' αληθειας. Epictet. in Sent. 97. & 128. εν αληθεια *Met waarheit, in waarheit; in der waarheit.*

Αλις. Lucian. Eun. pag. 977. επει δε αλις μεν ειχον βλασφημιων, αλις δε ελεγχων. Sic nos: *ik heb 'er al genoeg van, pro, satis jam audivi.*

Αλληλοι Graeci plane construunt, ut nos nostrum *elkanderen*. Matth. 24: 10. και αλληλους παραδωσσι, και μισησασιν αλληλους *en zullen elkanderen overleveren, en elkanderen haten.* addo Joh. XIII: 22. & 35. Greg. Naz. και οπερ εσιν αλληλοις τα μελη, τωτο εκασος εκασω και πασιν απαντες *dat nu de lichamelyke leden voor elkanderen zyn, dat is ider voor den anderen, en wy alle voor allen.*

Αλλομαι. Theocr. Eid. V: 144. ες ουρανον υμων αλευμαι. *van vreugde in de lucht springen, exsilire gaudio.*

Αμα. H. Steph. p. 92. Observ. 9. avec demain, αμα τη ημερα. αμα τη εω. Ηλιθες ω φιλε κερε, τριτη συν νικτι και ωι. Sic Belgae: *met den morgen, met den dach, met den avont &c.* Vigerus p. 265. αμα ενετυχεν αυτω *met by hem tegen kwam; Vide postea συν.*

Αμαξα. η αμαξα τον βην ελαυνει. Proverb. Gallice, *mettre la charrue devant les boeufs.*
Alam.

Alam. die ochsen hinter den rflug spannen. Belg. de paarden achter den wagen zetten.

Αμπεχω. Επει τοιστων αμπεχεται τριβωνιον Aristoph. Plut. 898. een' mantel omhebben.

Αμφι. Hic e Nova Meth. Gallice conscripta quaedam adferemus: αμφι της πολεις Herod. om of omtrent de stat, aux environs de la ville. εσι δ' ανδρι φαρμεν εοικος αμφι δαιμονων καλα Pind. het past een' sterveling, omtrent de Goden alles goets te spreken: αμφι τα εβδομηκοντα ετη Lucian. omtrent de zeventig jaar. [Id. ετη γεγονεν αμφι τα εννενηκοντα, & T. I. p. 233. εγω γαρ, αμφι τα εβδομηκοντα σου οντος, απεθανον Ik stierf, toen gy omtrent de 70 waart.] Νομοι αμφι τι καθεστωτες Dion. Hal. wetten omtrent iitwes ingestelt, Les loix qui ont été faites touchant quelque chose. Αμφι δε τω θανατω αυτης Herodian. omtrent haren doot. της δ' αμφι Apollod. om harent wille pour l'amour d'elle. αμφ' ωμοισιν εδυσσατα τευχεα καλα Homer. II. Γ. 328. hy hong een kostelyk wapentuyg om zyne schouders. Vide etiam περι.

Αμφοτερον, βασιλευς τ' αγαθος, κρατερος τ' αιχμητης. Beides, een goet (machtig) Koning, en een dapper krygshelt. quod vulgo dicimus, hy is van beids. Hom. II. Γ. 179. Αμφοτερον, γενη τε, και ουνεκα σοι παρακοιτις, Κεκλημαι II. Δ. 60. Ik heete beides, uwe zuster en uwe vrou. ται δ' ωπλιζοντο μαλ' ωκα, Αμφοτερον, νεκρας τ' αγεμεν, ετεροι δε μεθ' υλην II. Η. 418. zy maakten

E e e 3

zich

zich daatlyk gereet, beides om hout en om de lyken wech te halen.

Αναβαίνω. Non male, credo, tecum actum dices, Lector, si hic repetamus quae ap. Cl. Burmannum in Jove Fulgeratore p. 108. leguntur, quod hic libellus aureus in paucorum manibus versatur. " *Descendere* autem frequenter pro proficisci in aliquam regionem, praecipue si ex montana, ut Thessalia, quae Pindum montem & alios habebat, in subjectam illis veniret, ut ad Delphos, qui trans Pindum siti erant. Quae loquendi ratio praecipue observabatur, si quis a mediterraneis ad maritima loca iter faceret, ut contra *ascendere* & *ἀναβαίνειν* dicebatur, si quis a mari ad mediterranea contenderet, unde expeditio Alexandri M. quae a Mari mediterraneo in Orientem instituebatur, ab Arriano & aliis dicta fuit *ἡ στρατεία ἢ ἄνω*, & de Israëlitis Hosea cap. VIII. v. 9. *αὐτοὶ ANEBHΣAN εἰς Ἀσσυρίους.* *Illi ascenderunt in Assyrios*, id est, profecti sunt, & ita Lucas c. II. v. 4. *ANEBH δὲ καὶ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ἐκ πόλεως Ναζαρετ, εἰς τὴν Ἰερουσαλὴμ, εἰς πόλιν Δαβὶδ, ἣτις καλεῖται βηθλεὲμ.* *Ascendit vero et Joseph a Galitaea ex urbe Nazaret, in Judaeam, in urbem Davidis, quae dicitur Bethleem.* Et ita contra *καταβαίνειν* dicuntur, qui loca maritima petunt. Pindar. Pyth. IV. 334.

E3

- „ Ες δ' Γωλκόν ἐπεὶ
 „ ΚΑΤΕΒΑ ναυτῶν ἄωτῳ.
 „ *In Iolcum vero postquam*
 „ *Descendit naturam flos.*

„ Ubi egregie Scholiaſtes, τὸ κατέβα ἀντὶ τῆ κα-
 „ τήλθε, ἢ πυκνῶς αὐτῷ χρῆται τῷ καταβῆμαι
 „ ἀντὶ τῆ παραγένεσθαι. Et eo ſenſu noſtra voce
 „ κατιῶν, utitur Ariſtoph. in Νεφέλ. Act. III. Sc.
 „ 3. v. 44. de quodam ex Urbe Athenis in Aca-
 „ demiam prodeunte. v. Polluc. lib. III. 14.
 „ Pluribus, quae ex ſacris & profanis Scripto-
 „ ribus poſſent addi, abſtineo.” Belgas autem
 ſimilibus verbis uti, non opus ut probatorum
 ſcriptorum locis oſtendam; ſatis mihi uti ſpero
 fidei habebitur, ſi ipſe aliquot exempla fingam:
hy is naar Betlehem opgetrokken, vel opgetogen.
Hy toog, of trok af naar Jeruzalem. De Maas
opvaren, en afvaren. Opgaan naar eene ſtat, &c.

Αναγκαία apud Epiſtet. expono per noſtrum
 NOOI hebben, vel nootzakelyke bootſchap doen.
 Sic enim in Sent. 88. ait: ἢ τι τῶν αναγκαιῶν
 ποιηſαντα, ἀπονιζειν ἐκεῖνα τα μερη
 κατ'ῶ τουτοῖ τον θυλακον, εἰτα κενω. farcio hunc
 ſaccum (hunc utrem), poſtea exinanio.

Αναλαμβάνω. Thucyd. ἀνελάμβει ἐαυτον τῆς
 νοτου Alam. Er hat ſich von der krankheit er-
 hoblt. ſed Belgae cum Theophrasto L. V. ὅταν
 τα κακοτροφηſαντα ἀναλάβῃ παλιν, ἢ euſθηνῆσθῃ
 malunt aliter conſtruere, reciproco non utentes
 h.

h. m. *wanneer zy 't weder ophalen, vel de oude krachten weder ophalen*. Dicunt tamen *zich herhalen pro recipere animam*.

Αναπλεως γοντειας Lucian. Nigr. p. 32. *volgeuitery*.

Ανασρεφομαι *verkeeren conversari*. 1 Theff. III: 15. Πως δει εν οικω Θεου ανασρεφεισθαι *hoe men in Gods huis moet verkeeren*.

Ανατρεπω. Lamb. Bos in Διατριβαις ad Joan. II: 15. pro ανεσρεψε *mallet legere ανετρεψε, quia hoc verbum in illa re proprium est, quod exemplis firmat. exinde sic scribit: "Et sic fere solent loqui Graeci, quando το subvertere in dicare volunt, quod nos Omkeeren, om verre werpen. Ita ανατρεπειν αρμα, σκαφος &c. Lucian. Demonacte: ανατραπειντος τς σκαφος subversa navi." &c.*

Αναφερω. Lucian. Pseudom. p. 858. Αλλ' ην τις ημιν ταυτην επιφερη την αιτιαν, εξομεν η αυτοι εις παραδειγμα τι τοιστον ανενεγκειν *wy hebben ook wat voor te brengen, of in te brengen*.

Ανευ. Herodot. I. c. 69. φιλοσ τε θελων γενεσθαι η συμμαχοσ ανευ τε δολου η απατης. Sic fere pacta nostri concludere solent eadem formula: *Alles zonder arg of list*. Construitur quoque cum infinitivo, ut ανευ τς πραττειν *zonder het te doen, zonder iits uit te rechten*.

Ανηρ. Arist. Ranis 1156. αγε δη, σιωπα πασ ανηρ Alam. *jederman schweige*. Ανηρ & nostrum man, ut Lat. *vir*, & Gall. *homme* pro marito *faepe*

saepe veniunt, ut apud Aristoph. *Θεσμοφορ.* v. 407. τοιαυτ' ετος εδιδαξεν κακα τους ανδρας ημων. *deze karel heeft onze mans dit kwaat geleert.* similiter v. 410. 416. 453. & ubi non? S. Joan. III: 16. Φωνησον τον ανδρα σου *Roep uwwen man,* it. v. 17, 18. Subjungamus quaedam ex Indice Kuhnii ad Aelianum: "ηνιτητο δε αρα δια των, οτι παραφρονει ο ανηρ. ut Germani, *der gute mann.* Sic εδεις αυτον εξενιζε τον ανδρα 13: 26. Sumitur & specialius pro marito. σου *τολμωσα προσειπειν ως ανδρα 12: 47.* *zy dorst hem niet aanspreken als haren man.* Terent. *Heaut.* III: 1. 6. *Hic ego virum interea opperibor.* & v. 9. *Soltr. Ehem, mi vir.* Chr. *ehem, mea uxor.* Cicero XII. ad Attic. Ep. 52. *ab ejus sororis viro litteras accepi.* Livius L. I. de Sabinis mulieribus: *hinc viros, hinc patres orantes.*

Ανιημι. Anton. Liber. c. 5. βελη δ' Απολλωνος ανιησι τον Αιγυπτιον ο υπνος *de slaap begaf hem, verliet hem.* vide *αβιημι.*

Ανισημι. Herodot. I. c. 22: αυτος τε εκ της νοσθ ανεση. *uit of van een ziekte opstaan.*

Ανοιγω. Gregor. Naz. πασι μεν δη πτωχοις ανοικτεον τα σπλαγχνα *voor ten' ider der armen in't gemeen moet men zyn hart en ingewant openzetten.* Sic ανοιγειν τα ωτα *de boren openen,* pro attente audire.

Αντεχω. Liberal. *Metam.* c. 3. ε δυναμενοι δε προς το κητος και τον λιμον αντεχειν. *Ik kan't niet houden tegen hem.* Aelian. VIII: 14. ει δε ηθ ουτως

οὕτως ἀδυνατός ὡς μὴ ἀντεχεῖν τῷ πνεύματι *maar
indien by zoon ommachtig was; dat hy het tegen den
wint niet kan houden.* Lucian. de Saltat. p. 95 i.
καὶ εἶγε μὴ ὁ πῖλος ἀντεσχεῖ ζῶο *de hoet niet tegen
had gehouden.* Aristid. p. 272. D. βῳιωτοὶ δὲ οὐκ
ἀντεσχοῦν. *De Beotiers konden 't niet houden.*

Ἀντι. Thæcyd. ἀντ' ἀντ' ἀνδρός λυθείς *man te-
gens man lossen.*

Ἀντιπιπτῶ. in Apost. Ἀκτ. VII: 51. ὑμεῖς αἰε
τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπιπέτετε. *Ita nos: hy
valt my tegen.*

Ἀντιποιεῶ. Levit. 24: 19. ὡς ἐποίησεν αὐτῷ,
ὡσαύτως ἀντιποιηθήσεται αὐτῷ ζῶο *zal hem weerom
gedaan worden.*

Ἄνω. Index Kuhnii. " ἄνω τοῦ γένους peri-
,, phrasticè de majoribus 14: 36. convenit Ger-
,, manicum *die Abnen.* ἢ σπουδῆ ἀνωτάτη 2: 42.
,, i. e. μέγιστη, ut Germani *der hæchste fleisz.* "
Greg. Naz. ἄνω καὶ κατῶ φερεσθαι καὶ περὶ φε-
πεσθαι *zich op en neer; onder en boven keeren en
wenden.* Herodot. pag. 734. τὰ μὲν ἄνω, κατῶ
θῆσω, τὰ δὲ κατῶ, ἄνω. *Je mettrai ce que des-
sus, dessous: id est, je renverseray tout l'ordre
qui y est établi.* III: 3. Ik zal het onderste bo-
ven keeren.

Ἄξιός. Index Kuhnii: " ἀξίου dignum, pretii
,, respectu. sic ἀξία δαρείων χιλίων 1: 22. quæ
,, tantum valent. nostri propius: *sie sind so viel
,, worth.* " Mirè quoque ἀξίῳ. In compositis
convenit cum nostro *waart*; nam quæ Xeno-
phonti

phonti pag. 642. dicuntur αξιομιμημονευτα, αξιο-
θεατος, nos vocamus, waart gemeldt, waart
geziin, sive waart bekeken. Sic quae in Lexi-
cis invenio, αξιαπισⓄ, αξιεβαςⓄ, αξιεπαιωⓄ,
αξιοποιωⓄ &c. reddenda sunt per waart geloost,
waart bemint, waart geprezen, waart gestraft &c.
Plura Belgica exempla habet αξιοθαυμασος Hui-
decoper p. 75 & 76.

Απαντω. Hippocr. Oper. T. II. pag. 943.
-θεν δη τι κακον εκ απηνητησε. *Daar ontmoette ons
geen kwaad.* Ind. Kuhnii: ακαυτα τεργνον αυτοις
2: 21. contingit, ut nostri: *Es begegnet ihm
dies.* sic απηνητησε αυτω τωτο 6, 12. τι
απηνητησε καλον τω ανδρι εκ τωτων; 2, 14. απηνη-
τησε πικροτατα προς τωτον τον λογον αυτη. 8, 12.
respondit, occurrit. ut Germ. *Er hat ihm so und
so begegnet.* B. imant wel of kwalijk bejegenen,
ontmoeten.

Απασ. Lucian. Jud. Parid. 162. τωτο μεν απαν
αγαθον. *dat is altemaal goet.*

Απευχομαι deprecor. Greg. Naz. απευξωμεθα
την τοικωτην υψωση *laten we zoo eene verheffing
afbidden, afwenschen.*

Απεχω. Matth. VI. απεχασι τον μισθον αυ-
των. *zy hebben hun loon wech.* Luc. VI: 24. οτι
απεχετε την παρακλησιν υμων *alzo gy wten troost
wech hebt.*

ΑΠΘ. (I.) pro simplici genitivo aliquando
sumi, observatum fuit p. 12. & 49. quibus adde
hoc Theocriti Eid. VI: 15. ως απ' ακανθας ται

καρυβαι χαυται gelyk de drooge hairboffchen van een' dorenboom, i. e. eens dorenbooms. (II.) Interdum plus quidpiam significat, & fere per adtributum sive adjectivum (v. p. 321.) aut Latine per *a* vel *ab* reddi potest, ut: Theocr. Eid. V: 95. *οι μεν εχοντι λεπτον απο πρινζιο λεκυριον* *deze (eikelen) hebben eene dunne schil van eikenhout*, i. e. corticem iligneum, ut Heinsius recte exponit. *οι απο των μαθηματων* Laërt. *εις των απο της σοας* Athenaeus. *ομοδοξοι γαρ αμφω, και απο των αυτων λαγων* Lucian. Eun. 975. sic Cicero dixit: *qui sunt ab ea disciplina*, & nos dicimus: *di van de kunst is. hy is. van dezelfde kerk*. Act. Apost. XII: 1. *κακωσαι τινας των απο της εκκλησιας* *sommige van de gemeente*. Hinc Cl. Elsnervus Luc. VIII: 38. *απο τς αχλς αυτη* (*een man van 't gemeen*) exponit *plebejus*. (III.) Saepe *απο* per *ex* vel *de* exponi potest, quod & in superioribus quibusdam exemplis locum habet, praesertim si pars significetur, ut: Matth. XV: 27. *και γαρ τα κυναρια εσθιει απο των ψιχιων* *doch de hondkens eten ook van de brokken*. Aristoph. in Pluto *απο των εμων δειπνησεται*. *Eet van 't myne*, quomodo Terent. dixit (ut Stephanus obs.) *olet unguenta de mea*. Act. XVII: 2. *διελεγετο αυτοις απο των γραφων*, ubi nostri verterunt *uit de schriften*. Theocr. Eid. I. 147. *και απ' αυγερω* (cujus lectiois Heinsius auctor) *ισχαδα τρωγοις Αδειαν*. Sic LXX. Genes. II: 16. *απο παντ ζυλς τς εν τω παραδεισω βρωσει φραγη &c. van allen*

allen boom dezex hofs zult gy vryelyk eten. Huc refero Hippocr. locum in Oper. T. II. p. 937. *η, σεφανωσαι αυτον σεφανω χρυσω απο χρυσων χιλων eene kroon van duizent goutguldens.* it. haec: *απο μνημης ειπειν quia nos dicimus, uit het hoofte, van buiten.* απο της καρδιας αγαπαων in N. T. & Theocr. Eid. 29. v. 4. *ουχ ολας φιλειν με εβελησθ' απο καρδιας van gansch'er harte beminnen.* alia habet Elsnerus ad Marc. XII: 30. Anton. Liber. c. 4. *Κορινθιοι δε παντες εισιν αφ' Ηρακλεωσ Alle de Korinthiers komen af van Herkules.* Xenoph. *λαμβανομεν δε ουτε εκ της γης ουδε απο των οικων, ubi & απ' της γης potuit dicere: wy krygen niits van huis.* Livius 28: 12. *nec ab domo quidquam mittebatur.* (IIII.) Aliquando & per εξ & per δια reddi potest, ut: Anton. Liber. c. 31. *ην δε τοις τοτε βιος απο θρεμματων η νομης zy leefden van 't vee en 't vetweiden.* Xenoph. Κυροπ. 3. *ειθισμενοι απο πολεμω βιοτευειν gewoon van den kryg te leven.* Plut. Alex. fort. I. *η γαρ Φυσις αγωγος εισιν αφ' εαυτης περ το καλον van, uit, door zich zelve.* Sic Plautus *ab se cantat dixit, quod alii per se dicerent.* vide Αυτ. (v.) Est ubi Latini per solum ablativum exponunt. ut in prioribus, sic hoc v. quem Falsterus citat p. 223. *Ουκ εραμαι πλατειν ουτ' ευχομαι, αλλα μοι ειη Ζην απο των ολιγων.* Theocr. Eid. XVI: 49. *η (τις) θηλυν απο χροιας Κυκνον εγνω, quis Cygnum colore muliebri (coloris muliebris) nosset? van koleur als eene vrou.*

of van koleur een wyffe. απο σπυδης van willens, Alam. von fleisz, studio, industria vel de industria: Huc pertinent exempla Belgica quae adtulimus pag. 327. (VI.) Saepe motum de loco significat, ut: απο επιπων εις ονας van 't paart, of van den os op den ezal. απο Θεου χην παντα αρχομενον αει λεγειν τε η νοειν van God moet men alles beginnen, A Jove principium. ως μεν ταιγε απο της γης εγενοντο Xiphil. toen ze reets van lant (van den wal af) waren. απ' εκσινου Αθηναζε δεκα ετων ουκ αφικετο Ισαεus, van toen af kwam hy in geen tijn jaren t' Athene. (VII.) Nonnumquam rem perfectam aut qua quis non amplius fruitur, denotat, ubi nos fere van & af conjungimus: Herod. οι απο της υπατειδας δε van 't burgermeesterschap af is, vel di burgermeester af is. Sic Stephanus dicit απο δειπνου ειναυ esse pro coenatum esse: nos van tafel zyn. Idem ait: vidua quum vocatur η απ' ανδρος ουσα, dicitur quasi η ανευ vel χωρις ανδρος εσα. Sed nobis eene vrou di van haar man af is ea dicitur, quae maritum, aut quam maritus a se segregatam habet. Huc pertinet dictum Cicer. in Bruto c. 63. quod erat ab oratoribus quaedam in foro solitudo. (VIII.) Vigerus p. m. 410. απο etiam pro υπο sumi docet, (sic enim lego pro επι, quod typhotetarum incuriae tribuo) ut: Clem. Alex. εντας ο μακαρισμος εγενετο επι τους εκλελεγμενους απο τς θες di van God zyn uitverkoren. Pausan. η ταυτας (παρθενους) φασιν απο των αντιστασιων κατα-

λευ-

λευθηναι men zegt dat deze maagden van de oproerigen gesteenigt zyn, &c. (VIII.) Denique το απο & nostrum van aliis quoque particulis praefiguntur, sicuti memoravimus pag. 82.

Αποβαλλω, vide απορριπτω.

Αποβλεπω, vide βλεπω.

Αποδυσμαι. Ael. XII: i. αποδυομενοι προς τον ποτον ως προς αντιπαλον, profus ut nos dicimus, quum quid summo studio ad sudorem usque aggressuros nos minamur: ik zal er myn rokje op uit trekken. Sic L. II. c. 30. και αποδυσαστο επι φιλοσοφια.

Αποειπω & απολεγω. afzeggen, opzeggen, Alaman. aufkuendigen. Theognis v. 89. Η με φιλει καθαρον θυμενⓄ νοον, η μ' αποειπων Εχθαιρ'. be-mijn my uit een zuiver hart, of zeg my de vrimschap op en de vyantschap aan. Ant. Lib. Metam. XV. απολεγεν ο αδελφⓄ την κλησιν. de broeder genoodt zynde, zei het af. & C. XXXIII. πολεμον προελεγεν (forte προελεγε) τοις Αθηναιοις, ει μη τες Ηρακλειδας εξελασωσιν οι μεν εν Αθηναιοι τον πολεμον εν απολεγονται c. XXXXI. η δε Ηρακλεις το μεν πρωτων απολεγεται τον χρυσον, ubi tamen potius per afflaan reddendum.

Απολειπω. Ind. Kuhnii ad Ael. απολειπον δοξαν εαυτοις αγωνισαμενοι. 3, 15. κλεⓄ ταιστον, Φημην εαυτω 10, 13. Er hat eienen solchen Namen hinder sich gelassen. οικον πεντηκοντα ταλαντων 10, 17. Er hat so viel verlassen. [unde bona defuncti Belgis dicuntur nalatenschap.] Idem Ael. XII:

XII: 27. ΑΠΟΛΕΙΠΕΥ ΑΥΤΗΣ ΚΥΝΩΝ ΔΕΙΠΝΟΝ ΕΙΝΑΙ ΥΨΟΨ
de honden laten liggen. XIII: 20. ΤΗΝ ΨΥΧΗΝ
 ΑΠΕΛΙΠΕΝ. *Zyn leven laten.* vide quoque κατὰ
 λειπῶ.

Απομεινῶ. Lucian. Cataplo οὐ τον τυφου
 απομαθηση; *zult gy den hoogmoet niet afleeren?*

Απορριπῶ & αποβαλλῶ. Herod. p. 734. τὸ
 ἀπερριψε το ἐπὶ. *Il jetta ce propos.* VI: 69. sed
 pace Stephani dixerim, ita non satis exprimi
 Graecam phrasin, quae valet quod Latini di-
 cunt, *hoc dictum illi excidit, puta imprudenti:*
 quomodo Hippocr. est locutus T. II. p. 916. ἀλλ'
 οὐκ οἶδ' ὅπως προσεπεσεν. *ik weet niet hoe my dit
 ontvallen (of, uit den mont gevallen) is.* Ipse
 Herod. hoc docere potest, quum non tantum
 hic dicat, αἰδομένη των τοιστων κειῶ. τὸ ἀπερ-
 ριψε το ἐπὶ, sed & paulo post: ἐγὼ δὲ καὶ ὁ
 αὐτῶ. Αἰσίων & μετα πολλόν χρόνον, ὡς ανοιῆ το
 ἐπὶ ἐκβαλλοι τὸ. Magis multo gallicissat at-
 que belgicissat, quod Herod. dixit ἐν Κλειοι c.
 32. ἢ δὲ ἡμετερη εὐδαιμονιη ἐτῶ τοι ἀπερριπται ἐς
 το μηδεν *rejettez vous? verwerpt gy onze geluk-
 zaligheid dan zoo? vel, komt u aan onze geluk-
 zaligheid zoo verwerpelyk voor?* quo pertinet
 Abderitarum dictum ad Hippocr. p. 902. μηδὲ
 ἡμᾶς αποβαλης, καὶ γὰρ οὐδὲ αποβλητοὶ ἐσμεν. ad
 de p. 948. f. Voce αποβλη: verwerpelyk uti-
 tur quoque S. Paulus. Ex Herodiano citatur:
 τα φαυλα καὶ ἀπερριμμενα των εδεσμάτων *verwor-
 se of verwerpelyke spyzen.* Act. XIII: 26. Διο-
 γενῆ

γενής ὁ Σιώνπευς ἐρημός ην, και μονός ἀπερριπτο.
 Sic nos: een verworpen man. & sic interpretes
 nostri i Petr. II: 7. Latini eleganter non solum
abjectus & *proiectus* eodem sensu sumunt, sed &
jacens.

Ἀποσελλῶ absolute. Matth. XIII: 35. ἀπε-
 σειλαν εἰς ὅλην τὴν περιχωρον ἐκείνην *zonden zy in*
dat geheel omliggende lant. Vide Vechnerum p.
 72. pr.

Ἀποτιθῆμι. Greg. Naz. και πρὸς τὸ μέλλον ἑαυ-
 τῷ τι χεῖρα ἀποτιθεσθαι, *dat gy lit goets wech-*
en oplegt voor het toekomende. Reponere in crā-
 stinum, θεῖναι εἰς αἰώνιον.

Ἀποθῆσθαι. Herod. p. 734. ἀπηνεικε Καμβύσεα.
 Il *emporta Cambyses*, ut dicitur, *coste maladie*
l'emporta. Alibi: λοιμός ἀποθῆσθαι ἀπηνεικε. III:
 66. Sic nos: *de ziekte nam hem wech*: *hy is omg*
ontkomen.

Ἀποθῆναι & ἀποθῆναι *bederven*. act. & neutr.
 videtis H. Steph. Ind. Thef. Gr. in ἀποθῆναι,
 nec non θῆναι & θῆναι cum derivatis T. III. p.
 143. lqq.

Ἀπτομαι. Hocr. ἀναγκη πολλων πραγματος
 ἀπτομαι *wy hebben vele zaken aan te raken, aan*
te roeren. Il faut que nous touchions.

Ἀριθμός. Demosth. πολεις δυο κ, εικοσιν εισιν
 αριθμῶ *in gestate*. Hic inferam, quod Summus
 Casaubonus ad Theocr. Eid. XVI. observavit:
 „ ἀριθμῶντος pro paucis eleganter paulo post
 „ poeta dixit: contra Latini *numerosus* pro mul-

„tis dicunt, ut in illo: *Et tam Africa quam aliae numerosae provinciae.*” Theocritus dixit vs. 87. ἀριθματὸς ἀπο πολλῶν, ubi nostrum *telbaar* quadrat; sed pro Latinorum *numerosus* est aliud *talryk*. Innumerus autem & ἀναριθμῶ vs. 90. nobis valet *ontelbaar* vel *ontallyk*.

Ἀσφαλῆς & *Zeker* utrobique tam pro *tutus* aut *firmus* quam pro *certus* sumitur.

Ἀταξίη. *desordre* Herodot. VI: 13. *wanorde*, *onorde*.

Αὐτῶ. (I) Thucyd. p. 16. ἑκάστων Κορινθίων δὲ Ξενοκλείδης ὁ Εὐθυκλῆς πεμπτῶ αὐτῶ. *Alaman. selbst fuenfter*. 2 Petr. II: 5. ἀλλ' οὐδοσον ἢ δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξε *Luth. selb achte*, nostri *zyn achtster*. (II.) 1 Cor. XII: 11. τὸ ἐν κ, τὸ αὐτὸ πνεῦμα *Een en dezelve geest*. Hippocr. T. II. p. 930. 8 γὰρ ἡ αὐτὴ καὶ μία φύσις ἀπάντων. *Una atque eadem nox Cicer. in Verr. L. V. c. 35.* (III.) Kuhn. Ind. v. Δια. ” δι' ἑαυτὸς ἐργασάτο 7: 5. ut Germ. *vor sich selbs*. ” *absque alterius ministerio. αὐτῶ δια σαυτὸς in* ” *eigener person.*” Joh. XVIII: 34. ἀφ' ἑαυτοῦ σου τί το λέγεις; *zegt gy dit van u zelven?* Sic V: 19. οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ οὐδέν. *Marc. 13: 9. βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτοὺς ζῆτε u zelve voor* &c. Item alicubi existat: ἀπηλθὼν αὐν παλιῶ περὶ ἑαυτὸς εἰ μαθηταί, *ad se i. e. domum suam, tot hunnent*. Aristid. pag. 257. Α, ἐπειδὴ γὰρ ἡ Ἑλλάς ἑαυτῆς ἐγένετο. *toen Griekenlant zyn zelfs wert*. Hippocr. T. II. p. 913. ἐπεὶ δὲ με εἶδον, *edoξαι*

ἑδοξάν τε σμικρὸν εἶπ' ἑαυτῶν γεγρονεναί. *toen ze my zagen, schenen ze een weinig tot (of by) zich zelve te komen.*

Αὐτοφύτῳ *zelfwassen.* Hippocr. T. II. 914. Vondel. Met. VII: 303. ubi vide Huidecoper. αὐτοποίητῳ *zelfmaakt.* αὐτοδίδαχτῳ *zelfleert, &c.*

Ἀφείδως ap. Ael. II: 17. *zonder om te ziin, zonder van zyn bort of stuk op te kyken.*

Ἀφίημι. Marc. I: 31. καὶ ἀφίηκεν αὐτὴν ὁ πυρετῳ εὐθεὺς *en terstont verliit haar de koorts.* Lucian. T. I: 436. ὄν. . . . ἀφίηκα ἐλευθερὸν ὑγυλάτην. Herod. p. 734. Ἀπῆκε ἑῷτον ἐπὶ κεφαλῇ φερεσθαι ἀπο τῆς πυργῶ κατω *Il se laissa tomber.* etiam de eo qui praecipitem se dederit. III: 75. *hy liit zich van den toren op het hoofte neder vallen.*

Ἀφικνεομαι. Herod. p. 734. ὡς δὲ ἐς τὸν οἶνον ἀπικετο. *quand il vint au vin, pro quand il vint à parler du vin.* III: 22. *toen hy op den wyn kwam, vel per pleon. toen hy van den wyn kwam te praten.* Ibid. Ἐς τὸν ἰκνεεται εχειν *à qui il vient, pro à qui il appartient.* Huc pertinent quae de adverbio ἰκνεομενωσ dixi in recensione vocab. Herodoti, VI: 57. Belg. *wiin het toekomt dit te doen: de regering komt hem toe &c.* Quae Stephanus de ἰκνεομενωσ citat, exstant p. 728. unde ea transcribere nolimus, quod quamvis prolixiora, nihil praeterea novi comprehendebant.

ΑΦΙΣΤΗΜΙ *afstaan*, *afstant doen*. Aelian. και τυ
 μΟΝΟΝ ΕΚΕΙΝΩΝ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΥΤΟΙΣ (Peri-
 zon. αὐτῶν ex MS.) ΑΠΟΣΤΑΝΤΕΣ.

ΑΦΟΔΟΣ. Taubm. in Plaut. Curc. H. Sc. 3: 83.
 me dico ire quo saturi solent.] Locus hic Grae-
 cis est *αφοδος* scessus. Ita nostri in re eadem
Einen abtritt nemen. sic Varro *fellas familiaric-
 cas* τῶς *αφεδρωνας* dixit unde verbum
adfellare creberrimum in Vegetio, hoc est *αφο-
 δευσιν*. ETC. Belgae dejectionem alvi *afganck*,
 alvumque dejicere *afgaan* nominant.

B.

ΒΑΘΥΣ. Lucian. de Salt. p. 949. ex verissima
 emendatione Cl. Jensii τὰς ἐνδυμῆσεις ὄξυν. τὴν
 παιδείαν βαθύν. τὰς ἐννοίας ἀνδρωπινον μαλίστα.
 quae sic interpretatur: *inventionibus acutum;*
subactae eruditionis; cogitationes homini maxime
convenientes habens. Sic, inquit, verto τὴν
 παιδείαν βαθύν. Eleganter *βαθύς* τὴν παιδείαν di-
 citur is, qui longo usu est exercitatus. Sic *βα-
 θύς* τῆς ἡλικίας ap. Arist. in Nub. p. 156. edit.
 Allobr. vl. 5. cujus aetas provecta est. ETC.
 Prior phrasis nobis effertur per *diep geleert*, Teu-
 tonis per *tiefgelehrt* vel *grundgelehrt*, quod La-
 tine est profunde doctus. Alteri ap. Aristoph.
 conveniunt hae: *Een diep oudenrdom; hy is diep*
in de zestig: & opposito verbo sed eodem sensu:
een hooge oudenrdom.

Βαλαν-

Βαλαντινιανός Arist. Batr. 784. *beurzesnyder*,
Gall. *coupebourse*.

Βαλλω. Lucian. Tim. pag. 80. Εγώ γὰρ ὑμᾶς
αὐτίκα μάλᾳ βῶλων τοῖς βῶλοις καὶ τοῖς λιθοῖς.
Imant met kluiten en steenen gojen, of werpen.
Sic 2 Sam. XVI: 6. *en hy wiirp David met steen-*
nen, ubi LXX: habent: καὶ λιθάζων ἐν λιθοῖς τοῦ
Δαβὶδ.

Βαρυεσθαι τὴν γαστέρα dicitur quae gravida
est, nobis *zwaar zyn*. Locum hic meret Epi-
gramma GLXIII. p. 669. Constantini HUGENII.

Tryn di in haar eigen licht is,
Tryn di aller lichten kaar is,
Tryn is zwaar, om datze licht is,
Tryn is licht, om datze zwaar is.

Primum versum sic maluissem scribere: *Tryn di*
in zich zelve licht is. In secundo vox *kaar* si-
gnificat amicam, sociam. Latinos similiter in
his vocibus ludere posse, docebit HARDERI
Epigr. de Dina, Jacobi filia:

Dina peregrinas exit spectare puellas
Virgo, sed amissa virginitate redit.
Hoc retulit nimia levitate. Cavete puellae,
Fiatis nimia ne levitate graves.

Βασίλειος. Si quid maximo opere extollere
volumus, cum Graecis hac a rege defuncta simi-

G g 3 litu-

litudine utimur, ut: Anacr. Od. XXXIII. βασιλευς ὅπως αειδεῖς. *Gy zingt als een keuning.*

ΒΑΣΙΣ. Heliod. βασιν εκ βασεως παραμειβειν. *Alaman. tritt vor tritt einhergehen, nos: treetje voor treetje, & voetje voor voetje, i. pedetentim.*

ΒΛΕΠΩ. ΖΙΙΝ. (I) Reciproca significatio est in his: Marc. 13: 9. βλεπετε δε υμεις εαυτους *ziit u zelve voor*, quod Lucas dixit c. 12. πρωτον προσεχετε εαυτοις απο, *wacht u zelve voor.* Hippocr. T. II. p. 950. περιβλεψατε δε εωτους. (II.) Neutraliter accipitur. Ael. II: 44. γοργον μεν αυτω βλεπουσιν οι οφθαλμοι. & XIII: 1. αρρηνωπον δε και γοργον εβλεπε *zy zach 'er mannelyk uit*, vel *zy zach mannelyk uit haar oog.* Aristoph. Ran. 570. εβλεψεν εις εμε δριμυ. & Plut. 1049. οξυτερον βλεπειν *vinnig, zuur, scherp ziin.* Vond. Met. pag. 62. *zy zach 'er mager uit en dootsch*, & antea p. 53. *want deze zach eerst blank als zilver.* (III.) Metaphorice. Anacr. Od. 46. Μονον αργυρον βλεπουσιν. *op het gelt ziin, het gelt aanziin.* Graeci autem similitur praepositionem ut plurimum addunt. vide Cl. Jenium eo loco quem citavimus L. I. C. I. erudite hoc e Luciano docentem, quod aliorum quoque auctoritatibus firmatum imus. Greg. Nazianz. η βουλεται μοιραν ημας οντας Θεου πατρ^{ος} αυτου αι βλεπειν; *of wil GOD dat wy, di een gedeelte zyner goddelykheit zyn, altoos naar hem ziin?* Idem, οτι μη βλεπης εις αλλοτριαν χειρα, *all*

ἀλλ' εἰς τὰς σὰς ἕτεροι *dat. gy niit naar de handen van anderen, maar andere naar de uwe ziiin moeten*. Isocr. ad Demon. δι πολλοὶ πρὸς τὴν δόξαν ἀποβλεποῦσιν. Sic apud Livium Mutius II: 12. *qui magnam gloriam vident*. Ael. X: 15. εἴβλεπον δὲ ἀρα οὐκ εἰς τὸν βίον Ἀριστείδου. Ind. Kuhnii: „ Nostri, *Er sieht auf ihn*, cum veneratione sc. „ & cultu.” quomodo & Seneca capiendus de Provid. c. VI. *Isti quos pro felicibus adspicitis*. (IIIII.) Metonymice pro *in vivis esse*, quod declarabimus verbis Casauboni ad Theocr. Eid. XIII. „ ait, τὸ δ' αὐριον αὐκ εἰσορῶμεν. Εἰσορῶν „ seu videre pro *in vivis esse*, accipi potest. sic „ ap. tragicos βλεπεῖν saepe accipitur. & Home- „ rus. ὅστις ἐμεῦ ζῶντ' ἔχει καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο. „ nam δερκομένον quidam accipiunt pro βλεπόντος „ & ζῶντος. Alii aliter, ut Priscianus, qui sic „ hoc carmen vertit, *Non me vivo ἔ' in terra „ videndo Apollonius εὐτ' ἂν τις ἰδῶν „ δια νηὶ περασῆ*. in quibus verbis nisi accipias „ ἰδῶν pro βλεπόντων, h. e. vivus, legi malim ἰων.” Belga hic diceret: *zoo lang ik kan ziiin. Zoo lang ik uit myn oogēn zi. Zoo lang myne oogēn open staan. Zoo lang ik myne oogēn open heb*. Βουλομαι. Lucian. T. I. pag. 15. καὶ εἶγε σοὶ τὸ βλεπῆν εἶναι ὁ Προμηθεύς. *Indiin Prometheus dit by u wil zeggen*, i. e. *dit wil beteekenen*. Id. Phalar. 2. p. 853. καὶ τὰ μὲν τῶν ἀλλῶν, ἐχέτω ὅπη καὶ βλεπῆται, *het zy daarom als't wil*. Vide similia in θελω.

Βρα-

Βραχὺς γνῶμη Thucyd. ap. Berneggerum, *ein kurtzer*, h. e. *weniger verstand*.

Βρωσις. Genes. XXV: 28. ὅτι ἡ θνητα αὐτοῦ βρωσις αὐτῶν. *Het wilcbrant was zyn kost*. Adde ΔΕΙΠΝΟΥ.

ΒυσσινⓄ. Ind. Stephani in Thes. " Coelius Rhodiginus L. XII. c. 39. βυσσινες λογες esse ait Verba quae sublimitatem habent ac nitorem. ut Philelphus quoque βυσσινῶν σημασι in illo Plut. loco interpr. *Gravibus atque ornatis verbis*." Locum Plutarchi Stephanus paulo ante addidit, meoque iudicio melius reddidit h. m. ap. quem in Apophthegmatis, Πρυφάτις ἐκέλευε τὸν βασιλεῖα μελλοντα μετα παρηθσίας διαλεγεσθαι, βυσσινῶν χρησθαι σημασι admonens libertatem in loquendo temperandam esse lenitate quadam, & asperitatem mollitiae. nisi potius βυσσινῶν legend. ut quidam habent codices." qua lectione haud opus erit, si animadvertas similem in nostra lingua metaphoram, namque talia verba nominamus *woorden zoo zacht als zyde*. Concordat Basil. Faber in Thes. quando ait: *Verba byssina*, mollicula & blanda sunt, Germanis etiam *seidene wörterlein*. v. Chil. [vel Grynaei Corpus Adaglorum p. 234. qui *Brassicinum* laudat.]

T.

ΓαυρⓄ. Arist. Ran. 284. εἰς γὰρ εἶς γαυρὸν εἶδος ὡς Ἡρακλῆς *niits is zoo trots als Herkules*.

Γερω

Γερων OUT pro vetustus, annosus. Theocr. Idyll. VII: 17. Ἀμφὶ δὲ οἱ στήθεσσι γερῶν ἐσφιγ-
 γετο πέπλος Ζωστῆρι πλοκερῶ adq. I. Scholiastes:
 παλαιός πέπλος, γερῶν. ἢ μεταφορὰ ἀπο τῶν ἡλι-
 κίων. γερῶν, τρεῖς ἀλόν [pro q. v. cum Stephano
 in Thef. T. III. p. 1330. seponē τρεῖς ἀκόν] ἰμα-
 τιον, ὃ ἐστὶ παλαιον. Id. Idyll. XXI: 12. γερῶν
 δ' ἐκ' ἐρεῖσμασι λεμβῶ een out schuitje op palen.
 In feminino occurrit Eid. XV: 19. γραιαν ἀποι-
 τιλμάτα πηρῶν.

Γευομαι. Greg. Naz. ἵνα τι δὲ σὺν ἀπηλθες αἰω-
 ρος, πρὶν γευσασθαι τῶν τοῦ βίου κακῶν; quod
 Francius vertit: *waarom zyt gy niit vroeg en
 ontydig heengegaan, eer gy de wederwaardighe-
 den van 't leven smaakte?* Luc. Catapl. f. Tyr:
 p. 439. πικρὰν δ' οὖν τὴν τυραννίδα ἔξεις, γευσά-
 μενος τῆς ξυλῆς. *di dwinglandy zal u bitter opbre-
 ken; en gy van dezen stok proeven.*

Γιγνομαι. Aelian. II. c. 11. μὴ τι σοὶ μετα-
 μελεῖ, ὅτι μέγα καὶ σεμνὸν ἔθεν εγενομεθα ἐν τῷ
 βίῳ. *laat het u niit rouwen dat wy niits groots
 of aanzinnlyks zyn geworden in dit leven.* Hero-
 dot. I: 12. νυκτὸς γινομενης τὸ ἐν 't nacht wert.
 & VIII: 11. ὡς ἡμερῆ εγεγονεε, Lucian. T. II.
 482. γενομενης τῆς ἡμερας *als het dach was ge-
 worden.* Theocr. Eid. V. fin. ἀλλὰ γένοιμαν, Ἀ-
 μη τυ φλασαιμι, Μελανθίος ἀντι Κομάτα *ik wil
 of mach wel zwart worden; zoo ik niit toesla.*
 Thucyd. ἐπὶ τῆς γνώμης γιγνεσθαι *van gedach-
 ten of van zins worden.* Isocr. γεγονως ἴμεν ἐτῆ

H h h

τρεῖς

τρια μονον αποκλειποντα των εκατον *zynde hondert jaren min dri, of zynde op dri jaren na, hondert geworden i. e. out geworden.* Demosth. Olynth. 2. pr. την παρα των θεων ευνοϊαν φανεραν γενομενην τη πολει *openbaar worden.* Ibid. ενθεν δ' αν μεγαλ αυτον ιδοι γεγενημενον *hiirdoor zoo groot is geworden.* Ant. Lib. Metam. c. I. και το σωμα της κτησυλλης αφανες εγενετο *wert onzichtbaar.* ETC.

Γιγνωσκειν *bekennen cognoscere pro συνουσιαζειν fatis notum.* Videantur Pfochenius in Syntagm. Rhenf. pag. 153. Gataker de Stilo N. T. c. XI. Clericus ad Menandri Fragm. p. 278. & Elfnerus T. I. qui observat τω γνωριζειν atque ειδεναι eod. sensu usos esse Graecos. Pro *erken-*
nen vide ex. posterius in Διδασκω.

Γνωριμος & γνωστος *notus bekende, pro amico.* Lucas II: 44. και ανεζητουν αυτον εν τοις συγγενεσι και εν τοις γνωστοις *en zochten hem onder de magen en onder de bekenden.* Ind. Kuhnii *γνωριμοι* 2: 12. quibus familiariter utimur. item nostri *Unsere bekanten.* De γνωτ⊕ & γνωτη pro fratre aut sorore atque aliis consanguineis disputat H. Stephan. in Thes. T. I. p. 1834. Vondel. Metam. VI: 203. *was zy (Niobe) een welbekende Van deze Arachne zelf.*

Γυμν⊕ *nudus bloot (I) pro solus.* Moschus de Amor. fugit. Ου γυμνον το φιλαμα, τυ δ' ω ξενε και πλεον εξεις *geen' blouten kus.* Justin. *nudum uxoris nomen. (II) pro non tectus, ut*
γυμνον

γυμνον ξιφος nudus ensis een bloot zwaart, bloote degen. Theocr. XXII. Idyll. vf. 146. γυμναι δ' εν χερσι μαχαιραι. (111) pro manifestus. Scrip- tor ad Hebr. III: 13. παντα δε γυμνα και τε- τραχηλισμενα τοις οφθαλμοις αυτου quod nostri verterunt: *maar alle d. ngen zyn naakt en geopent voor de ooggen des genen.* Sed & bloot eo sensu accipit Hoofdus in Aulul. *maakt het my bloot.* Vide sis Elsnerum T. II. p. 340.

Γυνη χηρα weduivrou. Luc. III: 26. ubi Cl. ELSNERUS docet, etiam inverse dici, ex Pausan. in Arcad. c. 46. pag. 695. Μαρτησση επικλησιν, χηρα γυνη. Dionys. Hal. VIII. p. 526. μητε χη- ρας προσΦερειν γυναικας. Cum Luca dixerunt LXX. 2 Reg. XIII: 5. & 3 Reg. VII: 14.

Δ.

Δαιμονιως. Ael. II: 4. περι την ωραν την των νεων εσπουδακως δαιμονιως. Sic vulgo Hollandorum, *duiivelsch, dat is zeer*, in proverbium abiit. Arist. Plut. 675. Εφ' ην επεθυμουν δαιμονιως εφερ- πυσαι. adde Νεφ. 76. Ειρ. 540. &c.

δακνω. Arist. Pl. III. Sc. 1. εδακνε γαρ (ο κηπνος) τα βλεφαρα μου *de rook byt my in d' oog- gen.* in Ranis 43. Και τοι δακνω γ' εμαυτον, αλλ' ομως γελω *al verbyt ik my zelven, evenwel moet ik lachen.* Theocr. Eid. XV: 40. ουκ αξω τυ τεκνον. μορμω δακνει ιππος, Δακνωε οσσα θελεις.

H h h 2

Sic

Sic nos, quum puerulos ab aliqua re volumus absterrere, dicimus: *het byt*.

ΔΕΙΝΟΣ. Vide p. 22. § XXXI. Selandis autem haec locutio, *op een schrikkelijke wyze*, familiarissima est. Teutones plerumque *to grausam* sic accipiunt; Hollandi & *grouwelyk* & *verschrikkelijk* & *ve. vaarlyk*.

ΔΕΙΠΝΩ. Ind. Kuhnii. ΔΕΙΠΝΟΥ ΗΥ ΑΥΤΗ, ΚΡΕΩΝ ΜΥΑΙ ΔΩΔΕΚΑ 1: 16. ΕΙΝΑΙ ΚΥΩΝ 12: 27. ΜΥΡΜΗΚΩΝ 1: 12. *ibre speise, das was sie gewohnt sind zu essen*. Vide βρωσις.

ΔΕΚΤΟΣ acceptus *aangenaam*, Alam. *genehm*: a verbis ΔΕΧΟΜΑΙ capio *nemen*.

ΔΕΧΟΜΑΙ. Ind. Kuhnii: ΔΕΧΕΣΘΑΙ ΤΙ ΎΔΕΩΣ 3: 2. (lege 1: 32.) ΠΡΩΩΣ 3: 26. ut Latini *accipere*, & Germani *aufnehmen* i. e. *verstehen*. [Aeliani locus posterior sic se habet: *γελασσαντα Φασι τον Κρουσον, και δεξαμενον πρωως το στρατηγηθεν* h. e. *men zegt dat Kreuzus eens gelachen en dijn vent wel (of, niit kwalyk) opgenomen hebbe*.

ΔΕΩ. Scio me alicubi legisse, *χειρες αυτω δεθενται* i. *de banden zyn hem gebonden*, pro *Het staat hem niit vry*.

ΔΗΥ. Hom. II. Z. 131. Ουδε γαρ ουδε Δευαντος υιος κρατερος Δυκροργος Δην ην. & 140. ουδ' ας' επι δην Ην. Sic nos: *hy was 'er niit lang*. i. *non vixit diu*.

διαβεβαιθαι *berucht worden*. η, διεβηθη παρα πολλοις Liber. Metam. c. 12. η, επι βυκολικοις ασμασι διεβηθηται c. 22. δια-

διαδοχη *overlevering*. Lucian. Philop. p. 464. *εκεινος μεν γαρ τες παλαιας προ εμς σε χρη ειδεναι, τον Ηροδοτον και Κτησιαν τον Κυδιον, και προ τριτων τες ποιητας; και τον Όμηρον αυτον, αιουδιμους ανδρας εγγραφω τω ψευσματι κεχρημενος, ως μη μονον εξαπαταν τες τοτε ακουοντας αυτων, αλλα και μεχρις ημων διικνεισθαι το ψευδος, εκ ΔΙΑΔΟΧΗΣ εν καλλισοις επεσι και μετροις Φυλατουμενον.* Vix Barbarismum effugeret, qui hic Latina voce *Traditio* uteretur.

διαπαλαιω. Ind. Kuhnii: διαπαλαιε τω λιμα 9: 41. *difficultatem exprimit. ita nostri simili locutione: Ex ringt mit dem tode.* Belgae in his *worstelen*, Latini *luctari* usurpant.

διαρρηγνυμι. Arist. Pl. 893. *ως δη π' αληθεια συ μετα του μαρτυρος Διαραγειης. μηδενος εμπεπλησμενος dat gy moogt bersten.* Steph. in Thef. „ Et ut *invidia rumpi* dicitur Latine, & Gall. „ *quoque Crever d'envie*, sic & *διαρρηγνυσθαι* „ *υπο τς φθονς* dici solet. Luc. in Timone, *οπως* „ *οι κολακες εκεινοι διαραγωσιν υπο τς φθονς.* di- „ *citur & διαρρηγνυσθαι sine adjectione, ut apud* „ *Demosth. pro Corona, και διαραγωσι τινες* „ *τριτων.* „ Belgae dicunt *van spyt bersten*, & quod Demea ap. Terent. Act. III. Sc. 4, 5. absolute dicit *Disrumpor*, *verterem: ik meen te bersten.*

διαφρω. Plut. de Alex. *επει δε την νυκτα κα-*
H h h 3
κως

κως κλαιων διηνευκε den nacht kwalyk overbrengen, Alam. uebel zubringen. Adde sequens.

διαφορα & διαφορον non modo *differentiam*, sed & *controversiam* notant, quo duplici significato quoque nostrum *Verschil*, quin & Gallorum *différent* accipitur. Sic etiam διαφερεσθαι *verschillen*, tam *differre* quam *dissidere* significat. Exempla dabunt Budæus, Stephanus, Ind. in Aelianum & forsitan alii.

διαφευγω. Herodot. p. m. 4. ὁ μὲν δὴ, ὡς εἰκόντων διαφύγειν, ἢ ἔτοιμος τοῦν ἢ τὸν κόντων οὐκ ἐπιτυχόντων, ubi effugere non potuit, i. e. ubi non satis firmas denegandi vel recusandi rationes inveniebat, unde exceptiones juris nobis dicuntur *uitvluchten*. Verum ἐπεχω, quia nulli non linguæ hæc metaphora communis est.

διδασκω. Greg. Naz. Orat. XVI. καὶ διδάσκει με Ἠλίας, ἀναπαυόμενος παρὰ χηρᾶ dit leert my Elias, di xyn berberg by eene weduwe nam. Aristid. 221. B. καὶ τὸν κοῖνον δεσποτὴν γινώσκω. εἰ δὲ μὴ, διδάξειν αὐτὸς καλῶς μετὰ τῶν προκατορῶν θεῶν. Zy hadden dijn Heer te erkennen: zoo niet, zou hy het hun wel schoon leeren, met God. Omnia hic fere belgiciffant.

ΔΙΑΔΩΜΙ. Cum infinit. ut: Theocr. Eid. III: 2. βόσκειν δὲ μοι αὐτὰς ἐδώκεν. hy gaf my te weiden. Exod. XXII: 7. εἰδὼ δὲ, τίς δὴ τῶν πλησίον αἰγυρίων ἢ σκευὴ φυλάξαι τε bewaren geven. Joh. VI: 52. πῶς ἀνασταί ὁὗτος ἡμῶν δέναι τὴν σαρκά (αὐτὸς) φα-

φαγειν; hoe kan ons deze zyn vleesch te eten ge-
 ven? Matth. XXV. εδωκατε μοι φαγειν. Johi.
 III: 7. Δος μοι πειν geef my te drinken; Alam.
 quoque simplicius: Gib mir trinken. Quod unum
 imitantur Latini, nam sic Cato de R. R. *Bis in
 die farciat* (gallinaceos & anseres), & *meridie
 bibere dato*. Livius XXXX: 47. *nihil prius pe-
 tierunt a praetore, quam ut bibere sibi juberet
 dari*. Et Terent. Andr. III: 2. 4. At aliter pau-
 lulo capiendus versus Theocr. Eid. XXII: 62.
 Δαιμονι ουδ' αν του γε πειν υδατ[⊕] συγε δοιης;
 namque το δοιης hic per εαιois exponendum:
zoudt gy my van dit water niit laten drinken?
 (II.) δ[⊕] da geef in precibus ad divinum Nu-
 men non semel occurrit: quod tamquam satis no-
 tum, illustrare omittimus. confer p. 398. (III)
 Medicorum verb. est; e. g. Hippocr. Oper. II.
 p. 932. ελλεβορος γαρ υγιανουσι μεν δοβεις επισκο-
 τει διανοιαν *het niiskruit aan gezonde gegeven;*
bedwelmt hun verstant. (III.) Ael. V: 5. Επα-
 μινωνδας ενα ειχε τριβωνα, και αυτον ρυπωντα. ει
 ποτε δε αυτον εδωκεν εις γναφειον, αυτος υπεμενευ
 οικoi δι' αποριαν ετερου i. e. ad nostram vitam: *Epa-
 minondas had maar een vuil manteltje: wanneer
 hy 't nu in de verwery gaf; bleef hy t'huis, by ge-
 brek van een ander. Simili ratione dicitur, het
 goet in de wasch geven, it. op de bleik doen.* (V.)
 pro incumbere, studere: Siracid. Prol. Ο παππος
 μου Ιησους επι πλειον εαυτον δους εις την του νο-
 μου ακαγνωσια μην *grootvader gaf zich
 over*

over aan, of begaf zich tot het lezen van de Wet.
 sic Cicero: *ad dicendum se dare.* (vi) pro con-
 ferre se: Actor. XVIII: 31. μη δουναι εαυτον εις
 το θεατρον *zich niet op de schouwplaats te begeven.*
 Terent. *dare se in viam, in fugam.* (vii.) Eu-
 ripid. Phoeniss. 1005. ψυχην δε δωσω της δ' υπερ-
 θανειν χθονος *Ik zal myn leven geven voor dit*
lant. adde Heraclid: 551. & Marc. X: 45. & Joh:
 X: 11. ubi quidam codices habent διδωσιν. (viii)
 Herodot. p. 734. Εδοσαν σφεας αυτεους Απειη τω
 Αιγυπτου βασιλει, ut dicimus, *Ils se donnerent*
à un tel prince IV: 159. *zich overgeven.* Ala-
 manni simplicius: *Er wolte sich nicht geben.*
 E T C.

διεξοδος. Herod. p. 735. Διεξοδοι βαλευματων,
 ut dicimus, *Discours* VII: 234. Illud autem hic
 locum non habet; quamquam non nego διεξοδον
 & διεξιεναι valere interdum Gallorum *discours* &
discourir, sive B. *doorgaan*, *doorloopen*, v. διικ-
 νεομαι. Locus hic est: Δημαρχητε, τω τροπω απο-
 νητοτατα των ανδρων τριτων επεκρατησομεν; ιθι;
 εξηγεο. συ γαρ εχεις αυτων τας διεξοδους των βα-
 λευματων, οια βασιλευς γενομεν. Nostrae lo-
 cutiones: *ik kenne alle uwe gangen*; *ik weet uwen*
uitgang en ingang wel, magis huc quadrant. Adde
 quod ipse Stephanus in Th. p. 1170. T: II. ta-
 cito Herodoti nomine bene addidit: *In v. l. (ve-*
teri Lexico) autem habentur & haec, διεξοδος βα-
λευματων εχεις scis quo tendant eorum consilia. at-
 qui Valla verterat, *tu namque calles, q. t. eor.*
cons. διεξ-

διεργάζομαι, Lat. conficere, B. *afmaken* duo potissimum significant: *perficere & interficere*. Anton. Lib. c. 21. Πολυφοντη δε δεισασα, μη θηρες αυτην διεργαζονται. Sic etiam τω *verdoen* utimur, ut Plut. de Lucretia εαυτην διεργασαμενη *zich (zelve) verdaan hebbende*. adde *εκπραττω*. Item alio sensu ex Herodoto citat Bud. διεργασο αν τα Περσων πρηγματα. De Persiainen, vel der Persiainen zaken hadden gedaan: 't ware met hunne zaken gedaan (geweesf.)

διχνεομαι. Homer. Il. I. 61. Αλλ' αγ' εγω Εξειπω και παντα διζομαι. Maar kom aan, ik zal alles doorgaan, of doorloopen, vide διεξοδος. Sed fateor Graecam phrasin aliquid plus inferre; nam sic Schol. διελευσομαι, πληρωσω, quod & e verbo εξειπω patet, cujus vim declarabimus postea in εκ & εξ.

διχα. Theocr. Eid. XV: 69. Ωμοι δειλαια, διχα μεν το θερισριον ηδη Εσχισται, Γοργοι. quod verterunt: *dupliciter vestis mea jam scissa est*, an ergo duobus in locis? non crediderim, sed est Germanismus: *entzwei reissen. aan twee, vel in twee scheuren*. quod Latini absolute dicunt: *scissa aut discissa est*. Et forte *di, dis & διχα* ejusdem sunt originis.

δοκων spectatus *gezien, geacht*. Vener. Elsnerus ad Galat. II: 2. (κατ' ιδιαν δε τοις δοκωσι sc. ανεθεμην το ευαγγελιον, ubi nostri: *en in 't byzonder den genen di in achtinge waren*.) citat ex Herodian. VI: 1. η πρωτον μεν της συγκαλητου

βελῆς τῆς δοκυντᾶς καὶ ἡλικία σεμνοτάτης καὶ βιω-
 σωφρονεστάτους ἐκκαίδεκα ἐπελεξάντα *di van den
 Raat het meeste gezien, of geacht waren*. Euripid.
 Heracl. 897. *τερπνον δὲ τι, καὶ φίλων ἀρ'*
εὐτυχίαν ἰδεσθαι τῶν παρὸς ἔδοκυντων, ubi non
requiri opinor, ut per ellipsin vertatur, qui ante
non videbantur (esse felices) si reddamus: qui
ante non spectati fuerant. H. Steph. in Thes. ta-
 lem quem ait Gallice nominari *homme d'apparence*.
 De voce *opinatus* eo sensu accepta, vide disce-
 ptantes Doctos ad Ennium p. m. 346. & ad Gel-
 lium XI: 4.

δουλος slaaf, δουλω & δουλευω verslaven. Ae-
 lian. II: 41. καὶ οὗτος ἦν τὸ πίνειν *δουλος*. Sic nos:
een slaaf zyner lusten. & II: 14. *δεδουλωτο δὲ πλα-*
τῶν by was verslaaft aan dijn boom. Lucian.
 Hermot. p. 537. *ἔς ἂν ἀποτελεσθῆ προς ἀρετὴν,*
οὐτε οργῆ, οὐτε φόβῳ, οὐτ' ἐπιθυμίαις ὁ τοιοῦτος
ἂν δουλευῆ by moet zich aan niits verslaven. Vide
 Cl. Jenf. ad Lucian. p. 282.

δυναμι. Lucian. Somnio p. 2. f. *δυναται καὶ*
γαρ τούτο by kan dat ook, i. e. callere, scire.
 Genes. XXXII. 35. *εἶδε δὲ ὅτι ἔδυναται προς αὐ-*
τον by zach dat by tegen hem niet op kon. Phry-
 nichus ap. Salmaf. *ἡμεῖς δὲ ἔμεγιστῶνας, ἐπομενοι*
τοῖς ἀρχαίοις ἀνδράσιν, ἀλλὰ μεγὰ δυναμένους λε-
γομεν maar wy noemen ze niet de Grooten, ge-
lyk onze oude luiden, maar Grootmogende. Quam
 mire ergo nos *gracissimus* qui Ordines Hollan-
 diae adpellamus *Grootmogende*, itidemque Ordines
 Generales *Hoogmogende*. δυνα-

δυναμις. Ael. I: 31. κατα δυναμιν ἑκάστου *naar
 iders macht of vermoegen, d. i. middelen.* Edm.
 CHISHULL ad Inscr. Sigeam p. 108. καὶ λαῶν
 & μονον τους Φιλους καὶ τας δυναμεις, εις το ενταγω-
 νισασθαι περι των πραγματος αυτω προθυμως]
 „ Ita scil. in Oriente de subjectis Regi Satrapis
 „ & Dynastis amabant loqui. Versio enim LXX
 „ huic lapidi coeua, sic habet Estherae c. II: 18.
 „ *fecit Rex convivium magnum τοις Φιλοις αυτε*
 „ *καὶ ταις δυναμεσιν, cum in Hebr. sit 'Principi-*
 „ *bus suis & servis suis.* Et postea Maccab.
 „ scriptor. I. c. XII: 43. *επεταξε τοις Φιλοις και*
 „ *ταις δυναμεσιν αυτου.* Cum vero δυναμεις se-
 „ cundum vulgarem vocis notationem reddide-
 „ rim *copias militares*, easdem scil. quas & An-
 „ glice [& Gallice] *Forces* [Belg. *krvgsmacht*]
 „ dicimus; merito tamen dubitandum, annon
 „ hic δυναμεις significet *δυναστας*; non aliter ac
 „ *ἐξουσια* ap. D. Paulum [ad Rom. XIII: 1, 2, 3.
 „ *macht, machten*] pro *ἐξουσιαν* gerente, & *πο-*
 „ *τεστας* ap. Varr. & Juvénal. pro potestatem ha-
 „ bente ponitur. Ex ea certe potestatis nota-
 „ tione, & Italicum *podestâ* & Turcicum *podestha*
 „ enatum. ”

δυο. Lucian. I. p. 137. *αλλα διελε μου την κε-*
Φαλην εις δυο. *Klijf my het hoofst in twee*, v.
 p. 343.

E.

Εγω. Lucian. Cataplo 433. τι δε με αδικη-
 σαυτα, τοσούτον εισας αγω του χρόνου; *am wat
 schult hebt gy my zoo langen tyt boven gelaten?*
 sed qua in re injurium me tamdiu apud superiores
 reliquisti?

Εγλυς. Xenoph. εγλυς τριακοντα των φίλων près
 de trente amis, (*ten naaste*) *by de dert g' vrienden.*
 Aristid. pag. 248. f. κ, ταυτα ουδενες αυτων εγλυς
 της πολως ουτε πληθει στρατοπεδω ετε προθυμια
 γενομενοι. Sic nos: *by komt naby: by komt, of
 haalt 'er nist by. nam γινομαι saepe pro ερχομαι
 usurpatur.* Matth. 26: 18. ο καιρος μη εγλυς εστι
 μου *tyt is naby*, ubi adjectivi *propinquus* notio-
 nem habet. adde Matth. 24: 32, 33. Joh. 2:
 13. &c.

Εγω. Plato: η γαρ, ω Ιππια, ε ταυτα ην α
 ελεγεσ; Εγωγε. *Spraakts gy daar mit van?*
Ja ik.

Ειδω. *Weten.* Aelian. VII: 17. χαριν αυτω
 πολλην ο Διονυσιου της αφιξεως ηδει Ισοκρ. Πολ-
 λοι, ουδ' εταν εν πασχωσι, χαριν ισασι. Aristaen.
 I. Ep. 1. αλλα και χαριν εισομαι τη τυχη. Lu-
 cian. Tyranno pag. 452. λεγε, ως εγω σοι μεγα-
 στην επι τετω χαριν εισομαι. Alam. *Ich weisz dir
 grossen danck*; Belgae similitur, *imant dank* (*of
 geenen dank*) *weten*: quam locutionem recte vin-
 dicavit Doct. Huidecoper p. 216, 217. damnata
 altera summo jure, *dank wyten.* Nobis quoque
 ΕΙΣΟΜ-

εἰσονται χάριν, qui linguae patriae studio tenentur, quod eam & hoc Hellenismo illustravimus.

Εἶδω *zijn*: Lucian. Tyrannic. 791, ἀλλὰ τὸ τοῦ μόνου ὁ νομοθετῆς εἶδε *de wetgever heeft alleenlyk hierop geziin*. Plura vide in ΒΛΕΠΩ. Homer. II. Iwt. 373. Οὐδ' ἂν ἐμοίγε Τετλαῖη, κύνεσσι περ ἔων, εἰς ὦπα ἰδοῦθαι *hy durft my, hoe onbeschaamt hy anders is, nūt onder d'oogen zijn*. Chrysoft. Homil. XXI. ad Acta: εἶδε ἰδεῖν αὐτὸς ἠθελήσαν οἱ βαθεῖς Ἑβραῖοι *zy mochten ben nūt zijn*. Vulgo dicimus quoque: *ik mach hem zijn noch lichten*. Herod. pag. 734. ἵνα ἰδῶ τι κοτε καὶ λέξει *pour voir qu'il dira*. II: 14. laat ik zijn wat hy zegt.

Εἰμι E O. Herodot. VII: 234. ἰθι, ἐξηγεο *kom, zeg het*. Galli pluraliter sed eod. sensu dicunt, *allons*, quod ipsis in adverbium abiit, quemadmodum Gr. ἰδοῦ aut Lat. *age*. Miror autem, WACHTERUM Virum Litteratiss. cui alibi suas laudes non denegabimus, in *Glossario Germ.* p. 5. sic scribere: AN subfix. in adv. hortandi *wolan*, agendum. Inde Gallis *alons* per aphaeresin.

EIMI. SUM. ZTN, WEZEN. (1) cum praepos. *εν*. Demosth. εἶμαι *εν ταις εσχάταις ἀπορῖαις ἢ ἐνδείαις* *In de uiterste noot zyn*. Herodot. p. 6. καὶ *εν ὄπλοισι ἦσαν* *Zy waren in de wapenen*. Id. p. 734. εἶσαν *εν Φυλακῆσι* *ils estoient sur leurs gardes*. III: 152. *zy waren op hunne boede*. Sic etiam dicimus: *zy zyn op de wacht*, in vigiliis sunt. Ael. II: 10. ἀλλ' *εν τῇ παρ' Ἀθηναίων δόξῃ καὶ τιμῇ ἦν* *hy was in eer en achting*.

XII: 30. Ταρακτινοῖς ἐν εἵθει ἦν πινεῖν 't was in gebruik. (II) pro βιωσαι Ant. Lib. Met. c. 2. ἐπεκλώσαν γὰρ ἐπὶ τούτου αὐτὸν ἐσεσθαι χρόνον *Dat hy 'er zoo lang zou wezen*, ad q. I. Munckerus citat notam suam ad Hygin. cap. 139. & Stolberg. ad hunc Sophocl. Aj. Fl. vf. 790. Ἀλλ' εἴπερ ἐστὶ τῆ δὲ θ' ἡμέρα, *zoo hy 'er dezen dach noch is*. vide supra Δην. (III.) Alia praeceptimus p. 327. 369. 377. 393-4. 396. 402-3. 411. Quibus hic quaedam promiscue addemus: Luc. V: 17. οἱ ἦσαν ἐληλυθότες *di gekomen waren*. Greg. Nazianz. καὶ εἰς τὸ ἀκρὸν ὡσιν ἐληλακότες *schoon zy tot het hoogste toppunt waren geseigert*. Ael. V: 14. καὶ τούτο δὲ ἦν φυλαττομένον παρ' αὐτοῖς *dit wert by hen waargenomen*. Lucian. T. I. 139. ἐστὶν ὡς Ἑρμῆ νῦν ἐντυχεῖν τῷ Διῖ; *Is Jupiter nu te spreken?* Greg. Naz. καὶ αὐραὶς μάλλον ἐστὶ πιστεύειν ἄχ' ἰσαμεναῖς *Op de winden di geen' stant houden, is meer te betrouwen*. Libanius τῆς αὐτῆς γνώμης εἰμι *Ik ben van de zelve gedachten*, Alaman. *eines sinnes sein*. (III.) Herod. p. 734. κόσμον τὸν δὲ Διόκοις πρώτῳ εἰς ὃ καταστῆσαι *Il fut le premier qui établit cest ordre* I: 99. *hy was de eerste di*. Aristid. p. 246. A. καὶ μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἦν ἡ τύχη *het geluk was by de Grieken*. Id. 252. A. ἕως ἀν' ὃ πόλεμῳ ἢ *zoo lang 'er oorloch was*. Lucian. T. I. p. 107. ἐγὼ γὰρ οὐ πρὸς λόγοις τοῖς δίκαιοις εἰμι. *Ik ben 'er niit uoor*. (V.) Herodot. p. 735. ἐξεμάθον πάντες *Ils sceurent tout ce qui en estoit*. IX: 11. *zy kwa-*

kwamen te weten wat 'er van was. In Actis Apost. XVIII: 36. ἀνατιρητηῶν ἐν οὐτῶν τετῶν *dit dan onwedsprekelyk zynde.* Theogn. v. 28. Παις ἐτ' ἐὼν ἐμαθὼν *Noch een kint zynde leerde ik E.T.C.* Nam si omnia adferre vellem, quae forte e Lexicis atque aliunde excerpi possent, in immensum haec una de Εἰμι Latinorumque Sum cresceret oratio.

Εἰπειν. Ind. Kuhnii μακρὰ χαιρεῖν ἰατροῖς 12: 1. proverbialiter, pro omittere ipsorum operam. nostri *Er hat ihnen gute Nacht gesagt.* vide χαιρῶ.

Ἐἷς, μῖα, ἐν. Lucian. Abdic. p. 832. Ε. μὴ συγχεῖ ταῦτα πάντα, τῷ τῆς μανίας ὑπαγῶν ὀνομασί, ἐνὶ καὶ αὐτῷ δοκοῦντι *het lykent een en't zelve.* Vide αὐτῷ. Argum. Theocr. Idyll. VI. εἷς ἐν τα θρεμματα συνελανυστι *byeen dryven.* Joh. vi. post. καθ' ἐν *achtereen, een na een.* Ἐἷς Een pro τις zeker ap. Thucyd. ἑνὸς ἀνδρὸς υἱὸν *Eens mans zoon.* Marc. XII: 42. μῖα χηρὰ πτωχῆ *eene arme weduwe.* Ael. X: 18. ηἰσθη αὐτῆ μῖα νυμφῆ *eene Nimf verliifde op hem.* Adde Jenf. ad Lucian. p. 387. & nostrum τις.

Εἷς vel εἷς. Thucyd. εἷς ἀνδρῶν διακοσίουσ καὶ εἰκοσί in de 220 man. Xenoph. ἵππεασ εἷς οκτακισχίλιδσ ἀγει. Ael. XIII: 23. εἷς μνημὴν ἑαυτῷ ἀγειν *sich in 't geheugen brengen.* Aliquando respondet nostrum tot, aliquando op: Anton. Liber. c. 26. f. καὶ αὐτὸν ἐξ ὀνοματός εἷς τρεῖσ ὁ ἰερεὺσ φωνεῖ, καὶ εἷς τρεῖσ ἀμειβεταὶ πρὸσ αὐτὸν ἤχω
de

de Priiſter roept hem tot drimaal by naam, en de weerklank antwoordt hem tot drimaal. Lucian. Philoſf. 473. περιέλθων ες τρεις. Ael. VIII: 41. και εξεβουρεν εις τρεις. III: 4. εις το κρειττον ορ bet beſte. III: 18. έταιρων εις τα εσχατα ειναι τοτ bet uiterſte. XII: 12. και επιπρασκετο δημοſια εις 5ατηρας πεντηκοντα by wert openlyk tot 50. Gl. verkocht. In hoc Ael. XIII: 3. 8 μην πεπληρωτο ή πυελος, ενεδει δε απο τ8 χειλ8ς εις παλαισην; το εις vel vacat h. m. doch de dootbus was nit vol, maar bet ſcheelde van den rant eene hantbreet: vel vertendum per op-na; ſic: doch de dootbus was op eene hantbreet na eerſt vol.

Εισβαλλειν, εμβαλλειν Invallen. Ael. II: 44. σκλητης εſιν εκβοηθων, αφνω των πολεμικων εισβαλλοντων. bet invallen der vyanden, vel een schilyke invaal der vyanden. Id. XII: 64. λεγων υπερ Αιγυπτου τον Απολλωνα εις μεσ8ς εμβαλειν τους υρω8ς midden in den vyant vallen, of midden op den v. aanvallen.

Ex & εξ ac nostrum uit, nec non Latinorum ex in compositione & extra eam saepissime operis absolutionem; vel quod nihil amplius superſit, denotat. Herodot. I: 50. ως δε εκ της θυſι8ς εγενετο. Toen de offerhande uit was. Quod si dicamus, toen hy uit bet offeren uitscheidde, volumus eum numquam poſthac ſacrificasse. Idem VIII: 11. επειρομενοι δε εξεμαθον παν το εον Εδοcti fuerunt. Lucian. Somn. τ8χη ραſη εκμαθειν. Sic nos: ik ben uitgeleert, i. volleert, nil am-

amplius doceri possum. Iliad. VIII: 61. ἐξεπω
 και παντα διῶμαι, Alam. *etwas ansagen*. Ael.
 VIII: 39. ἐκμανεις και οισρηθεις ὑπο τῶ ποθῶ *uit-*
zinnig van uits. Eurip. Hec. 515. πως και νιν
 ἐξεπραξατ; αἰδουμενοι; pro interficere. Ael.
 XIII: 19. ἔκ ἐξενικηθη ubi Schefferus adfert
 Liv. II: 4. *evincunt instando, ut litterae sibi ad*
Tarquinius darentur. Adde quae de *exuro* atque
emori idem ad Phaedr. I: 6. & Burmannus, ac
 Servius ad Aen. I: 39. f. 43. observant. Pulcre
 hoc in Germanor. lingua ostendit Wachterus
 Gloss. p. 9. Similia superioribus verba sunt: ἐκ-
 τθημι *uitleggen* exponere, explicare pro inter-
 pretari. ἐκπινω *uitdrinken* ebibo. ἐκρῖζω *uitdel-*
gen, uitroejen eradico; exstirpo. ἐξεργαζομαι
uitwerken elaboro. ἐκμισθοι Hesychoi μισθου
 μη λαμβανοντες *uitgediint* emeritus. ἐκκενω *uit-*
putten exhaurire. ἐκτηκομαι *uitteeren* extabesco.
 Livius XXX: 39. dum reliquum tempestatis ex-
 faeviret, quod nos dicimus *uitrazzen, uitwöeden*,
 Alam. insuper habent *austoben*. Horat. II. Sat.
 VIII: 38. fervida quod subtile exsurdant vina
 palatum, *verdooven, uitdooven*. Inferius dice-
 mus de ἐξερχομαι & ἐξιεναι.

Ἐκδεχομαι. Genes. XXXIII: 9. ἐγὼ δὲ ἐκ-
 δεχομαι αὐτον *ik neem hem op my* recipio in me.

Ἐκδιδωμι. Ael. VIII: 15. ἀπορω ἐκδουναι τὴν
 θυγατερα, Alam. *seine dochter ausgeben*. Hip-
 pocr. T. II. pag. 936. ἐξεδωκε δὲ και συγγραψας
 ἀκριβως τα περι της ἰητρικης τεχνης *zyne schriften*.

of boeken uitgeeven, quod Latini *edere & foras dare* dixerunt, ut Cic. ad Attic. XIII. Ep. 22.

Ἐκκαίδεκα. Quamquam in hac voce non graeciffant Belgae, tamen quia singularis observatio est, quam nusquam adhuc reperi, digna videri potest, cui Lectores veniam dent, si hic compareat. Scilicet a Graecis haec vox fere usurpatur in numero indefinito, quomodo *sexcenta* a Latinis. Hom. II. Δ. 109. του κερα εκ κεφαλῆς ἑκκαίδεκάδωρα πεφύκει. sed forte hic est numerus certus. Arist. Pl. 195.

Σὺ δ' ἐγένετ' οὐδεις μέστος ὑδερῶποτε.
 Ἀλλ' ἦν ταλάντα τις λαβῆ τριακκαίδεκα.
 Πολυ μάλλον ἐπιθυμει λαβεῖν ἑκκαίδεκα.
 Καν ταυτ' ἀνυση, τετραρακόντα βελεται,
 Ἡ Φησιν, εκ εικαι βιωτον αὐτῶ τον βιον.

An neque hic locus satisfacit? Videamus alia. *Id. Rapis* 559. Ἐκκαίδεκα ἄρτους κατεφαγεν ἡμων. *Lucian. T. I. p. 16.* αξιος αν μοι δοκω ὑπο ἑκκαίδεκα γυπων κειρεσθαι. p. 74. πλουσιωτερον δε συαμα κροισων ἑκκαίδεκα. pag. 90. ἕτος ἑκκαίδεκα παρ' εμου ταλάντα μιας ἡμερας εκτισας τη πολει. p. 120. ὑπο ἑκκαίδεκα γυπων μη μονον κειρεσθαι το ἦπαρ κ. τ. λ. *T. II. p. 470.* το δ' εκ αν γενοιτο, οὐδ' ἦν ες τε νεμεις λεοντος το δερμα ενδηση τις ἑκκαίδεκα ὄλας μυγαλας, in quibus locis το ἑκκαίδεκα nimis religiose exprefferunt interpretes. Aliquando tamen & alii numeri sic sumuntur, ut
 apud

apud Aristoph. Pl. Act. III. Sc. 3. ubi ait Sy-
coph.

Οι μοι κακοδαιμων, ὡς απολωλα δειλαιος,
Και τρισκακοδαιμων και τετρακις και πεντακις
Και δωδεκακις και μυριακις' ιου, ιου'
'Ουτω πολυφορω συγκεκραμαι δαιμονι.

Jam vero non Latinos modo sed & Belgas nu-
mero praecipue ternario & quaternario εν αυξησει
uti, cui latet? Immo Galli ex Gr. τρεις superla-
tivi indicem *très* formarunt. Theocr. in Syracuf.
v. 17. ανηρ τρισκαιδεκαπηχυς dixit, quem simili
hyperbole vocaremus: *een' kerel van dertien el-
len*. Alamanni hic dicunt: *der lange schlueangel
vel bengel*.

Εκκρεμαμαι Genes. 44: 30. η δε ψυχη αυτου
εκκρεμαται εκ της τουτου ψυχης. *zyne ziele hangt
van des zoons ziele af*, vel inverse: *de zoon
hangt den vader aan*.

Εκποιεω. Philostr. L. VIII. de vit. Apollon.
c. 3. εκποιειν εαυτον του δικαστηριου, Alam. *sich
aus der gerichtsstube machen*. Belg. *zich wech-
maken* i. abire, aufugere. Similia vide in ποιεω.

Εκπρατω ut διεργαζομαι, & nostrum *afmaken*,
Latinorumque *conficere* tam pro efficere, absol-
vere, quam pro interficere sumitur. Eurip. Hec.
515. πως και νιν εξεπραξατ'; αφ' αυδουμενοι; *hoe
hebt gy haar afgemaakt? al schroomende?* Sic &
B. *verdoen* duo significat; *prodigere, insumere,*
& *occidere, interficere*.

Εκπριαμαι. Anacr. Od. X. Ποση θελεις, εφη,
σει Το τευχθεν εκπριαμαι; voor hoe veel wilt ge
dat ik u het beeltje afkoope?

Εκτιθημι. Lucas in A. A. εξετιθετο αυτοις κα-
θεξης; leide het him vervolgens uit. Exponere.

Εκτϑ. Xenoph. απεκτειναν απαντας εκτϑ
ολιγων buiten weinige. Alaman. ausser wenigen.
Epiet. Sent. 44. εκτϑ δουλων buiten de knechts.

Εκφερω. Ant. Liber. c. XX. και τον λογον, ου
ηκαυσειν, εξεφερεν προς τους παιδας. Iits uitbren-
gen, ut & Lat. efferre, vel efferre foras.

Ελω Herodot. I: 50. τρια ημιταλαντα εκ-
ασον ελκοντα balende ider anderhalf talent.

Εμβαλλω, vide εισβαλλω.

Εμμενω & Συμμενω. Isocr. in Archid. εμμε-
νετε ταις συνθηκαις και τοις ορκοις ους εποηισασθε.
by synen eet an verbout blyven. Anton. Lib. c. 23.
de Batto: και πειρωμενος ει αυτω συμμενειν επι
τοις ορκοις εθελει of by hem ontrent dijn eet trou
zou blyven.

Εμπιπτω Aelian. F. 1. και εμπεσων τοις ανδρειο-
τεροις στρατοις. Id. XI: 1. και αυτη ελω, ουκ
εικη και ως ετυχεν εμπεσουσα τοις πολεμοις, In
de handen der vyanden vallen. Idem VIII: 13.
εταν εις υπνον τυχη βαθυτερον εμπεσων, In een
dijen slaap vallen. V: 2. εμπεσων εις την αρρω-
σιαν, In eene ziekte vallen. Similiter II: 36. di-
xit: ειτα νοσω περιπεσων. Anton. Liberal. XI.
Zeus δε προ του μειζον κακον εμπεσειν τω οικω cet.
eer een grooter kwaat dat huijs mocht overvallen.

EN,

EN, IN. Index Kuhnii. εν τῷ λοιμῷ θ, 6. h. e. eo tempore cum grassaretur. nostri ad verbum: *ex ist in der pest gestorben*. εν ταυτῷ ἀμαρτανει. *in einem wie im anderen*. Addimus ex eod. Aeliano I: 16. του ολιγον υσερον εεριμμενον εν ποσι, *In de voeten wierpen*. II: 3. περι τον ιππου τον εν τη εικονι, *Een paart in schildery, in print, in koper*. III: 47. εν βραχυι in 't minste. II: 13. και δη και εν καλω τε θεατος εκαθητο, *in 't beste van de schouburg*. III: 8. επει δε εν τουτοις ην, *toen hy in di gedachten, of biirin bezig was*. Thucyd. III: p. 190. εν τστω, Alam. *in diesem, indessen*. Musaeus de Leandro & Hero vf. 183.

Γλωσσα γαρ ανθρωπων φιλοκροτομος. εν δε σιωπη εργον, οπερ τελει τις, ενι τριοδοισιν ακουει.

Want de menschen zyn kwaatsprekende: en wat imant in stilte doet, moet hy op straat hooren.

Herodot. I: 46. Κροισος δε επι δυο ετεα εν πενθει μεγαλω καθησο *Kreuzus zat by de twee jaren in grooten rou*. Xenoph. Pavid. V. εν εξ η επτα ημεραις ελθειν *in zes of zeven dagen*. εν οινω γλυκει διδοασι *in zoeten wyn geven*, i. e. *met z. w.* Plinius, ait Steph. in hoc loquendi genere praep. ex utitur.

Εναντιος. Παν τουναντιον heel het tegendeel.

Ενδιδωμι. Lucian. I: 182. B. ει γαρ ενδοιη τις (τοις του Ηλιου ιπποις), αφηνιαζουσιν ευθυς, *want*

zoo men hun toegeeft, nemen zy 't gebit daatlyk op de tanden.

Ενιστημι. Demosth. pro Cor. ὁ γὰρ τότε ενστὰς πολέμῳ, de aanstaande oorloch, bellum instans.

Εντῷ. Aristoph. Eccles. 976. τὰς εντὸς εἰκοσιν γὰρ ἐκδικάζομεν binnen de twintig jaren.

Εξερχομαι & similis notationis verba tum Graecis tum nostris eleganti εὐφημισμῷ mortem non rarerer significat. Exempla Cl. ELSNERUS & GATAKERUS suppeditant, quorum pauca belgiæ illustrabimus. M. Anton. Imp. V: 29. ὡς ἐξελθῶν ζῆν διανοη, ὁὐτως ενταυθα ζῆν ἐξῆσιν. εἰαν δε μη επιτρεπωσι, τότε και τῶ ζῆν ἐξίθι. ὁὐτως μεντοι, ὡς μηδεν κακον πασχων. και καπνος εσιν, (cur non εσιν?) ἀπερχομαι. τι αὐτο πραγμα δοκει; μεχρι δε με τοιουτου ἔδεν ἐξαγει, μενω ελευθερῷ. Zoo als ge meent te leven, wanneer gy heen moet gaan, kunt gy van nu af leven: maar zoo 't u niit vry staat, schei dan uit het leven; doch zoo, als of u niit kwaats overkwam. (Het leven) is toch een rook: ik ga hene. Dunkt u dat zulk een werk? Maar zoo lang my niit dergelyks wechjaagt, blyf ik vry. Pro και καπνος εσιν, Gatakerus contendit, legi debere εἰ κ. ε. ἀπ. quod interpretatur, si me fumus in loco aliquo vexat, discedo, similesque plane locos ex Epicteto adfert. Idem L. VIII. §. 47. ἀπιθι οὖν εκ του ζῆν ga dan uit het leven. Matth. 26: 24. ὁ μεν υἱὸς του ανθρωπου ὑπαγει de zoon des menschen gaat wel hene. Sic etiam invenitur sumtum πορευομαι &c. Bel-

Belgis nihil familiarius, quam hoc: *hy ging uit als een kaars*. Phrasin ἐξοδὸν πληροῦν ap. Luc. 9: 31. observat Elfnerus, extulisse Petronium per exitum facere c. 2: pag. 83. ubi consulendus P. Burmannus.

Ἐξίστημι ut ἀφίστημι *afstaan, afftant doen*. Aristid. p. 205: ἐκστῆναι τῶν θυγατέρων.

Ἐξέθειζω *vernitigen*, in nihilum redigo.

Ἐξουσία *macht* pro magistratibus. S. Paulus ad Rom. XIII: 1-3. Dionys. Hal. II. p. 713. οἱ μὲν βασιλεῖς κελεύουσίντες ὑπὸ τῆς ἐξουσίας.

Ἐξῶ. Greg. Naz. Orat. XVI. τῆς ὥρας ἐξῶ *buiten tyts*: Lucian. de Salt. p. 943. μηδὲν ἐξῶ λόγῳ *niits buiten reden*.

Ἐπάνω. 1 Cor. XV: 6. ὠρθῆ ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφαπαξ *boven de vyfhondert broedereñ op eenmaal*.

Ἐπερχομαι. Nescio unde excerpserim: τι οὖν ἐπηλθεν αὐτῷ ληθῆσαι ταῦτα πρὸς ἡμᾶς; *Wat komt, wat gaat hem aan (of over), om zoo met onste boerten?* Lucian. Halc. p. 99. δεὸς ἐπελθοῖ (μοι) *my komt een schrik over, my gaat een grilling over 't by*. Herod. Clio c. 30. ἦν ἦν (Ion. pro οὖν) ἡμέρος ἐπειρεσθᾶν με ἐπηλθε σε *My komt de lust aan, u te vragēn*.

Ἐπεχω. Lucian. Tim. p. 65. πονηροὶ δὲ πλείστοι ἐν ταῖς πόλεσι τὸ πᾶν ἐπέχουσι. *Alles in hebben, possidete regnum, ut Terent. loquitur.*

Ἐπι. (1.) H. Steph. de L. Gr. & G. pag. 91. Obs. 6. ἔπι respondet Gallico *sur*. ὁ ἐπι τῶν
απορ-

„ ἀπορορητων. ὃ ἐπὶ τῶν ἐτισόλων. ὃ ἐπὶ τῶν ξενίων;
 „ quem hodie adpellamus *Mareschal de logis*. Il
 „ est sur toute la maison, l'armée, sur les finan-
 „ ces.” Belgae similiter: *over iits gestelt zyn;*
opzicht hebben over iits: immo inter Latinos
Curtius dixit, positus super armamentarium.
 (II.) Id. Steph. Obs. 7. ” Lucian. Dial. Amor.
 „ & Jov. ἐπὶ τούτοις αὐτοῖς ἀφίημι σε. It. Symp.
 „ ἐπὶ τούτοις διελύθη τὸ συμπόσιον. *Sur cela il*
 „ *prit congé de lui.* ἐπὶ παντὶ δὲ αὐτῷ λέγε *sur*
 „ *tout dites lui.* ” In prioribus nos dicimus:
hirop laat ik u los; hirop scheidde het gastmaal.
 Posterior reddimus per *bouen al zeg hem*. Bion
 Epitaph. Adon. v. 81. *Κεῖραμενοι χριτας ἐπ’*
Ἀδωνιδι. Treuren, rou dragen over imant. Plin.
 super coenam liber legebatur, *over tafel.* (III.)
 Si numeris addatur, utimur *voculis op vel by.*
Ἐφάπαξ op eenmaal. τῆτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρεῖς Ἀκτ.
 X: 16. *by de drimaal.* Ἀκτ. XVII: 2. ἐπὶ σαβ-
 βᾶτα τρεῖς *op dri Sabbaten.* Lucian. I: 232. οκτῶ
 ἐπὶ ἐννεηκόντα (ετη) *acht jaar bouen, vel bouen*
op de 90. Aelian. III: 1. τὸ μὲν μῆκος ἐπὶ τεσσα-
 ρακόντα διηκεῖ *σαδίους*, Scheffer. in Ind. exp. fer-
 me, circiter, ut Latini & Germani, *bey viertzig*
meilen. (IIII.) Homer. II. H: 195. Σιγῆ ἐφ’
 ὑμῶν *stil by u zelve.* Demosth. pag: m. 315. Α.
 ἐφ’ ἡμῶν αὐτῶν. Lucian. de Salt. 939. αὐτὸς ἐφ’
 ἑαυτῆ *ωρχησατο, by danste op, of voor zich zelf.*
 Et quid magis notum, quam *ἐσιν ἢ ἐκ ἐσιν ἐπὶ*
μοι, het staat al, of niit by my? vide unius Epi-
 eteti

ſteti Cap. I. (v.) Eleganter geminatis interjicitur ſubſtantivis: Ael. III: 18. πολλὰ ἐπὶ πολλοῖς ἐπι-
 ξειλάντος τὸ Διονύτις. Theocr. Eid. XI: 69. ἀμαρ
 ἐπ' ἀμαρ *dach op dach*, quod Petrus Apoſt. dixit
 ἡμέραν ἐξ ἡμέρας. Eid. XV: 20. ἔργον ἐπ' ἔργω
werk op werk. Paulus ad Philipp. II: 27. ἵνα μὴ
 λυπην ἐπὶ λυπῆ σῶω. Adde interpretes noſtros in
 Jef. XXVIII: 10. & 13. Livius *alia ſuper alia*
prodigia. Plautus *ſuavia ſuper ſuavia dare*.

Επιβαλλῶ. Marc. XIII: 72. καὶ ἐπιβαλῶν
 ἔκλαιε. Varias variorum expoſitiones diligentiff.
 WOLFIIUS congeſſit, quem conſulat Lector, &
 ſic iudicet; an non per Belgium exponi poſſit
hy ſloeg aan 't weenen, *hy viil aan 't ſchreijen*,
 ut ſit Atticiſmus pro *ἐπεβαλε κλαίειν*, quod licet
 alio ſenſu monuit Hombergius. Huc faciunt
 quæ nunc e Steph. Theſ. exſcribo: "Επιβαλλῶ
 ,, aggreſſior, capeſſo, incoepto. ut; τοῖς κοινοῖς
 ,, ἐπιβαλλεῖν πραγμάτων, Plut. pro τῆς πολιτείας
 ,, ἀπτεσθαι. Ptol. Geogr. L. I. καὶ μετὰ πάσης
 ,, σπέρδης ἐπιβαλεῖν τῷ μερεὶ τούτῳ, hanc partem
 ,, tractandam ſuſcepiffe. Fortaſſe autem in his
 ,, loquendi generibus ſubaudiri poſſit accuſ. χει-
 ,, ρας." quod ego veriffimum cenſeo, nam & B.
 dicimus *ae handen aan 't werk ſlaan*; & L. operi
 manum adhibere, vel admovere.

Επιβαίνω, *beſpringen* ſalire. Ael. I: 15. ὅτι καὶ
 αἱ θηλείαι ἀλλήλας ἀναβαίνουſιν. Ant. Liber. 23.
 καὶ ταυρῶν, ὃς ταῖς βουſιν ἐπεβαίνεν. Ovid. *Laeta*
ſalitur ovīs. Homer. Odyſſ. Ψ --- οὐὼν τ' ἐπιβη-

τορα καπρον. Hinc equus admiffarius noltris dicitur een springhengst.

Επιβιωω. Lucian. I: 434. η επιβιωσεται σοι ετη τετληρακοντα, η μικρον τι προς, by zal u 40 jaar overleven, en iit daarboven.

Επιδεικνυμι. Luc. Tim. p. 65. αχαριστιαν επιδεικνυσθαι προς τινα & pag. 97. κολακειαν επιδεικνυσθαι προς ανδρα. Sic nos: *imant beleeftheit; vrintschap, dank of ondanck betoonen, bewyzen, Alam. erzeigen. Joh. X: 32. πολλα καλα εργα εδειξα υμιν Ik hebbe u vele treffelyke werken getoont. sic etiam hujus verbi composita saepe occurrunt in N. T. Lucian. T. II. p. 474. τα μεν γαρ σμικρα ταυτα τι χρη η λεγειν, οσα επεδεικνυτο, ερωτας επιπεμπων και δαιμονας αναγων και νεκρης εωλης ανακαλων &c.*

Επισαμαι. Arist. Pl. 1024. αλλ' ηπισατο Γραος καπρωσης τ' αβοδια κατεσθειεν, Hy weet haar goetje op te eten. Lucian. T. II. p. 475. απαντα αν ηδη τα τε περιπατου ηπισατο by zou reets alle di stellingen weten. hunc ego locum non proferrem, nisi insignem in Lat. vers. operarum errorem haberem notare, qui nobis, *universam Peripateticorum doctrinam perdidisset, dederunt pro perdidicisset.*

Επιτιθημι pro praeficere. Psephisma Sigeor. in hon. Ant. v. 7. τους επιθεμενους τοις πραγμασι di over de zaken gestelt zyn. Vide επι. Aelian. III: 3. παλιν ο Ξενοφων επεθετο τον σεφανον. Den krans weder opzetten, subaudito τη κεφαλη, ubi inter-

interpres pro *imposuit* debuisset reddere, *imposuit capiti*, vel simpliciter *reposuit*, quod Latinius est. Herod. p. 734. τὸν ταῦτα ἐπιθεμενον εἰπεῖν qui a donné charge de dire ceci? III: 63. Sic Belgae *imant iits opleggen* dicunt pro *belasten*, it. *eenen last opleggen*, pro in mandatis dare.

Ἐπιτριπτὸς *doorstepen*, Alam. *verschlagen*, i. versutus. Arist. Plut. vñ. 275. & Sophocl. Ajace vñ. 104.

Ἐπιφαίνομαι. Ael. I: 32. καὶ σὺ δὲ μοι καταλυοῦντι ἐν τῷ σαθμῷ πάντως ἐπιφανῆθι. Sic nos: voor *imant verschynen*, pro *komen*.

Ἐπιχειρῶ v. χεῖρ.

ΕΡΓΟΝ. Ind. Kuhnii. " Ἔργον ἐσὶν αὐτοῖς 3: „ 18. [ubi plura vide apud Cl. Periz.] necesse „ habent. similiter Batavi, *zy hebben 's van doen*. „ ἔργον ἦν αὐτῷ ἢ σπουδῇ 8: 2. similiter nostri, „ *das ist sein thun τὸτο ἔχει ἔργον de* „ facinore bellico usurpatur 5: 19. 8: 18. hoc „ ipsius munus est. nostri, *er hat disz zu thun*. „ ἔργον ἐσὶν, εὐρεῖν 10: 12. difficile est. hoc „ opus, hic labor est. nostri similiter, *man hat* „ *damit zu thun*." Aristot. ἔργον μὴ συνηθεῖ „ οὔτι κατὰ μάθειν ταῦτα 't is werk voor *imant di 't* „ *niit gewoon is, dat te leeren*. Plutarch. Thes. „ τότε πρῶτον λεγούσι τὸν Θησεῖα, οὐδεὶς γινώρισαι τὸν „ Ἡρακλεῖα ἔργον ποιησάμενον, ἐντυχεῖν αὐτῷ περὶ „ Τραχίνα. *Ik zal 'er myn werk van maken, om* „ *hem te kennen*. Arist. Nub. 1350. Σὸν ἔργον ὦ „ πρεσβυτά φροντίζειν 't is uw werk. Herod. Cl. 17.

ὡς τε ἐπ' ἔδρας [sive ἐπεδρας] μὴ εἶναι ἔργον τῆς
 ζῆρατι, ubi nostrum *van doen* & Lat. *opus respon-*
det, quod pluribus declarare, foret actum agere.
 Demolth. dixit ἔργα ἀργυρεῖα quae nos vocamus
bergwerken, zilvermynen. Adde χεῖμα.

Ἐρμείης. Callim. Hymno in Dian. vf. 66.

Ἀλλ' ὅτε κερῶν τις ἀπειθεῖα μητρὶ τεύχοι,
 Μητὴρ μὲν Κυκλωπᾶς ἔη ἐπὶ παιδὶ καλίστρει,
 Ἀργὴν ἢ Στεροπὴν ὃ δὲ δώματος ἐκ μυχάτοιο
 ἔρχεται Ἐρμείης σποδὴν κεχρημένος αἰθῆ
 Ἀυτικὰ τὴν κέρην μορμυσσεταί. ἢ δὲ τεκχῶσι
 Δυλεῖ εἰσὼ κόλπῳ, θεμένη ἐπὶ φάεσι χεῖρας.

*Maar wanneer eenige dochter zich ongehoorzaam
 draagt jegens hare moeder, roept deze wel om
 de Kukloopen, om Argus of Steropes: doch
 dan komt Hermes (bet aangezigt) met zwart roet
 bestreken, voor den dach, en verscbrikt
 het meisje, dat daatlyk in zyn moeders schoot
 wechduikt, en de banden op d'oogen legt.*

Videantur ad h. l. ANNA FABRI & Illustr. SPAN-
 HEMIUS. Sic nostrates matres ac nutrices immo-
 rigeros puellos puellasve his dictis: *daar komt de
 zwarte man, Ik zal den zwarten vent roepen,*
 & similibus terrere solent, per quem intelligunt
 fuliginis purgatozem, *een' schoorsteenveger.*

Ἐρῶ. Scholiast. Theocr. ad Eid. VII. Ἐίρ-
 τομὲς ἀντὶ τῶ ἀπερχομένα. τὸ ἔρπειν κυρίως ἐπὶ
 ἑφῶς καὶ σκωληκῶν καὶ ἕτερων ἀποδῶν ζῶων λεγέ-
 ται.

ται. καταχρηστικως δε και επι των νωθεσeron και ασπιδει πορευομενων. Similiter nostro *kruijen* & Lat. *repere* utimur, ut apud Horat. *tria millia repsumus*.

Ερχομαι. Marc. III: 21. μητι ο λυχνος ερχεται, cui loco addimus ex indicio Elsnieri alterum Arist. Concion. 27. αλλ' ερω τονδι λυχνον προσιοντα. *maar ik zi daar licht komen*. Herod. pag. 734. ερχομαι φρασων *Je vien à dire*. Utitur autem illo genere loquendi frequentissime: sed mutato interdum partic. φρασων in λεξων αυ'ερεων. I: 194. Pausan. ερχομαι αφηγησομεν(θ) *Ik kom, of ga verhalen*. Pind. Pyth. Od. II. υμμιν τοδε ταν λιπαραν απο Θηβαν φερων μελ(θ) ερχομαι *Ik kom u dit brengen*. Alia vide p. 399. sq. Aelian. I: 21. τον εις οφθαλμωσ ελθοντα τσ βασιλευσ, *onder 's Konings ooggen komen*. & XIII: 32. αλλα και τη Καλλιςοι ηλθεν εις λογωσ. Nos, ait Schef-ferus, *mit einem zu Rede kommen*. Lucian. Necyom. 298. και αυτοματα μοι τα μετρα επι το σωμα ερχεται: in buccam sponte veniunt: *al wat hem in de mont (op de tong) komt*. I Coloss. I: 10. απο της οργης της ερχομενης *van den toekomenden toorn*. Luc. T. I: p. 10. ελθειν εις νουσ *in zin komen* &c. Herod. p. 734. Ουκ ηλθον εσ τσ του τον λογον ωσε μαχεσθαι, *Ils n'en vindrent pas à ces termes* VII. 9: 2. *zy kwamen zoo ver nit, vel het kwam onder hen tot geen vechten*.

Εταιρα di hoer in conviciandi formula. Theocr. Eid. XX: 18. Οτι με τον χαριεντα κακα μωμη-

σαδ' ἔταιρα dat my di hoer zoo beschimpte, ubi rusticus de urbana puella conqueritur.

Ἐτι noch comparativo additur : και ετι πλεον (Θαυμασας) προς τας μελισσας Ant. Liber. 13. noch meer verwondert.

Ευ Η. Steph. in Thef. "Athenaeus l. 13. Ουκ
 „ ευ σεαυτη τυγχανεις εχων ; εχεις Πως η̄ θυρα
 „ εσαι ανεωγμενη. Ego certe postquam diu
 „ multumque hunc locum expendi, nullam in-
 „ veni aptiorem expositionem quam Gallicam.
 „ ita enim plane ad verbum dicimus: *Je ne suis*
 „ *pas bien de moy*, vel *Je ne suis pas bien de ma*
 „ *personne*, ut Gr. εχ ευ εμαυτη εχω " &c. *Ik*
ben niet wel van lichaam ; hy is niet wel van
hoof.

Ἐυρισκω. Greg. Nazianz. Orat. XXVIII. Ταυτης (αγαπης) το κρατισον ευρισκω φιλοπτω-
 χιαν zoo vinde ik, dat de armliventheit het al-
 lerkrachtigste teeken van liefde is. Aristid. pag.
 226. C. ουτω και ξερξης της πολεως τ' ουδαφθ
 ειχεν, αυτην δε εχ ευρε, πλην γε δη καλως ευρεν
 επ' Αρτεμισιω και Σαλαμινι. Sic nos : ik zal
 hem wel vinden. Herod. pag. 735. ευρισκω συμ-
 βαλλομενθ, ut a nobis dicitur, *Je trouve par*
mon compte VII: 187. quo pertinet noster ex
 Greg. locus.

Εφισημι: 2 Tim. III: 6. και ο καιρος της εμης
 αναλυσεως εφεσηκε de tyt myner ontbindinge is
 aanstaande. Simile est ενισημι.

EXEIN.

EXEIN. (I.) Dionys. Hal. III. Antiq. p. 241. ἔχει πολλὰς περὶ αὐτὸν ἔχων *hebbende weinig volks by, of om zich*. Greg. Naz. καὶ πλεον ἔχει νοσοῦ κακία *du heeft het de boosaardigheit beter dan de ziekte, d. i. du hebben booswichten het beter dan ziken*, ex Francii versione. Thucyd. II. ἐν ἡ μάχῃ ἔχει ελασσον ἐσχον οἱ Ἀθηναῖοι. Sic nos: *sy hebben 't kwaat gehad. Ik heb het best of slimst*. (II.) Hocr. ἔχει ὑμεῖς τὴν αὐτὴν γνῶμην περὶ τῶν πραγμάτων ἔχετε *eenerlei gedachten hebben*. Idem, βδλομενος πείραν λαμβάνειν, ἦντινα περὶ τῶν ἀφανῶν διανοίαν ἔχεισι. Herodot. I: 10. ἐν νῶ ἔχουσα τισεσθαι τὸν Κανδαυλεα. Plato ταῦτα εἰπων ὁ Θρασυμαχῶς ἐν νῶ εἶχον ἀπιέναι, *in zin hebben heen te gaan*. Lucian. T. I. pag. 435. ἐτι γὰρ χερσον, ὡ γέλοισι, καὶ ταλαντα διαμνημης ἔχεις; *in gedachten, in gebeugenis hebben*. S. Paulus ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι *lust hebben*. Xenoph. πείραν ἔχειν τινῶς, *Ik heb 'er eene proef van*. Herodot. I. 35. πρ. ἔχοντος δὲ οἱ ἐν χερσὶ τὸ παιδὸς τὸν γάμον, *onder handen hebben: & in fin. ὁ μὲν δὴ δαίταν εἶχε ἐν Κροισῶ, de kost hebben*. S. Marc. ἀλλὰ τέλει εἶχε ἐπ' εἰνδε *hebben*. (III.) Πρὸ οφθαλμῶν ἔχειν νοσῶν *hebben of houden*. Lucian. Jud. Voc. p. 49. τῆς πείρας ἔχειν τινὰ φυλακὴν, *wacht houden metaphor. sed de wacht hebben proprie de excubantibus dicitur*. Adde Herodot. I: 38. f. Lucian. ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ ῥαβδὸν *hebbende, of houdende een' stok in zyn hant*. Anacr. Od. III. Γυναιξίν οὐκ

εἶ?

ετ' εΙΧΕΝ, *zy had niets meer voor de vrouwen, zy
 hiil niet voor de vrouwen over.* Joh. XIII: 35.
 εν αγαπην εχητε εν αλληλοις *zoo gy liefde hebt
 onder elkanderen.* Simile est εισηγην εχειν *vrede
 hebben, of houden.* Herod. I: 11. ησυχιην εχειν
rust hebben, vel houden. Aristoph. Pl. 923. ησυ-
 χιαν εχων *την αγαθη*. (IIII.) Ind. Kuhnii:
 ηρωτησε αυτον πως εχει, *καλως ειπε προ* αμφο-
 τερα 2: 36. de aegrotum visitante. *Er fragt ihn,
 wie er sich befende, vel quod proprium est, wie
 er sich gehabe.* Dionys. Hal. III. p: 241. και κα-
 κως ολον εαυτου εκ τε πτωματος εχων, *zich kwa-
 lyk hebben.* Lucian. I: 139. *αλλα μαλακως εχει
 αυτος.* Plato dixit, *ευ εχειν το σωμα, & καλως
 εχειν Alam. sich wohl gehalten.* Matth. III: 24.
 aliique Evangelistae saepius infirmos *κακως εχον-
 τας nominant; quod & passive effertur: Anton.
 Lib. cap. 41. καταλαβσα δ' αυτον εχομενον υπο
 ατεκνιαις, ubi nostri usurpant το behebt vel bekipt.
 & sic Matth. ibid. ποικιλαις νοσοις και βασανις
 συνεχομενους: Vide MUNKERUM ad d. I. & ELS-
 NERUM ad Marc. V: 23. qui inter alia adfert ex
 Artemid. Oneirocr. III: 61. p. 189. φυλαττεσθαι
 υπο τινος κατεχομενον τοις εσχρατοις
 εχουσι σωτηριαν προαγορευει. (v.) Demosth. in
 Mida εχει δε ουχ ουτω ταυτα, Alaman. *aber das
 verhalt sich so nicht.* Ael. XIII: 1. υπερ των
 ουτως εχω. & c. 29: εχει ραθυμως εις
 τα επιταττομενα, " nostri (ait Scheff.) *er halt
 ,, sich so und so. parum ab hoc significato ablu-
 dit**

„dit haec locutio.” Belgae tamen propius, ut Hoofdius in V. H. M. p. 395. in 12°. *Koelmoe-diger had zich de Graaf van Auvergne. Vondel. in Virg. Aen. I. pag. 153. Zoo had zich Dido. Adde Aët. App. XV: 36. (VI.) Ουκ ευ εχειν προς τινα ap. Platon. Demosth. & Isocr. weinig of nait veel met im. ophebben. Matth. V: 23. οτι ο αδελφου σου εχει τι κατα σου dat uw broeder iit tegen u heeft. Joh. Apoc. II: 4. αλλ' εχω κατα σου maar ik hebbe tegen u. Herodot. pag. 734. επι σφισι εχοντας, ut dicitur A qui en avez-vous? pro A qui en voulez-vous? VI: 49. J. Gronovius hic e Mediceo edidit επεχοντας, quem consule. Nos dicimus: *tegens wiin hebt gy't?* (VII.) Alia multa observavimus Capp. superioribus. p. 395. & 404.*

Εωλ. Lucian. Tim. p. 58. εωλος θραυλλης i. ellychnium paene extinctum: quomodo nos dicimus, 't is vunt van gisteren.

Z.

Ζητέω. Evangelistarum unus: ζητούντες αυτον κρατειν zoekende hem te vatten. Anacr. Od. XXX.

Και νυν η Κυθερεια
Ζητεί, λυτρα Φερσα,
Αυσασθαι τον Ερωτα.
Venus zoekt hem te lossen.

M m m

Plura

Plura possemus addere ex L. Bos Animadv. ad Aristoph. Plut. pag. 6. ubi emendationem Bentlejanam reprobat. Sic etiam Latini *quaerere* usurpant, pro *cupere*, *velle*. Virgil. Aen. III: 631. *Invisam quaerens quamprimum abrumpere lucem*. Horat. I. Carm. 37. vs. 21. *generosius perire quaerens*, & III. Od. 4. *Finire quaerentem labores*, zoe-kende te rusten van zyne moejelykheden.

H.

H conjunctio, OF. Lucillius in Epigr. L. II Anthol. p. m. 246. Πλην καμου μνησθητι, νομου χαιριν, η μεγα κραξω, *denkt om my, of ik zal lustruchtig schreeuwen*. Simile est: *Help my, of ik verga*. Lucillii locum Stephanus quoque adfert in Conv. L. Gr. & G. pag. 96. Obs. 3. illustratque hac phrasi: *aides moi, ou je laisserai tout*. Lucian. Hermot. p. 586. τι σιγας, η βελει, εγω αποκρινωμαι υπερ σε, *waarom zwijgt gy? of wilt ge dat, pro an mavis?*

Ἦκω. Aristid. in Panath. διο και ανδρας κρατι- τους και της γιγνομενης αρετης επι πλειστον ἴκοντας ηγεγεν, *di aan de wezentlyke, of rechtschape deugt het allernaast komen*. Ind. Kuhnii ad Aelian. ἦξαν επι τας εξ αρχης Μινυαδας 3: 42. *plane ut nostri: sie sind zu sich selbst kommen, wie sie anfänglich gewesen*. Etc. Sed Cl. Perizon. edidit, εἶτα εντευθεν επι τας εξ αρχης ἦξαν Μαιναδας, quem vide.

Ἦλι-

Ἡλικία. Demosth. την αυτην ἡλικίαν εχειν, ἢν ἕτερος *dezelve jaren, denzelven ouderdom hebben.* Id. εν τη αυτη ἡλικία ειναι, *in, of van dezelve oude zyn.*

Ἡμερα. Lucian. Nigr. pag. 25. δις η τρεις της ἡμερας *twee- of drimaal's daags.* Ael. II: 41. κατὰ το εθος των εμπροσθεν ἡμερων *naar gewoonte van vorige dagen.*

Ἡμι. Isocr. Paneg. τριτον ἡμιταλαντον *derde-half talent.* Sic & nos nummum quinque stufedorum cum femisse dicimus *zesthalf.* Latini similiter *sestertium* dixere pro *semistertium.* Jul. Pollux Onom. VIII: 6. Αρχαία δε ἡ χρῆσις, η του πεμπτον ἡμιταλαντον, [και τριτον ἡμιταλαντον] και ἑβδομον ἡμιταλαντον, [το δ' ην] τεσσαρα ἡμισυ ταλαντα, η δυο ἡμισυ, η ἕξ ἡμισυ και ὄλως ὅποσον φησει τις το ἡμιταλαντον, τον προ αυτου αριθμον ὀλοκληρον ειναι δει. εαν μεν ἑβδομον, το ἕκτον αν δε τριτον, τα δυο. συν δε τριτω το ἡμισυ παντως επαριθμειν. Φιλον δε τοις αρχαιοις και το ἕν ἡμισυ ταλαντον, τρια ἡμιταλαντά λεγειν, ὡς η τρια ἡμιμναια, την μιαν ἡμισειαν μναν. Recte igitur Vallam in Herodoti versione notavit J. Gronovius, quod pro eodem habuerit *τρια ἡμιταλαντα & τριτον ἡμιταλαντον.* Nostri Belgae similiter *vyf groot* dicunt pro *twee stuivers en een half,* & *zeven oortjes* pro *een en dri viirde st.* item *negen virendeel* pro *twee en een virendeel &c.*

Θ.

Θάνατος. Ael. VIII: 14: ΕΥΘΕΙ ΕΠΙ ΘΑΝΑΤΩ *ter doot toe*, Alam. *bisz auf den todt*. Id. XIII: 4. ΕΙΠΕΡ ΕΥ ΕΔΕΙ ΤΙΝΟΣ ΤΩ ΘΑΝΑΤΩ ΠΡΟΦΑΣΕΩΣ. *De doot moest eene oorzaak hebben*. Nicetas μαλακίον Θάνατον dixit, & Tacitus *mitem obitum*, quem nos *een' zachten doot* vocamus.

ΘΕΛΩ de rebus proprie voluntate carentibus: S. Lucas in A. A. II: 7. ΤΙ ΑΝ ΘΕΛΕΙ ΤΟΥΤΟ ΕΙΝΑΙ; *wat of dit wil wezen?* & XVII: 20. βελομεθα εν γυναι, ΤΙ ΑΝ ΘΕΛΟΙ ΤΑΥΤΑ ΕΙΝΑΙ, *wy willen dan weten, wat doch dit zyn wil*. Anacreon Ode XXXXIII. ΤΙ ΘΕΛΕΙ ΟΥΑΡ ΤΟΔ' ΕΙΝΑΙ; *wat wil deze droom zeggen?* Herod. Euterpe p. 92. ΕΙ ΩΝ ΕΒΕΪΗΣΕΙ ΕΚΤΡΕΨΑΙ ΤΟ ΡΕΕΘΡΟΝ Ο ΝΕΙΛΟΣ, *zoo nu de Nyl zynen stroom wilde keeren*. In eod. Herod. L. VII: 49. (ΕΙ ΕΒΕΛΕΙ ΤΟΙ ΜΗΔΕΝ ΑΝΤΙΨΟΟΝ ΚΑΤΑΣΗΝΑΙ) Vallae versionem corrigit Doctiff. Georg. d'Arnaud in nupero Specimine, & pro *vult reponit potest*, quod pluribus firmat. Nos inde Homericum & Pindaricum locum mutuabimur: Iliad. Φ. 366. ΖΕΕ Δ' ΎΔΩΡ, ΟΥΔ' ΕΒΕΛΕ ΠΡΟΡΡΕΙΝ, ΑΛΛ' ΙΣΧΕΤΟ, ubi Schol. Ν.ν, εχ ηδυνατο, αλλα επισχετο. *het water kookte en wou niet voortvloesjen*. Nemeon Od. XI: 51.

Δενδρεα δ ουκ εβελει πασαις ετειων περιοδοις.

Ανθ(Θ) ευωδες φερειν.

in meis editt. parvo discrimine legitur Δενδρεα τ' ουκ

ουκ εθ. Lucian. Cataplo p. 452. καιτοι πολλακις
 εχων τελαιον ουκ επινον αποσβηναι θελων, *het licht
 wil uitgaan*. H. Steph. de L. Gr. & G. p. 118.
 ex Theocr. Δακρυε εσσα θελεις. *crie tant que tu
 voudras*. *schrei zoo lang ge wilt*. Herod. pag.
 734. γνωναι το θελει τα δωρα λεγειν. ut dicimus
Que veut dire cela? pro Quid hoc sibi vult?
 III: 131. *Wat willen di giften zeggen?* Non
 possum hic non inferere, quae summus Salmasius
 de Hellenist. p. 149. circa abusum hujus verbi no-
 tat: "Cum Wallo rogat, an sit quid facturus;
 „ ita loqui solet, *Volone hoc facere?* pro *an vis
 „ hoc faciam?* quae ridicula est loquutio. Ro-
 „ gat an velit, qui melius scit quid sit suae vo-
 „ luntatis, quam ille qui rogatur; sed plerum-
 „ que qui sic interrogat, non habet in sua po-
 „ testate, utrum velit an non id facere, quod
 „ petit an velit. Hoc Wallonicum plane σχημα
 „ est, quod & Burgundi mei frequentant: im-
 „ mo & universi Belgae." Hinc plus semel
 contingit, ut discipulis meis, quum latinis verbis
 sed εκβαρβαρωθεισι rogant *volone hoc facere?* aut
 pejus etiam, *an ego valo ire?* respondere solem;
nescio quid tu velis.

ΘΕΟΣ. Aristid. p. 221. μετα των προκατορω
 θεων. Aristoph. Ran. 1230. συν τοισιν θεοισιν.
Met God. Steph. p. 118. ω θεοι εσθε οχλο
o mon Dieu que de gens! Nos propius: *o Goon,
 wat volk! och bemel! o myn G.* Theocr. Eid.
 XVI: 19. *God help u!*

M m m 3

Αλλ'

ΑΛΛ' ΕΥΘΥΣ ΜΙΘΕΙΤΑΙ ΑΠΩΤΕΡΩ Η ΓΟΝΥ ΚΥΗΜΑ.
ΑΥΤΩ ΜΟΙ ΤΙ ΓΕΝΟΙΤΟ. ΘΕΟΙ ΤΙΜΩΣΙΝ ΑΟΙΔΩΣ.

Θερπκew. Gr. Naz. ουδενι γαρ ετω των παντων
ως ελεω Θεος θερπκευεται, *want met geen ding is
God zoo gediint, als met de ontferming.*

Θερμος. Hom. II. H. 426. δακρυα θερμα χερου-
τες, *heete tranen schrijven.* Steph. de L. Gr. &
G. 103. θερμωστος. *Il y a besoigné chaudement.
Il a fait cela à la chaude.* Nos dicimus: *heet van
den rooster.*

Θνησκω. Arist. Batr. 626. ει πωποτ' ηλθον δευρ',
εθελω τεθνηκεναι *Ik wil steruen, zoo ik ooit hiir
ben geweest.* H. Steph. in Thef: " Utuntur hoc
„ verbo in quibusdam hyperbolicis loquendi ge-
„ neribus, ut quum dicunt φοβω θνησκειν, vel
„ δεει θνησκειν, eodem plane modo quo nostra-
„ tes Mourir de peur, [*van vrees, van schrik*
„ *steruen, vel besteruen.*] it. γελωτι θνησκειν, ut
„ iidem Mourir de rire, pro quo etiam Crever de
„ rire [*zich doot lachen, te berste lachen, of ber-*
„ *sten van't lachen.*] Demosth. Philipp. I. ει δε
„ συμμαχοι τεθνασι τω δεει, qua sermonis for-
„ mula utitur & alibi Altero illo lo-
„ quendi genere hyperbolico usus est ante alios
„ Homerus, sed compos. verbum usurpans. di-
„ cit enim γελω εκθανον *omnes risu emori.*
„ Observanda est haec quoque Demosthenica lo-
„ quendi formula, aliud quoddam hyperboles
„ genus habens. Phil. III. τεθνασαι γαρ μυριακις
κρειτ-

„ κρείττον, η κολακεια τι ποιησαι Φιλιππω, quo
 „ loquuntur modo & linguae caeterae; sed Gal-
 „ lica frequentissime, quae etiam illam variat
 „ formulam: neque enim dicit duntaxat, *J'ai-
 „ merois mieux mourir cent fois, vel mille fois &c.*
 „ aut *J'aiderois mieux perdre dix mille vies, si
 „ je les avois, vel si j'avois dix mille vies, je
 „ les aimerois mieux perdre; aut je les mettrois,
 „ aut je les y voudrois employer &c.* pro re, de qua
 „ agitur.” Livius L. III. c. 2. dixit, se milles
 morituros potius. Nostri iisdem formulis utuntur:
*ik stiirf liver duizentmaal. al moest ik hondert-
 maal sterven. schoon ik duizent doon zou sterven.
 al had ik hondert koppen te verlizen, &c.*

Θρασυβλος Koenraat, audax consilii, Nomen
 viri.

Θριξ ανα μεσσον Theocr. XIII: 9. 't *scheels
 geen haar.*

Θυρα. Matth. 24: 33. οὕτω και υ̅μεις, όταν
 ιδητε παντα ταυτα, γνωσχετε οτι εγγυς εσιν επι
 θυραις *dat het naby is voor de deur.* ad quem I.
 L. Bos in Diatr. sic commentatur: ” Locutio
 „ εγγυς εσιν επι θυραις profanis scriptoribus est
 „ usitata, diciturque de iis, quae brevi futura
 „ sunt & quae instant. Arist. Pluto Act. III.
 „ Sc. 2. *ως ανδρες εγγυς εσιν ηδη των θυρων,* prae
 „ foribus viri nunc adsunt. [*de mannen zyn reets
 „ dicht by de deur.*] Proprie prope fores non
 „ erant, sed procul adhuc aberant. Demosth.
 „ IV. Philipp. *υ̅περ δε του επι ταις θυραις εγγυς
 ο̅υτωσι*

„ ἄνωσι &c. de eo autem, qui prae foribus ad-
 „ eo &c. Jacobus Apostolus in Epist. πρὸ τῶν
 „ Ἰουδαίων dixit cap. V. vñ. 5. ἰδοὺ, κρείττης πρὸ τῶν
 „ Ἰουδαίων ἔστημεν.” repono vñ. 9. *zuit*, de recht-
 „ ter staat voor de deur.

I.

Ἰδῖος. H. Steph. *τουμου ιδιον ποττ μον particu-
 lier, Belgicum propius adcedit, voor myn eigen.*
 Epiphanius lib. I. και μητις λεγεται περι τῆς Αβελ:
 & γαρ θανατω ιδιω τεθυηκεν. *Zyn' eigen doot ster-
 ven.* Euseb. de Praeparat. lib. I. & γαρ θνησκει
 ιδιω θανατω, ει μη βια τινι πληγηεν τῆτο το ζων.
 Ptolom. l. 4. Tetrabibli: ιδιαις τελευτων θανατοις
 & βιαιαις opponit invicem. Haec magno Ca-
 saubono debemus ad Sueton. J. Caes. 89. *neque
 sua morte defunctus est.*

Ἰκνεομαι, vide ἀφικνεομαι.

Ἰσημι, vide εἶδεω.

Ἰστημι. Homer. II. Δ. 54. Ταων ἔτι ἐγὼ προσθ'
 ἴσταμαι. Sic nos: *Ik sta hun nit voor, quod Latini
 dicunt, ab, cum aliquo stare.* Herodot. p. m. 7.
 c. 17. m. εα δε [οικηματα τα επι των αγρων] κατα
 χωρην ἴσαναι, *hy liit de huizen op het lant staan.*

Ἰσχυρος. Herodot. p. 8. c. 22. m. σιτοδηϊην τε
 ειναι ισχυρη, *een sterke hongersnoot, pro een
 groote.* H. Steph. in Thes. Sed (ισχυριζομαι) ac-
 cipitur pro Nitro, i. e. fiduciam colloco. eo
 modo quo Gallice dicitur *Je me tien fort de cela*
 (nam

(nam *je me fay fort* alio pertinet) Demosth. σου
 μην ισχυρισμαι τούτω. Belgica locutio: *zich
 sterk maken voor iit*, infert *in me recipio*, *satis
 virium ad quid efficiendum mihi esse profiteor*. Ari-
 stid. p. 188. υπερ του μελλοντος ουκ ενεσι ισχυρι-
 σασθαι. voor het toekomstende kan men zich niet
 sterk maken.

K.

Καθαρώς. Aristid. p. 239. Καθαρώς πρὸς α-
 σθαι τινα προς τα λοιπα τα πολυμα. *Im. zuiver
 meester maken*.

Καθημαι. Ind. Kühnii: καθησο επί κυβοις 12.
 43. notat studium. sicut Noster, *er sitzt ueber
 diesem ding*. interpretes non expressit: *assiduus fo-
 rum aleatorium calefaciebat*, ut Augustus loquitur
 amat.

Καθίστημι. Lucian. Nescym. p. 380. εν με-
 γαλη ουν καθεισθηκειν αμφιβολια *Ik stont in groo-
 ten twyfel*. 3 Maccab. II E. 26. ημιν τα πρα-
 γματα εν ευσθεια και τη βελτιστη διαθεσει καταστα-
 θησεσθαι *dat onze zaken in orde en goede schik-
 king zouden staan*, of *herstelt worden*. Pseph.
 Sigeor. in honor. Antiochi vi. 6. εις εισηνην και
 την αρχαιαν ευδαιμονιαν καταστηναι. Herodot. p.
 734. Κοσμον τονδε Δηιοκης πρωτος εσι ο καταστησα-
 μενος, *Il fut le premier qui establit cest ordre*.
 Eene wet stellen: op iitwes order stellen.

N n n

Kai.

Και. Stephan. p. 96. " *Et και in indignatio-*
 „ *ne. και πρ τρτο Ερμη δικαιον; & vous me fai-*
 „ *siez tant le beau beau, traître que vous êtes.*
 „ *Metam. VIII. & sunt, qui credere possunt*
 „ *Esse Deos.* " Huc facit, quod moriens Cae-
 sar dixisse Bruto fertur, και συ ει εκεινων, και
 συ τεκνον; *En gy zyt 'er ook onder, myn zoon?*

Καινος. εκ καινης denuo pro de novo, *van*
nieuw, Alam. *von neuem*, Gall. *de nouveau*.

Καιρος. Greg. Naz. Orat. XVI. εως εσι και-
 ρος, χρισον επισκεψωμεθα *Laat ons, zoo lang het*
zyt is, Christus bezoeken.

Κακοδαιμων *een arme drommel*, Alam. *der arme*
teufel.

Κακω. S. Lucas in A. A. XIII: 2. εκακωσαν
 τας ψυχας των εθνων και των αδελφων, ad q. 1.
 Wolfius in Cur. Philol. scribit: " το κακην idem
 „ hic est, quod *exacerbare aliquem & male af-*
 „ *fectum reddere*, Germanice *einen böse machen*,
 „ *erbosen.* " Inde Casaub. in Casaubonianis pag.
 96. & Starkii Notas selectas p. 120. citat. Bel-
 gae dicunt: *im. kwaat*, ot *boos maken*.

Καλος ironice, ut Latinor. *bonus*: Lucian.
 T. I. 181. τοιστον ημιν τον καλον ηνιοχον και δι-
 φρηλατην εκπεπομφας, *zoo een' schoonen voer-*
man hebt gy ons beschikt. Id. p. 427. ο δε καλος
 ημιν καγαθ⊕ νεκροπομπ⊕, *maar di schoone en*
wakkere leitsman der dooden. Ael. I: 16. η πως
 υπερ ημων καλως Απολλοδωρος ουτω δεξαζει, *ubi*
non dubitem rescribere ου⊕, nam *praeceffit*
 modo

modo πως, *hoe schoone gedachten heeft deze man van ons*. Extra ironiam saepe usurpatur, ut: Aristid. p. 221. διδάξειν αὐτὸς καλῶς, *hy zou het hun schoon, of wel leeren*. Sic & Latini: *probe, pulcre, bene scire*. Chr. Schoetgenius ad L. Bos Ellips. Gr. p. 13. "Imperator Theophilus eos, „ qui Theodorum verberabant, his verbis ad- „ hortatur ap. Auctorem vitae Theodori Grapti, „ in fasciculo rerum CP. Combefisii pag. 207. „ Δὸς καλά da bona, Ic. αἰκισματα. Nos dici- „ mus: *gieb ihm gute*." Belg. *geef hem voor goet, vel geef hem schoon (wat)*.

Καση. Stephanus pag. 120. Αὐτικ' ἐπειτ' ἀπ' ἐμεῖο καση ταμοὶ ἀλλοτριῶς φῶς, *Qu'on me coupe la tête. Je veux avoir la tête coupée*. Homericus est vs. Il. E. 214. *Ik wil myn hoofd verliezen. Ik laat my den kop afkouwen. Ik zet 'er mynen hals tegen*.

Κατα. Joh. Euang. vs. post. ἄτινα εἰαν γεαφῆται καθ' ἓν. *na een, achtereen*. Lucillius in Epigr. Anthol. p. 185. *Een na een*.

Τῷ Πισσης μεδεοντι τὸ κρανίου Αὐλος ὁ πικτής, Ἐν καθ' ἓν ἀθροισίας οσεον, ἀντιθεται.

Καταβαίνειν, vide pag. 345. & ἀναβαίνειν.

Καταδύειν *verdrinken*, Act. & Neutr. vide Lexica.

Κατακλαῶ. Gregor. Naz. τίς οὐ κατακλαταί, *wins hart breekt nit?*

Καταλείπω. Ind. Kuhnii: κατελιπε μοι αλλα
δ πα. γρ 12: 60. ut nostri, *Er hat mir aisz gelassen,*
nachgelassen. adde απολείπω.

Καταρατος. Lucian. Tim. p. 63. επει κ, ὁμοια
ποιησομεν τοις καταρατοις κολαξι. *di vervloekte*
vl. ksflojers.

Κατατρυχομαι. Arist. Plut. 1035. ὑπο του γαρ
αγγεος κατατρυχη ω φιλατε. *Ik swelt (werst)*
van droefheit.

Κατατιθημι. Arist. Ran. 177. ει μη κατατι-
θεις οὐδραχμας μη διαλεγου. *Gy moet er my 2.*
schellingen voor neerleggen. spreek daar mit tegen.

Κατατρεχω. Lucian. Pseudom. 859. Ου Μι-
κλαν μογη ουδε την Ιθην κατατρεχων, *een lant af-*
loopen. & p. 247. τα περι τον Ηειδανου απαντα
(non απαντας) κατεφραμον.

Κατεχω. Lucian. T. I. pag. 692. μεγα εν τη
εκκλησια δυναμενος, και κατεχων τα βημα. *Inheb-*
ben. pag. 428. επει ουδ' ημεις ποτε αυτου απιεναι
δεον κατεσχησαμεν. *Orhouden.* p. 974. μηδε κατ-
εχειν δυνατος ει τον γελωτα, *gy zyt mit machtig*
het lachen in te houden, vel u te houden van la-
chen. p. 950. τοτε γαρ ουδε κατεχειν εαυτους οι
ανθρωποι υφ' ἑδουνης δυνανται, *kunnen zich mit hou-*
den van vermaak.

Κατοικια. Greg. Naz. Orat. περι φιλοππ. πα-
ροικια και κατοικια, *de uitwonning en in- of by-*
woning.

Κειμαι. Aristid. pag. 228. Α. τετε δε ετω κει-
μενς, *de zaak dus liggende, vel gelegen zynde.*

Dicae-

Dicaearch. ap. Salmast. ἡ γὰρ Ἑλλάς το παλαιον
 ἔσα ποτε πολὺς . . . ἀλλὰ μεσον Φαροαλου τε
 κειμενη και της Μελιττων πολεως. *deze stat liegt,*
of is gelegen. Jacet, sita est. i Timoth. k. 9. ὅτι
 δικαιο νόμος & κείτακ. ad q. l. Cl. Elsnerus inter
 alia adfert: Aristoph. Ran. 773. νόμος τις ενδιδᾷ
 (ἐστὶ κειμεν) *faat ligt een wet.* Euripid. Hecub.
 . 297. Νόμος ἐν μικροῖς τ' ελευθεροῖς κ' *Και*
τοιοῖς ἀλλοῖς ἀλλοῖς *κείται περι.*

Κεφαλή. Arist. Pl. 650. ἐκ των ποδων εἰς τὴν
 (κεφαλήν) *van 't hoofd tot 't voeten.* i Γ. μὴ δὴτ' εμοι γ' εἰς τὴν
 κεφαλήν. *ik zal 't u niet 't hoofd tot de voeten ver-*
balen. sed ridiculi-caussa invertit Comicus; quod
 simul alterius joco locum dedit, *maar gy moet my*
van 't hoofd blyven. Sic & dicere solemus: *tast*
toe. *maar niet op myn kop.* Herod. p. 734. Απο-

βαλλεῖς τὴν κεφαλήν. *Tu verdras la teste.* VIII:
 65. *gy zult uw hoofd (kop of hals) verlizen.*
 Κινᾷ & ἀλωπῆς. B. Vas, Al. *fuchs* pro ho-
 mine astuto. Theocras V: 25. *Και πως ὦ κινᾷ' εὔ*
ταδ' ἔσεται ἐξ ἰσθμῶν; Sophocl. Aj. Fl.
 104. *Ἡ ταυπιταυπταυ κινᾷδος ἔξῃα μ' ὄπου,* Aθ.
 ἐκωχ. *Ὀδυσσεῦ τον σου εἰσατην λεγω.* Servator
 noster de Herode ap. Luc. XIII: 32. *πῶρευθεντες*
εἰτάτε τὴ ἀλωπῆ ταυτη. Et quis ignorat, quas
 partes vulpi Aesopus dare solet? Belgae itidem
 callidas astutias dicunt *voffestrecken.*

Κινεῶ. Lucian. Cataplo p. 442. *τι δ' ἦν ὁ σε*
μαλιστα ἐκίχει γελαῖν; *wat was 't dat u meest be-*
woog te lachen?

Κοινων εἶναι τοῖς φίλοις Isocr. ad Demon. *gemeen*, of *gemeenzaam met zyne vrinden*. De Κοινων & *Commune* (quibus respondet nostrum *gemeen* vel *gemeenebest*) vide ad Ovid. *Metam.* XII: 17. Nicol. Heinsium & quos Cl. Burmannus quoque citat.

Κοινωνεῖν. Lucian. Tom. I. 437. Γλυκερίον τὴν παλλακίδα μου, καὶ παλαι δὲ οἶμαι κεκοινωνηκεῖ. *Gemeenschap plegen, vleeschelyke gemeenschap hebben*.

Κοσμῶ. Joh. XII: 19. ἰδὲ ὁ κοσμῶ (ὄλῶ) ὀπισθῶ αὐτῆ ἀπηλθὲν, *de heele weerelt loopt hem na*. Lucian. *Halc.* p. 98. καὶ τὰς ἀλκυονίδας προσ-αγορευόμενας ἡμέρας ὁ κοσμῶ ἀγεί, pro οἱ ἀνθρώποι ἀγασί.

Κρατῶ. Ael. III: 8. ἔτιωσ ἀρὰ κατέκτησάτο τὸ θεατρὸν, καὶ ἐκρατήσε τῶν παρόντων, *Im. inne- men, imants hart bezitten*.

Κυκλῶ vel ἐν κυκλῶ, *roustom, in't ront*. Vide Vener. *Elsnerum* ad Marc. VI: 36.

Κύων *hont* Canis, in conviciandi formula, exemplis haud indiget. Hefych. in h. v. καὶ ὑπὸ τῶν κυβευτῶν βολὸν τινὰ, ὃς χιῶ καλεῖται. nos dicimus: *een hont van een' gooi*.

Κωμῶδῶ active, ut nostrum *spelen*. Ael. II: 13. εἰδὼς δὲ, ὅτι κωμῶδίσῳ αὐτὸν, *wetende dat zy hem spelen zonden*.

A.

Λ.

ΛΑΜΒΑΝΩ, ΝΕΜΕΝ. Aeschin. πείραν ὑμῶν λαμβανω, ει δυνασθε. Plato παρῆσι τουτου πείραν λαμβανειν Men kan 'er eene proef van nemen. Eadem locutio citatur ex Demosth. Isocr. Herodian. Exod. VIII: 8. λαβετε ὑμεις πληρεις τας χειρας, neemt uwe handen vol. Ael. II: 13. αργυριον λαβειν επ' ουδενι ὑγειε gelt nemen. Arist. Pl. 1185. τα νομιζομενα λαμβανειν het gezette gelt, nemen; de wetten van iit trekken. Dion. Hal. Ant. III. p. 241. οιον τι ληψεται τα πραγματα τελος, wat einde de zaken zouden nemen. Graeci etiam λαμβανειν ανδρα η γυναικα dicunt, ut nos, eenen man, eene vrou of een wyf nemen, & sic in quodam codice Euang. legitur Luc. XIII: 20. Xenoph. Κυροπ. VI. p. 105. ληφθεις ερωτι της γυναικ^ς door minne ingenomen, of bevangen. Anton. Liber. 10. περ^ς δε τα σημεια τας κορας ελαβε δειμα, haar beving eene vreeze. Similiter dicere aufim θαυμα μ' ελαβε het neemt my wonder, pro quo & dicimus het geeft my wonder; Lucian. dixit θαυμα μ' εχει. Lucian. I. pag. 3. επ' οίς παρα μεν των διδασκαλων πληγας ελαμβανον, waarover ik by myne meesters slagen kreeg, of ontving. T. II. pag. 482. πληγας ουκ ολιγας ελαβεν by kreeg niit weinig slagen. Idem T. I. 438. ὡν ει λαβοιμην, zoo ik ze kryg! quod minitantis est.

Λεγω. Plato Hipp. maj. f. 1256. ληρων και
περσ-

προσποιημένος τι λέγειν, μηδὲν λέγων. Id. Phae-
done f. 48. δοκεῖ τι μοι καὶ αὐτῷ λέγειν Κεβης.
Id. Lachete f. 491. λέγῃς δὲ τι, ἢ μὲν τοῖ ἀληθεῖς
γε. Sic nos: *gy zegt zwaars*. *Hy zei wat,*
maar 't was niet met al. &c. Plura & similia La-
tinarum scriptorum loca habes in Thesaurō Fa-
bri, voce *Al. quis* §. 3. Herodot. 734. γνῶναι τὸ
θελεῖ τα δῶρα λέγειν, ut dicimus: *quo vult dire-*
cetā? pro *Quid hoc sibi vult?* III: 131. *Wat*
wil en di geschenken zeggen, i. e. bescchenken?

Λιτρα, Lat. libra, Gall. *livre*, Belg. *pont* pe-
cuniam certam aequae ac pondo unum signifi-
cant.

Λογισμὸς: Basil. *οὐκ ἄσποτα ἐπὶ λογισμῶν*
ὑπαρχῶν τοῦτο τι ποιησάμεν *zou lang ik by myn*
zinnien (of verstant.) ben.

Λόγος & nostrum *rede* bene multa significant;
ut: sermonem, orationem, causam, rationem,
aequitatem, proportionem, speciem, &c. Exem-
pla e Lexicis petantur; nam *vetor longus esse*

M.

Μαλακίζομαι *slap zyn*, pro *agrotare* Ael. III:
19. & Lucian. Lexiph. p. 956. E.

Μαλακὸν βλέμμα Arist. Pl. *τὸν οὐκ ἔστιν ἄλλο*
zich.

Μαλλον. S. Paulus ad Philipp. I: 9. *ἵνα ἡ ἀγα-*
πη ὑμῶν ἐτι μαλλον καὶ μαλλον περισσευῇ *dat uwe*
liefde nog meer en meer overvloedig worde.

Μέγας.

Μεγας. Herodot. p. 17. c. 46. πρην μεγαλους γενεσθαι της Περσας, *eer zy te groot wiirden*. &c. sic de Philippo Demosthenes saepius 2. Olynth. Ind. Kuhnii: Μεγα εσιν, τριτων τυχειν, 8: 29. *Es ist ein grosses*.

Μειον. Xenoph. ιππεις εζει ου μειον διαμυριων *niit minder dan 20 duizent*.

Μελλειν plane convenit cum B. *zullen*: interdum tamen vacat, ut ap. nos, *ik belove dat te zullen doen*, nam sufficit, *ik belove dat te doen*; sic ap. Graecos, λιμον μεγαν μελλειν εσεσθαι Act. XI: 28. ubi solum εσεσθαι sufficeret.

Μερος. H. Steph. τ'ουμον μερ[⊙], vel το γεμον μερ[⊙] *de ma part*, quod itidem dicimus: *voor myn part*. Arist. Ran. 500. εν τω μερει *in dit stuk*, i. in hac re.

Μεσα δουρα *halve piken*, apud Theocr. Eid. XVI: 78.

Μεσος ογκου *vol wints*, Lucian.

Μεταξυ. Lucian. T. I. 130. και Φιλησαι μεταξυ *en tusschen zoenen*. p. 127. και τι φθειγομενος μεταξυ, οποτε καθευδιμι. *Als ik slaap, praat ik 'er wat tusschen*.

Μετεχω. Ael. XI: 12. ουκουν, εφη, ουδε συ μεθεξεις αυτου, *Gy zult 'er ook niits van mee- hebben*.

Μετρον. Aristid. p. 224. προς μετρον ηριθμει. *By de maat, by schepels uitmeten*.

Μεχρις. Tot, pro μεχρις ε̄ tot dat. Lucian. T. I. p. 435. μεχρις αν υπαγαγωμαι Πισιδας tot

⊙ ○ ○

ik

ik de Pisiders onderbrenge. Vondelius ejusque aemulator non infelix Hoogvlietius fere plerumque sic loquuntur. Μηδεν, vide in Ουδεν.

ΜιαρⓄ & μιαιωτατⓄ, ut Latinor. *impurus*, *impurissimus* ap. Comicos ubique obvia sunt pro homine nefario, qualem nos eenen vuilik, of vuilen karel adpellamus.

Μικρος: H. Steph. p. 118. Theocr. Φρυγια τον μικρον παισοδε λαβαισα. It. τω μικρω παρεοντος, supple παιδα & παιδος. Nos dicimus, *le petit subaudito enfant*. Exstant haec Eid. XV. vl. 42. & 12. Belgice somant: *Frigia, neem den kleinen en speel met hem*. It. terwyl de kleine (vel het kleintje), hiir staat.

Μικρον: Μικρω προτερον, paulo ante een weinig te voren. Theocr. Id. V. ιθ' ω ξενε, μικρον ακουσον Τηδ' ελθω, pro ελθω. Kom hiir vrint, hoor een weinigje.

Μισθος. Herodot. pag. 734. ελαβε τον μισθον It. a receu son salaire, vel son payement. De eo qui punitus fuit pro meritis: seu poena quam meruit affectus fuit. III. 15. Nos propius: *hy heeft zyn loon ontfangen, of zyn rechten loon gekregen*. Latini in his suo pretium utuntur.

Μοσχιαν kalveren vitulari. Vide Scaliger. ad Varr. p. m. 159.

Μυριακις duizentmaal pro Lat. sexcenties: Aristid. p. 230. f. και μυριακις κατασχη την χιμεραν, al. had hy. & lant duizentmaal in. Vide quae in Θνητων, circa fin. diximus.

Μωρια.

Μωρία. Herodot. p. 734. Μωρηι πολλη λεγειν.
C'est une grande folie de dire cela. I: 146. 't is
groote dwaasheit, gekheit, zotterny te zeggen.

N.

Νεανικος. Arist. Plut. 1138. Δοιης καταβα-
 γειν, και κρεας νεανικον. *Jong vleesch v'eten ge-
 ven.*

Νεος. Thutyd. V. και εδοκει τι νεον εσοθαι,
 't schein wat niuws te zullen worden: Daar zou
 wat niuws gebeuren. Quod Stephanus hoc Gal-
 licismo illustrat, *quelque chose de nouveau, pro
 quelque changement.* Romani dixerunt: *res no-
 vas moliri.* Herodot. 734. *Ex νεης, de nouveau,
 pro De integro, rursus.* V: 116. *Van niuws.*

Νεωτατος jongst, ut L. novissimus pro extre-
 mo. Vondel. Met. p. 30. voor 't jongst, i. ulti-
 mum. & alibi *de jongste noot.* Sic diem judicio
 universi orbis a D. O. M. destinatum vocamus
den jongsten dach.

Νεος. Theogn. 142. Θεοι δε κατα σφετερον
 παντα τελευσι νοον, *De goden doen alles naar
 hunnen zin.* Gr. Naz. τοις γε νεν εχουσι di geest
 hebben, di by hunne zinnen zyn. hinc amētes
 dicuntur. *onzinnige, uitzinnige.* Lucian. Salt. 938.
 ουδενος αυτη νε προσοντος daar geen geest (of gee-
 stigheid) by is. Aristid. in Panath. περι ης ειχον
 εν νω τροφης ειπειν, *in zinn hebben.* Vide EXΩ.

Ξ.

ΞΕΝΟΣ. 1 Petr. III: 12. ὡς ΞΕΝΟΝ ὑμῖν συμβαίνοντος, *alsof u iit vreemts overkwam*. quod alii ΞΕΝΟΠΑΘΕΙΝ dixerunt: pro eo Apostolus etiam ΞΕΝΙΖΟΜΑΙ dixit eod. vi. & superius vi. 4. ΕΥ ᾧ ΞΕΝΙΖΟΝΤΑΙ ΜΗ ΣΥΝΤΡΕΧΟΝΤΩΝ ὑμῶν &c. nostri, *waarin zy haar (potius zich) vreemt houden*: malim ego, *waarin zy vreemt vinden*. Alam. propius: *sich besremden*. Bene tamen nostri, quod Bezam non sint sequuti, ut alias fere solent. Ceterum videatur D. Heinsius in Exercitt. Sacr. ubi ex Polybio citat: ΞΕΝΙΖΕΣΘΑΙ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΡΕΙΝ ΔΙΑ ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΞΘΕΝ. atque ex Scholiastis Gr. τὸ ΞΕΝΙΖΟΝΤΑΙ, ἀντι τὸ θάυμαλξι, κείται.

Ο.

ὍΡΟΣ. S. Luc. A. A. VIII: 2. ἔσθ' ἑνὴν τινὰς εὐση τῆς ἰδῆς (ταύτης) οὐκ ἄνδρας τε καὶ γυναίκας δι *van dijn wech waren*. Adde c. 24: 14. Profanorum exempla Cl. Elsnerus praeter alios adtulit. Nobis in proverbio est: *by is op een' goeden, of kwarden wech*; it. *gy zyt op den rechten wech*.

ΟΙΚΙΑ domus *huis* pro familia vel gente. Hippocr. in Epist. pag. 897. ἐκ τῆς οἰκίας τῶν Ἡρακλείδων. p. 898. φίλον αἰκῶ βασιλεὺς τίθεσο.

ΟΙΟΜΑΙ. Theocr. Id. XXII: 19. Αὐτοῖσιν ναυταισιν οἰομένοισι θανεσθαι, *de schippers meenden, of dachten te vergaan*. Steph. p. 120. Hom. II.

Δ.

Δ. (12). Και νυν εξεσωσεν, οιομενον θανεσθαι.
Il en pensa mourir.

Οιχομαι *heengaan* pro mori. Liban. Epist. 23.
 Ed. Wolfii T. II. pag. 337. λεγεται γαρ τι περι
 των οιχομενων και τοιουτον. Vide εξερχομαι.

τα Όλα *het Heelal* i. e. mundus universus.
 Lucian. ἸPrometh. 114. ότι μη γιγνομενων των αν-
 θρωπων, αμαρτυρον συνεβαινε το καλλος ειναι των
 όλων. Zoo 'er geene menschen waren, zou de
 schoonheit van 't Heelal onbetuigt blyven.

Ονειρος. Theocr. Eid. VIII: 16. εχω δε τοι,
 οσο εν ονειρω φαινονται. *Hy krygt al wat hy
 droomt.*

Ονομα pro specie, simulatione: Thucyd. επι
 τω ονοματι, ως επ' Αθηναις ηει, Alam. *unter dem
 nahmen, als ging er gen Athen.* Aristid. pag. 270.
 E. θωμεθα ε,τι βελεσθε, ονομα τω προαγματι, *la-
 ten we der zaak een' naam geven, diin gy wilt.*

Οντως pro αληθως, wezentlyk pro waarlyk. &
 sic partic. ων quoque usurpatur.

Οξυς. Lucian. bis Acc. p. 305. οξυς την ρινα
scherp van reuk. & alibi οξυς τα ωτα *scherp van
 gehoor.* Videndus Noster in Lectt. p. 269. Ae-
 lian. XI: 13. οξυς βλεπειν *scherp van gezicht.* Etc.

Όπλον. Aristid. p. 273. B. και πασην ο δημος
 εν τοις οπλοις, *het volk was, of verscheen in de
 wapenen.* Sic & Herodotum loqui meminī, sed
 excidit locus.

Όπρ, & quod inde derivatur, Latinum *ubi,*
ac nostrum daar, non modo locum sed & ratio-

nom aut tempus significant. Isocr. ad Philipp. p. m. 252. ὅπως δ' ἰασῶν λόγω μόνον χρησάμενος ἔτιώσ' αὐτοῦ ἠξήσεν, ποιεῖν τίνα' χρῆ' προσδοκᾶν περὶ σου ἠγνωμῆν αὐτῷς ἔξειν, ἢν ἐργῶ ταῦτα πράξῃ, *daar Jazon op dat zeggen alleen zoo groot is geworden, welke gedachten zal men nitt van u moeten hebben, indiin gy zulx in't werk stelt.* Hunc mihi locum indicavit H. Steph. p. 80. ubi etiam legas: *Vous vous estes retiré le plus loin des coups que vous avés pu, où vous deviés donner courage aux autres. Vous l'avés encore plus irrité, où il falloit l'appaiser par douces paroles.* Quam voculam où deducit a Gr. οὐ, additque: Ajo Graecos pariter dicere, ὅπου εἶδει vel εἴχην. Pag. 82. *Et où trouvez vous cela raisonnable?* Lucian. sic dicentem inducit Neptunum Mercurio: καὶ πᾶς τῆτο ὡ' Ἐρμῆ διμαίον; *Waar is dat recht?*

Ὅπως. Lucian. Tim. 77. ἔκ' οἶδα, ὅπως, *ik weet nitt, hoe.*

Ὅραω. Aristoph. Thesm. 563. ἔπειτα γ' οὐχ' εἰσηχ', ὄραω; *nademaal ik, gelyk ge zitt, nitt gevegt heb.* Id. Ran. 1167. ὄραω; ὅτι ληρεῖς; Ael. XII: 1. ἢ γὰρ μὴν Ἀσκασία ἔωρα κατω, *neer ziin, quod ibid. dixit: ὄραω εἰς τὴν γῆν nair d'aarde ziin, i. lumina in solo defigere.* Ind. Kuhnii: ὄραω σκεῖνον καὶ βλοσυρον 12: 21. scilic. τι, pariter ut nostri, *so sehen, aufsehen.* Conf. βλέπω & εἶδω.

Ὅραον. Casaub. ad Theocr. Eid. II. non uno in loco Plautum ait Theocritea dictione usum esse:

esse: sic proverbium quod extulit ille, *αυτα δε λουπα Οσε' ετ' ης και δερμα.* & *ειδ. Δ. τας πορτιος αυτα λελεπιται Τωφρα,* expressit hic Anulul. *Quis ossa atque pellis totus est, ita cura macet.* Capt. *Ossa atque pellis sum miser a macritudine.* Sic Apollon. *ειναι δε συν οσεα μινον εεργον.* Belgae similiter: *hy is niit dan vel en been,* &c.

Οσθραινεσθαι ruiken Act. & neutr. verbum utrobique est. Lucian. Tim. p. 87. *ουκ αιδα, θεν οσθραινόμενοι τς χερσισ.* *Ik ruik wat,* Metaphor. ut Lat. *olfacio.*

Ουδεν, μηδεν NIIT nihil. Lucian. p. 7. *ουδεν; γαρ οτι μη εργατης εση.* *Gy zult niits zyn dan een hantwerksman.* Act. Ap. V: 36. *και εγεναντο εις ουδεν εν zyn tot niit gewarden.* Hippocrat. Oper. T. II. 901. *μηδεν οιομενος ειναι τον βιον ολον.* *achtende dat het gansche leven een enkel niit was.* In responsione, si quid indictum malum, Ib. pag. 916. *εγω δε, εδεν, εφην, ω Δημοκριτε.* *Ik zei, niit met al, Demakritus.* quomodo Terent. in Adalph. III, Sc. V. *quid est?* *Ae. nil. recte.* Vide etiam *Δεγω & Τις.*

Ουκ interdum Germanorum more verbo postpositum: Plato *δει δεχεσθαι ουκ,* *dat past niit.*

Ουρανός. Proverb. *απ' ουρανου μεχει γης.* Plaut. Pers. V: 4. 54. *Hospes, volo ego hanc parcantari.* SA. a terra ad coelum, quid lubet. *Imant van Oost tot West uitvragen.* Aristoph. Ran. 1166. *ουρανιον* i. e. *ach hemelsche vaden.* Repraesentare hic liber, quae in Glossario Germanico quod in his

his terris non cuique inter manus est) Cl. WACH-
 TERUS de voce *Rachen* diserit, unde eadem
 opera integri opusculi tenorem, velut ex ungue
 leonem, deprehendere lectores possunt. En ea!
 „ RACHEN, aperti oris hiatus, alias palatum.
 „ Non a Latino *rius*, sed potius ab Hebraeo
 „ *rakia*, coelum vel convexa Coeli, quod figu-
 „ ram Coeli, quae cava & rotunda esse creditur,
 „ quodammodo imitetur, unde etiam Belgis ca-
 „ vitas illa oris, fornicis instar concamerata, vo-
 „ catur *gehemelte van den Mont*, ab *kemel* coe-
 „ lum. Similitudinem, quae est inter Coelum
 „ & palatum, non solum Germani, sed etiam
 „ alii populi agnoverunt. Graeci Coelum &
 „ Palatum una eademque voce *χαμος* comple-
 „ ctuntur. Et rationem communis appellationis
 „ hanc reddit ex Varrone S. Augustinus, *quod*
 „ *hiatus noster, cum os aperimus, mundo similis*
 „ *esse videatur*. Lib. VII. de Civit. Dei cap.
 „ VIII. Hinc vetustissimi Poëtarum coelum non
 „ reformidarunt vocare Palatum, quod Cicero
 „ testatur de Ennio his verbis: *Sed Epicurus,*
 „ *dum palato quid sit optimum, iudicat, coeli Pa-*
 „ *latum (ut ait Ennius) non suspexit*. Lib. II.
 „ de Nat. Deor. cap. 18. Latini Coelum sic vo-
 „ cant a Graeco *κοιλον*, quod palati instar con-
 „ cavum sit, & convexum. Hos imitantur Sla-
 „ vonicae Gentes, quibus eadem vox *nabe*, Coe-
 „ lum & Palatum significat, observante Clariss.
 „ Eccardo in Catech. Theotif. p. 101.” Con-
 sula-

fulatur quoque Cl. HESSELIUS ad Ennium pag. 327. ubi ex Rufino Ephesio citat: ουρανός δε και υπερωα το περιφερες της ανω γναθς.

Ουτω, ετωσι zoo. H. Steph. p. 78. *Que faites vous ainsi couché? où allés vous ainsi? d'où venez vous ainsi?* Demosth. contra Midiam: εισελθων οικιας ως εκεινον, και εβλεψας ουτωσι καθιζομενος την δεξιαν εμβραλων. [Eize zit gy zoo?] Lucian. Asin. ειτα ηροντο την γραυν, δια τι ουτω καθιζε και ου παρεσκευαζεσθαι αριστον; *waarom blyft ge zoo zitten?* Sic Joh. Evang. III: 6. ο ου ηρας . . . εκαθεζετο ουτως επι τη πηγη. De locis in A. A. 27: 17. & 28: 14. vide Perizon. ad Aelian. I: 16. n. 6. Lucian. p. 62. ετωσι μιν ειπειν om zoo te spreken.

Οφθαλμος. Plutarch. Σοφο. τις ερωτηθεις, πως αν τις μη η φιλοποτης, ειπεν ει προ οφθαλμων εχοι τας των μεθυοντων ασχημοσυνας. Een wysgeer gevraagd, hoe want geen drinker zou worden, zeide: zoo by de sehandelyke daden van dronke lui den voor oog en heeft, vel zich voor oog en stelt. Lucian. εξ οφθαλμων αποπεμψαι uit de oog en doen, it. ουδεις γαρ εβλεπει τυραννου κατ' οφθαλμους κατηγορειν, uti Arist. Bate. 639. ινα σοι κατ' οφθαλμους λεγη ορδατ by 't u onder d'ogen zegge. Greg. Naz. εν οφθαλμον βια μονον εναμισεν, dijn by voot het oogelyn Syns levens hiil. Aristid. T. II. p. 303. ε ευθς εις οφθαλμους ερχεται, dat in d'ogen loopt, of valt. Ael. I: 21:

P P P

TCU

τον εις οφθαλμους ελθοντα του βασιλευς, *den Keuning onder d' oogten komen.*

Π.

Παις & *Knecht*, ut Lat. *puer*, tam *adolescens* quam *famulum* denotant. Sic & *παιδοσκημεϊτ* sive *meisje* vel *virginem* notat vel *famulam*.

καλιν. Arist. Pl. 691. *την χειρα καλιν ανεσπασεν*. *zy trok de hant weer te ruck*, quamvis id primo factum sit; ut ita *καλιν* (*weder*) *πλεοναζη*. Sic Terent. *prius non oppressisset illic, quam hic reverti possit iterum*, ubi το *iterum* similiter abundat. Adde *Batp.* 178. &c.

παρακονω. Arist. Ran. 1146. *αι φυσεις δ' αλλως κρατιστα*, *Νυν δε και παρηκονηνται*. *Hunne verstanden zyn nu gescherpt*. Paulo aliter Ter. Adelph. *Quod illos fat aetas acuet, dat hun de ouderdom wel zal inscherpen*.

παρατιθημι. Matth. XIII: 31. *Αλλην παραβολην παρεθηκεν αυτοις*, *Een andere getykenis heeft hy hun voorgesteld*, *propofuit*.

παρατρεχω. Greg. Naz. *τις παραδραμει τα παρατρεχοντα*; *Wi kan de dingen, di haast voorbygaan, overflappen en voorbyloopen?*

παρερχομι. Schol. Vet. ad Soph. Ajac. vf. 790. *αλλ' ειπερ εσι τηδε θ' ημερα*.] *ει παρελθοι ταυτην την ημεραν, σωθειη αν*. *Zoo hy 'er dezen dach*

dach noch is.] zoo by dezen dach overkomt, is by mogelijk behouden. Demosth. pro Cor του . . . κινδύνον παρελθειν εποίησεν by deed het gevaar overgaan.

παρισταμαι adstare *bystaan*, in tribus his linguis cum proprie usurpatur tum metaphoricè pro auxiliari. Idem obtinet in altero verbo *adesse*.

παροππομαι. Lucian. T. II. p. 853. Ε. ημεληθη δ' ουν, και παρωρθη ττρο. *Men zach het over (t'hoof)*. S. Paulus ad Athenienses loquens in A. A. XVII: 30. ισοδυναμω utitur verbo: Της μεν εν χρονης της αγνοιας υπεριδων ο Θεος, GOD dan de tyden der onwetentheit overgeziin hebbende.

πας. H. Steph. p. 122. παν τ'εναντιον tout au contraire, heel het tegendeel. Το παν διαΦερει il s'en faut tout, het scheelt heel en al. εσι δεκα παντα, εσι δεκα παντες Il y en a dix en tout, In alles tiin. Quibus sequentia addimus: Διακοσις ειχε στρατιωτας εις πασαν, Thucyd. n̄ fallit memoria: Hy had tweehondert krygsknechten in alles. παραπαν bovenal. Προς το τρ παντος μιμημα Lucian. het Heikal, vide τα Όλα. Polyæn. I. η τα παντα ην αυτω Θβμισοκλης, was ables by hem, vulgo fac totum.

πατηρ Pater *Vader*. Quam varie hoc nominis accipiatur, disci potest ex Jul. Scaligero III. Poët. c. XI: Franc. Theod. Kohlio, Comment. Crit. in difficiliora script. Classicor. loca: Henr. Stephano: Basil. Fabro: quibus adcedat Dacerius ad Horat. I. Sat. III: 126. Germanos qua supe-

riores qua inferiores in omnibus illis significationibus eandem vocem usurpare, nullo negotio ostendere possemus, nisi prolixiores esse timeremus.

περι. Herodian. Γορδιανος περι ετη πε γεγονως 29. ακωδεκα. *zynde om trent 13. jaar*. Id. δεδιως μητι κ, περι αυτου νεωτερισειν υπερzende dat 29 *om trent hem wat kwaats voorhadden*. Id. περι σπουδας κ, κυλικας ειχεν, *by bil zich (bezig) ontrent de offers en de bekens*. Plato περι τη χειρι χειρην δακτυλιον φερειν *Een gouden ring om zyn vinger dragen*. Haec exempla in N. M. Gr. existant.

ὁ Περσης. Ind. Kuhni ex Ael. I: 21. pro βασιλευς Περσων X: 20. XII: 1. quemadmodum nos quoque dicimus, *der Persaner*. Et sic Plutarchus, &c. Quae tamen sive metonymia sive synecdoche plurimis linguarum communis est; quare non ultra ei inhaerebimus.

πηγη. Greg. Naz. και επαφισι πυγας δακρυων, *En se stort heele beken van tranen uit*. rivos lacrimarum fundere.

πικρος. Matth. 26: 75. Luc. 22: 62. και εξελθων εξω, εκλαυσε πικρος, *En naar buiten gaande, weende by bitterlyk*.

πινω. Theoph. Steph. Xenoph. Paed: 8. μητε εσθιειν μητε πινειν noch eten noch drinken. Demosth. εις το πινειν υκειν *gaan om te drinken*. Εσπιειν ητησε apud Plut. & Athen. ut Gall. *demande à boire*, [by eischte te drinken, Alam. er forderte trinken.] It. ενεχεον πινειν apud Athen. ut Gall. *verfer à boire*. πλη-

πλησιος. Theocr. Eid. V. v. 28. Ομοιωθήσεται τὸν πλησιον, ὡς ἐγώ, σκεπθῆναι. Da zyn't u beeldt zyn' naasten te overtreffen, als gy. Itaque Hebraismorum numero eximi potest. haec vocis πλησιον in N. T. significatio.

πνευμα. Arist. Ran. 1034. σκευμα αἰσίου λαβῆναι, een gunstigen wint krygen.

ΠΟΙΕΩ. ΔΟΕΝ, ΜΑΚΕΝ. (I.) Praecedant Stephoniana de L. Graeco G. pag. 109. αἰτησὶ ποιησθαι een verzoek idaan. ποιῆσαι λόγον ποιησθαι τῶν βουλῶν γενεακατ'εξέτασιν ἀποτινδέναι maken. pag. 110. τεχνὴν ποιῆσαι ποιοῦν by maakt 'er zyn' werk van. ποίω χάρακα πλατὺς μακρόν. Demosth. pro Corona, καταστὰς ἀποδοματων τοτε τῆ πολει πέρισκασι κωνωνοῦ ποιεῖσθαι εποιησεν deed: het aanstuande gear. overgaan. Alia quae magis gallicisssant quam belgicisssant, inde pete sis, L. B. Herod. p. 734. Οὐκ ἔστι τι ἔργον ἐποίησας, Qu'avez vous fait? cum increpatione. V: 23. [Wat hebt gy gedaan? Sic ap. Terent. Clinia ad patrem: Quid feci?] p. 735. Αριθμὸν ποιῆσθαι faire le compte, VII: 7. het getal opmaken. (LI.) Hinc ex ejusdem Thesauri aliqua seligemus: Aristoph. Σωφ. εὐτος τί ποιῆεις, εχὲ φρονιτικῆς; Στρεβλῶ, ἢ τὸν Πρωσίδα; Hanc idem faites vous? Demosth. in Midiam p. 226. ὡς δ' εὐνοχρεσίων ὡς εἰ το πράγμα, καὶ οὐδετεροῦς ἐπέθεν, ἀπειλησας καὶ κινδαιδοσθηθεις, ἀπελθῶν τί ποιῆεις; (καὶ δεσποσθε τῆναι κληρονομοσθαι) τὴν μὲν διαίτην ἀντιλαχῶν, καὶ κληρονομοσθαι κληρονομοσθαι.

σε &c. *Que fait-il?* ad verbum τι ποιει; Vel, *que nous fait-il?* [*gaat hy bene: maar wat doet hy?*] Ibid. p. 239. οιδα τοιων οτι και τα παιδια εχων οδρξειται, και πολλους λογους και ταπεινους ερει, δακρυων και ως ελεεινιστατον ποιων εαυτον. *Faire le piteux, faire le marmiteux;* vel *Faire du piteux, du marmiteux.* [Eodem modo Belga loquitur: *zich elendig maken, vel den elendigen maken.* It. *zich arm maken: den geveinsden maken &c.*] Isocr. de pace, ουτω γαρ αν ταχιστα ποιησειεν υμας, μισησαντας α δει, βελτιονων επιθυμησαι προχυματων. [*hy zal u wel haast naar wat beters doen verlangen.*] Xenoph. Paed. 4. μαλα δε αισχυνεσθαι ημας εποησατε. [*gy maaktet ons beschaamt: gy deedt ons beschäamt worden.*] & Paed. 2. ειγε κλαιειν επειρωμεθα σε ποιειν. [*zoo wy zochten u te doen schreijen.*] sic Gallice dicitur: *Je vous feray, vel je vous ay fait desirer. Je vous feray avoir bonte. Je vous feray pleurer.* (III.) Pag. 426. C. "Affertur
 ,, etiam ποιειν σιωπην ex Xenoph. pro eo quod
 ,, Gallice dicitur *Faire silence.* Sed quum dicit
 ,, ille Hellen. 6. σιωπην εποησε παρα παντων,
 ,, hic non sonat *Il fit silence, sed Il fit faire si-*
 ,, *lence.* Quod si usquam reperiatur σιωπην ποιειν
 ,, in altera illa significatione, poterimus non mi-
 ,, nus reddere ad verbum Latine quam Gallice:
 ,, quum itidem dicatur *Facere silentium.*" Si
 Stephani mentem satis adsequor, phrasis *facere*
silentium idem ipsi denotat quod Curtio *silentium*
babe-

trabere. Id vero ausim negare, nam Livius certe L. II. c. 45. ubi ait, *Fabius deinde quum silentium classico fecisset*, non aliud voluit quam, Quum silentium classico jussisset fieri. Etiam nos utroque modo dicimus: *stilte maken*, & *stilte doen maken*, sive *stilte laten maken*; plus quam notum enim est, cujus jussu quid fiat, ipsi illi id factum tribui. (IIII.) Inde sic pergit: „ Quinetiam *ποιεῖσθαι βασιλεα* apud Platonem, „ Creare regem, Gallice ad verbum *Faire roy*, vel „ *Faire un roy*, pro loco. Fortasse autem & Fa- „ cere regem, non profus linguae Latinae igno- „ tum est.” Nequaquam ignotum; nam sic Li- vius L. I. c. 24. Rex, *facisne* me tu regium nun- cium populi Romani Quiritium? *fa- cio* patrem patratus Sp. Fusium *fe- cit* pater patratus ad jusjurandum pa- trandum *fit*. It. c. 35. & Tatium non ex pere- grino solum sed etiam ex hoste regem factum. L. II. c. 43. Q. Fabius inde & C. Julius consu- les facti &c. Belg. *eenen koning* &c. *maken*, vel *tot koning maken*. Denique ex Homero adfertur *ποιεῖσθαι σὺνῃ faire le licē*, *het bed maken*. (v.) Misso jam Stephano Casaubonum audiemus, qui ad Suetonii August. c. 16. [*Militibus in conspe- ctum fuisse.*] observat. *fuisse* positum pro *venisse*, paucisque interjectis ita scribit: „ Sic fieri acci- „ pit Apul. Miles. X. *Haec ut primum ante ju- „ dicis conspectum facta est.* sed & *facere se pro* „ venire aut sistere ponebant. Apul. init. V. in- tra

„ *tra linck sese facit*. Nam mali critici sunt,
 „ qui putant mendosum & mutant. Terent. *Huc*
 „ *ta fan*, pro: veni vel accede, ut explicat Do-
 „ natus. Affinis significatio verbi ποιειν ap. Grae-
 „ cos, ut in Actis: *εξω πανταυτε της αποστολης*.
 „ quod potes ad verbum, interpretari; *facite*
 „ extra Apostolos. Aristot. in Oecon. *της απο-*
 „ *σταλεντας ες φυλακην ποιησαι*. Cedrenus, *Θη-*
 „ *σους φυλακει απο ολιγης εποχης*. Adde su-
 „ perius *επιποιειν*, & ex *Ησοκ. εμαυτην ποιησαι ως*
 „ *πορωτατων των ποικιλων υποψικων*. Vin convenient-
 „ tes Germanismos? Ellkos. Luthen. in Act. V: 34.
 „ *aid hiesia die Apostel ein wenig hinein thun*. Ve-
 „ ner. Elsnerus hic inter alia adducit Plut. in An-
 „ ton, p. 930. *συνεβαλεν ποιηματα*. (lego παρω-
 „ *ταται)* *ως νερωσικω ποιειν εαυτου*. Lt. Thucydidi
 „ *επιτος ποιειν* L. V. p. 343. est *includere*. Eis Φυ-
 „ *λακην ποιειν* *ima gefangenhaus thun*. Απα ολιγως
 „ *ποιειν* *ut zyn gekicht doen*. εαυτου *επιποιειν* *zich*
 „ *wack*, vel *ver wesk maken*. (VI.) Ind. Kuhnii
 „ ad Aelian. *Συκελιας υφ' εαυτου* 6: 11. h. e. *ibm*
 „ *poterthou machen*. . . . *παραβαστην* *τινα* 4: 18.
 „ i. e. precibus ab aliquo hoc obtinere. Ita Belgae;
 „ *bey maecht hem op de Wagen sitten*. Pra-
 „ *vam Orthographiam sic corrigo: by maakt hem*
 „ *op den wagen zitten*. &c. (VII.) Excussis ita
 „ aliorum observationibus, nostras ex ordine pro-
 „ ponemus, pro triplici scilicet (quam hic perse-
 „ quemur) verbi hujus constructione: Namque vel
 „ substantivum, vel adjectivum, vel verbum in-
 „ fini-

Infinitum adseiscit. Quod si ejusdem verbi structuram cum adverbis & conjunctionibus pertractare velim, justo longior profecto forem. Herodot. p. 6. *πυρρην ποιησομαι ik zal gewach maken*. Isocrat. *δοκιμασιαν ποιησθαι eene proef doen*. Id. de pace; *ειρηνην ποιησθαι προς τους ανθρωπους vrede maken*. Plutarch. *πειν θυσιαν eene offerhande doen*. Id. *ευχας εποησατο, μεγαλας θεας αζειν hy deed een gelofte*. Isocr. *αιτησιν ποιησθαι ου δικαιων een onbillyk verzoek doen*. Id. de pace: *ποιησθαι δεησεις η, πολλας μετηοιας een gebed, grote smekingen doen*. Sic quoque *ερωτησιν ποιησαι* dicerem, pro Belgico *eene vraag doen*. Demosth. *διαθησιν ποιησθαι een testaments maken*. Isocr. in Archid. *εμμενετε ταις συνθηκαις και ορκοις, ους εποησασθε προς τους προγονους. Eenort est doen: een verbont maken*. *Ποιειν κιστου in N. T. sic nos: di boom maakt veel hout*. Plut. *ποιειν κιστου winst doen*. Arist. Pluto 1125. *ος τις επαιεις ζημιων Imant schade doen: non ut Latium, damnum facere, q. e. pati, ferre*. Anton. Liber. c. 24. *επαυσε γελωτα, ut Alamanni mei: Er machte ein gelechtet*. Aristoph. Ran. 525. *εταί πρ' οπαδων ποιεις (sed cur hic reponendum esseam αυτι παν, declarabo L. III. Cap. I.)* *Οτιη σε παιζων Ηρακλεα γ' εσκευασα; maakt gy 'er nu ernst uit?* Phrases *παιδας ποιησθαι, παιδοποιειν* i. *παιδοποιησθαι*, & *τεκνοποιειν* i. *τεκνοποιησθαι* nostrae kint vel kinderen maken respondent; it. substantivum *παιδοποιαια* nos per *kindermake*

makery efferimus, sed ut plurimum joco. Ἰσοκρ. σφαγας και ρασεις εν ταις πολεσιν εποιησαντο, *teene orschudding of oproer maken.* Id. δια μακροτέρων της λογης ποιησασθαι *vele woorden maken.* Herodot. I. 13. f. τριτη τε επεος Ἀυδοι τε και οι βασιλευς αυτων λογον υδενα εποιουντο, πριν δη επε-τελεσθη. *maakten geenen staat op dat zeggen, voor dat het vervult wert.* Demosth. πλειστον λογον ποιεισθαι τε συμφερουσι τη πολει, *zyn meefte werk maken van 't gemeene best.* Adde Theocr. Eid. B. 61. & Γ. 33. quod Anton. Liberal. c. 30. paulo aliter dixit: η δε των μεν λογον εποιειτο βραχυν, *maar ze maakte weinig werks van hun.* Matth. XXV: 16. και εποιησεν αλλα πεντε ταλακτα. *Ita fere nos: de wissel doet zoo veel. Hondert guldens doen in 't jaar vyf.* ETC. (VIII.) Sequuntur adjectivorum cum hoc verbo constructorum exempla: Herod. Clio c. 11. ως δε ημερη ταχιςα εγεγονεε, των οικητεων της μαλιςα ωρα πικης εοντας εωυτη, ετοιμους ποιησαμενη, *εκαλεε τον Γυγα.* Sic nos: *iitwes gereet maken: it. zich gereet maken.* Aristid. T. II. pag. 367. B. απο της Ροδου την Ροδον εκ παλαιας νεαν ποιησαι, *uit het oude een nieu Rhodus maken.* Φανερον ποιησαι Matth. XII: 16. *openbaar maken.* quod Livius dixit *manifestum facere,* & Hoofdius *bloot maken.* Xenoph. Κυρηαι. fin. ωστε ανευ ενιοχων γιγνομενα τα ζευγη πολλακις πλειω κακα τους Φιλους η τους πολεμιους ποιει. Luc. XII: 4. και μετα ταυτα μη εχοντων περισσοτερον τι ποιησαι,

σάι, en daarna niit meer (vel verder niits) *kwai-
nen doen*. Argument. Eid. Γ. Theocrit. τουτου
γαρ αιπολον οντα, δι' ετρου ποιει ο θεοκριτος προσ-
διαλεγομενον Κορυδωνι, *colloquentem facit*, ut Ci-
cero loquitur, i. e. fingit, inducit: Belgae cum
infinitivo dicunt, *Want Theokritus doet hem spre-
ken met Koridon*. &c. (VIII.) Infinita verba
huic nostrae voci ποιειω subjuncta reperies apud
Matth. V: 32. Joh. VI: 10. Marc. I: 17. Luc.
V: 34. Apocal. XIII: 13. in quibus locis Grae-
cismus apte exprimi potest. Aristoph. Plut. 746.
οτι βλεπειν εποισε τον πλαστον ταχυ, Alam. *sehen
machen*; Belgae potius per particip. efferunt
imant ziinde maken, (nam το *doen* *zijn* notat fa-
cere ut quid adpareat, f. ostendere.) quomodo
& ipse Aristophanes sequenti mox versu adjecti-
vum habet: Τον δε Νεοκλειδην μαλλον εποισε τυ-
φλον, *Maar Neoklydes heeft hy noch al blinder
gemaakt*. Lucian. I: 866. διαφοιτησαι ραδιως τουτου
τον λογον εποισαν, *zy deden deze spraak
daatlyk verspreiden*. Id. Timon. 82. παντας ανθρω-
πων οιμωζειν ποιησω, *Ik zal alle menschen doen
huilen*. Theocr. Eid. III, vs. 9. απαγξασθαι με
ποιησεις. & vs. 21. Τον σεφανον τιλαι με κατ'
αυτικα λεπτα ποιησεις, prou: legit Heinsius: *gy
zult my dezen krans in stukken doen scheuren*.

Jam satis est: ne nos aliorum scrinia lector

Compilasse putet, verbum non amplius addam.

πολις pro οι της πολεως αρχοντες. Hippocr.
T. II. pag. 906. οι της της πολεως επισολην ανα-

δοτες μοι προσβει, η την απεδουσαν, δι ην δευ
 brief van de stat brachten. p. 210. εφ ου νοσουντα
 μετεπεμψατο με η πολις, τω τωινε ik door de stat
 gezonden was. Latine dixeris: ad quere publica
 missus eram.

κονησθαι. Αελ. 28: 21. εδεις ελαλιτε τι περ
 ου κονησθαι. kooast van imant spreken.

πορω pro adject. ut Latinor. longe. Hippocr.
 in Epist. p. 914. εδε γαρ πορω ην η οικη, τωινε
 het huis was niet ver.

ποδες. Theogn. 283. ποδες τεινδ προσβαιτε γα ορ
 dim voer voort. Lucian. αλλ' υμεις μεν εκ ποδων,
 τωινε ην εστ γη nit de voer, quod dicitur πορ
 αποκοπων pro nit de voeten, ut egregie docuit
 Spect. Huidecoper. Aristoph. Pl. 650. εκ των πο
 δων εις την κεφαλην σοι παντ' ερω, τωινε 't hoofd
 tot de voeten: vel van 't hoofd tot den staart.
 vide voc. κεφαλη. Theocr. Eid. XX. και με
 απο τας κεφαλας ποτι τω ποδε συνεχες ειδον. 27
 bekeerη ην van 't hoofd tot de voeten. Greg. Naz.
 παρα ποδας ορ στασιν voer, i. e. e vestigio. Ae
 lian. XIII: 42. Xenokrates ο Πλατωνος εταιρος
 ελεγε, μηδεν διαφερον, η τας ποδας η τας οφθαλ
 μους εις αλλοτρικην οικιαν τιθεναι. Xenokrates, Pla
 τονος leerling, zei dat het niet verschildt, of
 men zyne oogen of zyne voeten in eens anders huis
 zette.

πρωγμα. (1.) Ind. Kuhnii ex Ael. X: 19. οι
 δε εδεν ηγησαντο ειναι πρωγμα κεινου π
 τας
 κρας. Nostri fere ad eundem modum: sie sag
 ten,

ζην, sie hatten nichts mit ihnen zu thun; gingen
 sie nichts an. *πραγματα εχει ο αποδιδουαι κειρω-*
μενος X. 8. (Lat.) de re facta difficili: ut nostri,
 er hat zu thun, wann er disz verrichten wil. [Ad-
 de Epict. Sent. 88.] Herodot. p. 734. *πραγμα*
αν εν μινον sequente infinitivo. *Οτι π' αφοι αυ-*
tre chose à faire que &c. VII: 30. *μεν* had πικ-
 τε *δοεν, δαν;* aut propius phrasi Graecae, 't ee-
 nigste werk was de *τιωιτ τε* leiden &c. (II.) Ari-
 stoph. Ran. 1246. *αλλ' εδον εσαι πραγμα 't zal*
geen werk zyn: 't is geen zaak. Aristid. p. 229.
παρεχειν πραγματα τωι Im. werk schaffen, te
 doen maken. (III.) *πραγματα* ut nostrum za-
 ken etiam est pro republica, vel rerum summa. ut
 in *ψηφισμ.* Sigeor. in hon. Antiochi vf. 6. 7. 14.
δια της αποφαντας των πραγματος της
δ' επιθεμενης τοις πραγμασι . . . τα πραγματα
και τημ βασιλειαν εις μειζω και τελιωτερων δια-
θροιν αγηγογε. ad quos locos Cl. CHISHULL
 observat, huic stilo maxime convenire stilum
 scriptoris Maccabaeor. & profert 2 Macc. III:
 38. III: 21. XIII: 26. & 3 Macc. III: 26.
 (III.) Consule quoque Cl. JENSIUM in Lectt.
 Lucian. p. 287. & nos in *Εργον* ac *χημα*.

πραττω. Luc. in Act. XVI. *μηδεν πραξης σεαυτω*
μακον doe u *zelve* geen kwaat. Id. & Lucian. *πρασ-*
σιν αργυριον dixerunt, quod nos *geft* ergens van
zaakten. Aristid. p. 264 C. *καιτοι τα αλλα κατα*
υεν περι αυτες *πραξιν* *δδων,* *met* *im.* *waar* *zyn*
zin doen, of handelen. Ubi autem hae locutio-

nes non obviae, εὐ, καλῶς, κακῶς πράττειν? vel interrogandi modo, ut ap. Lucian. in Nigr. p. 23. ἤρωτα ὅ,τι και πράττοιμι, *hoe ik 't al maakte*. Sic Latinum Quid agitur? quid fit? vertendum, *hoe gaat het? hoe maakt gy 't al?*

πρὸ πολλῶν Herodot. VII: 130. Alam. *vorlangst*. Isocr. οἱ πρὸ τῶν ἡμῶν φίλοι οὐτεσ *voor dezen*. Lucian. I: 17. ὡς πρὸ τῶν, *als voor dezen*. Idem Tim. 61. τὸν ἔμπροσθεν πρὸ πολλῶν σωτήρα καὶ εὐεργετήν αὐτῶν γεγενημένον *di onlangs hun weldoender en heilant geweest was*. Aristoph. Thesm. 417. πρὸ τῶν Alam. *ehedessen, voor diezem*. Herodot. 734. τὰς πρὸ τῶν ἡμερῶν, *ces jours passez*, pro Nuper. VII. 16: 2. Plutarch. πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχειν *voor oogen hebben*, Aristid. 174. A. πρὸ τῆς πόλεως εὐδύς *recht voor de stat*.

προεῖμι. Aristid. T. II. p. 386. A. εἰ ταῦθ' ὕπνω προεῖσιν, *indien dat zoo voortgaat*.

προεχω. Greg Naz. ὑπερβῆναι τὴν ἑαυτῶν σκιάν, ὑποχωρῶσαν καθόσον προῖεμεν, καὶ τὸ ἴσον αἰεὶ προεχούσαν, *di altoos evenveel vooruit heeft*. Francius totum locum sic vertit: *En gelyk men zyn eige schadu nooit voorby kan stappen, omdat ze altyt met ons, en zoo veel als wy, voortgaat*.

προΐσθηναι. Herodot. p. 734. Οὐκ ὀρθῶς σέωῖται προεσθῆκας. *Vous ne vous gouvernez pas bien*. II: 173. Sed talis convenientia nimis anxie quaesita est: quanto nos aptius, *gy staat u zelven (of uw eigen fatsoen) kwalyk voor*.

προμυτζειν. Cl. Jensus in Lectt. Lucian. p. 44.
 „ Quinetiam Pollux προμυζαι τον λυχρον habet
 „ L. VI. c. 18. quod expono, lucernam emun-
 „ gere : ergo & hac quoque ratione videmus
 „ etiam *emungere*, quod de naso alioquin dici-
 „ tur, etiam Latine de lucerna dici. Belgae
 „ quoque dicimus *de kaars snuiten*, instrumen-
 „ tumque, quo id fit, *een' snuiter*. [Sic & μυ-
 κτησα του λυχρου vocamus *de smit eener lamp.*]
 „ Sic Galli, *mouscher la chandelle*; & haud du-
 „ bie in hunc modum qualibet fere lingua.”

ΠΡΟΣ. ΒΥ. Latine redduntur per *ad, apud, circiter, juxta, cum, a ab, per* in jurandi vel obsecrandi formulis. Xenoph. απωλοντο αυτων περὶ ἑπτακοσιως *daar sneuvelden by de 700.* Eu-
 μεν αλλ' ουδεν προς την Παρμενοντ' ὑν Plutarch.
 opinor. Aristid. T. II. 372. C. τι δ' αν ειεν εβδα-
 μηκοντα ανθρωποι περὶ την Λακεδαιμονιων αρχην.
 Sic nos & Latini: *by is niits by (of tegens) den anderen*, nihil est ad Parmenonem. Demosth. εγω
 δε ηγγουμαι τον λογον τανδε ασυμφορον τη πολει,
 περὶ δε και ου δικαιον. Teut. *und dabey*. περὶ
 Θεου *by God*, per Deum (jurare). Περὶ pro
 ὑπο, vide pag. 413. § II. Aelian. X: 21. οι μεν
 περὶ την ιερουργιαν ησαν *by 't offeren zyn*: sic
 enim editum est, sed malim το ησαν *levicule mu-
 tare in ησαν pro ηισαν vel εισαν*, quod narrationi
 magis convenire, quivis videbit. Arist. Pluto
 1056. βουλει περὶ με παισαι; *wilje tegens my
 spelen?* pro mecum.

πρὸ-

προσέμι. Ind. Kühnii ad Aelian. προτιοντες τῆ
 οὐμῃ 3: 15. plane ut nostri: *zum wein geben.*

προσημῶ. Ibid. προσηκει αὐτῇ ἡ γυνή 3: 15. τὸ
 βρεφῶ 12: 1. de matrimonio sanguineque jun-
 ctis ut nostri: *sie gehoert ihm zu: ou προσηκασι
 γενει 14: 5. Anton. Lib. c. 4. η̄ ὁ μὲν Ἀπολλων
 ἑαυτῇ προσηκειν ελεγε τῆν πόλιν, Apollo xei dat
 de stat hem toekwam; quod magis graecissat, nam-
 que προῶ notat τοσ, τας, & ἡκειν κομην.*

προσποιουμαι. Idem Ind. προσποιησατο ὁ Νη-
 λευς καὶ αὐτῶ αποκτειναι παιδα 8: 5. sic nostri:
Er hat gethan, als wuere &c.

προσῥημι. Ibid. προσῥησιν αὐτῷ τὸ σκυδικον
 α: 41. pro προσλογίζεσθαι. ut nostri: *man hat
 disz ihm zugelegt. Greg. Nazianz. μήτε πλουτῶ
 ρεῶντι προσῥημιεθα καχδια, πλεον, ἢ καλως εχει, τῆ
 ρηη προσκειμεθα. Huc pertinent locutiones Bel-
 gicae: *zyn hart op iits zetten: zyn hart over iits
 hangen: ergeus op gexet, of gestelt zyn: zich ge-
 legen laten aan iits.**

προσφέρω. Herodot. pag. 734. προσεφερε Δα-
 ρειῷ λόγον τοιαυτε. Porta ceste parale à Darius.
 III: 134. *aanbrengen, deferre. S. Paulus ad
 Hebr. XII: 7. ὡς ἰμοις ὑμῶν προσφερεται ὁ θεος,
 sich dragen. Alamanice dixeris quoque: Gott
 zufehrs mit sich als mit seinen kinderen.*

προσώτω. Steph. p. 127. ex Theocr. Διλλιδας
 ἀμφετιγχερι εμοις Γαλαστια προσωτοις Ιου. *de dew
 voor zyn aangezichts (voor de mens) toeflaan.*

προ-

πρωτεινω. Aristoph. Pl. 1020. ὅποτε πρωτεινοισιν
 γέ δαχμαίς εἰκοσίν. An est quod Alamanni di-
 cunt, *geld vorstrekken?* & Terentius, *prae manu*
quid dare.

πρωτος primus de eerste, pro vir princeps. Vi-
 de Lexica. Sic Cicero III. in Verr. cap. 56.
Dyrachinum, primum civitatis vocavit: quos
 Belga vocat *de eersten van de stat*. Ibid. c. 28.
 quinque-primos nominat, quos Sicula gens πεν-
 ταπρωτους.

πυρ. Steph. pag. 130. ex V. Eid. Theocr. μη
 σπυρ. 8 γαρ τοι πυρὶ θαλλεαι. Il semble qu'il ait
les pieds au feu. Nos dicimus: *ik heb het te*
warm: ik zit voor een heet vuur. Sed *to warm*
zitten aliud significat; ubi scilicet μεταφορικως
 sumitur pro divitem esse, cui focus splendet,
 vestimentum abundat, olla fervet.

πωγων. Proverb. του πωγωνα τιλλειν τινι. Ho-
 rat. I. Sat. III: 133. *vellere cui barbam.* Belgae:
im. in den baart varen.

P.

Ραδισουγειν i. ραδιως εργειν, gemakkelyk vel op
 zyn gemak doen. à son aise.

Ρακων. Greg. Naz. ινα τι ρακους γενωνται, opdat
 κε (van hunne smart) verlicht of ontlast worden.
 Ut dolore leventur.

Ρεω. Phrynichus apud Salmaf. πεποιθησις ουκ
 ερηται, αλλα πιστευειν και πεποιθεναι, men verge-
 R r r
 mit.

νιit πεποιθεις, maar πιστ. of πεπ. i. e. Graece non dicitur: vel, qui pure loquuntur, non dicunt.

Ρηγνυμαι. Aristid. T. II. p. 355. ρηγνυσθαι σιωπωντα uit sijn van te moeten zwijgen bersten. Ovid Remed. Am. Rumpere, livor edax. Hinc qui se continere nequeunt, dicuntur erumpere, uitbersten in deze of gene woorden.

Ριν. Theocr. Thyrs. 18. Και οι αιει δριμεια χολα ποτι ρινι καθηται, q. l. Casaubonus egregie illustravit. Nos similiter: men kan 't hem aan de neus zien, dat hy kwaat is.

Σ.

Σινηπι. Aristoph. Eq. Καβλεψε σινηπι, η τα μετωπ' ανεσπασεν. Plaut. Trucul 2, 2, 60. Si ecastor hic homo sinapi videtur, non censeam tam esse tristem posse. Plura videantur in Adagiorum Sylloge. Belgae inter proverbia habent: hy zitt 'er uit, (hy zitt zoo zuur) of hy mostert had gegeten; hy is zoo scherp als mostert, sive mostaart.

Σκαιος. Arist. Pl. 1024. ου σκαιος ην ανθρωπος, de kerel was niit sinx, i. e. niit gek.

Σκεπτομαι & σκοπειν. Arist. Ran. 1062. σκεψαι γαρ απ' αεχης Ως ωφελιμον των ποιητων οι γενναιοι γεγενηται. Zi eens hoe nuttig de edele dichters van den beginne geweest zyn, vide pro audi. Adde βλεπειν, οραειν, θεασομαι. Idem Thesm.

Thefm. 587. σκοπήτε *ziit toe*, pro cavete, quod & in N. T. non semel occurrit.

στάσις. Hebr. VIII: 8. εχειν στασιν *stant houden*, Alam. *stand haben*.

στομα. Parthen. Nic. ερωτ. c. 12. δια στομα εχειν *in den mont hebben*. Casaub. ad Theocr. Eid. III. ex Eustathio in Odyss. K. citat: στομα δε, οτι και επι λιμενων λεγεται καθα και επι ποταμων, επι δε και λιμνων, ως δηλοι το παρξ Θεοκρητω Στομαλιμνον, δηλον εσι. Sic nos ostium fluminis ac portus adpellamus *den mont van de rivier, van de haven*, &c. unde haec & similia locorum nomina: *Dendermonde, Ysselmonde, Roermont*.

συμπενητες *medearmen*. Greg. Naz. Similia vide p. 8. 9.

συν αμα, Alam. *mit samt*. Exemplo sit Lucian. de Merc. C. p. 455. Graeci quoque ut nos ablativis instrumenti addunt, quod jam monuimus p. 414. Huc refer Theocriteum φοιβος συν φορμιγλι Eid. VII. *Feubus met de harp.* de quo videndus Heinsius ad Eid. II. p. 309. Nos Latina exempla dedimus p. 412.

συναπτω. Herodot. I: 18. Σαδουατῆς εἶτος γαρ και ο τον πολεμον ην συναψας, *by was 't die den oorlog ontstak*.

συνεχειν εαυτον εν τοις οπλοις. Aelian. XIII: 49. *im gewehr sich halten*, ex Ind. Kuhnii. Id. 4: 18. συνεχειν τα χειματα *zijn goetje byeen houden*. Longus est Doctiff. Huidecoper in decla-

randis vocibus *einhoudende & einhoudendheit*, quod cordatum lectorem monuisse satis est.

Συντιθημι. Sophocl. *συντιθεις γελων πολων*, Alam. *ein gros gelachter machen*. Thucyd. *ξυνθεμενοι ημεραν*, *eenen dach stellen, zetten, samen vast stellen*. Anton. Liber. c. I. *και συνθεμενη δια της τροφου, διαλαθουσα τον πατερα, νυχιον απεπλευσεν εις τας Αθηνas*. Xylander *vertit, reque cum nutrice composita, quod Belgice dicimus iits met im. opstellen*. Qui sensus, fateor, mire hic satisfacit; sed enim quomodo praepositioni *δια* locus erit? an ea mutanda est in *μετα* aut *αham*? Eod. significato dixit Synesius ep. 44. *δι ταυτα συνθεντες επι σοι, di dat tegen u hadden opgesteld*. Sic Latini *ex composito* dicunt. Sumuntur quoque haec verba, ut Lat. *componere*, pro conscribere: Thucyd. I. p. 32. (citante H. Stephano) *η τα προ των Μηδικων Ελληνικα ξυντιθεσαν, di de Griiksche zaken hebben saamgesteld, opgesteld*. Isocr. ad Nicol. *ετι εν ταις διανοιαις οντα των συντιθεντων, het gene noch in de gedachten der opstelleren is*. Etc.

Σωμα *lichaam* vel *lyf* de medio corpore: Stephan. p. 108. *Je suë par le visage, mais non par le corps*. Xenoph. Παιδ. fin. *ε μονον κεφαλην και σωμα η, ποδας αρχει αυτοις ευσηπασθαι*.

T.

Τασσω *zetten, stellen.* in Aëtis c. 28: 23. τα-
ξαμένοι δε αυτω ημεραν.

Ταυτα Aristoph. Pl. 802.

Ὡς η̄δου πραττειν, ὠνδρες, ες' ευδαιμονως,

Και ταυτα μηδεν εξενεγκοντ' οιοθεν.

Hoe zoet is het, mannen, gelukkig te leven;

En dat, als men niets van huis meebrengt.

ubi ταυτα valet προς ταυτα, & B. *dat vel zulx,*
bouen dat, bouen zulx. Latine dicas *tum, praes-*
fertim. Adde Ran. 67. &c.

Τελος ευκλεες Aelian. 3, 25. pro θανατος, ut
nostri (ait Kuhnus) *ein ruckwärtiges end.*

Τηρει. i Joh. V: 18. αλλ' ο̄ γεννηθεις εκ του
Θεου τηρει εαυτον, *wacht of waart sich zelve;*
Alam. *huetet sich.*

Τιθημι. (i) Lucian. Prometh. p. 110. τιθει
δε, ω Ερμη, το χαλεπωτερον, *stel eens het zwaar-*
ste. Aristid. 176. B. θησω τοινυν *Ik stel dan &c.*
alia adtulisse video & Gallicismis illustrasse H.
Steph. in Thes. T. III. p. 1472. C. (ii.) Ibid. τι-
θεναι την ελπιδα citat ex Phal. Epist. τιθεσθαι δω-
μα ex Homero, τιθεσθαι νομον ex Demosth. Bel-
gice dicimus, *zyn hope stellen, een huis zetten,*
(quod Phaedrus post Virgilium dixit *ponere do-*
miu(m):) *eene wet stellen live zetten;* Sic Isocr.
citante Dacerio ad Horat. I. Sat. III: 105. *po-*
nere leges: και νομους θεμεθα. (iii.) Non raro

R r r 3

tam

tam nobis quam Graecis pro *facere* accipitur, quod Budaeus & Stephanus satis sunt exsecuti. Huc facit locus Horatii II. Sat. II: 130. Nam propriae telluris herum natura neque illum, Nec me, nec quemquam statuit. Perinde enim est, utrum dicas, *imant tot meester en eigenaar stellen*, an, *imant meester maken*. Sic heredem instituere (*tot erfgenaam instellen* s. *inzetten*) & heredem facere (*erfgenaam maken*) non differunt.

Τιμῶν. Isocr. ad Demon. τιμᾶ τὴν ὑπαρχουσαν οὐσίαν *houd uwe middelen in eere*, i. *parce opibus*. Etiam τιμαῖν ut nostrum *vereeren* pro donare usurpatur ab Aelian. I: 32. τιμῶ δὲ σε Κύριε ποταμὸς ὕδατι. Immo Latinos vocabula *honoris* & *doni* promiscue accipere, satis superque constat, ut arbitror.

Τιμίος, Lat. *carus*, Gall. *cher*, Angl. *dear*, Alam. *werth* & *theur*, B. *waard* & *duur*, non minus dilectum vel amatum, quam pretiosum quid notant. Ironice dixit Lucian, Tim. p. 83. ἢ τιμιωτάτη σοι πένη περιτεθείκεν, *de waarde (d'allerlijfste) armoede*.

Τίς & Alam. *welcher* primo significant *quis*, *quid*, secundo *quidam*, *aliquot*. (II.) Τίς ut Germanorum *ein* vel *een* articuli indefiniti locum obtinet, pro quo in plurali dicimus *eenige*, ut: Aelian. I: 29. ἐν τινὶ ποιμνῇ *in eene kudde* XII: 38. εἰς οἴκους τινῶς ἀποκαυπτόνται, *kruipen ze in eenige huisjes*. XIII: 15. Πολυδαῖρον τινὰ *eenen Poludoor*. XIII: 21. Συναγρῶς τις *Eene*

Eene Süager. Hippocratem saepissime hanc voculam expressisse reperio. percurramus nunc festivissimam illam de Democrito Abderita epistolam, quae existat T. II. p. 911. sqq. ubi dicit: *παγκαλον τινα (ναυν) και ευπρυμνον een schoon en heerlyk schip*. P. 912. *ει τι πη πυθοιο κακον, ευφραινη, zoo gy ergens een ongeluk hoort*. p. 914. *ει δι' αρα και τινος βραχεος (εοντος κακx) ευδιορθωτx, zoo't een klein kwaat en licht te helpen is*. *επειτα κατοπιν του πυργx βουνοx ην τις υψηλx, daar was een hooge heuvel*. και αυτος ο Δημοκριτος καθησο υπο τινι πλατανισω, *zat onder eenen platanus*. ην δε τι τεμενος υπερ εκεινον τον λοφον, *maar op di hoogte was eene kapel*. οτε δε ηρημει παμπολυ τι επεχων. P. 915. και τις αυτεων *Een van hun*. p. 917. *παρ' οis δε τι πλεον een weinig meer*. Etc. Sic Latini quoque *quidam* accipiunt; quod qui ignorat, evolvat Terentianae Phorm. Act. I. Sc. 2. v. 31. 39. 42. 45. 72. (III) Thucyd. *ημερας εβδομηκοντα τινας ουτω διητηθησαν αθροοι, zoo bleven z'er ettelyke zeventig dagen als gesakt by elkaar*. vide p. 338. (III) De *τι iit* s. *iitwes* pro magnifici. quid, vel pro homine summi pretii consulatur Vener. Elsnerus T. I. p. 388. & T. II. p. 178. ad Galat. VI. 3. Vide etiam *λεγω & ουδεν*.

Τοσον. Euripid. *δις τοσον tweemaal zoo veel*. Plut. *παρ' ενα τοσστον zoo veel op een' na*.

Τουτο conjungitur etiam alius generis nominibus: Aristoph. *Batr. 183. τxτο λιμνη, η Δια, Αυ.*

Ἄυτη ἴτι, ἢν εἶραῖς, ut nos *Dit is de poel waar-
hik, daar by van sprak.* quo refero hoc Terentii
Heaut. III: 2. 11. sane idem visa est mihi. Ele-
gantius tamen hoc pronomen αὐτος *deze* in ge-
nere conveniet cum suo substantivo, quod recte
monuit Huidecooper p. 554.

Τραπεζα *de tafel* Synecdochice de ferculis aut
ornavio. Plut. *περι φιλαδέλφ. μικ τε χειρωμενῶν
οικίῃ και τραπέζῃ, huis- en tafelenooten.* Idem
τραπέζης τῆς αὐτῆς μηδενος μετεχοντος. Hinc Pol-
lux L. VI: c. XII. *τραπέζας δε εκαλον και τα
αιτια, τα ἐπ' αὐτῶν τιθεμενα.* & Athen. II. *παν-
των τραπέζας καλυπτων τας παραθεσεις ταυτας.*
Sic etiam accipiendum putant, quod Martialis
dicit I. 104. *Explicat & coenas unica mensa
bras.*

Τραχηλος. S. Paulus ad Rom. XVI: 4. *οἱ τε
προς ὑπερ της ψυχῆς με τον θαυτων τραχηλον ὑπέ-
δρακον, di voor mijn leven kunnen hals gestelt
hebben.*

Τρεπω. Arist. Ran. 1150. *και μην ἐπ' αὐτουσ
τους προλογους οὐκ τρεψομαι, Ik wende my tot uwe
aansprekens.*

Τρεχω. Greg. Naz. Orat. XVI. *ὁ δ' ἐν ὁ ἥλιος
δραμους τρεχει, voor mijn de kon haren loop
loopt.*

Τρεψω τον βιον *ωνι τον σῆμα, aetatem con-
terere* Terent. Aristoph. Pl. 526. *ωδνηροτερον
επιβιαι τον βιον.* Et Ep. 589. *βιον γεωργικον
επιβιωμεν.*

Τρι-

Τρικλεπτης, *dridubbele diif*, trifur.

Τυπτω. Herodot. p. 734. Καμψυσα ετυψε η
ωληθηνη των λογων. *Cela lui toucha le cœur*. III:
64. *De waarheit van dit zeggen trof hem*. Eo-
dem modo qui vulnerantur, τυπτεσθαι βελει η
εξω dicuntur; *hy wert getroffen &c.*

Τυτθον. Homer. II. A. 354. νυν δ' ουδε με τυτ-
θον ετισεν, *niet een tuttel*.

Υ.

Υγιεινος. Vorstius de Lat. f. susp. p. 2. "Va-
riās vocis υγιεινον significaciones in lingua sibi
vernacula observavit olim Aristoteles, & tum
alibi tum in L. III. Metaphys. 2. Cap. eas
exposuit: το υγιεινον απαν, inquit, προς υγειαν.
το μεν τω φυλαττειν, το δε τω ποιειν, το δε
τω σημειον ειναι της υγειας, το δε οτι δεκτικον
αυτης. Totidem fere significaciones [*immo*
omnes, ut mox dicam] nostra quoque vox ge-
fund habet; atque ita cum vocabulo Graeco
non male ei convenit: dicimus Germani non
tantum, *ein gesunder mensch*, verum etiam *ei-*
ne gesunde speise, ein gesunder ort, eine gesun-
de luft. Vox Latina *sanus* autem tot modis,
credo, non dicitur." Aristoteles quatuor hu-
jus vocis notaciones adfert, quas singulas videa-
mus: (1.) υγιεινον est quod sanitatem cuius cu-
stodit. Id Belgae volumus, quum dicimus:
gezonde lucht, gezont water, gezonde spys, ge-
zont

zont *huis*. Vin exempla Graeca? Isocr. τῶν σι-
 τισῶν τοῖς ὑγιεινοτάτοις χαιρεῖν, *garen gezonde kost*
eten. Aristot. Polit. 7. ὑδάσιν ὑγιεινοῖς χρῆσθαι.
 Xenoph. Paed. I. περὶ τε τῶν νοσηρῶν χωρῶν καὶ
 τῶν ὑγιεινῶν, *gezonde en ongezonde plaatsen*. Plu-
 tarch. ὑγιεινοτέρων ποιησασθαι τὴν οἰκίαν. (II.)
 ὑγιεινὸν est quod sanitatem facit, quo spectant
 haec: *een gezont middel, gezonde kruiden, &*
proverb. Belgicum: dat is gezont voor u; it.
Alaman. bitter vor den mund, ist dem hertzen ge-
sund. (III.) ὑγιεινὸν est quod sanitatis indicium
 facit, uti in his: *een gezont wezen, een gezonde*
koleur; 't is een gezonde broeder, pro quo alias
dicimus di mensch zitt 'er gezont uit. Huc etiam
 pertinet *hy slapt gezont, vel hy doet gezonde*
stappen; quomodo & Graecos loqui auctor est Ari-
 stot. Ethic. V. c. 1. λεγομεν γὰρ ὑγιῶς βαδιζειν,
 ὅταν βαδιζῇ ὡς ἀνὸς ὑγιαίνων. (III.) Denique
 ὑγιεινὸν est sanitatis capax: ex. c. Aristot. ὑγιεινά
 σώματα esse dixit τοῖς ἐν διακειμένοις Ethic. III.
 c. 4. *di wel gestelt zyn, hebben gezonde licha-*
men. Plut. in Lycurgo ὑγιεινά βρεφῆ *gezonde*
kinderen. Adde Lucian. Macrob. p. 634. bis, &
 Polluc. III. c. 22. §. 2. Latini hic luxuriant,
 namque iis dicitur (1.) locus saluber, regio sa-
 lubris, coelum salubre. (2.) potio salutaris, her-
 ba salutifera. (3.) homo vegetus, valens: color
 vegetus. (4.) homo sanus: corpus sanum s. sa-
 lubre.

Υγιῆς

Υγιης sanus *gezont*, metaphorice sumitur in his: Aelian. VII: 20. τι δ' αυ, εφη, ετος υγιης ειποι; *wat gezonde praat kan deze man voeren?* S. Paul. ad Tit. 2: 8. λογον υγιη *het woort gezont* dixit, pro Euangelio non corrupto. Confer 1 Tim. I: 10. & VI: 3. Recte Perizonius ait ad Ael. II: 13. " *Veram enim Sapientiam* notat, hic το υγιης. Sic bis iterum in hoc capite, te," &c. και υγιης λεγοντων ουθεν: *αργυριον λαβειν επ' ουδενι υγιει*. Quae Sapientia (Horatio Pallas dicta I. Carm. Od. XII. vs. 20.) nobis venit nomine *der gezonde Reden*, Gall. *de la saine Raison*.

Υιος *zoon* intelligendum relinquitur, cum dicimus: *Hendrik Jakobs, Jan Willems*, quod & effertur *Willemsen*, forte corruptum ex *Willems zoon*. Henr. Steph. p. 5. Obs. 2. *Le vieil françois omettoit le nom fils; disant Les d' Hanri, aux d' Hanri. Je croi que si le vieil françois estoit bien espluché, on y trouveroit grand nombre de manieres de parler, lesquelles estant descendues de la langue Grecque ont esté bannies à grand tort de nostre language.* Adi quoque ejsd. Thes. T. I. p. 1130.

Υπαγω. Aristid. 231. C. αρχαικως και Φαυλως υπηχθημεν. *Wy zyn leelyk orgelicht*. Aliam notationem vide in εξερχομαι.

Υπακουων *onderhoorig*, pro subiectus imperio. Joseph. XI. Ant. διο και δυο Φυλας ειναι συμβεβηκεν επι τε της Ασιας και της Ευρωπης Ρωμαιοις

ὑπακουσας. Cl. Wachterus in Gloss. Germ: de verbo *gehoeren* sic concludit, & eleganter *ὡς γε εμοι κρητη*. "quemadmodum enim Germanis sub-
 ,, jectio exprimitur per *auditum*, ita Latinis per
 ,, *visum*: Hinc Latini de omnibus rebus ad se
 ,, pertinentibus, etiam non oculatis, dicere so-
 ,, lent, quod ad se *spectent*, etiamsi non magis
 ,, spectare possint, quam audire."

Ἵπερ. Joseph. Ant. VIII. Μισουχιανος ὑπερ
 του Γαιου καθεζομενος, Alam. *ueber einen sitzen*,
 B. *boven im. zitten*. Lucian. ὑπερ τα εννεμηκοντα
 γερα *er ist ueber die neunzig jahr*. Boven de
 90. Id. Macrobr. 634. ὑπερ ογδοηκοντα ετη βεβιω-
 κεναι ισοροειται. Id. Zeux. οι γυμνητες δε ὑπερ
 ημισυ της στρατιας ησαν ουερ *de helft*.

Ἵπεριδειν. Anton. Liber. c. XIII. Ζεὺς δ' α
 ὑπεριδειν αυτης οσιοτητος ενεκα. *Ouer 't hoest zinn*,
 i. e. *mit achten*, despiciere. Locum ex Actor.
 XVII: 30. vide in παροπτομα.

ὑπερμεγεθης *ouergroot*: ὑπερῆδης ⊕ *ouerzaet*:
 ὑπερκαλ ⊕ *overschoon* &c. cujus loco Latini in
 compositione habent *per* vel *per*. Huc refero
 ὑπερφυεις το μεγαθ ⊕ *ommatuu lyk f. avernoot*.
groot, Arist. Pl. 734. & 759. οχλ ⊕ *υπερφυης*
 εσ ⊕.

ὑπερχομαι *te binnen komen*. Ant. Liber. cap.
 XIII. ὑπηλθεν αυτου και ο χειραμος.

ὑπο του δεξς Arist. Acharn. 349. *van vreeze*
zich bedoen. Lucian. T. II. p. 473. ὑπο γηως οφ-
 μαι εξεσπυσαι μη δυναμενος, *di van ouderdom niet*
kon

kon voortkruipen. Synes. pag. 16. D. μελας ὕψι
 ἕλιω zwart van de zon.

ὑπολαμβάνω. Schoetgen. ad L. Bos Ellipses.

ὑπολαβὼν οὖν εἶπεν Πολυκλέτης *subdens ergo dixit Polycletus*, sc. *σημα*, Aelian. V. H. XIII:

8. Nos Germani dicimus: *Er nahm ihm das wort auf.* Herodot. in Uran. c. 142. eod.

signif. dixit, διαδεξάμενοι ελεγον οἱ ἀπο Σπαστης ἀγγελοι. B. *het woort opvatten*. Theocr. Eid.

VIII: 31. Εἶτα δ' ἀμοιβαιὴν ὑπελάμβανεν Δαφνὶς αἰοῦσαν Βραχολικαν, *een gezang opheffen*; quod nescio quis ὕμνον οἶσθαι dixit.

ὑποπιτῶ ut nostrum *beprekken* s. *verrikken*, in obsoe-
 nis est ap. Aristoph. Pl. 1094.

ὑφίστημι. Lucian. Prom. p. 108. πλην ἀλλ' εἰ και τοιοῦτον, ὡ Μοῦσας και, ὑφίστασαι, *Meikunt zoa ge dat onderstaat*, vel *bestaat*. Theocr. Eid.

B. 164. ἐγὼ δ' οἶσω τὸν ἐμὸν πόνον, ὡς περ ὑπέσταν.

Φ,

Φερόμαι καλῶς, κακῶς &c. *wel of kwalijk varen*. Vide Lexica. Ant. Liber. c. 2. αἱ δὲ ἀχρεῖν

νῦν ἐτι καθ' ὥραν ἐτὸς λεγόνται πένθος ἐπι Μελεαγρῷ φερεῖν, τὸν *dragen*, Alam. etiam de eo, qui

funus ducit sive quem mors defuncti maxime tangit, *leid suehren*. Greg. Naz. και μακρὰν ἀν

εῖη πάσας ἀπαριθμεῖν τοῦ πνεύματος φωνάς, αἱ μὲ πρὸς ταῦτο φερούσι, *te lang ware het*, alle de

woorden van den H. Geest, *di my derwaarts bren-*

brengen of leiden, op te tellen. Lucian. Tyr. p. 437. το γαρ τελευταιον σοι πειν ενεχθεν, εκεινο δευρι κατσπεμψε σε, *roculum tibi postremo allatum*, reddidit Benedictus: quid si *propinatum?* ut sit quod Belgae dicimus, *Imant eenen beker brengen* s. *taebrengen*. Herod. pag. 735. ἡπερ δε εφερε την αληθινήν πασαν. tale est in nostro sermone: *On lui aporta toute la verité du fait*. VIII: 82. *de waarheit meebrengen: zekere tyding brengen*. Ib. φερει και ες πασαν την Ἑλλαδα, *Il emporte à toute la Grece*. VIII: 142. Eod. cap. εστε κοσμον φερον ὑμιν dat brengt ul. *geene eer altoos*.

Φημι indignantis est aut minitantis ap. Lucian. T. I. p. 148. παυσασθε φημι *houdt op, zeg ik*; & Theocr. Eid. B. 156. Τοια ὄν εν κιστῃ κακα φαρμακα φαμι φυλασσειν. *cujus vim verbi non expressit interpretes*. Sic nos: *Ik zeg u dat 'er dat op volgen zal*. Adde Terentianum: *tibi dico, an non?*

Φιλον. Herod. p. 734. Ει ὑμιν φιλον εστι. *s'il vous plaist*, quum rogamus, ut aliquid fiat. V: 29. Magis graecissat nostrum: *zoo 't u belieft*. It. 't zy u lief of leet.

Φιλημα. Theocr. Eid. XXVIII. vs. 3. & 5.

Μη καυχω, Σατυρισκε κενον το φιλαμα λεγσοι. Το στομα μεν πλυνω, και αποπτω το φιλαμα.

Hugo Grotius reddidit:

Ne placeas Satyrisce tibi; *nihil oscula profunt*:

Os quoque detergo, ne sola vel oscula restent.

Cur

Cur non, *vana oscula dicunt?* Sic nostri: *Een zoentje is maar stof: di't niit en lust, di veeg het of.*

Φορτικός. Lucian. επαινοι Φορτικοί *lastige lof-tuittingen.* Ael. II: 18. τα πολυτελή δειπνα και Φορτικά *kostelyke en lastige maaltijden*, ubi tu dubites quid sumas potissimum. Id. XII: 13. πολυς ην λαλων, η εδοκει Φορτικός *hy veel lastig; hy was een lastige snapper.* Convenit Latinum *molestus.*

Φραζω. Arist. Pl. 1091. Εγω δε γ' αυτω και Φρασαι τι βελομαι. *Ik wil hem ook wat zeggen. Ik heb hem ook wat te zeggen.*

Φυλακη. Aetor. XII: 6. ετησου την φυλακην *Zy hiilden vel hadden de wacht.* Nostri vertere maluerunt: *Zy bewaarden de gevangenis.* Consulendus Wolfius in *Curis Philol.*

Φυλασσω. Ind. Kuhnii ad Ael. τα δελεαρ I: 5. *sich darvor kueten.* Etc.

X.

Χαιρεω. Aelian. V: 6. Καλανος ο Ινδων σοφιστης μακρα χαιρειν φρασας Αλεξανδρω. *Im. vaartwel (of goeden nacht) zeggen.* Anacr. Od. I. χαιροιτε λοιπον ημιν Ηρωες *Vaart wel dan, helden.* Arist. Pl. 1187. τον Δια χαιρειν εασας. *Ik laat Jupiter welvaren: ik zeg hem goeden dach.* Lucian. T. I. pag. 126. σκεινα μεν παντα χαιρειν εα *laat dat altemaal varen.* Ind. Kuhnii ad Ael. μακρα χαιρειν ειπειν ιατροις, XII: 1. *omittere ipsos.*

ipſos. Noſtri, *Ibuen eine gute nacht ſagen.* Adde Manutium ad Cicer. Famil. VII. Ep. 33. ego vero multam ſalutem & foro dicam & curiae.

Χειρ. H. Steph. pag. 100. *χειριζειν* manier behandeln. *ευμεταχειριστος* maniable handelbaar. *εγχειριζειν* mettre entre les mains behandigen. *επιχειρειν* vel. *εγχειρειν* mettre la main à de handen ſlaan aan iits. *υπερεχειν χειρα* apud Homer. *maintenir* de hant houden; Im. de hant boven 't hooft houden. *προχειρον εχειν αυουη* en main voor handen *vel* voor de hant. Id. p. 130. *χειρας δεδευται* les mains lui ſont liées de handen zyn hem gebonden. Greg. Naz. *Μη βουληθης επαιραι χειρα Θεου κατα των υψαυχενων και παρατρεχοντων της πενιτας*, *maak niit dat GOD tegen di den hals opſteken en de armen zonder meedoo- gen voorbyloopen, zyne hant verbeffe.* *χειροκλητως* ap. Schol. Luciani *met hantvullen.* de voce *hantvol* multa diſerit Erud. Huidec. p. 198-201. Vener. Nyloë pag. 85. *damnat phraſin Belgicam wy zullen deze ſtoffe met uwe Aandacht verhandelen, & alteram, dit zal wit onze verhandeling nakter blyken: quibus ſubſtituit voces verklaren, antwoorden, openleggen, beſchryven &c. ſed non video, quin verbum illud verhandelen cum derivatis aequae μεταφορικως accipi queat, ac ſextcentralia. Quid alioqui de verſu Horatiano dicendum? Nunc docet aut viridi nitidum caput impedire myrta; aut flore, terras quem ferunt ſolutae.*

ταε. Estne aliquid magis contrarium, quam *caput & pedes*?

χθες. Synes. pag. 15. D. οὐ τα χθες ἢ πρόωην
van gisteren noch eergisteren. Et sic LXX, fac-
pissime.

χρεία. Luc. Euang. V: 13. οὐ χρείαν ἔχουσιν
οἱ υἱαῖνοντες τοῦ πατρὸς *De gezonden hebben*
den geneesmeester niet van noodde. Veteres dice-
bant, teste Tuinmanno, van vreemde hulpe noot
hebben.

χρημα ut nostrum *ding* alteri substantivo prae-
fixum id ipsum per circuitionem significat. Lu-
cian. V. H. pag. 712. εὐρομέν ἀμπέλων χρημα
τεραστιον. Plutarchi: εστέργε δὲ ὁ Καίσαρ ὑπερ-
φως τὴν ἀδελφὴν, χρημα θαυμαστον, ὡς λεγέ-
ται, γυναικὶ γενομένην, *Een aardig ding van*
een me sje. Anton. Liber: c. XII. & saepius ali-
bi: εφανη γὰρ ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ μέγα τι χρημα
λεοντι *een groot ding van een leeu. Hippocr.*
T. II. pag. 908. χρημα τι ἐσπέτων ὑπερφνες.
Ib. pag. 929. τὸ δὲ χρημα τῶν βοτάνων παρὰ σοῦ
πολλοκίς ἐθώματα, quod exponitur res herba-
ria. Herodot. VII. cap. 188. χρημα χείμων
αφορητον. Vide ibid. plura apud Camerar. pag.
733. & Stephanum p. 735. qui ad suum Thesau-
rum provocat: It. Cl. Jensi Lectt. pag. 286-7.
Vechnerus quoque ex Mureto & Rittersh. ad
Oppian. 1. Halieut. 105. tam Graeca quam La-
tina exempla adducit. Quod autem Oppianus

εργα ονισκων dixit, nos dicimus: zoo veel stuk ezels. Huc adde dat stukke schelms pro scelerato. & ap. Brederode Jerol. II. O 't is een goet stuk werks. (II.) Xenoph. καλον τι χρημα και μεγα 't is een goede en groote zaak. Herod. p. 735. Πρωτον χρηματων παντων, devant toutes choses VII: 145. voor alle dingen. Herod. III: 53. Τυραννις χρημα σφαλερων de tiranni is een bedrigelyk ding. Etc.

χρονος. Aristid. T. II. p. 303. χρονω met der tyt. p. 269. χρονον κερδαινειν tyt winnen. p. 364. C. ην χρονος, ηνικ' ουπω ην Ροδος η πολις daar was een tyt, dat.

χυτρα. Aristoph. Pl. 683. χυτραν αθαισης een pot brys, pro een pot met bry &c.

χωρα. Lucian. de Cal. η γουν κολακεια και η διαβολη τοτε μαλιστα χωραν εσχε, de beschuldiging had toen plaats.

χωρειω ut nostrum vatten, atque Lat. capere vel tenere, sumitur pro intelligere, mente percipere s. begrypen: Matth. XV III: 12. Ο δυναμεν χωρειν, χωρειτω. di dit vatten kan, vatte het.

†.

ψυχη. Greg. Naz. απο ψυχης, ut in N. T. απο καρδιας van harte, met hart en ziiel. Sumitur etiam ψυχη & nostrum ziiel, ut Lat. anima, pro

pro ipso homine; consule Elsnerum ad Aët. Apost. II: 41. nec non L. Bos in Διατρ. p. 47.

Ω.

Ω χεῖρες εἶμαι *och myn handen*. Arist. Θεσμοφ. vī. 793.

Ὄνον συρίον five ζεφυρίον *wimtei*, apud Aristotel.

Ὡς B. *als*, L. *ut*, G. *comme*, non tantum similitudinis, sed & temporis sunt particulae. In precatatione Christiana: καὶ ἀφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφιεμέν τοῖς ὀφειλεταῖς ἡμῶν, *En vergeef ons onze schulden, als ook wy vergeven onzen schuldenaren*. Xenoph. V. expedit. ὡς δ' αὐτῆ συνεπιπτεν, ἐφευγον δὲ ἀπο τῶν ἐν δεξιά οικίῶν. Vide Steph. de L. Gr. & G. pag. 83. Obs. 9. (11.) ὡς pro ὅτι nostris per *hoe*, vel *hoe dat*, vel *als dat* effertur: Lucian: Tim. pag. 83. καὶ τογὲ τελευταίον εἶρησθα, ὡς προδεδῶκα σε. *hoe dat ik u verkraden had*. Plato II. de Rep. πειθόντες οὐ μόνον ἰδιώτας ἀλλὰ καὶ πόλεις, ὡς ἀρα λύσεις τε καὶ καθαρμοὶ ἀδικημάτων δια φύσιων καὶ παιδείας ἡδονῶν εἰσι μὲν, ἐτι ζῶσιν δὲ καὶ τελευτήσασιν. Etc. Hoofdus Aulul. III. Aët. *dat je denkt, hoe ik jou zuster ben*. Joh. de Haas in Theatro Pagan. Tom. I. pag. 33. *bootschappen, hoe het Orakel ten antwoord gegeven had*. Exempla τῶ *als dat*

T t t 2

cx

ex ore vulgi quotidie observare licet; Brederode
in Lucella p. 14. *En heb van haar liên verstaen
Als dat zy brochten.*

Ωφέλεω. Ael. III: 47. Φωκίωνα δε ή ευφημία,
ή καλῶσα αὐτον χριστον, ουδεν ωφέλησεν, *hiilp
hem niits.*

Explicit Liber secundus.

BEL-

BELGAE GRAECISSANS.

In

LIBRUM TERTIUM

de Poësi

PROLOGUS.

Non dubito fore plerosque, quibus oleum & operam perditurus videar, si Poëseos Graecae ac Belgicae convenientiam adgrediar probare. quid enim? sive syllabarum, inquit, spectes quantitatem, sive accentuum rationem, sive pedum varietatem, sive carminum genera, dissimillima adparebunt singula atque universa! At eos rogatos volo, ut nequo praejudicio ablati parvum parva libellum sustineant patientia; eoque lecto judicent quodcunque videbitur. Bene multa equidem hac de re congesseramus, sed ea nunc maximam partem brevitatis studio omitemus, cetera quasi in tabula proposituri, nisi vel novitas vel momentum rei aliud suadeat. Hoc enim opusculum praeter expectationem inter manus, ut dies diem do-

T t t 3

cer,

cet, ita excrevit, ut in II. Libro vela jam contrahere coacti simus. quod ipsum tamen metum mihi facit, ne interdum obscurus fuerim, dum brevis esse laboravi. Verum ne, dum brevitatis causam ago, prolixitatis reus fiam, relictis ambagibus, ad ipsam tractationem venio.

C A P U T I.

de Licentia Poëtica.

I.

Licentiam Poëticam (ne cum Doctiff. Samuelis Clarke manibus litigandum habeamus, qui in eximia XII. Iliados librorum editione id nominis pro commento propemodum habet, quia poëtae non nisi usitatis dialectis ac metaplasmis uti possint, neque contra naturalem syllabarum quantitatem peccare) *definimus esse vocum antiquarum aut ab sermone communi vel omnino vel ex parte remotarum, pedumque certa ratione anomalorum licitum usum.* Jam primo nostros juxta cum Graecis varias dialectos carmini immiscere, nemini dubium esse potest; quare probationis labore superfedemus.

II.

Ad explendum pedem utriusque nostri non raro integram syllabam inserunt vel in fine addunt.

E.

Ε. gr. κερατος, γενεσθαι, θαμειϑ, αφνειϑ, θεηϑ, ηε, στρατοφι, προσωπατα, αγηγοχα, εδηδοκα, ειπατε, κεραεσσιw pro κερατος, γενεσθαι, θαμος, αφνος, θειος, η, στρατος, προσωπα, ηχη, εδηκα, ειπε, κερασι. Sic Hoofdius *vollegen*, *wulpsch*, *murrw*, *innezuipt*, *vollik* &c. *dixit pro volgen*, *wulpsch*, *murw*, *in-zuipt*, *volk*. Vondelius *wulleps*, *sterrestyk*, *berreg*, *mellek*, *arrebeit*, *arrem*, *geharrenast*, *bloedigheit*, *beneenen*, *pro wulps*, *sterflyk*, *berg*, *melk*, *arbeit*, *arm*, *geharnast*, *blooheit*, *beneen*. Alicubi *dezelleve natuur* habet, quod imitari nolum. Durum quoque est in VIII. *Metam.* 883. *en ik schyn niet errenstachtig pro ernstachtig*. Ib. pag. 170. *pro geberregt maluissem geborgen cum Huidecopero*, qui etiam *ellikanderen pro elanderen* recte damnat. Huc pertinent quae idem vir Doctiff. differit pag. 22. & 118. Overbekius habet *schellem*, *wellekom*, *sterref*, *arrigste* pro *schelm*, *welkom*, *sterf*, *argste*. Antonides *orelogen*, *eenparelyk*, *innetreen*, *arremoe* pro *oorlogen*, *eenpaarlyk*, *intreen*, *armoe*. Pelsius *burgwallen*, *schurrest* pro *burgw.* *schurft*. ETC.

I I I.

Contra voces aliquae integra syllaba truncantur, ut *δεδοιγμεν*, *εγμεν*, *ελασας*, *επλε*, *αναλυω*, *θεσκελος*, *καυχεθω*, *αμνησει* pro *δεδικαμεν*, *εχεμεν*, *ελασας*, *επελε*, *αναλυω*, *θεσκελος*, *κατα-*

ταυχέτω, αταυμωται. Sic nostris *flikkren, lod-
derige, eedle, yslyk, midlertyt* pro *flikkeren, lod-
derige, edele, yzelyk, middelertyt* usurpantur.
Anton. Yad. p. 7. *omnoosle duif*. p. 16. *javlynen*,
p. 17. *beedlerye*, pro *omnoozele, javelynen, bede-
lerye*. In Genethliacis p. 139. *Als van een zeeg-
nende en aanbidlyke Marie, pro zegenende en
aanbiddeleke*. De vocibus *midnacht, midlyf,
midwout* vid. B. Huidecoper p. 267. Huc refer-
quum in fine versuum pro dissyllabis habentur
apud Antoniden *schateren & wateren, vleugelen
& teugelen, veranderen & elkanderen*; ap. Vond.
stingeren & vingeren, vaderen & vergaderen;
apud Hoogvltium *plonderen & runderen, offe-
ren & jofferen*.

III.

Quemadmodum Poëtae Graeci N paragogo-
tuntur, vel sequente vocali ne hiet versus, vel
ante consonam ut syllaba producat; sic quoque
Belgici id faciunt, vel ad hiatum vel ad dissi-
nantiam cum altero versu vitandam. Graeca ar-
bitror exempla a nemine desiderari; en Belgica:
(I) Const. Hugenus IX. Epigr. 50. *ik raakten
uit den strik. Epigr. CLI. of 't hiir wat haper-
den; of 't daar niit al te plus viil. CLXXIII.
Wat doen ik, Tryn? Vondel. Metam. II. 1058.
Waarin de geesten, lucht en vryen aansocht spe-
len. VIII. 276. Zyn zoontjen Ikarus. (II) Hu-
gen.*

gen. IX. Epigr. 71. *Tryn wroegde 't edele ge-
moet, en vraagden: Maar Neeltje, vindt men
wel zulk' onwe maagden?* XI. 15. *Sneeu! zaid
ik, en misschien ik lachten, Maar 't waren dank-
bare gedachten.* Adde Vond. Metam. p. 27, 5.
44, 401. 49, 577. 69, 63. 107, 348. 155, 836.
291, 940. &c.

V.

Vocales longas ac diphthongos a Graecis saepissime corripitur ante vocalem, omnes fatentur, an vero idem diphthongis *αι* & *οι* ante consonantem accidat, dubitatur. Disputant ea de re If. Casaubonus in Lectt. Theocr. c. 18. R. Bentley ad Callimachi H. in Jovem vs. 87. J. Jensus in Lectt. Luc. p. 166. Georg. d'Arnaud in Specim. Animadv. pag. 29. sqq. Inter maxime controversos locos est vs. 131. Odyss. H. Πρὸς δὸμον ὑψηλὸν ὅθεν ὑδρευόνται πολῖται, in quo quidam restituunt ὑδρευόντο πολ. quod stare quidem potest, quia Graeci tempora imperfecta & aorista i. ut Latini perfecta saepe pro praesentibus accipiunt, ut in Lectt. Tullianis ostendit Thom. Wopkens; sed verissimam emendationem puto, si legamus ὑδρευόντι Dorica dialecto pro ὑδρευούσι, quam quidem utrique parti aequae satisfacturam arbitror. Hinc alia loca, quae mihi sese obtulerunt, excutienda aut emendanda sumo. In Aristoph. Batr. 525. legitur: *Επισχες οὗτος; αυτοὶ*
V v v *πῶ*

που σπουδην ποιεις. sed quum hic Comicus metri
 sit observantissimus, non dubito reponere ουτι
 που, ut quarta sede sit jambus. Theocr. Eid. V.
 vs. 116. ου videtur corripere, quum ait: Η ου
 με' | μνωσ' οτ' εγων τυ κατηλασα, nisi synecphonesin
 statuere mavis, quae mihi durissima hic videtur:
 quare magis inclinatur animus, ad particulam η
 tollendam, quandoquidem salvo sensu abesse pot-
 est. Id. Eid. XV: 143. 'Ιλαθι νυν Φιλ' Αδωνι, η
 || ες νεωτ' || ευθυμησαι. Quid huic versui faciam,
 nescio: si enim ες νεωτ' dactylum facit, ω ante
 consonantem corripietur, quod non facile con-
 cesserim; sin ες νεωτ' contrahatur in ες κωτ', erunt
 deinceps tres spondei in fine heroici, cujus forte
 nulla exempla exstant in carmine bucolico. In
 Anthol. L. VII. p. m. 629. legitur: Ου δυναμαι
 σ' εθελων θε || σθαι Φιλην. || ουτε γαρ αιτεις. sed
 recte reponit Brodaeus Φιλον. Pag. praeced. ad
 hoc Ελπιζειν εξ||εστι; ζη||τεις δε τι; νυκτα φε-
 ρεις τι; scribit Scholiastes; γραφεται και ουτως.
 Ελπιζειν εξεστιν αιτεις δε τι; ανθ' ων γραπτεον
 ην ομως, Ελπιζειν εξεστ' αιτεις δε τι; και τα
 εξης. id quod nemini se non probabit. In Ap-
 pend. p. 27. tertia vocis Λαμψακηνον corripienda
 esset juxta legem senarii, si ea vox suo non re-
 stituitur loco: quare pro vulgato Στρατωνα του
 του Φημι σοι Λαμψακηνον, legimus: Στρατωνα
 τουτου Λαμψακηνον Φημι σοι. Belgicos Poetas si-
 militer vocales longas & diphthongos in singulis
 fere versibus corripere, nulla probatione eget:
 videat.

videamus tamen paucos, in quibus illa correptio durior videtur. Pelsius in Arte Poët. p. 1. *Van voorgaande eeuwen af, de macht niet toegestaan.* pag. 13. *Of Ilias, of uit de Metamorphosis Van Nazo.* Vond. Met. VIII: 384. *Te wirooken. de goon zyn van geen gramschap vry.* & 847. *Vernam, hoe hare leen kout werden en versteven.* VIIII: 344. *Uit dankbaarheid zyn' lof verhefsen in de wolken.*

V I.

Quomodo Graeci e contrario cum Belgis breves vocales saepissime producant, non paucioribus exemplis ostendere possimus: sed lectorem remittere malimus cum ad ipsos poëtas, tum ad Hephæstionem & ejus Scholiastas. Longus etiam in hac re est S. Clarke ad H. A. 51. & Georg. d'Arnaud in Specim. pag. 39. Idem statuendum de *συνεκρωησει*, in *zoo'n, m'er, di'r, di'k, j'em* in *roepjem* pro *zoo eeu, men'er, di'er, di ik, roepje bem*.

V I I.

Nostri accentuum modo rationem in carmine faciendo observantes, quum positionem consonantium corripunt, Graecorum exemplo tueri se possunt, quibus non tantum *σπλον, δραχη, τεχνον, οχλος, ιχμος, Δαφνις, δυσποτμε, αει-θμος*

V v v 2

θμος, σταθμα ob liquidam corripuntur, sed & alia, in quibus mutae concurrunt. Videantur Spanhemius ad Callim. Cerer. p. 744. S. Clarke ad Il. B. 537. G. d'Arnaud in Specim. pag. 83. & quem hic laudat, Wafius in Senario C. III. p. 28. & cap. XIII. p. 211. It. Joh. Verwey p. m. 259. qui tamen ex Hesiodo male citat κρωζει πολυβωνος κορωνη, quandoquidem Εργ. 750. inuenio κρωζη λακευζα κορωνη: Si Aratum nominasset, a vero minus aberraret, sed & ibi Doctiss. d'Arnaud vocem πολυβωνος glossema putat alterius λακευζα; cui adsentior. Adfert quoque Verwey ex Catone *Successus indignos noli tu ferre moleste*, atque ex Virgilio *Inter se coisse viros & decernere ferro*. Itaque *dignos no- ac ras & de* dactylos efficient? Dixisset potius *us in successus*, & *as* in *viros* propter s absorberi a sequentibus vocalibus. Sed praestat in Catone vulgatam sequi lectionem; in Virgilio autem sententiam magni Vossii de A. Gr. pag. 78. Jam vero quam negligentes positionis sint nostri Poetae, aliquot versibus, in quibus nulla non syllaba accentu brevis concurrentes habeat consonantes, ostendere lubet: Vond. Met. I: 4. *En vormberscheppers: rekt dit dicht tot mynen tyt. vs. 65. En zoo veel lichters valt, dan d'aarde en 't water mede. 96. Dit welgeschikt gesticht, en wonderbaar gespan. 113. Ook zonder dwang van naot. men wist van vrees noch straffen. &c. Id. Aen. VIII. p. m. 424. Men droeg met luit ge- steen*

*steen Den dooden Volscens in het leger. Et p. 207.
En vaagt den blaauwen plas en't schuim der wa-
terpaden.* Quod autem Germanorum quidam,
ut narrat Schottelius, omnes positiones in patrio
sermone produxerint, plane absurdum est. quam-
quam negari non potest, mollius decurrere nostros
versus, si syllabarum naturalis brevitatis non im-
pediatur objectis quasi consonantium aggeribus,
quales sunt ap. Vondelium & Antoniden:

Men heffe van Jupyn, o Zanggodinnen aan.

De goede Pollio bemint ons veltgezang.

O kleene knaap, begin te groejen en te leven.

De breede borst gekerft met eereyke wonden.

. den appel, onder allen

De (1. der) schoonste toegekeurt, liit op de tafel vallen.

Dat een geweldig bosch van omgekeerde boomen.

V I I I.

Græcorum poëtis nihil frequentius est, quam
in fine versuum non tantum articulos, praeposi-
tiones aut conjunctiones collocare, quae ad se-
quentia proprie pertinerent; sed & voces ita
scindere, ut una pars versum finiat, & altera
novum incipiat: exempla nemo exspectare pot-
est, qui vel solum Pindarum inspexit. Eandem
sibi licentiam, quam & Latini & populares mei
paene ignorant, Belgae sibi sumunt; ut Hoof-
dius in Granida:

*De dipe rimpel, met
Der tyt, dit voorhoofd net
En glat heet zal ontslechten, &c.*

*In Odis, Snelder, dan de
Hinden van de
Honden,*

*Vondel. Met. V. 185. Hiir mede scheidt hy van den
Verlagen dooden. Vide hic Huidec.*

*Pels in Arte Poët. p. 10. dat ook gemeenlyk is
Dijn trant gedwongenheit.*

*Brukhuf. Carm. p. 4. gelyk een bloempje, dat
Zyn vers ontloken schat.*

*Franc. Snellinx: Zoodanig was de bruit-
geleidster ook gesmukt.*

*Pels ibid. p. 13. . . . di als een wint-
verkooper, marktgek of kwakzalver dus begint.*

*Arn. Willis Poëta eximius in Epithal. Nobiliff.
Groeninx & Lectiffimae Theodoraë Groenhout;*

*De schoone bruit, nit meer afkeerig van uw min,
Komt nu van zelfs met al haar liiflykheen u in
Den arm gezegen. Et paulo post:
Het Groenbout raakt wel taai aan't branden, maar eens aan-
gesteken, weet het naau van dooven of vergaan,*

In libello novem Musae inscripto p. 149.

*Door uw live tooverlonken-
de oogjes, di als sterren blonken,
Trof my Venus kleine wicht.*

VIII.

VIII.

Verba ex praepositionibus composita Graeci in carmine saepissime ita fecant, ut alias quascunque voces interponant: Theogn. v. 13. καὶ καὶ δ' ἀπο κηρας ἀλαλκε, pro ἀπαλαλκε. Anacr. Od. LI. Αλαλημενη δ' ἐπ' αὐτη, i. επαλ. ut Dacera & Barnesius legunt e MS. Theocr. Eid. VIII. Ου μὲν οὐδὲ λόγον ἐκρίθη ἀπο τοῦ πικροῦ αὐτοῦ, i. ἀπεκρίθη. Integrum quoque Homerum huc advocare possum. sed videtis Spanhem. ad Callim. Jov. pag. 27. & 37. fin. Nobis id etiam extra carmen conceditur, ut multis docet Moenius Gramma. p. 308. sqq.

CAPUT SECUNDUM.

De verbis vel nove fictis vel αναλογως derivatis aut compositis a Poëtarum gente.

I.

DE novis usitatorum vocabulorum significationibus (quum e. g. καλια per metaphoram pro domo, γληνη per synecdochen pro virguncula, πηδαλιον per metonymiam pro instrumento quovis rustico, βασιλευς pro iudice per catachresin a poëtis accipiuntur) nihil commentabor, quia ad Rhetoricam pertinent, cujus tropis nulla non gens delectatur, quod in simili re recte

recte monuit Cl. Rhenferd. Praefat. Syntagm. pag. praecedente fol. * * *. De his tropis patrio sermone luculenter scripsit D. Hoogstratanus: quod opusculum Lectori de meliore nota commendamus.

I I.

Quemadmodum poëtis Graecis propria fere sunt βαζω loquor, ἀγκοινη ulna, ιαπτω, ιαλλω emitto, οπαζω sequor, ευχωλη gloriatio, σπληδος cinis, κληδων fama, λιλαιομαι desidero, αβροτη nox, δην diu &c. sic & nostrates permultis utuntur vocibus, quae extra carmen vix usu veniunt. earum tres classes constituimus. (I.) Ex Teutonum lingua mutuantur *tuk* i. versutus, *spanseren* a *spatzieren*. s. Lat. exspatiari, *omzunst* apud Pelsium ab *umbsonst* frustra, *ros* pro equo, *doorheit* apud Brukh. a *thorheit* stultitia, *loch* foramen ap. Vond., *plotsting* ap. eumd. *erwaren* comperire, de quo verbo videndus Spect. Huidec. 't *sech* computatio a *zech* ap. Brederodum, *oort* locus ab *ort*. Etc. (II.) Antiquatas voces habent, quibus si quis modo dictas adnumerare velit, non magnopere ei contradicam: *akelig* terrificus, *pratten* superbire, *daluw* pallidus, *wanken* vibrare, *genet* caballus. *het zwoort der bergen* ap. Brukhuf. an jugum est an vertex montis, an ejus radices? *weifelen* dubitare, *pril* venustus. (III.) Nove derivatae voces sunt,

ZON-

zonnelingen Heliades, gestraalt vibratus in Antonid. Yad. p. 58. aardeling terrigena, spigelaar de Narcisso, schichtenaren jaculatores, vaderin parens, de q. v. consule, nam operae pretium ferens, Huidecooperum p. 336.

I I I.

De vocibus ad sonum exprimendum fictis, ut sunt in Homero δουπος, αραβος, βραμνος, ροχθει, λιγξε, σιζε, videantur Dion. Hal. περι λεξεων συνθεσεως p. m. 14. 15. S. Clarke ad Il. Δ. 455. Schol. ad Il. Δ. 125. K. 375. Π. 470. alii. Aristophanes in talibus sibi mire indulfit. In Rahis Charon κελευσμα sic incitat: ωπ ωπ, ωπ ωπ, quomodo & Anglicos nautas & Belgicos vociferari non semel audivimus. Paulo post ranarum strepitum exprimit h. m. βρεκεκεκεξ, κοαξ, κοαξ. βρεκεκεκεξ, κοαξ, κοαξ. unde coaxare dicuntur ranae, Alam. quaxen. In Avibus Epops velut avis clamat: Εποποι, ποποι, ποποι, ποποι. Ιω, ιω, ιτω, ιτω, ιτω, ιτω. Deinde, Τιο, τιο, τιο, τιο, τιο, τιο. postea, Τριστο, τριστο, τριστο, τοβριξ. it: Τορο, τορο, τορα, τορο τιγξ: Κικκαβαυ, πικκαβαυ, Τορο, τορο, τορο, τολι, λιλιγξ. Denique τοτο τοτο τοτο τοτο τιγξ &c. Brederode, alter Aristophanes, in Comoediis suis similiter lusit: Ex. c. 't Zio, 't zio, 't zio, kom myn biist, zoo myn biisje! It. Hai, ha, he, wel hai . . . Or, or, hou syn man hau, or, or. In Molitore:

X x x

Me

Me dunkt, dat de trommel dobbedobbedob gaat.
 In Hypocrita, *La ha, fa la, fa la, fa la &c.*
 Sic Hoofdus in Aulul. *Met komt 'er een ojevaar,*
slok! Huc pertinent Vondelii *ενοματοποιου*,
 quum scutorum atque ensium collisionem exprimit per *geklikklak*, malique navalis fragorem per *gekrikkrak*. Idem de rusticis in ranas mutatis dicit, *En borrekikken heesch in 't slymige moeras,* & de bacchantibus: *gaan rinkelrojen door bos-schaadjen uit en in.*

I I I I.

Quantum ingeniosa vocum compositio splendoris addat rei poëticae, nemo ignorat. Inter nostros Antonides omnium maxime ea summam suis carminibus majestatem conciliavit. En pauca: Yad. pag. 11. *zeekinkborens*. pag. 12. *Zuiderzeemeerminnen*, *zeerondeelgordyn*. pag. 14.

Vier winden toomt op zee, het lenteblazend West,
Het kiilverdelgend Noort en zyn verwoede buijen,
Het kruitverzengend Oost, en waterzuchtig Zuijen.

p. 15. *Heeregrachtgodinnen*. p. 20. *zeildoekvleugelen*. pag. 22. *'s lants hooftscheepstimmerwerf*. p. 26. *d'Oosterweereltkloot*. Videatur quoque auctor, qui sub *Philaethe* latet, pag. 205. sqq. *Dan HEINSIUS Hymno in Bacchum sic de eo ludit:*

Nacht-

*Nachtlooper, beuzezoon, hoogschreeuwer, groatespringer,
Goetgever, minnevriint, hoofdbreker, leeuwendwinger,
Hertvanger, hersendiif, tongbinder, schuddebol,
Geestroerder, waggelvoet, straatkruisser, altyt vol.*

quos versus quomodo Teutonice reddiderit Opi-
tius, temporis angustia nunc prohibemur osten-
dere. Non ineleganter quoque Solem adpellat
HUGENIUS in Τεμπροσι Batavis:

*Farenpasser, rontomhoog,
Dampentrekker, Zomerbrenger,
Dachverlenger, Vruchtenbaat,
Beestenbyter, Velverzenger,
Blontbederver, Jofferbaat,
Wolkendryver, Nachtverjager,
Maanverrasser, Sterrendiif,
Schadusplyter, Fakkeldrager,
Diifbeklapper, Brilgeriif,
Linnenbleiker, Tuitenkroller,
Albekyker, Nummerblint,
Stofberoerder, Hemelroller,
Morgenwekker, Reizeruvint.*

Jam Graecos simili compositorum farragine in-
terdum ludere, non possum non declarare uno
exemplo, quod in Jo. Laurenbergii Epigram-
matis exercitio Arithmetico adcommodatis inve-
ni, N. LVIII. p. 98.

Εἰς Τυροφάγους.

Σηπεδοτηθενται, ζευλελμιθοδιωκται,
 Σκωληκοτροφες, θηριοσαπροφαγοι,
 Σκωροπολοσπατιληπυραβηκοπροκακχαιασται,
 Λαιμοβαρυδεζαι, πρωκτοχανισοπνοοι.
 ΕΙΠΕΤΕ ΜΟΙ, ΤΟΙΣ ΑΜΒΡΟΣΙΗ ΤΥΡΟΣ ΕΣΙ ΣΕΑΠΩΣ,
 ΟΥΧ ΗΜΙΝ ΓΛΥΚΕΡΟΝ ΝΑΥΤΙΑ ΝΕΚΤΑΡ ΕΦΥ;

In Caseovoros.

Rancidovermivori, viventcadaverilambae,
 Lumbricocomedae, putriliguriferae,
 Latrinifoethircomemphitistercorolentes,
 Oregravipedae, gutturimerdotrahi:
 Dicite, num vobis, queis putri verme liquefcens
 Caseus ambrosia est, nautea nectar erit?

Aliud Hegesandri in Sophistas habes apud Jos. Scaligerum in Varronem, quod ipse cum Lucilio Latina lingua felicissime expressit. Verum enim vero quid hunc aut plures laudem, quum Doctiss. Fabricius in Biblioth. Gr. Vol. XIII. pag. 475-7. ea opera sit defunctus, adlatis non tantum aliquot ejusmodi Epigrammatis, sed & indicatis satis multis scriptoribus ac locis, quos evolvat, qui similitum compositionum exemplis delectatur. Non ab re tamen erit hic Aristophanem adνρσcare, qui εν Δυσιτρ. haec finxit vs. 760.

ω σπερμαγοραιολεκιθολαχανοπωλιδες
 ω σφοροδοπανδοκευτριασταπωλιδες.

Ac

At in fine Εκκλησιαζ: nonne face & viatico opus est ad vocem hanc?

Ασπαδότεμαχοσελαχογαλεο-
 κρανιολειψανοδοριμυποτριμματο-
 σιλφιοπαραιομελιτοκατακεχυμενε-
 κινγκλεπικοσσυφοπεριερα-
 λεκτρυονοπτεκεφαλιοκιγκλοπε-
 λειολαγωσοιραιοβαφητραγαποπτερυγων.

Vides hic septuaginta septem syllabas ex octo & viginti vorum compositione conflatas; subjungimus similem Brederodi audaciam in Lucella p. 11.

*En jou moersbestemoerszusterlinxrechtzusterlinx-
 Afterkyntskyntsmeutje Martjes petemoey's nichts dochter-
 Dochter Anne Koomen ryns better drietjes.*

CAPUT TERTIUM.

Quomodo Belgae metrum Graecum imitari possint.

I.

PSeudorhythmorum s. ὁμοιοτελευτων in Germanorum aliorumque carminibus originem, naturam & antiquitatem, deinde versuum politicorum constructionem, tum vulgaris nostrae ac Graecae poëseos comparationem, (utra scilicet suavior, faciliior atque εμφατικωτερα fit) commissis inter se multorum sententiis, hoc Capite pertractare in animum induxeramus, eoque pacto ab una parte *Is. VOSSIUM de Poëm. Cantu &*

X x x 3

Viri-

Viribus Rhythmi, H. C. HENNINII Ἑλληνισμῶν Ὁρθῶδον, & Auctoris Gallici *dissertationem de Rhythmo*, (quam Actorum Parisiensium scriptores A. 1727. M. Jul. excerptam nobis dederunt p. 380-384.) ab altera parte SCHOTTELI *Opus de L. Germ. Abr.* MYLIUM *de L. B.* HUBNERI *Introductionem in Poës. Germ.* HOOGSTRATANI *Rhetor. Belg.* VERWERI *Ideam Poëticae* B. MARTINII *Lexicon Philologicum*, Collegii Nil volentibus arduum *libellum de accentibus & metaplasmis*, MORHOFIUM, L. BIDLOJI *Panpoëticum Bat.* GODDAEI *Nova Carmina*, EDITORIS *Carminum* Hofmanswaldaverum *praefationem*, B. HUIDECOPERI denique *Crisin in Vondelium* compilaveramus, adpersis passim propriis observationibus, fortasse lectu non injucundis: praeterea, quam varia carminum genera eaque Graecanicis simillima Belgae in usu haberent, poëtarum exemplis ostendere volebamus: at nunc vero ea omnia, quia justum expletura forent librum, praetermitteremus, vel nobis vel aliis aliquando perfectius elaboranda; tantumque paucis declarabimus, quomodo veterum Graecorum ac Latinorum metrum imitari tandem possimus.

I I.

Licet nostrorum non pauci Graecanica & Latina metra imitati sibi sint visi, tamen nullus eorum praestitit quod debuit. nam quidam solum accentuum rationem sequentes naturalem syllaba-

syllabarum quantitatem fusque deque habuerunt; ut *Hoofdius*, *Mylius*, *Brantius*, *J. van Zantem*, cujusmodi versus absque ὁμοιοτελευτων consonantia influaves sunt; ne dicam inepti: alii contra ut *Gesnerus* & *Goddaeus* accentibus vocum neglectis, Latinaeque prosodiae regulis in omnibus ubique syllabis servatis, non minus adversus linguae patriae genium peccaverunt. Quod ut probemus, ex Goddae Prooemio primos sex versus hic repraesentare placet, qui hexametrorum loco sunt:

*Schrandere verstanden, nadijn ik konde bemerken,
Dat met gunste bebaalt was myn ontrymde gedichtsel,
Waarin nochtans maar tweederlei soorte gebruikt was:
Zoo stel ik hier weer voor zulk slach by meerdere formen,
Op verscheide manier en maat van Griixe Poëten
Aalouts gestelt, en gepleegt ook by de Latynen.*

Horum vitiorum causas postquam animadvertimus, lubuit tentare, an ea ita effugere possemus, ut & accentuum rationem & syllabarum quantitatem simul observaremus; quod an praestiterimus, lectoris erit ab exemplis mox producendis judicare, dummodo secum ipse cogitet, haec primorum rudimentorum specimina esse, quae tempore meliora reddi atque expoliri queant. Animum mihi ad ea audenda dedit *Is. Vossius*, qui de Poëm. Cantu p. 131. in hanc sententiam disserit: " Scio quidem non admodum felices fuisse „ labores eorum, qui haectenus inter Gallos & Italos

„ Italos antiquas carminum instaurare conati
 „ fuere mensuras , sed neque rectam illi , ut
 „ monuimus , institere viam ; & ad debellandam
 „ jam a tot seculis inveteratam consuetudinem ,
 „ pauci nimis & inermes accessere
 „ Nec desperandum , etiamsi primus non succes-
 „ serit conatus . quis enim nesciat seculis opus
 „ fuisse , priusquam & musica & aliae Graecorum
 „ artes in summo constiterint culmine ? sed persi-
 „ stendum donec nos profecisse intelligamus ,
 „ cum nihil praeclarum cito fiat , & pulcherri-
 „ ma quaeque opera comitem habeant difficultra-
 „ tem ” Frustra vero fueris , si
 „ te moveant aut cachinni aut etiam supercilium
 „ quorundam magistrorum capellae , qui unum
 „ istud in rebus humanis fere maximum prae-
 „ clare tenent & exercent , ut magna autoritate
 „ possint nihil dicere . Si non possis vultum &
 „ personatam illorum severitatem ullis expugna-
 „ re rationibus , facto sane poteris praestando
 „ illa quae ipsi praestare nequeunt . ”

(1.) *Specimen Horatianae Odae ,*
Beatus ille qui protul negotiis ,
pari metro Belgice redditae .

Gelukkig is de man , di buiten 't stats gewoel ,
 Bevrydt van alle woekery ,
 De hoeve zyner vaderen geruust bebout ,
 Gelyk het oude volk weleer .

Dⁱ

Di nooit van eene krygsbazuin wort opgewekt,
Noch eenig onweer vrees in zee.
Hy schuwt de pleitzaal, en 't gezelschap in de stat
Van hooggezeten burgeren:
Wyl hy zich enkel bezig houdt op 't vruchtbare lant
Met allerhande boerewerk.
Dan kapt hy eens d'onnutte waterloten af,
En ent 'er beter in de plaats:
Dan hoort hy in de weide 't aangenaam geloeft
Van ossen en van kalveren:
Of gaart den arbeit van de nyvre bi byeen,
Of scheert de witte kudde glad.
Maar als de herfst zyn rykbeladen kruin met ooft
Alomme zien laat, en verheft,
Hoe blyde plukt hy dan de rype vruchten af,
Door eigen arbeit aangekweekt,
Om di te sparen voor de winterkeuken, als
Een zuinige en voorziinde miir.
Hiir gaat hy liggen onder eenen ouden eik,
En ginder in het jonge gras;
Terwyl de koele wint de zonnehitte breekt,
En het gezang der vogelen
Of 't zoet geruisch van eenig beekje zyn gehoor
Vast streelt, tot hem de slaap bevangt.
Maar worden in den winter alle wateren
Met eene korst van ys bezet,
Dan loopt hy velt en sloot met yzre schoenen af,
En tart de snelste paarden uit:
Of zoo de regen hem belet om uit te gaan,
Verstelt hy al zyn boeretuig;
En van den arbeit moede gaat hy welgemoedt
Een pypje rooken by den haart:
Of zingt het eene deuntje voor, het andre na,
Van Fillis of van Tryntje buur.

Y y y

Dan

Doch meenig een zou onder een zoo groote rust
 { Niet eens gedenken om de min. }
 { Vergeten, al wat minne hiet. }

(II.) ODA EPITHALAMICA

*eodem metro a nobis contexta, quum Juvenis
 Ornatiss. mihique amicissimus BRUNO LE
 BRUN hinc Emdam proficisceretur, intestino
 bello vexatam, matrimonio sibi juncturus vir-
 ginem Lettiss. cognatam suam, ANNAM
 HEILMAN, XIII. Kal. Quintiles A.
 1729. Quo die altera quoque soror gemella ELI-
 SABETHA HEILMAN nubebat Vtro
 Doctiss. & propinquo JACOBO MEN-
 NINGA.*

Help Zanggodin my heden op een niuwe wys
 Ter eere zingen van LE BRUN,
 Wiins ongeveinsde vrintschap ik veel hooger acht,
 Dan meenig ander 't grootste goet.
 Dees dubble en ongemeene hoogtyt eischt van ons
 Een niu en ongemeen gedicht:
 Kom, slaan we dan het rechte pat der ouden in,
 Noch nooit van imant dus betreen.

Gy toont dan heden, BRUNO, dat waarrachtig is
 De spreuke van den eersten mensch.
 Te weten, hoe de Minne zoo een zoet geweld
 Zou hebben over 't mannenhart,
 Dat men gewillig eigen huis en ouden
 Verlaten, en zyn Vrou alleen

Zou

Zou volgen, om haar aan te hangen, tot di bant
Op hoog bevel wort losgescheurt.
't Is by gevolg dan onze plicht, myn waarde Vriint,
In deze zaak gerust te zyn,
En met des HEEREN albestirent raatsbesluit
Vernoegt te wezen en te vreen;
Al is 't dat ons dit henetrekken groote smart
En droefnis ende rouwe baart:
Wy offeren dit alles aan de vrintschap op,
Di tusschen U en ons regeert.
Ze maakt dat ik voor deze tyt myn hartewee
Vergeet, en in uw vreugde deel.
Een vreugde, di Gy lange jaren afgewacht
En eindelyk bekomen hebt:
Een vreugde, di een igelyk zich eens belooft:
Een vreugde daar ik mee op hoop:
Een vreugde, voor dewelke zelfs de grootste vorst
Zyn skepter aan een zyde legt:
Een vreugt di al, wat vreugde hiit, te bove gaat,
En in dit huis geen palen heeft:
Nu 't paar der eensgezinde Zustren (even out
Van jaren, en in deugt gelyk)
Zyn trouwe minnaars eindelyk met zuivre min
En huwelyk weerom beloont.
Aan deze zyd' staat ANNA en haar neef LE BRUN
Met saamgevlochten hart en hant,
Aan d'andre JAKOB en zyn nicht ELIZABET,
Gereedt om in den echt te treen.
Geluk, geluk, o Bruidegoms! geluk, o Bruits!
Geluk, o waardige Echteliin!
Wy wenschen U het allerwenschelykste toe,
Dat ooit is imant toegewenscht.
Want zoo de HEMEL gunstig onze been verhoort,
Is gene trou voorspoediger

Y y y z

By

By stervelingen ooit begonnen of voleindt,
 Zoo lang de weerelt heeft bestaan.
 Dan zult Gy vele jaren oen volmaakte rust,
 Stantvastc vrec en eenigheit,
 Niit slechts in uwe huizen en beraemt geslacht,
 Maar in de Stat en 't gansche Lant,
 Geniten. Immers uwe deugt en vromigheit
 Zal d'eensgezintheit onder U
 Wel staande houden; maar het ander hangt alleen
 Van 's HEEREN hant en zegen af.
 Dan zal uw handel en befaamde Koopmanschap
 Steets bloejen en vermoederen.
 Dan zult gy haast deschoonste vruchten uit uw Echt
 En kuische huwlyxminne zien,
 Dan zullen uwe spruiten haren Stam gelyk,
 En welgeardt in alles zyn.
 Dan zal men ook uw beider huizen overal
 Opnoemen, als men toonen wil,
 Hoe zelfs de godsvrucht hier op aard' voorspoedig is,
 En GOD de zynen gade slaat.
 Dan deelt (gelyk ik hope) myne Zangeres
 Noch meenigmaal in uwe vreugt.

(III.) *Specimen Carminis Heroici in Lingua
 Belgica tentati, quod Iliados Homeri
 principium continet.*

Zing nu, Kalliopee, den zwaren wrok van Achilles,
 Di duizent rampen verwekte by alle de Griken,
 En meenig Krygsman, uit edelen huize gesproten,
 Veel te vroegtydig deet sneuvelen in de gevechten,
 Zonder begraafnis, naardien hun doode lichamen
 Ten prooi verstrekten aan raven, giren en honden.

Dit

Dit bracht hun nootlot zoo mee. My lust nu te hooren,
Wat toch zoo groot een verwydering hebbe veroo-
zaakt

Tusschen den Griïxen Velthoer, en tusschen Achilles,
En wi van de Goden ze in 't harnas hebbe gedreven.

Dyanaas broeder verbittert op Agamemnon
Sloeg hun heirleger met pest en andere plagen,
Om zynen priister Chryses door helt Agamemnon
Smadelik ontvangen, toen hy met groote geschenken
Kwam, en zyn dochter zyn eenige meende te losen,
Houdend een' gouden ryxstaf en lauwer in handen.

Hy bad een' igelyk, voornaamlyk beide gebroeders,
Het krooft van Atruis, di hy dus nederig aansprak:

Koning Agamemnon, manhaftige prins Menelaus,
En gy o Griken, vermaart door alle gewesten.

D'Oppergoon (wensch ik) di 's hemels ruimte bewonen,
Moeten u vergunnen de stat van Troje te winnen,
Om weer voorspoedig naar huis met glori te keeren.

Mits dat myn dochter vryraak door deze geschenken.

Ei toont dijn eerbiit voor Jupiter { en vor Apollo. }
{ en voor Feubus. }

Dit hoorend ripen eenstemmig alle de Griken,
Men waar verschuldigt den priister in eere te houden:
Doch zulx kon geenszins dijn Oppervorst behagen,
Di hem weer heenzont met smaet en bittere woorden.

Hoor, sprak hy, gryzaart, doe hiir geen lange verhalen.

Als ik by de schepen of leger u vinde na dezen,
Mocht u noch lauwer noch ryxstaf mogelijk helpen.

Ik geef haar nimmer wederom, voor dat ze bejaart is:

Zy moet my elders, 't zy t'Argos of te Micene,

Weven en aan tafel dinen, ja 't bedde bereiden.

Ga hene, en maak my niit toornig. 't zou u berouwen,

T A N T U M.

Y y y 3

Quae

*Quae sit horum versuum recta lectio & dimensio, quibusve rationibus vel syllabarum quantitatem vel licentiam poëticam ex linguae Graecae ac nostrae natura defendere possim, Lectoris Eru-
diti examini investigandum relinquo: namque ipse id facere casu prohibeor, eo quod aureus Boxhornii de Dea Nehalennia libellus, quem nobis CORN. NIUWARTIUS, Vir humanissimus, Medicae-
que non tantum artis, quam profitetur, sed & liberalium omnium ut peritissimus, ita earum pro-
movendarum studiosissimus, forte legendum obtu-
lerat, impense adeo ob materiam huic nostrae pa-
rem mihi placuit, ut eum, ne forte temporum in-
juria interciderat, hic integrum describere non du-
bitem; quod utique per partes alioqui passim ci-
tandas faciendum fuisset. Integrum dico, quia
ne litterulam quidem aut mutabimus aut tollemus.*

BEDIE.

B E D I E D I N G E

van de tot noch toe onbekende

A F G O D I N N E

N E H A L E N N I A,

Over de duzent ende ettelicke hondert Jaren onder
het sandt begraven, dan onlanx ontdeekt op
het strandt van WALCHEREN in ZEELANDT.

Door MARCUS ZUERIUS van BOXHORN.

Tot Leyden, by WILLEM CHRISTIAENS
VANDER BOXE. CIOIOCLVII.

A E N

Hare Hoogheydt,

D E

P R I N S E S S E

van Orangien, &c.

ME-VROUWE,

Als hier de geruchten ende afschriften
quamen van verscheyden penningen
ende beelden, in Steenen gehouwen,
op het zeestrandt van Walcheren in Zee-
lant,

lant, ontrent de oude Stadt van Domburch, gevonden ende uytgegraven, soo is daer over verscheyden oordeel ende bedenckinge gevallen. Allen, hoewel, -voornamentlyck aengående de naem van de Godinne NEHALENNIA, niet het selfde ghevoelende, is het als wat vreemts voorgekomen. Eenige wilden staende houden, dat die naem geheel nieuw was, ende erdicht, ende doen snyden op dese Steenen, ende begraven op het strant door foodanige, die haer vermaeck nemen in het opproncken ende voordragen van iets dat nieuw ende vals is, als oudt ende waerachtich wesende: 't zy om haer selven met het voorbrengen van foodanige verdichselen te dienen, 't zy om daer mede te begrypen de gedachten ende het vernuft van die, welke haer besich houden om tot recht verstandt ende kennisse van foodanige oude overblyffselen te komen, ende daar door noch eenich licht, soo veel mogelyck is, aen de gestalte ende het wesen van oude verloopen tyden te ontfteecken. Ende foodanich bedroch weet men in Spanjen, ende elders, in de voorleden eeuwe, gebruyct te wesen. Want by verstandige kan het oude ende het waere, van het nieuwe ende valsche, lichtelyck geschift werden, ende gelyck als noch heden ten dage goede munte van de vervalschte ende naghebotste wel kan werden onderscheyden, alsoo mach men oock noch lichtelyck het rechte oude, ende de loofse naerapinge van het oude onder-

ondervinden. Dan daer en is egeene reden, die van sulcx eenich nadencken ons hier kan gheven. Andere hielden het voor recht out, ende niet te min voor wat nieuws, als zynde dese Godinne *Nehalennia* nu eerst ghelyck als verresen uyt den grave, ende van haer gantsch gheen gewach in de oude schriften van de Heydenen te vinden. Onder dewelcke ick my geern bekenne te wesen. Ondertusschen niet twyfelende ofte Uwe Hoogheydt wilde Haer wel laten opdragen de rechte bediedinge van dese Godinne, ende verplichtelick genegen zynde, voor soo veel in my is, Haer daer in te dienen, hebbe my aengeleght, omme den oorspronck van de tot noch toe onbekende naem uyt te vinden.

Het gene my daer over t'hans voorghekomen is, offere ick hier op, ende legghie het op het ghedienstichste voor de voeten van Uwe Hoogheydt. Wat andere daer van gevoelen, achte ick Uwe Hoogheydt gereets voorgedragen te wesen. Voor soo veel my daer van tot noch toe bekeht gemact is, houde voor beuselingen ende verdichselen, die gheenen vasten gront hebbende, oock geen en standt kunnen houden. Sy, ofte al te haestich in oordeel, ofte ingenomen met vooroordeel, zyn de waerheyt voorby geloopt, ende sullen de selve, soo doende, nimmermeer kunnen uytvinden.

Z z z

De

De lust dan oock , die ick versta dat Uwe Hoogheyd heeft , om tot eenige rechte kennisse van dese Outheden te komen , en laet niet toe , dat ick haer afbidde oorlof , om daer van iets te mogen spreekken , alsoo de selve my ghereets voor een ghebodt verstreckt .

Echter nochtans , eer ick myn ghevoelen daer over uytte , so sal ick , of het misschien Uwe Hoogheyd wel gevallen mochte , voor eerst voorhouden de Opschriften van de Steenen self , ende daer op kortelyck toetschen de my tot noch toe aengebrachte ende bekende meyninghe van andere ; op dat , de selve redelyck ende rechtelyck verschoven werdehde , te ruymmer ende luchtiger bane aen de waerheydt open gedaen ende ghegeven mach werden .

De Opschriften van de uytghedolven Steenen my voorgekomen , zyn dese ;

I.

DEO NEPTUNO

AMMIUS

OCTAVIUS

JUSTUS

V. S. L. M.

II.

II.

NEHALENNIÆ

FLETUS GENNALONIUS

PRO SE ET SUIS

V. S. L. M.

III.

DEÆ NEHALENNIÆ

SUMMARONUS

PRIMANUS

V. S. L. M.

IV.

NEHALENNIÆ

L. IUSTIUS SATTO ET

L. SECUNDUS MODERATUS

FRATRES

V. S. L. M.

V.

DE Æ NEHALENNIÆ

SEXT. NERTO, MARIUS.

NERTONIUS

V. S. L. M.

Deſe Opſchriften, neffen de beelden op de Steenen uytgehouden, hebben onder die by haer gheuoemde Catholycken, ende by de ſelfde gheſeghte Geuſen, nieuwe twiſt ghemaect, gelyck als of daer een nieuwe van doen was, daer de twiſten gereets oneyndich zyn. Men maect hier van een werck van Religie. De Geuſen werden van geweld ende kracht aen een Goddelyck beeldt gedaen te hebben, opentlyck beticht, ende op het yinnichſte aengeſproocken. Uwe Hoogheyt gelieve my toe te laten, dat ick de ſaecke voor Haren Rechtſtoel brengen, ende op het kortſte bepleyten mach.

Daer is een ſtecker ſlach van menſchen, die alles doornuffelen, ende welckers weetgiericheyt ſich ſtreckt van het Ooſten tot het Weſten, eerts-klappers. Het is te vreeſen dat haer werck queren ſal van nu aen af tot het eynde toe van de weerelt, van het welke alleen ſy voorgenomen hebben niet te ſullen ſchryven. Ten ware dat door de tegenwoordige Vrede-handelinge tot

tot Munster het haer aen stoffe voortaan soude mogen komen te ontbrecken; al-hoewel ick van goeder handt onderricht werde, dat sy, niet tegenstaende den Oorlogh quame op te houden, willens zyn noch haer papier met Hoofs ende Staetsfaecken te vervullen, al souden sy maer schryven van de pansekoecken die te Hove gebacken, ende de eyeren die daer in geslagen werden, ende in het getal daer van te verhalen, *tien* voor *vyf* schryven, meynende dat men haer, als daer op niet genoodicht werdende, ende voor het aenteycken van *dusent* niet meer ontvangende als van *hondert*, ende het op een *Otjen* een ofte twee niet aen en comt, als zynde in der daedt een *nullo*, foodanige mislagen wel behoorde te vergeven. Dese, zynde in groot ende krachtigh aensien by den gemeynen man, ende sulcx om hare bysondere beleeftheyt ende bescheydentheynt, als voor het port van meer als vyf ende twintich brieven, van hoe verre afgelegene plaetsen die oock mogen comen, al was het oock van *Japan* ofte *China*, haer met min als eenen stuyver latende te vreden stellen, hebben oock al tydinge van de opstandinge van dese Godinne N E H A L E N N I A gehadt, ende deselve met de gemeente, volgens hare gewoonlycke beleeftheyt, mede gedeelt. Onder dese is in grondige kennisse van saecken van staet, ende wetenschap van dingen, die niemant en weet als hy alleen, ende brandenden iever tot de

Heylige Moeder de Roomsche Kercke, als oock in welsprekentheyt wel de uytneemste (Uwe Hoogheyt vergeve my genadelyck dat ick voor Haer synen naem spellen derve) de *Courantier* van Brugghe. Dese laet ons lesen in eene van syne jongste *Gassetten* een brief, geschreven uyt Middelburch in Zeelant; meldende van op het Zeestrandt van Walcheren gevonden oude Beelden van de H. Maeght *Maria*, doch dat de Predicanten daer van kondtschap krygende, de selve hadden doen vernietigen ofte verdonckeren. Dat is immers geestich uytgevonden; men moet het seggen. NEHALENNIA is de Moeder Gods. Wie hoorde syn leve dage desgelycx? Dat en soude oock de alderverstandichste lieden in dusent jaren niet eens in de sin komen. O geluckige dese eeuwe! Het zyn nu dusent seshien hondert ende seven en veertich jaren, indien de gemeyne reeckeninge ons niet en bedriegt, dat onsen Heylandt Christus geboren is geworden, ende nu leeren wy eerst dat syne Moeder, beneffens de naem van *Maria*, oock de naem van *Neeltjen* (want dat schynt *Nehalennia* in het Latyn te beteycken) heeft gedragen. Ick kan my qualyck onthouden, hoe Geus ick oock ben, ofte moet uytroepen, *Ave Maria Nehalennia*. In de Almanacken, boecken, MEVROUWE, die boven alle andere de eere hebben van dagelycx in alle mans handen gevonden werden, leest men op seeckeren dagh aengete-

teyckent, *De vindinge van het Heylighe Cruys*. Het is qualyck te twyfelen, ofte men sal, soo haest men te Roomen overgekomen sal wesen, met de *Barbarinen*, ofte van der *Turcken* inval in Italien niet meer sal hebben te vreesen, vallen aen het herstellen van den Almanack, ende de Heylige dagen, op dat daer ten laetsten niet eenen dagh in het Jaer onheylich mochte gevonden werden, vermeerderen met den *Dagh van de vindinge van het Heylighe Beeldt van de Moeder Godts Maria Nehalennia*. Dan het schendich feyt van de Predicanten van Walcheren vermindert de vreughde, ende stoot by naer om dese onse verwachtinge. Is het oock mogelyck! *Unde illæ animis cœlestibus iræ?*

Ongeluckige Moeder Godts! die wederom gelyck als verresen zynde uyt den dooden, door de Predicanten verwesen is om verbryfelt ende vernielt, ofte ten minsten verdonckert te werden; ende sulcx, indien ick het wel verstaë, tegen het uytgedruete verbodt Godts; *Gy en sult gheen ander Goden hebben neffens my*. Ick vrees grootelycx, ME-VROUWE, dat men met de naestkomende Gafette van Brugge wel mochte schryven hebben uyt Roomen; daer mede Uwe Hoogheyts Onderlaten, de goede lieden van Domburch, over dit baldadich feyt der Predicanten, in den ban gedaen werden, ende groot gevaer lopen van met lyf ende ziel in de helle te sullen varen. Ende op dat men aen de waerheyt
van

van dese geschiedenisse niet en soude twyfelen; soo is dese *Gasette* bevesticht met *Imprimatur*, dat is, *Laetse gedrukt worden, alsoo daer niet in is srydende teghens het Heylige Catholycke Roomsche gheloove*. Is het oock gelooflyck! Het zy wat het wil, het moet waer wesen. Aen dit feyt van de Predicanten moet iets aen zyn. De reden selve, seggen sy, die leert oock, dat dit Vrouwen beeldt is het beeldt van de Moeder Gods. Dit besluyt men vastelyck hier uyt; De plaets daer dit beeldt gevonden is, is een Capelle; in de Capellen vindt men geen ander Vrouwen beelden, als van onse Lieve Vrouwe. *Ergo*. Ende voorts; De Predicanten hebben dat doen verbryfelen, ofte verduyfteren, *Ergo* geschonden, ofte onderdruet het beeldt van de Heylige Moeder Gods. Dit en gaept immers niet gelyck eenen oven? Het sluyt op malcanderen als twee haspelen. Ick verwondere my wel grootelycx, dat men van de plaetse, daer neffen dit beeldt eenige pennincskens ghevonden zyn, niet en maeckt een *Sacramentshuysken*, ende van de penningen, *Ouweltjens* ofte geconsecreerde *Hofstien*. Dan dat waer te grof gesponnen geweest. Het is wel soo, dat men in de oude Chronyck van Hollant leeft, dat eertyts tot *Leyden* broot in steen verandert is geworden, ende soo soude het kunnen gaen hebben met de *Ouweltjens* verandert in penningen. Dat kan immers licht geschieden; ende noch
lieh²

lichter |geſeght worden. By lieden, die geen kettters en zyn, is geen bewys van nooden. Dan de kettters en hebben de Chronyck van Hollandt niet willen ghelooven. Daerom heeft men beter gedacht in de *Gafette* van Brugge hier van te ſwygen. Doch de goede Catholycken en dencken ondertuffchen niet te minder. Dit voor ſoo veel aengaet der Catholycken oordeel ende ghevoelen van de Godinne *Nehalennia*.

Uwe Hoogheyt gelieve my toe te laten, dat ick oock met een woort ſpreke van het gevoelen daer over van eenige verſtandige mannen, die wel meynen oock goede Catholycken te zyn maer werden by de voorgaende voor Geuſen geſcholden. Deſe houden het daer voor, dat *Nehalennia* een Heydenſche Afgodinne is. Het is gelooflyck dat dit waerachtich is. Dan ſy ſeggen, dat *Nehalennia* ſoo veel beduydt als, *Net hael in*. Dit is geweldich krom Duyts, ende kan het niet aennemem. Met dit Net en ſal men de waerheyt niet vangen. My dunct dat ſy haer, ſonder meer redenen van wederlegginge te verwachten, wel te vreden ſullen houden, dat ick haer in goet ende rondt Duyts ſegge, dat ſy dit haer Net doch in halen, als onbequaem om daer mede den oorspronck van de naem *Nehalennia* uyt te viſſen.

Dit is het oordeel hier over van andere, ende van haer het mynè. Uwe Hoogheyt gelieve my oock te gonnem, dat ick myn gevoelen nu over

A a a a

de

de faecke selfs mach uyten. Om het kort te maecken, de Godinne *Nehalennia* heeft haren naem van de plaetse daer sy eertydts geëert wierde, ende t'hans ontdeekt is geworden: dat is, **DEA NEHALENNIA** is niet anders te seggen, als, *Godinne van Nehalent*, dat is, *Zehalent*. Dit so kortelyck geseght sal vele vreemtschynen, door dien *Nehalennia*, ende *Zehalennia* in den eersten opflach niet veel gemeynschap met malcanderen by onervarene bevonden werden te maecken; ende overfulcx werde ick genoodtsaect myn seggen wat wydtluftiger te beweeren. Sal niet te min; soo veel de faecke lyden mach, my inbinden; om het gedult van Uwe Hoogheyt niet te misbruycken, of mischien Haer geliefde dit te lesen.

De Menschen, **M E - V R O U W E**, egeene kennisse hebbende van den eenigen Godt, gelyck de Heydenen, en hebben ondertusschen niet Godtloos, dat is, sonder Goden kunnen wesen. Want dagelycx ondervonden werdende, dat in de loop ende het bestier van de menschelycke saecken sich een meer als menschelycke macht vertoonde, door de welke verset ende te niet gemaect wierde, ende swichten mochte de macht oock van de aldermachtichste onder de menschen, soo hebben de selve oock op Goden moeten denken.

Hare gedachten dan dus raeckende op het spoor, ende eenichsins komende tot erkentnisse van
Go-

Goden, soo heeft haer begeben ofte ontbroocken het volkomen oordeel van de Goden. Want niet onderrecht zynde van rechte kennisse van de waerheyt, als eertyts waren de Joden, ende daer naer de Christenen, soo hebben sy van den handel der Goden even het selve geoordeelt, het gene sy bevonden in den handel der menschen; alleen den Goden in het bysonder toeschryvende een oppermacht, die sy lichtelyck speuren konden geen menschen te zyn gegeven. Gelyck dan, om van andere saecken hier toe dienende, nu niet te spreekken, verscheyden menschen werck vereyscht verscheyden hoofden ende handen, alsoo hebben sy haer ingebeelt dat daer over oock verscheyden Opperhoofden ofte Goden behoorden gestelt te wesen. Ende daer van komen onder de Heydenen soo veel dusenden van Goden.

Gelyck oock alle Rycken ende Landtschappen hare bysondere Over-heeren hadden onder de menschen, alsoo hebben sy oock geoordeelt, dat de aller-opperste ende Godtlycke bestieringhe ende handthavinghe der selver, aen besondere Goden was ghegeven. Ende daer van komt het, dat een ieder Landt ende Volek, eenen besonderen Godt, als Patroon ende Vooght, toeghevoeght is geworden. De sriften der Heydenen zyn daer vol van. Eenige verdwaelde Christenen hebben dit naergespeelt; ende verscheyden

den Rycken, verscheyden Heyligen, als Schuttheeren, toevoeght.

Uyt dese meeninghe der stickfiende, ofte verblinde Heydenen is oock eertydts voortgekomen, neffen eene ontallycke menichte van diergelycke andere Goden, ende Godinnen, de Godinne NEHALENNIA; dat is te seggen, de Oppervooghdesse ende Schutsvrouwe van het Landt *Nehalent*. Dan wat is dit voor een *Nehalent*? Dese naem staet in gheene Kaerten van Nederlandt te vinden. Soude oock wel eene van de Nederlandtsche Provintien door verloop ende verval van tyden moghen vergaen zyn? De ondervindinge self leert het, dat oock heele Rycken van de naest aengrensende afgheruct, ende gelyck als sterven ende begraven konnen werden. Of soude men oock niet moghen ghelooven, dat een aensienelyck gedeelte van Walcheren in Zeelandt, toegenaemt *Nehalent*, door den aenstoot ende oloop van de Zee onder de wateren eertydts versoncken is? Het gaet seecker dat Zeelant in de verleden eeuwen hier ende daer vele sulcke harde slagen ghevoelt heeft. Nemaer het en is niet noodich aen foodanige ghedachten hier sich te vergapen, ofte daer mede te vernoegen.

Het gaet met de woorden, ME-VROUWE, even gelyck als met de cleederen ende drachten. Ieder eeuwe, ja ieder man, doet daer wat aen
ofte

ofte af: waer door in het flach van eene ende de selfde cleederen ten laetsten sulcke veranderinghe comt, dat sy malcanderen niet en schynen te ghelycken. Ende niet te min is het een flach van cleederen. Een lobbe werdt fomtydts een taelje langer, fomtyts smalder, dan met kanten, nu sonder, fomwylen met de ployen op malcanderen geplact; fomtyts met een yser wat hooger opgefet, gedragen; ende niet te min can het wesen ende blyven, ende blyft dickmael, eene ende de selfde lobbe. Dus speelt men oock met de woorden ende namen, self van Rycken, en geheele Volckeren. Men soude nauwelycx willen ghelooven, dat de naem van *Catten*, een oudt ende geroemt volck van Duytslandt, ende daer mede bekend in de schriften van de oude Romeinen, eene ende de selfde is met de naem van *Hessen*. Nochtans gaet het seecker, dat de nu genoemde *Hessen*; eerst *Catten*, of *Catzen* (waer van noch komt de naem van *Catzenelleboge*) daer naer *Hassen*, ende ten laetsten *Hessen* genoemt zyn gheworden. Soude oock nu wel iemandt willen gelooven dat de naem van *Ziriczee* (om my hier te houden binnen de palen van Zeelant) oorspronckelyck beteyckent een *Kercke*, als zynde in die outste tyden in het eylandt van Schouwen maer eene *Kercke* geweest, gesticht ter plaetse ende Stede, die daer van de naem van *Ziriczee* tot den dach van heden toe heeft behouden? Even gelyck de naem van de Stadt

A a a a 3

Mon-

Monfter in Westphalen niet anders en beteekent als een *Clooster*: welke ick van herten wensche, dat verdienen mach de eere van de naem van *Vredestadt* voortaan te draghen. De oude Saxen ende Duytschen hebben geseght *Curiaea* (door bekrompinge heeft men daer van gemaect *Curikea*, ende ten laetsten *Curike*, *Curcke* ende *Cercke*, ofte *Kercke*) welke naem met de tydt in *Ciriza*, ofte *Ziriczee* is verandert. Dit en hebben niet gheweten ofte verstaen die eertsbeuflaers, welke in de voorleden eeue den oorspronck van dese naem ofte van de naemkomdighede hoere *Circe*, ofte van eene noyt gebooren Vorst *Zirigus* bestaen hebben af te halen.

Dan ick vergete my. De Godinne *Nehalennia*, zynde door verloop van tyden ende hare gryse hairen, ende rimpelich aensicht, in onkenpisse gekomen, wil noch ende moet hier alleen van ons opgepast ende gediend wesen.

Dat *Ealent* eertydts geseght is geweest onder de Scythen ende Duytschen voor het ingekrompen woordt *eilent*, blyckt klaerlyck. *Ea*, ofte *Aa*, beteekent by haer, *Water*. Van het eerste comt het Fransche (de Franschen zyn buyten twyfel van Duytsche afcomste) *eau*; van het andere, het Latynsche *aqua*. Dat *ea* is klaerlyck noch te sien in het woord *Ocean*. Dat bediet niet anders als een groot water, ofte de groote en woeste Zee. Oock, beteekent by de Scythen, groot; *Oocken*, vergrooten. Daer van comt

comt het noch by ons gebruycte woort, *hoogen*; het Latynfche *augere*, ende *Augustus*: het welke in de oudtste brieven der Duytſchen, in de titulen der Keyfers, uytgedruct wert door *oorkende*, *semper Augustus*, *altyt oockonde*. Van dit *Ea* dan ofte *Aa*, beteyckenende *Water*, comt *Ealent*, dat is te seggen, een landt ofte rondomme, ofte ten meerderen deele gelegen in ofte aen het Water.

Voor het woordeken *Ea*, ofte *Aa*, is, gheleyck als oock voor menichvuldige andere woorden van een *vocaël* beginnende, met der tydt gestelt ende gecomen een *consonante* letter, *f* ofte *z*. Hier van comt *Zea*, *Zaa*, *Zee*, ende voor *Ealendt*, *Zealends* of *Zeelandt*, dat beteyckent, *een Eylandt*. Desgelycx oock een *N*. Ende daer van comt het, dat men oock voor *Ealent*, geseght heeft *Nealent*, dat is, *Eylent*; ende *Dea Nehalennia*, dat is, *Godinne van Nealent*, ofte *Ealent*.

Dit seggen sal vele vreemt duncken. Dan op dat daer aen niet getwyfelt en werde, soo sullen wy dat eene eenige letterken *N*, het welke schynt hier eenighe strevelinge te maecten, wat naerder insien. Ick soude my billick wel schamen van dese woorden ende letterfistrye cenich gewach by Uwe Hoogheyt te maecten, ende myn penne daer van t'hans wederhouden, ten ware dat oock de allergeringste letter, om hare nootsaekelyckheys wille, meermael de eere hadde,

hadde , van door Uwe Doorluchtichste handt
 zelf gheteyckent te werden. Overfulcx derve
 ick dan my hier onderwinden te bewyfen , dat
 de letter *N* , by een ende het zelfde woordt ,
 onder volckeren eene ende de zelfde tale ghe-
 bruyckende , fomtydts ghevoeght , fomtyts oock
 afgedaen werdt. Buyten onse , dat is , det
 Duytschen tale , fal het niet noodich zyn hier te
 loopen. In dese heeft men daer van preuven met
 hoopen. Als ,

<i>Evennaesten ,</i>	<i>Nevenaesten ,</i>
<i>Oom ,</i>	<i>Noom ,</i>
<i>Erm ,</i>	<i>Nerm ,</i>
<i>Hacken ,</i>	<i>Nacken ,</i>
<i>Aesem ,</i>	<i>Naesem .</i>

De Scythen seggen *Nasuni*. Ende daer van comt
 het Latynsche woordt *Nasus*.

<i>Assen ,</i>	<i>Nassen .</i>
<i>Arangie ,</i>	<i>Narangie appel .</i>

Het Prinsdom van Oranien werdt by den Il-
 lyriers , Croaten , Dalmaten , Hungaren , Tar-
 ters , ende naest aengrensede volckeren , noch
 heden te dage *Narankie* genoemt .

<i>Angel ,</i>	<i>Nangel of Naegel .</i>
----------------	---------------------------

Nangali seggen de Scythen . En hier van comt
 het Latynsche woordt *ungula* .

<i>Amp ,</i>	<i>Namp ,</i>
<i>Ambacht ,</i>	<i>Nambacht .</i>

Dese twee woorden , *Amp* ende *Ambacht* ,
 werden soo verscheydenlyck uytghedruckt ende
 ge-

geschreven, om dat het oorspronckelycke Scythische woordt oock verscheydenlyck werdt uytgesproken, *Ambo* of *Nambo*, het welck dienst beteyckent, ende eyghentlyck eene dienst, die men Prinzen schuldich is, en doet. Daer van comt de naem van *Ambassadeur*, ende *Ambachtsheeren*, als zynde dese Leenmannen, van wegen haer leen schuldich hare Prins naer behooren te dienen.

Abent, *Nabent*.

Dese verscheydenheyt comt oock van het oorspronckelycke woordt *Ab*, ofte *Nab*; het welck beteekent de Sonne. Soo dat *Abent* of *Nabent* niet anders te seggen is als het *endt* van de *Ab*, of Sonne, dat is, de dach. Van het wordeken *Ab* hebben ongetwyfelt de Griecken en Romeynen gemaect haren Afgodt *Apollo*, dat is te segghen; de Sonne. Dan hier van breeder elders.

Ochtent, *Nochtent*.

Hick, *Nick*.

Appel, *Nappel*.

Vestrich, *Neustrich*, *Neustria*,

een gedeelte van het gebiedt der oude Franssen. |

Affau, *Nassau*. Dit voege

voor het laetste hier by, alsoo verstaet uyt de wyt en wel geroemde Heer *Peter Scryver*, dat in de oude met de handt geschreven Boecken, behelsende de geschiedenissen van de Bisscoppen van Utrecht, onder de welke eenige zyn van den hoogst te loven bloede van *Nassau*, meer-

B b b b mael

mael *Affau* wert gelesen. Ende dat *Affau* comt wel over een met de naem van *Hassau*, ofte, soo als men nu spreekt, *Hessen*. Doch hier van oock breeder elders.

Ick bekenne geern, daer zynder veel te vele voor Uwe Hoogheydt, dan dus vele dachte ick uytgelevert te moeten werden ten opsien van andere, die dit mede mochten comen te lesen: omme te toonen dat het ons aen diergelycke preuven, indien mogelyck eenige meer mochten vereycht werden, hier niet en sal ghebreecken. Dus is buyten alle twyfel eertyts geseght gheworden *Ealent*, ofte *Eilent*, ende *Nealent*, ende korter, *Neilent*, ofte *Neilandt*, ghelyck men noch veeltyds de ghemeene man in Zeelandt ende elders hoort spreecken.

Indien het gereets verhaelde alleen onderhovich was de scherspfiende ooghen ende het volmaeckte oordeel van Uwe Hoogheydt, MEVROUWE, soo soude ick moeten dencken, dat het volgende niet als onnodich en overtollich werck konde wesen. Dan Uwe Hoogheydt gelieve te gehengen, dat aen het voorgaende noch een weynich aengeklampt mach werden, op dat voor de duystere oogen van andere, die voornamenlyck daerom alleen nieuwsgierich sulen wesen, om dit te lesen, door dien ick my verstout hebbe aen Uwe Hoogheydt dese myne geringe, en sulcke eere niet verdienende, gedachten op te dragen de waerheydt des te helderder h comen te blincken. Ick

Ick hebbe gefeght, gelyck fulcx oock de waerheyt is, dat *Aa*, ende *Ea*, by de oudtste Duytschen beteyckent *Water*. De oorfaeck ende reden van het letterken *N* in het spreekken, ofte schryven van *Nehalent*, voor *Ehalent*, dat is te seggen, *Eilandt*, soo als wy nu spreekken, is oock bygebracht. Dan, om alle twyfelinge te weeren, voege dit daer by, dat oock *naa*, ofte *nea*, bediedende *Water*, eertyts gefeght is geworden. Ja noch heden te daghe. Want buyten ende boven alle twyfel zyn daer van noch in het gemein gebruick overigh de woorden *naas*, of *neas*, ende korter, *nat*, *nes*, ofte *net*; *natten*, ofte *netten*, eene ende het selve, dat is, *water*; ende *met water nat ghemaect*, ofte *nat maecken*, bediedende. Hier van comt het overoudt Duytsche wordeken, *Nashe*, *Neshe*, ofte oock *Nishe*, beteyckenende een *Eylandt*. De Kaerten van de Nederlandtsche ende andere Duytsche Provintien, aen de Zee ofte groote Wateren gelegen, toonen dit duydeluyck, als zynde daer in eenige eylandekens te lesen, die de naem van *Nashe*, *Neshe*, ofte *Nessa* noch dragen. Dus noemen de Griecken een eylandt *Nesos*.

Ick soude van deser Griecken tale Uwe Hoogheydt hier niet dienen, ME-VROUWE, ten ware ick overtuyght was, dat sy van eene ende de selve afcomste zyn als de Duytschen, ende van eene ende de selfde moeder, dat is volck,

B b b b 2

hare

hare tale geleert hebben. Dit en sal niemant vreemt duncken, als die, welcke rechte vreemdelingen zyn in de volcomen kenniffe van hare moeders tale. Wy mogen oock, soo het Uwe Hoogheyt behaeght, de Griecken hier wel laten varen. In de oude Brieven van de Graven van Zeelandt staet de naem van *Borneshe*, ofte *Bornesse*. Men weet qualyck die t'huys te brengen. Ick sal die dan geleyden, daer behoort gebracht te wesen. *Bornesse* is van woordt tot woordt niet anders bediedende als het *Eilandt van Voorne*. Men seght nu, *het landt van de Voorn*, daer de Briel in ghelegen is. *Neshe* dan, of *Nesse*, bediedt een *eilandt*. Hier van comt ons oock oorspronckelyck *Neshelint*, of *Neshlent*, zynde soo veel te seggen als een *waterlandt*, ofte *eilandt*, met *neshicheyt* ofte *nashicheyt* besproeit ende omloopen. Ende wie en siet niet, ofte hier van daen spruyt de naem van de Godinne *Nesheleemia*, ofte *Nebalennia*, soo als de Romeinen op de gedachte Steenen hebben geschreven?

Niemant en werpe hier tegen my op, dat dit woordeken *Neshelent* voor een *eilandt* t'hans nergens gebruyct en wort. Het gaet met de woorden, ME-VROUWE, ghelyck met ons menschen. Sy zyn veeltydts kleyn gheweest in hare beginfelen, hebbende de lenghte van een *syllabe*, met de tydt zyn sy een *letter* twee ofte drie uytgespreyt gheworden, als zynde noch in hare
groeyen-

groeyende weelige jaren; daer is dan oock op gevolgt eenen ouderdom, die de wiecken vry wat gekort heeft, ende haer incrompende het volle aengesicht, ende eenighe ledemens heeft benomen; sommige dan oock zyn te laetsten gelyck als gestorven; werdende door vreemde, of nieuw gebaeken woorden, niet tegenstaende hare onnooselheyt ende gryns aengesicht, verschoven, ende uyt de mondt van Volckeren, welke sy lange bygewoont hebben, met der tydt verbannen. Dan men heeft die soo niet connen begraven, ofte eenige teekenen daer van zyn noch tot de dach van heden daer van overgebleven, t'zy in oude Brieven, t'zy Gedenck-Steenen, t'zy eenige besondere Vlecken, t'zy namen van Landen ende Steden, die eens gegeven soo lichtelyck niet als de namen van andere dinghen verduistert of uytgeroeit connen werdep. Preuven daer van soude men connen geven met hopen.

Wie soude nu geern syne Moeder hooren begroeten met de naem van *Teb*, of *Teve*? Hoe onghemeyn ende onvriendelyck is die naem t'hans geworden? Nochtans wierde een *Wyf* ofte *Vrouwe*, oock de beste, eertydts niet anders ghe-naemt als *Teve*. Nu heeft die onder ons, lacy! syne eere verlooren. Wy en hebben daer geen gebruyck meer van, als onder de wyfkens van de hondkens, ende die Haberdassen ofte Haelovers van vrouwen, die *Vischteven* genoemt

B b b b 3

wer-

werden. Dan die Scythen, heden te daghe geseght Tarters, geven nu noch aen een vrouwe, hoe groot ende aensienlyck oock die soude mogen wesen, de naem van *Teve*. Maer het soude te woesten ende onnoodich werck wesen buyten Zeelandt desgelycke preuven te halen.

Soude men nu oock wel overal in Nederlandt verstaen de naem van *Souaers*, of *Souers*, beteykenende, *Sackedraghers*, ende dierghelycke *Kraenkinderen*, dat is, het geheele *Sint Jans Gilde*? Nochtans spraecken eertydts so alle de Duytschen, ende spreecken noch alle de Persiannen, zynde van de selfde afcomste, ende te meerderen deele gebruyckende eene ende de selfde tale, ghelyck de Duytschen. Ick lese in een *Persis Woordenboeck*, my medegedoelt door gonste van den Heer *Jacob Gool*, (wiens lof is, dat hy de taelen en consten van het Oosten doet gelukkelyck overcomen ende oprysen in het Westen) *Soulanzi*, dat is te seggen, *een lastdragher*, voornamenlyck van water. T'hans wert die naem hier te Lande, myns wetens, nergens gebruyct als in Zeelandt, ende in de legers, in de welke oock *Soulars*, ofte, soo als men gemeynlyck nu spreekt, *Soutelars*, haer met het aenbrengen van de tap ende de tonne geneerende, genoemt ende gevonden werden.

Waer hoort men nu oock meer die lieflycke naem van *Venoot*, beteickenende een *vriendt* ofte *macker*, als alleen in Zeelandt, ende meest onder

onder de varende lieden , zynde ghesellen van een schip? Nochtans was het eertyts onder alle volckeren van dese gewesten een gemeenlyck gebruyct woordt . Het is meermael te lesen in oude *Zeeusche Zeerechten* , en Engels Saxifche schriften (van de welcke my gedient heeft de beleeftheit van den achtbaren Heer *Johan de Laet* , daer over , als oock innerlycke kennisse van diergelycke oudtheden , ter eeren hier te noemen) soo als oock in oude gedencksteen , die in de Noordere ghedeelten van Europa over menich hondert jaren opgherecht , aldaer noch ghevonden werden : ghelyck als in dese Steenen alleen de gedachtenisse ende de naem van NEHALENT bewaert is gheworden . Daer in leest men *Venoot* , een *Vriendt* ; *Venoothova* , het hoofd , ende de voornaemste der vrienden ; *Vena* , een vriendinne ; van welck woordt de Romeinen onghetwyfel ghemaect hebben de naem van hare Godinne *Venus* .

Soude men nu oock wel verstaen werden , als men een *visscher* , *Flossing* ofte *Flessing* noemde? Nochtans spreecken noch soo heden te daghe de Scythen ofte Tarters , zynde van het selfde bloedt als wy zyn , ende is die naem hier te Lande alleen overigh in Zeelandt , in de naem van de Stadt *Flessingen* , zynde soo veel te seggen als , *Flessingou* , dat is ; een *plaets ofte Stadt van visschers* . Want uyt dese bestonden hare eerste beginselen .

In-

Indien het Uwe Hoogheyt behaeghde , dat ick hier spraecke van eygen namen der menschen, certyts gemein onder ons , ghelyck als nu *Pieter* en *Paul*, dan nu by naer nerghens overich als in oude schriften der Duytschen , ende opschriften van Steenen , soude gheen eynde vinden. Want oneindelycke daer van zyn verschoven , ende sulcx in onbruyck geraeckt , dat men die nu wilende weder ophalen , om hare vreemdigheyt wille , niet van noode soude hebben *Bulbacken* , om de kinderen daer mede te bedde te jagen. Dit is by gekomen door de gheluckige opkomst van der Christenen Godtsdienst in dese Landen . Daer door is het geschiet , dat men tegenwoordich geen vyf en twintich menschen by malkanderen vint , ofte daer zyn wel twintich die de namen ofte van de elf *Apostelen* , ofte van de drie *Patriarchen* , ofte van de *Propheten* draghen . Ick kenne oock plaetsen , daer mannen , *Propheten* , ende , dat sottelyck is , *Baptisten* genoemt werden . Het Vrouwen getzimmer is vol geraect van *Saraas* , *Susannaas* , *Marien* en *Lisebethen* . De namen alleen van *Cain* en *Esau* , ende *Judas* , vint men niet , om dat het eertschelman zyn geweest . Van *Abel* weynich , om het ongeluck dat hem getreft heeft ; als oock van *Adam* ende *Eua* om haren schrickelycken val , die ons oock noch seer doet . Van de Outvaderen onder de Christenen heeft men sich oock wel willen dienen . Soude het nu wel mogelyck

we-

wesen, dat in een geselschap van dertien sonen, niet eenen *Hieronymus*, om van *Augustinus* ni niet te spreekken, onder de Christenen soude gevonden werden? Desgelycx oock van de Martelaren. *Laurensen* of *Lourens*, of *Loutjens* der boeren zynder met hoopen. Dus comt het by dat onder de Duytsche der Duytschen recht-schaffen eyghe namen *bilion* verclaert, ende nu nauwelycx meer te vinden zyn. Ick en hebbe egeene reden, om dese maniere van doen te lasteren, (dat sy verre) dan segge alleen, dat wy soo doende, wel bekende in *Israël*, maer vreemdelingen in onser Voorvaderen tale geworden zyn.

Het en is dan oock niet te verwonderen, dat, neffen ontallycke dierghelycke andere, de naem van *Nehalent*, voor een *Eilent*, nu niet meer onder ons in swaugh gaet, ende in de mondt der spreekende verstorven, alleen in d'opschriften van stomme Steenen is te vinden.

Nu dese naem van ofte *Nealent*, ofte *Ealent*, ofte oock *Eylandt*, mach sich niet alle reden in het besonder wel eygenen ende draghen *Zee-landt*, als zynde een recht eylandt, het welcke om syne gelegenthey, groote, ende macht, boven alle andere in Nederlandt pronct ende uyt-munt. Ja, de naem selve van *Zeelandt* be-duydt in onser Voorvaderen gryse tale niet anders als een *eylandt*. Een woordt sal tot bewys daer van hier genoeghsaem dienen. De Scythen

C c c c

felf

self noemen nu oock noch een *eylandt*, *Chialandt*. Dat is immers niet anders, als *Zialandt*, of *Zee-landt*, soo als nu, ofte *Nealandt*, soo als eertydts wierde gesproken. In een *Woordeboek* van de *Georgianen*; ofte *Iberen*, onthoudende haer ontrent de *Caspische Zee*, onlancx uytgegeven tot *Romen*, leestmen; *Chialant*, *Isola*, dat is, *Chialant een eylandt*.

Met de naem dan van dese Godinne NEHALENNIA, soo ick achte, ende het Uwe Hoogheyt mochte aenstaen, zyn wy te rechte gecomen. *Nealent* ende *Zealents*, ofte *Zeelandt*, zyn ende beduyden eene ende het selfde Landtschap. De leverye oock, ofte liever het poppegoet, het welcke neffen dese Godinne in de Steenen uytghesneden is, en laet ons niet twyfelē ofte *Nealent* ende *Zealent* bedieden het selfde. *Neptunus*, ende in de armen van *Nehalennia* een hoorn, neffen eenige kortkens geladen met landtvruchten, zyn immers teickenen van het eilandt van *Zeelandt*, in weeligheyt met egeene andere te vergelycken.

De rechte, en eenighe, en over al tegenwoordich heerschende Godt, die een iverigh Godt is, ende syne eere niet en wil gegeven hebben aen de Afgoden, ende de naem van Goden aen niemandt op der aerden toegelaten heeft ghegeven te werden, als aen de Vorsten, beware Uwe Hoogheyt, ME-VROUWE: voor de welke, als oock de met soo veel laurieren ghekroonde

de Vorst, FREDRIC HENRIC, die
groote en lieve Vaeder des Vaderlandts, wiens
jaeren ick wel wenschte te kunnen verlengen
met verkortinghe van de myne, ende Uwe
Hoogheyts geheele overloffelycxste huys, ick
gestadich bidde

UWE HOOGHEYT

gantsch overghegeven ende onderdanighste

Dienaer

In Leyden,
den eersten
van Maert,
1647.

MARCUS ZUERIUS van BOXHORN.

C e c c a

A D

ADDENDA ET CORRIGENDA.

PAg 1. vf. 6. & saepius alibi lege *litteras*
per *tt.*

P. 22. post vf. 10. adde:

M. Erasmus SCHMIDT in Hypomnematis
ad Grammat. Phil. Melanchthonis, p. 49. § 6.

„ Si enim ulla lingua ad Graecam accedit,
„ Germanica est: & si ulla in re accedit, in Ar-
„ ticularum accedit. semper enim articulus (1) Sub-
„ jectum propositionis notat, eo tamen modo,
„ qui alibi docetur, ut: *και Θεος ην ο λογος und*
„ *GOTT war das Wort.* Latinus discernere
„ non potest, *DEUS erat Verbum.* Non enim
„ liquet, Deusne an Verbum sit Subjectum: id
„ quod & Graecus & Germanus prodit ingenue.
„ (11.) Rem definitam & determinatam notat,
„ *εδωκα τω ανδρι το αργυριον Ich habe dem manne*
„ *das geld gegeben,* hoc est, ei viro quem nosti,
„ & eam pecuniam quam nosti. Alius est sen-
„ sus, si dico *Ich habe einem manne geld gegeben,*
„ *εδωκα ανδρι τιμι,* vel tantum *ανδρι αργυριον,*
„ vel *αργυριον τι,* ubi nulla certa persona nota-
„ tur, sed vir aliquis, & pecunia indeterminata
„ quaevis. Notate hoc Germani, & linguam
Grae-

„ Graecam, vestrae maxime affinem, eo studio-
„ sius addiscite!

P. 28. vf. 7. adde.] Gallos quoque Graecis litteris usos esse, testatur J. Caesar de B. G. VI: 14. quem locum Eruditorum quidam immerito sollicitant.

P. 34. De longo i disputant praeterea A. Gel- lius XIII. c. 20. & Cicero de Oratore III. c. 12. §. 46. L. ten Kate non exiguum catalogum contexit earum vocum, quae pro diversa scriptione του γ & ει diversa significant, ut *leiden* ducere, *lyden* pati; *nyden* vitare, *meiden* ancillae; *veilen* licere, *venumdare*, *vulen* limare; *beschreijen* deslere, *beschryen* pro *beschryden* conscendere.

P. 38. v. 18. *repono* immo.

Ib. v. 3. a fin. post Halicarnensis adde *εν παρ- ενθεσει* [*legend.* Halicarnassensis.]

P. 40. vf. 11. post *invaluit* adde:] veteres quoque *jous*, *nuncios* & similia scribebant.

P. 43. ante §. III. adde.] *deessem* qf. *de seem* a ζυμη, & Gr. *δεξις* ex Hesychio qf. *dram* pro *de ram*: it. *δνοφος* *dnevel* pro *de nevel*.

P. 45. vf. 9. *lege*.] vel *cuneo* militari i. e. *eene beirspits*.

P. 46. vf. 9. adde.] *Des mins*, *des zons* damnantur quoque ab *Huidecopero*, etiam si pro Diis masculis habeantur. Videatur *Vir Doctiff.* a pag. 87-94.

P. 48. v. 21. adde.] *Nemo*, credo, mihi hic objiciet *Aristoph.* in *Θεσμοφορ.* 1121. *Ου παρτεν'*

εσιν, pro Ου παρθενος εσιν. nam Scytham ubique βαρβαριζοντα inducit Comicus. sic vel statim sequitur, αλλα αμαρτωλη γερων, Και κλεπτο και πακουρσο, pro αμαρτωλος, κλεπτης, πακουρσος.

P. 50. v. 4. lege.] Adde φρασεις Graeco-Belgicas voce απο &, si &c.

P. 51. v. 24. infere:] δυοιν ανδρασιν. Dion. Hal. T. II. p. 138.

P. 52. §. 3. Rittershuf. ad Oppian. Κυνηγετ. I: 72. Θηρητηρε λυκουσ ολεσαν, θυνηουσ δ' αλιηες.

„ Enallage numeri dualis pro plurali; ut infra

„ aliquoties. Pluralis enim locutio duobus con-

„ tenta est, inquit Jurisc. Eustathius: ιστεον

„ οτι εθος ομηρω αδιαφορειν εν τοις δυϊκοις και τοις

„ πληθυντικοις και ποτε μεν πληθυνειν τα δυϊκα,

„ ποτε δε δυαζειν το πληθος ως μυριακου φανησε-

„ ται. ”. [Μυριακου estne proba vox, an legend. μυριακισ?] Ad Aristoph. Nub. 150.

Κηρον διατηξας, ειτα την ψυλλακν λαβων,
 Ενεβαψεν εις τον κηρον αυτης τω ποδε.

Scholiasfes notat : δυϊκον τω ποδε, επι της ψυλλης κακως λεγεται γαρ εξ εχειν ποδας. Theocr. Eid. V: 145. αυριον υμμε Πασας εγω λουσω, αυγας puta. Id. XXV: 137. Δεινον δε βρυχωντο, [sc. δυωδεκα ηλιου ταυροι] φονον λευσσοντε προσωπω. Nifi legere malis λευσσον τε. Haec addere volui, ut ostenderem, S. Clarke ad Iliad. I: 182. & alibi minus recte negare, duali numero locum esse ubi natura rei pluralem exigit. P.

P. 60. fin. adde.] Hippocr. Oper. T. II. pag. 898. τὴν δὲ συμπάσαν τέχνην αὐτῷ ἑαυτὸν ἐδίδαξεν.

P. 63. med. adde Jensii Lectt. Lucian. p. 246.

P. 65. ante §. VI.] De Graecor. & Anglor. temporibus commentatur quaedam S. Clarke ὁ μακαριστῆς ad II. A. 37. & alibi.

P. 68. ante §. VIII.] De abjecto compositōrum verborum augmento agit Huidecop. p. 45. ut sunt: *overbleven, overkomen, overbrachten.*

P. 69. vf. 2. lege.] (VI.) Pauca ab initio augentur, ut *ημφισθητεον, ηντιβολεον, εφροιμαζον.* Sic nostrum *geantwoordt*, & omnia barbara, ut *gereformeert, geappelleert, getranslateert* &c.

Ibid. vf. 21. legend.] *ondergaan* i. e. subiit. Similiter *hy heeft 'er ondergestaan* notat, inter illos aut infra illud stetit; sed *hy heeft het onderstaan* periculum fecit, tentavit.

P. 70. vf. 16. & 17. delenda, *gy schutten*, & *gy kladden*, quae minus recta semper credidi; sed Monenianam auctoritatem tum sequebamur.

P. 76. v. *postr. lege*] *geminata*

P. 83. 84. Adde Jensii Lectt. p. 212. & 297.

P. 84. *med. legend.*] de his vide in *Εχω* L. II.

C. VIII. Huc refer

Ibid. fini adde.] *τὴν ταχιστὴν.* Herodot. Cl. cap. 24.

P. 89. vf. 16. *pro* & nunc *repono* & adhuc.

P. 90. v. 24. *pro Koot* lege *kootje.* & vf. 26. *Kee* & raro *Kees* *pro Kornelia: Ka* &c.

P.

P. 92. v. 9. adde.] Perspicacior me fuit L. Ten Kate, qui T. II. p. 87. hac terminatione *zaam* significari similitudinem vel convenientiam probavit: quare eam nunc ab *ἀμα* f. *ὄμου* deduco. Ex eodem adde quae differit pag. 92. de terminis *γ, ι & ιε*, quibus concordant Graecae *ια & εια*. De aliis quibusdam, ut *aar, er, lei, ling, ach-rig, bastig*, agemus in addendis Capiti VIII. ad etyma *αιορ, ελευθω, λαγχατω, εχω*.

P. 93. antep. leg.] *πατρωζειν* f. *πατριαζειν*.

P. 107. v. 14. adde.] Fugit ergo litteratissimi Stephani memoriam Epigramma *αδηλον*, Anthol. L. VI. cujus versus primus sic habet:

Γραμματοκω πληθωντα μελασματι κυκλομολιβδου.

ubi observes quoque velim vocem *κυκλομολιβδου* (quae praecedenti Epigrammate expressa per *κυκλοτερη μολιβδου*, significat *plumbum rotundum* i. e. atramentarium) ab eod. in Thes. omissam.

P. 123. ante §. (vi.) adde.] Sic Hoofdius *verwünschen* pro *verwenschen* in Granida. T. II. pag. 16.

P. 124. vs. 14. adde.] (vii.) Aeoles, ut observat Salmasius de Hellenist. p. 66. cum duae consonantes concurrebant, priorem mutabant in sequentem, ut *ομιρρειν* pro *αιριθμειν*. etiam in disjunctis vocibus, ut *εταν* pro *εσταν*, sic *ετιαν* pro *εσια* dicebant, *ακκος* pro *ασκος*. [hinc Theocriteum *ποτιω Διος* pro *προς τε Διος* Eid. V.]

Idem

Idem observare licet in Brabantiorum idiomate, quo C. Hugenius Comoediam confecit, cui *Catharinae Cornelii* nomen est, unde sequentia excerpimus: *dachge* pro *dat gr*, *nief verr* pro *niet ver*, *niech gedencke* pro *niet gedenken*, *hauch gay* pro *houd gr*, *uytten droom* pro *uit den droom*, *wammer seet* pro *wat men haer zeit*, *dasse veur heet* pro *dat ze voor heeft*, *dammem* pro *dat men hem*.

P. 125. v. 17. Similia adtulit Huidecop. p. 125.

P. 126. & 129. insignis error a typographis commissus, qui paragraphos de adspirata H notatas num. (11.) dislocaverunt, ut p. 126. legatur, quod ad p. 129. pertinet, & contra.

P. 127. fin.] vocem *δουλιον* in Theogni, vf. 530. interpretati sunt *servile*, (quod est *δουλειον* & ibid. mox vf. 535. sequitur) cum sit per epenthesein pro *δολιος dolosus, astutus*.

P. 128. v. 9. adde:] Spect. Huidecop. pag. 104. & in Add. ad p. 155. *επειθετικου* N exempla adfert, sed ita ut quamdam differentiam statuat inter *razery* & *razerny*, *slavery* & *slaverny* &c. addo *wanketen* a vacillo s. *waggelen*, & contra *peizen* pro *peinzen*.

P. 129. vide ad p. 126.

P. 130. v. 5. a fin. legend. *μυκew*.

P. 151. v. 22.] Quo errore inductus (N. N.) Benedictini Rad. Gr. nominaverim, nunc equidem ignoro; quarum procul dubio auctores sunt *Messrs. de PORT-ROYAL*. Praeterea illi

D d d d

Cataa

Catalogo scriptor. Etymologicor. infere CHR. BECMANNI Orig. L. L. & J. G. WACHERI GLOSSARIUM GERMANICUM.

vf. 26: lege intexuerunt.

P. 154. v. 1. 2. delenda verba:] *lappen* (panni) & *λειπειν* (deficere.)

Ibid. vf. 3. a f. legend.] CHAMBERLAYNIUM.

A P P E N D I X

LEXICI ETYMOLOGICI.

A *βραμυς* ap. Athenaeum piscis, quem fortasse nos *brame* s. *braassem* dicimus.

Αγαννα Hesiodo sidus, quod nostri *den Wagen* adpellant. Vide omnino Wachterum p. 322.

Αγκωνες. Hesych. *διάκωνες*, *δελτες*. *Anke* vetus pro juvene s. propinquo s. ministro. hinc Latin. *Ancus*, *anculus* & *ancilla*. Plura vide ap. Wachterum p. 79.

Αδερχης Angl. *darke*, B. *donker* obscurus.

P. 172. *το δε Πατα*, *κτεινειν*.] *batuere*, & Gall. *bataille*, quam vocem Germanis restituit Wachterus p. 96-7.

Ib. ante *αιρα*.] Eisdem cum Junio ac me observationes habet Erud. Ten Kate T. II. p. 67. & de terminatione *aar* vide eundem p. 80.

Αισχυ-

Αισχυνομαι (ik ben) *beschaaamt*, Angl. *ashamed*.

Άλμη, *falsugo terrae: aluin alumen.*

P. 175. v. 11. lege *Cursij*.

Άλφος *macula alba*. Hinc non absurde Wachterus nomen Alpium deducit: namque Celtica vox *alb* s. *alp* album notat, unde cygnus Francis *alpiz*, Helvetiis *elbsch* dicitur. His adde piscis alosae nomen Belgicum *elst*.

Άμμι *amei*, herba quaedam.

Άμυδης Aeol. ab *άμα samt*, Goth. *samath*.

Άμφι. De vocibus Lat. *ambulare, amicus, nam, ambactus* & Belg. *Om, ambt, ambacht* &c. luculente differit Doctiff. Huidecoper pag. 585. sqq. Adde Wachterum p. 75. 76. de v. *Ambtman*.

P. 177. *dele*] *ανηθον anys*, anethum.

Ανταρ *αετος υπο Τυρρηκων*. *Entar*, aquila anathibus infesta. conf. Wachterum.

Αντιαν *occurrere, ire in quem, enteren*, quod Tuinmannus ab *intrare* derivat.

Ανω, *aan*, ante. Vide Cl. Wachterum p. 4. & p. 78. qui inde Lat. *anus* pro vetula, & Gall. *l'ainé* esse probat.

Αργος. Longobardis, teste Wachtero, *arga* ignavum & inertem significat.

Ατη forsan ex Hebr. *Satan*, quo facit nostrum *schade* damnum. Ατη certe Homero II. XVIII. v. 90-133. Satanus est, *cujus lapsus & deturbatio*

bationem graphice canit. Vide Daceriam ad h.
1. & Vossii Etymol. in *Diabolus*.

Αυταρ autem *ester*: & pro postea *after*.

Βαγος. adde quae dicturi sumus in *Φαγω*, it.
Wachter. p. 90.

Βαινειν. adfines est *bein* pes, crus.

Βαλανος. hinc derivat Vossius *galla*, i. *gal-*
(*naut.*)

Βανως. Videndus Erasmus in Adagio *Αλα-*
βανδι Καρω ευτυχεταιη, ubi ex Stephano By-
zant. observat, Cares equum vocasse *Ala*, victo-
riam *Bauda*, unde posteriorem vocem Romani
acceperint. Tum addit: " Equidem opinor
,, hinc Germanis durare vocem eam, qua prae-
,, potentem & antiquae nobilitatis, *Banderum*
,, vocant." &c.

βαβαζ. Hesych. *τεπαζ sperwer*, Al. *sperber*.

βαρος. *Delenda verba.*] Quid autem si lega-
mus: *βαρος ονομα βαρης*; nam

[*Ibid. adde ex*] Salmas. de Hellenist. p. 395-6.
,, Lingua Scytharum Cherronesi Tauricae *fers*
,, idem erat quod homo. Aliis hoc eodem no-
,, mine *Bers* vocabatur, h. e. *Barus* vel *Baro*.
,, Ita enim hominem vocarunt, & quidem for-
,, tem & militarem, etiam stolidum & ferocem,
,, ut ap. Cicer. aliquot locis accipitur, ex Gr.
,, Aeolico *Φηων* vel *Φαων*, ut *Φαρσι* pro *Φηρεα*
,, h. e. *Spes*, belluini n. praeditus moribus,
,, & imperu valens ac mole ruens sua, ut solent
,, belluae." *Barus*.

Βαρυς. ut *gräuf* vel *grave* a *gravis*.] Con-
fentit Ampliff. Daniel DE LANGE in Differt. de
prife. Batav. p. 64. & 86. qui tamen p. 69. Lat.
Comes melius a *cum* & *eo* derivaffet, quam a
committere aut *comis*.

Βρυη: *bok*. aries, caper.

βρω. Alam. *Vifent*, B. *Byzent*, *Elg*, tau-
rus ferus: Minsh. ex Gelneto.

βλιθος luscus, caecutiens apud Minshæum:
blind caecus.

βλατος, **βλιτος** *insipidus*, *stolidus*: Kilianus,
Blatten homo stolidus, obtusus, incautus, in-
anis.

βουβων *bobbel* tumor.

βραχυς, hinc *brevis*, & nostrum *brüß* pro epi-
stola, quam quidam *breve*, alii *βραβιον* vel *βραβιον*
nominantur. Vide Becmanni Orig. p. 295.

βριμαζειν. Hadr. Junius in Anim. " *brimstich*
pro prungitioso & falace homine spirat origi-
nem verbi *βριμαζειν*, quod est *αργαυ εις σπονυ-*
σιαν." Eo sensu Alamanni *brunst.g*, Saxones
brumstig dicunt; vid. Kilianus.

βροχη pluvia vehemens: Angl. *brooke* est rivus,
Belg. *traek* palus, uliga.

βυειν aedificare. *Byan* Anglos. idem & habi-
tare notat, unde cum Doct. Wachtero vocem
biemen, B. *byen* i. apes non inepte deduces.

Γευμα gustus: Alam. *gaum* palatum, & pri-
fcis *cauma* prandium.

Γραια anus, quo pertinet nostrum *grau*: hinc quidam vocem *graaf* s. *grave* deducunt, quod praefero etymologiae Wachteri. Vide tamen, quae in Add. ad Βαρυς diximus.

Δαος lumen: *dach*, Angl. *day dies*.

Δαρθωνω & Lat. *dormio* ex Hebr. □□□. hinc etiam B. *droom* somnium.

Δηλειν adde:] Vossius hinc deducit *laedere*, quod est nostrum *beledigen*.

Δραπετης. Mecum facere video Cl. Wachterum, qui *Trabanten* qf. gradivos a *traben* graviter & lente incedere derivat: quare alterum etymon, quod Huidecooper a *trou* & *want* arcessit, rejiciendum existimo.

Δραω ago: hinc Lat. *trahere* & nostrum *trekken*, Angl. *draw*.

Δυπτειν. adde *dampen*, quo utitur Hoofdius in Granida.

Δουκαδεκα, δωδεκα *dozyn*, Alam. *dutzent*, nam δεκα est illis *zehn*.

Εια *eia*, adv. blandientis.

Ελαιον. De vocab. Scythico *Oele*, Hisp. *Celia*, Angl. *Ala* s. *Aelia*, vide Junii Anim. L. II. cap. 12. & Boxhornii Epist. in Analectis Crenii p. 216.

Ελευθω. Nonne hinc etiam sunt *leiden* ducere, & terminatio *lei* in vocibus *cenerei*, *tweederlei* &c. de qua videndus Ten Kate T. II. p. 92.

Ελεφας. *belfant* a Goth. *bilpan*, B. *helpen*, ut *juvamentum* pro *juvamentum*. Consule Wachteri Gloss. Germ. Ευερεθε

Ἐγγεθα infra, ex *ev* & *ερα*, Germ. *erde* s. *aarde*, terra.

Ἐγρος. Adde Huidec. pag. 394. & Wachter. pag. 146. qui inde nomen *Carthagini* quaesitum arbitratur ap. Poenos, qf. urbi munitae.

Ἐρωτων interrogo. huc facit nostrum *raatsel* i. quaestio, aenigma; & similia, ut *raden* divinare, consilium dare, *reden* ratio.

Ἐχειν pro quo veteres *aigan* & *eigen* habebant: hodieque adject. *eigen* significat *proprius*. Ab his vocibus sunt terminationes *αχος*, *εχος* & *achtig*, ut *haftig* ab *haven* s. *hebben*. *Μοναχος*, *ευναχος*, *αγγελωχος*, *bergachtig*, *zwartachtig*, *manhaftig*, *ernsthartig*. Vide L. Ten Kate Tom. II. p. 86. & Huidec. p. 270.

Ζοφεος ater, tenebrosus. Hinc Peiskerus *zaubereren* esse putat, B. *tooveren*, nam sagae noctem amant & nocturna sacra.

Θεος. Becmanus in voce *Ascenas* pag. 249. multa de h. v. & de Germanica *Deud*. s. *Dued*, unde *Deudisch* i. Teuto, differit. Sed adsentior Gl. Wachtero, qui a Celtico *DIT*, quod illic & in aliis dialectis *terram* denotavit Latinumque *DITIO* peperit, adjectiva *tudisc*, *theotisc*, *Teutsch*, *Tutisco* &c. deducit, quae ex interpretatione Taciti c. 2. de M. G. *terra editum* s. *terrigenam* & *αυτοχθονα* significant.

Θηρ. adde Vossium in *Fera* & nostrum *Θηρ*.

Θουρος. *Dort* pagus, olim quivis habitandi locus. vide Wachter.

Θρα-

Θρασύς a **θρασύς**. *Driistig* Saxon. *audax*, Alam. *durstig*. unde verbi *durven* imperfectum est *ik darft*.

Ισηρ. Becmanus in Orig. p. 913. Nonno **Ρημος** **Ισηρ**. quod videtur deflexum e Germanico *Iver*, *eiver*: & alibi *Ifer*, *eifer* [*B. yver.*] κατ' αντι-
στοιχον: h. e. quia sit *zeli* maritalis administer: Hinc Nonnus l. 23. ita describit:

Ρημος Ισηρ βρεφρεσσι κορυσσεται. αλλα διαζων
και κρυφην ωδινα διασχιζων τοκετοιο,
κτεινει ξεινα γενεθλα.

Ιτεα *weide* Alam. *weidboom* Kiliano; *salix*.

Καιειν. hinc forte *kyven* objurgare, quia ex-
candescere solent jurgantes.

Κακος. an huc pertinent Kiliani *Keke* oppro-
brium, convitium: & *keken* garrere, jurgare, in-
crepare?

Καλαβατης. Hadr. Jun. in Anim. " *calepha-*
,, *ten* pro consolidare & compingere hiulca a κα-
,, *λαβατης*, qua voce naupegus vocatur, " &c,
Sed hanc vocem nusquam reperio; quare potius
Doctiss. Costeri sententiae subscribo, qui nostrum
Kalfeteren deducit a **ΚΛ** vasa (unde *Kleinoot*)
& **ΤΝ** aperire, vel quod Germani dicunt *ein-*
fassen.

Καλειν. huc vocat Wachterus vocab. *gallus*,
& Germ. *nachtigal*, qf. nocturnus cantor.

Καλιξ mutandum in **κωλιξ**.

Καλον,

Κάλον, teste Festo, clava lignea, quæ Teutonibus dicitur *Keule*. it. κηλον telum ligneum. hinc *Herculis* nomen, ut erudite ostendit Wachterus.

καλος. Kiliari: *Kal* pulcer. it. *Kalle* vetus: pulcra, formosa.

καρβω arefacio, à כַּרְבָּה siécitas: hinc *carbo*, & *charbonade*; quod vulgo *karmenade* dicimus; i. vitulina super carbonibus tosta.

κασας *haus*, Al. *haus*. Vide Vossium in *Casa*. Wachterus hæc & multa alia a κευθω derivat:

καφουρα ab Hebr. כַּפְרָה *Kamfer*.

κειμηλιον: Litteras B & M sæpe inter se commutari, etiam hæc exempla evincunt: *scabellum* a *scannum*, vetus *Lubedon* pro *Laomedonte* ap. Scaligerum de *Caus. L. L. Benist* pro *Mennist* apud Breder. *Jakemyn* pro *Jacobina*. An hinc factum, ut parvum adeo discrimen sit inter Hebraicas ו & מ?

κεπφος *Keffer*. Aristoph. Pl. 913.

κευθειν *tego*; abscondo, Cambriis *cúta* & *cúza*. Ab his deducit Cl. Wachterus Lat. *casa*, *cutis*, *condere*; & Germ. *haus*, *haut*; *huette* tugurium; *hut* pileus, *kutt* cucullus; *kuettel* sagulum; *hueten* tueri.

κιυς: hinc Germ. *quæk* vividus; vegetus. Adde *verkwikken* qf. vivificare, vires rescicere. Vox *Quick* cum derivatis apud Anglos maxime viget.

κινναβαρι *zinnaber* Alami:

E e e o

κλαβα

κλαῖα Aeol. pro κλαδα, unde Vossio esse videtur *clava*, quam Alam. *kolbe*, Angl. *clubbe*, B. *kolf* adpellant. Nec absurde tamen, inquit Vossius, deducas ab Hebraeo כִּילְפָה unde & Gr. κολαπτω & Lat. *clavus*.

κλινειν. *lenen*, *leunen* incumbere, niti.

κλωζειν: *kllokken* pro sonitum reddere, qualem angusti oris vasculum solet, a κλωζειν, unde & κλωγμος: ex H. Junio.

κλωστηρ. Hadr. Jun. in Anim. " fufus quo lanificae utantur in trahendo penso, nobis *elos* vocatur, illis κλωστηρ. & inde verbum *clothen* & *clossen* a κλωθειν: sic *clouner* pro filum torquere ab illorum κλωνειν descendit. "

κνιπος *knypet* parcus, sordidus.

κοκκζειν. *kakelen* de gallinis parturientibus. Alam. *gaxen*.

κομη caesaries: hinc *comere* & *comare*: *Kammen*, *kemmen* pectere: *Kam* pecten, crista, juba equina.

κονειν ab Hebr. כֹּנֵן sacris fervire, sacra administrare: nobis *knecht* puer, famulus, minister.

κοπτειν. hinc *carphan* Wachtero, s. gallus castratus, qui Graecis inferioribus *καπων*, Belgis *Karoen* qf. *Kar-hoen* dicitur.

P. 236. v. 15. lege *krebbe*.

κρητη infula: *kryt* creta.

κρυμος. adde *rym* pro gelu & pruina.

Ante *κυπαρισσος* adde.] Vocab. *Koning*, Alam. *Koenig* Wachterus derivat a *kunne* i. genere, ut generosum significet.

κλωσ

κωοι Hadr. Jun. in Anim. : " *kooi* (lege *kōoi*)
 ,, pro cavo loco a κωοι manat, quae vox κωιλω-
 ,, ματα significat. " nimir. in Strabone, de cu-
 jus loco videndus Thesaurus Stephani.

λαγχαχειν. *gelingen* bene succedere. De ter-
 minatione *ling* in *leerling*, *jongeling*, *gunsteling*
 consule L. Ten Kate T. II. p. 84.

λειπειν. huc pertinet *lap* & *lappen* panni, sive
 vestimenti reliquiae. Vide Tuinmannum &
 Huidecop. pag. 320. De *bleiben* pro *beleiben*
 Wachterum.

λειχειν. adde in fin.] aut קקל.

ληρος, *laryster* ap. Brederode notat *garrulam*.
 P. 243. delendum λζειν usque ad finem.

λογαδας. Hesych. inter alia : οἱ δὲ τὰς οὐφεις,
 ἄλλοι τὰ λευκά τῶν ὀφθαλμῶν. Helvetiis *lukken*,
 Suevis *lugen* significat videre. huc trahi possunt,
 quae adtulimus in λυκη & λυχνος & λευκος &
 λευσειν.

λωφεω sedare, *levare*; *lichten* s. *listen*.

μαζα. hinc *massa* & nostrum *mas*. Videantur
 Vossius & Huidecoper p. 106.

Μανδρα vestimentum militare ap. Persas, vide
 Polluc. nobis *mantel* est pallium, chlamys.

Μεγιστος. Magister *meeſter* Becmano videtur
 esse a μαγος aut Hebr. מוֹדֵן.

Μειρω. hinc Vossius deducit *moror*, quod est
 nostrum *marren*.

Μενος *mens*. Germanis *mensch* saepe animam s.
 hominem interiorem notare, docet Wachterus
 p. 238.

Μεμμηριζειν ap. Hippocr. & Homer. *mymmeten*.
 Μηκασθαι η μηκαζειν, Becm. p. 701. *meckern*,
 Lat. *meare de capris*.

Μυτις consilium, prudentia: *moet*, *gemoet*
 mens, animus.

Μοιμυλλειν. Alam. *mymmelex*, B. *mompelen*
 mussitare.

Μοργιον. Hesyck. μετρον γης ο εστι πλεθρον.
 Jugerum, *een morge*, of *mergen lants*.

Μυρωτον. De voce μητρα, quam ignorat The-
 saurus Stephani, videndus Junius in Glossar.
 p. 249.

Νεπους. De h. v. consulendae Casaub. Lect.
 Theocr. ad Eidyll. 16.

Νη vet. Belgis *ne*, postea *en*. vide nos p. 419.

Νιζειν *netten*. Ignorasse videtur Spectatiff.
 Huidecooper hanc verbi Belgici notationem, un-
 de Potium immerito carpit, quod dixerit:

zoo moet root gout myn veder netten,
 ubi per *tingere*, *imbuere* exponendum. Vonde-
 lius similiter pro *lavare* usurpavit de Diana III.
 Metam. 214.

terwyl ze op deze wys zich nette,
Komt Kadmus neef. Vide quoque Kilianum.

Οιμοι *jemy* adv. dolentis.

Οιωθεις ab οιος solus. Vide Wachter. in v.
 Oede, unde Gallis formatum ait *vuide* vacuus.

Ομιλος *zameling* & *zamening* ab ομυς *zamen*.

Οραειν *waren* & *waarnemen* observare.

Ορνευειν, Lat. rogo, B. *vragen* a Syriaco ܐܘܢܥܘܦܝܨܥܘܪܐ concupiscere.

Περγαμον Pergamum qf. *Bergbam* f. *Bergheim* (unde & *περγος burg*) dici autumat D. Wachterus p. 99.

Πιλοειν. Digna sunt legi, quae Vossius in Etymol. de *PILA* adfert.

Πλακην *vlade* placenta.

Πλατυγιζω. Vocum *prat* & *preutseh* auctoritates & significationes fuisse persequitur nunquam laudandus nimium Huidec. p. 268. 437. & alibi.

Πλεκω. Perf. medii *πεπλοκα* originem dedit Latino *floccus*, nostro *vlok* & alteri *plok* (*baars*) crinium fasciculus.

Ante *πορη* adde.] Sed verosimilius, esse a Latino *porta*, nam dicitur quoque *d'achterpoort*.

Πρακτηρ. De Belgicis vocibus videatur Huidec. p. 256.

Ραιβος incurvus, intortus. Germanis *reif* est circulus vimineus aut ligneus; Belgis *reep* restis; Alia vide in Gloss. Wachteri voce *resier*, cujus synonymum hodie est *kreis*.

Ραικος. an huc facit *rach* pro tela aranei?

Ρειν. addimus *Rhyn*, i. fluvius *κατ' εξοχην*, quandoquidem fluviorum pater appellatur.

Ρητωρ *reder* vet. pro *redenaar*. hinc *ρητορικη τεχνη η επισημη. rederykkunst*.

Ροθεω cum impetu feror ab Hebr. ܠܚܘܘܩ curre: hinc *rat*, rota: Gall. *rheda*, & *petorritum* qf. quadrerotum, sic enim Festus & ex eo Paulus:

Ε c e e 3

„ Ρε-

Petoritam vehiculum Gallicum. alii Osce putant dictum, quod hi *petora* quatuor appellant: quatuor enim habet rotas.

Ρομβαια. De Germ. *pfriem* & Lat. *franea* multa lectu non inutilia habet Wachterus p. 251.

Ρυειν trahere, eximere: *ρευιεν* hortum ab lolio purgare; etiam de avibus dicitur, quando plumas mutant.

Ρωμη: *roem* gloria.

Σαβοι: *sabbelen* bibendo vestem maculare velut infantes.

Σημα: *sim* pro 't *visst van een' snaphaan*; unde proverb. *ik heb kern onder 't sim*.

Σμυθνα. h. v. obiter tangit Stephanus in *Μυθρα*.

Σπεισαι. *Spyzen* cibare.

Συς. Wachterus in praef. Phryges porcum vocant *χρζ*, Franci *sou*, Germani *sau*; Lacones ex eodem fonte habent *σικα*, Gr. *υς*, Lat. *sus* & *sucula*. Addo Belg. *zog* & *zeug*, quod est inversum *χρσ*.

Σφιγλειν: *zwingen* B. *dwingen* domare, cogere, arctare.

Ταζω. addimus Alam. *tatze*, i. palma pedis ungulis instructa, ut felis, leonis, ursi.

Ταρδος. *treden*, antiquis *terden*, cujus exemplum citat Huidec. p. 629.

Τασσω. De vocab. *tas* & verbo *tassen* consulendus Huidecoper p. 241.

Τελειν. Callim. in Apoll. v. 14. *ει τελευσειν μεγαλοισι γαμμον*. Hic, at sane ubi non legi meretur III Spanhemius.

Τελος

Τελος finis, scopus, Alam. *ziel*, B. *doel*.

Τις, τινα. confert cum h; v. Wachterus Germanicam *ding*, i. res quaelibet, aliquid.

Τυρανν vocem Celticam esse adserit Wachterus, atque inde facta putat nomina *Tyrnus*, *Saturinus* & similia.

ΥΦαν. huc advocat Erudit. Wachterus vocab. *wif* vel *wyf* κατ' αποκοπην pro *wifman* vel *wimman*, unde & Anglorum *woman* & Latinor. *foemina* fit.

Φαραγγε: *barak der soldaten*, nam speluncae similis est.

P. 197. vs. 20. *ut clarius sit, legas malim.*] a me legi coeptas.

Φραζειν. addo Alam. *fratzen* pro garrulorum ineptiis s. gerris.

Φριξ horror. Angl. *afraid* perterritus: Gall. *affreux* terribilis: Belg. *veruaart* opstupefactus. vide Wachteri Gloss. p. 309.

Χαιρεφυλλον *keruel*.

Χαιδανω origo quoque est Lat. *hendo* in *prehendo*, uti docet Erud. Wachterus p. 175.

P. 304. vs. 6. *restitu* sodales:

P. 309. §. III. *De di, de sommige, de zulk* qui dixerint, invenies ap. Litteratiss. Huidec. p. 36. 37. 619-20.

P. 310. vs. penult. adde] Hoofdius in Histor. B. p. 233. *verwondert van zulk eenen welkoom*. Vondel. in *Lucifero*: *Dan ging de bruiloft in met eenen wellekom En brant van liefde*. Adde
waar-

waarom & weerom ex Hoogstrat. de Genèse
Subst: Vond. Met. pag. 276. 't *herdenken aan 't*
voorheen.

P. 311. v. 21. In editt. Kuhnii & Perizonii,
atque in utriusque Indicibus legitur *εθεωτατοι*,
quod corrigere non dubitavi. sed neque illa cor-
rectio in praesentia satis adridet; itaque nunc *ως*
εθεωτατον legendum esse contendo.

Ibid. *adde Latimum exemplum hoc:*] Cicero
VIII. ad Fam. Ep. 15. accedunt non Attici;
sed falsiores quam *illi* Atticorum, Romani vete-
res atque urbani sales.

P. 316. v. 17. *adde.*] Vond. Met. XIII. 135:
en zy o Griixe braven.

P. 317. v. 27. *insere.*] Idem Vondel. Met. II:
179. *De middelwech is ver het veiligste.*

P. 319. v. 19. *insere.*] Meliori jure citare po-
tuisset hoc Thessali, Hippocratis filii, Oper. hu-
jus T. II. p. 938. *ην γαρ ο χρονος οτ' ην Κρισαιον*
εθνος εωκεον μεν περι το Πυθικον ιερον. Ipse pater
p. 904. *οτι περι ενος ανθρωπου ως εις ανθρωπος η*
πολις θορυβειοθη.

Pag. 321. *init. adde.*] Eccles. VII: 29. f. 30.
πλην ιδε τωτο ευρον, ο εκοιτησεν ο Θεος συν του αν-
θρωπον εβη και αυτοι εζητησαν λογισμας πολλας:
Alleenlyk ziiit, dit hebbe ik gevonden, dat GOD
den mensch recht gemaakt heeft: maar zy hebben
vele vonden gezocht. Quod tamen studio sic
dictum videtur, quia DEUS unum hominem
creaverat.

P.

Pf. 324. vf. 16. lege.] ap. Lucian. & Hippo-
cratem.

Ibid. vf. 23. adde.] Vide plura in Rhetor.
Hoogstrat. p. 24.

P. 326. vf. 3. Sic quoque vertisse eodemque
argumento usam esse Daceriam, Fabri filiam,
nunc video.

P. 334. 16. adde.] Oppian. Κυνήγ. I: 160. ὅ-
τι χερειονες εἰσι ποδεσσι Θηλυτεραι, sc. ἵπποι pro
θηλειαι. similiter Κυν. III: 148.

Ibid. vf. 20. adde.] Vondel. Met. VII: 213.
Verni:lden onderling elkanderen verwoeder. VIII:
222. *Hy smyt het wirook in d'opgaande vlamme,*
stouter Op dees schenkaadje. It. X: 296. *maar een*
bloem Rees schooner uit den gront der aarde, &c.
Similia in Gallica lingua observavit H. Step-
hanus p. 26. obs. 9.

P. 335. vf. 5. adde.] Sic Graeci τῷ ὑπὲρ utun-
tur, ut Genes. II: 12. χαρσποιοι οἱ οφθαλμοι αὐ-
τῶ ὑπὲρ οἶνον. & in Prov. Salomon. αγαθοι δυο
ὑπὲρ ἑνα.

Ibid. vf. 10.] quae praepositio *Om* addita est
a Vondel. Met. X: 260. *dat strax om 't hoofft be-*
sterft. & XII: 197. *Een witte koei, om 't hoofft*
bestrikt met offerbanden. At XII: 486. *op addi-*
dit: Di met een wollefshuit op 't hoofft gewapent
was.

P. 346. vf. 2. excidit verbum *heb.*] *Ik heb*
hem.

v. 7. sed recte monuit FREDERICUS
F f f f fra-

frater, *eugenblick* esse masc. gen. quod & Hoogstrat. in B. *eogenblik* statuit; Sewel id pro Masc. & Neutro habet; Monenius omisit. Quid autem commodius intelligi queat, adhuc quaero.

P. 346. vñ 13. *adde.*] & Rittersh. ad Oppian. *Κυνηγ. I: 11.*

P. 351. vñ 15. *insere.*] Lucian. Cataplo f. *Τυτ. p. 437. το γαρ τελευταιον σοι πειν ενεχθεν, εκεινο δευρι κατεπεμψε σε.*

P. 355. ante §. II. *adde.*] Vond. Met. XII: 226. *de wyl by eene vrou ter werrelt kwam.* Hugen. X. Epigr. 39. *Di uit de weerelt gaat een Christen en een kind.* Fr. Martinus in Christo patiente: *Hoe weenig sterft een kind, di was een man geboren.*

- - - vñ 22. *rescribe*] *octo annos.*

P. 358. vñ 23. *adde.*] Herodot. I: 26. *εσι δε μεταξυ της τε παλαιης πολιος, η τότε επολιορκετο, επτα σταδιοι.* Huc adprime quadrant, quae Salmat. de Hellen. p. 146. scribit. "Hoc [σχημα Pindaricum f. Thebaicum] ita se habet, ut est: *λακεδαιμονιοι πολεμει Αθηκαιοις, pro λακεδαιμονιοι πολεμωσιν.* Et, *διηγεται δε σαρκες, pro δηγοντο.* Eo usum & Homerum volunt, cum dixit *δουρα σεσηπε νεωσ pro σεσηπαισι.*" [lege *νεων.* exstat locus Iliad. B. 135. cuius verbus complementum est, *και σκαρτα λελυνται,* ubi neutrum plurale habet verbum plurale, quod ad §. (β) pertinet.] "Θηβαικον, inquit Lesbo-
παχ, *εσι και αλλο σχημα απο Βοιωτιας, ο δη και*
,, Πιν-

„ Πινδαρικόν λέγεται ὅτι πολλάκις αὐτῷ κέχηται. ”

P. 360. ante §. II.] Esaias V: 10. οὐ γὰρ ἐργωνται δέκα ζευγῆ βῶων, ποιήσει κεραιμιον ἐν.

P. 361. vf. 24. lege] ita ipse vicissim

P. 364. vf. 18. *insere.*] Terent. Ad. V: 7, 6. *verum HOC mihi morae est, Tibicina & hymnaeum qui cantent.* confer vf. 8. 9. Liv. III: 17. *Non, QUID QUID patrum pleb. s. que est, consules, tribunos, cives, hominesque omnes armatos opem ferre decuit?*

P. 369. vf. 20. *insere.*] Hippocr. T. II. pag. 897. τῷ γενεῖ μὲν ἔν ἐστι Δωριεὺς πολέως δὲ Κω.

P. 373. vf. 26. *adde.*] & Castalioni, qui reddidit: *Ita illius servi misertus Dominus, eum dimisit.*

P. 376. §. VI. *adde.*] Xenoph. Paed. VIII. fin. p. m. 165. καὶ ἐν τῷ χειμῶνι, & paulo post, ἐν γὰρ μὴν τῷ θέρει.

P. 379. vf. 24. *adde.*] Hippocr. II. pag. 910. οἰκησεις δὲ τὴν ἐμὴν οἰκίαν ὑπερευκαίρεσσαν. Vond. Met. XI: 73. *Een droevig klaaglijt klaagt.*

P. 380. vf. 22. *adde.*] Hugon. VIII: Epigr. 49. *Ik heb wel met een tou een venster uitgevlo- gen.* Huc pertinent: *vreemde landen doorreizen; de weereelt doorloopen; de zee doorkruissen; den tuin doorgaan.*

P. 382. f. *adde.*] Hippocr. Oper. T. II. pag. 950. ἐς ἑτέρας δὲ, οἷον ἐς κατοπτραν, βλεψαντες ἴδετε αὐτοὶ ἢ ποιᾶτε, pro ποιήσετε vel ποιήσοιτε.

F f f f, 2

Matth.

Matth. II: 4 γένηται προ γενήθησεται, quod Latine verterim *nasceretur*. hoc enim tempus non semel pro partic. futuro cum verbo substantivo usurpatur.

P. 384. *in fine adde.*] Homer. II, A. 37. & 451. *ὡς χρῆσθην ἀμφοῖσδε θήκας*. Ubi S. Clarke ait hoc tempus non esse praeter. perf. sed praes. aliaque multa de temporibus verbor. Graecor. differit.

P. 385. *circa f. adde.*] Hippocr. ad Abderitas p. 905. *ἐγὼ δὲ, εἰ πλεῖτερον ἐξ ἀπάντων ἐββλομῆν (voluisssem), ὡ ἀδελφοί Αἰδοῦνται, οὐκ ἂν ἐνεκα σέκα ταλαυτῶν διεξαινον (profectus essem) πρὸς ὑμᾶς, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ μεγάλῃ η̅σχομῆν (abiisssem) Περσέων βασιλεῶν ἰωμῆν δ' αὖ (sanavissimque) τοῦ ἐκεῖσε λοιμοῦ αὐτῶν, quo tenore deinceps pergit.*

P. 388. *vs. 1. adde.*] Hippocr. T. II. p. 904. *οὐχ ὑμᾶς δοκῶ, ἀλλὰ φύσιν αὐτῆν καλεῖν με, ἀνασωσασθαι ποιήματα ἐμῆς, κινδύνεον ὑπο νόσου διαπεσεῖν quod sic resolvitur: οὐ δοκῶ μεν ὅτι ὑμεῖς ἀλλ' ὅτι ἡ φύσις αὐτῆν καλεῖ με, ὅπως ἀνασωσάμαι ποιήματα ἐμῆς, κινδύνεον ἵνα μὴ ὑπο νόσου διαπεσοί. Sic Act. App. XXV: 19. *καὶ περὶ τίνος Ἰησοῦ τεθνηκός, ὃν ἐφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν, welken Paulus zeide te leven.**

- - - *vs. penult. legendum* *Aeacida*, ut Cicero & Quinétilianus citant ex Ennio.

P. 394. *vs. 18. infere.*] Esai. I: 6. *ἐκ ἐστὶ μάλα γμα ἐπιφείλαι, ὅτε ἐλαμον, ὅτε καταδέσμευς.*

P.

P. 399. *fini adde.*] Herodot. Cl. 48. *αἰχόντο ἀπιόντες ἐς τὰς Σαῶδισ.*

P. 401. *vf. i. adde*] Vond. Met. X: 110. *by blyft . . . zitten klagen En uasten. Hugen. p. 1085. en ging ook liggen sterven. Idem saepius cum vulgo pro infinit. habet indicat. praeposito en, ut XI. Epigr. 23. wat ligt men 't hem en wyt? XVI. Epigr. 85. Klaas lach zyn wyf en stiirf. XI. Epigr. 30.*

*Wat ligt men staag en kyft in zeker Consistori!
Is 't Consistori daar, of is 't maar, com, fit, stoorje?*

- - - *vf. II. adde.*] Ovid. Heroid. V. *silvis ego tecta latebam.*

P. 403. Matth. 14: 35. *en als de mannen van di plaats hem werden kennende. Herodot. I: 52. τὰ ἐτι καὶ ἀμφοτέρω ἐς ἐμὲ ἦν κείμενα ἐν Θηβησι. c. 59. εἰ δὲ τυγχάνει ἐχωμ maar zoo by eene vrou was hebbende. Hac periphrasi Angli maxime utuntur; ut in Grammatica BOYERI & MIEGII docemur p. 93. & 104.*

P. 404-5. Herodot. Clio 27. *τῆς σὺ δὲλωσας ἐχεις.* Medii tamen verbi exemplum paulo post occurrit: *τῆς ἀλλῆς πάντας ὑπ' ἐωῦτῳ εἶχε κατασφραγμαμένος ὁ Κροισός.* Cl. WESSELIŃG in Observ. Var. L. I. c. 24. de hac structura agens, apud Sophoclem Antig. *vf. 1030. & 1159. pro ἐγω legit ἐχω, cujus posteriorem tamen emendationem non accipio. LUCIANUS etiam perf. partic. pass. more Latinorum huic verbo junxit, ut*

F f f f 3

T,

T. I. p. 430. τετραρας, ως ορας, προς τοις χιλιοις
 εχει το συμβολον εγκεχαραγμενος. & pag. 434.
 ειλα τον μεγαλν ειχον θησαυρον κατορωσγμενον.
 Non possum mihi imperare, quin magni SAL-
 MASII verba hic adscribam ex Comment. de
 Hellenist. quod scriptum singulare quoniam rarif-
 simum est, in multorum iterum manus venire ac
 denuo edi deberet. Ille ergo Vir Clariss. p. 383.
 „ Quinimo duo illa, inquit, verba quibus hodie
 „ eloquutionem suam colligant & construunt
 „ omnes illi septentrionales populi, esse & ha-
 „ bere, Romana plane sunt. Illud est Graecum
 „ etiam in Persico hodierno deprehenditur. Qui
 „ in antiquitatibus linguae Teutonicae & Saxo-
 „ nicæ versati sunt, adfirmant carere eos duo-
 „ bus illis verbis, quibus tanquam vinculis hodie
 „ utuntur ad coagmentandum sermonis sui con-
 „ textum. Et sane non videtur antiquior haec
 „ loquendi eorum ratio quam Latinitatis infi-
 „ mac. non enim eam prius usurpare coeperunt,
 „ quam a Latinis εκβαρβαρωθεισιν usurpari coepta
 „ est. tunc dixere, ego habeo factum, pro ega
 „ feci, quod Germani & Saxones & Belgae alii-
 „ que septentrionales populi, quorum dialecti
 „ hodie vigent, imitati sunt ac retinere.”

P. 410. vl. 8. adde.] Vondel. Met. X. 849.
en d'oogen op de maagt Geslagen, sprak:

P. 411. vl. 20. adde.] Vondel. Met. X. 393.
*en bare fakkel licht En blikkert driewerf in de
 lucht voor zyn gezicht Om haeg, een voorspook
 dat*

dat zyn bede is begenadigt. XIII: 118. ik beschermte en stel hem vry, En berg dijn suffer't lyf: een magere eer voor my.

P. 417. §. V. adde Belg. klein weinig, gelyk als.

P. 418. Lucian. T. II. 478. ὄθεν εἰσεληλυθα-
σιν εἰς τὸ σῶμα. Aristoph. Pl. 675. ΕΦ' ἦν ἐπε-
δυμουν δαιμονίως ἐφερπύσαι. Sed exemplorum
hujusmodi, ubi praepositio eadem & in verbo &
ante casum invenitur, in linguis Germanicis &
Graeca, infinita est copia.

P. 421. vf. 5. a fin. legend. Φιλοδემνιον ἦτορ
Ἰππων ὠκυποδῶν. Vocem Φιλοδემνιος i. e. coitus
adpetens in Thes. Steph. frustra quaeras.

P. 422. vf. 4. sic restitue:] Ἀλλ' ὅτε Σουνιον
ἶσον ἀφικόμεθ', ἀκρον Ἀθηνῶν.

P. 425. vf. 5. Herodot. VII: 234. οἶγε μὲν
ἄλλοι λακεδαιμόνιοι, τῆτοισι μὲν οὐκ ὅμοιοι, ἀγα-
θοὶ δέ.

P. 426. ante αἰθῶ.] Videatur L. Bos in Διατρ.
pag. 94.

P. 428. vf. 2. adde.] ταχῶς αὖ ταῦτα τις ηἰκί-
σεν. Aristid. p. 175. A. quod vertitur: non es-
sent haec contemnenda. Germanice propius sonat:
zou zich zulx noch laten hooren: das laßt sich
hoeren.

P. 436. vf. 23. lege.] in Pluto vf. 891.

P. 437. vf. 27.] est versus Theognidis 1152.

P. 439. vf. 20. Delebis (forte προελεγε). sic
enim saepius scribere solet, ut c. 1. ὠμοσέν τον.

σ. 9. ἐπηχλυεν παντα . . . ὑπηρεσεν προς σ. 20.
εξεφερεν προς &c.

P. 440. *suo loco inferere.*] Αποποιεω *Wechdoen*.
Basilii ad episcopos Italiae: παντως εδε υμεις
ανεξεσθε αποποιησασθαι ημας. Jobi XV: 4. & κη
συ αποποιησω φοβον. Basilii Homil. VIII. de
aquila loquens: δια το της τροφης επιπονον απο-
ποιημενος ον εγεννησεν. Ex Thef. Steph. *Om de
moejelykheit der kostzoeking doet hy van zich
wech, dien hy geteelt had.* Similia adtulimus in
ποιεω p. 511-12.

P. 441. v. 6. a fin. add.] Aristid. T. II. p. 357.
C. ων τα αυτα απτεται. *dat het zelfde raakt.*

P. 443. in ΑΦικνεομαι *obliti sumus citare*] He-
rodot. pag. 734. a. Επει τε δε ες Δαρειον απικετο
γγνωμην αποφαινεσθαι. *Quand il vient à Darius
de dire sa sentence.* III: 71. *Toen het, vel toen
de beurt aan Daryus kwam.*

P. 444. fin. adde.] Aristid. T. II. p. 367. βα-
θεια ισυχια een *dipe rust*. Sic βαθεια εσπερα ap.
Aelian. & Polyaen. *diep in den avond.* Ael. II:
36. Σωκρατης βαθυτατα γερων. It. IX: 13. βαθυς
υπνος, een *dipe slaap*.

P. 451. fin. adde.] Aristid. T. II. p. 397. δα-
κνυμαι εγωγε προς το εημα, *ik ben gebeten op dat
zeggen.* hoc me dictum mordet.

P. 452. Ante δεω.] Aristid. Tom. II. 304. C.
εγωγε αν ουδε συμπασαν δεξαιμην την εν ανθρωποις
λεγομενην ευδαιμονιαν, *Ik zou 'er al wat geluk
en genaamt worden, niet voor nemen.* H. Steph.
pag.

p. 122. Xenophon. in Sympof. οὐκ ἀν δέξαιο τὰ βασιλεως χρηματα, *Je n'en prendrai pas tout l'or du monde.*

Ibid. ad Δεω. In Stephani Conven. L. Gr. & Gall. legeram, p. 130.

P. 452. ante διαβοασθαι.] Aristid. T. II. pag. 396. ἑλληνας δια παντος. *Door en door Grieken.*

P. 453. v. 10. adde.] Aristid. pag. 227. C. ἤνικ' αὐτων ην διακορησ, *toen hy ze zat was; toen hy 'er zyn bekomst van had.*

P. 458. ante δυναμαι.] & L. Bos in Δισσε. p. 145. Δ. 2. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

P. 462. ante S. V.] Xenoph. Κυρη Αναβασι. I. circa init. βελευεται οπως μηποτε ετι εσθαι ετι τω αδελφω. Sic nos: *Ik ben ander hem.*

P. 465. Herodot. in Clione, c. 214. μετα δε, ως σφδ τα βαλεα εξετεςοξευτο, *wanneer ze hadden uitgeschoten; vel, met schiten uit hadden;* quod Livius II. 46. emittere dixit: "pilis inter primam trepidationem abjectis temere magis quam emissis". *Na dat ze de werpschichten eer in 't wilt wechgegoit dan verschoten hadden.*

Ibid. v. 24. lege εξερχεσθαι.

P. 466. Nescio an huc faciat locus Pindari Nem. XI. v. 24. Εκ δε περικτιονων εκκλιδεν' Αρισαγοραν Αγλααι νικαι πατραν τ' ευωνυμον, Εστε Φανωσαν παλα και μεγαλων χει παγκρατιω.

P. 469. v. 11. adde.] Synes. p. 19. a. ειναι εν τινι, ut mulierculae nostrae: *ik ben in 't schoonmaken.*

G g g g

P.

P. 473. vī. 2. addē.] Synes. p. 63. Β. ἀλλης ἐπ' ἀλλῇ πίπτουσης. *De haken viken een na het ander uit.*

P. 474. ante ἐπιστομῶν.] Ἐπιποιήτος. Synes. p. 17. C. φαινόμενον καὶ ἐπικείμενον κάλλος. *Een gemaaakte schoonheit.*

P. 475. v. 7. addē.] *doortragt*, quod Graecum propius exprimit.

P. 482. f. addatur ex Aristide, p. 177. Β. εἰς πολὺ χειρῶ ἦκειν τοῖς ὦτος *of stemmer kottien.*

P. 487. vī. 14. *körper of levens.*

P. 488. ante ἰσχυρός.] Synes. p. 87. Α. μέλλει ἰσταναι ἐν τῷ πίνακι τῆς πίετῆρας : *dat zal 'er op staan.* Ita & Latini *evitare* dicunt, quod nos *bet staat zoo in het schrift.*

P. 503. ante Οὐκ.] Herod. pag. 734. Νομίζων Ἐσέξεια ἀποδέξειν λεγόντα οὐδεν, ut Gall. *Ce n'est rien dire.* VII: 17. *dat is niet met al gezeit.*

P. 514. vī. penult. addē.] *Zoo dat de paarden zonder voerman zynde, dikwils den buinnen meer kwaas doen dan den vyanden.*

P. 517. ante (III.) Aristoph. Pl. 20. ἀλλὰ σοὶ παρέξω πρᾶγματα.

P. 531. ante υἱός.] Arist. Pl. 37. Τὸν δ' υἱὸν εἶναι πανουργόν, ἀδικόν, ὑγιές μηδεέν.

P. 550.] *Alia scifforum in eamine verborum exempla invenies ap. Huidcop. p. 416.*

P. 553. ante §. III.] *schepfelingen in Vondelio recte damnare videtur Criticus ejus Doctiff. pag. 457.*

P. 554. ante S. III.] *En trom en tromp baer*
Taratantara laat klinken. Vide de h. v. Huide-
 cop. p. 498. & de alijs p. 417.

NOTA. Minoris momenti errata (cujusmo-
 di sunt p. 6. *compararnt*, p. 97. Adhaec, p. 123.
 Rotterodammorum, pag. 245. vidatur, p. 369.
 Budaens, pag. 373. & 379. *Nominib cum*, pag.
 380. *odas*, p. 385. *Accentibus*, ibid. ap. P. 440.
μνδεν, pro *compararunt*, Ad haec, Rotteroda-
 morum, videatur, Budaeus, *cum Nominibus*,
odas, *Accidentibus*, a p. *μνδεν*, it. p. 392. perpe-
 ram inscripta numero 192. & similia:) suis quae-
 que locis castigare nobuimus, ne Lectoris judicio
 nimium diffidere videremur,

E P I L O G U S.

Quandoquidem ad operis absolutionem ultra
 annum sub prelo sudantis festino, constitui
 non modo Latinorum scriptorum locutiones bel-
 gicissantes, Auctorumque & rerum indices, sed
 ipsam quoque praefationem relinquere, superan-
 tes tantum ultimarum plagularum paginas argu-
 mentis praecipuis adimpleturus. Itaque *primo*
 loco JOANNI FREDERICO fratri germano
 pariter corpore & animo, pro transmissis subin-
 de in hocce opusculum notis aut observationibus
 novis (quae tibi, Lector candide, in *Addendis*
 & *Corrigendis* impertivimus) summas nunc ago

G g g g 2

habeo;

habeoque gratias. Ipsum aut alium quemquam in os laudare, non fert meum ingenium! Haec dum scribo, ecce adferuntur opportune. Trajecto fratris litterae; unde sequentia quae potissimum memorabilia videntur, exscribenda cenfui:

P. 469. fin. Plinius ex utitur. Credo, nam & Celsus ita solet.

P. 472. vl. 6. Sed & *imponere aliquem mari* pro praeficere, Florus, ubi vide Glar. D U K E R U M & c.

P. 484. *δελω*. omifisti significationem monendi; *wilt dat niit doen*, ut Lat. credere noli. Exempla sunt ap. Menandr. in fragm. 12. *βουλα γουεις εν τιμαις εχειν*. 14. *κρεινειν δικαιον μη το συμφερων δελε*. it. 29. 45. & ap. alios.

Pag. 498. Latini in his suo *pretium*.] Immo *praemium*. nam ita Phaedrus de petul. & Aes. *Et dignum accipies praemium*. Et Sallust. *proditionis praemia*. quamvis & *pretium* dicatur, tamen alterum credo frequentius. [Terent. Andr. III: 5. 4. *Ergo pretium ob stultitiam fero*, ad q. l. sic Donatus: "Ergo *pretium* & *praemium* generaliter pro bene aut male facto reditur Virgilius: *Rem magnam praetiumque morae fore*. & alibi, *Illum Tydides alio pro talibus ausis Affecit pretio*". Videntur utroque loco Servius, qui etiam addit: *Unde & Graeci τιμωριαν poenam vocant απο της τιμης, quod est pretium*.]

P. 515. vl. ult. bis legitur *της της*.

Pag.

Pag. 533. Non alias frequentius est ὑπολαμβάνω quam in fab. Aesopi, ut ἡ δὲ ὕς ὑπολαβούσα, &c. pro antwoorden, het woort oprvatten.

P. 541. De Poësi etiam legi, & probò. De Nehalennia legere non opus est, quia ad verbum describit opus alterius. Itaque felicem libello exitum precor.

Secundo amitini carissimi FRED. LUDOVICI ABRESCHII humanitati ac diligentiae non paucas locutiones Graeco-Belgicas, praecipue illas ex Aristide & Synesio excerptas, me debere publice profiteor. Quantum is in Graecorum auctorum lectionem incumbat, e re Lectorum erit hic loci documento aliquo significare. Consulueram eum per litteras nescio de qua voce Graeca, quam nec in locupletissimo ceteroquin Stephani Thesaurò (magni nostri Jensii de eadem re verbis utor, quando CL. circiter vocibus ipsum ex solo Luciano adauget) nec alibi usquam reperiebam: tum vero nihil se id mirari rescripsit, siquidem ingentem ejusmodi vocum vim adnotatam haberet, quae a Stephano vel omissae vel nullis aut parum idoneis firmatae essent auctoritatibus. Hinc eum, qui sequitur, subjunxit catalogum; cui nos alias quasdam addere potueramus, si festinatio non officeret.

Ἀγαθορρυτος Synes. p. 316. a. Edit. Petav. in fol.
Ἀγαθωτατος Id. 280. d. Ἀγανακτῆτεον Id. 212. C.
Ἀδυνασευτος Id. 19. C. Αειδηποτε Arist. T. I: 531. a.

G g g g 3

Abθ.

- Αθρος Anton. Liber. p. 76. *Edit.* Berkel. in 110.
 Απολλιον *capella*. Synes. p. 285. D. *adde* Hesych.
 Αμνοειος Id. 322. a. *ακαμη* Lucian. in Tim. conf.
 Schol. p. 7.
 Ακωθος avis Ant. Lib. p. 38. *αωκοτοκος* Synes.
 322. a. 344. c.
 Ακηλιδωτος Synes. p. 44. d. *ακηροτως* Polyæn. p.
 139. C. *Edit.* Casaub. in 12.
 Αλαωψ Synes. 331. b. *αλοχευτος* Id. 314. b.
 Αλωαδαι Id. 156. c. *αμειαγωγητον* Id. 170. c.
 Αμμιδαλυσρον. Polyæn. 33. *αμεριτως* Synes. 315. a.
 Αμεσιτευτος Id. 116. d. *αμφιδακτηρ* Id. 324. c.
 Αμφιδοστομαι Aristid. T. I. *αμφυγλωσσος* Synes.
 122. d.
 Αμφιθεω Id. 338. b. *αμφωνεφης* Id. 140. c. 142. c.
 Αμφισθητησιμω Id. 209. d. *αμφιφρων* Id. 142. c.
 Αναδιδασμος Id. 309. c. *αναθορων* Id. 116. c.
 Αποκογχυλιζω Id. 55. c. *ανακτητηρον* Id. 23. b.
 Αναυμαχητος Polyæn. 217. *ανδριςεθι* Synes. 183. d.
 Ανεκπυσα Id. 273. c. *ανεπιγκωσος* Id. 41. a.
 Ανθος avis. Ant. Liber. 38. *ανθυλακτηω* Syn. 309. c.
 Ανθυπορυτιω Pol. 45. *ανοιγνυμι* Syn. 203. a.
 Ανουκτηως Ant. Liber. 194. *ανταποδεικνυμι* Arist.
 T. I. p. 224. & 226.
 Ανταναπαυεσθαι Polyæn. 21. *ανταναχωρειν* Arist.
 ftid. II. 321. c.
 Αντανεχειν Pol. 454. *αντανισεν* Syn. 126. a.
 Αντακολυθησις Id. 49. d. *ανταφρασειν* Arist. II. 323.
 Αντεισιεναι Syn. 64. a. *αντεισενεκτηρον* Id. 38. c.
 Αντεπληθειν Aristid. I. 226. *αντεπαγαγειν* Syn.
 64. b. ΑΝΤΕ-

- Ἀντεπερχομαι Aristid. I. 260. d. *αντευφημισομαι*
 Syn. 179. d.
 Ἀντιβελουσομαι Pol. 42. *αντιδειξασθαι* Syn. 63. c.
 Ἀντιδιαβαινειν Id. 17. b. *αντιδελουειν* Id. 305. b.
 Ἀντιθεος Id. 74. *conf.* Hesych. *αντικηρυττειν* Pol. 592.
 Ἀντικοσμειν Arist. II. 336. a. *αντιμηχανημα* Pol. 245
 Ἀντιπαρεκδυσομαι Synes. 17. b. *αντιπροσερχεσθαι*
 Arist. II. 236. b.
 Ἀντιφορτιζειν Pol. 315. *αντιχαλλουσομαι* Id. 554.
 Ἀντιχορευω Syn. 338. a. *απαιθεροσθαι* Id. 139. a.
 Ἀπατηλη Id. 149. a. *conf.* Hesych. *απειλικρεινω* Id.
 126. d.
 Ἀπειροβαθης Id. 338. b. *απεκθερειν* Pol. 480.
 Ἀπειροσάλπιστος Synes. 13. d. 302. b. *απεσκληκωτας*
 Id. 275. d.
 Ἀπισητεον Arist. II. 263. c. *ἀπλαστως* Syn. 311. d.
 Ἀποβροχιζω Pol. 645. *bis.* *απογειον* Id. 438.
 Ἀποκατακατατικός Syn. 127. c. *αποκοπτεος* Id. 202. d.
 Ἀποκυβουσαι Polyaen. 563. *απολισθαινω* Id. 554.
 Ἀπονυσος Syn. 346. a. *αποπινω* Id. 3. b.
 Ἀποσκυβαλισσαι Id. 70. c. 203. b. *αποσιλβον* Id. 80. b.
 Ἀποσφραττειν Pol. 73. *απότρωμαι* Syn. 329. a.
 Ἀποψυξις Id. 292. b. *απραγματευτως* Id. 4. b.
 Ἀπραγματευτος Id. 99. a. *απροσμαχον* Pol. 144.
 Ἀργυροπαγος Id. 323. *αριστεροχειρ* Syn. 162. b.
 Ἀρηητοτοκος Id. 322. d. *αρηητορευτον* Id. 60. a.
 Ἀρτιβαθης Id. 183. b. *ασιπτος* Id. 342. b.
 Ἀσροφορητος Id. 316. d. *ασυμεριμνος* Id. 319. c.
 Ἀσύμμετρος Id. 168. b. *ασφαλτωδης* Pol. 287.
 Ἀστυτως Syn. 45. b. *αττειν* Id. 79. d. *adde* He-
 sych. Αυθω-

Αὐτοῦ Id. 18. d. αὐτεπιτακτος Id. 148. d.
 Αὐτοῖδχολεσθαι Syn. 126. c. αὐτοδικαιον Aristid.

III. 300. c.

Αὐτοκαλῶν Ibid. e. αὐτοπτερος Id. L. 27. c.

Αὐτομολιζειν Polyæn. 291.

Eandem Abreschbius epistolam sic concludebat :

Haec non exiguo numero e littera A prope-
 rantī calamo excerpta tibi mittenda existimavi; ut
 de ceteris litteris Alphab. judicare queas. Inte-
 rīm tu si aves plura ejuscemodi vel *αμαρτυρα* vel
 prorsus omīssa indagare : Themistiū, Heliodo-
 rus, Oppianus, quos vix in Thesauro suo atti-
 git Stephanus, (ne de iis auctoribus, qui tum
 temporis nondum erant editi, loquar) uberrimam
 suppeditabunt copiam. Vale & nos ama.

Tertio. L. I. C. II. §. VII. Lectorem ablega-
 vimus ad Praef. & L. III. de Poësi, quibus locis
 de Graecor. accentibus agere consilium fuerat:
 nunc indicamus tantummodo, nos (praeceunti-
 bus Clariss. Graevio, Moshemio, Hederico at-
 que aliis) H. Vossii, Chr. Henninū, J. Phor-
 baci sententiam de notis accentuum rejiciendis se-
 qui, qui tamen mira de ipsarum origine & apud
 Grammaticos usu somniarunt: id quod inde fa-
 ctum, quia perverse & contra Fabii similiumque
 Grammaticorum auctoritatem negarunt, juxta ac-
 centus vulgares pronuntianda esse verba Graeca,
 quod ego adfero, sed ea lege ut ne qua syllaba-
 rum quantitibus vis inferatur; utque eos uni-
 cuique voci superscribere non magis necessum sit,
 quam

quam in alia lingua qualibet. Quomodo id fieri possit, exemplis nonnisi Belgicis ostendemus. (1.) *Lichamen, hoogachting, Hollantsche, omweersbui, veltberren, groot schilder, volmaakt heden, schoonheden, bytachtig, waerwyze stuurlieden, wel lustig, voornaamwoort, leermeester, &c.* accentum acutum habent in tertia a fine, etiamsi media a pronuntiantibus producat. (2) Saepe eadem syllabae pro diverso accentu diversa significant: *beving, beving, hébt gy 't gedaán? hebt gy 't gedaán? vóornaám, voornaám. drimaal vyf en twintig, drimaal vyf, en twintig. Ik heb het uitgelozen. ik heb het uit gelezen, béken, bakén. geloáft laudatus, geloáft creditus: boóm fundus, boóm arbor. léer corium, leér doctrina. zé ik & contracte zúik videone? sed zúik aegrotus. eén mán vir quidam, eén mán, vir unus.* (3) *Geslacht* eod. accentu & *maátatus* & *genus* significat: *áltoos & áltóos* diverso accentu eandem habet *ts* *semper* significationem. (4) Ex accentibus quoque inter pronuntiantium discernimus, an una sit vox an plures. sic a superioribus differunt: *gróot schilder, volmáakt heden, schóon heden, by táchtig, wéer wyze, wél lustig, voornaám woort, leér meester.* quibus haec addimus: *eén oog, eén oog, áchtoog. eén haren, eén boren, eénbaren. dóchters zakk, dóchter zakk. vól doén, vol doén. jóngman, jóng mán, gekwaák, gek waák. ry wech, ry wech. volmáken, vol máken. ópstaan, óp staán. weeróm doén, wéer ómdoén, ik voorzi, daarom*
H h h h moet

móet ik my voórziin. ωγ spréken lāngzaam, ωφ spr. lāngzaam. lees- en wéet gírige lézer, lees- en weetgírige lézer.

Quarto. Dionys. Halicarnassei locus, ad quem p. 121. provocavimus, habetur περί συθεσ. ονοματ. capite 18. estque hic: ΑΥΤΩΝ ΔΕ ΤΩΝ ΜΑΚΡΩΝ ΕΥΦΩΝΟΤΑΤΟΝ ΤΟ Α, ΩΤΑΝ ΕΚΤΕΙΝΗΤΑΙ ΛΕΓΕΤΑΙ ΓΑΡ ΑΝΟΙΓΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ ΕΠΙ ΠΛΕΙΣΤΟΝ, ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΑΚΩ ΦΕΡΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΙΘΡΑΝΟΝ. ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΔΕ ΤΟ Η, Κ. Τ. Λ.

Quinto. Hinc probatum eo lectoribus cordatis, I longum vulgo pessime per IE scribi, quum vel simplici I, (si syllabam claudit, ut in *ik ZI DI LIve BRIven*) vel geminato (si in fine syllabae excipitur a consonante, ut: *ωγ ZIIN DIIN geLIIFden BRIIF.*) scribendum sit. Namque (1) Latinae Graecaeque vocales I E ad duas semper syllabas pertinent; *i-e-ρευς, i-e-τε. διεβαλον, diebus.* (2) Apud Gallos quoque duplicem & mixtum habent sonum, ut in *bierre, hier, bien.* (3) II ap. Latinos & Graecos in contractione longum I faciebat, ut *Di, dis, preti, consili, mi, idem, audit, κομμι, πολι, προ dii, diis, pretii, consilii, mi i e. mibi aut plural. vocat. antiqui mius, iidem, audist, κομμῖ, πολῖ.* (4) Certa Orientalis Indiae gens omnes duplicat vocales, inque iis etiam I: quod testatur auctor Orat. Domin. CL. linguis expressae. (5) Parens meus b. m. in versione Germanica. N. T. E subjunctivum ejecit ex his & similibus: *brisen, diben, ni-*
mand

mand &c. (6) Nobiscum faciunt, qui absque hoc comite inutili scribunt *staatsi, glori, histori,* & similia. (7) Si A unum in *ja, ga, jaren,* E unum in *leven,* O unum in *zonen,* U unum in *muren* sufficit: aequo jure: I unum in *briven, diven, miren, di, zi* sufficere contendo. (8) Belgarum Proavi vocalem quamque producebant subjuncto E, atque ita scribebant *gae, maer, oeck, voer, muer, bueren, brief, dienen:* hodierno autem tempore illud E vel rejicitur, ut in *ga, buren,* vel pro eo prior vocalis repetitur, ut *maar, ook, voor, muur.* Cur autem dicto privilegio sola I oneretur; non satis immo nihil prorsus caussae video. Si simplicem igitur, sibi que parem ac constantem, & pronuntiationi consentientem orthographiam quaerimus, scribamus quoque *di diven dinen niit.*

Sexto, velut in tabella hic libet proponere, quae similitudines praeter sermonis convenientiam Belgio nostro cum antiqua Graecia intercedant, quas ulterius exsequi viris politicis atque historicis relinquo. Nam si harum terrarum situm spectamus, utramque non modo maritimam multarumque insularum dominam deprehendemus, sed & urbibus, vicis atque habitatoribus refertam, exercendaeque mercaturae opportunissimam; Si populorum naturam & indolem, uterque libertatis acerrimus vindex existit; utrumque bellicosum novimus, non ferum tamen, sed urbanum, politum popularitatisque studiosum: vulgus utrobique licentius dictorum

rum

rum captans, seu liberius dicax ut cum Suetonio lo-
 quar, virorumque principum vitae ac potentiae
 invidum: Si imperii formam consideramus, unicui-
 que & Belgii & priscae Graeciae regioni proprios
 ritus, proprias leges, propria gentis concilia esse
 videbimus, sed quae in unum rursus concilium ge-
 nerale και πανδημον convenient; immo quamque
 regionem sive provinciam ex tot minoribus rebus
 publicis constare, quot in ea numerentur urbes.
 Nonne illis insuper reges Persidis idem fuerunt,
 quod nobis Hispaniae reges? Nonne sicut illi
 Miltiadas & Themistocles, Philippos & Alexan-
 dros belli ac militiae summos duces habuere, sic
 nostri suos Arausionenses? Ubi terrarum Acade-
 mias clariiores, scientiarumve illustriora seminaria
 aut sanioris philosophiae magistros meliores quam
 in Hellade antiqua reperimus? at nunc cuinam
 populo Belgium Foederatum vel in humanis stu-
 diis & artibus vel in divinarum rerum cognitione
 puriorisque religionis cultu & officii cedit?

Septimo monitum te volo, Lector benevole, in Belgi-
 cis exemplis omnibus, etiamsi ex aliis ea scriptoribus
 desumpti, eosdem me Orthographiae canonas perpetuo
 servare; in eorum autem scriptura, qui Latine, Gallice,
 Germanice scripserunt, nihil omnino mutasse. Quod
 prius si parum tibi adriserit, ignoscas oro, parique ve-
 niam digneris, ac ceteram qua hic illic sum usus, licen-
 tiam. Idem quoque veniae aliis hujus opusculi macu-
 lis, erroribus & vitis, quae aut inscitia aut incuria fu-
 dit, peto. Vale studiisque juvenilibus, si Ciceronem
 ac Quintilianum audis, fave.

Θ Ε Ω Ι Χ Α Ρ Ι C.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

